Cumhuriyet

YILLIK '95

1 OCAK 1995 / 31 ARALIK 1995

Cumhuriyet

YILLIK '96

1 OCAK 1995 / 31 ARALIK 1995

Cumhuriyet

YILLIK'96

Ofset Hazırlık - Baskı: Yeni Gün Haber Ajansı, Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Yayına Hazırlayan: Fatma Şahin

Nisan 1996

Yeni Gün Haber Ajansı, Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Türkocağı Caddesi, 39/41, Cağaloğlu İSTANBUL
Telefon: (0212) 512 05 05 (20 hat)

OCAK

Cumhuriyet

RADYO MEGA DİNLEYİN

Bombalı saldırı sonucu yaşamını yitiren Onat Kutlar'ı toprağa verdik

Alkışlarla uğurladık

Yeter Artık!..

▶ Onat Kutlar'ın cenazesi gazetemizin bahçesine girdiğinde, karanfil ve alkışlarla karşılandı. Düzenlenen törende Kültür Bakanı Timurçin Savaş'ın konuşması zaman zaman, "Katiller nerede?", "Katiller bulunsun, hesap sorulsun" sloganlarıyla kesildi. ... Genel Yayın Yönetmeni Orhan Erinç, "Gözü dönmüş bağnaz düşünce bu ülke topraklarında yok olacaktır" dedi.

▶ Kutlar'ı son yolculuğuna uğurlamak için toplanan kalabalık daha sonra Cağaloğlu'ndan Teşvikiye Camii'ne kadar yürüdü.

▶ Yol boyunca, "Hotbazların işgali sermayenin elinde", "Kahrolsun şeriat", "Özgür basın susturulamaz" sloganları atıldı. Kutlar'ın cenazesi Teşvikiye Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Aşiyan Mezarlığı'nda toprağa verildi.

7. Sayfada

İZLENİMLER

...Ve bir aydın daha toprağa verildi

▶ Bu yolda yürümenin zorluğu daha başından biliniyordu. Hava soğuk, yağışlı. Yedi kuşak geçildi, bir köprü aşıldı... Yokuştan inildi, yokuş tırmanıldı. Bilinen engeller de vardı, olası engeller de... Ama, yürümeden de olmazdı.

▶ Bu yoldan daha önce Uğur Mumcu'lar, Bahriye Üçok'lar, Muammer Aksoy'lar, Turan Dursun'lar için de geçildi.

7. Sayfada

NOTLAR

Kalem bizim kırbaç onların

▶ Yıllarca yazılarını yazmak için geldiği gazetesine bir tabut içinde son kez geldi Onat Kutlar. Cenazesinin gelmesiyle sessiz, ama bir o kadar da yobazlara karşı öfkeli kalabalık sesini yükseltmeye başladı: "Onat'lar ölmez", "Kahrolsun şeriat" diye.

7. Sayfada

KUTLAR'IN KATLİNE TEPKİLER

6. Sayfada

Karanfil çiçekleri ... Onat Kutlar'ı karanfiller ve gözyaşları ile son yolculuğuna uğurlayan ailesi, öfke ve üzüntüyü bir arada yaşıyordu. (Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSE...)

ABD'den ambargo tehdidi

▶ Amerikan Kongresi'ne, Ermenistan'a yardım ulaşmasını ... yardım yapılmasını engelleyen bir yasa tasarısı sunuldu. Tasarıda isim belirtilmemekle birlikte açıkça Türkiye hedef alınıyor.

WASHINGTON –

Arka Sa. 19, Sü. 1'de

Saddam'ın yeni terörü

Arka Sa. 19, Sü. 1'de

GÜMRÜK BİRLİĞİ

Yunanistan'dan veto yoklaması

Arka Sa. 19, Sü. 1'de

8. Sayfada

POLİTİKA GÜNLÜĞÜ

HİKMET ÇETİNKAYA

Kül Rengi Bulutlar...

▶ Onat'ı uğurladık. ... Sonsuz ve sınırsız bir deniz. ... Çılgın bir büyücü, ... geleceğin ... çıkarıyor. ... ve bir özgürlük... Aşiyan'a yağmur yağıyor.

5. Sayfada

KARADUT

ONAT KUTLAR'ın yazısı 15. Sayfada

SENİ ÇOK ÖZLEYECEĞİZ

16. Sayfada

SAYGIASI YAŞAMIN ANLAMSIZ SONU

16. Sayfada

ONAT KUTLAR'A İLK MEKTUP

16. Sayfada

ÇOK SEVDİĞİ KÖKÇEKTEN

16. Sayfada

ONAT KUTLAR'A BİR KIRMIZI KARANFİL

16. Sayfada

ONAT'IN KÖPRÜLERİ

16. Sayfada

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Ayçiçegi Gibi Olalım...

Arka Sa. 19, Sü. 1'de

Vietnam 'cola'ya yeniliyor

▶ ABD'ye karşı Ho Amca önderliğinde ...

Bugün Cumhuriyet'le birlikte

Cumhuriyet

ABD'ye tanker üssü açtık

EVREN DEĞER *1 ocak*

ANKARA - Türk Hava Kuvvetleri'nin gücünü ikiye katlamak, uzun mesafeli operasyonlarda jetlerin menzilini arttırmak amacıyla bir süreden bu yana alımı planlanan tanker uçakları için, ABD'nin **"koşullu"** teklifi kabul edildi. 7 adet alınacak olan KC-135 R tipi uçaklar, yaklaşık 300 milyon dolara mal olacak. Ancak uçaklar, NATO görevleri ve ABD'nin izni dışında kullanılamayacak. Ankara'nın kabul ettiği koşul uyarınca, ABD, tanker uçaklarını Ortadoğu'daki olası operasyonlarında **"kendi malıymış"** gibi kullanabilecek.

Milli Savunma Bakanı **Mehmet Gölhan,** bir süreden bu yana alımı planlanan tanker uçakları için nihai kararın, ABD'nin KC-135R uçaklarının seçimiyle sonuçlandığını açıkladı.

Gölhan, bu uçakların alımı için yapılan girişimlerin 3-4 yıldan bu yana devam ettiğini belirtirken, **"Sonunda 'İsrail'den alıyoruz' dedik. ABD'liler sıkıştılar ve satın almamıza müsaade ettiler"** dedi.

ABD ile yapılan anlaşma çerçevesinde, 1995'in Şubat ayında Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan bir kısım personel bu ülkeye giderek, uçaklarla ilgili eğitim alacaklar. Aynı dönemde 2-3 tanker uçağı da Türkiye'ye gönderilecek ve ilgili personelin bir bölümü eğitimi burada alacak.

Gölhan'ın verdiği bilgiye göre KC 135A tipinden R tipine dönüştürüp, modernize edilmiş olarak Türkiye'ye verilecek uçaklardan toplam 7 adet alınacak. Uçaklar, ABD'nin Türkiye'ye yönelik yardımı kapsamında hibe olarak verilecek, ancak modernizasyon için yaklaşık 300 milyon dolar ödenecek. Gölhan ilk planda 2-3 uçağın alınabileceğini, daha sonra ek maddi olanaklar yaratılarak yıllar içinde sayının 7'ye tamamlanacağını söyledi.

Ancak alınan bilgiye göre, Türkiye, tanker uçaklarından her istediği zaman yararlanamayacak.

Kullanımı, NATO görevleri ve ABD'nin izni koşuluna bağlı olarak alınacak bu uçaklar, ABD'nin Ortadoğu'daki olası operasyonlarında bu ülkenin hizmetine verilecek.

Gölhan, **Cumhuriyet**'in bu konudaki sorusunu yanıtlarken, **"Yararlansınlar, biz uçağımızı alalım da, önemli değil. Ama bunlar bizim kendi uçağımız olacak. Bu alım hava gücünü katlamak açısından son derece önemli oldu. Bu uçakların alımıyla hava gücümüzü ikiye katlıyoruz"** dedi.

KC-135R tipi uçakların bazı teknik özellikleri şöyle:

Gövde ömrü: 40 yıl.

Yakıt kapasitesi: 203 bin libre.

Motor Tipi: CFM-256-2B (Turbo fan).

Motor takatı: 22 bin.

Kullanım kolaylığı: Boom operatörü 180 derece görüş alanına sahip.

Eğitim: Paket içinde ABD tarafından verilecek.

Yedek parça: 2 yıllık yedek parça paket fiyata dahil.

Yedek motor: 44 adet fiyata dahil.

Pist kalkış uzunluğu: 8 bin 100 feet.

Işık Yurtçu...

HİKMET ÇETİNKAYA *3 Ocak*

Yirmi yıl önce içkili bir Ankara akşamında tanışmıştık...

Fazla konuşmaz, dinlerdi...

Masada başka kimler vardı acaba? Anımsamaya çalışıyorum:

Bülent Dikmener, Semin Balcıoğlu, Ahmet Arif, Rahmi Saltuk, Işık Yenersu ve o...

Kimdi o.

Işık Yurtçu...

Çoban Yurtçu'nun oğlu...

Baba Çoban Yurtçu, uzun yıllar Cumhuriyet'in Adana temsilciliğini yaptı. Oğul Işık Yurtçu, gazeteciliğe Ankara'da başladı. Bir süre İstanbul'da Cumhuriyet'in yazıişlerinde çalıştı.

Işık Yurtçu 1994'ün son gününde gözaltına alındı. Ardından cezaevine kondu.

Suçu neydi Işık'ın?

Özgür Gündem gazetesinin ilk sorumlu yazıişleri müdürü olmak...

Işık Yurtçu, bir süre sonra Özgür Gündem'den ayrıldı. Ama açılan davalar peşini bırakmadı. İki yıl hapse mahkûm oldu.

1995'e, demir parmaklıkların ardında girdi Işık...

Işık Yurtçu, bir profesyoneldi. Ama *'körolası işsizlik'*, hep onu buldu, istemediği koşullarda çalışmak zorunda kaldı. Işık bir yurtsever, bir demokrat ve ülkesini seven bir kişiydi. Kimilerinin ağızlarından hiç düşürmediği *'birlik ve bütünlüğü'* duygularda değil, yaşamında seçen bir gazeteciydi.

Ben, dün sabah gazeteleri, her zamanki gibi didik didik ettim. Haberleri, köşe yazılarını okudum, fotoğraflara baktım. En ilginci Başbakan **Tansu Çiller**'in fotoğrafıydı.

Tansu Hanım yılbaşını eşi **Özer Çiller** ve küçük oğlu **Berk**'le birlikte Kartalkaya'da dağevinde geçirmişti.

Başbakanımız çok şık giysiler içindeydi...

Ünlü bir modacıya Tansu Hanım'ın giysilerini sorduk.

Dedi ki:

"Üzerindekiler dağ kıyafetleridir. Bugüne kadar giydiği kıyafetlerin en çağdaşı ve kendisine en yakışanıdır..."

Tansu Hanım'ın boynunda beyaz yün bir atkı, üzerinde gece mavisi kazak ile pantolon, ayaklarında da ayı kürkünden yapılmış ve *'apreski'* ya

da *'moon boot'* denilen kar ayakkabıları vardı.

Başbakanımızı izleyen muhabir arkadaşlarımızın yorumuysa şuydu:

"Tansu Hanım, mankenlere taş çıkarıyordu..."

Çağdaş, güzel, eğitimli Başbakanımız Tansu Çiller, Kartalkaya'da yeni yıla girerken Işık Yurtçu cezaevindeydi. Tıpkı **İsmail Beşikçi,** Doç. Dr. **Fikret Başkaya,** Doç. Dr. **Haluk Gerger, Mustafa Kaplan,** Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı **Münir Ceylan** gibi.

Daha sırada pek çok ad vardı, düşünce suçluları arasında. Onlar da büyük olasılıkla *'demokrasi gereği'* 1995 için hazırlık yapıyorlardı: **Doğu Perinçek** ve **Oral Çalışlar...**

Tansu Hanım, Kartalkaya'da gazetecilerle konuşuyordu.

Diyordu ki:

"Birlik ve beraberlik içinde çok şeyi aştık..."

Galiba cezaevlerini aşamamıştık... Eski DEP milletvekilleri **Leyla Zana, Ahmet Türk, Sedat Yurtdaş** ve diğerleri ne düşünüyorlardı acaba?

RP'li Belediye Başkanı **Tayyip Erdoğan,** yılbaşı gecesi düzenledikleri alternatif toplantıda konuşmuştu. Erdoğan, yine gümbür gümbür esmişti.

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'ndan alınan köşkler ve kasırlar için yine *'gazetelere ve televizyonlara'* çatıyor, ardından da ekliyordu:

"Bundan sonra buralarda hacıyağı kokan Müslümanlar oturacak..."

Şevki Yılmaz, Rize'den kalkıp İstanbul'a gelmişti. Sıvas'ta onlarca aydını yakanlara alkış tutuyordu. Salondaki sarıklı, cüppeli, çember sakallı karayobazlar bağırıyordu:

"Yakalım bunları, yakalım..."

Sermayenin kucağında büyüyen bir soytarı bücür, tüm satılmışlığını, alçaklığını sergiliyordu köşesinde.

Yüksek sesle şöyle dedim:

"Seni sahtekâr, seni aşağılık takkeli liboş seni!.."

Pembe yanaklarıyla sırıtıyordu, her zaman olduğu gibi...

Para babalarının önüne attığı kemiğin bedelini, *'kod adıyla'* ödemeye çalışıyordu Cumhuriyet'e söverek...

Künyesine sahibinin adını koyamayan gazeteye övgüler döşeniyordu...

Eh bir parça kemik daha atılmalıydı önüne...

İşini biliyordu kerata...

Varsa yoksa paraydı, maldı, mülktü...

Seni aşağılık, seni ahlaksız, seni soytarı bücür seni!...

Cafe Marmara bombalanmış; bir kişi ölmüş, **Onat Kutlar** ağır yaralanmış, pek çok sanatçı ölümden dönmüştü. Ama bu soytarı yine her zamanki gibi susmuş, yeni senaryolar yazmak için beklemeye koyulmuştu...

Her zaman öyle yapardı...

100'ü aşkın gazeteci, sendikacı, bilim adamı düşünce suçundan hüküm giymişti...

Işık Yurtçu, 1994'ün son günü tutuklanmıştı...

Avantacı takkeli liboşlar, yeni tezgâhlar peşinde koşup yeni numaralar arıyorlardı...

Türkiye'nin 1995'teki fotoğraf, ne yazık ki değişmeyecekti...

Demokrasi, onlar için bir yaşam biçimi değil, Türkiye'yi ortaçağın karanlığına götürmek için bir araçtı...

Tunaya ödülleri öğrencilerin

4 Ocak

Haber Merkezi - Aybay Hukuk Araştırmaları Vakfı'nca, Prof. Dr. **Tarık Zafer Tunaya** anısına düzenlenen **"İnceleme Yarışması"** sonuçlandı. Yarışmada birinci, ikinci ve üçüncülüğü öğrenciler paylaştı.

Aybay Hukuk Araştırmaları Vakfı'ndan verilen bilgiye göre Tarık Zafer Tunaya anısına düzenlenen inceleme yarışması, hukuk ve siyasal bilimler fakülteleri öğrenci ve araştarma görevlileri ile stajyer yargıç ve avukatların katılımına açık olarak düzenlendi. Prof. Dr. **Bahri Savcı** başkanlığında, Prof. Dr. **Vakur Versan,** Prof. Dr. **Erdoğan Teziç,** Prof. Dr. **Rona Aybay,** Prof. Dr. **Cem Eroğul,** Doç. Dr. **Fazıl Sağlam** ve Prof. Dr. **Ersin Kalaycıoğlu**'ndan oluşan jürinin dün yapılan toplantısında, AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi 4. sınıf öğrencisi **Koray Karasu**'nun incelemesi birinciliğe, AÜ Hukuk Fakültesi 3. sınıf öğrencisi **Metin Kayaçağlayan**'ın incelemesi ikinci, İÜ Hukuk Fakültesi 3. sınıf öğrencisi **İdil Elveriş**'in incelemesi üçüncülüğe layık görüldü. Stajyer avukat **Özlem Orhon** ile stajyer hâkim **Kamil Sevimli**'nin ortak çalışması, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi 4. sınıf öğrencileri **Aylin Şule Songül** ile **Mehmetcan Tarhan**'ın ortak çalışması ve stajyer avukat **Selda Kocaboz**'un çalışması ise mansiyon aldı.

Yarışmacıların, ödüllerini her yıl olduğu gibi bu yıl da Prof. Tunaya'nın doğum günü olan 16 ocakta vakıf merkezinde düzenlenecek törenle alacakları belirtildi.

Basın Konseyi 1994 bilançosu:

56 gazeteci tutuklandı

5 Ocak

İstanbul Haber Servisi - Basın Konseyi tarafından yayımlanan **'1994 Yılında Türk Basını'** adlı değerlendirme raporunda, basının içinde bulunduğu zor koşulların sürdüğüne dikkat çekildi. 1994 yılında 56 gazetecinin tutuklandığına yer verilen raporda, 10 gazete ve dergi bürosunun da bombalandığı belirtildi.

Basın Konseyi değerlendirme raporunda, 1993 yılında 8 gazetecinin öldürüldüğü Türkiye'de 8 Eylül 1994 tarihinde Devrimci Çözüm dergisi Yazıişleri Müdürü **Erol Akgün**'ün Gebze'de uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşımını yitirdiği, ancak gazeteci cinayetlerindeki bu azalmaya karşın genel olarak basının içinde bulunduğu zor koşulların bütün ağırlığıyla sürdüğü vurgulandı.

1994'te **Hıncal Uluç** ile **Ayşe Önal**'ın da aralarında bulunduğu 6 gazetecinin silahlı saldırıya uğrayarak yaralandığına yer verilen raporda, gazetemiz yazarı Prof. **Toktamış Ateş**'e bombalı suikast girişiminde bulunulduğu anımsatıldı.

Raporda, Özgür Ülke gazete merkezi ve bürolarının da aralarında bulunduğu 10 gazete ve dergi bürosunun bombalandığı, TGRT'nin Yankı programlarında çalışan muhabir **Kutlu Esendemir** ile kameraman **Recep Öztürk**'ün PKK militanları tarafından kaçırıldığı ve 2 ay tutulduğu belirtildi. Raporda ayrıca 1994 yılında 56 gazetecinin tutuklandığı, 57 gazetecinin de çeşitli nedenlerle gözaltına alındığına dikkat çekilerek, **"172 gazete ve dergi için çeşitli illerin DGM'lerince toplatma kararı çıkarıldı. DGM'ler ayrıca, çoğunluğu sol içerikli gazete ve dergilerden oluşan 38 yayın organı için de kapatma cezası verdiler"** denildi. 1994 yılında gazetecilere yönelik saldırılarda da ilk sırayı 13 saldırı ile emniyet görevlilerinin, ikinci sırayı 4 saldırı ile kamu görevlilerinin aldığının dile getirildiği raporda; 2 gazetecinin parti yöneticilerinin, 3 gazetecinin de kamu görevlisi olmayan kişilerin saldırısına uğradığı kaydedildi.

Adalete gölge düştü

GÜNDÜZ İMŞİR *6 Ocak*

TBMM İdare Amiri ve SHP İstanbul Milletvekili **İbrahim Gürsoy, 'Sıvas katliamı davası'**nda TC'nin 146. maddesinin uygulanmasında ısrar eden Hakim Albay **Ertan Urunga**'nın irdeleme sürecinde apar topar görevinden ayrılmasının hayli düşündürücü olduğunu söyledi.

İbrahim Gürsoy, davada muhalif olarak da bilinen Albay Urunga'nın 4. Kolordu Adli Müşavirlik görevine atanmasının ardında **"Müslümanlar cinayet işlemez"** fikrinin yaygınlaştırılması isteminin yattığını ileri sürdü.

SHP İstanbul Milletvekili İbrahim Gürsoy, **'Sıvas katliamı davası'** ile ilgili şok iddialarda bulundu. Hakim Albay Ertan Urunga'nın davada karşıt fikirlerinin ve 146. maddede ısrarlı olmasının yanı sıra **'Alevi'** kökenli olmasının da başka bir göreve atanmasında rol oynadığı yolunda iddialar olduğunu belirten İbrahim Gürsoy, bütün bu iddiaların takipçisi olacağını vurguladı.

Söz konusu hâkimin dava sırasında TCK'nin 146'ncı maddesinin uygulanmasında ısrarlı olması karşısında köktendincilerin de yoğun baskısına uğradığını ileri süren Gürsoy, şöyle devam etti: **"Aynı albay, davada işlenen suçun, laik anayasal düzene karşı köktendincilerin toplu bir kalkışması olduğunu da ısrarla ileri sürmüştü. Yerine göreve getirilen Hakim Çetin Güvener ise 12 Eylül sonrası bütün sol davalarda başı çekti. 'İrtica' ve 'şeriat' yanlısı olduğu ise herkes tarafından biliniyor. Diğer ilginç bir gelişme de Sıvas'ta Tugay Komutanı olan Tuğgeneral Ahmet Yücetürk'ün yaklaşık bir ay sonra yine hızlı bir şekilde emekli edilmesi. Davada, görüşünden ayrıntılı şekilde yararlanılması gereken Ahmet Yücetürk'ün 'kadrosuzluk' gerekçesiyle emekli edilişi de ayrı bir soru işareti. Ahmet Yücetürk halen İzmir'de ikamet etmekte ve sanırım emekli ediliş nedeninin şaşkınlığını yaşamaktadır."**

İbrahim Gürsoy dün TBMM Başkanlığı'na sunduğu ve Başbakan **Tansu Çiller**'ce cevaplandırılmasını istediği soru önergesinde bu iddialara açıklık getirilmesini istedi.

TBMM İdare Amiri İbrahim Gürsoy, TBMM Başkanlığı'na sunduğu soru önergesinde, **'Sıvas katliamı'** davasının, Ankara DGM'de sonuçlanmış olmasına karşın davanın seyrinde adaletin doğru tecelli etmesini engelleyen birçok gelişmenin bulunduğunu vurguladı. Amacının mahkemeye baskı olarak değerlendirilmemesi gerektiğini belirten İbrahim Gürsoy, gelişmelerin birçok davanın muhakeme edilme sürecine gölge düşürdüğüne dikkati çekti. Gerçek adaletin, önergede yer verdiği soruların açık ve net cevaplandırılarak yerine getirileceğini ifade eden İbrahim Gürsoy'un yanıtlanmasını istediği sorular şöyle: "Hakim Albay Ertan Urunga, dava mütalaa sürecinde bulunmasına karşın görevinden ayrılmıştır. Bu görevden ayrılma işleminin baskı yapılarak gerçekleştirildiği iddiası doğru mudur?

Muhalif hâkim olarak da bilinen hâkim Albay Ertan Urunga basına yansıdığı kadarıyla görevinden ayrıldıktan sonra verilen yeni görev yerinin Ankara'ya uzak bir yer olması ve yerine atanan DİSK davasından tanınmış kamuoyunda adaleti temsilde güven yi-

tirmiş biri olan hâkim Çetin Güvener'in atanmasını nasıl açıklıyorsunuz?

Dava boyunca sanıklar, bizzat hâkim ve savcıların karşısında müdahil avukatlara çeşitli hareketlerde bulunmuş olmalarına karşın, bugüne kadar bu sanıkların davranışlarına herhangi bir soruşturma açılmış mıdır?

Öyle ise bizzat adaleti temsil edenlerin huzurunda gerçekleşen bu eylemlerin bir yasal dayanağı bulunuyor mu? Bulunmuyor ise adaleti temsil eden bu kişilerin durumunu nasıl açıklıyorsunuz?

2 Temmuz 1993 tarihinde gerçekleşen 'Sıvas katliamı' sırasında Tugay Komutanı görevinde bulunan şahıs niçin emekli edilmiştir? Bu şahıs hakkında ne sanık ne de tanık olarak neden bir işlem yapılmadı?

Sıvas Belediye Başkanı **Temel Karamollaoğlu,** Sıvas olaylarında itfaiyeye su sıkması için emir vermediği ve görevi ihmal ile kötüye kullandığı gerekçesiyle 2. kez yargı önüne çıkacak. 17 ocakta 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek davada Karamollaoğlu ile birlikte İtfaiye Müdürü **Remzi Şahin** de yargılanacak.

Cumhuriyet'e 4 ödül

10 Ocak

Haber Merkezi - Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin (ÇGD), her yıl **'10 Ocak Çalışan Gazeteciler Bayramı'**nda verdiği Yılın Gazetecileri ödülleri açıklandı. **Cumhuriyet,** Uğur Mumcu Gazetecilik Ödülü, araştırma - inceleme, röportaj ve politik magazin dallarında 4 ödül kazanırken, derneğin Onur Ödülü Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na verildi. Milas muhabirimiz **Olcay Akdeniz,** çalıştığı yerel gazetedeki yazısıyla röportaj ödülü kazandı. **'Özel Dayanışma Ödülü'** ise **Deniz Gezmiş**'i anma toplantısına gönderdiği mesaj nedeniyle halen Haymana Cezaevi'nde bulunan Doç. Dr. **Haluk Gerger** ile eski Özgür Gündem gazetesi Yazıişleri Müdürü **Işık Yurtçu**'ya verildi.

ÇGD'nin, **"Uğur Mumcu Gazetecilik Ödülü"**ne, **"Başbakan'ın Holdingi Vergi Kaçırdı", "Çiller Kredi Suçlusu", "Çiller Ailesine Verilen Krediler"** başlıklı haberleri nedeniyle gazetemiz Ankara Haber Müdürü **Doğan Akın** layık görüldü. Haber dalında: **"Orduda Tarihi Mektuplar"** başlıklı haberi nedeniyle Milliyet gazetesi Ankara İstihbarat Şefi **Fikret Bila, "ABD Ambargosu"** başlıklı haberiyle Hürriyet gazetesinden **Sezai Şengün, "Çiller Fethullah Gülen Görüşmesi"** başlıklı haberiyle Sabah gazetesinden **Metin Işık** ödüle değer görüldüler. Araştırma - inceleme ödülü, **"Çıktık Açık Alınla"** adlı yazı dizisiyle gazetemizden **Aydın Engin**'e verildi. Cumhuriyet yazarlarından **Oral Çalışlar** da **"Cinayete Varmayan Faili Meçhul"** başlıklı çalışmasıyla **"röportaj"** ödülü aldı.

Mert Ali Başarır, "Bu Soruyu Geçelim" adlı yapıtına konu olan ve gazetemizde de yayımlanan yazılarıyla, Hürriyet gazetesi muhabiri **Bilhan Er** de **"Ayaklarım Kokmuyor"** başlıklı haberle politik magazin dalında ödüle hak kazandılar.

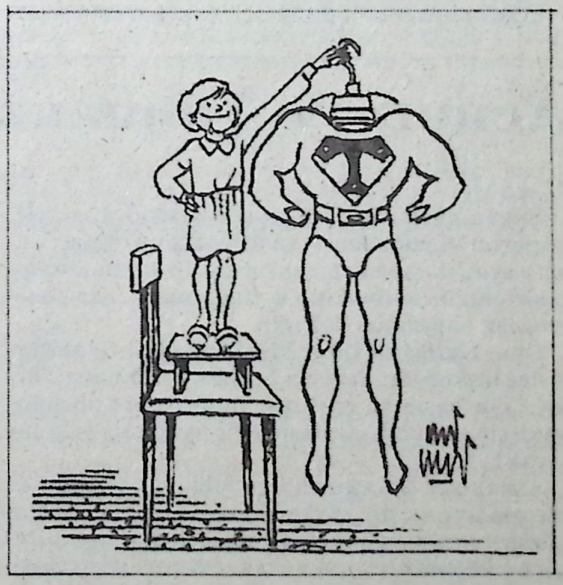

Derdine Mum Yak!..

İLHAN SELÇUK *11 Ocak*

Kaptan-ı Derya **Halil Rifat Paşa** olağanüstü yetkilerle donatılmış elçi olarak 1829'da Rusya'ya gitmiş, orada Hanya'yı Konya'yı gördükten sonra demiş ki:

"Kesinlikle inancım odur ki biz Avrupa'ya kendimizi uydurmakta gecikirsek, yeniden Asya'ya göç etmekten başka çaremiz kalmayacak..."

Peki, Hanya Girit'te, Konya Anadolu'da olduğuna göre Halil Rifat Paşa bunları Rusya'da nasıl görüyor?.. İnsanoğlu baktığı zaman görürse, gördüğünü de algılarsa, dünyanın her yerinde Hanya ile Konya'yı bulabilir.

Halil Paşa 1830'da Rusya'dan dönüyor. 1839'da Tanzimat Fermanı okunuyor. 1843'te bir *'irade-i şahane'* ile ilk karma mahkemeler kuruluyor, ticaret konularında uyuşmazlıkları incelemek için gerekli yargı önlemleri alınıyor.

O günlere değin, bu işler öylesine saçma sapan, öylesine karışık yöntemlerle yürütülmüş ki İstanbul'da anlaşmazlığa düşen tüccarlar, mahkemeye gitmez; aynı boyda aynı kalınlıkta iki mum yakar, seyrine bakarlarmış...

Geç sönen mum, sahinin haklı olduğuna kanıt sayılırmış, dava da bitermiş.

Mum, ilginç bir aydınlanma aracıdır; dinde ve edebiyatta yeri önemli...

Ermişlere, ululara, velilere, azizlere mum yakmak, ateşe tapanlardan kalma bir töre...

Mum, ateşe tapanlardan bu yana büyük dinlere sızmış; bugün bile güneşin çekildiği akşam saatlerinde, İstanbul'un köşesinde bucağında ya da en işlek bir caddesinde hangi dinden olduğu bilinmeyen bir yatırın başucunda dizi dizi mumların yandığını görmek işten değildir.

Edebiyatta mum, daha çok eski şairlerin mum ile pervane ikileminde yinelenir.

Dilimizde muma ilişkin bir dizi deyim var:

Derdine mum yakmak..
Mum gibi sarmak..
Kırmızı dipli mumla davet etmek..
Eskiyi mumla aramak..
Mum gibi erimek..
Muma çevirmek...

Eskiden çocuklar, mahallenin duvarlarına yazarlardı: *"Anastas mum satsana!.."*

– Ne demek ulan bu?..

–Tersine oku!..

Beklenen oldu, sonunda milyonluk banknot da çıktı. Beşyüz binlikler basılınca ne demiştik:

"Milyonluk banknotun eli kulağındadır!.."

Ama milyonluk banknot ne yazar?..

Hiç!..

Türkiye'nin ekonomik tarihini yazmak isteyen için ikinci Dünya Savaşı'ndan sonrası kolay, **Menderes** meydanlarda dolaşıp nutuklar atmıştı:

– Her mahallede bir milyoner yaratacağız.

Mahallenin lafı mı olur!..

60 milyonluk Türkiye'de herkes milyoner oldu; ama milyonluk banknot üç kuruş otuz para etmez oldu. Bizim yakın iktisat tarihimiz, madeni bozuklukların banknotlaşması tarihidir. Paranın değeri bozuldukça bozuk paraları banknota dönüştürüyoruz.

Peki, halk ne yapsın?..

Hep duyar, işitir, okurduk; Birinci Dünya Savaşı'nda *"harp zengini"* haramzade, binlik banknotla sevgilisinin cigarasını yakarmış. Türkiye o güne geldi ki artık herkes -metresinin de değil- karısının sigarasını milyonluk banknotla yakabilir.

Çek bir nefes, havaya üfle...

Sonra derdine mum yak!..

Acımız ve Yolumuz

12 ocak

Bugün gazetemizin birinci sayfasını, tümüyle, gözlerini yaşama kapayan arkadaşımız Onat Kutlar'a **ayırdık. Ancak bu kararımızın anlamı, sevgili bir ölünün ardından duyduğumuz acıyla sınırlanacak kapsamda değildir.**

Onat Kutlar'ın yazar kişiliğine ve sanat değerlerine ilişkin yargılarımız bellidir. Bu konuda Türkiye'nin basın ve edebiyat dünyasında oluşmuş yaklaşımın ortak çizgisine ekleyeceğimiz yeni bir şey yok.

Ancak her hayatın olduğu gibi, her ölümün de bir anlamı vardır. Arkadaşımız Onat Kutlar'ın gözlerini yaşama kapamasında belirleyici olan, terörün ülkemizde artık ortak yaşamın göstergesine dönüşmesi, politikayı, ekonomiyi ve daha da ötede demokrasiyi ipotek altına almasıdır.

Uğur Mumcu'**yu iki yıl önce 24 Ocak günü terore kurban vermiştik. On iki gün sonra bu ölümün ikinci yıldönümüdür. Şimdi de yazarımız Onat Kutlar'ı yitirmenin acısı içindeyiz...**

Geçmiş yıllara doğru uzanırsak Cavit Orhan Tütengil, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy'**u kanlı bir kırımın birbirine eklenen kurbanları olarak görüyoruz. Bu arkadaşlarımızın tümünde ortak bir özellik var, 1923 Aydınlanma Devrimi'nin laiklik ilkesini Cumhuriyet'in sayfalarında kalemleriyle savunanlar, bir bir öldürülüyorlar ve şu güne kadar hiçbirinin katili bulunamadı. Bu cinayetler dizisinin son halkası, sevgili arkadaşımız Onat Kutlar oldu.**

Gerçekte bu kanlı cinayetlerin hedefinin Cumhuriyet gazetesinin kimliğiyle sınırlanmadığını herkes biliyor. Hedef, laik Türkiye Cumhuriye-

ti'dir, Atatürk'ün aydınlanma devrimidir; ama devlet, hükümet, siyasal iktidar, elini kolunu bağlamış, çaresizlik içinde oturuyor; hiçbir şey yapamıyor, ne cinayetleri aydınlatabiliyor ne de yeni cinayetlerin işlenmesini engelleyebiliyor.

Uğur Mumcu suikastında faillerin bulunacağı yolunda namus sözüyle güvence verenler, bugün köşelerinde sessiz sedasızdırlar; ağızlarını açamıyorlar, konuştukları zaman da -ne yazık ki- gerçek dışı laflarla kamuoyunu oyalamaya çalışıyorlar.

Sevgili Onat Kutlar'ın acı ölümü karşısında, dünden bugüne olan - bitenleri düşündükçe karamsar olmamak elde değil!.. Ne var ki biz yolumuzda yürüyeceğiz. Onat Kutlar'ın kişiliğinde simgelenen aydınlık, özgürlük, çağdaşlık, güzellik, sanat kavramlarını ülkece özümsemenin ne kadar güç olduğunu, tarihsel bilinci olanlar bilirler.

Uygarlığın ne kadar pahalı olduğu, insanlık tarihinin sayfalarında yazılıdır.

Eğer Uğur'lara, Onat'lara layık olmak istiyorsak, bu yoldaki uzun yürüyüşümüzü sürdüreceğiz.

Zaten bir başka yol, insanlıkta şimdiye dek keşfedilememiştir.

36 gazetecinin katili hâlâ bulunamadı

13 Ocak

İstanbul Haber Servisi - Yazarımız **Onat Kutlar**'ın da yaşamını yitirdiği bombalı saldırıda faillerin bulunamaması, gazeteci cinayetlerinde katillerin yakalanamamasını yeniden gündeme getirdi. 1905'ten günümüze kadar gazeteci ve yazarlara yönelik ölümle sonuçlanan 49 saldırıdan 36'sında katiller saptanamadı. Bu cinayetlerin **'siyasi amaçla'** işlenmesine dikkat çekilirken, devlet ve güvenlik güçleri, birçok kesim tarafından katillerin yakalanamaması nedeniyle suçlandı.

Gazetemizde yazıları yayımlanan bilim adamlarına yönelik saldırılarda da bugüne kadar **Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Cavit Orhan Tütengil**'i yitirdik. Yine gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu** ile Ceylanpınar muhabirimiz **Hüseyin Deniz**'in öldürülmeleri, faili meçhul cinayetler olarak kaldı. Yazarımız **Server Tanilli**, 1978'deki silahlı saldırıdan belden aşağısı felç olarak kurtulurken, **Toktamış Ateş** ise 1993'teki bombalı suikast girişiminden, bombanın patlamaması nedeniyle şans eseri kurtuldu.

1989 yılından sonra yoğunlaşan gazetecilere yönelik saldırılar büyük oranda Güneydoğu'da meydana gelirken, aralarında Basın Konseyi Başkanı **Oktay Ekşi**'nin de bulunduğu bazı yazarlar, bu cinayetlerin, devlet güçleri arasında yuvalanmış **'kontrgerilla'** örgütünce işlendiğini ileri sürdü.

Yazarımız **Uğur Mumcu**'nun öldürüldüğü bombalı saldırıda da devlet görevlilerinin parmağı olduğu belirtilirken, hükümet yöneticilerince cinayetin aydınlatılacağı konusunda verilen **'namus sözü'** yerine getirilemedi.

DGM'den Yaşar Kemal'e soruşturma

14 Ocak

İstanbul Haber Servisi - İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, Almanya'da yayımlanan **"Der Spiegel"** dergisindeki yazısında **"bölücülük propagandası"** yaptığı gerekçesiyle hakkında soruşturma başlattığı yazar **Yaşar Kemal**'in kaleme aldığı yazının tümünü incelemek üzere söz konusu dergiye başvuruda bulundu. DGM'nin ayrıca Yaşar Kemal' in açıklamasını yayımlayan Milliyet Gazetesi Yazıişleri Müdürü'nün de ifadesine başvuracağı bildirildi.

Yazar Yaşar Kemal'in Almanya'da haftalık olarak yayımlanan Der Spiegel dergisinde çeşitli fotoğraflarla birlikte yayımlanan yazısı **'Yalanlar Seferi'** başlığını taşıyordu. DGM'nin konuyla ilgili olarak Milliyet gazetesinde, 10 Ocak 1995 tarihinde yayımlanan haberi ihbar kabul ettiği bildirildi. DGM'nin Yaşar Kemal'in yanı sıra Milliyet Gazetesi Yazıişleri Müdürü'nün ifadesinin alınması için yazı yazdığı; Der Spi-

egel dergisinin yöneticilerinden ise makalenin tam metnini istediği öğrenildi.

Yaşar Kemal, Der Spiegel'de yer alan yazıda, **"23 Nisan 1923'ten başlayarak Kürtler üzerinde dayanılmaz bir baskı kurulduğu"**nu belirtmiş ve **"Cumhuriyet tarihindeki yöneticilerin Kürtlerin dili ve kültürünü yok etmeye çalışmasının insanlık suçu"** olduğunu vurgulamıştı.

Pen Yazarlar Derneği Başkanı **Şükran Kurdakul** ve Genel Sekreter **Alpay Kabacalı**, yaptıkları ortak açıklamada şunları söylediler:

"Yaşar Kemal'in görüşleri geniş bir şekilde tartışılıyor. Demokrasinin, düşünce ve anlatım özgürlüğünün onsuz olmaz koşulu da geniş bir tartışma ortamının varlığıdır. Doğruya ve gerçeğe ancak bu ortamda ulaşılır. Dünya ölçüsündeki yazarlarını, görüşlerinden dolayı cezalandırmaya yönelen bir ülkenin uluslararası alanda olumlu imaj veremeyeceği açıktır. Düşünce ve anlatım özgürlüğüne karşı yasakların sona ermesini bekliyoruz."

1994 yılı içinde yayımlanan kitap sayısında yüzde 33 azalma oldu

Yasak, zamlar ve TV, kitabı bitirdi

YILMAZ KARABACAK *15 ocak*

Türkiye'nin iletişim düzenini altüst eden görsel kültürün ürünleri radyo ve televizyonların egemenliği altına kalan, yazarı ve yayıncısı cezaevine konulan, birer suç aleti olarak gösterilen kitap can çekişiyor. Araştırmalar, her üç kişiye düşen bir televizyon alıcısının günde ortalama 6 saat izlendiğini, her altı kişiye düşen bir kitaba ayrılan okuma süresinin ise ayda 37 saati geçmediğini gösteriyor.

Sadece 1994 yılı içerisinde yayımlanan kitap sayısında yüzde 33'lik bir azalma meydana gelirken, 5 Nisan Kararları, KDV oranları ve artan enflasyon, insanların kitaba ayırdığı payı da giderek azaltıyor.

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) verilerine göre Türkiye'de 16 milyon 644 televizyon alıcısı bulunuyor. Pandora Kitabevi bünyesinde oluşturulan bilgi bankası verileri, 1993 yılında 2 bin 217, geride bıraktığımız 1994 yılı içerisinde ise sadece bin 506 kitap yayımlandığını, satışa sunulan kitap sayısının 7 bin 540'a ancak ulaştığını ortaya koyuyor. Okuma ve televizyon izleme yaşı olarak kabul edilen 6 yaş ve üstü nüfusa oranlandığında Türkiye'de her 3 kişiye 1 televizyon alıcısı düşmesine karşılık, her 6 kişiye 1 kitap, 81 kişiye de 1 günlük gazete düşüyor.

Televizyon izleme ve kitap okuma alışkanlıklarına ilişkin araştırmalar günlük ortalama televizyon izleme süresinin 5.5 saate ulaştığını ortaya koyarken, kitap için ayırdığımız süre ayda sadece 37 saatle sınırlı. Gününün büyük bölümünü evde geçiren kadınlar ile çocukların televizyon izleme süreleri ortalama 7 saate kadar çıkabiliyor. Bu rakamlar, televizyona günde 6 saat 25 dakikamızı, kitaba ise bir saat 20 dakika ayırdığımızı gösteriyor.

Araştırmaların gözler önüne serdiği bu sonuçların nedenleri üzerine çeşitli çevreler farklı görüşler öne sürüyorlar. Yayıncılar Birliği Başkanı **Aygören Dirim**, 1994 yılında yaşanan ekonomik krizden en çok kendilerinin etkilendiğini belirterek, bu yıl içerisinde alınan 5 Nisan ekonomik istikrar önlemlerinin, birçok yayınevini kapanma noktasına getirdiğini söyledi.

Siyasi iktidarların kâğıt zamlarını bir baskı aracı olarak kullanmaya devam ettiğini vurgulayan Dirim, kâğıt fiyatlarının döviz kurları ile işlem görür hale geldiğine değinerek şu açıklamalarda bulundu:

"Ciddi önlemler alınması gerekirken göstermelik iyileştirmelere gidiliyor. Örneğin KDV oranları kitap satışlarında yüzde 1'e düşürüldü, ancak kitap girdilerinde yüzde 15 olan KDV oranları aynı seviyede kaldı. Durum böyle olunca yayıncılar büyük kayıplara uğradı. Yayıncı olarak her birimizin milyonlarca lira KDV alacağımız var. Aradaki fark vergiye mahsup edilirse az da olsa bir rahatlama sağlanabilir."

Siyasal baskıların, sorunun bir başka boyutunu oluşturduğuna değinen Dirim, Türkiye'deki politik çalkantıların önce kitap üzerinde etkisini gösterdiğini, birçok yayımcının ve yazarın **'düşünce suçlusu'** olarak cezaevine konulduğunu, kitabın tehlikeli suç unsuru olarak gösterildiğini kaydederek, **"Kültürel gelişme sağlanamadan, ekonomik gelişmenin hiçbir anlamı olamaz. Bunun artık kabul edilmesi gerekiyor"** görüşünü savundu.

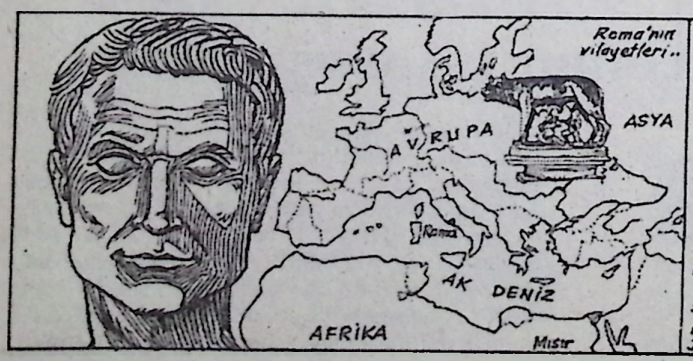

SEZAR'IN HAKKI SEZAR'A!

M.Ö. 44 YILINDA, ÜNLÜ ROMALI JULIUS SEZAR, SENATONUN VERDİĞİ DİKTATÖRLÜK PAYESİNİ KABUL ETMİŞTİ. BÜTÜN ZAMANLARIN EN ÖNDE GELEN KİŞİLERİNDEN BİRİ OLAN SEZAR, ÖZELLİKLE ÜÇ YÖNÜYLE İZ BIRAKMIŞTI: ASKERLİĞİ, POLİTİKACILIĞI VEYA DEVLET YÖNETİCİLİĞİ, YAZARLIĞI.. BİR GENERAL OLARAK BÜYÜK TAKTİKÇİ SAYILMAZDI. ANCAK, SON DERECE HIZLI HAREKET ETMESİ VE ÇOK SADIK OLAN ORDUSUYLA BAŞARIYA ULAŞMIŞTI. POLİTİKADA AMACI İÇİN HER YOLU DENEMİŞTİ. YİNE DE YÖNETİCİ OLDUĞUNDA, SOSYAL VE EKONOMİK SORUNLARA DUYARLIKLA YAKLAŞMAYA ÇALIŞMIŞTI. YAZILARINA GELİNCE, SON DERECE OBJEKTİF BİR GÖRÜŞLE KALEME ALDIĞI ANILARDIR.

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. **Nurçay Türkoğlu** da görsel kültür, yazılı kültür ilişkisinde yaşanan sorunların bir başka boyutuna dikkat çekti. Televizyonlarda izlenme oranları en yüksek programlar arasında yer alan **'reality show'**lara, **'seyirlik ölümler'** tanımını getiren Doç. Dr. Türkoğlu eleştirilerini şöyle dile getirdi:

"Bir iktidar aracı olan şiddetle izleyici belleğinde çeşitli baskılar kuruluyor. Bunun sosyal yararları da var, ancak izleyiciye bu tür programlarda, aynı ilkçağ Roma savaş arenalarında veya meydanlara kurulan idam sehpalarında olduğu gibi kurbanlar gösterilerek, 'Okumayın, araştırmayın uslu uslu oturun. Yoksa sizin de başınıza bunlar gelebilir. Yaşadığınıza dua edin' **deniliyor."**

Televizyonun kültürel kimliğimizi kökten sarstığını savlayan Türkoğlu, **"Bütün bunlar yapılırken** 'Halk bunu istiyor' **gerekçesinin ardına sığınılıyor. Fakat, izleyiciyi potansiyel bir katil konumuna sokan bu programların sosyal psikolojimizde yarattığı etkileri görmek gerekir.**

Bunun önüne geçmek için izleyicinin bilgi düzeyini yükseltmesi gerekir. Bu ise ancak okumakla mümkün. Ancak böylelikle kendilerine sunulanların doğru olarak farkına varabilirler" önerisini getirdi.

Çevreciler güç birliği yapıyor

ÖZCAN ÖZGÜR *16 ocak*

MUĞLA - Batı Akdeniz ve Güney Ege'de yer alan illerin çevrecileri ilk kez Fethiye'de Çevre Kurultayı'nda bir araya geliyor. 25-26 şubat tarihlerinde yapılacak olan Çevre Kurultayı'na Muğla, Antalya, Burdur ve Isparta'dan çevre ve ekoloji hareketlerinde yer alan örgüt ve inisiyatifler katılıyor.

Muğla, Antalya, Burdur ve Isparta illerinde etkinlik yürüten çevreciler ve ekolojistler ile Yeşiller, Muğla'da bir araya geldiler. Gökova Sürekli Eylem Kurulu'nun düzenlediği toplantıda, çevrecilerin yeni örgütlenme biçimi ve Dünya Dostları Derneği çatısı altında bir araya gelip gelemeyecekleri ele alındı. Toplantı sonunda içinde Muğla, Antalya, Isparta ve Burdur illerinin yer aldığı **"Batı Akdeniz Çevre Sekreteryası"** oluşturuldu.

Sekreteryanın yapacağı çağrı ile 25-26 şubatta Fethiye'de **"Batı Akdeniz Çevre Kurultayı'**nın gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

Çevre Kurultayı'nda, evrensel, ulusal ve yerel ölçekte çevre sorunlarının ele alınacağı belirtilen toplantıda, Çevre Sekreteryası'nın çalışma biçimi, 1995 yılı için eylem alanı ve Dünya Dostları Derneği çatısı altında bir araya gelinip gelinemeyeceği de tartışılacak. Batı Akdeniz Çevre Sekreteryası sözcüsü **Gaye Gön** tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi:

"Çevre Sekreteryası'nın oluşturulduğu toplantıda, Fethiye'deki toplantı karar altına alınmıştı. Daha sonra sekreteryamıza Marmaris Sev-Der ve Datça Dostları tarafından bir öneri iletilerek Fethiye toplantısının 'Akdeniz Çevre Kurultayı' **şeklinde düzenlenmesi istendi. Bu anlamda 25-26 şubat tarihlerinde Fethiye'de Muğla, Antalya, Burdur ve Isparta'nın katılımı ile gerçekleştirilecek olan toplantı, daha ciddi bir boyut kazandı."**

Bu arada, Batı Akdeniz Çevre Sekreteryası'na Gökova Sürekli Eylem Kurulu'ndan **Saynur Gelendost** tarafından bir eylem önerisinde bulunuldu. Saynur Gelendost'un, sekreteryaya, Enerji Bakanı'nın **"Gökova Termik Santrah'nı çalıştaracağız"** sözlerini anımsatarak, Ankara'ya gidilip yetkililere daha önce santral çalıştırılmayacak biçiminde verdikleri sözlerin anımsatılmasını istediği öğrenildi. Saynur Gelendost'un gerekli randevuları alması halinde bu ay içinde Ankara'ya Muğla'dan bir yürüyüş gerçekleştirileceği belirtildi.

Susurluk'ta Mumcu'nun heykeli söküldü

16 ocak

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - Susurluk'ta Uğur Mumcu Anıtı, kepçelerle sökülerek kaldırıldı. Daha önce de Uğur Mumcu Meydanı'nın adına **"Şehitler Meydanı"** olarak değiştiren DYP'li Belediye Başkanı **Fahrettin Tan'**ın girişimi yöre halkı tarafından tepkiyle karşılandı.

Uğur Mumcu için öldürülüşünün ikinci yılında çeşitli anma etkinlikleri düzenlenirken Susurluk'ta yaşananlar büyük tepki yarattı. Önceki gün, emniyet güçlerinin gözetiminde kepçeyle sökülen Uğur Mumcu'nun mermerden yapılan anıtı için önce çöplüğe atıldı haberleri yayıldı. Ancak tüm aramalara karşın anıtın nerede olduğu bulunamadı.

Susurluk'ta yurttaşlar, bazı partililer ve Atatürkçü Düşünce Derneği yöneticileri anıtın söküldüğü yere giderek olayı protesto ederken SHP İlçe Başkanı **Nurettin Gelir, "Türk insanının kalbinde yer alan Uğur Mumcu'ya uzanan yobaz elleri kıracağız"** dedi.

Uğur Mumcu Meydanı'nı düzenleyen, Atatürk Anıtı ve Çarşı Camii arasındaki bölgeyi yeşil alana dönüştüren eski belediye başkanı **Tahsin Bozoğlu,** DYP'li başkanın yöreye hiçbir icraat yapmadığını, Mumcu Anıtı olayıyla da gündemi saptırmaya çalıştığını söyledi.

Aylar önce Uğur Mumcu Meydanı'nın adını değiştirmek için şehitlerin **"araç"** olarak kullanıldığını ve kin tohumları atıldığını belirten yurttaşlar şöyle konuştular:

"Meydanın ismini değiştireli aylar oluyor. Heykelin kaldırılması ise belediye yönetiminin Uğur Mumcu ismine tahammül edemediğini açıkça gösteriyor. Atatürkçülüğün, laik cumhuriyetin en büyük savunucularından olan Uğur Mumcu'nun ölüm yıldönümüyle ilgili hazırlıkların sürdüğü sırada anıtın sökülüp atılması anlamlıdır. Anıtın kısa sürede eski yerine konmasını istiyoruz."

Bazı yurttaşlar anıtın kaldırıldığı yere karanfiller atarken **"1985 hoşgörü yılında, Uğur Mumcu'ya tahammül edemeyen belediye yönetimini kınıyoruz"** yazılı bir de pankart astılar. Ancakpankart daha sonra polisler tarafından söküldü.

Yurttaşlar, seçildiği günden bu yana Susurluk'a bir katkısı olmayan, meydan isimleri değiştirip, anıt sökerek belirli kesimlere mesaj vermeye kalkan DYP'li Belediye Başkanı Fahrettin Tan'ı hesap vermeye ve icraatlarını anlatmaya çağırdı.

Öte yandan Uğur Mumcu'yu anma etkinlikleri çalışmaları da sürüyor. İzmir'de Demokrasi Platformu'nca 24 Ocak'ta gerçekleştirilecek mitingin hazırlıkları tamamlanırken Denizli'de de **"Demokrasi İçin Birlik ve Uğur Mumcu'yu Anma Haftası"** düzenlendi.

Denizli Demokrasi Platformu'nca düzenlenen etkinlikler 16-28 ocak tarihleri arasıda gerçekleştirilecek. Etkinlikler Ankara Sanat Tiyatrosu'nun **"Sakıncalı Piyade"** oyununun sergilenmesiyle başlayacak. 22 ocaktaki SHP'nin düzenlediği panele, Prof. Dr. **Toktamış Ateş** ve Ressam **Bedri Baykam** konuşmacı olarak katılacak.

Uğur Mumcu'nun ağabeyi **Ceyhan Mumcu**'nun onur konuğu olarak katılacağı etkinlikler; konserler, toplantılar, panellerle sürecek. SSK İşhanı önünde kurulacak platformda Uğur Mumcu için anı defteri açılacak.

Japonya'nın batısı yerle bir

18 oack

Dış Haberler Servisi - Japonya'nın orta batı kesimindeki Osaka - Kobe endüstri bölgesinde önceki akşam meydana gelen 7.2 şiddetindeki depremde yaklaşık 1800 kişi öldü, 1071 kişinin de kaybolduğu bildirildi.

Japonya Ulusal Polis Teşkilatı sözcüsü ölü sayısının artmasına kesin gözüyle bakıldığını bildirdi. Son olarak alınan bilgilere göre depremde 6334 kişinin ise yaralandığı bildirildi.

1948 yılında 4 bine yakın kişinin öldüğü **Fukui** depreminden bu yana Japonya'daki yer sarsıntıları içinde en fazla can kaybına yol açan dünkü deprem 10 bin binanın yıkılmasına yol açtı.

Yerel saatle sabah 05.46'da meydana gelen ve 40 saniye süren deprem sonucunda bölgeye giden ulaşımın felce uğradığı, otoyollar ve demiryollarının pek çoğunda büyük zarar meydana geldiği bildiriliyor.

Japonya'da 70 yıldan beri ilk kez kalabalık bir şehri vuran deprem, Kobe ve Osaka arasındaki otoyolun ve bağlantılı yolların çökmesine neden oldu. Uzmanlar Japonya'daki otoyolların geçen yıl Los Angeles depreminde çöken otoyollardan 5 kat daha dayanıklı olduğunu ve Richter ölçeği ile 7 şiddetindeki sarsıntılara bile dayanabileceğini belirtmişlerdi.

Başkent Tokyo'nun 450 kilometre güneyinde yer alan 1.4 milyon nüfuslu Kobe kentinin tam bir harabe haline geldiği bildiriliyor. Ülkenin ikinci büyük liman kenti olan Kobe'de deprem nedeniyle birçok bina ve otoyolun zarar gördüğü bazı trenlerin raydan çıktığı haber alınıyor.

Yıkılan binalardan sızan havagazının yol açtığı yangınların kentin tümüne yayıldığı itfaiyelerin tüm çabalarına karşın yardım çalışmalarını güçlükle gerçekleştirdikleri bildiriliyor.

Kobe'nin kuzeyindeki Takarazuka termal kentinde bulunan bir hastanenin depremde yıkıldığı, enkaz altında kalan hastaların kurtarılamadığı belirtiliyor.

Japonya Başbakanı **Tomiichi Murayama** bir açıklama yaparak felaketten etkilenen bölge için acil yardım sözü verdi. Başbakan depremin etkili olduğu yüz kilometre yarı çapında bir alanda bulunan 3 kenti ziyaret edecek. Başbakan Murayama polis ve itfaiye ekiplerinin kurtarma faaliyetleri için seferber edildiğini, ordunun da operasyonlara katıldığını bildirdi. Murayama felaket kurbanlarına yardım için derhal acil bir yasa uygulanacağını söyledi.

Japonya'da dün sabah meydana gelen korkunç deprem, Japon iş dünyasını allak bullak etti. Japonya'nın batısındaki fabrikalarda üretim tamamen durdurulurken sigorta şirketleri hisse satışlarını askıya aldı.

Depremde en büyük hasara uğrayan Kobe kenti Japon ihracatının yüzde 12'sini sağlayan ülkenin en büyük dışsatım kapılarından biri.

Dünya çapında tanınan pek çok Japon elektronik şirketinin merkezi Osaka ve Kobe'de. **Sanyo, Panasonic** ve **National** markalarıyla tanınan Matsushita, **NEC** gibi şirketlerin bölgedeki fabrikalarında depremin ardından üretim geçici olarak durdurulurken **Mitsubishi** dört, **Sharp** şirketi de bir fabrikasında üretimi durdurdu.

Depremden etkilenen diğer büyük şirketler arasında yine merkezi Osaka'da bulunan otomobil üreticisi **Daihatsu** ile fotoğraf makinesi ve büro malzemeleri üreticisi **Minolta**'nın da bulunduğu gelen haberler arasında. Osaka borsasının da dün sabah seansında tüm işlemleri askıya aldığı bildirildi. Japonya Uluslararası Ticaret ve Endüstri Bakanlığı, bölgedeki nükleer santrallerde herhangi bir hasara rastlanmadığını açıkladı.

Japonya'yı sarsan depremin ardından dünyanın dört bir yanından Tokyo'ya taziye mesajları yağıyor. ABD Başkanı **Bill Clinton** Başbakan Murayama'ya taziye mesajı gönderen ilk liderlerden biri oldu. Çin Başbakanı **Li Peng** de Çin halkı adına duyduğu üzüntüyü bildiren bir mesajı Japon meslektaşına gönderdi. Fransa ve Rusya ise bölgeye birer kurtarma ekibi göndermeyi teklif etti.

Akaryakıta 7. zam

19 Ocak

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Bütçe Yasası'nda 880 trilyon lira olarak öngörülen vergi geliri hedefine ulaşabilmek için hazırladığı yeni vergi paketini uygulamaya koyan hükümet, Akaryakıt Tüketim Vergisi (ATV) oranlarını 12 ile 24 puan arasında yükseltti. Vergi artışının ardından akaryakıt fiyatlarına yapılan zamlar dün yürürlüğe girdi. Akaryakıt fiyatlarına 1 yıl içinde yapılan 7. zamla birlikte, petrol ürünleri fiyatlarındaki artış oranı yüzde 210'a ulaştı.

Tüpgaz fiyatları da yüzde 18.8 oranında yükseldi. Tüpgaz dağıtım şirketlerinin yeni tüp fiyatlarını bugün açıklamaları bekleniyor.

Resmi Gazete'nin dünkü sayısında yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararına göre ATV oranları, benzin çeşitlerinde yüzde 70'ten yüzde 85'e, gazyağında yüzde 66'dan yüzde 80'e, motorinde yüzde 58'den yüzde 70'e, kalorifer yakıtı ve fuel-oil kalemlerinde de yüzde 1'den yüzde 25'e yükseltildi.

Akaryakıt Tüketim Vergisi oranlarının yükseltilmesini de içine alan karara göre KDV mal gruplarının değiştirilmesi öngörülüyor. Buna göre gıda dışında yüzde 7 oranında KDV uygulanan zorunlu tüketim mallarından bazıları, yüzde 15 KDV'ye tabi normal mal sınıfına geçirilecek.

Yüzde 15 KDV kesilen tekel ürünleri de lüks tüketim malı sayılarak yüzde 23 KDV'ye tabi olacak.

Akaryakıt ürünlerine gelen son zamlara göre Ankara'da kurşunsuz benzin 23 bin 790 liradan 25 bin 880'e, İstanbul'da 23 bin 660 liradan 25 bin 730'a, İzmir'de 23 bin 570'ten 25 bin 640'a, süper benzin Ankara'da 24 bin 20 liradan 26 bin 130'a, İstanbul'da 23 bin 890 liradan 25 bin 980 liraya, İzmir'de 23 bin 800 liradan 25 bin 890 liraya, normal benzin Ankara'da 21 bin 720 liradan 23 bin 630 liraya, İstanbul'da 21 bin 580 liradan 23 bin 480 liraya, İzmir'de 21 bin 490 liradan 23 bin 380 liraya yükseldi. Gazyağı Ankara'da 18 bin 460 liradan 20 bin 10 liraya, İstanbul'da 18 bin 320 liradan 19 bin 850 liraya, İzmir'de 18 bin 220 liradan 19 bin 750 liraya, motorin Ankara'da 15 bin 320 liradan 16 bin 490 liraya, İstanbul'da 15 bin 470 liradan 16 bin 640 liraya, İzmir'de 15 bin 370 liradan 16 bin 530, Fuel-oil Ankara'da 5 bin 490 liradan 6 bin 810 liraya, İstanbul'da 5 bin 740 liradan 7 bin 60, İzmir'de 5 bin 660 liradan 6 bin 980 liraya, kalorifer yakıtı da Ankara'da 8 bin 300 liradan 10 bin 150 liraya, İstanbul'da 7 bin 980 liradan 9 bin 830 liraya, İzmir'de de 7 bin 890 liradan 9 bin 740 liraya çıkartıldı.

'Alo İnsan Hakları' hattına polislerden mesaj var

Amirlerimizden dayak yiyoruz

ERGÜN AKSOY *20 Ocak*

ANKARA - İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan **"Alo İnsan Hakları"** hattını arayan bazı polis memurları, amirlerinden dayak yediklerini belirterek kötü muameleye hedef olduklarını bildirdiler. Bakanlık belgelerine de yansıyan kayıtlara göre Ankara Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'nde çalıştıklarını belirten polis memurları, **"Amirlerimizden, komiserlerimizden ve komiser yardımcılarımızdan sürekli hakaret işitiyoruz. Bu hakaretler yetmezmiş gibi, dayak yediğimiz günler bile oluyor"** mesajını bırakarak yardım iste-

diler. Polis memurlarının **"kötü muamele"** ihbarını incelemeye alan İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nden bilgi isteyeceği kaydedildi.

İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı bünyesinde bir süre önce oluşturulan **"Alo İnsan Hakları"** telefon hattına, Türkiye'nin çeşitli yerlerinden her gün onlarca başvuru yapıldığı bildirildi. Alo İnsan Hakları hattında görevli 10 kişinin, dönüşümlü olarak 24 saat görev yaptıkları, bırakılan mesajları yazılı metin haline getirdikten sonra, İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı **Azimet Köylüoğlu**'na ilettikleri bildirildi.

Ocak ayı başlarında hizmete giren Alo İnsan Hakları hattına bugüne kadar yapılan başvurulardan bazıları şöyle: **Ankara Çevik Kuvvet Müdürlüğü'nden bir grup polis memuru**: Bizler Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'nde görev yapmaktayız. Büyük bölümümüz, 1-2 yıldır bu görevde. Büyük umutlarla polis olduk. Ancak görev yaptığımız kurumda, amirlerimiz, komiserlerimiz ve komiser yardımcılarımız tarafından sürekli hakaret işitiyoruz. Amirlerimiz ağır küfürler ediyor. Bu hakaretler yetmezmiş gibi, bazı günler, tekme tokat dayak bile atıyorlar. Amirlerimizin bu davranışı çalışma tempomuzu da etkiliyor. Her gün büyük bir stres içinde görev yapıyoruz. İnsan Hakları Bakanlığı'nın konuya eğilmesini istiyoruz. Amirlerimiz hakkında soruşturma başlatılsın.

Mahmut Düzgün (İstanbul Pendik Belediyesi): RP'li Pendik Belediyesi'nce işten atılan 215 kişiden biriyim. Bakanlık olarak tavır konulması gerektiği inancındayım. Aksi takdirde, insan haklarından sorumlu bakanlık olarak bu insan hakları ihlaline göz yumulmuş olunacak.

Muzaffer Doğan (Malatya): Arabamla trafik kazası geçirdim. Daha sonra, ifade vermek için karakola götürüldüm. Görevli polislere olayı anlattım, ancak verdiğim ifade, tutanaklara geçirilmedi. İtiraz ettim ve bunun üzerine dayak yedim. Bana dayak atan polisler hakkında soruşturma başlatılmasını istiyorum.

Şenol Çınar (İstanbul-işçi): Bir gece kulübünde çalışmaktayım. Gece yaşamı olduğu için, sabahları eve gidiyorum. Bildiğiniz gibi, İstanbul'daki gece kulüplerinde her türlü tehlike yaşanmaktadır. Ancak, işyerimde sigortasız olarak çalıştırılmaktayım. Yasal hakkım olan sigortamın yaptırılmasını istiyorum.

Yurdagül Görgülü (Şereflikoçhisar-Hemşire): Devlet hastanesinde çalışmaktayım. Nöbet sorunum var. 24 saat nöbet tuttuktan sonra, ardından da 8 saat çalışmaktayım. 32 saat evime gitmediğim günler oluyor. Ancak, 8 saatin ücreti ödeniyor. İzin hakkım verilmiyor. 32 saat çalıştırılmanın yasal bir durum olup olmadığını öğrenmek istiyorum.

Şeref Doğan (Mardin - Midyat): Midyat'tan Mardin'e gelirken, güvenlik nedeniyle araçlarımız güzergâh boyunca sürekli durdurulur. Arama ve kimlik kontrolünden geçiriliriz. Bu işlemler yapılırken, kötü muameleye maruz kalıyoruz. İşkence görüyoruz. İnsan Hakları Bakanlığı olarak konuya ilgi göstermenizi bekliyoruz.

Mehmet Küçüktiryaki: Bir vatandaş olarak arıyorum. Millet açlıktan ölürken, milletvekillerimizin sınırsız maaş almalarını kınıyorum. Sayın Köylüoğlu'nun bu konudaki tutumu ne olacak?

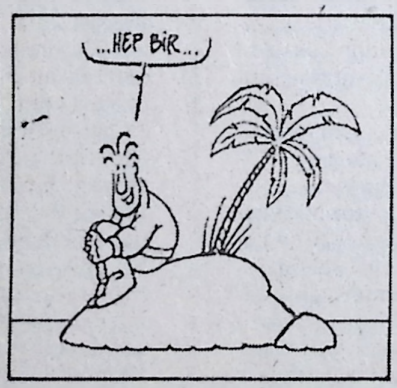

Çocuk, TV'deki şiddetin esiri

21 Ocak

Çeviri Servisi - TV'lerimizde gece gündüz gösterilen şiddet ve vahşet anne ve babaları ne kadar korkutuyorsa, çocukların da o kadar hoşuna gidiyor.

Çocuklar, televizyonu dünya hakkında bir şeyler öğrenmek amacıyla değil, kendi deneyimlerini geliştirmek amacıyla seyrediyorlar. Psikologların uzun inceleme ve araştırmalardan sonra yaptıkları yorum bu. Ancak rating derdine düşen kanalların, çocuk izleyicileri çekmek amacıyla önce Amerika'da başlattıkları, zaman gözetmeden çocuk programları yayınlama uygulaması, gece yarıları çizgi film ve çocuk dizileri yayınlama düşüncesizliğine kadar varınca, anne ve babanın çocuk üzerindeki denetimi tamamen yok olmuş oldu. Gecenin bir saatinde anne ve babası uyurken televizyonun başına geçen çocuk, kendisi için uygun olsun ya da olmasın her şeyi izlemeye başlıyor.

1993 yılında yapılan bir araştırma da 3-6 yaş gru-

bu çocukların günde 3 saatlerini televizyon başında geçiriyor olduklarını ortaya koydu. Sosyal ilişkilerin günden güne zayıfladığı dünyamızda, ailesi ve devam ettiği okulu dışında dış dünya ile hiçbir bağlantısı olmayan çocuğun dünyaya açılan tek penceresi, evindeki televizyonu. Televizyon, bu anlamda olumlu bir işlev görürken, sunduğu şiddet ile de dünyanın geleceğini avuçları içinde yoğurur gibi. Sıkıcı dünyasında, düşünce ve duygularını harekete geçiremeyen çocuk, ekranlardan kendine sunulan hareketle büyük bir heyecan yaşamaya başlıyor. Ancak düşüncelerini burada yine devreye sokamayan çocuk, aşırı bir heyecanla seyrettiği şiddeti kendi yaşamında edinilmiş bir deneyim gibi hafızasına kaydediyor. Ve son yılların yayın politikalarının temelini oluşturan şiddet, küçücük beyinlerde üst üste kaydedilerek bir yaşam şekli oluşturuyor.

Biyolojik olarak, heyecanın doruk noktalarda yaşanması, insanın gelişimi için temel taşlardan biri olarak görülebilir. Ancak gerçek yaşamda oluşan heyecan ve korkular, olabilecek bir olay öncesinde refleksleri uyarma gibi bir işleve sahiptir. Oysa televizyon karşısında oturan çocuk, duyduğu heyecan ve korkuyu bir süre sonra vücudunda gerçekleşen ve herhangi bir olaydan bağımsız bir değişim gibi, açıkçası bir oyun gibi algılamaya başlar. Bir müddet sonra da beyin bunu öğrenir ve tehlike karşısında, ancak tehlikeye maruz kalmamak kaydıyla yaşanan heyecanlar olarak hafızasına kaydeder. Çocukların şiddet ve dehşet sahneleri karşısında bir müddet sonra kahkahalarla gülmeye başlamalarının da nedeni budur. Kabul ederler ki yaşanan heyecan ve korku karşılığında, onları tehdit eden herhangi bir durumla karşı karşıya gelmeyeceklerdir. Bu nesillerin büyüdükleri, yetişkinlik çağına eriştikleri zaman şiddet karşısında takındıkları tavrı da çocukluklarında edindikleri bu deneyimlerle açıklamak mümkün. Şiddet ve vahşeti, hayatın doğallığı olarak hafızasına kaydeden birey, aynı şiddetin kendisini de tehdit ettiğinin farkında olmuyor. Körfez Savaşı'nda, çoluğuyla çocuğuyla, genci ve yaşlısıyla bir halkın tepesine birkaç dakika sonra bırakacağı bombaların üzerine **'With Love'** (sevgiyle) yazabilen 20 yaşındaki askerin psikolojik durumunu anlamak da çok zor değil.

Mumcu imzaları yarın Meclis'te

22 Ocak

Haber Merkezi - Bombalı bir suikast sonucu 2 yıl önce yaşamını yitiren gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun faillerinin bulunması için yetkilileri göreve çağırma amacıyla toplanan ve sayısı 1 milyona yaklaşan imzalar, yarın saat 10.30'da TBMM Başkanlığı'na sunulacak. 16 Ocak Pazartesi günü sonuçlanan **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı** (UMAG) amblem ve logo yarışmasını kazananların ödülleri ise 24 Ocak Salı günü, saat 20.30'da Ankara Atatürk Spor Salonu'nda düzenlenecek olan **"Uğur Mumcu Sesleniyor"** başlıklı program sırasında verilecek.

Mumcu, ölümünün 2. yıldönümünde birçok ilde hazırlıklarına haftalar öncesinden başlanan çeşitli etkinliklerle anılacak. İstanbul'da Payel Yayınevi tarafından toplanmaya başlanan imzalar, gazetemiz bünyesindeki **"Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komitesi"** adına Türkiye Barolar Birliği Başkanı (TBB) **Önder Sav** başkanlığındaki bir heyet tarafından yarın TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'a verilecek.

Ankara Büromuzun haberine göre 40 demokratik kitle örgütünün katkısıyla gerçekleşen **"Adalet ve Demokrasi Haftası"** programı çerçevesinde, yarın saat 17.30'da TÜBİTAK (B) Salonu'nda, **Uğur Mumcu** konulu sinevizyon gösterisi ve panel yapılacak.

24 Ocak Salı günü Mumcu'un evinin önünde düzenlenecek anma töreninde, saygı duruşundan sonra Yayın Kurulu Başkanımız **İlhan Selçuk** bir konuşma yapacak. 27 Ocak Cuma günü saat 17.00'de İğdecik ve Hocabey Köy Dernekleri'nde Ankara Üniversitesi Siyasi Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. **Alpaslan Işıklı, "Uğur Mumcu ve Demokrasi"** konulu söyleşiye katılacak. 31 ocak gününe kadar sürecek olan haftanın etkinlikleri, gazetemizde her gün duyurulacak.

27 Ocak Cuma günü saat 20.00'de Devlet Çoksesli Korosu, Cebeci'de eski konservatuvar binası salonunda bir konser verecek. 28 Ocak Cumartesi günü dezenlenecek olan **"Misak-ı Milli'nin Meclis-i Mebusan'da Kabulü"** konulu panele, ADD Genel Başkanı **Suphi Gürsoytrak**, Prof. Dr. **Seçil Akgün**, Prof. Dr. **Sina Akşin**, Dr. **Sıtkı Aydınel** ile ADD kurucu üyesi Prof. Dr. **Özer Ozankaya** konuşmacı olarak katılacaklar. ADD'ce düzenlenen panel saat 11.00'de DTCF Farabi Salonu'nda gerçekleşecek.

29 Ocak Pazar günü **Uğur Mumcu, Muammer Aksoy** ve **Onat Kutlar**'ın anısına, Atatürk Kültür Merkezi alanındaki (Hipodrom) Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) lokali önüne, çınar ağaçları dikilecek. 28 ocak günü saat 18.30'da Tuna Caddesi'ndeki Yeni Sahne'de **"Muammer Aksoy - Ulusal Ormancılık ve Çevre Sorunu"** konulu panel düzenlenecek. Yetkililerin **"görev başına"** çağrılacağı haftanın 31 Ocak Salı günkü etkinlikler bölümü, **Muammer Aksoy**'un Cebeci Asri Mezarlığı'ndaki gömütünün saat 13.00'te ziyaret edilmesiyle başlayacak. **"Muammer Aksoy, Ulusal Petrol ve Maden Davamız"** konulu panel, saat 14.30'da Atatürk Bulvarı - Kavaklıdere'deki Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda gerçekleşecek. Gazetemiz yazarı Uğur Mumcu'nun eşi **Güldal Mumcu** ile çocukları tarafından kurulan **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nın (UMAG) amblem ve logo yarışması da sonuçlandı. 587 adet tasarının değerlendirilmesi sonucunda, Mimar Sinan Üniversitesi Grafik - Tasarım Bölümü 4. sınıf öğrencisi **K. Alper Tunga Şen**'in yanıtı birincilik ödülüne hak kazandı. Yarışmada, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik - Tasarım

Bölümü mezunu olan ve bir reklam ajansında çalışan **Altan Üren**'in eseri ikincilik ödülüne; Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik - Tasarım bölümü mezunu olan ve bir reklam ajansında çalışan **Gözde Oral**'ın yapıtı da üçüncülüğe değer görüldü. Dereceye girenlerin ödülleri, Mumcu'nun öldürülüşünün 2. yılönümü olan 24 Ocak Salı günü, saat 20.30'da Ankara Atatürk Spor Salonu'nda düzenlenecek olan **"Uğur Mumcu Sesleniyor"** başlıklı program sırasında verilecek. İstanbul Haber Servisimizin haberine göre Uğur Mumcu'yu anma etkinlikleri kapsamında, SHP Büyükçekmece ilçe binasında bugün saat 13.00'te gerçekleştirilecek konferansta, **Talat Turhan, "Uğur Mumcu ve Faili Meçhul Cinayetler"** üzerine bir konuşma yapacak. Atatürk Vakfı'nca düzenlenen Anma Forumu ise 23 Ocak Pazartesi günü yapılacak. Beyoğlu Ses Tiyatrosu'nda, akşam saat 19.30'da başlayacak olan forumda Uğur Mumcu'nun kişiliği ve gazeteciliği anlatıldıktan sonra, **"Susturulanlardan olmamak için toplum olarak ne yapılmalı"** konusu tartışılacak. CHP ve SHP İstanbul il gençlik komisyonları, İşçi Partisi (İP) Öncü Gençlik Komisyonu, DEGEF ve Atatürkçü Düşünce Derneği Gençlik Komisyonu'nun Beşiktaş Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlediği Uğur Mumcu'yu anma töreni ise 24 Ocak 1995 Salı günü saat 11.00-23.00 arasında, Beşiktaş Tanzim Satış Mağazası'nın yanındaki Uğur Mumcu Anıtı önünde gerçekleştirilecek.

Altın Küre, Forrest Gump'ın

23 Ocak

Kültür Servisi - 52. Altın Küre Ödülleri en iyi drama dalında **"Forrest Gump"**, en iyi müzikal - komedi dalında ise Walt Disney yapımı olan çizgi film **"Aslan Kral"**a verildi.

Beverly Hills'te cumartesi gecesi düzenlenen ödül töreninde drama dalında en iyi erkek oyuncu ödülüne Forrest Gump'taki oyunuyla **Tom Hanks** değer görüldü.

Hanks, geçen yıl da **"Philadelphia"** filmindeki rolüyle En İyi Oyuncu Oskarı'nı almıştı. En iyi kadın drama oyuncusu dalında ödülü **"Blue Sky"** filmindeki oyunculuğuyla **Jessica Lange**'ın kazanması sürpriz olarak nitelendirildi.

İngiliz **Hugh Grant, "Dört Nikâh Bir Cenaze"** filmindeki rolüyle en iyi erkek komedi oyunculuğu ödülünü kazanırken, **Jamie Lee Curtis "Gerçek Yalanlar"** filmindeki oyunuyla en iyi kadın komedi oyuncusu seçildi. En iyi müzik dalında ise Altın Küre ödülü **"Aslan Kral"** filminin **"Can You Feel The Love Tonight?"** parçasına verildi. En iyi yabancı film dalında ise Belçika yapımı **"Farinelli"**, Altın Küre'ye değer görüldü.

Drama dalında Altın Küre'yi alan Forrest Gump, bugüne kadar 300 milyonluk gişe geliriyle tüm zamanların en yüksek gişe hasılatı getiren filmleri sıralamasında E.T. Jurassic Park ve Yıldız Savaşları filmlerinden sonra dördüncü sırada yer alıyor.

Milli Birlikçi Yurdakuler öldü

23 Ocak

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 27 Mayıs Devrimi'nde etkin görev yapan eski Milli Birlik Komitesi üyesi ve tabii senatör, emekli Kurmay Albay **Muzaffer Yurdakuler,** yaşamını yitirdi. Yurdakuler, 1.5 aydır kanser tedavisi görüyordu. 80 yaşında ölen Yurdakuler'in cenazesi, Kocatepe Camii'nde kılınacak cenaze namazından sonra Ankara'da toprağa verilecek. Yurdakuler için TBMM önünde de tören düzenlenecek. 18 Mart 1915 tarihinde doğan Yurdakuler, kurmay albay rütbesindeyken **'27 Mayıs 1960 Devrimi'**ne katıldı. Devrimden sonra oluşturulan **'Milli Birlik Komitesi'**nde de yer alan Yurdakuler, 1961 - 1980 yılları arasında Cumhuriyet Senatosu'nun tabii üyeliğinde bulundu. Oğlu **Hakan Yurdakuler,** 12 Eylül öncesinde bir saldırıda öldürülmüştü.

Solda 3'lü yarışa doğru

TÜREY KÖSE *23 Ocak*

ANKARA - SHP-CHP bütünleşme kurultayı öncesinde geriye sayım başlarken, 3 adaylı yarış kulislerde ortamı gerginleştirdi. SHP Genel Başkanı **Murat Karayalçın,** Diyarbakır'da adaylığını açıklarken, uzlaşma arayışlarının sürdüğü bir aşamada adaylığını açıklamayı doğru bulmadığını belirten CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** bu konuda, **"Benim öyle bir ilanım yok. Çalışmaların noktalanmasını bekliyorum"** dedi.

Mümtaz Soysal ise 28 ocakta parti meclisi (PM) seçimi de yapılması konusundaki ısrarından vazgeçerken, seçilmesi durumunda, olağanüstü kurultayı toplayarak PM'yi yenilemeyi hedeflediği bildirildi. 3. adayı belirleyen komite üyelerinden eski Sanayi Bakanı **Tahir Köse,** Soysal'ın ilk turda seçileceğini söyledi. SHP'deki sol muhalefet temsilcileri, Soysal'ın Kürt sorununa bakışından rahatsızlık duyduklarını vurgulayarak adaylığına **'geçici'** bir süre için **'kerhen'** destek verebileceklerini söylediler.

28 ocak kurultayı yaklaşırken, kulisler de yoğunlaştı. Yarışa katılması beklenen 3 aday ise çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürüyor. SHP lideri Murat Karayalçın, önceki gün Diyarbakır'da adaylığını açıklarken, **"Türkiye, AB'ye girme amacındadır. Hiç kimse bu birliğin dışında kalmalı ve Saddamcı politikaları hatırlatan öneriler getirmemeli. Türkiye'de Kürt sorunu da vardır, Güneydoğu sorunu da vardır"** sözleriyle adını anmadan Mümtaz Soysal'a yüklendi.

CHP lideri Deniz Baykal ise henüz adaylığını ilan etmedi. Baykal, dün Cumhuriyet'in Karayalçın'ın adaylığıyla ilgili sorularını yanıtlarken, **"Benim öyle bir ilanım yok. Çalışmalar sürüyor. Çalışmalar noktalandıktan sonra kararımızı söyleriz"** dedi. Baykal, kurultay yarışının üç adaylı olup olmayacağına ilişkin sorulara da, **"Daha belli olmaz. Tek adayla gitmek zorunluluk değil, ama daha kesinleşmiş bir tablo yok. Çok ince rezervler var. Birçok şey değişebilir"** yanıtını verdi.

Eski Dışişleri Bakanı Mümtaz Soysal'ın adaylıkta ısrarlı olması üzerine, İçel Milletvekili **Aydın Güven Gürkan, 'görevi'** üçüncü aday belirleme komitesine iade etti. Gürkan, bugün bir basın toplantısı düzenleyerek **'iade'** gerekçelerini açıklayacak. Soysal, dün aday olduğunu söylerken, bunu açıklamak için ayrı bir basın toplantısı yapmaya gerek duymadı.

Soysal, daha önce gazetelere ilan vererek delegelerin imzasına açtığı metinde, 28 ocakta PM seçiminin yapılmasını gerekli gördüğünü bildirmişti. Bütünleşme protokolünde PM seçiminin öngörülmemesi ve 28 ocak kurultayının hukuksal geçerliliği olmaması nedeniyle PM seçiminin yapılamayacağına dikkat çekilirken, kulislerde **"Karayalçın ile Baykal anlaştı, PM seçimi yaptırmayacaklar, böylece Soysal çekilmek zorunda kalacak"** haberleri yaygınlaştı.

Soysal, bu haberlerin yaygınlaşması üzerine **"28 ocakta bir yol bulunamaması durumunda, hemen ardından da PM'nin yenilenebileceği"** noktasına geldi. Soysal'ın, seçilmesi durumunda, genel başkan

olarak yetkisini kullanıp, en kısa sürede olağanüstü kurultayı toplayacağı ve PM'yi yenileyeceği belirtiliyor.

3. aday belirleme komitesinde yer alanlardan eski Sanayi Bakanı Tahir Köse, Soysal'ın ilk turda bine yakın delegenin oyunu alarak seçileceğini söylerken, partideki sol muhalefetin temsilcileri Soysal'ın aday gösterilmesinden tedirgin olduklarını söylediler. Komite üyelerinden **Kenan Coşar,** 3. aday belirlenmesi tartışmalarıyla ilgili olarak, ikili görüşmelerde çelişki aşıldıysa, komite için de ciddi bir sorun olmadığına dikkat çekti.

"Biz Türkler ve Kürtler..."

SERVER TANİLLİ *27 Ocak*

Geçen çarşamba günkü *Le Monde*'un ilk sayfasında bir haber: *"Mahkeme önünde bir Türk yazarı."* Altında **Yaşar Kemal**'in karakalem bir portresi. Uzunca bir sütunda, gazete, büyük romancının *Oer Spiegel*'e yazdığı yazıdan söz ederek, sonunda -*"bölücülük propagandası"* suçlamasıyla -Devlet Güvenlik Mahkemesi önüne çıkarılmasını anlatıyor. İçerde beşinci sayfada, *"Türk yazarı Yaşar Kemal iki yıldan beş yıla kadar hapsedilme tehlikesiyle yüz yüze"* başlığı altında, daha da ayrıntısına giriliyor haberin. Aynı sayfada, ayrı bir yerde, *"Ankara'nın zindanlarında işkence"* başlığıyla, Diyarbakır eski Belediye Başkanı **Mehdi Zana**'nın Fransızca yayımlanmış bir kitabının tanıtımı. Kitabın adı da şu: *"5 Numaralı Hapishane. Türk Zindanlarında On Bir Yıl"!*

24 Ocak günü Libération'da da, *"Türkiye'deki anaların ağlayışlarını işitmek istemiyorum artık"* başlığı altında, Yaşar Kemal'le yapılmış bir röportaj vardı.

Türkiye'de basının günlerdir diline doladığı ve sonunda mahkemeye varan olay, Batı basınındadır şimdiden: Fransa'da, İngiltere'de, Almanya'da...

Daha da dallanıp budaklanacaktır.

Ve daha da rezil edecektir ülkeyi.

Kimdir suçlusu bunun?

Türkiye'de yazılıp çizilenlere bakıyorum: Düpedüz ağzını bozanları bir yana bırakırsak, bir yüklenmedir gidiyor büyük yazara; ne samimiyetsizliği kalıyor, ne nankörlüğü, hatta ne de hainliği...

Neymiş, gerçek dışı şeyler varmış söylediklerinde.

Peki, ya gerçek içi olanlar?

Yahu, her şey bir yana, kaç yıl var ki kan gölüne dönmüştür Türkiye. Uzak geçmişte olup bitmiş bir olayı tartışmıyoruz; gözlerimizin önünde yakılıp kül edilen ormanlar, yurdunu - yuvasını terke zorlanan fukara köylüler, her gün oğlunu - uşağını yitirmenin içine saldığı cehennem acısıyla haykıran analar var.

Görmüyor musunuz?

Adam, acılardan kavrulup bitmiş bir halde, *"Türkiye'deki anaların ağlayışlarını işitmek istemiyorum artık"* diyor.

Sizlerde yok mu bu bıkkınlık peki?

Neymiş, onca kitabı yazıp yayımlamış ya, demokrasi değil miymiş bu?

Yahu, ne söylüyorsunuz, adamın, en doğal yurttaşlık ve yazarlık görevini yerine getirip kaleme aldığı bir yazısından ötürü, DGM yargıçlarının iki dudağı arasındadır yazgısı şimdi.

Ve Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesinden yargılanıyor. Diyelim, hoşunuza gitmeyenler var dedikleri arasında. Ama söyler misiniz lütfen, söylediklerinin terörle ilgisi ne?

Bu mu demokrasi?

Aynı soruyu, vaktiyle bir **İsmail Beşikçi,** bir **Fikret Başkaya,** bir **Haluk Gerger,** bir **Münir Ceylan** ve başkaları için de sormuştuk ve yanıt alamamıştık. Bu aydınlar içerde şimdi.

Yatıyorlar ve görünüş o ki daha da yatacaklar...

Yo, saptırmayalım konuyu!

Büyük doğrular var Yaşar Kemal'in söylediklerı arasında. En doğrusu da şu:

Türkiye'de demokrasi yok! Ülkemiz, hâlâ 12 Eylül faşizminin *"Anayasa"*sı ve *"kanunları"*yla yönetiliyor. Türkiye'deki gericilik, bunları sürdürmekte de kararlı. Bizim gözümüzden kaçsa da, Batı, o

beğenmediğimiz Batı yutmuyor bunu.

Diline doluyor haklı olarak, daha da dolayacak.

Türkü, aydını ve halkıyla ezen, ama bin kez daha acımasız olarak dönüp Kürt'ü ezen bu cendereyi kırıp parçalamanın yollarını arayalım aydınlar olarak, ve arkasından da kalkıp halkı uyanp uyandıralım!

Bir şeyi daha yapalım: İsmet Paşa, vaktiyle Ulus gazetesinde yayımlanan anılarının bir yerinde, Lozan'da, *"Milli davalarımızı biz Türkler ve Kürtler diye savunduk"* der. Gerçekten de, Paşa Lozan'da, yeni kurulan devletin ulus anlayışını açıklarken, Kürt ve Türk halklarının kardeşliğinden söz eder her vesileyle. Aslında, Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın *"kardeşlik ideolojisi"*nin doğal bir sonucuydu bu. Ona sırtını dönmek sonraki yılların eseridir.

Ve işte oralardan buralara gelmişiz...

Şimdi yapacağımız şey, çağdaş tarihimizde yaşanmış bir gerçeklik olan, işte bu kardeşlik ideolojisine tekrar dönmek ve onun doğal bir sonucu olarak da, yeni bir yurtseverlik anlayışını yaratmak ve yaşama geçirmektir.

Bu düşüncenin düşmanları vardır, onlara inat!...

Uğur Mumcu büstü törenle açıldı

29 Ocak

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun Batıkent Uğur Mumcu Mahallesi Yasemin Parkı'ndaki büstü, dün törenle açıldı. Heykeltıraş **Metin Yurdanur** tarafından yapılan büstün açılış törenine, Batıkent'teki demokratik kitle örgütleri ile çok sayıda vatandaş, ellerinde mumlar ve karanfillerle katıldı.

"Ankara'nın taşına bak", "Uğurlar olsun" ve **"Yiğidim aslanım"** şarkılarının seslendirildiği törende konuşan Kent-Koop Başkanı **Muammer Niksarlı, "düşün adamı"** olan Mumcu'nun, savunduğu ilkelerden dolayı öldürüldüğünü belirterek **"Batıkentliler, bugün Sevgili Uğur Mumcu'yu kucaklıyor, bağırlarına basıyorlar. Uğur Mumcu'nun büstünü açarken yüreğimiz sızlıyor"** dedi. Niksarlı, 2 yıldır katillerin bulunamadığını, insanların ve demokratik kitle örgütlerinin ise **"sadece ağladığını ve öfkelendiğini"** ifade ederek **"Henüz saldırıya uğramamış demokrasi yanlılarına soruyorum: Biz, ne yapıyoruz? Sendikalar suskun, televizyonlar para dağıtıp, beyin yıkıyorlar. Gazeteler, lotarya peşinde. Bu suskunluk niye? Dün, Uğur Mumcu, bugün** Onat Kutlar, **yarın kim bilir, en yakınımızdaki hangi dostumuz?.. Bunlara, daha ne kadar izin vereceğiz?"** dedi.

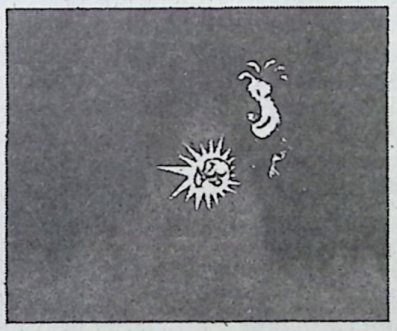

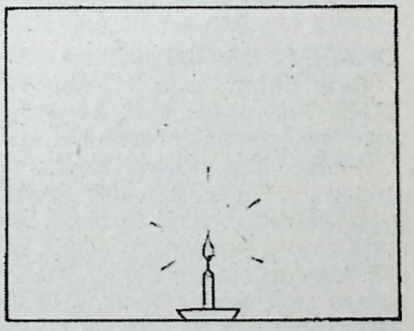

ABD ile Vietnam barıştı

29 Ocak

Dış Haberler Servisi - ABD ile Vietnam, 41 yıl aradan sonra diplomatik ilişkilerini yeniden başlatmak üzere ilk önemli adımı attılar. ABD'nin dün Vietnam'ın başkenti Hanoi'de bir irtibat bürosu açmasının ardından Vietnam'ın da önümüzdeki aylarda Washington'da bir büro açacağı açıklandı. Ayrıca Hanoi'de dün iki ülke arasında el konulan diplomatik ve mali varlıkların iadesini öngören iki anlaşma imzalandı.

ABD Dışişleri Bakanlığı, Vietnam savaşının sona ermesinden 20 yıl sonra atılan bu büyük adımı duyururken, karşılığında da savaştan bu yana kayıp olan 2 bin ABD askerinin ve savaş esirinin bulunması için Vietnam'dan tam işbirliği beklediklerini vurguladı. Dışişleri Bakanlığı sözcüsü **Christine Shelly** dün yaptığı açıklamada, **"Vietnam ile aramızda diplomatik ilişki kurulması yolunda alınacak her karar Vietnam savaşından bu yana hâlâ kayıp olan askerlerimizin durumu ile ilgili olarak Hanoi'nin kaydedeceği gelişmelere bağlıdır. Vietnamla kurulacak ilişkilerde önceliği her zaman savaş esirlerinin durumu alacaktır"** dedi.

Hanoi'de dün açılışı yapılan ABD irtibat bürosunda, Vietnam savaşına katılmış eski yüzbaşı **James**

Hall'ın başkanlık edeceği 12 kişilik ABD heyeti görev yapacak. Vietnam savaşının ardından diplomatlık yapmaya başlayan Hall, önümüzdeki cuma günü resmen açılacak büroda başkonsolos sıfatıyla görev yapacak. Vietnam'ın da Washington'da bir büro açacağını açıklayan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, bunun tarihini belirtmedi.

Her iki ülkenin başkentinde irtibat bürolarının açılması, el konulan diplomatik ve mali varlıklarının iadesini öngören bir tazminat anlaşmasının koşullarından biri. Dün Hanoi'de imzalanan iki belgeye göre Vietnam ABD şirketlerine 208 buçuk milyon dolar öderken, ABD ise dondurulan menkuller için Vietnam'a 130 milyon dolar ödeyecek.

Karşılıklı irtibat bürolarının açılması uzun süredir beklenen bir olaydı. Ülkenin kuzey bölümünün 1954'te komünist idareye geçmesinin ve ABD'nin ülkedeki elçiliğini kapatmasından bu yana Hanoi ile Washington arasında ilk kez ikili ilişkilerin normalleştirilmesi için önemli bir adım atılıyor. ABD Başkanı **Bill Clinton,** geçen şubat ayında Vietnam'a karşı sürdürülen ABD ambargosunu kaldırma kararı almıştı. ABD'nin 1975 yılında ülkeden ayrılmasından sonra Vietnam yönetimince el konulan diplomatik malların iadesi ile ilgili anlaşmanın ilk adımı ise aralık ayında atılmıştı.

Washington malların iadesi sorununun, karşılıklı irtibat büroları açılmasından önce çözümlenmesi konusunda ısrar etmişti. ABD, Vietnam'daki 32 diplomatik mülkün geri verilmesi ya da yerlerine tazminat ödenmesini istemişti. Bu mülklerin arasında bulunan eski Saygon, bugünkü Ho Chi Minh kentindeki elçilik binası, kentin Kuzey Vietnamlı güçlerin eline geçmesi üzerine ABD askerlerinin ve diplomatlarının binanın çatısından helikopterlerle kaçırılmalarının ardından ABD'nin yenilgisinin tarihi bir simgesi halini almıştı.

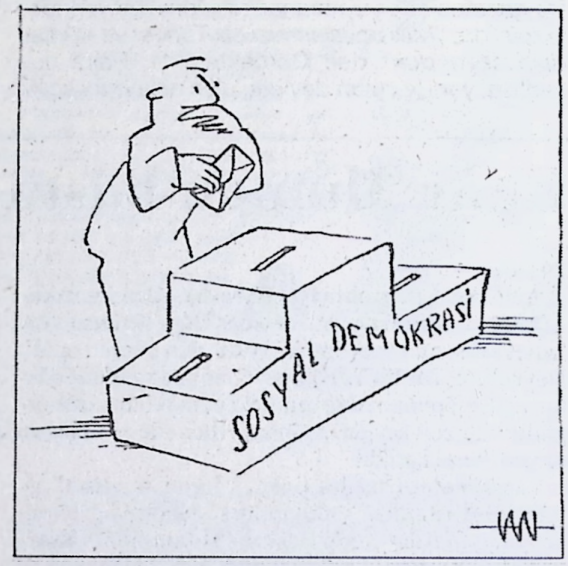

İnsan Derisiyle Kaplı Anayasa

Dr. ALEV COŞKUN *29 Ocak*

Tarık Zafer Hoca, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde, Anayasa Hukuku dersinde kendisini dikkatle dinleyen öğrencilerine anlatıyordu.

"Paris'in şirin müzelerinden biri olan Karnavale'deydim. Fransız İhtilali'ne ilişkin eşyaları ve belgeleri seyrediyordum. Gözlerim salonun bir köşesine özenle yerleştirilmiş küçük bir kitaba takıldı. Altındaki etikete eğildim ve okudum. '1791 Anayasası' yazıyordu. Fransa'nın ilk yazılı anayasası. Biraz daha dikkatli bakınca alt satırdaki müthiş cümle beni dondurdu: İnsan derisi ile kaplanmıştır."

Tarık Zafer Hoca, bunları anlattıktan sonra öğrencilerine dönüp bu sözlerini açıklamaya başladı.

Bu küçücük, rengi sararmış kitap karşısında özgürlük savaşlarının derinliğini, uzunluğunu, özgürlük denilen şeyin bedava olmadığını, insan bir kez daha anlıyor. Sanki her anayasa, insan derisi ile kaplı...

Özgürlük savaşımı, insan derisiyle kaplı anayasalar içinde, günümüzde de geçerli uzun bir gelişme çizgisi izlemiştir.

Benim kuşağım 59'lular. 1955 - 1960 döneminde onun öğrencileriydik. Öyle bir dönem ki, DP iktidarı gemi azıya almış, özgürlükler kısılıyor, gazeteciler hapislere atılıyor, muhalefet partişinin özgür çalışma olanakları kısıtlanıyor...

Tarık Zafer Hoca, İstanbul Hukuk Fakültesi'nin büyük amfisinde sadece anayasa hukuku değil, sonraları daha iyi ayırdına varıyorum ki siyasi tarih ve siyaset bilimi dersi de veriyordu.

150 yıllık çağdaşlaşma olgusu ve savaşına karşı, gerici unsurların oynadıkları rollere değiniyor; Yeni Cumhuriyet'e karşı *'eski muhalefeti'* anlatıyor; hocamızın ağzından bal akıyordu...

O katıksız bir Atatürkçüydü. **Atatürk**'ü en iyi anlayan ve özümseyen bir bilim adamıydı. Bir yazısında şöyle der:

"Atatürkçülük ya da Kemalizm, emperyalizme karşı en açık, en ciddi savaşı vermiş bir akımın adıdır. Kemalizm, bir sosyal hastalığın adı olamaz. Kemalizm, azgelişmişliğin adı da değildir. Kemalizm azgelişmişlikten kurtuluş savaşının, doktrininin adıdır."

Tarık Zafer *'Bir İki Kuşak Arasında'* adlı yazısında bugünlere ışık tutan bir olayı anlatır.

"Yıl 1924. Eylül'ün 18'inde, büyük Atatürk Rize'den Giresun'a gitmek üzere ayrılmaktadır. Bir hocalar heyeti ellerinde dilekçe, halkın arasındaki cumhurbaşkanına yaklaşıyor. Dilekleri: Kapatılan medreselerin tekrar açılması. 'Gazi Paşa'dan aldıkları cevap da şu: 'Siz mektep istemiyorsunuz. Halbuki millet onu istiyor. Bırakınız artık bu zavallı millet, bu memleket evlatları yetişsin! Medreseler açıl-

mayacaktır. Millete mektep lazımdır."

Tarık Hoca, sanki bunları 1970'lerde 1980'lerde değil de bugün yazmış gibi diri ve yol göstericidir.

Tarık Zafer, yakın tarihimizi çok iyi bilir. Meşrutiyet'ten günümüze siyasal tarihimizi çok ciddi incelemiş, eserler vermiştir. Bu nedenle, Atatürk'ü ve onun devrimci, aydınlanmacı felsefesini en iyi özümsemişti.

Tarık Zafer, ülkemizin yetiştirdiği ciddi ve derin siyasal araştırmacılardan birisidir. İkinci Meşrutiyet'ten başlayarak günümüze dek Türk siyasal yaşamını inceleyen çalışmaları artık klasik olmuş çok değerli kaynak kitaplarıdır.

Tarık Zafer Hoca, sadece kürsüsünde Anayasa Hukuku anlatan, siyaset biliminin kavram ve kuramlarını anlatan durağan bir bilim adamı da değildi. Sosyal hukuk devleti anlayışını getiren ilerici 1961 Anayasası'nın yapılması için kurulan Kurucu Meclis'e İstanbul ilini temsilen seçilerek girdi. Anayasa Komisyonu sözcüsü oldu. Kurucu Meclis'te çok önemli görevler yüklendi.

Hocamı, Hukuk Fakültesi'nin amfilerinde hayranlıkla izleyen ben; bu kez, Kurucu Meclis'in en genç üyesi olarak Meclis'te hayranlığım daha da artarak izliyordum. Meclis Kürsüsü'nde, Anayasa Komisyonu sözcüsü olarak üniversite özerkliğini savunuyordu. Nispi temsil seçim sistemini savunuyordu. Hukukun üstünlüğünü, sosyal devlet, sosyal adalet ilkelerini savunuyordu.

Tarık Zafer, tüm sosyal bilimcilerin, siyaset tarihçilerinin anayasacıların hocasıydı. Bu konularda araştırma yapanlar, kitap yazanlar muhakkak hocadan ve onun eserlerinden yararlanmışlardı. O, tüm yaşamıyla, üretkenliğiyle, direnişiyle, güvenilirliği ve saygınlığıyla toplumumuza soluk veren aydın bir kişiydi.

Hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz.

'Medya tekelleşmeden kurtulmalı'

31 Ocak

İstanbul Haber Servisi - Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından düzenlenen **"Medyada Saygınlık ve Güvenilirlik"** konulu panelde, medyanın halkın gözündeki saygınlığını yitirdiği, ekonomik tekelleşmeden çıkması gerektiği vurgulandı.

Açılış konuşmalarını Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü **Yıldırım Aktuna** ile Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı **Nail Güreli**'nin yaptığı panele, Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD) Başkanı **Atilla Gökçe**, gazetemiz yazarı **İlhan Selçuk**, Türkiye gazetesi yazarı **Vedat Zeydanlı** ve İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Nüket Güz** konuşmacı olarak katıldı.

Medyanın kendini sorgulaması gerektiğine dikkat çeken Nail Güreli, toplum üzerinde oldukça etkili bir fonksiyona sahip olduğunu, bu nedenle de sorumluluk bilinciyle davranması gerektiğini söyledi.

Medyanın özellikle son yıllarda çok hızlı bir gelişim gösterdiğini söyleyen Yıldırım Aktuna ise, kurumsallaşmanın bu gelişimle paralel gittiğini belirtti. Medyanın en temel fonksiyonunun insanları bilgilendirmek olduğuna dikkat çeken Aktuna, **"Yazılı basının, TV kanallarının artması rekabeti getirmiştir. Bu, bilginin aktarılması sorununu yaratmıştır. Medyada ahlaki bir değer sarsıntısı yaşanıyor. Bu nedenle halkın gözündeki güvenilirliğini yitirmiş durumda"** diye konuştu.

Gazetemiz yazarı İlhan Selçuk konuşmasına medyanın özeleştiri yapması gerektiğini vurgulayarak başladı. Toplumu ilgilendiren bu konuyu yalnızca medyanın içinde yer alan insanların değerlendirmesinin yeterli olmayacağını belirten Selçuk şöyle konuştu:

"Bugün medyanın saygınlığı yok. Bunu kendi ellerimizle kaybettik. Saygınlık kuşkusuz yaşadığımız her alanda aranır. Bunun hangi ortamda, hangi gerçeklerin arasında büyüyüp gelişeceği önemlidir. Günümüzde medyaya bilim adamları girmelidir. Çünkü yapısal bir bozukluk var. Medyanın, içinde bulunduğu çıkar batağından çıkması gerekiyor. En önemlisi, ekonomik tekelleşmenin altından çıkması gerektiğidir."

TSYD Başkanı Atilla Gökçe ise konuşmasında medyada sporun önemine değindi. Spor sayfalarının çok geniş bir okuyucu kitlesine sahip olduğuna dikkat çeken Gökçe, bu durumun kendilerine ağır bir sorumluluk yüklediğini belirtti. Türkiye'de özellikle futbolun pazarlandığını söyleyen Gökçe, **"Bugün eski futbolcular gazetelerde spor yazarlığı, televizyonlarda spor programları yapıyorlar. Olayları değerlendirirken eski takımının hakem karşısında uğradığı haksızlığı dile getirip kızıyorlar. Spor yazarları içerisinde eski basketbolcu, futbolcu, hakem olduğu gibi tiyatro sanatçısı ve komedyen de var. Yazarlık rol oynama işi haline geldi"** dedi.

Saygınlık kavramının bir ülkenin içinde bulunduğu koşullarla ilintili olduğunu söyleyen Türkiye gazetesi yazarı Vedat Zeydanlı, basında her meslekten insanın yer almasının sakıncalı olduğunu belirtti. Bu meslekte en çok muhabirlerin çalıştığını söyleyen Zeydanlı, **"Bugün önüne gelen basın kartı alabiliyor. Basın kuruluşları bir araya gelmeli ve bir denetleme mekanizması oluşturulmalı. Örneğin herkes gazete çıkaramamalı"** diye konuştu.

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nüket Güz, birçok ülkede medyanın kendini sorguladığını ve yeniden yapılanma sürecine girdiğini söyledi. Medyaya eleman yetiştiren fakültelere daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini vurgulayan Güz, şunları söyledi: **"Medya saygınlığını yitirdi. Bu gerçek kabul edilmeli. Bu işleyişi denetleyecek ciddi bir yasa çıkarılması gerekiyor. Gazeteciler bir gazeteden diğerine transfer oluyor. Çok sayıda gazete piyasaya çıkıyor, ama bunların çokseslilik getirdiğini kim söyleyebilir? Bir yerden diğer bir yere transfer olan gazetecilerin aldığı paralar futbol transferlerini anımsatıyor. Bu, bence düşüncenin satılmasıdır."**

Başkanlık Oyunu

MELİH CEVDET ANDAY *31 Ocak*

Geçen yüzyılın ünlü İngiliz Başbakanı **Disraeli,** iktidardan düştüğünde evine çekilir, roman yazarmış. Romanlarından birinin adı *"Dorian Gray"*dir. **Oscar Wilde** *"Dorian Gray'in Portresi"* romanını buna bakarak adlandırmış.

Disraeli'nin siyasette rakibi olan **Gladston** ise, başbakanlığı yitirdiğinde, köyüne çekilir, odun yararmış.

Bizim siyasetçiler politikadan ayrıldıklarında ne yaparlar?

Sayın **Bülent Ecevit** şiir yazar. Sayın **Erdal İnönü** fizik problemleri çözer...

Ya roman? Roman yazan çıkar mı?

Belki Başbakan Sayın **Çiller,** iktidardan düştüğünde roman yazabilir ve adını, *"Hatırla Ey Peri"* koyabilir.

Üst yanı? Üst yanı çoğunlukla odun kırar.

İki parti, SHP ile CHP, bize güzel bir oyun oynadılar: Birleşmeye karar verdiler, bunu aylarca konuştular, sonunda *"Anlaştık"* dediler, bir bütünleşme protokolü de hazırladılar ve kurultaylarını topladılar. Biz ne bekliyorduk? Bu kararın ortak kurultayda alkışlarla onaylanmasını, değil mi?

Ama öyle olmadı; parti başkanlığı konusunda ve son dakikada çıkan anlaşmazlık yüzünden birleşme, alkışlar arasında suya düştü. Bizde en önemli sorun, baş olmaktır, hiç son dakikaya bırakılır mı?

Deniz Baykal, bir SHP olağanüstü kurultayında Başkan Erdal İnönü'ye karşı adaylığını koymuştu, kazanamayınca ayrıldı partiden, başka bir parti, CHP'yi kurdu ve onun başkanı oldu. Peki, neden SHP ile birleşmeye kalktı yeniden? Gene başkan olmak için.

Bu oyuna *"Başkanlık Oyunu"* diyebiliriz. Gözümüzün önünde oynandı, başarılı da oldu; biz seyirciler mutlu son beklerken, şaşkınlıktan dona kaldık.

Sanırım şaşırmayan sadece Sayın Ecevit olmuştur.

Başa geçme hırsı, politikada çok olağan sayılır, öyleyse bırakmalı başa geçmek isteyeni, geçsin.

Ertesi gün de bütün üyeler o partiden ayrılıp başka bir parti kurmalı.

Böylece siyasal partilerimiz çoğalır, demokrasiye daha da yaklaşılmış olur. *"Varılır"* demiyorum, çünkü varamayacağımız anlaşıldı, biz olsa olsa yaklaşabiliriz. O kadarı bile büyük başarıdır.

Pazar sabahı liderler, anlaşamadıklarını açıkladılar. Ayların heyecanı böylece sona erdi.

Derken telefon... Karşımda **Gani Girgin.**

– *Yahu, dedi, bunlara bir iş bulmalı.*

Ben oyun bitti sanırken, pazar akşamı, yeni bir olay çıktı ortaya:

Anlaşmışlar.

Doğrusunu isterseniz, buna inanamıyorum.

Çünkü bu tür kişisel anlaşmalar, kişisel bozuşmalar kimseyi ilgilendirmez.

Önce şunu öğrenmemiz gerekir:

Sosyal demokrat ne demektir?

ŞUBAT

Cumhuriyet

MUHCU SUIKASTI

Tahrifat zincirli büyüyor

▶ [illegible]

▶ Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde Müdür katıyorlar [illegible] Ankara'da [illegible] yakalanan [illegible] ve yazılıcı [illegible]

▶ Yüksek Yayın Mağlubu [illegible] Ankara'da Komünizm [illegible] Libya [illegible] ■ [illegible]

GÜNDEM

MUSTAFA GÜLBAY

Seçimin Korkutanlar

[illegible]

Hafa Velde: Velidedeoğlu anlıyor

▶ [illegible]

Akdeniz'de deprem: 5.7

[illegible]

Seçim kampanyası için Almanya'dan Mercünek kanalıyla 600 bin dolar aktarıldığı belgelendi

RP'ye yardım skandalı

▶ Fatih Cumhuriyet Savcısı Ceylan Ülgen ve İstanbul Mali Şube Müdürü Salih Gürgöz'ün Almanya'da yaptıkları araştırma sürerken partiye yeni bir para aktarımı saptandı

▶ RP ileri Erbakan'ın adal düzen kampanyasını yürüten reklam ajansının masraflarının Almanya'dan ödendiğinin belirlenmesiyle RP'nin yurtdışından yardım aldığı ortaya çıktı

▶ Konu hakkında detaylı bir araştırma yapan Alman makamlar, Refah Partisi'nin seçim masrafları için yollanan 600 bin doları Süleyman Mercünek'in gönderdiğini belirledi

MEHMET BALMAN

BONN - Refah Partisi'nin [illegible]

Bosna Başkonsolosluğu Refah'ı yalanladı

[illegible]

■ Ankara Sa. 19, Sa. 9'da

3 bin havayolları çalışanı grev hakkı için yürüdü

Dün İstanbul'da [illegible] TİSY genel başkanı [illegible] TİSY Genel Müdürlüğü ve Hak-İş Genel Müdürlüğü'ne yürüyerek "grev hakkımız" bildiri [illegible] ■ Ankara Sa. 19, Sa. 9'da

Çiller: İşçi ve memuru ezdik

Yüzde 66 oranında zam Kamu kesimindeki çalışan ücretleri konusunda, dün hükümet yetkilileri ile görüşen Hak-İş Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçdaroğlu, 12 aylık yüzde 160'a ulaşan enflasyon karşısında memur, işçi ve memur emeklilerinin maaşlarına, ortalama olarak yüzde 33 ile yüzde 66 oranları arasında zam yapılacağını kaydetti.

15 nisanda yansıyacak Başbakan Tansu Çiller, ocak ayında verilen yüzde 15 oranındaki zam dışında kalan kısmı, geçtiğimiz 15 mart itibarıyla maaşlara yansıtılacağını bildirdi. Bu ilave 3'er aylık dilimler halinde zam yapılan maaşlara, tazminat ve ödemelerde artış olarak uygulanmayacak. ■ S. Sarıbıyık

Hükümette ilk çatlak CHP'nin Hikmet Çetin'i, Murat Karayalçın ve MHP'nin Kemal Koçak'ı da [illegible] TİSY grevine ilişkin kararı konusunda kendisine bilgi verilmediğini belirterek tepki gösterdi. Çetin, "Gözü, [illegible] kullanan [illegible] Emekçilerimizi doğru bulmuyorum" dedi. ■ S. Sarıbıyık

Genel Başkan'ı eleştirdi

Hikmet Çetin'den, Keskin'e 'istifa et' mesajı

▶ CHP Genel Başkanı Çetin, genel [illegible] ■ S. Sarıbıyık

Üniversitelerde gerilim

▶ Marmara Üniversitesi'nde [illegible] ■ S. Sarıbıyık

Özallar'ın dövizi yurtdışında

TÜSİAD Genel Kurulu'nda, Özallar'ın [illegible] ■ S. Sarıbıyık

[illegible] büyükelçiliğinin parsı açıldı

[illegible] ■ S. Sarıbıyık

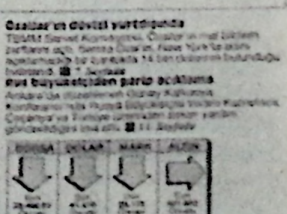

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Muhtacı Himmet...

[illegible]

Abdi İpekçi ödülleri belli oldu

1 Şubat

İstanbul Haber Servisi - Türkiye'de **"teröre lanet"** ve **"demokrasiye saygı"** şubat ve mart aylarında daha da **"anlam"** kazanıyor... Çünkü insani ve mesleki onurlarını koruyup kalemlerini **"satmadıkları"** için öldürülen çok sayıda gazeteci - yazara yöneltilen suikastlar, bu aylarda ağırlık kazanıyor. Bu nedenle şubat ve mart ayları, demokrasi tutkunu insanları **"anma"** törenleriyle geçecek.

Demokrasi şehitlerinden, Milliyet gazetesi Genel Yayın Müdürü ve Başyazarı **Abdi İpekçi**, bugün öldürülüşünün 16. yıldönümünde, Zincirlikuyu'daki mezarı başında anılacak. 1990 yılında öldürülen Hürriyet Gazetesi Başyazarı **Çetin Emeç** ise 7 Mart 1995 günü anılacak. 1979 yılında öldürülen Abdi İpekçi anısına geleneksel olarak düzenlenen **"Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülü"**nü kazananlar dün açıklandı.

1 Şubat 1979 tarihinde, Teşvikiye'deki evinin yakınında uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürülen İpekçi için Zincirlikuyu'daki mezarı başında düzenlenecek anma töreninde, Milliyet gazetesi yazarı ve Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı **Nail Güreli** de bir konuşma yapacak. 12 eylül öncesinin terör döneminde, birlik, beraberlik ve barışa yönelik düşünceleri savunan yazılarıyla dikkat çeken Abdi İpekçi'nin katili olarak yakalanan **Mehmet Ali Ağca** ise halen İtalya'da tutuklu bulunuyor.

1994 Milliyet Ödülleri kapsamında gerçekleştirilen Abdi İpekçi Dostluk ve Barış Ödülü'nü kazananlar belli oldu. Milliyet gazetesi ile **Andreas Politakis**'in girişimleriyle kurulan, Atina Sekreterliği'nce yürütülen ödüllerin sahipleri, İstanbul ve Atina'da oluşturulan seçici kurullar tarafından belirlendi. İstanbul'da **Salim Rıza Kırkpınar** başkanlığında **Ferit Edgü, Doğan Heper, Doğan Hızlan, Sibel İpekçi**, Prof. Dr. **Emre Kongar** ve **Zeynep Oral**'ın katılımıyla çalışmalarını tamamlayan Türkiye Seçici Kurulu, özel ödüllerin, bir süre önce bombalı saldırı sonucu aramızdan ayrılan, gazetemiz yazarı **Onat Kutlar**'a ve Atina'daki **Rodamos Yayınevi**'ne verilmesini kararlaştırdı. Onat Kutlar, **"ilk günden beri içinde yer aldığı Abdi İpekçi Dostluk ve Barış Ödülü'ne yaptığı katkıları ve Türk - Yunan sinema sanatının buluşmasındaki belirleyici çabaları"** nedeniyle ödüle değer bulundu.

"Türkçe-Yunanca Sözlük"ü yayımlayan Rodamos Yayınevi'ne ve sözlüğün girişimcilerine de bu çalışmaları nedeniyle özel ödül verildi. Türkiye ödülleri bölümünde, **Feridun Andaç, "Işık Ol, Günüme Ağ", Doğu Perinçek, "Rumi Yazı", Ömer Şükrü Asan** ise **"Piseto to Trapez"** başlıklı yazılarıyla **"köşe yazısı"** dalında ödül kazandılar. Söyleşi dalında da **Necati Sönmez, Tanju İzbek** ile **İhsan Akay** ödüle değer bulundu.

Şiir ödüllerini **Kula Karamina - Pothu, Manolis Papadomanokalis** ile **Dimitros Psarrakis** paylaşırken, araştırma ve deneme dalında ise **Thomas Korovinis** ve **Panayot Abacı, Aleksandros Karitotoğlu** ve **Mehmet Pişka** ödüle değer görüldü. İletişim dalındaki ödüller ise **Pandelis Grecelias** ve **Galip Salıyar, Saynur Gelendost, Yiannis Melisanidis** ve **Kemal Anadol** arasında paylaştırıldı.

Abdi İpekçi Dostluk ve Barış Ödülleri ise Yunanistan Seçici Kurulu tarafından şöyle belirlendi:

Özel ödüller: SHP Onursal Başkanı **Erdal İnönü**, eski Yunanistan Başbakanı **Yiannis Erives**, eski Yunan Solu Partisi (EAR) Başkanı **Leonidas Kirkos**, eski Dışişleri Bakanı **Hikmet Çetin** ile eski Yunanistan Dışişleri Bakanı **Mikalis Papakonstantine**, trafik kazasında ölen 13 yaşındaki oğullarının kalbini İskeçeli bir Türke bağlayan **Yeorgis** ve **Maria Palasidis** ile Bizans eserlerini gerçek Bizans müziğiyle icra etmesi nedeniyle **Yeşua Aroyo** yönetimindeki **İstanbul Oda Korosu.**

Yunanistan Seçici Kurulu ayrıca düzyazı dalında da **Andreas Nenedakis, Dimitrios S. Papadopulos** ile **Stavros Kucakaris**'i ödüle değer gördü.

Karanfiller, Muammer Aksoy için

1 Şubat

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Gazemiz yazarlarından, hukukçu Prof. Dr. **Muammer Aksoy**, bir silahlı saldırı sonucu öldürülüşünün 5. yılında anıldı. Aksoy'un mezarının başında dün yapılan anma töreniyle başlayan etkinlikler, önümüzdeki günlerde de sürecek.

Anma törenine, Muammer Aksoy'un çalıştığı ve kurulmalarında emeği geçtiği Türk Hukuk Kurumu, Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD), Ankara Barosu, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Mülkiyeliler Birliği'nden temsilciler katıldı.

ADD Genel Başkanı **Suphi Gürsoytrak**, katillerin bulunamadığını anımsatarak **"Devlet görevlilerine bir kere daha sesleniyorum: Beyler, vazifenizi yapın. Yüz binler, sizden öncelikle ve ivedilikle bunu istemektedir"** dedi. Gürsoytrak, törene katılımın yeterli düzeyde olmadığına dikkat çekerek, **"Burada daha büyük kitleler olmalıydı. Büyük emekler verdiği partisinin elemanları nerede? Eğer bu kadar vefasız olacaksak, yazık"** dedi. Barolar Birliği Başkanı **Önder Sav** da **"Öfkemiz büyüktür, dinmeyecektir. Aksoy'u öldürenler, geride kalan aydınları, Atatürkçüleri yıldıracaklarını sanıyorlarsa, yanılıyorlar. Belki aramızdan başkalarını da götürecekler; ama korkmuyoruz. Aksoy'un mezarı başında yılmadan kavga edeceğimize yemin ediyoruz"** dedi.

Sağdan Ruhsatlı Solculuk...

İLHAN SELÇUK *3 Şubat*

Bir dostum, saksı içinde adını bilmediğim bir çiçek armağan etmişti, öğüt de verdi:

– Haftada bir sulanır!..

Evin bir köşesine koyduk, haftada bir su veriyoruz, ama solmaya başladı.

Dediler ki:

- Yerini sevmedi!..

Doğadaki değişkenlik, binbir sonuca yol açıyor; kimi ülkeden alınan sebze ya da meyve tohumunu bir başka toprağa ektiğinizde alacağınız ürünün niteliği değişiyor; evrensellik içinde yerellliğin yasası sürüyor.

Toplumbilimde de bu kural geçerlidir.

Sosyalizm, kapitalizm, komünizm, faşizm gibi olgular, her toprakta çeşitli renkler gösterebilirler. Kampuçya'daki *"Kızıl Kmerler"*in kanlı öyküsü tarihe yazıldı; sosyalizmin Küba'daki adı Fidelizm oldu. Bugün bile, tüm dünyanın ablukasına karşın, **Fidel Castro** direniyor; Yunanistan'da Pan Helenik Sosyalist Hareketi'nin ideolojik örgüsü düşündürücüdür; Türkiye'de *"ortanın solu"* ile işe başlayan CHP'nin *"demokratik sol"* ya da *"sosyal demokrat"* akımlarla süregelen öyküsü, Anadolu'nun yapısına göre ölçülüp tartılmalı...

Türkiye'de sol parti kurmak isteyenin yüzeceği denizin suyu Avrupa'daki gibi değil...

Önce ülkemizde demokrasi yok!..

Sonra sanayi devrimi gerçekleşmemiş; bugün bile nüfusun yarısı köylü!.. Öteki yarısı da tam kentli değil; gecekondu ve apartkonduda yaşayan yarı köylü!.. Sol partiler, yaşadıkları ortamda ayaklarını toprağa dayayabilmek için evrensellikle yerelliği, uygulamalı politikada bağdaştırmak zorundadırlar.

Avrupa'da sosyaldemokrat partiler, endüstri yapıları içinde siyasal demokrasiyi içeren toplumlarda *"sosyal devlet"*i kurmak üzerine örgütlendiler.

Yine de evrensellik adına yargılandıkları zaman hiçbiri aklanamaz; çünkü suçları büyüktür. 20'nci yüzyılda yaşanan iki büyük dünya savaşında, Avrupalı solcu, emperyalizmin maşasına dönüştü. Yerel gerçekleri hiçe sayıp baş kaldırmaları beklenebilir miydi?.. O bir ayrı soru. Daha son yıllarda Fransız Sosyalist Partisi, Ortadoğu'nun en büyük silah satışlarını yaparak iktidarda kalmaya çalışmadı mı?..

Evrensel açıdan yargılandığı zaman Avrupa'nın hangi sosyal demokratı hesap verebilir?..

Türkiye'nin sosyal demokratlarını ya da demokratik solcularını yargılarken evrenselliğin terazisine vurmak iyidir de gerçeklerin dışına taşımak hakça sayılmaz. Bir ülke düşünün ki şeriatçılar, ırkçılar, faşistler merkez sağ partilerine ağırlıklannı koymuşlar; sol, parlamentoda hafif kalıyor; Meclis'in çoğunluğu demokrasiye karşı...

Daha demokrasinin gerçekleşemediği bir ülkede sosyal demokratlığın anlamı ne?..

Gerçek şu ki Türkiye'de ister sosyal demokrat olsun, ister demokratik sol olsun, ister sosyalist olsun, solcunun işi kolay değildir. Bugün; solun perişan görüntüsü, medyatik sağcının eline etkili silahlar veriyor; ama, yalnız SHP ile CHP kesiminde yaşanan saçmalığa bakarak mı sola ilişkin bir yargıya varılmalı?.. Yansız bir yaklaşımla konuya eğilen kişi, DSP'nin yükselişini nasıl değerlendirecek?.. Bu kez bir suçlama başlıyor:

"-Canım, **Ecevit** *ne solcu, ne de sosyal demokrat!.. O bir milliyetçi..."*

Sağcının medyasında iki kişi solcu değil...

Bunlardan biri Ecevit...

Öteki **Mümtaz Soysal...**

Demek ki sağdan ruhsat almadan solculuk yapmak da Türkiye'de olanaksızlaştı...

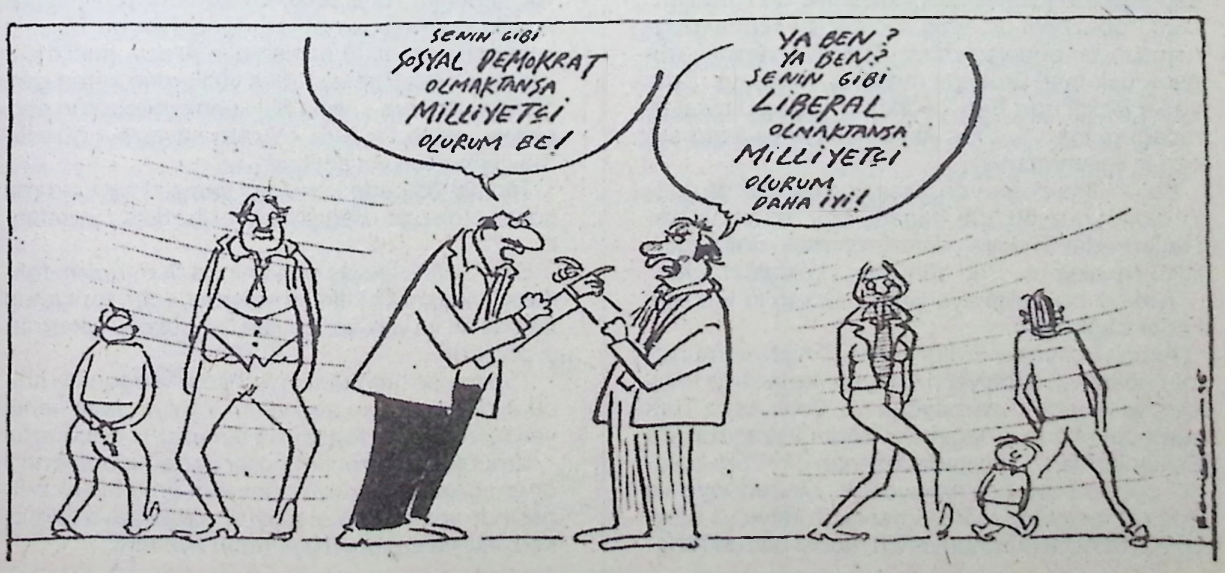

Türkiye'nin Yeni Konumu

ERGUN BALCI *5 Şubat*

ABD'de ünlü RAND kuruluşunun Uluslararası Politika Bölümü uzmanlarından **Graham Fuller**'ın Türkiye hakkında ilginç bir gözlemi var. Soğuk Savaş'ın bitiminden sonra dünyamızda meydana gelen büyük değişikliklerin Türkiye'yi nasıl etkileyeceğini ele aldığı makalesinde şöyle diyor Fuller: *"Göçebe geçmişi olan Türkler, tarihlerinde hükmetmeye alışmışlardır. Çin'den, Orta Asya, Rusya ve Anadolu'ya kadar çeşitli yörelere göç eden Türk boyları sayısız devlet ve imparatorluk kurmuşlardır. Hükmetmeye, devlet yönetmeye ve jeopolitike alıştıktırlar. Yüzlerce yıllık bu tarihsel birikim onlara dengeli ve gerçekçi davranma özelliğini kazandırmıştır. Türkler, parlak uygarlıklar kuran, ama tarihlerinin büyük bölümünde başka uluslann egemenliği altında yaşayan komşulan İran ve Araplara oranla kendilerine çok daha fazla güvenen bir halktır. Başka ülkelerin egemenliği altında yaşamış olan halklarda dış güçlere karşı daha büyük bir kuşku ve korku vardır. Türkler ise iktidara alışık oldukları için radikal eğilimlere ve Batı aleyhtarlığına kendilerini kaptırmayacak olgunluğa sahiptir."*

[illegible]'er'ın demek istediği kısaca şu: İnsanlar gibi [illegible]r da geçmişlerinde ezilmemiş ve onurla[illegible]mişse, çevreye daha sağlıklı uyum [illegible]genellikle aşağılık kompleksi olan top[illegible]ndini kaptırdığı radikal eğilimlerden [illegible]r.

[illegible]rüşünü kabul eder ya da etmezsiniz. [illegible]iye'nin, devlet kurma, bu devletleri [illegible]ışatabilme geleneğinin getirdiği sağ[illegible] dengeye, dünyamızın yeni jeopolitik ortamında büyük ihtiyaç duyduğu bir gerçek.

Mustafa Kemal'in en büyük kaygısı, bir imparatorluğun enkazından kurduğu genç cumhuriyeti yaşatıp güçlendirmekti. Bu amaçla Türkiye'yi dışarıda sorun yaratabilecek girişimlerden uzak tutmuş, toplumsal dinamiği içeride güçlenme doğrultusunda yoğunlaştırmıştı. Türkiye, Araplar ve diğer Müslüman ülkelerle mesafeyi korumuş, Sovyetler Birliği'nde Pan - Türkizm kuşkusu uyandıracağı kaygısıyla, Orta Asya Türkleri ve Azerbaycan'la ilgilenmemişti.

Bu politika doğruydu. Dışa açılma, içeride güçlü olduğunuz ölçüde başarılı olur. Mustafa Kemal'in hedefi Türkiye'yi Batılılaştırmak, Batı uygarlığını yakalamak, Batı dünyasına yaklaştırmaktı.

Türkiye bu politikaya Soğuk Savaş'ın bitimine kadar bağlı kaldı.

Ancak Sovyetler Birliği'nin dağılması, komünizmin çökmesi, Türkiye'yi yepyeni koşullarla karşı karşıya bıraktı. Azerbaycan ve Orta Asya Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarını kazanmasıyla Balkanlar'dan Çin'e kadar uzanan bir *"Türk kuşağı"* çıkmıştı ortaya. Arnavutluk, Makedonya ve Bosna Hersek'teki Müslümanlar Türkiye'ye bakıyor. Orta Asya cumhuriyetleri model olarak Türkiye'yi alıyorlardı.

Türkiye'nin Soğuk Savaş sonrasının belki de en önemli gelişmesi olan bu muazzam değişimden etkilenmemesi olanaksızdı. Türkiye geleneksel içe dönük politikasını yavaş yavaş gevşetmek, gerek Ortadoğu gerekse Kafkasya ve Orta Asya'da yeni arayışlara girmek, yeni ilişkiler kurmak zorundaydı. Ankara istemese bile dış koşullar bu zorunluluğu dayatıyordu.

Ama bunu yaparken de büyük bir ustalıkla hareket etmek, temkinli davranmak, başta Rusya ve İran olmak üzere bir dizi ülkeyi kuşkulandırmamak gerekiyordu.

Türk yöneticilerinin, bu ustalığı gösterdiği söylenemez. Nitekim başlangıçta laik Türkiye'nin Orta Asya cumhuriyetlerine açılmasını, İslamcı akımlara karşı bir denge unsuru olarak görüp olumlu karşılayan Rusya, rahmetli Özal ve Sayın Demirel'in meydanlarda *"Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar Türk dünyası"* nutukları atmaya başlaması üzerine tavrını değiştirdi. Moskova, Pan - Türizm ihtimalini İslamcı eğilimlerden daha büyük bir tehlike olarak görmeye başladı. Orta Asya Türk cumhuriyetlerinin yanı sıra, Rusya Federasyonu içinde de 18 milyon Türk ve Müslüman yaşıyordu.

Yeni konjonktürde, Türkiye'nin İran'la olan ilişkileri de ciddi çalkantılar geçirebilir. Sözgelişi Türkiye'nin Azerbaycan'la çok yakın ilişki kurması, İran Azerileri arasında ayrılıkçı akımların güçlenmesini ve İran'ın parçalanmasını gündeme getirebilir. Tahran, Ankara'nın bu tür bir rol oynayacağı kuşkusuna kapıldığı taktirde Türkiye'yi karıştırmak için elinden geleni ardına koymaz.

Ermenistan'a karşı izlenecek aşırı düşmanca bir politika ise, Batı'nın Türkiye aleyhine dönmesine yol açar.

Balkanlar'da da Türkiye'yi yeni tehlikeler bekliyor. Örneğin, Yunanistan'ın Makedonya'ya uygulamakta olduğu ambargo nedeniyle bu ülkenin karışması, ya da Yunanistan'ın Arnavutluk'la savaşa girmesi, Ege ve Kıbrıs yüzünden zaten gergin olan Ankara - Atina ilişkilerinin büsbütün gerginleşmesine ve Türk - Yunan savaşının gündeme gelmesine yol açabilir.

Türkiye bölgede kendisini yepyeni bir konuma sokan muazzam değişikliklere hazırlıksız yakalandı.

Batı, Soğuk Savaş döneminde *"komünizm tehlikesi"* sloganıyla kitleleri seferber edip, toplumun üretkenlik ve yaratıcılığını en üst düzeye çıkarmayı başardı.

Türkiye ise *"komünizm tehlikesi"* sloganıyla solcu aydınları hapse atıp sırtını Batı'ya dayamanın verdiği rehavetle toplumsal dinamizmi dondurdu.

Umut ederiz Graham Fuller'ın değerlendirmesi doğru çıkar ve Türkiye dünyanın en tehlikeli bölgesinde yeni konumuna uyum sağlamaya çalışırken, akıl ve sağduyu yolundan ayrılmaz.

Zorunlu Hizmet Yasası değiştirilecek

6 Şubat

ANKARA (AA) - Sağlık Bakanı **Doğan Baran, "Zorunlu Hizmet Yasası"**nın önümüzdeki günlerde değiştirileceğini ve bundan sonra doktorların mecburi değil, gönüllü hizmete tabi tutulacağını söyledi.

Baran, dün düzenlediği basın toplantısında, yapacakları yeni düzenlemeleri anlatarak, hastanelerin sağlık işletmelerine dönüştürülmesine ve Sağlık Finansı'nın kurulmasına ilişkin yasa tasarılarının TBMM'ye sevk edildiğini kaydetti.

Zorunlu Hizmet Yasası'nın bugün artık hiçbir yaptırım gücü kalmadığını vurgulayan Baran, bu yasayla ilgili düzenlemenin de yer aldığı KHK'nin yakın zamanda çıkarılacağını belirtti. Doğan Baran, **"Böylece hekimlerin yurt sathında dengeli dağılımı sağlanacak ve istihdam savurganlığına son verilecektir"** dedi.

Aile hekimliği yasa tasarısının da hazırlandığını anlatan Baran şöyle devam etti:

"Aile hekimliği sistemine, genel sağlık sigortasına geçildiğinde başlanacaktır. Amacımız, birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilerek, sağlık ocağından üniversiteye kadar uzanan etkili sevk sistemini oluşturmak ve hizmetin kademeli olarak sunulmasını sağlamaktır."

Bakanlığın merkez teşkilatının yeniden düzenlenmesi için yasal çalışmalar da yapıldığını anlatan Bakan , bu yasayla, sağlık reformu kapsamındaki hukuki düzenlemelerin tamamlanacağını da bildirdi. Kamu sağlığı kanunu taslağının da önümüzdeki günlerde Bakanlar Kurulu'na sunulacağını ifade eden Baran, yasa ile koruyucu sağlık hizmetleri, bulaşıcı hastalıklarla savaş, organ ve doku nakli, çevre sağlığı, atıkların kontrolü, radyasyon güvenliği, yaşlıların ve özürlülerin korunması gibi konuların ele alındığını bildirdi. Tıp doktorlarının uzmanlaşmalarını düzenleyen **Tababet ve Uzmanlık Tüzüğü**'nün 1970 yılında çıkarıldığını ve aradan geçen 25 yıl içinde yaşanan hızlı gelişmelere karşın yenilenmediğini vurgulayan Baran, günün ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği için yeni tüzük çalışmalarına başlandığını ve bu konuda da son aşamaya gelindiğini söyledi.

TYS seçimleri

Behramoğlu'nun listesi kazandı

6 Şubat

Kültür Servisi - Türkiye Yazarlar Sendikası'nın 9. Olağanüstü Genel Kurulu dün sona erdi ve yeni yönetim kurulu seçildi. **Ataol Behramoğlu** ve grubunun **"Kurumlaşma, Modernleşme, Güçbirliği İçin"**, **"Öner Yağcı** ve grubunun ise **"TYS'yi Canlandırma Girişimi"** başlıklı çalışma programı taslaklarıyla yönetime aday olduğu kurulda, Ataol Behramoğlu'nun grubundan altı, Öner Yağcı'nın grubundan ise üç kişi yönetim kuruluna seçildi.

400'ü aşkın üyesi bulunan TYS'den 159 kişinin oy kullandığı seçimde; **Öner Yağcı** 100, onun grubundan aday olan **Sunay Akın** 95 ve **Feyza Hepçilingirler** 87 oyla yönetime seçilirken; **Ataol Behramoğlu** 96, grubundan **Tuğrul Tanyol** 85, **Necati Güngör** 86, **Işıl Özgentürk** 76, **Adnan Özer** 77 ve **Celal Üster** 74 oyla yönetime seçildi. Yönetim kurulu açıklandıktan sonra Ataol Behramoğlu, sendikanın geleceği bakımından en başarılı sonucun elde edildiğini söyledi. Behramoğlu, yönetim kurulu olarak uyum içinde çalışacaklarını belirterek, **"Karşı gruptaki arkadaşlarla da aramızda uzlaşmaz herhangi bir çelişki olmadığı çok açıktır. Bir üslup farkı söz konusudur. Ama yönetim kurulunun bugünkü kompozisyonunda zannediyorum ki bu üslup farkı giderilecek ve sendika, Aziz Nesin'lerin dönemine layık olacaktır.**

Hatta günümüz koşullarında daha ileriye gidecek ve başarı kazanacaktır" dedi.

"TYS'yi Canlandırma Girişimi" başlıklı taslakla yönetime aday olan Öner Yağcı ise seçimden sonra görüşünü aldığımızda, çoğunluğu sağlayan Ataol Behramoğlu ve ardakaşlarını kutladığını belirterek, **"Kıran kırana bir kongre oldu. Kongre sonrası aramızda yaşadığımız tatsızlıkları ve çatışmaları bir yana bırakarak, Türkiye Yazarlar Sendikası'nı daha onurlu bir konuma getirmek için üzerimize düşen görevi yapacağız"** dedi.

Bekâret kontrolüyle gelen ölüm

BERAT GÜNÇIKAN *7 Şubat*

Kütahya'nın Simav ilçesinde imam-hatip lisesinin öğrencisi dört arkadaştılar. Tarih tam da bahara denk düşmüştü, yani 27 Nisan 1992'ye. Doğa onlardan, gençlikten yanaydı.

Gölcük yaylası ise taş çatlasın beş kilometre Simav'a. Bir pazartesi, ders saati, ama doğa çağırıyor, **"Haydi pikniğe"**. Bildik, hep uyulduk, uyulmadı mı insanın kendisini yalanladığı bir çağrı bu. S.A. ve F.A., A.A.ve H.K. de kendilerini yalanlamadılar. Gittiler Gölcük yaylasına. Konuştular, güldüler, şarkı söylediler, güneşe döndürdüler yüzlerini. Ormancılar ise onlara bakıyorlardı, gökyüzüne değil. Kim, neden, burada işleri ne? Dört kız bir başlarına, ormanda... Bu ne aymazlık, terbiyesizlik... İçlerinden biri damağını şaklatarak söylendi: **"Bu bir iffetsizlik."** Ormancılar, okul yönetimine bildirdiler gördüklerini, daha doğrusu düşüncelerini, duygularını. Okul yönetimi ise dört arkadaşı, Simav Devlet Hastanesi'ne sevk etti.

Dört genç kızın gözleri yerdeydi artık. Utanç, öfke ve acı. Jinekoloğun muayene koltuğuna oturduklarında bundan başka bir şey hissedemediler. Yabancı bir el onlara ait alandaydı. Kimse görmüyordu beyinlerini, yüreklerini ve gözlerini. O gözlerdeki korkuyu ve acıyı. Doktor da yaptığının bir tecavüz olduğunun farkında değildi. Eldivenlerini çıkarıp raporunu yazdı. Okul yönetimi bu kez Uşak Devlet Hastanesi'ne gönderilmelerini istedi. Onlar öğrencilerinin beyinlerinden değil, vajinalarından sorumluydu çünkü. Kız öğrencilerin öğrenmesi gereken fotosentez değil, bir zarın, kendi bedenlerine ait bir zarın korunmasıydı. Ormancılar, okul yönetimi, aileleri ve doktor... S.A. ve H.K.'nin acıları, Uşak'ta da doktor muayenesine girmeyi göğüsleyemedi. S.A. bir tüp ülser ilacı içti. H.K. ise yüksek dozda kalp ilacı, yani izoptin. H.K. öldü. S.A. ise Simav Devlet Hastenesi'nde kurtarıldı.

Aynı tarihlerdeydi. **Ersin Özsoy,** Ula Atatürk Lisesi Müdürü **Turan Kabasakal** tarafından okula çağrıldı. Gittiğinde kızı **G.Ö.** de müdürün odasındaydı. Müdür Kabasakal, dışarı çıkmasını istedi, babasıyla özel konuşacaktı. G.Ö. çıktı, ama kulağı kapıdaydı. Müdürün babasına söylediklerini dinledi: **"Kızınız bir yıldır devamsızlık yapıyor. Bir erkekle de görüşüyor. Bakire olmayabilir. En iyisi siz onu bir doktora muayene ettirin."**

Ersin Özsoy, bu konuşmadan sonra bir daha kızını göremedi. Bir hafta sürdü aramalar. Sonunda Kopuz mevkiinde yüz eli metrelik uçurumun dibinde ulaşıldı lise birinci sınıf öğrencisi on beş yaşındaki G.Ö.'ye. Baba Özsoy, muayeneyi yaptırdı yine de. (Sonucu, G.Ö.'den başka, hiç ama hiç kimseyi ilgilendirmediği için yazmıyoruz). Şimdi sırada başka S.A.'lar, başka H.K.'ler, başka G.Ö.'ler var. Yönetmelik desteğinde hakları çiğnenecek ve öldürülecek.

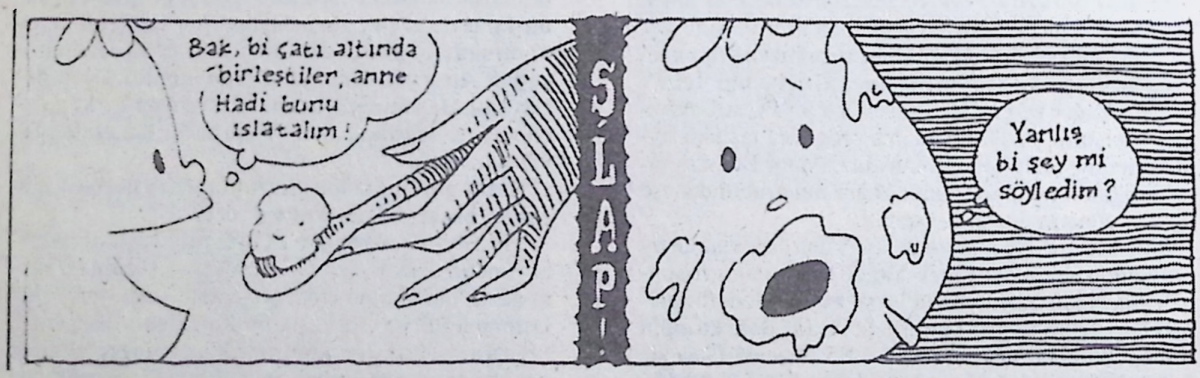

EBK yağması durduruldu

11 Şubat

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) – Hükümet, Özelleştirme Yasası'na dayanarak Kardemir'in ardından gerçekleştirdiği ilk KİT satışında, kamuoyunun yoğun tepkisi üzerine geri adım attı. Et ve Balık Kurumu'nun (EBK) Refah Partisi'ne yakınlığıyla bilinen Hak-İş Konfederasyonu önderliğindeki Ortak Girişim Grubu'na satılmasını onaylayan Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK), **"kamu mallarının peşkeş çekildiği"** eleştirileri üzerine, kararını iptal etmek zorunda kaldı.

Başbakan **Tansu Çiller,** yaklaşık 7 milyon metrekarelik arsa, 27 kombina ve 12 soğuk hava deposuna sahip EBK'nin, **"24 ay sonra ödenecek"** 1.5 trilyon lira karşılığında satılmasına ilişkin işlemlerin iptalini, **"kamu vicdanını rahatlatmak"** gerekçesine dayandırdı.

Hak-İş'e toplu olarak verilen EBK'nin arsa ve kombinalarının ayrı ayrı satılması seçeneği ağırlık kazandı. ÖYK'nin SHP'li üyesi Sanayi ve Ticaret Bakanı **Mehmet Dönen, "Bundan sonra daha ciddi bir ihale açılacak. Halk malına sahip çıktı"** derken, Hak-

İş Genel Başkanı **Necati Çelik**, iptal kararının tebliğinin ardından bugün açıklama yapacağını bildirdi.

ÖYK; EBK'nin milyonlarca metrekarelik arsalarıyla birlikte Hak-İş önderliğindeki Ortak Girişim Grubu'na yok pahasına devredilmesinin kamuoyunda yarattığı tepki üzerine, dün Başbakan Çiller başkanlığında saat 14.00'te toplandı. Yaklaşık 20 dakika süren toplantının ardından bir açıklama yapan Çiller, EBK'nin Hak-İş Konfederasyonu'na verilmesine yönelik eleştirilere dikkat çekerek, satış işlemlerinin iptal edildiğini açıkladı. Satışın, **"Kamu vicdanının rahat etmesi"** amacıyla iptal edildiğini anlatan Çiller, şu açıklamayı yaptı: **"Özelleştirme ülkemizin en büyük meselelerinden biridir. Bu konuda atacağımız her adımda, özellikle yeni başladığımız bugünlerde, hepimizin bunun anlamını iyi anlaması, varacağımız yerlerin nereye gideceğini iyi tespit etme ihtiyacı vardır. Özelleştirme bizde yeni bir olgu. Biz uzun yıllar halktan topladığımız paraları yeniden halka veremedik. Yanlış yatırımlarda değerlendirildi, KİT'lerin açıklarına yatırdık. Halkın parasının aslında halka geri verilmesinin gereği vardır. Esnafa ,çiftçimize bu yüzden yeterli kaynak aktaramadık, yatırımlara aktaramadık. Şimdi bütün bunları değiştirme zamanıdır.**

EBK'nin satışına ilişkin olarak kamuoyunda çok değişik görüşler ortaya atılmıştır. Kurul bu konuyu değerlendirmiştir. Bu değerlendirmelerin gözönüne alınması ve gerekli işlemlerin yeniden değerlendirilmesi için, kamu vicdanının rahat etmesi için, bu satış kararını iptal ediyorum. Olay, halkın parasını halka yeniden en iyi biçimde maletme meselesidir. Burada kamuoyunun vicdanının rahat olması ihtiyacı vardır. Bu, halkın parasını, en iyi biçimde halkın parası yapma mücadelesidir. Kurulumuz bu doğrultuda olayı yeniden değerlendirecektir." ÖYK'nin SHP'li üyesi Sanayi ve Ticaret Bakanı Mehmet Dönen, **Cumhuriyet**'in, iptalden sonra işletilecek sürece ilişkin sorusuna, **"Şimdi, daha ciddi bir ihale yapılacak. Önemli olan, ihalenin açık ve şeffaf olması"** yanıtını verdi. Dönen, kombina ve arazilerin ayrı ayrı satılmasının değerlendirileceğini, arsaların parselleneceğini bildirdi. ÖYK'nin, EBK'nin satışına ilişkin iptal gerekçesi şöyle: **"Özelleştirme Yüksek Kurulu kararının yayımlanmasını müteakiben, kamuoyundaki yorum ve kanaatlerin, özelleştirme uygulamalarını olumsuz yönde etkilemesinin söz konusu olabileceği, her halukârda varılmak istenilen toplum yararını zedeleme durumu yaratabileceği görüşü ağırlık kazandığından, 2 Şubat 1995 tarihli ÖYK kararının iptal edilmesi uygun bulunmuştur."** Öte yandan, Başbakan Tansu Çiller'in satış konusunda **"özelleştirme amacına uygunluk"** açısından tereddütleri olduğu belirlendi. EBK'nin satış fiyatı konusunda **"tatmin olmayan"** Çiller'in, özelleştirme işlemlerinin **"gerçek değerler"** üzerinden yapılması konusunda ısrarlı olduğu belirlendi.

Pasolini dosyası yeniden açılıyor

CUMHUR CANBAZOĞLU *12 Şubat*

Ölümünden 20 yıl sonra **Pier Paolo Pasolini**'nin cinayet dosyası yine açılıyor. Bu kez yönetmen **Marco Tullio Giordana, Oliver Stone**'un **JFK**'de yaptığı gibi olaylardan ve mahkemeden yola çıkarak bir Pasolini filmi çekmeye hazırlanıyor.

Filmin adı **"Bir İtalyan Cinayeti."** Aynı adlı bir de romanı olan Giordana, amacının Pasolini dosyasını yeniden gündeme getirmek olduğunu söylüyor. Filmin İtalya'nın son dönem tarihini de yansıtacağını belirten Giordana'nın oyuncuları **Carlo De Filippi, Nicoletta Braschi** ve **Giulio Scarpati.** Pasolini ise filmde belgesel görüntüleriyle yer alacak.

Ocak ayında **Oliver Stone**'un **Nixon**'ın yaşamını çekeceğini açıklamasından sonra iki TV şirketi ABD eski başkanının yaşamını dizi yapacaklarını basına sızdırdılar. Bu arada **Robert Redford** da ilk ABD Başkanı **George Washington**'ı canlandırmaya hazırlanıyor. Fimin yapımcılığını Oliver Stone'la birlikte yüklenecek olan Redford, film için yönetmen arıyor. Geçen sezonun en önemli filmlerinden **"Legends of The Fall"**ı yöneten **Ed Zwick,** Redford'un listesinin baş sırasında bulunuyor. Çekimlere, Redford'un son filmi **"Up Close and Personal"**ı bitirmesinden sonra başlanacak. Hollywood bu kez de vampir modasına tutuldu. Amerikalıların son vampiri **Eddie Murphy. Wes Craven**'in yöneteceği **"Vampire in Broklyn"** adlı korku komediyi Craven'in kardeşi Charles yazıyor.

Çekimler yaz sonunda. Hollywood'un bugünlerde

konuştuğu en önemli konu sanatçıların sigortası. **River Phoenix**'in ani ölümünden sonra **"Dark Blood"** (yarıda kaldı) ve **"Vampirle Görüşme"** (Yerini **Christian Slater** aldı) için film şirketlerine altı milyon dolar ödeyen sigorta şirketleri öncelikle primleri on kat arttırdılar. Aynı şirketler geçen yıl sette kalp krizinden ölen **John Candy** için de 14.5 milyon dolar ödemişlerdi.

Sigortacılar daha önce laf olsun diye yapılan bir doktor kontrolüyle alınan raporlar yerine tam teşekküllü hastaneden verilen raporları istemeye başladılar. Şişmanlık ve uyuşturucu kullanımının primleri arttırdığı yeni uygulama önce **Demi Moore** ve kocası **Bruce Willis** ile **Sylvester Stallone** için yapıldı.

İtalyan sinemasının yeni ustalarından Oscarlı yönetmen **Gabriele Salvatores** bu kez 2020'de geçecek bir öyküyü hazırlıyor.

"Nirvana" adlı filmde aşağı yukarı bugünün sorunlarını işleyeceğini açıklayan Salvatores, konunun kesinlikle bilimkurguya girmeyeceğini vurguluyor. Film başına sekiz milyon dolar almasına karşın **"Temel İçgüdü"**den sonra beklenen gişe hasılatlarını getiremeyen **Sharon Stone**, bu kez ağabeyi **Michael Stone**'la aynı filmde rol aldı. Uyuşturucu bulundurmaktan iki yıl hapis yatan Michael Stone (43 yaşında) filmde **Gene Hackman**'ın ekibinde yer alan bir kovboyu canlandırıyor. Filmin adı **"The Quick and the Dead."** Gene Hackman bu filmden sonra **Tony Scott**'ın yönettiği **"Crimson Tide"**da **Denzel Washington**'la oynuyor.

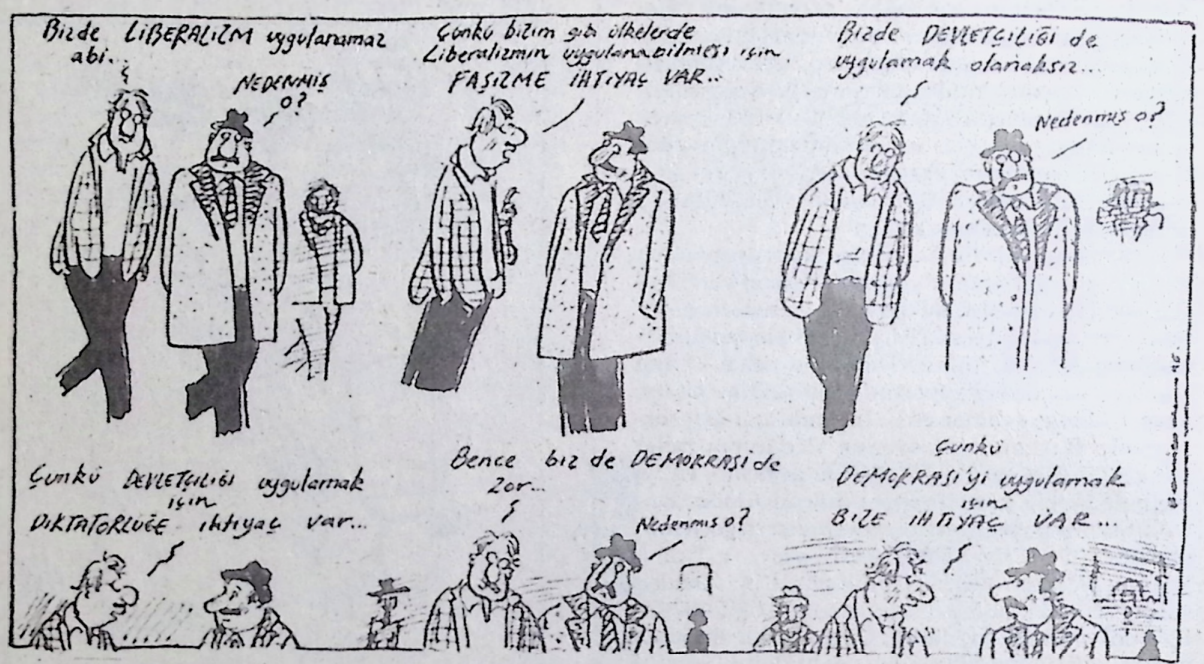

İlk yasal sosyalist parti TİP, 34. yılında

13 Şubat

Haber Merkezi - Türkiye'de başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin örgütlenmesini sağlayan ve yönetiminde işçilerle çalışanların ağırlıklı olduğu ilk yasal sosyalist parti TİP (Türkiye İşçi Partisi), kuruluşunun 34. yılını kutluyor.

TİP'in temelleri, işçi sınıfının kendi partisini kurma zamanının geldiğine inanan 12 sendikacı tarafından atıldı..

Kurucuları, **Kemal Türkler, Avni Erakalın, Şaban Yıldız, İbrahim Güzelce, Rıza Kuas, Kemal Nebioğlu, Salih Özkarabağ, İbrahim Denizcier, Hüseyin Uslubaş, Adnan Arkın, Ahmet Muşlu** ve **Saffet Göksüzoğlu** olan TİP, 13 Şubat 1961 yılında kuruldu. Ancak, Muşlu ve Göksüzoğlu, 15 Kasım 1962'de partiye komünistlerin sızdığı gerekçesiyle ayrıldılar.

Kuruluşunun ilk yıllarında bir sınıf partisi olma niteliğinden uzak olan TİP, 1961 yılının sonlarına doğru işçilerin, anayasadaki haklarının pratiğe geçirilmesi için sokağa dökülmesiyle örgütlenmeye başladı. Ve sesini ilk kez aynı yılın sonlarında Saraçhane'de düzenlenen 250 bin kişilik işçi mitingiyle duyurdu.

1962 yılının şubat ayına gelindiğinde Türkiye'deki ve dünyadaki kitle hareketleri ve sendikal anlayışlar doğrultusunda parti aydınlara kapılarını açma kararı aldı.

Ve 1 Şubat 1962'de **Mehmet Ali Aybar**'a genel başkanlık teklif edildi. 8 şubat günü ise Aybar'ın hazırladığı program ile genel başkanlığı kamuoyuna açıklandı. Böylece, Mehmet Ali Aybar başkanlığında 1. TİP dönemi başladı.

TİP tüzüğünde değişiklikler yapıldıktan sonra tüm aydınlar, işçi emekçi ve sosyalistler partiye üye olma-

ya çağrıldı. Bu katılımlardan sonra 1962 yılında değiştirilen tüzük ve 1964 yılında 1. kongrede kabul edilen parti programıyla TİP, **'Marksist bir kimlik'** kazandı.

1965 seçimlerine girinceye kadar TİP, ses getiren birçok eylem ve kampanya düzenledi. Faşizmle mücadele komitesi kuruldu, TCK'nin 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması için bir dizi eylem düzenlendi. Bu etkinliklerle birlikte TİP, Türkiye'deki birçok ilde de sesini duyurarak yükseliş dönemini başlattı.

10 Ekim 1965 seçimlerine katılan TİP, büyük bir başarı elde etti. Milli bakiye seçim sisteminde 15 milletvekilini parlamentoya soktu. Türk solu adına **Mehmet Ali Aybar, Çetin Altan, Rıza Kuas, Muzaffer Koran, Tarık Ziya Ekinci, Sadun Aren, Yahya Kanbolat, Kemal Nebioğlu, Ali Karcı, Yusuf Ziya Bahadınlı** ve **Şaban Erik** Meclis'te yerlerini aldılar.

1966 yılında 59 ilde örgütlenmesini tamamlayan TİP, TCK'nin 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması için Anayasa Mahkemesi'ne müracaat etti. O dönemde TİP, gerek anayasaya karşı aldığı tavırlar nedeniyle gerekse milletvekillerinin Meclis'te yaptığı çıkışlar nedeniyle Türkiye'nin en etkin partisi konumundaydı.

20-24 Kasım 1966 tarihlerinde Malatya'da toplanan 2. büyük kongre sonrasında TİP içindeki uyuşmazlıklar günyüzüne çıktı. **Mihri Belli,** üniversite gençliği arasında etkinliğini arttırırken Aybar ve Boran'ın da görüş ayrılıkları gündeme geldi.

Behice Boran ve **Sadun Aren** ekibi giderek Aybar ekibinden farklı görüşler üretmeye başladılar ve 1968'de Sovyetler Birliği'nin Çekoslavakya'ya girmesiyle çelişki iyice arttı.

1968 Kasım ayında 3. kongreye gelindiğinde ise Aybar ve Aren, kopma noktasına geldi. 1969 genel seçimlerinden TİP, milli bakiye sisteminin değiştirilmesi sonucu yenilgiyle çıktı. Aybar, genel başkanlıktan istifa etti.

1970 yılının ilk aylarında ise Behice Boran, genel sekreterliğe getirildi. Böylece, TİP'te Boran dönemi başlamış oldu. 1970 Ekim ayında yapılan 4. büyük kongrede Aybarcılar kesin yenilgi alırken Behice Boran, genel başkanlığa seçildi.

12 Mart 1971 askeri darbesinden sonra TİP, kapatıldı. Ancak 1974 affından sonra 1975'in 1 Mayıs'ında TİP, Behice Boran'ın başkanlığında ikince kez kuruldu.

Ancak parti ilk kimliğinden uzaklaşmıştı. Behice Boran tek başına yoluna devam etti. 12 Eylül 1980 askeri darbesi yine TİP'i kapattı. TİP, bir daha Türkiye'de yasal olarak faaliyet gösteremedi, ancak etkinliğini yurtdışında sürdürdü.

1987 yılına gelindiğinde TİP ile Türkiye Komünist Partisi yurtdışında birleşme kararı aldılar, ve partinin adını Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) olarak açıkladılar.

Bu birleşmenin açıklanmasından bir gün sonra, Behice Boran öldü.

Erdal İnönü 'CHP' dedi

13 Şubat

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Murat Karayalçın** ile CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** arasında, bütünleşilecek partinin çatısı konusundaki restleşmeye, SHP Onursal Genel Başkanı **Erdal İnönü** de katıldı. Hasta olduğu için bütünleşme kurultayına gidemeyebileceğini belirten İnönü, yaptığı yazılı açıklamada **"CHP"** çatısından yana olduğunu, **"SHP- CHP adını alacaktır"** sözleriyle kesin olarak ifade etti. İnönü ayrıca, SHP'de kendisine verilen **"Onursal Genel Başkan"** sıfatının artık kullanılmamasını istedi.

SHP-CHP bütünleşme kurultayı öncesinde kendi adının da karıştığı olaylardan rahatsızlık duyan ve bugüne dek suskun kalmayı yeğleyen İnönü, dün sessizliğini bozdu. SHP Onursal Genel Başkanı Erdal İnönü'nün, **"İzmir Milletvekili"** sıfatıyla yaptığı yazılı açıklamada, **"çatı CHP"** demesi, SHP lideri Murat Karayalçın ve parti yönetiminde şok etkisi yarattı.

İnönü, açıklamasında, son bir aydır çalışmalarını engelleyen sağlık sorununun henüz çözümlenemediğini ve aynı nedenle 18 şubattaki bütünleşme kurultayına da katılamayabileceğini belirtti.

"Onursal Genel Başkan" sıfatı nedeniyle bütün SHP'lilere minnettar olduğunu vurgulayan İnönü, **"18 şubat ortak toplantısı ile yeni bir döneme giriyoruz. Bu dönemde artık bu unvanı kimsenin kullanmaması gerektiğini ifade etmek istiyorum"** dedi.

İnönü, SHP"nin 1983 yılı haziran ayından beri çeşitli kimliklerde süren mücadelesini anlatırken, en büyük başarının da **"çıkan zorlukları büyük bunalımlar yaratmadan"** aşma yollarının sağlanabileceğini kanıtlamak olduğunu vurguladı.

SHP'nin katkı sağladığı demokratik gelişmelerden yararlanan birçok siyasetçi ile yorumcunun partinin yakın geçmişteki hizmetlerini unuttuğunu, ancak geleceğin tarafsız gözlemcilerinin doğru değerlendirmeyi yapacaklarını kaydeden İnönü, şöyle devam etti: **"Biz SHP olarak her zaman CHP'nin devamı olduğumuzu ifade ettik. Aramıza birçok yeni katılan oldu. Biz hep** 'CHP kapanmış olmasaydı, bugünkü koşullarda ne yapardı, onu yapıyoruz' **dedik. CHP'nin engin tarihinin bütününe eşsiz doruklarını ve kaçınılmaz sıkıntılarıyla sahip çıktık. 18 şubat toplantısında CHP adını almaya karar vermemiz ve sonra CHP'ye katılmamız yıllardır süren uğraşımızın başarıya ulaştığını gösteren bir hareket olacaktır. Parti adları konusundaki 12 Eylül yasağını kaldırdığımız zaman yapılması gereken davranış şimdi gerçekleşecektir. O zaman SHP'lilerin küçük bir bölümü CHP adını almışlardı. Kuşkusuz bu yetersizdi. Şimdi SHP'nin büyük bölümü de CHP adını alacaktır. Herkes bir araya gelince partideki çekişmeler yeniden başlayacak mıdır, onu bilemem? Fakat şunu bilirim ki geçmişte CHP'nin ve SHP'nin büyük başarıları, parti içi çekişmele-**

re rağmen gerçekleşmiştir. Bundan sonra da böyle başarılara varabilmek parti içinde bir araya gelen bütün iyi niyetli insanların ortak amacı olmalıdır. Hiçbir parti içi sorunun çözümü, partili bilincinin kavrayamayacağı kadar karmaşık ve partinin erişemeyeceği kadar sarp değildir."

İnönü, yeni döneme girerken, SHP'nin her kademesindeki bütün partililere veda mesajı verirken, bütünleşme kurultayında tek aday olması konusunda üzerine uzlaşılan SHP Gaziantep Milletvekili **Hikmet Çetin**'e desteğini şöyle ifade etti:

"1983 yılında demokrasiyi korumak için beni siyasete çağıran deneyimli CHP'liler arasında Sayın Hikmet Çetin'in de bulunduğunu bugün memnunlukla hatırlıyorum.

Geçen yıl kurultayımızın seçtiği Genel Başkan Sayın Karayalçın'a on yıla yakın bende bulunmuş emaneti memnunlukla devretmiştim. 18 şubatta hep birlikte bu emaneti Sayın Hikmet Çetin'e verirken görevini sonuna kadar yapmış bir insanın vicdan huzurunu da duyacağım. 18 şubattan sonra hepimizin desteği, bizi halk hizmetinde yeni başarı doruklarına götürecek olan Sayın Hikmet Çetin'in arkasında olacaktır."

Çeçenya'da ateşkes

14 Şubat

Dış Haberler Servisi - Çeçenya'da Rus birlikleriyle Çeçen direnişçiler arasında iki aydır süren çatışmalara son verilmesi için Çeçen yönetiminin ateşkes önersinin ardından dün masaya oturan taraflar, derhal ateşkes ilan edilmesi konusunda anlaştılar.

Bu umut verici gelişmeye karşın, Rus ordusunun Çeçenya'daki diğer büyük kentleri de ele geçirmeyi planladığı yolunda haberler alınıyor.

Ateşkes konusunda İnguş Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen görüşmelerde Rus delegasyonuna General **Aslan Meşhedov** başkanlık yaptı.

Üç saat süren görüşmeler sonunda bir açıklama yapan Rus komutan Kulikov, Çeçenya'daki Rus birliklerine **'çatışmaları durdurma'** emri verdiğini söyledi.

Taraflar arasında varılan anlaşma, çatışmalara derhal son verilmesini ve karşılıklı esir değişimini kapsıyor. Çeçen komutan Meşhedov, tarafların yarın görüşmelerin başlaması konusunda fikir birliğine vardıklarını söyledi.

Ateşkes kararına karşın, Rus ordusunun Çeçenya'da kalıcı olduğu ve başkent Grozni dışındaki diğer büyük kentleri ele geçirmeyi planladığı yolunda haberler alınıyor.

Reuter ajansının, adı açıklanmayan üst düzeyli bir Rus askeri yetkiliye dayanarak verdiği habere göre Gudermes, Şali ve Argun kentlerinin işgal edilmesine ilişkin planlar çoktan hazırlandı. Reuter'e bilgi veren Rus yetkili, Çeçen savaşçıların işgale direnmeleri durumunda bu kentlere de yoğun hava saldırıları düzenleneceğini söyledi.

Çeçenya Devlet Başkanı **Cahar Dudayev**'i hedef alan bir saldırı girişiminin önlendiği bildirildi. Çeçen yönetimi, girişimle ilgili olarak Azerbaycan ve Rusya yönetimlerini suçladı.

Dudayev'in sözcüsü **Mavlodi Udugov**'un dün yaptığı açıklamaya göre olay, Dudayev'in gittiği Gudermes kentinde önceki gün meydana geldi. AFP ajansının haberine göre Dudayev, kentin yerel yetkilileri ile görüşme yaptığı sırada, bu noktaya yakın bir yerde Azerbaycan ve Dağıstan uyruklu kişiler yakalandı.

Dudayev'in sözcüsü Udugov, bu şüphelilerin sorgulamalarında **'Dudayev'i izlemekle görevli olduklarını'** söylediklerini bildirdi. Bu görevin Rus gizli istihbarat örgütü tarafından verildiğini savunan Udugov, **"Rus gizli servisinin amacı, Dudayev'e bir saldırı düzenlemekti"** iddiasında bulundu.

Öte yandan Rus birliklerinin Çeçenya'daki saldırıları dün de sürdü. Rus komutan Kulikov'un **'saldırıları durduma'** emri verdiğini açıklamasına karşın, Rus birlikleri dün sabah saatlerinde Grozni ve çevresini bombaladılar. Grozni'nin Çeçen güçlerin denetiminde bulunan güney kısımları ve başkente 20 kilometre uzaklıktaki Argun kentine düzenlenen bombardıman dün sabah da devam etti.

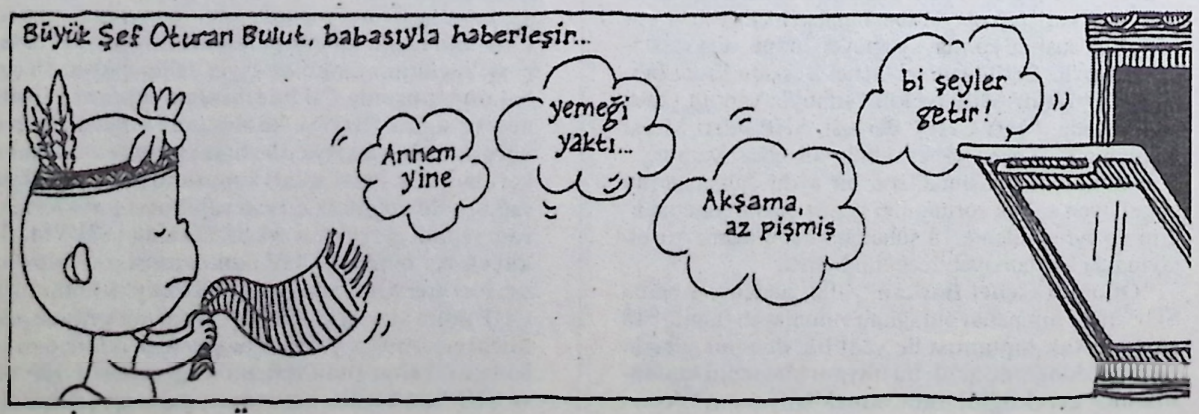

Ücretlere sıkıyönetim

16 Şubat

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) – 1994 yılını yüzde 150'ye varan enflasyon oranıyla kapatan Çiller Hükümeti, Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) isteklerini de dikkate alarak, kamuda çalışan işçilerin ücretlerini yılın ilk 6 ayında dondurmaya yönelik planını açıkladı. Devlet Bakanı **Bekir Sami Daçe,** kamu işyerlerinde çalışan işçilerin 1995 yılında yapılacak toplusözleşmelerinde birinci 6 ay için sıfır zam önerilerini bildirirken, **"Bu sene fedakârlık yılı olacak. Herkes üzerine düşen fedakârlığı yapmak durumundadır"** dedi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Nihad Matkap,** uygulamaya onay vermeyeceğini açıklarken, Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral,** hükümetin, işçileri sokağa dökerek anayasada belirtilen olağanüstü hal gerekçelerini oluşturmayı amaçladığını ileri sürdü. DİSK yönetimi, hükümetin insan yaşamıyla kumar oynadığını belirterek **"1995'in karanlık ve karmaşık bir yıl olabileceği"** konusunda iktidarı uyarırken, DSP lideri **Bülent Ecevit,** sıfır zam planı için **"Dikta rejimleri bile böyle bir kararı uygulayamaz"** dedi. Devlet Bakanı Bekir Sami Daçe, Türk Hava Yolları çalışanlarının ücretlerine ilk 6 ay için zam yapılmamasının öngörüldüğünü anımsattı. Ülkenin içinde bulunduğu koşullar nedeniyle bazı fedakârlıklara ihtiyaç bulunduğunu kaydeden Daçe, Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada, kamuda çalışan işçilerin ortalama çıplak ücretinin 19 milyon lira ile Türkiye standartlarının üstüne çıktığını, 1 milyon dolayındaki alt düzey memurun çıplak maaşının ise 5-6 milyon lira olduğunu söyledi.

Daçe, gelecek günlerde kamu kesiminde 151 sözleşme imzalanacağını, halen 4 toplusözleşme görüşmesinin de devam ettiğini belirterek şöyle dedi: **"Türkiye'nin ekonomik şartları içerisinde yeni bir düzenlemeye ihtiyaç vardır. Ayrıca adil olmayan mevcut uygulamaların bir adalet noktasına çekilmesi gerekmektedir. Kurum ve kuruluşların mali ve ekonomik durumlarını dikkate alan düzenlemelere ihtiyaç vardır. Bu itibarla bu toplusözleşme dönemi bir fedakârlık dönemi olmalıdır. Özellikle 1995 yılı için bunu ifade etmek istiyorum."**

Daçe, "Sözlerinizden, öteki kamu işyerleri için de ilk 6 ay sıfır zam önerileceği sonucu çıkarılabilir mi" sorusuna, **"O şekilde yorumlanabilir"** yanıtını verdi. Daçe, **"Yani bu sene fedakârlık yılı olacaktır. Denebilir ki, yüzde 156 gerçekleşmiş bir enflasyonla bu nasıl mümkün olur? Enflasyonu düşürmenin yollarından bir tanesi. Eğer enflasyonu düşürmek istiyorsak, herkes üzerine düşen fedakârlığı yapmak durumundadır"** dedi. Daçe, **"sıfır"** zammın ilk 6 ay olarak düşünüldüğünü, ancak bunun henüz bir hükümet kararı değil, **"sadece düşünce"** olduğunu söyledi.

Daçe, **"Bu durumda yüzde 156'lık enflasyonun yarattığı tahribat en azından iki yıllık bir dönemde giderilemeyecek mi"** sorusu üzerine, **"Şu noktada öyle görünüyor. Yüzde 156'hk enflasyon bugünün rakamıdır, yarının rakamı olmayacaktır"** dedi. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dikta rejimlerinin bile bu yönde bir kararı kolay kolay uygulayamayacağını belirterek, ekonomik darboğazdan kurtulmak için özverinin adaletle paylaşılması gerektiğini, bunun da ekonomik ve sosyal politikaların geniş ve etkin bir demokratik katılımla uygulanması sonucu sağlanabileceğini söyled. 5 Nisan önlemlerinin paramparça olduğunu, paketten geriye, rekor enflasyon, küçülme, kapanan fabrikalar, işsizlik ve yoksulluğun kaldığını belirten Ecevit, dar gelirli kesimin hayat pahalılığı altında ezildiğini vurguladı. Ecevit, **"Böylesi koşullar altında, üstelik kendini sosyal demokrat diye tanımlayan bir partinin de yer aldığı bir hükümetçe, işçilere sıfır zam uygulanmaya kalkışılması akıl almaz bir dengesizlik örneğidir"** dedi.

SHP'li Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Nihad Matkap, Devlet Bakanı Daçe'nin, sıfır zamla ilgili açıklamalarını **"doğru bir yaklaşım olarak görmediğini"** belirterek, **"600 bine yakın bir işçi kesimi toplusözleşme dönemine giriyor. Sıfır zamla, konuya yaklaşmayı çok doğru bulmuyorum"** dedi.

Kaynakların, ne olursa olsun zorlanması gerektiğini kaydeden Matkap, **Cumhuriyet'e** şunları söyledi:

"Sıfır zamla kimseyi ikna edemeyiz. Zaten geçen sene toplumun tüm kesimleri bir özveride bulundu. İşçiler de bulundu. İşçilerin maaşından başka bir şeyi yok. Ayrıca geçen dönem hayat pahalılığı önemli ölçüde arttı. Bu nedenle sıfır zam yaklaşımı, hiçbir kesimde hoşgörüyle karşılanacak gibi değil. Bu görüşe katılmam mümkün değil."

SHP Ankara Milletvekili **Mümtaz Soysal** da işçiye sıfır zam önerisi planı için, **"Yapamazlar. Bu lokavt, arkasından da ekonomide olağanüstü hal ilanı demektir. Bunu yapamazlar. Yüzde 50 dolayında zamda anlaşırlar"** değerlendirmesini yaptı. Bayındırlık ve İskân Bakanı **Halil Çulhaoğlu,** zam oranının enflasyon ölçeğinde değerlendirilmesini isteyerek, **"Enflasyon ölçeğinde ücretli ve emekçi kesimin tatmin edilmesi lazım. İş toplusözleşmeye gider, orada denge kurulur. Biz de dengenin kurulması için emeğin yanında oluruz"** dedi. Türkiye'de vergi reformunun zorunluluğuna dikkat çeken Çulhaoğlu, **"Enflasyona karşı en yüksek bedeli ödeyen kesim memurlar. Herkes ürettiği ölçüde hak ettiğini talep etmeli. Memur 6 milyon alırken işçi 15 milyon alırsa, bu sefer memuru çalıştıramıyorsunuz. Emek kuşkusuz değerini bulmalı, ancak denge de sağlanmalı"** diye konuştu. Devlet Bakanı **Bahattin Alagöz, "Bu konu daha konuşulmadı, ama felaket bir şey olur. Yapamazlar. Biz buna direniz"** değerlendirmesini yaptı. SHP Ankara Milletvekili **Salman Kaya** da **"Başbakan vermek istemezse, işçinin grev silahı vardır. Bu silahı kullanır, hakkını alır"** dedi. Türk-İş Başkanı Bayram Meral, Başbakan'ın 1980 öncesi ortamı hazırlamak istediğini ve anayasanın, **"tabii afet ve ağır ekonomik bunalım nedeniyle olağanüstü hal ilanını"** öngören 119. maddesini yaşama geçirmeye hazırlandığını ileri sürdü. Meral, **"Hükümet bu haliyle halkı, işçiyi sokağa çağırıyor. Bunu da gerekçe gös-**

tererek anayasanın 119. maddesini yaşama geçirmeyi planlayacaktır. Bunun sonu vatandaşı sokağa çağırmaktır. Bunun başka izahı var mı?" dedi. Meral, Cumhuriyet'e yaptığı açıklamada, **"Toplusözleşme masasına oturduğumuzda böyle bir konu gündeme gelirse, kurullarımızda karar vereceğiz. Böyle bir şeyi ciddiye almıyoruz bile biz. Bu ciddiye alınır bir teklif değil. 12 Eylül döneminde, dikta dönemlerinde bile sıfır zamdan bahsedilmemiştir"** görüşünü dile getirdi. DİSK Genel Sekreteri **Mehmet Atay**, geçen sonbaharda, hükümetin sıfır zamma yönelik bir çalışma yaptığını açıkladıklarını anımsattı ve **"Şimdi, dillerinin altındakini çıkardılar"** diye konuştu. Henüz alınmış bir karar bulunmasa da bu biçimde açıklamanın bile, işin vehametini ortaya çıkardığını anlatan Atay, **"Fedakârlığı yine işçinin, emekçinin üstüne yıkmaya çalışıyorlar. Bu, insan hayatıyla kumar oynamak gibi bir şey. İnsanlar bu kadar çok zor noktaya gelirse, aylardır uyardığımız gibi 1995 yılı çok karmaşık ve karanlık bir yıl olacaktır"** dedi. Atay, böylesi bir girişimin insanları tepkiye zorlamak olacağına dikkat çekerek, **"Bu kafayı değiştirmeleri lazım. Başka çözümler bulmaları gerekiyor. Bu, çözüm değil çünkü. Tam anlamıyla, arabayı atların önüne koşmak"** görüşünü dile getirdi.

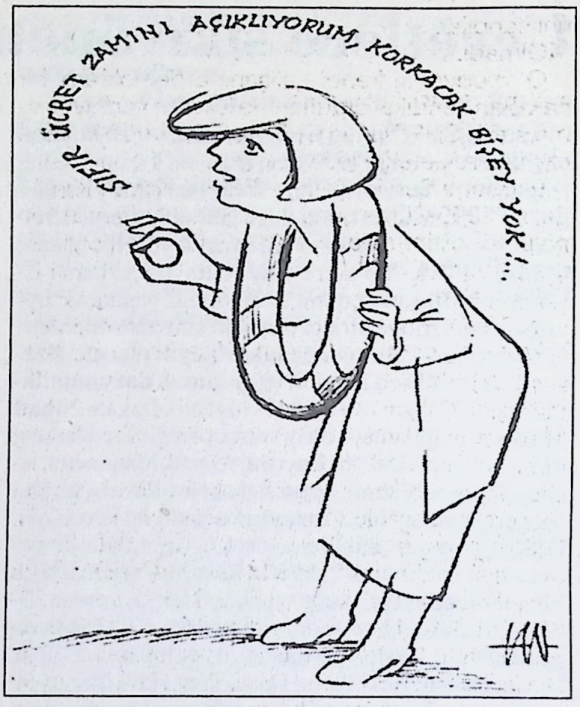

'Sol'dan Korkanlar...

HİKMET ÇETİNKAYA *20 Şubat*

Birleştiler, pardon bütünleştiler...

*"SHP-CHP Bütünleşme Kurultayı'*nı izlemek içimden gelmedi. Oysa 1960'lı yıllardan beri sosyal demokratların tüm kurultaylarını izlerim.

Bu kez gitmedim...

Dün sabah tüm gazeteleri okudum. Önceki gece geç saatlere dek tüm televizyon kanallarını izledim.

İzlenimlerim şöyle:

Gazete ve televizyonlar, Türkiye'de *'sol'*un güçlenmesinden korkuyorlar...

Ülkemizde basın ve özel televizyonlar banka patronlarının, *'şeriatçılar'*ın elinde olursa elbet *'sol'*dan korkulur. Üstelik *'sol'* beceriksiz ve kimi kişisel çıkarlar ön plana geçiyorsa *'sol düşmanları'*nın ekmeğine yağ sürülmüş olur.

Bugün Türkiye'de basın, bağımsız ve özgür değildir...

Şimdi bir soru:

"Demokrasinin temel dayanaklarından birisi toplumsal örgütlenme olduğuna göre kaç gazete ve televizyonda sendikal örgütlenme vardır?.."

Milliyet, Sabah, Hürriyet, Türkiye, Zaman ve diğerleri.. Bu gazetelerin hiçbirisinde sendikal örgütlenme yoktur. Patron *'piramit'* adı verilen bir ücret uygulamasıyla işini yürütür. *'Piramit'*in tepesindekiler binlerce dolar kazanır, ortadakiler *'idare eder'*, tabandakiler (büyük çoğunluk) 5-10 milyon lira ücretle *'sürünür'*.

Televizyonlara şöyle bir bakalım:

SHow TV, atv, İnterstar, Kanal 6, Kanal D, Samanyolu TV, TGRT. Bu kanallarda da durum aynıdır. *'Piramit'*in tepesindekiler binlerce dolar kazanır; kameraman, ışıkçı, teknisyen kadroları sürünür.

Bugün basın sektöründe sendikalı iki kuruluş vardır: *Cumhuriyet ve Anadolu Ajansı.* Birisi çalışanların, diğeri ise devletindir.

Durum böyle olunca ne olur?

Şu olur:

"Aman 'sol' bölük pörçük olsun."

Onlara göre **Bülent Ecevit** sağcıdır, **Hikmet Çetin** ise beceriksiz. Türkiye'de *'sol'* adam olmaz. Cumhuriyet ise TC gibi yaşlı bir gazetedir; yazarları aynı şeyleri yazar, işçi sorunlarına, yargısız infaza, insan haklarına değinmez. Cumhuriyet gazetesi, TC gibi batmaya mahkûmdur.

O zaman ne yapmalı?

Cem Boyner'i desteklemeli, **Dinç Bilgin** ile **Erol Aksoy**'un çıkardığı *'Yeni Yüzyıl'* gazetesini okumalı.

Hem CHP'yi hem de SHP'yi bugün içinde bulunduğu duruma sokanların büyük bir bölümü Cem Boyner'in *'Yeni Demokrasi Hareketi'* içinde yer almadı mı?

Tek tek ad saymaya gerek yok.

Acaba başta **Deniz Baykal** olmak üzere **İsmail Cem, Murat Karayalçın, Ercan Karakaş** ve diğerleri hiç şöyle düşündüler mi:

"Biz nerede hata yaptık, biz hangi noktada emekçilerden, halktan, aydınlardan koptuk?"

SHP'li ve CHP'li yöneticiler *'medyayı kullanarak'* sosyal demokrat hareketi dalga dalga yayacakla-

nnı sandılar.

Olmadı...

O *'medya'* ki kendi çalışanına demokratik bir hak olan sendikal örgütlenme için izin vermiyor, ama safdil SHP'liler ve CHP'liler *"Biz onları kullanınız"* diyerek eteklerine yapışıyor.

Ekonomi Servisi Şefimiz **Bülent Kızanlık**'ın 11 Şubat 1995 Cuma günü yayımlanan yazısının son bölümü, bizim anlatmak istediğimiz gerçeğin altını çiziyordu.

Okuyalım:

"... Türkiye'nin en büyük ve en yaygın bankalarından biri olan Emlakbank'ın sektörde rekabet gücü bulunmayan 2 şubeli bir bankaya ortak olmaya ihtiyacı var mı? Bu ortaklık, Dinç Bilgin ve Medya Grup'a; İhlas Holding, Aydın Doğan ve Erol Aksoy gibi örnekleri bilinen hem banka hem gazete - televizyon patronluğu yolunu açmaktan öteye, kime ne fayda sağlayacak? Medya ile finans kesimi arasında güçlenen organik bağ, basının bağımsızlığını tehdit etmeyecek mi? **Ayaydın'ın,** 'Bank Indosuez'in hem özelleştirme tecrübelerinden hem de bu konuda uluslararası sermaye ile olan bağlantılarından yararlanacağız' *biçimindeki düşüncesini, ekonomiyi yönetenler de paylaşıyor mu? Telecom'un danışmanlık ihalesinde kendisini* 'çok şanslı' *gören Bank Indosuez'in hem T'ye değer biçilmesinde başrol oynayıp hem de uluslararası alıcılar bulacak olması, Türkiye'nin çıkarları açısından sakınca yaratmayacak mı?*

Bank Indosuez'in, hükümetin muhtaç olduğu dış borcu bulma ümidi taşıdığı yabancı bankalardan biri olması ve bu konuda pazarlıkların sürmesi de 'işine yaramayan bankayı satın almak ve 'Telecom'un danışmanlık ihalesinde avantaj sağlamak' *gibi tavizleri gündeme getirdi mi? Bütün bunlar kamu vicdanını rahatsız etmeyecek mi?"*

İşte o *'medya'* bir iki gün içinde DYP - CHP ortaklığı için harekete geçecektir. Başbakan **Tansu Çiller**'in gitmemesi için devreye girecektir...

Hikmet Çetin'in bu nedenle çok dikkatli olması gerekir. *'Sol'*u tüketmek, yok etmek; *'medya'* patronlarının görevidir. Artık siyasal yaşamımızda yeni bir dönem başlıyor.

Hikmet Çetin, DYP ile ortaklığa bir nokta koymalıdır.

Kimileri için *'kırmızı plaka'* bir yaşam biçimi olmuştur.

Yeni oyunlar, yeni numaralar gündeme gelebilir.

Dikkat!..

Tarikatçı üniversite

EMİNE KAPLAN *21 Şubat*

ANKARA - İstanbul'da Fatih Üniversitesi adıyla yeni bir vakıf üniversitesi kuracak olan Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı'nın tarikatlarla bağlantısı olduğu öne sürüldü. Öğretim Üyeleri Derneği Genel Sekreteri **Tahir Hatipoğlu,** üyelerinin önemli bir bölümünün **'tarikatçı'** olduğunu savladığı vakfın yönetim kurulu üyeleri arasında ANAP Genel Başkan Yardımcısı **Ekrem Pakdemirli,** Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. **İbrahim Erkul** da bulunuyor. Vakıf Yönetim Kurulu Genel Başkan Yardımcılığı'nı da Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) eski Başkanı ve İhlas Holding Yönetim Kurulu Üyesi **Ali Coşkun** yürütüyor.

İstanbul'da Vakıf Işık Üniversitesi, Fatih Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi adında 3 yeni vakıf üniversitesi kurulmasına ilişkin yasa tasarısı TBMM Milli Eğitim Komisyonu'nda, görüşülerek kabul edildi. Tasarı, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sunulurken Fatih Üniversitesi'nin kurucusu Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı'nın tarikatlar tarafından desteklendiği ileri sürüldü.

Öğretim Üyeleri Derneği Genel Sekreteri Prof. Dr. **Tahir Hatipoğlu,** Türkiye'de vakıf üniversiteleriyle köktendinci ve tarikatçı çevrelerin de üniversite kurmalarına olanak tanındığını vurgulayarak şunları söyledi:

"Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı'nın kurucuları ve yöneticileri arasında bulunan pek çok kişinin tarikatçı olduğu biliniyor. Bunlardan biri eski TOBB Başkanı Ali Coşkun'dur. Başkanlığı sırasında tarikatçı kadrolaşmaya gitti. Selçuk Üniversitesi'nde öğretim üyeliği yapan İbrahim Erkul da aynı grubun içindedir."

Prof. Dr. Hatipoğlu, üniversitenin tıp fakültesinin, aynı vakıf tarafından kurulan Ankara Vakıf Ahmet Örs Hastanesi bünyesinde açılacağının öğrenildiğini belirtti. Vakıf Ahmet Örs Hastanesi, doktor, hemşire ve diğer kadın çalışanlarının türbanlı olması nedeniyle **'türbanlılar hastanesi'** olarak tanınıyor.

Prof. Dr. Hatipoğlu, vakıf üniversitelerine ilk kuruluşundan itibaren karşı çıktıklarını vurgulayarak şu görüşleri dile getirdi:

"Biz özel sektörün eğitime girmesine hep karşı çıktık. İdeolojilere göre üniversite açılacaktır. Şimdi tarikatçılar üniversite açmak için başvuruyor. Bunu ileriki yıllarda diğerleri izleyecek. Yakında Fethullah Gülen'in de vakıf üniversitesi açmak için YÖK'e başvurduğunu görebiliriz."

Öğretim Üyeleri Derneği eski Genel Başkanı Prof. Dr. **Mustafa Altıntaş** da hükümetin vakıf üniversitelerini teşvik etmek için yasalara aykırı olarak ödenek verdiğini söyledi.

Prof. Dr. Altıntaş şöyle konuştu:

"Vakıf üniversiteleri devletin hem maddi hem de fiziki olanaklarından yararlanıyorlar. Vakıfların kâr amacı gütmeden topluma hizmet etmesi gerekirken bugün tam tersi yaşanmaktadır."

Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı tarafından kurulacak **'Fatih Üniversitesi'**, fen - edebiyat, tıp, iktisadi ve idari bilimler ile mühendislik fakültelerinden oluşacak. Üniversite bünyesinde hemşirelik, sağlık bilimleri, fen, sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve biyomedikal mühendislik enstitüleri kurulacak.

Vakfın kurucuları ve yönetim kurulu üyeleri şöyle: **Ahmet İhsan Kırımlı, Melih Nural, Süleyman Hayri Bolay, Halil İrfan Duygulu, Muammer Enver, Yusuf Yüksel, Ali Haydar Sarıoğlu, Ekrem Özkıran,** Prof. Dr. **Kemal Özkaragöz,** Yüksek Mühendis **Ali Coşkun, Yusuf Safi, Mustafa Kalfaoğlu,** Prof. Dr. **Ekrem Pakdemirli,** Prof. Dr. **İbrahim Erkul,** Yüksek Mühendis **Ertan Yülek,** Avukat **Abdülkadir Aksoy, Kemalettin Özdemir** ve **Celal Afşar.**

Elton John'a pop Oscar'ı

22 Şubat

LONDRA (REUTER) - İngiliz müzik endüstrisi, **Elton John**'u, yaşam boyu yaptığı çalışmalar nedeniyle popun Oscar'ı olarak nitelendirilen Brit ödülüne değer gördü.

İngiliz müzik endüstrisine önemli katkılarından dolayı bu ödülü alan John, ödül töreninde iki bin hayranına seslenerek **"Yaşh kızda hâlâ hayat var"** dedi. Heykelciği **Sting**'in elinden alan Elton John **"Andropoza, hatta menapoza girdiğim bir sırada bu ödülü almak çok hoş"** diyerek espri yapmaktan geri kalmadı. Eleştirmenlerin **'rock'ın dinozoru'** olarak nitelediklerı ve hâlâ hit parçalarıyla onlara meydan okuyan **Rod Stewart** da ödül töreninde Elton John'a **"Sen müthiş bir şarkıcı, besteci ve yorumcusun. Ama benim kadar iyi değilsin"** dedi. Stewart, iki yıl önce aynı ödüle değer görülmüştü. Genç sanatçılardan oluşan **Blur** adlı topluluk, dört dalda Brit ödülü aldı. Ancak daha önce bu ödülü alan kimi toplulukların unutulup gitmesi yüzünden Blur'ün **'Brit laneti'** ile savaşmak zorunda kalabileceği yorumları yapılıyor. Brit ödüllerinin verildiği gecenin açılışını yapan **Madonna** ise İngiltere'den eli boş döndü. En iyi uluslararası kadın şarkıcı dalında Brit, **KDI Lang**'ın oldu. Ancak Madonna'nın son albümü **'Bedtime Stories'**ın prodüktörü **Nellee Hooper** en iyi prodüksiyon dalında ödül aldı. **Prince** ise en iyi uluslararası erkek şarkıcı ödülüne değer görüldü.

Devlet terörü yargılanıyor

ALİ KIŞLAK *23 Şubat*

MADRİD - İspanyol sosyalistlerinin elinde 1983 yılında doğan ve 1987'de son eylemini gerçekleştiren Anti Terörist Özgürlük Grupları (Grupos Antiterroristas de Liberacion - GAL), İspanya'nın Di Pietro'su temiz eller savcısı **Baltasar Garzon**'un on yıl sonra yeniden açtığı tozlu dosyalarda yeniden gündemde. Garzon, son olarak, geçen yıla kadar on bir yıl boyunca, içişleri bakanından sonra en üst düzeyde iç güvenlik sorumluluğunu taşıyan eski Devlet Güvenlik Sekreteri **Rafael Vera**'yı tutukladı. Vera'nın da tutuklanmasıyla hükümette tedirginlik artarken **"Sıra şimdi kimde"** sorusu soruluyor. Muhafazakâr ve komünist muhalefet partileri, devlet terörünü temsil eden GAL'ın şefi olarak Başbakan **Felipe Gonzalez**'i suçlayarak istifasını istiyorlar. Garzon'un ayrıca bugünlerde, 1991 yılında GAL olaylarına karışmış iki polis Amedo ve Dominguez'i 108'er yıl hapse mahkûm eden bir davayı, **"Amedo davasını"** yeniden açması bekleniyor. Garzon, bir taraftan örgütün şefi **Mister X**'i ararken bir yandan da örgüte devletin örtülü ödeneklerinden yapılan ödemeleri açığa çıkarmaya çalışıyor.

1991 yılında, Başbakan Gonzalez'e kadar tüm sorumluların ifadelerinin alındığı Amedo davasında, sosyalist hükümetlerde görev yapmış içişleri bakanları ve ilgili davalılar, devletin güvenliğini zedeleyeceği varsayımıyla örtülü ödeneklerin açıklanamayacağı yasasına sığınarak böyle bir açıklamanın suç olduğunu belirtmişler ve dava kapanmıştı. Şimdi Yüksek Mahkeme, suç unsuru bulunursa savcılar tarafından örtülü ödeneklerin araştırılabileceğine karar verdi. Ayrıca parlamentoda da bu doğrultuda bir yasa hazırlanıp onaylandı; yasaya göre örtülü ödenekler hükümetin denetiminde olacak.

Garzon, Vera'yı örtülü ödenekleri devlet terörü amaçlı kullanmakla itham ediyor. 1991 yılında 108 yıla mahkûm olup, üç yıl sonra pişmanlık yasasına göre salıverilen Amedo ve Dominguez birden konuşmaya başladılar ve örgütün giderlerinin Vera tarafından sağlandığını iddia ettiler.

Amedo ve Dominguez'in iddiaları şöyle: Vera, kiralık katiller bulmaları için Amedo ve Dominguez'i Portekiz'e yolladı. Bu iki polis hapiste oldukları yıllarda, susmalarının karşılığı olarak eşlerine düzenli olarak yüksek miktarlarda aylık ödemeler yapıldı. Polislerin eşleri İçişleri Bakanlığı'na gelerek, Vera'nın yardımcısı Juan de Justo'dan aldılar aylıklarını. Ayrıca İsviçre'de açtırılan hesaplara 60'ar milyar yatırıldı. Vera bu suçlamaları reddederken Garzon, İsviçre'ye giderek bu hesapları bloke ettirdi.

Devletten beklediği desteği göremediğini iddia ederek konuşmaya karar veren Amedo şimdi yanında korumaları, en lüks Mercedes arabalarda Madrid'in en lüks ve moda restoranlarında görülürken; on bir yıl boyunca güvenlik güçlerinin en üst düzey sorumluluğunu taşımış Vera, on bir yıl boyunca karşı karşıya savaştığı ETA mahkûmlarıyla aynı hapishanede, Alcala Meco'da yan yana odalarda kalıyor. Amedo, savcılıktan çok basına, özellikle hükümet karşıtı gazetelere azar azar verdiği açıklamalarla yüklü gelirler elde ediyor. Bugünlerde, birçok şeyi açıklayacağını belirttiği bir kitabı yayımlanacak.

Sosyalistler on bir yıl önce ETA'ya karşı uyguladıkları devlet terörünün cezasını şimdi çekiyorlar. 1982 yılında iktidara geldikten sonra demokrasinin ilk yıllarında devletin güvenlik kademelerindeki kadroları değiştirmekten çekindikleri için teröre karşı etkili olamadılar. Henüz Fransa ile de terörü önleme işbirliği yapılmadığı için ETA militanları İspanya'da eylemlerini gerçekleştirip Fransa'nın Bask bölgesinde rahatça üslenebiliyorlardı. 1983 yılında GAL örgütlerinin ETA'ya karşı terörle yanıt vermesinden sonra ETA'nın gücü iyice azaldı.

Oruç tutmayanlara saldırı: 8 yaralı

23 şubat

İstanbul Haber Servisi - Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü'ne gelen ve **"ülkücü"** oldukları belirtilen 30 kişilik bir grup, **"oruç tutmadıkları"** gerekçesiyle satır, bıcak ve sopalarla öğrencilere saldırdı olayda 8 öğrenci yaralandı.

Atatürk Eğitim Fakültesi Anaokulu Sınıf Öğretmenliği Bölümü kantinine dün öğle saatlerinde çoğu dışarıdan gelen bir grup, burada öğrencilere **"Allah Allah"** diye bağırarak saldırdı.

Daha sonra aynı grup, Teknik Eğitim Fakültesi ve üniversite yemekhanesini de basarak burada yemek yiyen öğrencilere bıçak, sopa ve satırlarla saldırdı.

Çıkan olaylarda **Hasan Alpgöz, Tufan Yılmaz, Ahmet Taşçı, Emrah Ergüler, Savaş Coşkun, Özgür Baş, Onur Bozdağ** ve **Emin Koray İnan** çeşitli yerlerinden yaralandılar.

Haydarpaşa Numune ve Göztepe SSK hastanelerine kaldırılan yaralılardan Onur Bozdağ ve Emin Koray İnan'ın bıçakla yaralandığı belirtildi. Yaralıların durumunun iyi olduğu bildirildi.

Saldırının ardından Atatürk Eğitim Fakültesi binasına giden öğrenciler, çeşitli sloganlarla üniversite yönetimini protesto etti.

Üniversitede bir deforum düzenleyen öğrenciler, Haydarpaşa Numune Hastanesi'ne giderek arkadaşlarını ziyaret ettiler.

Burada bir konuşma yapan yaralı öğrenciler, kendilerine saldıranları çok iyi bildiklerini söylediler.

Öğrenciler **"Bizler kimlik kartlarımızla bile okula zor girerken, bu kişilerin okula bıçak, satır ve sopalarla nasıl girdiklerini bilmiyoruz"** diye konuştular.

Kuzey İrlanda için tarihi karar

EDİP EMİL ÖYMEN *23 Şubat*

LONDRA - İngiltere ve İrlanda, Kuzey İrlanda üzerinde hak iddia etmekten resmen vazgeçip Kuzey İrlanda halkına kendi kaderini saptama hakkını resmen tanıyorlar.

İrlanda Anayasası ve İngiltere'nin İrlanda'nın bağımsızlığını tanıdığı 1920 tarihli İrlanda Yasası'nda bu amaçla gerekli değişiklik yapılacak. Bu değişiklikler uyarınca her iki ülke Kuzey İrlanda üzerinde hak iddia etmekten vazgeçecek ve Kuzey İrlanda halkının çoğunluğunun hangi ülke vatandaşı olmak istediği, bir dizi referandumla belirlenecek. Önerilen bu değişikliklerin her iki ülke parlamentolarında onaylanması gerekiyor.

Buna ek olarak İrlanda halkı da Kuzey İrlanda'nın İrlanda ile birleşmesi konusunda ayrıca her referanduma gidecek. Bu referandumların sonucunda çoğunluk Kuzey İrlanda'nın güneyle birleşmesinden yana oy kullanırsa, Kuzey İrlanda, güneyin bir parçası olacak. Ancak bu sürecin **'uzun zaman'** alacağı belirtiliyor. Örneğin İrlanda'nın eski Başbakanı **Albert Reynolds** 25 yıllık bir süreçten söz ediyordu.

Kuzey İrlanda konusundaki bu son girişimi İngiltere Başbakanı **John Major** ve İrlanda Başbakanı **John Bruton** dün Kuzey İrlanda'nın yönetim merkezi Belfast'ta ortak basın toplantısında açıkladılar.

İrlanda'nın İngiltere'den bağımsızlık kazandığı 1920'lerden itibaren iki ülke arasında sürekli olarak gerginlik ve anlaşmazlık konusu olan Kuzey İrlanda sorununun çözümüne doğru dünkü açıklama ile yeni bir adım daha atılmış oldu. İlk adım ise aralık 1993'te atılmıştı. O tarihte İngiltere, Kuzey İrlanda'nın kendisi için ekonomik ve stratejik önemi olmadığını belirtti. Kuzey İrlanda halkının kendi kaderini saptama hakkı olduğunu da kabul etti. Bu açıklamayı izleyen aylarda İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu (IRA) ateşkes ilan edip etmeme tereddütü yaşadı. Sonuçta ağustos 1994'te IRA ateşkes ilan etti. Bunu, IRA ile aynı onun yöntemleriyle mücadele eden Protestan milis örgütleri izledi. Özellikle 1969'dan bu yana sürekli şiddet olayı yaşanan Kuzey İrlanda'ya barış geldi.

Her ne kadar IRA ve Protestan milisler açık seçik bir terör eylemine kalkışmadılarsa da özellikle IRA'nın güvenlik kuvvetlerine yansımayan türden sindirme, yıldırma, gözdağı verme şeklinde üstü örtülü türden şiddet gösterileri yaptığı ise sır değil.

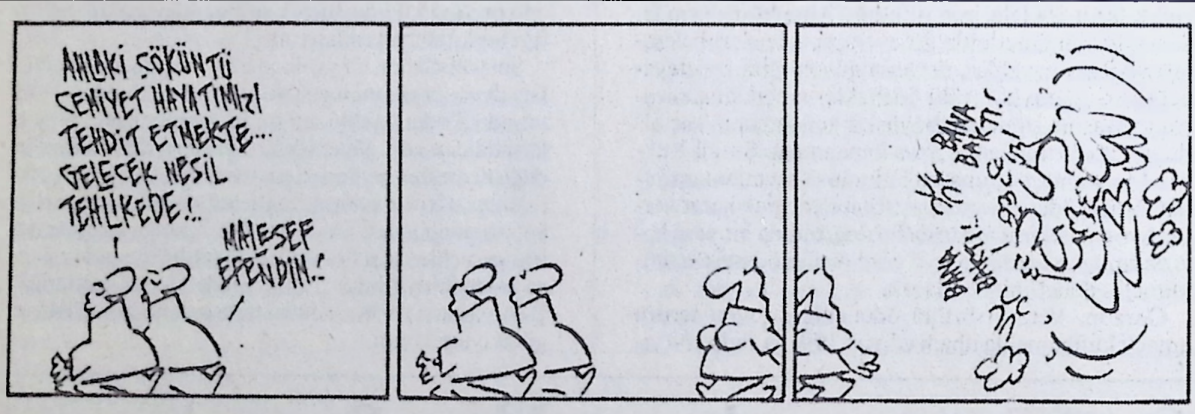

ILO'nun istihdam raporu ürkütücü

2000 yılında 2.5 milyar işsiz

25 Şubat

Ekonomi Servisi - Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyanın bir çalışma hayatı krizine doğru gitmekte olduğunu bildirerek, hükümetlere, sosyal bir felaketi engellemek için beraber çalışmaları çağrısında bulundu. ILO tarafından yayımlanan bir raporda, dünyada işsizliğin hızla artmakta olduğu ve yüzyılın sonuna kadar işsizlikten olumsuz yönde etkilenecek kişi sayısının 2.5 milyarı bulacağı bildirildi. İLO raporunda, **"1994 yılında yaklaşık 820 milyon kişiden oluşan global işgücünün yüzde 30'u işsizdi. Bu, 1930'lu yıllardaki buhrandan sonraki en büyük kriz oldu"** iddiasına yer verildi.

ILO Genel Direktörü **Michele Hansenne,** raporda, **"Global bir işgücü krizine doğru sürüklenmenin durdurulabilmesi hem ulusal için hem de uluslararası düzeyde, politik ve yapısal düzenlemeler yapılmalı"** dedi. Hansenne, mevcut işsizlik düzeyinin manevi yönden kabul edilemezliğini vurgulayarak, olayın ekonomik yönden de rahatsız edici bir durum olduğunu söyledi.

Raporda, sanayileşmiş ülkelerle geçiş döneminde bulunan eski komünist ülkelerin büyük bir bölümünün iki haneli işsizlik oranları riski ile karşı karşıya oldukları kaydedildi.

ILO, sanayileşmiş ülkelerde asgari ücretin ortadan

kaldırılması ve işçi maliyetlerinin azaltılması yolundaki diğer önlemlerin bir çözüm olmadığı görüşünü savundu. Raporda, işsizliğe yol açan sebepler arasında otomasyon ve üretimin **"Çin gibi"** el emeğinin ucuz olduğu ülkelere kayması gösterildi. Bazı uzmanlarca öne sürülen **"Bir işin birden fazla kişi tarafından yapılması"** veya **"kısa çalışma haftası"** gibi önerilerin ulusal hükümetlerce kabul göreceğine inanmadığını da açıklayan ILO, önümüzdeki 25 yıllık süre içinde dünya el emeği piyasasına fazladan 1 milyar kişinin daha çıkacağını ve bunların büyük kısmının iş bulmakta güçlük çekeceğini belirtti.

Sanayileşmiş ülkelerde 35 milyon kişinin işsiz olduğu vurgulanan ILO raporunda, 1995 yılında İspanya'da işsizliğin yüzde 24'e, Finlandiya'da yüzde 17'ye, İrlanda'da da yüzde 15'e yükselmesinin beklendiği kaydedildi.

Raporda, kronik eksik istihdam sorununun Latin Amerika ve Afrika'nın büyük bir bölümünde devam etmesinin beklendiği bildirildi.

ABD'de 1995 yılındaki işsizlik oranının yüzde 6'nın biraz altında olmasının beklendiğini kaydeden ILO raporunda, Japonya'nın, işsizlik oranında yüzde 2.8 ile en düşük düzeydeki ülke olacağının tahmin edildiği belirtildi.

Raporda, eski Doğu Bloku ülkeleri ile eski SSCB cumhuriyetlerinde tırmanmakta olan işsizliğin, siyasi ve ekonomik reformalara sekte vurduğu belirtildi.

Velidedeoğlu anıldı

25 Şubat

İSTANBUL / ANTAKYA (Cumhuriyet) - Atatürkçü Düşünce Derneği Onursal Genel Başkanı yazarımız **Hıfzı Veldet Velidedeoğlu,** ölümünün üçüncü yılında dün düzenlenen etkinliklerle anıldı.

Atatürkçü Düşünce Derneği İstanbul Şubesi'nde bir anma toplantısı düzenlendi. Toplantıya 15. dönem CHP milletvekillerinden hukukçu **Hasan Basri Akgiray** konuşmacı olarak katıldı. Hatay Atatürkçü Düşünce Derneği tarafından Antakya Kültür Merkezi'nde düzenlenen anma töreninde, dia gösterisi eşliğinde tiyatro sanatçısı **Candan Akkan,** Velidedeoğlu'nun Kemalizme adanmış 88 yıllık yaşantısından kesitler sundu. Eşi **Meriç Velidedeoğlu** yaptığı konuşmada, **"Dil devrimine karşı çıkanlar, 1920 devrimine de karşı çıkmışlardır. Hukuk dili mutlak devlet dili olmalıdır"** dedi.

Prof. Dr. **A. Taner Kışlalı** ise konuşmasında **Atatürk** ve demokrasi konusuna değindi. Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcısı **Tevfik Kızgınkaya** da aydınların kendilerine düşen görevi sağlıklı bir şekilde sahiplenmelerini istedi. Gazetemiz yazarı **Şükran Soner** de Atatürk'ün ülkeye sağladığı katkılara değindi.

Hocaların Hocası H. Veldet Velidedeoğlu

Dr. ALEV COŞKUN *25 Şubat*

Ömür boyu, ülkemizde hukukun üstünlüğü ilkesinin oluşması için üstün çaba vermiş olan hocamız Ord. Prof. Dr. **Hıfzı Veldet Velidedeoğlu**'nu üç yıl önce yitirmiştik.

Velidedeoğlu, ülkemizde hukuk biliminin gelişmesi sürecinde, yetiştirdiği binlerce öğrenci ve yüzlerce hukuk hocası nedeniyle hocaların hocası unvanını kazanmıştı.

Atatürk devrimlerine içtenlikle inanmış, laiklik ilkesini özümsemiş, bu nedenle de tüm Atatürk ilkelerinin yılmaz savunucusuydu.

Cumhuriyet gazetesinde 1942 yılından başlamak üzere aralıksız 50 yıl yazılar yazdı. Bini aşkın makalesiyle ikinci sayfada Aydınlanma Devrimi'ni savundu, hukuktan siyasete kadar toplumsal olayların filozof yorumcusu olarak düşün yaşamımıza katkıda bulundu.

Velidedeoğlu Hoca, demokrat bir kişiliğe sahipti, demokrasiye içtenlikle bağlıydı.

12 Mart, 12 Eylül hareketlerine *"12 Mart Faşizminin Felsefesi"* ve *"12 Eylül Karşı Devrim"* adlı yapıtlarıyla şiddetle karşı çıktı. Bu yapıtlar, onun demokrat kişiliğinin ve hukukun üstünlüğü ilkesine olan bağ-

lılığının simgesel ve taçlaşmış göstergeleridir.

Velidedeoğlu'na göre 12 Mart ve 12 Eylül, birbirini tamamlayan halkalardır. Her iki askeri darbenin ortak niteliği, Atatürk devriminin ileri bir aşamasını oluşturan 27 Mayıs 1961 Anayasası'na karşı olmak ve bu anayasanın getirdiği hak ve özgürlükleri geniş ölçüde kısıtlamaktır.

Velidedeoğlu, 12 Eylül'ü karşı devrim sürecinin üst noktası olarak görmektedir. Bu nedenle hocamız, 12 Eylül'ü anlatan kitabında *"devrim ve karşı devrim"* olgularını çok geniş ve bilimsel bir çerçeve yazı ile açıklamıştır.

Velidedeoğlu, Atatürk devrimlerine bilimsel ve tarihsel açıdan bakar, açıklamaları ve yorumlarıyla derin bir içerik getirir. Hocamıza göre, nasıl Hıristiyan ortaçağı, Rönesans ve reformasyon ile aydınlığa kavuştuysa Atatürk devrimi ve özellikle laiklik ilkesi İslam ortaçağını aydınlatmak için bir pencere açmıştı. Şeriatçılar, işte o pencereyi kapatıp Türkiye'yi yeniden koyu bir karanlığa boğmak istemektedirler.

Velidedeoğlu'na göre *"Laiklik ilkesinin ortadan kalktığı bir ülkede, elbette çağdaş demokrasi olmazdı. Çağdaşlık olmaz ki onun demokrasisi olsun..."*

Hocamızı sadece eserleriyle, yapıtlarıyla Atatürk'ün Söylev'ini duru ve anlaşılır bir dile çevirip kitlelerin onu anlamasına yardımcı oluşuyla, hukuk bilimine kazandırdığı eserleriyle, Cumhuriyet'te yayımlanmış binlerce makalesiyle anımsamıyoruz.

Onu, 1961 Anayasası'nı hazırlayan Kurucu Meclis'te, Meclis kürsüsünde, hukukun üstünlüğü ilkesini; çağdaş demokratik kurumları, insan hak ve özgürlüklerini savunurken de anımsıyoruz. Benim için ne büyük bir mutluluk ki İstanbul Hukuk Fakültesi'nin kürsülerinde 1955 - 1960 döneminde öğrenci olarak dinlediğim hocamı, şimdi TBMM'nin kürsüsünde aynı Meclis'in en genç üyesi olarak, hayranlığım kat kat artarak dinliyordum.

İlerici ve çağdaş 1961 Anayasası'nı hazırlayan komisyonun üyesiydi. Anayasa, komisyonda bitince, metin Velidedeoğlu'na teslim edildi. Hocamıza metnin yeniden gözden geçirilmesi, redaksiyonun yapılması, duru bir Türkçeye kavuşturulması, maddeler arası tutarlılığının sağlanması gibi onurlu ve güç bir görev verilmişti. Hocamız on beş gün Uludağ'a çekildi, tüm bu görevleri üstün nitelikleriyle yerine getirdi, anayasanın her maddesine de bir başlık koydu.

Hıfzı Veldet, daha bir lise öğrencisiyken kâtip olarak çalıştığı Birinci Meclis'te görev yaparken Kuvayı Milliye ruhu ile tanıştı. Ona göre Kuvayı Milliye ruhu, *"Ulusal güçlerin bütün milletçe benimsenme ve özümsenmesinden oluşan bir ruh, ulusal bir kükreyiş demekti."*

Bu ruhu benliğinde ölünceye kadar taşıdı. O kalpaksız Kuvayı Milliyeci olarak ölünceye kadar Atatürk devrimlerinin yılmaz savunucusu oldu. Hocamızı ölümünün üçüncü yılında saygı ile anıyoruz.

İHD, ocak ayında 76 aydının gözaltına alındığını bildirdi

Hoşgörü Yılı, hoşgörüsüz başladı

26 Şubat

İstanbul Haber Servisi - Dünya Hoşgörü Yılı ilan edilen 1995 yılında ülkemizde kültür, sanat, eğitim ve basın - yayın alanındaki ihaleler, bu yılın ilk 1 ayında da hızla devam etti. İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Kültür Komisyonu'nun hazırladığı rapora göre bu yıl ocak ayı içerisinde gazeteci, yazar ve sanatçıların aralarında bulunduğu 76 kişinin gözaltına alındığı ve 20'si hakkında soruşturma açıldığı veya yargılandığı belirlendi. Halen 103 düşünce suçlusunun cezaevlerinde bulunduğu vurgulanan raporda 1260 gazete ve derginin de toplatıldığı, 25 gazete, dergi, radyo ve TV'nin yayınının durdurulduğu belirtildi. İHD'den yapılan açıklamada, Türkiye'nin 1995 Dünya Hoşgörü Yılı'na düşüncelerinden ötürü 103 kişinin cezaevlerinde bulunması, yazar **Yaşar Kemal**'in Alman Der Spiegel dergisine yazdığı bir yazıdan ötürü hakkında dava açılması, Özgür Ülke gazetesinin önce bombalanıp ardından toplatılma sı ve kapatılması, sisteme muhalif dergi ve gazetelerin bürolarının basılıp yayınlarının toplatılmasıyla girdiği belirtildi. Açıklamada işkenceden kayıplara, yargısız infazlardan köy yakmalara kadar insan hakları ihlallerine yer veren muhalif basının keyfi kararlarla susturulmaya çalışıldığı belirtilerek, **"Son MGK toplantısından bu yana, muhalif basın üzerindeki antidemokratik uygulamalar açısından yeni bir dönem başlamıştır. Devlet, muhalif basının susturulması noktasında mevcut işleyişi yeterli görmeyip 1983 yılında TC Anayasası'na giren ancak bugüne değin kullanılmayan 5680 sayılı yasanın ek 2/2 maddesi uygulanarak** 'daha önce yayınlanan ve kapatılmış olan bir gazete ile benzer özellikleri olan gazetenin kapatılmasını' **sağlıyor. Aynı madde benzer gazete ve dergilerin de savcılık kararı olmaksızın emniyet güçlerinin inisiyatifinde toplatılmasını olanaklı kılıyor. Aynı maddeyle verilecek olası bir cezanın 10 kat arttırılması da öngörülüyor"** denildi. Bu anayasa maddesinin, 1995 Hoşgörü Yılı'nda insanların en temel hak ve özgürlüklerinden biri olan **'düşüncenin ifadesi ve haber alma özgürlüğünü'** kısıtladığını belirten İHD Kültür Komisyonu üyeleri **"MGK tavsiyeleri ile hizaya girmemekte ve gerçekleri iletmekte ısrar eden basına, düşünürlere, kültür sanat hareketlerine ve ürünlerine sahip çıkmanın tam zamanıdır. Tüm yasaklara karşın dünya dönüyor"** şeklinde konuştular.

Belge Yayınları sahibi **Ayşe Zarakolu** da hoşgörü, halkların kardeşliği, düşünce özgürlüğü gibi kavramların sınırlarının çizilmesi gerektiğini belirttiği konuşmasında, **"Ben ne Roma'yı yakan Neron'a, ne de Şırnak'ı yakan askere hoşgörü gösteririm. Ne Nusret Demiral'ı, ne de DGM'leri hoşgörebilirim. Hoşgörü hakların, insanların her anlamda eşit olduğu yerde olur. Ama fikir suçlarının, insan hakları ihlallerinin devam ettiği bir yerde hoşgörü olacağına inanmıyorum. Bağımsız olmayan bir yargıya hoşgörü göstermeyeceğim"** dedi.

İHD Kültür Komisyonu'nun hazırladığı raporda, aralarında **İsmail Beşikçi, Fikret Başkaya, Haluk Gerger, Mehdi Zana, Yılmaz Odabaşı** gibi yazarlar ile gazeteci ve sanatçıların da bulunduğu 103 kişinin düşünce suçlusu olarak cezaevlerinde bulunduğu belirtilerek, ocak ayı içerisindeki kültür, sanat ve basın - yayın alanındaki ihlaller şöyle sıralandı:

– Düşüncesini açıklamaktan ceza alan: 1
– Yargılanan, soruşturma açılan gazeteci, yazar sanatçı: 20
– Gözaltına alınan aydınlar: 56
– Toplatılan, el konulan yayın: 1260
- Polis baskınına uğrayan gazete, dergi, dernek, sendika: 32
- Kaçırılan gazeteci, yazar sanatçı: 2
- Saldırıya uğrayan gazeteci, yazar, sanatçı: 5
- Saldırıya uğrayan yayın organı: 3
- Öldürülen gazeteci, yazar: 1
- Tutuklanan gazeteci, yazar, sanatçı: 17
- Kapatılan dernek: 1
- Gözaltına alınan dernek üyesi: 6
- Kapatılan kültür merkezi: 1
- Kapatılan kadın sığınma evi: 1
- Baskın yapılan kültür merkezi: 2
- Yasaklanan kültürel etkinlik: 1
- Yargılanan İHD yöneticisi ve üyesi: 7
- Faaliyeti durdurulan yayın: 25
- Gözaltına alınan öğretmen, öğrenci: 141
- Soruşturma açılan öğretmen, öğrenci: 109
- Kaçırılan öğretmen, öğrenci: 3
- Öldürülen öğretmen, öğrenci: 5
- Saldırıya uğrayan öğretmen, öğrenci: 168
- Tutuklanan öğretmen, öğrenci: 10
- Kürtçe kaset dinlediği için gözaltına alınan: 13
- Arapça yayın yapan TV, radyoya verilen ceza: 84 milyon.

Yamuk Prenses Masalı...

ERDAL ATABEK
27 Şubat

Her toplum kendi masalını yaratırmış, bizimki de o hesap. **Zeynep Özal** da baktı ki laflar pek ortalarda dolaşıyor, ailenin her zaman yaptığı gibi bir televizyon açıklaması yapıverdi. Programın önceden hazırlanmış olması, bu işin teknik gereği olmalı. Daha önce de bu *"Magic Box sihirli kutu"* aile tarafından kullanılmıştı.

Şimdi anlaşıldı ki bu masalkutusu, İsviçre'de bir dolar hesabı oluvermiş. Masal bu ya, o esrarlı kutuya 150 bin dolarcık girivermiş. Bir de bakmışlar ki ne görsünler, kutudaki paralar doğurmuş, iki katı oluvermiş. 300 bin dolarcık sihirli kutuda birikmemiş mi?

Bu kutu gerçekten de sihirli canım. Nasıl gelmiş de buraya o yeşil paralar girivermiş, kimsecikler bilememiş. Ama nasıl gelmişse gelmiş, o paralar prensesin yavrucuklarının geleceği için güvence olmuş.

300 bin dolarcık denen para da geldiği memleketin bugünkü hesabıyla 12 milyarcıkmış. 12 milyar da 12 bin milyon lira demekmiş.

Ayda 6 milyon lira kazanan birisinin bu parayı biriktirmesi için yemeden içmeden, hiç yaşamadan tam 2000 ay bu parayı saklaması gerekirmiş.

2000 ay da yaklaşık 170 yıl gibi bir süre oluyormuş. İşte canım masal bu ya, hiç böyle paralar aydan aya kazanmakla olur mu?

Derken bu arada prensesin babası hastalanınca paralar bu hastalık için harcanıvermiş. Şimdi *"Canım iyi de bu paralar nereden geliyor"* gibi sorular hiç sorulamaz. Masallarda öyle nerden geldi, nereye gitti, nasıl oldu gibi şeyler sorulmaz.

Masal masaldır, anlatan anlatır, dinleyen dinler. Masallar bir toplumun kültürüdür. Dinleyen kulaklar var oldukça masalcılar anlatır durur.

The Türkiye'nin yeni masalları da bunlardır. Magic Box adı da bu masala cuk oturmuştur. Bir zamanların iki devlet memuru evlenip de karı koca aldıkları maaşla geçinmeye çalışırlarken, çok değil birkuşak sonrası olan çocukları milyarder olmuşlardır.

Batı'nın **Krupp** ailesi gibi, **Rockefeller**'i gibi aileler, endüstri ve ticaret dünyasının kuşaktan kuşağa artan servetiyle bir örnek oluştururlardı. Küçük bir işin adım adım gelişmesiyle nasıl dev bir boyuta ulaştığı gözler önüne serilir, gençlerin örnek almaları istenirdi. Bizim neo-masallarımızın verdiği örnekler neler?

Bu örnekler hangi çalışmayı anlatıyor, hangi gelişmeyi anlatıyor, hangi adım adım büyümeyi anlatıyor? Bizim neo-masallarımızın anlattığı, siyasal iktidarın aile servetine transfer edildiğidir. Masaldaki Anka kuşu bugün bile belli değildir.

Belirli bir işin bile ortada görülmediği, eğitimle

iş arasında bağlantı bulunmayan, ne yapıldığı bile anlaşılmadan paralar gizli kasalara akmakta, bir kuşak öncesinde sadece haritada görülen İsviçre komşu kapısı yapılmakta, gizli hesaplar açılmaktadır.

Siz artık bu ülkenin gençlerine ne diyeceksiniz? İyi bir eğitimin temel koşul olduğunu mu? İki yabancı dil bilmenin gerektiğini mi? Başarının disiplinli bir çalışma ile kazanılacağını mı? Özgür düşüncenin, açık konuşmanın sağlam bir kişiliğin temeli olduğunu mu? Bu ülkenin gençlerine hangi örnekleri göstereceksiniz?

Toplumun değer yargılarına neyi temel alacaksınız? Yoksa bütün bunların yerine *"Ne yapın yapın, babanızı (ya da annenizi) başbakan yapın, cumhurbaşkanı yapın, gerisi kendiliğinden gelir"* mi diyeceksiniz?

Bir toplumun değer yargıları kendiliğinden oluşmaz. Öğütlerle, akıl vermekle, ahkâm kesmelerle hiç oluşmaz.

Bir toplumun değer yargıları toplumun onayladığı davranışlarla oluşur.

Eğer bütün bu olup bitenler sessiz sedasız onaylanır da *"Aferin, işi biliyorlamış, hem ne varmış canım, her kes böyle yapmıyor mu"* diye karşılanırsa, orada önemli bir değer yargısı oluşur. Asıl çöküntü de budur.

Masallar ninni olursa, uyanmak hayal olur.

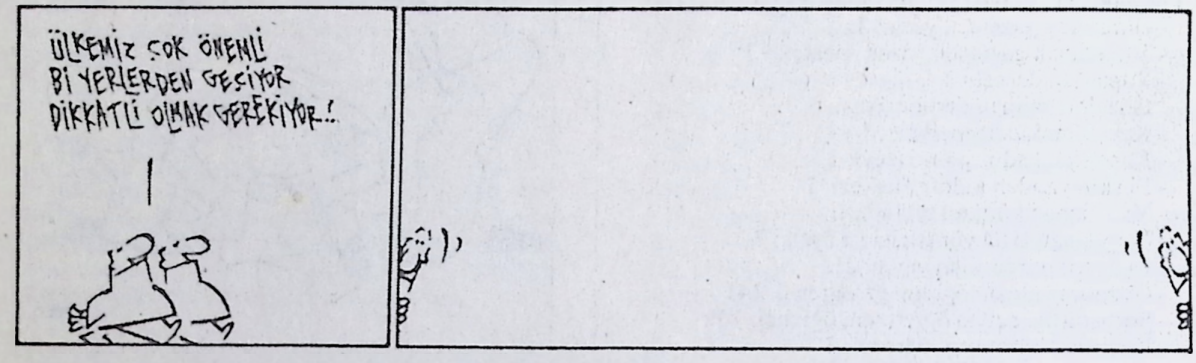

Atatürkçü Düşünce'ye bomba

28 Şubat

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) Genel Merkezi'ne yerleştirilmek istenen bombanın patlaması sonucu, yasadışı İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi (İBDA-C) örgütü üyesi olduğu ileri sürülen ve Devlet İstatistik Enstitüsü'nde (DİE) memur olarak çalışan bir terörist öldü. Boğaziçi Üniversitesi'nde DİE'nin bursuyla okuduğu öğrenilen **Cahit Ayaz** adlı saldırganın tuvalete yerleştirmeye çalıştığı bombanın patlamasının etkisiyle binada hafif hasar meydana gelirken, genel merkezde çalışan bazı dernek yöneticileri ve 2 sekreter olaydan yara almadan kurtuldu. 10 Kasım'da Anıtkabir'deki devlet töreninde Atatürk'ün manevi kişiliğine hakaret eden **Mahmut Kaçar** adlı eylemcinin ardından Atatürkçü düşünceye saldıran ikinci memur olan Ayaz'ın evinde, yasadışı şeriatçı örgüt İBDA-C'nin yayınları bulundu. ADD Genel Başkan Yardımcısı **Tevfik Kızgınkaya,** İBDA-C'nin yayın organlarında, daha önce hedef gösterildiklerine dikkati çekti. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı **Nusret Demiral,** cumhuriyet savcısını arayarak olayı kendilerinin araştıracağını iletti. Çok sayıda demokratik kitle örgütü, yaptıkları açıklamalarla saldırıyı kınadı.

Ankara'da Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 7 numarada bulunan ve çok katlı işhanı olarak düzenlenen Uz Apartmanı'nın ikinci katındaki Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi'ne dün saat 11.15 sıralarında gelen Cahit Ayaz adlı 24 yaşındaki teröristin yöneticilerle görüşmek istediği belirtildi. Derneğe üye olacağı gerekçesiyle bir süre bekleyen ve bir çay içen Ayaz, daha sonra izin isteyerek daire içindeki tuvalete gitti ve kapıyı kilitledi. Ayaz, tuvalete koymaya çalıştığı bombanın saat 11.20 civarında patlaması sonucu ağır şekilde yaralandı. Patlamanın hemen ardından olay yerine gelen polis, kolları ve bacakları kısmen kopan, suratı tanınmaz duruma gelen ve iç organları parçalanan saldırganı ambulansa koyarak Numune Hastanesi'ne doğru yola çıktı. Saldırgan, hastaneye götürülürken yaşamını yitirdi.

Olay yerinde inceleme başlatan emniyet yetkilileri, patlayan bombanın ses bombası olabileceğini, bu nedenle de çevreye fazla zarar vermediğini belirttiler.

Ayaz'ın, Boğaziçi Üniversitesi Matematik Bölümü'nde Devlet İstatistik Enstitüsü'nün bursuyla okuduğu, 1993 yılında kadrolu memur olarak Bilgi İşlem Bölümü'nde göreve başladığı ve 8 aylık kısa dönem askerliğini yaptıktan sonra geçen ay görevine döndüğü belirtildi. Parçalanmış elbiselerinden sadece 10 bin lira çıkan Ayaz'ın Sincan'daki evinde yapılan aramada İBDA-C örgütüne ait yayınlar bulundu.

Olaya el koyan Cumhuriyet Savcısı **Mehmet Duygulu,** dernek genel merkezinde inceleme yapıp görgü tanıklarının ifadesini aldıktan sonra otopsi yapmak üzere Numune Hastanesi'ne gitti. Ancak bu sırada DGM Başsavcılığı'ndan gelen bir telefon üzeri-

ne olayı DGM'ye devretti. Duygulu'yu arayan Başsavcı **Nusret Demiral,** saldırının DGM'yi ilgilendiren bir nitelikte olduğunu bildirerek, soruşturmanın kendileri tarafından yürütüleceğini belirtti.

Olayın ardından genel merkeze gelen ADD Genel Başkan Yardımcısı **Tevfik Kızgınkaya,** saldırganın önce içeriye girdiğini, daha sonra girişin sağındaki tuvalete gitmek istediğini belirterek şunları söyledi:

"Daha önce adresimiz İBDA-C'nin yayın organı Taraf dergisinde yayımlandı. 'Pislik yuvaları' **diye hedef gösterdiler. Bu saldırı, Türkiye'nin demokrat ve ilerici güçlerine yönelik bir saldırıdır."**

ADD Başkan Yardımcısı Prof. Dr. **Ünsal Yavuz** da, olaydan sonra derneğe geçmiş olsun dileğinde bulunmak için gelen çok sayıda yurttaşı soğukkanlı olmaya davet ederek, **"Biz düşüncelerimizden hiçbir zaman ödün vermeyeceğiz. Birlik ve dayanışma içinde olduğumuz sürece bu tür saldırılar bizi etkilemeyecektir"** dedi.

Yavuz, saldırıyı protesto etmek için sokağa çıkma taraftarı olmadıklarını, 7 martta düzenleyecekleri toplantıda, son günlerde üniversitede yaşanan olayları ve en son bu olayla ilgili düşüncelerini ayrıntılı bir şekilde kamuoyuna açıklayacaklarını bildirdi.

Dernekte açılan bir deftere, gelen yurttaşlar, duygularını ifade eden çeşitli yazılar yazdılar. Defterin bundan sonra sürekli açık tutalacağı ve isteyen herkesin gelip Atatürkçülük ve laiklikle ilgili düşüncelerini yazabileceği ifade edildi.

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkezi'nin tuvaletine bomba yerleştirmeye çalışan Cahit Ayaz adlı terörist, bombanın elinde patlaması sonucu öldü. İBDA-C yanlısı olduğu belirtilen saldırganın, Boğaziçi Üniversitesi'nde İDE bursuyla okuduğu ve bu kurumda çalıştığı öğrenildi. ADD Genel Başkan Yardımcısı Tevfik Kızgınkaya, İBDA-C'nin yayın organlarında, daha önce hedef gösterildiklerine dikkat çekti. Ankara DGM Başsavcısı Nusret Demiral, cumhuriyet savcısını arayarak olayı kendilerinin araştıracağını iletti.

CHP Genel Başkanı **Hikmet Çetin,** saldırıyı kınayarak **"CHP, şiddetin her türlüsüne, kimden, nereden gelirse gelsin, hangi amaçla olursa olsun karşıdır. Her sorunun sevgiyle çözülmesini isteriz. Şiddet eylemlerinin her türlüsüne sadece CHP değil, tüm partiler, kurumlar karşı çıkmalıdır"** dedi.

Kültür Bakanı **Timurçin Savaş,** saldırının **"Atatürk düşmanlarınca"** yapıldığını söyledi.

Bombalı saldırı olayından kısa bir süre sonra dernek genel merkezine gelen Devlet Bakanı **Önay Alpago** geçmiş olsun dileğinde bulundu. Alpago, **"Bağımsız, özgür, demokratik ve laik bir ülkede yaşıyorsak bunu Atatürk'e borçluyuz"** diye konuştu.

ADD Genel Başkanı Prof. Dr. **Suphi Gürsoytrak,** bombalı saldırı olayında dernek üyelerinden yaralanan ya da ölen olmamasından büyük mutluluk duyduğunu belirtti. Almanya Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı **Dursun Atılgan,** yaptığı açıklamada, saldırıların **"tesadüf"** olmadığını belirtti.

Demokrat Kamu -İş Konfederasyonu Genel Başkanı **Fethi Bolayır,** Atatürk'ün düşünce sistemine karşı pervasızca saldırılar yapıldığını vurgulayarak, söz ve düşünce özgürlüğü maskesi altında yapılan bu saldırıların gün geçtikçe yön değiştirip şiddet ve bombalama eylemine dönüştüğüne dikkat çekti.

ADD Genel Merkezi'ne yapılan saldırıyı şiddetle kınayan ve protesto eden ADD İstanbul Şubesi tarafından yapılan yazılı açıklamada, saldırının, Atatürk ilke ve devrimlerine ve onların savunucusu olan tüm Atatürkçülere yönelik olduğu belirtildi.

Atatürkçü Düşünce Derneği Adana Şube Başkanı **Levent Kaya** tarafından yapılan açıklamada da **"Gerçek yurtsever, aydın, Atatürkçü kesime karşı bir süredir yöneltilen; faili bilinen, ancak belirlenemeyen bu tür saldırıları şiddet ve nefretle kınıyoruz"** denildi.

Kredi Kartlarınız...
Hem krediniz,
hem ayrıcalığınız...
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

Bireysel kredilerinizle
her zaman yanınızda...
EMLAK BANKASI

Gaziosmanpaşa'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi, ölü sayısı 18'e çıktı

Sağduyuya çağrı

Eğik Düzey...

Polis ateş açtı

Gaziosmanpaşa ilçesinde asker, polis ve halk arasında gün boyu süren taşlı, sopalı, silahlı çatışmada ölü sayısı 18'e yükseldi. Aralarında çocukların da bulunduğu çok sayıda yurttaşın üzerine polis tarafından ateş açıldı. 250'den fazla kişi yaralandı.

Ölü sayısı artabilir

İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, İstanbul Valiliği'nde "acil durum" toplantısı yaptı. Toplantıdan sonra da Gaziosmanpaşa ilçesinde ilan edilen Gaziosmanpaşa ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yetkililer, ölü sayısının artmasından endişe duyduklarını belirtiler.

Gün boyu çatışma

Gösterici ve güvenlik güçleri arasındaki tartışmalar çatışmaya dönüştü. Göstericilerden polis ve askerlerin üzerine taş ve sopalar atılırken üst üste silah sesleri duyuldu. Asker ve polis rastgele ateş etmeye başladı. Ertesi olay yerine gitmiyor. ■ 14 Sayfada

Otomobil, geçit Alevilerle sunucuyla kahvehanelerin olduğu tarafından ateş altında kaldı. Kaçan çocuklar yaralanmadan ayrıldı. Sokağa çıkma yasağının ilanından sonra sokaklar boş kalmıştı. Bazı sonuç olanlar anlatmaktadır.

Alevilere yönelik saldırıya siyasiler, kitle örgütleri ve halktan tepki yağıyor:

Tahriklere kapılmayın

Kahvehane alevilerin toplandıkları yer olduğu ile ilgili gösterici ateş etmeye başladı. Bir tahrik ve ölüm çatışma olmamıştır ama ölüler ancak ancak sayı kaçırdı. Çatışmalar akşam saatlerine kadar sürdü. Kendi kaçtı. Ölüler anlatılan kanıtlar yaralıdır ve ölüm ve ateş ve kahvehane sardım gitti. Çatışmalar akşam saatlerine kadar sürdü.

▶ Kahramanlar çıkan olaylarda 18 kişinin ölmesi, nüfus yoğunluğu ve Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin, kitle gösterileri gösterisine hazırlık olduğunu belirtmişti. "Ülkenin birliğini, dirliğini ilgilendiren olaylarda çıkmaçlar yaşı ve ülkenin sorunu yoktur". Aynı zamanda hükümetleri, bazı siyasi parti temsilcileri ve demokratik kitle örgütleri de "sağduyu ve ciddiyetle hareket, kışkırtılara kanmama" çağrısı.

■ 14. Sayfada

BİLİNEN SENARYO

Kim kimi vuruyor belli değil

▶ Alevi partilerinden Emin Maraş'tan Polis Karakolu'na kadar ve ölüler sayısının artması, kahvehanelerin tarandıkları olayı ile ilgili. Bu kez Alevi bir vatandaş, kahvehane olmuştu. Aynı vurmuşlar, olmuşlarca karakolda gündelik ölümlülüğünün, ölüm sağlamak.

▶ İşte bu olay ve polisin kahvehanelerin, ve ölümlülüğünün sorumlular ve ne yapmak gerekmiş, Bağımsız olan İçişleri Bakanlığı tarafından ve sonra yaşandı. Bir anda, artık ateş hatta gösterici dondu. Ancak kişiler karakolun sorumlu olmuş. Aslında bu olayın sorumlusu gösterilmiyor.

■ 3. Sayfada

12 EYLÜL BENZERİ

Kahve tarama yıllar sonra ilk örnek

▶ Gaziosmanpaşa'da 12 ölüm gecesi bulunan olaylar, son yıllarda Alevi yurtlarına yönelik bir saldırı ve karanlık komplo olmuş bulduk, kahvehanelerde yaşanan olaylar 12 Eylül 1980 döneminde ve yok yaşanan olaylar bulunmuş yıllar sonra yaşanan ilk olaydır diye.

KAZ NİŞİLİ'ye bakınız

■ 3. Sayfada

POLİTİKA GÜNLÜĞÜ
HİKMET ÖZTİNKAYA

Sağduyu...

▶ [illegible]

■ 7. Sayfada

Hoşgörü düşmanları

▶ [illegible]

■ 3. Sayfada

İstanbul'da telörgüler

▶ [illegible]

■ 3. Sayfada

Kim ne istiyor?

▶ [illegible]

■ 3. Sayfada

Cumhuriyet

HABER, NOT, ÖZLENİM, FOTOĞRAFLAR: ZAFER AKNAR, AYŞE YILDIRIM, AHMET ŞIK, YAHYA KOÇOĞLU, GÜLÜ GÜNEYSUY, MİYASE BEKİR, KARAN SAĞANAK İBRAHİM GÜNEŞ, YASEMİN AYSUTÜRK, YILMAZ KARABACAK, AYKUT KÜÇÜKKAYA, KEREM UĞAZ

▶ Diğerlerle ilgili haberler 3, 4, 5, 6 ve 19. Sayfalarda

Grammy'ler doğru adreslere gitti

CUMHUR CANBAZOĞLU *3 Mart*

Rock ve pop dünyasının Oscar'ı kabul edilen Grammyler, bu yıl doğru adreslere gitti. Amerikalıların kendi yarattıkları isimleri dünya sahnesine sunmak ve müzik endüstrilerini desteklemek amacıyla gerçekleştirdiği Grammy ödül töreninin yüzü aşkın ülke TV'si tarafından yayımlanması, yarışmanın hedefine ulaştığını gösteriyordu.

Yılın en iyi yapımlarının ve müzikçilerinin ödüllendirildiği gecede o minik gramofonlara ulaşamayanların eleştirileri ise dün bütün gün uluslararası ekranlara yansıdı, ancak müzik çevreleri sonuçlardan memnundu.

Boyz II Men gibi son üç yılda birçok 45'liğiyle 1 numaraya çıkmış ve büyük yol almış bir grubun **"I'll Make Love to You"** ile ödüllendirilmesi gerekiyordu, ödüllendirildi. Geçen yıl Woodstock'ta geniş hayran kitlesi kazanan, magazin basının güzelliğini öne çıkarmakta özel çaba harcadığı **Sheryl Crow**'un ödülleri de sürpriz değildi.

Sivri söylemiyle **'rock'**ın dişi silahı diye tanımlanan, ancak romantik aşk şarkılarıyla da dikkat çeken **Melissa Etheridge**'in devlet arasından sıyrılması ise en çok bahisçileri sevindirdi.

Grammy ödül töreni bu yıl, gençlerle **'olgun'**ların mücadelesine sahne oldu. Müziğe yıllarını vermiş isimler bir kez daha ağırlıklarını koyarak bol grammy'yle geceyi kapattılar. Örneğin **Bruce Springsteen**, geçen yılın Oscarlı parçası **"Streets of Philadelphia"**yla (**Jonathan Demme**'in Philadelphia'sının özgün müziği) tam beş dalda aday gösterilmişti. 28 şubat tarihinde piyasaya sürülen içinde bu parçanın da bulunduğu Greatest Hits Vol. 1 adlı albümü için iyi bir reklam oldu bu gövde gösterisi. Üstüne üstlük tek parçayla beş adaylığın yakalanması kolay bir iş değildi. Beşte dört tutturan Springsteen, bu yılın Grammy yıldızıydı şüphesiz. Yeni peruğuyla **"imaj tazeleyen' Elton John**'un payına da, gişe rekortmeni **"Aslan Kral"**ın parçalarından **"Can You Feel The Love Tonight**'la tek ödül ayırmıştı müzik endüstrisi.

Son iki yıldır gündemde olan akustik aletlerle canlı çalma modası, en çok beyaz saçlı kral **Tony Bennett**'in işine yaradı. Grammy onu da unutmayarak MTV Unplagged'i yılın en iyi albümü seçti.

Ya kazanamayanlar? Bahisçileri yakan isimler **Domingo - Carreras - Pavarotti** üçlüsünün tiraj rekortmeni albümleri **"The 3 Tenors in Concert 1994"**, yıllar sonra **'blues'**a dönen **Eric Clapton** ve 1994'ün flaş grubu **Ace of Base**'di.

Ama en önemlisi **'grunge'**ın babası **Kurt Cobain'**nin es geçilmesiydi. Buna da en çok Cobain'nin **'tavan aralarında ya da ninesinin dolabında bulunacak'** parçalarını piyasaya sürmeye hazırlanan plakçılar üzüldü.

Önce kavramlar üzerinde anlaşalım

Dr. ALEV COŞKUN *3 Mart*

TV kanallarından birinde yapılan bir açıkoturumda sosyalizm, sosyal demokrasi, demokratik sol kavramları birbirine karıştı. Özellikle **demokratik sol** kavramının Marksizm ve sosyal demokrasi ile bağları ve ayrılık noktaları üzerinde duruldu. Sayın **Ecevit** ise **"solculuğunun sorgulandığı"** bir ateş hattında kaldı.

Daha sonra yazılı basında bazı yazarlar sosyal demokrat partilerin Marksist solla ilişkileri; Marksist kökenden gelmeyen solun sosyal demokrat olup olamayacağı gibi konular üzerinde düşüncelerini açıkladılar. Öyle görünüyor ki, en azından kavramsal planda bir karmaşa yaşanmaktadır.

Bu nedenle konuları bir kez daha irdeleyip kavramları yerli yerine oturtmakta yarar vardır.

Öncelikle net bir biçimde belirtmeliyiz ki, sol düşünce öğretisini **Karl Marx**'la başlatmak yanlıştır.

Sol düşüncenin tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Toplumdaki adaletsizliklere, insanların sömürülmesine, eşitsizliğe karşı bir tepki olarak ortaya çıkan sol düşüncenin temel değerleri ilk çağlara, hatta ilk din kitaplarına kadar uzanır.

Karl Marx'tan dört yüz yıl önce 15'inci yüzyılda yaşayan **Thomas More** (1478-1535), **"Malın, mülkün kişisel hak olduğu, her şeyin parayla ölçüldüğü bir yerde, toplumsal adalet hiçbir zaman gerçekleşemez"** diyordu. More ünlü yapıtı **"Utopia"**sında düşündeki sosyal, ekonomik, siyasal düzeni açıklar, o düzende özel mülkiyete yer vermez.

Thomas More'dan da önce yaşayan Simavna Kadısının oğlu **Şeyh Bedrettin**(1358-1420) **"Varidat"** (kapital/gelirler) adlı yapıtıyla ve ortak mülkiyeti savunan öğretileriyle Osmanlı toplumunda bir halk ayaklanmasına yol açmıştı. **Nâzım Hikmet**'in **"Şeyh Bedrettin Destanı"**nda bu değerleri öne çıkarması ve görüşlerini de bu bağlamda belirtmesi rastlantı değildi kuşkusuz.

XVIII. yüzyıla gelindiğinde zaten Fransız büyük devrimi (1789) patlak vermiş, sosyal ekonomik ve siyasal olaylar tarihinde başlı başına bir deprem olmuştu.

Fransız Devrimi, liberal - bireyci düşünceyi ön plana çıkarmış, bireylerin yasa önünde eşitliği ilkesinin yaşama geçirilmesiyle toplumların tüm sorunlarının çözümleneceğine inanılmıştı.

Fransız Devrimi'nin düşünce adamları, sanayileşmenin gelişmesiyle ortaya çıkan toplumsal çelişkileri görememişlerdi.

Özellikle 19'uncu yüzyılın başlarında, kapitalist düzenin yarattığı ekonomik ve sosyal çalkantılar (özellikle 1848 işçi hareketleri), çalışanların yoksul-

luk içine düşmeleri, düşünürleri, kapitalist düzenin eleştirisini yapmaya zorladı.

Sol düşünce tarihinde **"Ütopyan Sosyalistler"** adı verilen Fransız **Babeuf**, İngiliz **Robert Owen**, Fransız **Saint - Simon, Proudhon, Bakunin, Louis Blanc**, Alman **Rodbertus, Lassalle** gibi düşünürler yepyeni fikirler ileriye sürüyorlardı.

Bu düşünürlerin çarpıcı olan ortak yanı, hepsinin **"kapitalist düzene, liberal ekonomiye, başkalarını sömürmeye varan bireyciliğe"** karşı oluşlarıdır. Hepsi özel mülkiyeti, üretim araçları yönünden reddetmektedirler. Hepsi, sosyal adaletin ve sınıfsız bir toplumun gerçekleşmesini istemektedirler.

Karl Marx, (1818-1883) tüm bu düşüncelerin daha da güncelleştiği süreçte, sadece ekonomik ve siyasal bir program değil, sistematik bir dünya görüşü, evrensel boyutta bir kuramsal sistemi oluşturdu. Kendinden önce gelen felsefi, sosyal, siyasal ve ekonomik düşüncelerden esinlendi. Bu düşünceleri bilimsel bir sistem içinde tamamlayarak bir senteze ulaştırdı.

Bu nedenle Marksizme **"Bilimsel Sosyalizm"** adı verilir. Hatta o dönemde Marx'ın fikirlerini savunan siyasal partiler **"sosyal demokrat"** ya da **"işçi partisi"** adını kullanırlardı (I. ve II. Enternasyonaller'de).

Marksizme karşı ilk ciddi eleştiri, 1900'lü yılların başında, kendisi de bir Marksist ve sosyalist olan **Eduard Bernstein**'dan geldi (1850-1932).

Ona göre, sınıf mücadelesinde dayanan tarihsel materyalizm anlayışı yanlış değildi, ama yeni gelişmeler karşısında gözden geçirilmeliydi (revize edilmeliydi). Bu nedenle Bernstein, sosyalist çevreler tarafından **"revizyonizm"**le suçlanırken, sonraları sosyal demokratların babası olarak kabul edilmiştir.

Sosyal demokratların Marksist kökenden geldiği savı da aslında bu fikirleri ilk ortaya atan Bernstein'ın Marksist olmasından ve Marksizmi **"revize"** etmek istemesinden kaynaklanmıştır.

Böylece özellikle iktidara geliş metodunda ihtilalci yol yerine, genel oya dayalı, siyasal özgürlüklere saygılı evrimci yolun benimsenmesi, özellikle Avrupa'da sosyal demokrat partiler için kuramsal bir temel oluşturduğu gibi, gelişmelerine de olanak tanımıştır.

Batı'da bu süreç yaşanırken, gelişmekte olan ülkelerde sol düşünce ve oluşum nasıl gerçekleşiyordu?

Bu toplumlarda siyasal gelişme tam değildi; sanayi devrimi yapılmamıştı; işçi sınıfı ve burjuva oluşmamıştı; emek - sermaye çelişkisi belirleyici özelliğiyle ortaya çıkmamıştı.

Böyle toplumlarda, sol hareketler ve düşünceler üreten siyasal partilerin gelişmeleri Batı'daki gibi kesin çizgiler taşımazlar. Böylesi partilerin sosyalizm öğretisinden etkilenmesi doğaldır; ama ille de Marksist olmalarına gerek yoktur.

Kaldı ki Marx, kendisi bile şabloncu değildi. Diyalektik yöntemin gereği olarak her an toplumsal gerçeklerin değiştiğine inanıyordu. Daha sonraları Marksist düşünce öğretisinde, Marksist partiler için bile her ülkenin özgün koşullarına göre özgün ve değişik modeller öngörülmektedir.

Asrın başlarında Avrupa'da yaşanan toplumsal ve sosyal gelişmeleri 60 - 70 yıl sonra yaşayan bizim gibi bir toplumda, bir partinin sosyal demokrat adını alırken, Marksist gelenekten gelmesinin şart olmadığı açıktır.

Kendisini demokratik sol ya da sosyal demokrat ilan eden ve nitelendiren bir siyasal partinin **"hangi gelenekten"** geldiğinden ziyade, **"hangi sınıfın çıkarlarını"** ön planda tuttuğu önemlidir.

1980 öncesinde özellikle 1965-1980 yılları arasında CHP'nin bu konuda geçirdiği aşamaları bir çalışmamızda irdelemiştik. (*)

Kuvayı Milliye'den gelen CHP, önce ülkede aydınlanma devrimlerini yaptı. 1980 öncesinde bu partide **"demokratik sol"** ya da **"sosyal demokrat"** deyimine ve anlayışına çeşitli aşamalardan sonra ulaşıldı. Önce **İsmet Paşa**'nın **"CHP, kırk yıldır ortanın solundadır"** sloganı toplumu yerinden oynattı. Bu kavrama o süreçte genel sekreterlik savaşımı veren **Ecevit** sahip çıktı. Sonra yerine göre **"sosyal demokrasi"**, yerine göre **"demokratik sol"** sözü kullanılmaya başlandı.

21 yıl önce, 1974 yılında toplanan, CHP gençlik kollarının düzenlediği **Demokratik Sol Düşünce Forumu**'nda bu terime, Genel Başkan Ecevit şöyle açıklık getirmişti:

"Demokratik solu tercih edişimizin nedenleri vardır. Bir kere yıpranmamış, yozlaştırılmamış bir terimdi; fazla kullanılmamıştı. Onun için kastettiğimiz, güttüğümüz anlamı o terimin içinde biz verebilecek durumdaydık. Ayrıca demokratik sol, kendi kendini tanımlayan bir terimdi. Demokrasiye bağlılığın altını çizen bir terimdi. O bakımdan demokratik sol terimi üzerinde birleştik." (**)

Böylece, ortanın soluyla başlayan hareket 1974 yılında toplanan CHP'nin 22. kurultayında **"CHP, demokratik sol bir partidir"** tümcesinin resmen tüzüğe girmesiyle yeni bir aşamaya ulaştı. Aynı kurultay **Demokratik Sol Bildirge** adı verilen ve demokratik solun ülkü ve ilkesini saptayan bir belgeyi de kabul etmiştir.

Demokratik sol terimi, parti tüzüğünde yer alınca sağdan soldan (bugün olduğu gibi) eleştiriler başladı.

Bu terimi bilimsel yönden inceleyip yargılayanlar oldu. Kimisi **"burjuva revizyonizmi"** ile kimisi **"yozlaşma"** ile kimisi de **"solcu olmamakla"** suçluyorlardı. Yukarıda sözü edilen **Demokratik Sol Düşünce Forumu**'nda o günkü demokratik sol kavramını yargılayanlara Ecevit, **"Bizi yargılayanların hareket noktası, aslında bilimsellik kavramı ile çelişen dogmatizmdir"** diye cevap verdi.

Demokratik solun dogmatik ve katı olmadığını, ülkenin ve evrensel pratiğin deneylerinden yararlandığını, ülkenin koşullarından doğduğunu belirtti.

Aslında, 1974'lerde yapılan tartışmaların 21 yıl sonra tekrarlanmasını anlamsız buluyorum.

İlhan Selçuk'un birkaç hafta önce, **"Pencere"**sinde **"Sağdan Ruhsatlı Solculuk"** adlı yazısında değindiği gibi:

"Türkiye'nin sosyal demokratlarını ya da demokratik solcularını yargılarken evrenselliğin terazisine vurmak iyidir de gerçeklerin dışına taşmak hakça sayılmaz."

Ecevit, CHP'nin genel başkanıyken ortaya çıkardığı, ülkemizin koşullarına uygun olarak geliştirip, ku-

ramsallaştırdığı bir kavramı 12 Eylül'den sonra kurduğu öz partisine isim olarak vermiştir. Bunun yargılanması hatadır. **"Marksist kökenli mi değil mi? Sosyal demokrat mı?"** gibi tartışmalar boştur. Şekilcilikten ibarettir. Bilimsel değildir.

Önemli olan hareketin niteliği, emekten yana olup olmadığıdır. Artık böylesi açık ve net olmak, işin özünü tartışmak gerekiyor.

(*) Alev Coşkun, CHP ve Demokratik Sol, Tekin Yayınevi, 1978, s. 39-44.

(**) Demokratik Sol Düşünce Forumu, Ankara, CHP Gençlik Kolları Yayını, 1974, s.6.

Gölgeli ihaleye dava

TÜREY KÖSE *4 Mart*

ANKARA - ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz**'ın, Başbakan **Tansu Çiller**'in TOFAŞ ve Erdemir'in özelleştirilmesiyle ilgili danışmanlık ihalelelerine müdahalesiyle ilgili savları tepki çekti. CHP Genel Başkanı **Hikmet Çetin** ise savlar konusunda bilgisi olmadığını, konuyu ayrıntılı olarak inceleyeceğini söylerken, CHP Ankara Milletvekili **Mümtaz Soysal** da Erdemir'deki danışmanlık ihalesine karşı dava açılacağını açıkladı. Soysal **"Özelleştirme konusunda ne yaptılarsa, ellerine yüzlerine bulaştırdılar"** diye konuştu. DSP İstanbul Milletvekili **Nami Çağan "hükümetin özelleştirmeyi soygun aracı olarak kullandığını"** savunarak, **"Bu işi bıraksınlar, bu kadrolarla yürütemeyecekleri aşikâr"** dedi.

Özelleştirme İdare iBaşkanlığı tarafından dün yapılan yazılı açıklamada ise Erdemir mali danışmanlık hizmetlerinin önceden teklif alınmaksızın doğrudan bir firmaya ihale edildiği yolundaki savların gerçekdışı olduğu vurgulandı. ANAP lideri Mesut Yılmaz, Başbakan TAnsu Çiller'in TOFAŞ'taki kamu hisselerinin satışında olduğu gibi, Erdemir'in özelleştirilmesi konusunda danışmanlık yapacak firmaya, önceden teklif almaksızın, usulsüz olarak ihale verdiğini öne sürmüştü. Yılmaz'ın savları üzerine CHP Ankara Milletvekili Mümtaz Soysal, **"Mali danışmanlık hizmeti ihalesi için dava açılacak. Özelleştirme konusunda ne yaptılarsa ellerine yüzlerine bulaştırdılar. Et-Bahk rezaletini yenileri izleyecek" dedi.** Bilindiği gibi Mümtaz Soysal'ın kurucusu olduğu Kamu İşletmeleri Geliştirme Merkezi (KİGEM) aracılığıyla satışına karar verilen Petlas ve Kardemir için ayrı ayrı Danıştay'da yürütmenin durdurulması istemini de içeren iptal davaları açılmıştı.

Bu davalarda Petlas için Petrol - İş başvururken, Kardemir için Karabük Demir - Çelik Fabrikaları'nda çalışan bir mühendis adına başvuru yapılmıştı. Mümtaz Soysal'ın Erdemir ihalesinde de buna benzer bir yöntem kullanılacağı bildiriliyor.

DSP İstanbul Milletvekili Nami Çağan da Yılmaz'ın savlarıyla ilgili olarak şu değerlendirmeyi yaptı:

"Erdemir konusunda çok ciddi iddialar var. Teklifler değerinin çok altında. Bunu soygun aracı olarak kullanıyorlar. Bu iktidar güvenilirliğini tamamen yitirmiştir. Toplumun da bu iktidara güveni kalmadı. Hep aynı şeyler oluyor. Bu işi bıraksınlar. Bu işi, bu kadrolarla yürütemeyecekleri aşikâr. Hukuken de hükümetin durumu tartışmalı. Böyle devam edemezler."

CHP Genel Başkanı Hikmet Çetin de **Cumhuriyet**'in, Yılmaz'ın savlarıyla ilgili sorusuna, **"Konuyu bilmiyorum. Konuyu ayrıntılı olarak inceleyeceğim"** yanıtını verdi.

TOFAŞ'ın kamudaki yüzde 23'lük hissesinin yüzde 17'lik bölümü halka arz yöntemiyle uluslararası pi-

yasalarda satıldı. Satışın halka arz yoluyla yapılması nedeniyle aracı kurum için gerçekleştirilen ihaleye fesat karıştırıldığı savlarına karşın, satışın iptalinin söz konusu olmadığı bildirildi. Erdemir'in satışında mali danışmanlık yapan Credit Suisse First Boston bankasının seçildiği ihale ise çalışmaların sürdürülmesi nedeniyle iptal edilebilir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından dün yapılan açıklamada ise Erdemir'in mali danışmanlık hizmetleriyle ilgili savların gerçekdışı olduğu öne sürüldü.

Erdemir'in özelleştirme işlemlerinde mali danışmanlık hizmeti verecek firmanın seçimi amacıyla Türkiye'de bu konuda hizmet veren firmaların Haziran 1989'da ihaleye davet edildiği ve bu ihale sonucu Türk Merchant Bank ile mali danışmanlık sözleşmesi imzalandığı belirtilen açıklamada, şöyle denildi:

"1989 yılı ağustos ayı sonunda konuya ilişkin olarak hizmet verecek yabancı mali danışman firma seçimi amacıyla Merchant Bank'ın seçici olarak katıldığı yeni bir ihale yapılmıştır. Bu ihale sonucu, en uygun teklif veren Credit Suisse First Boston (CSFB) firması yabancı mali danışman firma olarak seçilmiş ve 1990 yılı şubat ayında idare, Türk Merchant Bank ve yardımcı mali danışman olarak görev yapacak CSFB arasında bir protokol imzalanmıştır. Bunun ardından Nisan 1990'da Erdemir hisselerinin bir bölümünün halka arz işlemi gerçekleştirilmiştir."

Açıklamada ÖİB ile Türk Merchant Bank ve CFSB arasında imzalanan protokolün, görevin her yıl uzatılmasını öngördüğüne dikkat çekildi. Anlaşmaya uyguno larak protokolün her yıl uzatılarak 1994 yılına kadar sürdürüldüğü bildirildi.

Geçen yılbaşından itibaren CSFB'nin genel koordinatörlük görevini üstlendiği belirtilen açıklamada, **"CSFB, Erdemir hisselerinin halka arzı sırasında uygulanacak stratejinin Türkiye kanalını yönlendirmek üzere Finansbank AŞ'yi yönetici lider olarak bizzat kendisi seçmiştir"** denildi.

Açıklamada, işlemlerin daha önceki anlaşmalara uygun şekilde sürdürüldüğü belirtildi.

Turgutlandırılmışlar!

DİNÇ TAYANÇ *5 Mart*

Tutturmuşlar, *"ille de malvarlığı bildirimi"* diye. Kimseye anlatamıyorum, ben **Turgut Özal**'ın *"sevmediği"* vatandaşlardanım!.. Malvarlığı dediklerini *"malyokluğum"* diye yazıyorum, kimse inanmıyor!!! *"Nasıl olur? Sen 25 yıllık gazetecisin... Evin, arsan, otomobilin, gümüşlerin olmaz olur mu? Çevrendeki* 'gazetecilere' *hiç mi bakmıyor ve de utanç duymuyorsun?"* diye takılıyorlar...

Malvarlığı bildirimimi yapamamanın *"elemlerine gark olmuş"* Gazete'nin içinde tur üstüne tur atıyorum ki, *"imdadıma"* **Kamil Masaracı** yetişiyor. İnceliğine doyamadığım çizgilerinde *"tip"*, diğer *"tip"*e soruyor *"kültürvarlığını açıkla bakalım!"* Berikinden yanıt *"Üç metrekare ansiklopedim, beş metrekare tarih atlasım var!!!"*

Hemen kapıyorum *"kopya"*yı...

Malvarlığı bildiriminde soruyorlar *"gümüş takımlarınız, altınlarınız, takılarınız?.."* Soruyorlar da *"soruculaın"* aklına hiç gelmiyor (yoksa işlerine mi gelmiyor?) *"kitaplarınız, plaklarınız"* demek.

Akıllarına gelmemesini doğal (!) karşılıyorum. Çünkü, sorabilmeleri için *"Turgutlandırılmamış"* olmaları gerek... Oysa bizim ülkede *"varlık"* salt para-pulla ölçülür duruma indirgeneli, nice Turgutlu, Tansulu yıllar oluyor!

Olunca da Turgutlandırılmamış ya da *"Tansulandırılmamış"* olan bizlerin kültürvarlıkları sonucunda kazandıkları *"kültür birikimleri"* varsanmasına oluyor...

Kopyayı aldım da, düşünmeye oturuyorum... *"Acaba, çevremdekilerden Turgutlandırılıp Tansulandırılmışlar mı daha varlıklı, yoksa Turgutlandırılamamış ve de Tansulandırılamamışlar mı?"*

İlk aklıma gelen, evdeki kitapları saymak, sonra da üstlerindeki ederleri, günümüz fiyatlarıyla *"deflate edip"* değer saptaması yapmak oluyor. O hızla koşuyorum eve, dalıyorum kitaplığımın içine. İlk el atışta 1909'dan kalma *"Konstantinople"* diye bir kitap çıkıyor bahtıma! Üzerinde eder meder hak getire! Yalnızca, ilk sayfasında, babamın sahaftan *"düşürdüğü"* tarih ve el yazısıyla *"190 kuruş"* kaydı var! Tarih dediğim, ben doğmadan öncesine rastlıyor... Gel de deflate et bakalım!!! *"Bir bakayım ne eder?"* diye çöküyorum koltuğun kıyısına ve 1900'lerin başında İstanbul'dan gelip geçmiş *"seyyah"* tayfasının Dersaadet için döktürdüklerine dalıyorum...

Kitabı kapattığımda, *"sabah ezanları"* okunuyor... Bilmediğim, bilemediğim bir Şehr-i Stambol yaşamışım ki, değmeyin gitsin... *"Oturup malvarlığı bildirimime* 'Ben, İstanbul'un şunca yıl önceki ahvallerinin bilgisine sahibim' *diye karalasam, soruculara ne yazar acaba?"* diye geçiriyorum içimden...

Onu yerine koyup, deflate edebileceğim bir kitap arayışına giriyor ve çok geçmeden *"Bu işin sonu yok"* diyorum. Çünkü, hangi kitabıma el atsam *"Bırak parasal değerimi, beni oku da dağarcığına bir şeyler kat"* diyor!!!

Oturup, işe başka açıdan bakmaya çabalıyorum. *"Şu kitabı yazmak için, yazan kimbilir kaç yılını harcamış, kaç kaynağı araştırmış, kaç gözlem yapmış, hatta kaç yıllık* 'suçu' (!), *hatta hatta ölümü göze almıştır! Ben hagi hakla Turgutlandırır, Tansulandırırım bunu?"* diyorum çok geçmeden...

Bu kez, okumak için ayırdığım zamana dayalı *"kendimce"* bir hesaba sıvanıyorum. Tutkuyla, anımsayabildiğim en eski kitabımı arıyor ve buluyorum: *Boyacının Penguenleri...* İlk sayfasında gene babamın elyazısıyla düşülmüş bir not *"Oğ-*

lum, en iyi dostunla tanış ve yaşamın boyunca onu sakın terk etme."

"Dostuma" canımın yongasıymışçasına sarılıyor ve *"Meğer ben ne denli varlıklıymışım da haberim yokmuş"* diyorum.

Sokak kapısının dışından tanıdık bir hışırtı geliyor. *"Gazete"* diyerek açıyorum kapıyı... Manşet *"Turgutlandırılıp da Tansulandırılmışlar"*ı veriyor. Sayfaları hızla çeviriyor ve bir fotoğrafaltında kalıyorum: **"Turgut Özal'ın imajını temizleme yürüyüşüne 50 kişi katıldı!"**

Elimde olmaksızın *"Şu dünyanın işine bak"* diye gülüyorum. Sen ki *"Büyük Turgut"* olacaksın, sen ki devr-i saadetinde zengini sevecek ve de aileni, yakın çevreni, uzak çevreni kollayıp Turgutlandıracaksın, sonra da *"imajın"*, *"temizlenmeye muhtaç"* duruma inecek! Dahası, bu temizlik seferberliğine katılanların sayısı küçük bir fotoğraf karesine sığacak denli az olacak!!!

Bir daha gülüyorum, *"Yahu, adamın Turgutlandırdıklarının ibr kısmı içerde, bir kısmı insan içine çıkmaktan fellik fellik kaçıyor ya da soluğu Küçük Turgut'un ekranında alıyor, kimi de* 'Neme lazım, adım ortalığa çıkmasın' *derdinde. Bazıları da 'Gün* Tansulandırılmak günüdür' *diye başka kapılarda susta duruyorlar!!!*

Gerisin geri kitaplığımın başına dönüp, bildirimi istenmeyen varlıklarımın tozlarını almaya koyuluyorum...

Ana fikir: Yükselen değerlerle alçalmış Turgutlandırılan ve Tansulandırılanların, malvarlıklarını açık etmemek için savaş verdikleri bir ülkede, kültürvarlığının değil bildiriminden, adından bile söz edilmemesi doğaldır. **Ana fikrin ana fikri:** Nice bayramları, Turgutlandırılıp Tansulandırılmamanın onuruyla yaşayabilmek ve *"görmek"* dileğiyle...

Cesur savcıya özgürlük ödülü

GÜRHAN UÇKAN *6 Mart*

STOCKHOLM - İsveç'in **Dagens Nyheter**, Danimarka'nın **Politiken** gazeteleri tarafından 1982'den beri her yıl verilmekte olan **'Özgürlük Ödülü'**nün bu yılki sahibi. Türkiye'de de çok iyi tanınan, İtalyan savcı **Antonio di Pietro.** Politiken'in önceki başredaktörü **Herbert Pundik** ile Dagens Nyheter'in kültür redaktörü **Arne Ruth** tarafından pazar günü yapılan yazılı açıklamada şöyle deniliyor:

"Antonio di Pietro, cesur ve ilkeli bir insan. Seçmenlerini kandıran ve yeraltı dünyasıyla ilişki kuran İtalyan politikacılarla savaşta, canını ve sağlığını riske atmıştır. Kendisi bu nedenle Dagens Nyheter ve Politiken'in 1995 Özgürlük Ödülü'ne layık bulunmuştur. Savcı olarak, 'temiz eller operasyonu'**nu yürüttü; şu anda, görevini sürdürmesi için gerekli serbestlik politikacılarca kendisine tanınmadığı için kamu görevinden çekildi, belki görevine dönebilir. Kamuoyu araştırmaları, kendisinin halen ülkesinin en popüler kişilerinden olduğunu gösteriyor."**

Antonio di Pietro, 100 bin Danimarka Kronu (700 milyon lira) tutarındaki ödülünü, 18 martta Kopenhag'da yapılacak törenle alacak. İtalyan savcı bu parayı, **'temiz eller operasyonu'**nun başlamasında büyük payı olan Milano'daki düşkünler evine vereceğini açıkladı. Söz konusu evde yaşayan yaşlılar için çıkarılan ödenekler, bölge politikacıları tarafından hasıraltı edilmişti. Antonio di Pietro, ödül törenine bu evde yaşayan bir yaşlıyı da getirecek.

Dagens Nyheter'den **Lars Olof-Franzén**'le Roma'da görüşen Pietro, kendisinin kahraman olmadığını belirterek şöyle konuştu: **"Bir hukukçu olarak üzerime düşen görevden başkasını yapmadım. Özel kişi olarak, şu ya da bu görüşe sahip olabilirim. Ama kamu görevlisi olarak, yalnızca kanıtlayabileceğim işleri yüklenirim."**

'Temiz eller', yani İtalyanca **'mani pulite'** operasyonu, yirmi ülkede altı yüz soruşturma gerektirmiş. Çoğu kez karşısına yasal engeller çıkarılmış. **"Ekonomik suçluları, sınırlar engelleyemiyor"** diyor ve ekliyor: **"Avrupa'da, Jersey ve İngiliz kanalındaki diğer** 'vergi cennetleri' **işbirliği konusunda en gönülsüz yerlerdi. Buna karşılık, Lüksemburg ve İsviçre'de büyük yardım gördüm."** Antonio di Pietro, görevinden ayrıldıktan sonra birçok partiden öne-

riler almış: **"İki kez içişleri bakanı olma teklifini geri çeviren tek insan benim herhalde"** diyerek gülüyor. Görevinden neden ayrıldığı sorusuna ise şu yanıtı veriyor: **"Politik olarak istismar edilmekten, farkında olmadan kullanılmaktan korktum."** 'Özgürlük Ödülü'nün daha önceki sahipleri:

1982'den beri iki komşu ülkenin en saygın birer gazetesi tarafından verilmekte olan **'Özgürlük ödülü'**nün ilk sahibi, o zaman sendika lideri olan Polonyalı **Lech Walesa'**ydı, kendisine ödül, **'demokratik özgürlükler ve haklar için gösterdiği başarıdan'** ötürü verildi.

Diğer ödül sahipleri şunlar:

– Winnie Mandela ve **Helen Suzman.** Güney Afrika'daki ırk ayrımcılığıyla yaptıkları savaştan ötürü; Fransız gençlik hareketi **SOS Racisme.**Irkçılığa karşı uğraşından ötürü; **Churta 77** ve lideri **Vaclav Havel;** İsveçli gazeteci **Ingvar Bratt.** Bofors şirketinin, savaş içinde olduğu için silah satılmaması gereken ülkelere silah sattığını açığa çıkarmasından ötürü; **Index On Censorship** adlı Londra dergisi. Bütün dünyada basın özgürlüğüne karşı girişimleri kınamasından ötürü;

Çinli genç direnişçi **Fang Lizhi,** Saraybosna'daki korkunç koşullar altında basın yaşamını bütün gücüyle sürdüren **Osvobodjenje** gazetesi.

Avrupa'yla yeni dönem

LALE SARİİBRAHİMOĞLU *7 Mart*

BRÜKSEL - Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) arasında Yunanistan'ın kopardığı siyasi ödünler sonucu **"mala açık, insana kapalı"** gümrük birliği kararı, dün Brüksel'de yapılan 36. Dönem Ortaklık Konseyi toplantısında çıktı.

Böylece, Türkiye ve AB arasında gümrük tarifelerinin uyumlu hale getirilerek ortak dış ticaret politikası uygulanacağı gümrük birliğinin 1996 yılı başından itibaren gerçekleşmesi karara bağlandı.

Türkiye ve AB arasında, dün akşam saatlerinde gerçekleşen Ortaklık Konseyi toplantısı sonunda çıkan gümrük birliği kararı taraflar arasında yükümlülüklerin uygulanması yolunda usulleri içeren yaklaşık 57 sayfalık metinden oluşuyor. Yunanistan'ın, Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB ile tam üyelik müzakerelerine başlaması ve yine birlik ile Rumlar arasında entegrasyon sürecinin başlatılması yolunda AD'den aldığı ödün karşılığında Türkiye, gümrük birliğini gerçekleştirmesine karşın geri adım atmış taraf olarak değerlendiriliyor.

AB Dışişleri Bakanları, dün Belçika'nın başkenti Brüksel'deki olağan toplantılarını yaptılar. Toplantıda, Türkiye'ye yönelik insan hakları ve Kıbrıs konusu üzerinde duruldu. Dışişleri Bakanı **Murat Karayalçın,** öğle saatlerinde konsey binasında İspanyol ve Portekizli meslektaşlarıyla bir araya geldi. Geçen 19 aralıkta yapılan ve Yunan vetosu nedeniyle bir gümrük birliği kararının çıkmadığı Ortaklık Konseyi toplantısı sonunda gergin olan Karayalçın'ın bu kez rahatladığı gözlendi.

Tam metni 57 sayfadan oluştuğu bildirilen gümrük birliği kararına ek olarak dünkü toplantıda, Türkiye ve AB arasında ortaklığın diğer alanlarda geliştirilmesine dair tavsiye kararı ve mali işbirliğinin yeniden başlatılmasına ilişkin birlik deklarasyonu yayımlandı. Gümrük birliği kararı, taraflar arasında tarife indirimi ve ortak gümrük tarifesine uyum yükümlülüklerinin yanı sıra, AB'nin başta ticaret ve rekabet olmak üzere Ankara'nın ortak politikalarına uyumunu da içeriyor.

Türkiye üçüncü ülkelerle ticaretinde topluluğun dış ticaretine uyum gösterme yükümlülüğünü almakla birlikte, AB'nin kendi politikalarını empoze etmesini önleyecek yetkiye sahip oluyor. Türkiye ve AB arasında ortaklığın diğer alanlarda geliştirilmesine dair tavsiye kararı, Türkiye açısından iki konuda geri adım olarak değerlendirildi. Yunanistan'ın ısrarı sonucu bu kararda yer alan ve Türkiye ve AB arasında 1963 ortaklık anlaşmasından doğan Ankara'yı tam üyeliğe götürecek süreci vurgulayan siyasi diyaloğun daha da ileri götürülmesi konusu, tavsiye kararından çıkartıldı. Türkiye ve AB arasında bilimsel, teknik, enerji ve diğer alanlarda işbirliği yöntemlerini içeren tavsiye kararında, anlaşmaların öngörmesine rağmen, Türk hizmet sektörünün AB'de serbest dolaşımı yer almadı. Türkiye ve AB arasındaki gümrük birliği kararının uygulanmasını gözden geçirmek üzere taraflar ekim

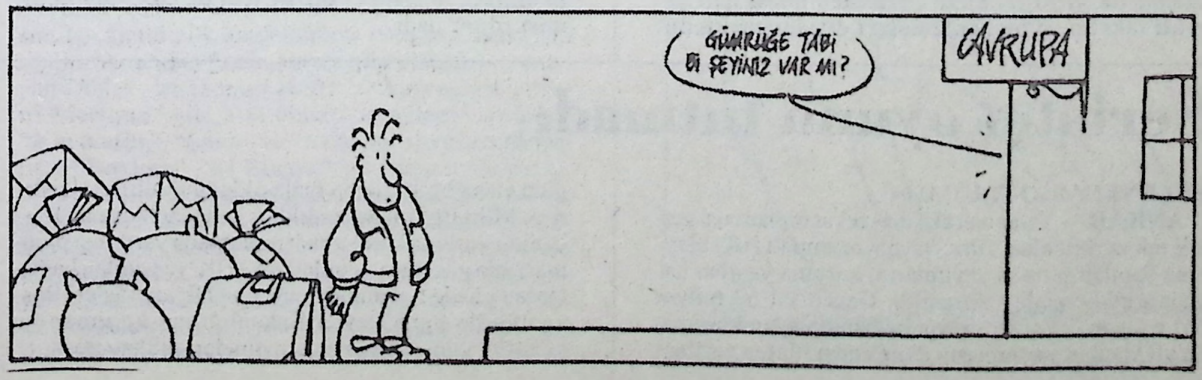

ayından önce bir kez bir araya gelecekler. Tarafların talebi doğrultusunda Ortaklık Konseyi, gümrük birliği kararının 1 Temmuz 1996 tarihine ertelenmesi yolunda karar alabilecek. Ankara, siyasi konularla ilişkilendirilmesini önlemek için erteleme talebinin, ancak teknik hususlarla sınırlı olabileceğini hükme bağladı.

Başbakan **Tansu Çiller** de Türkiye'nin geri adım atarak AB ile gerçekleştirdiği gümrük birliğini kutlamak için dün öğleden sonra özel uçağıyla Brüksel'e geldi.

Çiller, Türkiye - AB Ortaklık Konseyi toplantısının ardından AB Komisyonu Başkanı'nın yemeğine katıldı ve burada gayriresmi görüşmeler yaptı. Çiller, akşam da Türkiye'nin AB'deki daimi temsilcisi Büyükelçi **Uluç Özülker**'in onuruna verdiği resepsiyona katıldıktan sonra yabancı basınla bir araya geldi. Çiller'in, bu sabah saatlerinde Türkiye'ye geri dönmesi bekleniyor.

Avrupa Birliği (AB) Dönem Başkanı Fransa Dışişleri Bakanı **Alain Juppe,** Türkiye'deki insan hakları ihlallerine dikkati çekerek, Kıbrıs'taki son durumun birlik adına kabul edilemez olduğunu savundu.

Juppe, Türkiye ve AB arasında yapılan ve bir gümrük birliği kararının çıktığı Ortaklık Konseyi toplantısında Yunanistan'ın da dahil olduğu 15'ler adına yaptığı konuşmada, insan hakları konusunda beklenenden daha yumuşak bir ifade kullanmakla beraber, Ankara'ya Güneydoğu için siyasi çözüm önerdi. Juppe, insan hakları ihlalleri ve anayasa değişikliği konusunda AB'nin Türkiye'ye güveni olduğunu belirterek, Türkiye'nin Güneydoğusunda gelişen terorizmi kınadıklarını söyledi. Juppe, **"Bu konuda Türkiye'ye hak veriyoruz. Ancak terörle mücadele de insan hakları ve demokrasi çerçevesinde yapılmalıdır"** dedi.

Juppe, gazetelerin toplatılması, gazetecilerin öldürülmesi ve **Yaşar Kemal** gibi yazarların sorgulanmalarına dikkat çekerek, AB'nin Essen zirvesinde tutuklanan DEP milletvekillerinin serbest bırakılması için bir bildiri yayımladıklarını anımsattı.

Ortaklık Konseyi toplantısında bir konuşma yapan Karayalçın, toplantıların tarihi bir önem taşıdığını vurguladı. Karayalçın, konuşmasında, **"Gümrük birliği uygulamalarını belirleyen karar, ortaklığımızın geçiş dönemini sona erdirecektir.**

Ortaklığımızın geliştirilmesi ile ilgili tavsiye kararı ise gümrük birliğini tamamlamak üzere diğer alanlarda ilişkilerimizin ilerletilebilmesi için gerekli takvim ve mekanizmaları düzenlemektedir. Sözünü ettiğim iki belge ile birlikte Türkiye ile mali işbirliğinin yeniden başlatılabilmesine ilişkin Topluluk Deklarasyonu, uzun yıllar devam eden bir durgunluktan sonra ortaklığımıza yeni dönemi tekrar açacaktır" dedi.

Karayalçın, gümrük birliğinin AB üyeliği için bir atlama taşı olduğu görüşünde olduğunu belirtti. Karayalçın, Kıbrıs Rum kesiminin AB'ye tam üyeliği konusunda Türkiye'nin karşı olmaya devam edeceğini de sözlerine ekledi.

Ortaklık Konseyi toplantısı sonunda Karayalçın, AB'nin Dönem Başkanı Fransa Dışişleri Bakanı Alain Juppe ile AB Komisyonu Komiseri **Hans Van Den Broek** ortak bir basın toplantısı düzenlediler. Alain Juppe, gümrük birliği kararının çıkmasını, Türkiye ve AB arasında tarihi bir an olarak nitelendirirken tam üyelik sözü vermedi.

Ortaklık Konseyi toplantısı öncesinde AB Dışişleri Bakanları'nın düzenlediği toplantıda, eski DEP milletvekillerinin salıverilmesi için çağrıda bulunulduğu da öğrenildi. AB Komiseri Van Den Broek bir soru üzerine, **"Türkiye, Kıbrıs'ın tam üyeliğini sonsuza dek tutsak alamaz"** dedi.

Juppe ve Broek, basın toplantısında Kıbrıs sorununa iki kesimli ve iki toplumlu ve BM kararları çerçevesinde çözüm bulunması gerektiğini vurguladılar.

Toplantıların bir bölümüne de katılan Başbakan Çiller, yaptığı konuşmada **"Gümrük birliği önemli bir dönüm noktasıdır. Ama kendi başına bir amaç değildir. Türkiye için şimdi gerçek Avrupa mücadelesi başlıyor"** dedi.

Çiller, TRT ve özel televizyon kanallarında dün gece yayımlanan **"Ulusa Sesleniş"** konuşmasında da, **"Gümrük birliğinde, en büyük sanayi kuruluşlarından yün ören kadınlarımıza kadar herkesin başarı şansı vardır. Gümrük birliği ile Türkiye'de topyekûn bir üretim seferberliği başlayacaktır"** dedi.

İngiltere Dışişleri Bakanı **Douglas Hurd,** gümrük birliği anlaşmasını, Avrupa Topluluğu'nun güneydoğu kanadında güvenliğini arttıran bir adım olarak niteledi.

Almanya Dışişleri Bakanı **Klaus Kinkel** ise anlaşmayla Türkiye'nin Batı'yla bağlarının güçlendiğini ve köktendinciliğe kaymasının önüne geçileceğini söyledi.

Türkiye'nin İslam dünyasına köprü görevi gördüğünü de vurgulayan Kinkel, **"Türkiye'nin huzurlu olması, bölgedeki huzur için de çok önemli bir unsurdur"** dedi.

Şeriatçı oyunu tutmadı

BÜLENT SARIOĞLU *7 Mart*

ANKARA- Yasal olarak fitre-zekât toplamaya yetkili tek kurum olan Türk Hava Kurumu (THK) aleyhine yapılan şeriatçı yayımların, kuruma yapılan bağışları etkilemediği öğrenildi. Geçen yıl 67 milyar 601 milyon lira fitre - zekât bağışı toplayan kuruma, bu yıl yapılan yardımların düne kadar ulaşan zarflara göre en az bir kat daha fazla olduğu bildirildi. İçişleri ve Milli Eğitim Bakanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı kuruma fitre - zekât toplamada yardımcı olunması için genelge yayımlarken THK'ye yapılan bağışlardan yüzde 5 oranında pay alan Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili Devlet Bakanlığı'nın kurumun bu yöndeki istemine yanıt vermemeleri dikkat çekti.

İçişleri Bakanlığı'nca geçen yıl yayımlanan ve bu yıl da geçerli olduğu bildirilen genelgede Yardım Toplama Yasası'nın uygulama esasları hakkındaki yönetmelik uyarınca kurban derisi, bağırsak toplama ile fitre ve zekât dağıtma yetkisinin THK'ye verildiği vurgulandı. **Nahit Menteşe** imzasını taşıyan genelgede, yasalarda, yardım toplama konusunda kişi ve kuruluşları engelleyici bir hüküm bulunmadığı, ancak yönetmelik hükümlerine göre valilerin THK dışındaki gerçek ve tüzel kişilere yardım toplama izni vermemesi gerektiği belirtildi.

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. **Necati Erşen** imzasıyla yayımlanan genelgede, THK'ye yapılan yardımlardan Kızılay, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ile Türkiye Diyanet Vakfı'nın da yararlandığı kaydedildi. Genelgede, **"Geçmiş yıllarda olduğu gibi fitre ve zekâtların verilmesiyle, bu kurum ve vakıfların etkinliklerinin arttırılmasına, diğer yandan okullarımızın bütçelerine belirli oranda katkıda bulunulmasına yardımcı olunacaktır"** dendi.

Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral **Ahmet Çörekçi**'nin yayımladığı genelgede de garnizon ve askeri lojmanlarda yardım toplama konusunda kuruma yardımcı olunması konusunda uyarıda bulunuldu. Genelgede şunlar kaydedildi:

"Türk havacılığının geliştirilmesi, havacılığın gençlerimize sevdirilmesi, Türk milleti ve TSK'ye havacılık hususunda yardım amacıyla Atatürk **tarafından kurulan THK'nin amacına yönelik faaliyetlerini sürdürebilmesi için ihtiyacı olan gelirlerde, yardımların payının büyük olduğu şüphesizdir. Fitre, zekât ve kurban derisi toplama yetkisinin anılan kuruma verildiği TSK'de görevli personele tebliğ edilecek ve Milli Güvenlik Bilgisi dersine giden öğretmenlerce THK'nin amacı ve faaliyetleri hakkında öğrencilere bilgi verilmesi sağlanacaktır."**

Edinilen bilgiye göre THK'nin topladığı fitre yardımlarının yüzde 40'ı kuruma bırakılırken yüzde 15'i Kızılay'a, yüzde 15'i Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na (SHÇEK), yüzde 25'i Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı'na, yüzde 5'i de Diyanet Vakfı'na veriliyor.

THK'ye bu yıl yapılan bağışların geçmiş yıllara oranla rekor düzeye ulaşması beklenirken en büyük artışın İstanbul'un Kadıköy ilçesinde olduğu belirtildi. THK'nin, fitre - zekât toplanmasına yardımcı olunması istemiyle **Necmettin Cevheri**'ye bağlı Devlet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'na gönderdiği yazılara yanıt alamadığı öğrenildi.

Nehar Tüblek'i yitirdik

7 mart

Kültür Servisi - Ünlü karikatürist **Nehar Tüblek,** çalıştığı Dünya gazetesinde geçirdiği klap krizi sonucu yaşama veda etti. Uzun yıllar Hürriyet ve Günaydın gazetelerinde çalışan Tüblek'in karikatürleri son olarak Dünya gazetesinde yayımlanıyordu. Karikatürü bir **'başyazı'** olarak tanımlayan Tüblek, çalışmalarının halk tarafından çok benimsenmesinin nedenini kahveye çok sık gitmesine, dolayısıyla halkla bütünleşmesine bağlıyordu.

Tüblek, çalışmakta olduğu Dünya gazetesinde dün öğle saatlerinde bir kalp krizi geçirdi. Özel Yaşam Hastanesi'ne kaldırılan Tüblek, burada ikinci bir kalp krizi geçirince kurtarılamadı. Türk karikatüründe kendine özgü yalın bir çizgiyle hoşgörüye dayanan bir eleştiri anlayışı geliştiren Nehar Tüblek, 1924 yılında Manastır'da (Yugoslavya) doğdu. Ailesi ile birlikte Türkiye'ye göç eden Tüblek, Kabataş Lisesi'nden mezun oldu ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıftan ayrıldı. İlk karikatürünü 1943'te **Cemal Nadir**'in **"Amcabey"** adlı gülmece dergisinde yayımlayan Tüblek, daha sonra **"Hafta", "Yavrutürk", "Yeni Mecmua"** gibi kısa ömürlü dergilerde göründü. **"Karikatür", "Şaka"** ve **"Akbaba"** dergilerinde çalıştı. **"Dolmuş", "41 Buçuk"** gibi dergilerde yer aldı. Uzun bir süre Akşam gazetesinde başçizer olarak çalıştı. Yeni Gazete'den sonra Hürriyet'e geçti. Gülmece dergisi Çarşaf'ta da 1975'ten başlayarak haftalık karikatürler yayımladı. Karikatürleri, yurtiçi ve yurtdışında ortak sergi ve albümlerde yer alan Tüblek, Gazeteciler Cemiyeti'nin yarışmalarında da çeşitli ödüller kazandı. İtalya'da Bordigera ve Tolentino'da düzenlenen yarışmalarda birincilik, Kanada'da Montreal'de dördüncülük, Yugoslavya'da Üsküp'te başarı ödülü kazandı. Nehar Tüblek, yurtdışında en çok ödül alan Türk karikatürcü unvanının sahibiydi.

Cemal Nadir'den sonraki kuşak içinde kendine özgü bir kişilik oluşturmayı başaran Tüblek, başlangıçtan bu yana yalın bir çizgi dilinden yana oldu. Akşam gazetesinde geçirdiği yılların deneyleriyle oluşturduğu çizgi ve üslubunu korudu. Ve en acı, en çetin sorunları bile en hafif yanından ele alarak eleştirdi.

Dövizzedelerin son umudu yasada

8 Mart

Ekonomi Servisi - Dövizzedeleri kurtarmak için hazırlanan ikinci yasa teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bekliyor. İkinci yasa tasarısı, kamuoyunda **"ayıp yasa"** olarak adlandırılan ilk taslağın aksine kolaylıklardan yararlanacaklar için **"dövize endeksli tek kredi sınırlaması"** getirirken, bankaların bu uygulamadan uğrayacakları zararın yine bankalarca kurulacak bir fondan karşılanmasını öngörüyor.

ANAP Denizli Milletvekili **Hasan Korkmazcan**'ın Meclis'e sunduğu ve kamu bankalarının yanı sıra, özel bankalardan alınan dövize endeksli kredileri de kapsayan kanun tasarısında yer alan maddeler, şu hükümleri içeriyor:

Dövize endeksli olarak bankalardan (özel bankalar dahil) yuva, otomobil veya başka adlar altında kredi alan şahısların Türk parasına geçmeden evvel ödedikleri taksitlerin bir bölümünün anaparaya, diğer bir bölümünün de faize mahsup edildiği dikkate alınarak dövize endeksli bakiye kredi borçları, 1 Ocak 1994 tarihi itibarıyla ve bu tarihteki döviz kuru üzerinden belirlenecek.

Belirlenecek bakiye borçtan, ilgililerin bugüne kadar ödemiş oldukları tutarlar düşülecek. Kalan borç bakiyesine Toplu Konut İdaresi'nce uygulanmakta olan memur maaşı artışına endeksli ödeme planı uygulanmak üzere aylık taksitler belirlenecek. Yedi yıl içerisinde borcun tamamı ödenecek şekilde bir ödeme planı yapılacak ilgililere tebliğ edilecek.

Ancak bu madde hükümleri birden ziyade dövize endeksli kredi alanların sadece bir işlemi hakkında uygulanabilecek.

Bu uygulama sebebiyle bankaların birinci madde kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı meydana gelecek görev zararlarının karşılanması amacıyla, resmi mevduatları hariç olmak ve yıllık kârlarından karşılanmak üzere mevduat hesaplarının toplam tutarının yüzde 5'i tefrik edilerek (ayrılarak) Hazine Müsteşarlığı nezdinde oluşturulacak **"kefalet fonu hesabına"** her yıl ocak ayı içerisinde ve yedi yıl müddetle bankalarca yatırılır. İlgili bankaların görev zararları bu fondan karşılandıktan sonra bakiyesi Hazine'ye irat kaydedilir.

Bu kanunun yayım tarihine kadar, borçlanmasını ödeyemedikleri için icraya verilenler hakkındaki takibatlar durdurulur. Bunlar hakkında temeerrüt faizi uygulanamaz.

Kanun, 1.1.94 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer. Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kültür ve sanat yarışması sonuçlandı

9 mart

Cumhuriyet gazetesinin Kültür Bakanlığı ile birlikte düzenlediği ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okullararası sanat ve kültür yarışması sonuçlandı. Ödül kazanan öğrencilerin listesi şöyle:

İlkokullar 1. Dönem Resim Yarışması- **Konu:** Çevre ve Turizm. Türkiye genelinde 3.380 resim katılmış, erkek öğrencilerin gönderdiği resim 1.185 (yüzde 35), kız öğrencilerin gönderdiği resim 2.195 (yüzde 65).

Seçici kurul: Prof. Dr. Erol Eti, Prof. Dr. Mehmet Özer, Prof. Dr. Mustafa Plevneli, Yar. Doç. Nazan Erkmen, Nurten Berksoy, Onur Baskan.

Seçici kurul, değerlendirmesinde, öncelikle yapıtların müdahalesiz, özgün çalışmalar olmasına ve konunun plastik değerlerde doğru anlatılmış olmasına dikkat etti. Tüm yapıtları inceleyen seçici kurul, 341 resmi, sergilenmeye değer buldu. 20 resmi ise ödüllendirmeye layık buldu ve 12.500.000.- TL olarak saptanan ödülün 20.000.000.- TL'ye çıkarılarak başarı ödülüne değer bulunan 20 öğrencimizin 1'er milyonTL ile ödüllendirilmesine oybirliği ile karar verdi.

Ödül kazanan 20 öğrencimiz: Yasemin Aykut, Eda Basma, Onur Bayramoğlu, Elif Daç, Ayşen Merve Erdemir, Asena Demirci, Çağrı Dilek, Mila Erer, İpek Güner, Burcu Karayılan, Burak Kelleci, Ali Kızılay, Eylem Sinem Özyiğit, Çiğdem Paçal, Cesi Perez, Fırat Tuncay, Engin Yargıç, Merve M. Yılmaz, Işıl Yöndem, Beyza Vuruşanlar.

Ortaokullar 1. Dönem Resim Yarışması:

Konu: Ormanlarımız. Türkiye genelinde 3.365 resim katıldı. Erkek öğrenciler,1.048 (yüzde 31), kız öğrencilerin sayısı ise 2.317 (yüzde 69). Seçici kurul, ortaokul öğrencilerinin gönderdikleri resimler arasında sergilenmeye değer 53 resim saptadı. Bu resimlerden 20'sini ise ödüllendirmeye değer buldu. Seçici kurul, ödül için ayrılan 12.500.000.- TL'nin 20.000.000.- TL'ye çıkarılmasına ve bunun ödüle layık görülen 20 öğrencimiz arasında 1'er milyon TL olarak dağıtılmasına oybirliği ile karar verdi.

Ödül kazanan 20 öğrencimiz: Alp Aksu, Çiğdem Bayındır, Sayat Baronyan, Serap Beriyelmiler, Emine Beyazıt, Dilge Ciner, Ayça Doncudağ, Hande Enhoş, Esra Güvenç, Berat Hayta, Gül Hoşceylan, Sevgi Kabakçı, Yeliz Kabakçı, Elif Konakçı, Müge Koray, Pınar Kösüre, Hülya Pekgöz, Zeynep Saka, Elif Yücedağ, Ajda Zaim.

Lise ve Dengi Okullar 1. Dönem Şiir Yarışması:

Konusu: Hoşgörü.

Türkiye genelinde yarışmaya 223 şiir katıldı. Erkek öğrenci sayısı 47 (yüzde 21), kız öğrenci sayısı 176 adet (yüzde 79).

Şiir yarışmasında, Prof. Dr. Cevat Çapan, Doğan Hızlan, Gülsüm Akyüz, Hilmi Yavuz'dan oluşan Seçiciler Kurulu, mansiyon alacakların sayısını 3'ten

10'a çıkardı.

Seçiciler Kurulu'nun 40 şiiri yayımlanmaya değer bulduğu yarışmada, derece alan öğrencilerimiz şunlar:

Birincilik ödülü: Sevil Erman
İkincilik ödülü: Işıl Coşkun
Üçüncülük ödülü: Tuğba Gılcı
Mansiyonlar: Yıldız Biber, Senem Güzelırmak, Dilek Gönülalp, Halit Köse, Pınar Özcan, Evren Özkan, Ceren Pala, Hasan Taşkın, Murat Süren, Ayda Yıldız.

Lise ve Dengi Okul 1. Dönem Kompozisyon Yarışması:

Konu: Çevre ve Turizm. Türkiye genelinde 145 öğrenci katıldı. Erkek öğrencilerin gönderdiği kompozisyon sayısı 31 (yüzde 21), kız öğrencilerin gönderdiği kompozisyon sayısı 114 (yüzde 79).

Seçici kurul üyeleri: Necati Cumalı, Konur Ertop, Erol Toy, Dinç Tayanç.

Seçici Kurul, 26 eseri yayımlanmaya, 6 eseri de başarı ödüllerine değer buldu. Seçici Kurul, bu dalda ödül olarak ayrılan 12.500.000.- TL'yi 18.000.000.- TL'ye çıkararak başarı ödülünün 6 öğrenciye 3'er milyon olarak paylaştırılmasına karar verdi. **Başarı ödülüne değer bulunan öğrencilerimiz:** Ayten Çalış Diren Çakmak, Gülay Gün, Ece İdil, Sümeyra Kaya, Gülnur Uğurlu. Ödüller, ikinci dönem yarışma sonuçları alındıktan sonra dağıtılacak.

Kadın Gününde Sorular

MÜŞERREF HEKİMOĞLU *10 Mart*

Yalnız kadın gününde değil, başka zaman da genç arkadaşlarım sorar bana. Mesleğimde kadın olmanın sakıncalarını yaşadım mı? Güçlükler, engellemeler oldu mu hiç? Sonra daha genel sorular, kadınlar eşit haklarını ve özgürlüklerini yaşıyor mu ülkemizde? Kadın devrimi hangi düzeyde bugün?

İçtenlikle, kısaca yanıtlarım bu soruları. Mesleğimde kadın olmanın sakıncalarını yaşamadım ben. Güçlükler her meslekte var, erkekler için de. Özellikle bugün kişiliğini korumak bir başarı neredeyse! Ancak kesin karar verilirse direniyor, güçlükleri de özgüvenle aşıyor insan. Kadın - erkek ayrımı yok bu yolda. Kırk beş yıllık deneyimlerimde bu yargıya vardım ben. Kadın gazeteci olarak yaşadığım bir sorun vardı, onu da çözdüm... O sorun gebeliğim. Midem çok bulandığı için anne olmaktan vazgeçtim. Profesör **Türkân Akyol** ve başka dostlarım Cumhuriyet Dergi'de okumuşlar, üzülmüşler, Türkân Akyol mutlu bir anne olduğu için biraz da eleştirdi, ama ben doğru seçimi yaptığıma inanıyorum. O bulantılarla mesleğimin yoğun trafiğini yaşayamazdım. Seçimimi bu yolda yaptım, geriye bakmadım hiç, anne olmadım, ama tüm çocukları severek yaşadım, kaç çocuğum, kaç torunum var sayısını şaşırıyorum...

Gelelim öteki sorulara. Benim kuşağım, kadınların hakları, özgürlükleri için savaş vermedi hiç. Laik bir ülkede yaşamanın mutluluğunu da bugün daha çok duyuyoruz doğrusu. O mutluluk giderek özleme dönüşüyor çünkü. TV kanallarında ya da kimi gazete köşelerinde neler izliyoruz değil mi? Çağdışı görüşleri, kişisel inançları dinsel biçimde yansıtanlar, şeriatçılığı savunanlar, eyleme dönüştürenler var. Cumhuriyetimize, **Atatürk**'e, devrimlere karşı konuşuyorlar, bilimin ışığına kör kalıyorlar, kadınların da başını örtüyorlar. O örtüler; kimlikleri, kişilikleri yok etmek amacına yönelmeyecek mi acaba? Kadın hak ve özgürlüğünün yeri var mı şeriatta?

Gazeteci olarak birçok ülkeye gittim, o ülkelerin kadınlarını yakından tanıdım, Türkiye'nin yerini daha iyi gördüm dünya haritasında, Atatürk devrimlerinin anlamını daha iyi değerlendirdim. 1950'lerde dört kadın **İffet Halim Oruz, Hasene Ilgaz, Esin Talu Çelikkan** ve ben İsviçre'ye gittik. Kadın dernekleri, kadınların oluşturduğu baskı gruplarıyla görüştük. İsviçreli kadınlar, seçilme hakkından yoksundu henüz. Hasene Ilgaz ve İffet Halim Oruz, milletvekilliği de yapmaktan onur duyuyorlardı, aradan kaç yıl geçti, parlamentomuzda kaç kadın var, ülkenin yönetimine katılan kadınların oranı ne ölçüde? Siyasal haklarını ne ölçüde kullanıyor kadınlar? Oysa tüm meslek dallarında önemli tırmanışları var. Bilim dalında önem-

li ürünler veriyorlar, sanat dalında uluslararası düzeye ulaşıyorlar. Cinselliği çoktan aşmışlar, ama beri yanda *'bakirelik'* tartışmaları yapılıyor, namus kavramı iki bacak arasında bir et parçasında aranıyor neredeyse! O et parçası için adam öldürülüyor! Kadın devriminin ne düzeyde olduğuna karar vermek güç bu durumda. Çelişkiler ağır basıyor!

Mesleğimde uzun yılların birikimiyle vardığım bir gerçek var. Aydınlanma sürecini aşamayan bir toplum darboğazlardan, çelişkilerden kurtulamıyor. Aydınlanma süreci, bilimin ışığıyla aşılır her şeyden önce. Oysa karanlığa gömülüyoruz giderek, eğitim sorunları dağları aşıyor, her mahallede bir - iki camiye karşın, okul - öğretmen sorunu, çağdaş eğitim gereksinimi düşündürücü boyutlara varıyor, gerçekçi bir çözüme yaklaşmayı da ödün diye düşünüyor devleti yönetenler! Bilimden, teknolojiden yoksun bir ülke, gümrük birliğine girse de yalnızlığa gömülmez mi acaba? Eğitimden yoksun kalarak daha çok sömürülmez mi? Önce içerideki duvarları yıkmak gerekiyor, hak ve özgürlüklerimizi yaşama geçirerek soluğumuz güçlenir, yalnızlığı aşabiliriz.

Bu akşam CSO konserini izlemenizi dilerim. Sanırım TV'de de yayımlanır. Değerli sanatçımız **Gürer Aykal,** bu konser için geldi okyanusun ötesinden. Cumhuriyet konseri onun yönetiminde gerçekleşecek. CSO da Atatürk'ün müzik devrimiyle oluşan bir ürün, daha önce sarayda da bir orkestra var, çoksesli müziğin çekirdeğini de oluşturuyor, ama çoksesli müziğin gelişmesi için olumlu çabalar, devletin dar bütçesinden özveriler müzik devrimiyle gerçekleşiyor. Mutlu bir olay, teksesli politikalara, TV ekranlarını kuşatan teksesli programlara karşın, çoksesli müzik sevgisi de yaygınlaşıyor ülkemizde. **Suna Kan'**ları, **İdil Biret'**leri, **Ayla Erduran, Verda Erman, Gülsin Onay,** ve öteki kadın müzisyenlerimizi de *"Laik Türkiye'nin ve Atatürk devrimlerinin uzantısı"* diye selamlıyor dünya. CD'leri yabancı radyolarda çalıyor, dünyaca ünlü solistlerin yanında onlar da yer alıyor. Başka hangi İslam ülkesinde var çoksesli müzik dalında tırmanan kadın sanatçılar?

Başka hangi İslam ülkesinde orkestrada kadın üyeler var?

Kimi ülkelerin kadınları ezan sesinden başka ses duymuyor değil mi?

Vehbi Belgil'i yitirdik

11 Mart

İstanbul Haber Servisi - Gazetemiz yazarlarından **Vehbi Belgil** geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etti. Belgil'in cenazesi Fatih Camii'nde öğleyin kılınacak cenaze namazının ardından Edirnekapı Sakızağacı Şehitliği'nde toprağa verilecek. Gazetemizde bilim yazıları yazan Belgil, su parasını yatırmak için İş Bankası Bahçelievler Şubesi'ne gitti.

Burada sıra bekleyen Belgil fenalaştı. Çevredekilerin yardımıyla Bahçelievler Ömür Hastanesi'ne kaldırılan Vehbi Belgil'in kalp kirizi geçirdiği ve yolda vefat ettiği anlaşıldı. 1916 yılında İstanbul'da doğan Vehbi Belgil, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu.

Uzun yıllar diplomatlık yapan Belgil, İTO'da Etüd Şube Müdürlüğü'nden emekli oldu. Vatan gazetesinde bir süre çalışan Vehbi Belgil, daha sonra Cumhuriyet gazetesinde bilim yazıları yazmaya başladı. Belgil'in **"Ortak Pazar Anlaşması"** adlı bir kitabı da bulunuyor.

ABD'den IRA'ya davet

FUAT KOZLUKLU *11 Mart*

WASHINGTON - Beyaz Saray'ın kapıları ABD tarafından düne kadar **"terörist"** olarak kabul edilen Filistin Kurtuluş Örgütü'nün lideri **Arafat**'ın ardından bu kez de Kuzey İrlanda'nın İngiltere'den bağımsızlığı için mücadele eden İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu'nun (IRA) siyasi kolu **Sinn Fein**'in lideri **Gerry Adams**'a açılıyor.

ABD Başkanı **Bill Clinton**'ın, İngiltere'nin bütün itirazlarına karşın **"kırmızı halı"** sereceği Adams, kongrede de Temsilciler Meclisi Başkanı **Newt Gingrich**'le bir araya gelecek. İngiltere'nin büyük tepkisini çeken Clinton'dan Gerry Adams'a **"Beyaz Saray"** daveti, önceki gün resmen açıklandı.

Altı ay önce **"ateşkes"** ilan eden IRA'nın siyasi kolu Sinn Fein partisi liderinin ABD'ye önümüzdeki hafta geleceği bildirildi. Açıklamayı yapan Beyaz Saray sözcüsü **Mike McCurry**; Başkan Bill Clinton'ın, Adams'ı St. Patrick's günü dolayısıyla 17 martta Beyaz Saray'da vereceği öğle yemeğine davet ettiğini söyledi.

Haberi ABD televizyonları naklen duyururken gazeteler de birinci sayfalarından yayımladılar. Beyaz Saray Sözcüsü McCurry'nin açıklamasından kısa bir süre sonra da kongrenin en güçlü ismi Gingrich, gazetecilere **"Beyaz Saray, Adams'ın ziyaretinin anlaşma sürecine yardımcı olacağını düşünüyor"** dedi. Gerry Adams'ın, Clinton'dan ABD vizesi alması aynı zamanda bu ülkede faaliyet gösteren kuruluşlardan ve kişilerden maddi yardım toplamaya hak kazanması anlamına da geliyor.

Adams'ın ABD ziyareti sırasında, Amerikan liderinin yanı sıra Sinn Fein'e parasal destek sağlamak için İrlanda kökenli işadamlarıyla da görüşmesi bekleniyor.

Adams, ABD'nin IRA'ya 20 yıldır uyguladığı yasağı geçen yıl kaldırması üzerine ilk olarak 1994 yılı ocak ayı sonunda New York'a gelmişti. Büyük ilgiyle karşılanan Sinn Fein liderine Clinton yönetiminin **"vize yasağını"** kaldırması İngiltere'yi ayağa kaldırmış, İngiltere Dışişleri Bakanı **Hurd** Washington'un kararını kınamıştı.

IMF doymuyor

AYŞE SAYIN / ESRA YENER *11 Mart*

ANKARA - Hükümet: Uluslararası Para Fonu'na (IMF), memur ve işçi sayısının azaltılacağını, geçici işçi alımının dondurulacağını, KİT'lerin tasfiye edileceğini, ek vergiler konulacağını, kamu işçi ücretlerine **"mütevazı"** artış yapılacağını, memurların enflasyon kayıplarının karşılanmayacağını iletti.

Hükümet, stand-by kredi anlaşmasının uzatılması için IMF'ye niyetmektubu sundu. Mektupta hükümet, 5 Nisan istikrar önlemlerinden beklenilen sonucun alınamadığını da itiraf ederken, iç borç faiz ödemelerinin tahminlerden çok yüksek gerçekleşmesi nedeniyle 1994 yılı için hedeflenen 110 trilyon liralık bütçe açığının 148 trilyon lira olarak gerçekleştiği belirtildi.

Mektupta, **"Enflasyon beklenilenden çok yüksek değerlerde gerçekleşti. Üretim ve istihdam da, tahminlerimizden çok büyük oranda düştü"** dendi.

Hükümetin, IMF'ye sunduğu niyet mektubunda öngördüğü yeni istikrar önlemleri ve hedeflerişöyle:

Hükümetin Bütçe Yasası'nda 198 trilyon lira olarak öngördüğü bütçe açığının, 1995 yılında 219 trilyon lira olarak gerçekleşmesi öngörüldü. Mektuba göre; bütçe gelirlerinin arttırılmasına yönelik olarak, vergi performansında kalıcı tedbirler alınacak. Benzin ve diğer petrol ürünlerine konulacak ek vergilerden 22 trilyon lira, motorlu vasıta vergileri, harç ve cezaların enflasyon oranında arttırılmasından 10 trilyon lira, alkol ve tütün mamullerine konulacak ek vergilerden 10 trilyon lira ve diğer fon ile gelirlerden 13 trilyon lira gelir elde edilecek.

Vergi gelirlerinden belediyelere ayrılan pay yüzde 1 oranında düşürülecek; belediyeler, aradaki farkı emlak vergilerini arttırma yoluyla kapatacaklar. 1994 yılındakonan ek vergilerden elde edilen gelir, 1995 yılındakamu arazilerinin satışı yoluyla sağlanacak.

KİT'lerin finansmanı için aktarılacak kaynak yarı yarıya düşürülecek. KİT'leryeniden yapılandırılacak. 7 büyük KİT'in borçlanma yoluyla sağladıkları finansmanları 3'er aylıkhedeflere göre belirlenecek. Bu çerçevede, zarar eden ve özelleştirilemeyen KİT'lerde küçültme ve tasfiye yoluna gidilecek. Tarım destekleme alımları düşürülecek. Elektrik üretim birimlerinden bir bölümü satılacak. Kömür madenlerinin bir kısmının işletimi, kiralama yoluyla özel sektöre devredilecek.

Mektupta, 1994 yılında en büyük zarara sahip olan Karabük Demir - ÇelikFabrikası'nın özel yönetime devredilmesi yoluyla Türkiye Demir - Çelik İşletmesi'nin (TDÇİ) zararının kapatılacağı da vurgulandı. Devlet Demir Yolları'nın (TDDY) yeniden yapılandırılması için bir komisyon oluşturulduğu da belirtilen mektupta, 1996 yılında bu işletmenin yeniden yapılandırılacağı belirtildi.

Bu çerçevede, TEKEL, Türkiye Taş Kömürü Kurumu, TEK, Türkiye Demir - Çelik İşletmeleri, Türkiye ŞekerFabrikaları, Toprak Mahsulleri Ofisi, TDDY'nin 1995 yılı içinde alacakları borç toplamı mart ayında 12 trilyon 500 milyar lira, haziran ayında 29 trilyon 500 milyar lira, eylül ayında 52 trilyon lira, aralık ayında da 70 trilyon lira olacak.

Özelleştirmeden 1995 yılında 5 milyar dolarlık gelir beklendiği belirtilen mektupta asıl büyük satışın, telekomünikasyon hizmetlerinin özelleştirilmesi olacağı vurgulandı.

Mektupta, kamu giderlerini azaltmak için kamu çalışanlarının ücretlerindeki artışın reel olarak düşük tutulacağı belirtilirken, Personel Yasası'nda yapılacak değişiklikle, kamudaki personel adedinin azaltılmasının hedefleneceği, geçici işçi alımının dondurulacağı, emekliliğin hızlandırılacağı belirtildi.

Özelleştirmenin işçi çıkarımı için bir araç olarak gösterildiği mektupta, **"Özelleştirme kapsamında bulunan 105 bin işçinin çalıştığı KİT'lerinyanı sıra 122 bin işçinin çalıştığı yeni 20 KİT de satılmak üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilecek"** dendi.

Memur maaşlarının hedeflenen enflasyon doğrultusunda arttırılacağı, zamlarda geçmiş enflasyonun dikkate alınmayacağı vurgulanan mektupta, **"Sendikalı kamu işçisinin ücretlerine 1995 yılında 'mütevazı' bir artış yapılacak. Bu yolla özel sektördeki işçi ücretlerinin de düşmesi sağlanacaktır"** dendi.

SSK'nin yeniden yapılandırılmasına yönelik hazırlanacak yasayla, özel sektörde emeklilik yaşınınkadınlar için 55, erkekler için de 60'a yükseltileceği vurgulandı.

Alevilere saldırı

13 Mart

İstanbul Haber Servisi - Gaziosmanpaşa Gazi Mahallesi İsmet Paşa Caddesi üzerinde çoğunluğu Alevi yurttaşların gittiği 5 kahve ile bir pastane, kimliği belirlenemeyen kişilerce otomatik silahlarla tarandı. Olayda ilk belirlemelere göre biri Alevi dedesi olmak üzere 2 kişi öldü, aralarında polislerin de bulunduğu çok sayıda yurttaş yaralandı. Olaylar üzerine mahalle sakinleri yürüyüş yaptı, bazı gruplarca dükkânlar tahrip edilirken arabalar devrildi. Olay yerine geç gelmekle suçlanan güvenlik güçleri, saldırıları protesto edenleri durdurmak için havaya ateş açtı. Kentin çeşitli bölgelerinde de saldırıyı protesto amacıyla sabah saatlerine kadar yürüyüşler yapıldı. Kaçan saldırganlar, gasp ettikleri ticari taksinin şoförünü bıçaklayarak öldürdükten sonra aracı yaktılar.

Gaziosmanpaşa Gazi Mahallesi İsmet Paşa Caddesi üzerinde bulunan kahveler saat 21.15 sıralarında kimliği belirlenemeyen kişilerce otomatik silahlarla tarandı. Edinilen bilgilere göre 34 TJL 86 ve harf kodu alınamayan 34... 12 plakalı 2 ticari taksi Gaziosmanpaşa Dörtyol mevkiini geçtikten sonra çoğunluğu Alevi yurttaşların yaşadığı İsmet Paşa Mahallesi Selimpaşa Caddesi üzerindeki Doğu Kıraathanesi önüne geldi. Görgü tanıklarının anlattıklarına göre içlerinde bir de bayan bulunan araçtan Doğu Kıraathanesi'ne otomatik silahlarla ateş açıldı. Saldırganlar daha sonra aynı cadde üzerinde bulunan Dostlar, Yavuz Kardeşler, Cihan ve Türkmenler kıraathanelerini de otomatik silahlarla taradılar. Saldırganlar 50 metre ileride bulunan bir pastaneye de yine otomatik silahlarla ateş açtıktan sonra hızla olay yerinden uzaklaştılar. Saldırıda kullanılan 34 TJL 86 plakalı ticari araç olay yerinin yakınındaki Gazi Mahallesi 987. Sokak'ta yarı yanmış vaziyette terk edilmiş olarak bulundu. Aracın bagajında yapılan incelemelerde, aracın şoförü **Mesut Efe,** elleri ve ağzı bağlanmış şekilde ve gırtlağı bıçakla kesilerek öldürülmüş olarak bulundu. Olayın hemen ardından sokağa dökülen mahalle sakinleri yaralıları araçlarıyla hastanelere taşıdılar. İlk saldırıya uğrayan Doğu Kıraathanesi'nde aldığı kurşun yaralarıyla ağır yaralanan **Halil Kaya** (67) adlı bir Alevi dedesi hastaneye yetiştirilemeden yaşamını kaybetti. Kahvehaneler ve pastanenin silahla taranması sırasında 21 kişi yaralandı. Yaralılar, Özel Gaziosmanpaşa Hastanesi ile Haseki, Cerrahpaşa ve Çapa hastanelerine sevkedildiler. Daha sonra hastanelerde tedavi gören 1 kişinin daha öldüğü öne sürüldü. Hastanelerdeki yaralılardan adları belirlenenler şöyle:

Haseki: **Rıza Balta, Kamuran Sönmez,** Özel Gaziosmanpaşa: **Hüseyin Bozoklu, Dursun Bozoklu, Arslan Bozoklu, Mehmet Can Polat, Süleyman Yarar, Murteza Güler, Adem Güler, Tahsin Düzgün,** Okmeydanı SSK: **Barış Işık,** Samatya SKK: **Süleyman Yaşar,** Özel Hayat Hastanesi **Hamtu Altıntaş.**

Olayların duyulması üzerine Gazi Mahallesi'nde yaşayan Alevi yurttaşlar sokağa döküldü. Bu arada bazı gruplar İsmet Paşa Caddesi üzerinde bulunan arabaları devirip dükkânları tahrip ettiler. Alevi yurttaşlar **"cemevi tahrip edildi ve tarandı. Çok sayıda Alevi öldürüldü"** söylentilerinin de yayılması üzeri-

ne yürüyüşe başladılar. Alevi dedesi Halil Kaya'nın da öldürüldüğü Doğu Kıraathanesi önüne kadar yürüyen yurttaşlar **"Polis nerede", "Faşistlere ölüm", "Faşizme karşı omuz omuza", "Oligarşi çekil"** diye sloganlar attılar.

Saatler 02.00'ye yaklaştığında Alevi vatandaşların yürüdüğü Gazi Karakolu önünde barikatlar kurdular. Polis, yürüyüşü engellemek için havaya ateş açarken İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir,** polisi alarma geçirdiğini açıkladı. Bu arada bazı televizyon kanalları aranarak olay, Türkçü İntikam Tugayı (TİT) ve PKK adına üstlenildi. Ancak bu üstlenme haberleri Gaziosmanpaşa'ya ulaştığında tepkiler daha da arttı. Saldırıyı protesto edenler, **"Faşistlere ölüm", "Polis, faşistler el ele"** diye slogan atarak tepkilerini dile getirdiler. Saatler 02.00'ye yaklaştığında Alevi yurttaşlar İstanbul'un çeşitli semtlerinde yürüyüşlerle tepkilerini göstermeye devam ediyorlardı.

Gaziosmanpaşa'da ise Gazi Karakolu yakınında yürümekte kararlı olan yurttaşların üzerine ve havaya ateş açıldı. Atılan taş ve sopalarla çok sayıda polis de yaralandı. Gruplar arasından da silahlarla ateş edildiği görüldü. Gazetemiz baskıya girdiği sırada saatler 02.00'yi gösterirken başta Gaziosmanpaşa olmak üzere kentin çok sayıdaki bölgesinde çatışmalar ve yürüyüşler sürüyordu.

Gümrük Çizgileri

YAKUP KEPENEK *13 mart*

Otomobil sürerken ulaştığınız *"en yüksek"* hız nedir? Saatte 150 km mi? Ya saatte 250 km'ye ne dersiniz? Yarış otomobillerinin hızıdır bu. Oysa 250 km/saat uçakların iniş yani *"duracakları"* sıradaki hızlarıdır. En yüksek ile en düşük hız göreli kavramlardır. **A. Einstein**'ın bilime kazandırdığı görelilik kuramı, toplumsal, ekonomik ve siyasal çözümlemelere, nedense bir türlü getirilemiyor.

Gümrük Birliği Anlaşması (bundan sonra isterseniz GBA diyelim) ile yaklaşık 150 yıl öncesinin Baltalimanı Anlaşması arasında *"koşutluk"* kurmak kağnı ile uçağı özdeş saymak olur. *"Görelilik"* algılanmazsa *"Tanzimat"* kafası yakıştırması sürer gider. Kafalar karışır.

Sermaye ne zaman ulusaldır? Sermaye *"üretim"* amacıyla bulunduğu ülkenin üretim olanaklarını genişlettiği ölçüde, *"üretime bağlandığı"* oranda yerlidir ve ulusaldır. Sermaye üretimden koptukça kolayca uçar, gider. Sermayenin ticaret ve finans türleri *"bu açıdan"* ulusal sayılmaz. Kaldı ki Türkiye 1988 sonrasında sermaye giriş çıkışları açısından tam serbestlik dönemine girmiştir.

Türkiye Osmanlı'dan başlayarak bir *"ulusal sanayi"* yaratma çabalarını 1980'e dek sürdürdü. Sanayileşme sürecinde en başarılı olunan dönem 1930'lu yılların devletçilik dönemidir.

Planlı dönemde, yani 1960 sonrasının hızlı sanayileşmesi bir dizi yanlışı da içerir. Ülke, 1980 sonrasında sanayileşme iddiasından vazgeçmiş, sanayileşmeyi tümüyle *"piyasa koşullarına"* bırakmıştır. Var olan koşullarda *"devlet eliyle ya da yoğun devlet desteğiyle sanayileşme"* dönemi geride kalmıştır. Gündemde, yeni demir-çelik, kâğıt, makine ve motor üretimi tasarımları, son on beş yıldır hiç yoktur.

Özelleştirme, bu *"ulusaldan kaçış"*ın çok önemli bir boyutudur. Kaldı ki sermayenin, *"sendikacılığı hoş görme", "sosyal sigorta borçlarını zamanında ödeme"* ve *"vergilerini verme"* gibi *"toplumsal sorumluluklarını anımsama"* olasılığı, Avrupa içinde daha fazla olacaktır; olmak zorundadır. Sermaye daha istikrarlı bir ortamda *"daha az kâr oranlarıyla"* çalışacaktır.

Ücretlere gelince, Avrupa ülkelerinde toplam net katma değer ya da ulusal üretim içinde emeğin payı yaklaşık yüzde 70 dolayındadır; kalan yüzde 30 da sermayenin payıdır.

Ülkemizde ise bu oranlar tümüyle tersinedir. Emeğin payı tartışma konusu olan sanayinin alt sektörlerinde dolaylı vergiler, aşınma ve eskime paylarından arındırılmış, yani net katma değerin ortalama yüzde 15-25'i dolayında değişiyor. 12 Eylül gibi baskı dönemlerinde bu pay daha da azalıyor.

Yerli sanayinin, çalışan başına ödediği birim ücretler de Avrupa ülkelerinin onda biri dolayındadır; eğer Avrupa Birliği ortalaması saat ücreti 100 alınırsa Türkiye'de bu 13 dolayındadır. Sonuç olarak GBA sonucu, ne toplamda ne de bireysel düzeyde, katma değer içinde emeğin payının azal-

ması olasılığı yok denecek kadar azdır.

İşsizliğin artacağı görüşü de gerçekçi sayılamaz. Aslında Türkiye'de *"işsizlik"* konusu tam bir bilinmezlik içindedir ve bilindiği kadarıyla da çok büyük boyutlardadır.

Bu nedenlerle *"ulusal üretimden ve emekten yana"* olanların GBA'ya karşı çıkmasının, günümüzde ekonomik bir dayanağı bulunmuyor.

Ya bundan sonrası? Gelecek yıllarda Türkiye iki yolda gidebilir. Yollardan biri tam üyeliktir; öbürü de Avrupa'nın dışında kalmaktır. İzlenmesi gereken tam üyelik yoludur. Asıl, son amaç olarak tam üyelik alınmazsa, üretim güçlerinin gelişmesi sağlanamaz. Üretimsizlik, yoksulluk ve işsizlik birikimli olarak yoğunlaşır.

Tam üyeliğe giden yol, üretim yapısını ileri teknolojiye dayalı kılmaktan geçiyor. Bu da ulusal düzeyde yeni bir yaklaşımın sergilenmesini gerektiriyor.

Gümrük birliği üretimde ileri teknoloji kullanılmasını gerektiriyor; birim maliyetin azaltılması ve ürün kalitesinin yükseltilmesi gerekliliği bunu zorunlu kılacaktır. Yeni düzlemde yaşamsal olan, hükümetin, işveren ve işçi kesimlerinin, meslek oda ve birlikleriyle üniversiteleri de içerecek bir yaklaşımla, öncelik verilecek sektörler başta olmak üzere, üretimin niteliksel sıçramasının nasıl sağlanacağı konusunda işbirliği yapmasıdır.

Bu işbirliği, işgücünün niteliğini yükseltmeyi, araştırma ve geliştirmeyi yani sermayenin niteliğini arttırmayı ve buna koşut kurumsal yeniden yapılanmayı içerirse anlamlı ve verimli sonuçlar verir.

İşgücünün niteliği, eğitim ve öğretimin yaratıcı akılcı ve teknik bir öz kazanmasını gerektirmektedir. Türkiye, eğitim yapısını baştan aşağı bu doğrultuda düzenlemeli, araştırma ve geliştirmeye daha çok kaynak ayırmalı, bu amaçla uluslararası işbirliği olanaklarını değerlendirecek düzenlemeleri hiç zaman yitirmeden yapmalıdır.

Emek ve üretken sermayenin, yani üretici güçlerin *"niteliğinin"* geliştirilmesi için bir şok - silkinme sağlayabildiği ölçüde GBA yararlı sonuçlar verecektir.

16 Mart'ın failleri sokakta

YAHYA KOÇOĞLU *16 mart*

Yedi üniversite öğrencisinin öldürüldüğü **'16 Mart katliamı'**nı gerçekleştirenler, katliamın üzerinden 17 yıl geçmesine karşın cezalandırılamadılar. Olayın **'basit bir ülkücü saldırısı'** olmadığı savı, aranan bir polis memurunun 3 yıldır bulunamaması gerçeğiyle birleşti.

16 Mart 1978 günü saat 13.30 sıralarında İstanbul Üniversitesi Merkez Binası'ndan çıkan ve çoğunluğunu hukuk fakültesi öğrencilerinin oluşturduğu grubun üzerine eczacılık fakültesi önünde bomba atılmış, patlamanın ardından grup, **"Beyazıt komünistlere mezar olacak"** sloganını atan kişilerce taranmıştı. İstanbul Üniversitesi Hukuk ve İktisat fakülteleri öğrencileri **Baki Ekiz, Hamit Akın, Ahmet Turan Ören, Hatice Özen, Cemil Sönmez, Abdullah Şimşek** ve **Murat Kurt**'un yaşamına mal olan saldırıda 41 öğrenci de yaralanmıştı.

Olaydan sonra Ülkü Ocakları Derneği (ÜOD) İstanbul Şube Başkanı **Orhan Çakıroğlu,** ÜOD Yöneticisi **Mehmet Gül,** dönemin MHP Gençlik Kolları şimdinin İstanbul il yöneticisi **Kazım Ayaydın,** yine ÜOD'li **Ahmet Hamdi Paksoy** ve **Sıddık Polat** hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askeri Mahkemesi'nde dava açılmıştı. Sıddık Polat hakkında TCK'nin 450/4 maddesi uyarınca **"Birden fazla kişiyi teammüden öldürmek",** diğer sanıklar için de aynı suça iştirakten açılan ve 15 ay süren davada, Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nun kararıyla bütün sanıklar beraat etmişti. Mahkemenin kararıyla yedi öğrencinin öldüğü, 41 öğrencinin yaralandığı bu olayın faillerinin bulunamadığı itiraf ediliyordu.

Katliamdan 3 gün sonra POL-DER, saldırının, 8 Mart 1978 tarihli yazıyla İstanbul Emniyet Müdürlüğü Toplum Zabıta Müdür vekili **Murat Naimoğlu**'na ihbar edildiğini açıklamış, İçişleri Bakanlığı da ihbarı doğrulamıştı. Ancak ihbara karşın önlem almayan emniyet görevlilerine herhangi bir ceza uygulanmadı.

Olaydan sağ olarak kurtulanlar, 10 Eylül 1992'de İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na bir suç duyurusu dilekçesi verdiler. Aktüel dergisinde 1978 yılında öldürülen MHP'li **Zülküf İsot**'un ailesiyle yapılan bir söyleşide ortaya yeni deliller çıktığının belirtildiği dilekçede, İsot'un ailesinin anlatımlarıyla katliama 16 Mart 1978'de polis olan **Mustafa Doğan,** Zülküf İsot'u öldüren **Latif Akdı** ve Sıddık Polat'ın katıldığının belirlendiği kaydedildi. Katliam soruşturmasına yeni bir boyut katan ve tanık ile sanıkların adreslerinin de eklendiği dilekçe yeni bir soruşturmayı başlattı. İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'nın Mustafa Doğan'ın nerede görev yaptığını belirleyebilmek için 3 yıldır süren çabaları, emniyetin Amasya, Adana ve Gaziantep'e gönderdiği yazıların yanıtlarının beklenmesi nedeniyle bir sonuca ulaşamadı.

Olayın aydınlığa kavuşması için aradan geçen zamana karşın halen çalışmalar yapan Avukat **Cem Alptekin,** saldırının sıradan bir ülkücü saldırısı olmadığının birkaç kanıtı bulunduğunu savunuyor. Dosyadaki belgeler, ifadeler ve raporların, saldırının kentin en işlek ve çok sayıda polisin görev yaptığı meydanında gerçekleşmesinin, saldırıdan önce yapılan ihbarın dikkate alınmamasının bu savını güçlendirdiği vurgulayan Alptekin, faillerin arasında bulunan polisin bilinçli olarak kaçmasının da savını doğrulayan ikinci bir kanıt olduğunu söylüyor. Yargı aşamasındaki yavaş ilerlemenin, katillerin 20 yıllık zamanaşımı zırhını kuşanmalarına yol açacağına dikkat çeken Alptekin, **"Yaşanan faili meçhul cinayetlerin çözülmesi, her boyutuyla ortaya çıkarılması için 16 Mart katliamının, 1 Mayıs 1977 katliamının gerçek failleri üzerindeki perdey kaldırmak gerekiyor"** diyor

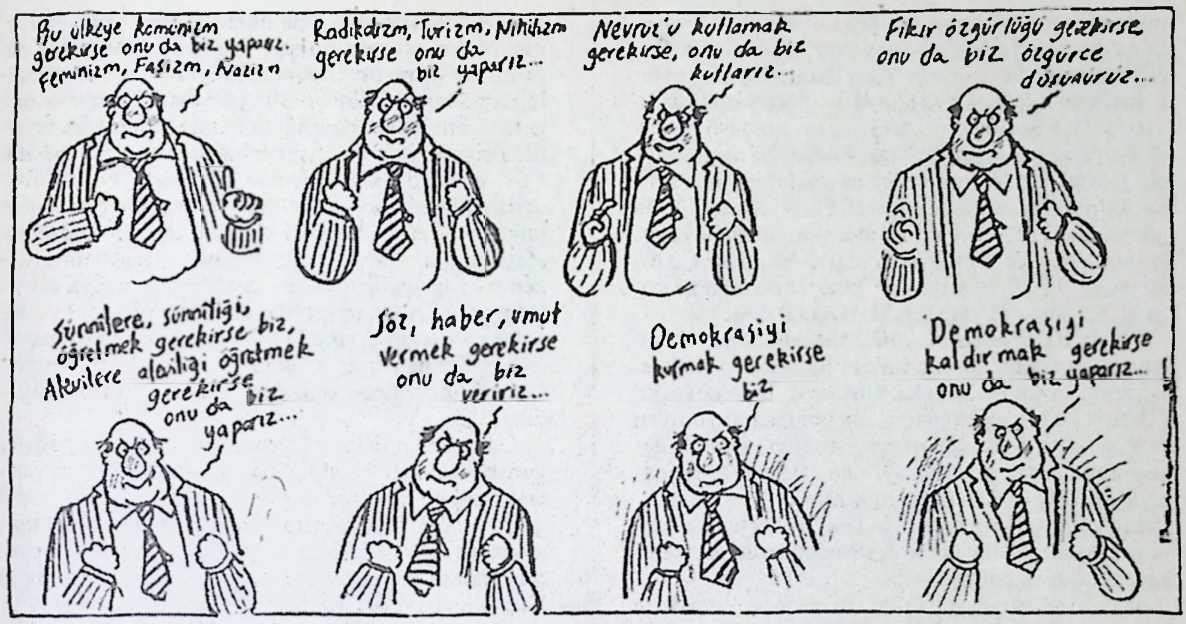

Ümraniye'de halka ateş açıldı

16 mart

İstanbul Haber Servisi - Gaziosmanpaşa'da Alevilerin gittiği kahvehaneler ve bir pastanenin taranmasıyla başlayan olaylar dün Ümraniye'ye sıçradı. Saldırıları protesto amacıyla yürüyüş yapan halkın üzerine ateş açılması sonucu 4 kişi öldü, 4'ü ağır 16 kişi yaralandı. Geçen pazar gününden bu yana yaşanan olaylarda ölenlerin sayısı 30'a yükseldi. Olaylar, askerlerin devreye girmesiyle duruldu. Görgü tanıkları, ilk ateşin, grubun içinde bulunan ve sivil polis olduğu öne sürülen **'Ülkücü Turan'** lakaplı kişi tarafından açıldığını öne sürerek yetkililere ihbarda bulundular. İstanbul Valiliği ise yaptığı yazılı açıklamada, polisin üstüne binaların çatılarından ve grubun içinden bir kişi tarafından ateş açıldığını belirterek Ümraniye'deki olaylarda emniyet görevlilerinin ihmali bulunup bulunmadığının anlaşılması için soruşturma başlattı. Olaylar üzerine Ümraniye'de Mustafa Kemal, İstiklal, Namık Kemal ve Üsküdar'da da Örnek Mahallesi'nde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bu mahallelerdeki okullar tatil edildi. Gaziosmanpaşa'da ise bugün saat 06.30'dan itibaren sokağa çıkma yasağı kaldırıldı.

İstanbul'da binlerce kişi çeşitli semtlerdeki yürüyüşlerle saldırıları protesto etti. Gazi Mahallesi'ndeki olaylarda ölenlerin cenazeleri geniş güvenlik önlemleri altında ailelerine teslim edildi. 2 cenaze Alibeyköy, 6 cenaze Gazi Mezarlığı'na gömüldü. Gazi Mahallesi'nde 3 gündür barikatlar arkasında direnen gösterici gruplar da askerin devreye girmesiyle dağıldılar. Barikatlar temizlendi.

Gaziosmanpaşa Gazi Mahallesi'nde 5 kahve ve bir pastanenin, kimliği belirsiz kişilerce otomatik silahlarla taranmasından sonra başlayan olaylar dün de sürdü. Pazartesi akşamı sokağa çıkma yasağı ilan edlen Gazi Mahallesi'nde sabaha kadar süren sakin hava, polis panzerlerinin saat 05.00 sıralarında Cemevi'nin yakınından çevreye ateş açmasıyla gerginleşti. Mahalle sakinleri geceyi evlerinde geçirirken, bazı grupların oluşturduğu barikatlarda ise ateşler yakıldı. Barikatların arkasında bekleyen gruplar uzlaşmaya yanaşmazken, Alevi derneklerinin temsilcileri ile askeri yetkililer arasında **"değerlendirme toplantısı"** yapıldı. Hacı Bektaş-ı Veli Kültürünü Tanıtma Derneği Başkanı **Hüseyin Gülen** ve diğer dernek yöneticileri ile 1. Zırhlı Tugay Komutanı Tuğgeneral **Rıza Küçükoğlu,** saat 10.30'da barikatlarda bir araya geldiler. Gülen ayrıca olaylar sırasında kaybolduğu öne sürülen 400 kişinin bulunması için devletin yardım etmesi gerektiğini söyledi ve gözaltındaki kişilerin serbest bırakılmasını istedi. Tuğgeneral Küçükoğlu ise barikatlar kaldırılıp barış ve huzur ortamı sağlandıktan sonra kayıplar konusunda valiliğe gidilebileceğini söyledi.

Bu gelişmeler yaşanırken uçakla Ankara'dan İstanbul'a gelen CHP Genel Başkanı **Hikmet Çetin,** CHP Genel Sekreteri **Adnan Keskin** ve bir grup milletvekili ile Çankaya Belediye Başkanı **Doğan Taşdelen**'den oluşan CHP heyeti de Gaziosmanpaşa'ya giderek Kaymakamlık'ta yetkililerden olayların gelişimiyle ilgili bilgi aldı. Heyet daha sonra olaylarda yaralananları Gaziosmanpaşa Hastanesi'nde ziyaret ederek geçmiş olsun dileğinde bulundu.

Bu arada cenazelerin bulunduğu Cerrahpaşa'daki Adli Tıp Kurumu Morgu'nun önünde sabah saatlerinden itibaren yoğun güvenlik önlemleri alındı. Olaylarda yaşamlarını yitiren on kişinin cenazesi dün ailelerine teslim edildi. Aileler güvenlik önlemleri al-

tında cenazeleri aldılar. İki kişi Alibeyköy Mezarlığı'na, bir kişi de Avcılar Mezarlığı'na gömüldü. Önceki gece Gaziosmanpaşa Fatih Caddesi üzerinde bir arabaya molotof kokteyli atılması sonucu yaşamını yitiren **Şefika Sevim**'in cenazesi de ailesine teslim edildi. 6 cenaze ise doğrudan Gazi Mahallesi'ne götürüldü. Cemevinin önünde toplanan yaklaşık 5 bin kişinin katıldığı bir törenle cenazeler Gazi Mezarlığı'na gömüldü. Cenaze töreni sırasında polis mahalleye sokulmazken askeri birlikler önlem aldılar. Cenaze törenine katılanlar mezarlıktan Cemevi önüne kadar yürüdükten sonra olaysız şekilde dağıldılar.

Olaylarda yaşamlarını yitirenler toprağa verilirken İstanbul'un çeşitli semtlerinde de protesto yürüyüşleri yapıldı. Okmeydanı, Kâğıthane ve Piyalepaşa'da yaklaşık 20 bin kişi toplandı. Bu bölgelerde yürüyen ve slogan atarak saldırıları protesto eden Aleviler daha sonra olaysız şekilde dağıldılar. Ancak Piyalepaşa'da küçük grupların zaman zaman polise taş attıkları ve yuhaladıkları belirtildi. Pek çok semtte de Alevi yurttaşlar ile olayları protesto edenler dükkânların kepenklerini kapattılar.

Saat 15.00 sıralarında olayları protesto amacıyla Ümraniye'de toplanan 200 kişi, E-6 karayolunu trafiğe kapatmak istedi. Polisin buna izin vermemesi üzerine grup yeniden mahalleye dönmeye başladı. Bu sırada İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir**'in telsizden sesi duyuldu. Menzir, sık sık polislerin ateş açmamasını ve gruplar içinden açılan ateşe karşılık vermeyip sağduyulu davranmalarını istedi. Buna karşın 15.30 sıralarında grubun üzerine ateş açıldı.

Görgü tanıklarının anlattıklarına göre Mustafa Kemal Mahallesi'nde toplanan yaklaşık 200 kişilik bir grup, saldırıları protesto eden sloganlar atarak mahalle merkezinde bulunan 30 Ağustos İlkokulu önüne geldi. Tam bu sırada grubun içinde bulunduğu belirtilen sivil giysili bir kişi silahla ateş etmeye başladı. Çok sayıda kişi kanlar içinde yere düştü. Çıkan arbedede polislerin de ateş açtığı ve meydanın çevresinde bulunan bazı sivil giysili kişilerin de halkın üzerine ateş açtıkları öne sürüldü. Bir anda savaş alanına dönen meydanda bir yandan yaralılar taşınmaya çalışılırken diğer yandan gruplar içinden polise taş ve sopalar atılmaya başlandı. Polisin de buna ateşle karşılık verdiği belirtildi. Gruplar 30 Ağustos İlköğretim Okulu'nun önünde sıkışınca barikat kurmaya başladılar.

Askeriyenin devreye girmesinin ardından polisler geriye çekildiler. Barikatların arkasında bekleyen yurttaşlar askeri yetkililere, grup içinden ateş açan sivil giysili kişiyi tanıdıklarını ve o yakalanana kadar bölgeyi terk etmeyeceklerini söylediler. Çatışma sırasında yaralananlar, Özel Ümraniye Kliniği, Haydarpaşa Numune ve Göztepe SSK Hastanesi'nde tedaviye alındılar. **Hakan Çabuk, İsmail Baltacı, Hasan Tuyan** ise **İsmihan Yüksel** açılan ateş sonucu öldüler. Yaralananlardan bazılarının adları şöyle:

Zekiye Akpınar (ağır yaralı), **Emine Olay** (ağır yaralı), **Mahir Kurt** (ağır yaralı), **Yılmaz Çolak** (ağır yaralı), **Nurcan Özban** (ağır yaralı), **İlhan Süran** (ağır yaralı), **Aysun Kalender** (ağır yaralı), **İsmail Selam, Mehmet Emin Güler, Aysun Kaban.**

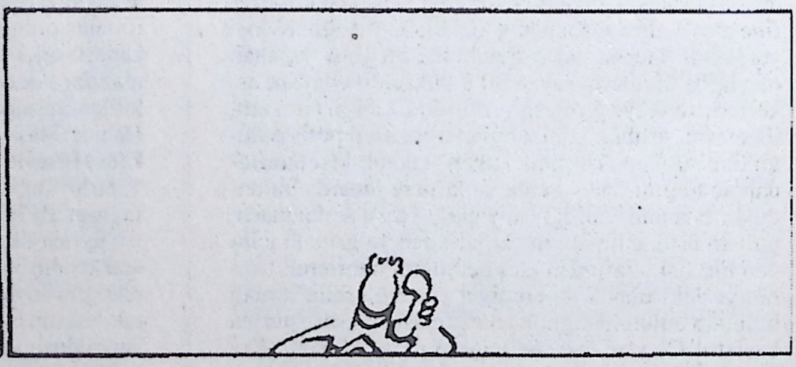

Sünni Devlet Hevesinin Akılsız Efendileri...

İLHAN SELÇUK *17 mart*

Ünlü bilge **Epiktetos**'un efendisi, bir gün kölesinin bacağını bucurgata bağlamış, buruyormuş.

Epiktetos serinkanlılıkla:

- Yapma, demiş, kırılır.

Bacak kırılınca eklemiş:

- Ben sana demedim mi!..

Şaşkın efendi, zulmünün keyfini sürememiş; bacağı kırık köle ne işe yarar?..

Günümüzün efendilerinde bir gramcık akıl yok!.. Ne kadar uyarsanız nafile!.. Epiktetos'un efendisi gibi zulümden tat mı alıyorlar?..

Ülkenin ekonomik egemenliğini elinde tutanlara bakılırsa, Avrupa Gümrük Birliği'ne girmek hem Türkiye'nin, hem kendilerinin çıkarınadır!.. Peki, niçin hiçbir uyarıya kulak vermiyorlar?..

Hem neler söylüyorlar:

"Gaziosmanpaşa'da ve Ümraniye'de patlak veren kanlı olaylarda Yunan parmağı varmış!.. Olay Sünni ile Alevi çatışması değilmiş!.. Türkiye'nin 'imajı' Avrupa karşısında iki günde değişivermiş!..

Aklımın ermediği bir şey var: Biz neden gidip Yu-

nanistan'da olay çıkarmıyoruz?..

Bir ülkeyiz ki 12 Eylül faşizminin hukuku 15 yıl sonra geçerlidir; demokratikleşme gerçekleştirilemez; enflasyon 10 yıldan beri yüzde 60-70'te dalgalanırken patlayıp yüzde 150'nin üstüne çıkar; gençliğin üniversite içinde ve dışında örgütlenmesi engellenir; işsizlik ortalığı kırıp geçirir; fikir özgürlükleri yoktur; aydınlar hapishanededir; zenginlik ile yoksulluk uçurumu her geçen gün derinleşir; şeriatçılık baskılarını yoğunlaştırır; Kürt yurttaşların demokratik hakları verilmediği için kan gövdeyi götürür; devlet vergi toplayamaz; medya tekelleşir; siyaset kirlenir; yolsuzluk ve rüşvet alabildiğine yoğunlaşır; halk örgütsüz olduğu için ne yapacağını şarırır; kitleler birkibrit çaksan patlayacak sınıra erişir; Başbakan, ayakları yerden kesik, bulutlarda dolaşmaktadır; Türkiye Cumhuriyeti, Sünni devletine dönüşmek üzeredir.

Alevi, Allah'ı bilir, **Hazreti Muhammet**'i tanır, **Ali**'yi sever; ama, namaz kılmaz, oruç tutmaz, hacca gitmez, Anadolu Müslümanıdır; **Atatürk,** halifeliği yıkıp laik cumhuriyeti kurunca bir soluk almıştır.

Çünkü halife, Sünnilerin halifesiydi.

Osmanlı'da padişahın cuma namazı, devletin Sünniliğinin kanıtıdır; Türkiye Cumhuriyeti'nde Cumhurbaşkanı veya Başbakan'ın Sünniler gösterisine girişmesi öğretim birliğinin yok edilmesi, imam okullarının meslek okulu niteliğinden çıkarılıp temel öğretime dönüşmesi, şeriatçılığın yoğunlaşması Alevilerin soluk almasını engellemektedir.

Yıllardan beri bu yola yatırım yapılmakta, laik cumhuriyet Sünni devletine dönüşmektedir; şeriatçılık yoğunlaştıkça, Alevilere saldırılar artmaktadır.

Bütün olan bitenleri yok sayarak İstanbul'da yaşanan kanlı olaylaranasıl *"teşhis"* konabilir?.. Bu ortam hazırlanmasaydı, bir kibrit çakımı, İstanbul'u kanlı bir meydana nasıl dönüştürebilirdi?..

Demokratik örgütlenmeden yoksun toplumda, canı burnuna gelmiş kitlelerinpatlaması karşısında nasihat veriliyor; *"hain tuzak"*tan söz açılıyor.

Oysa o tuzağı biz kendi ellerimizle kazdık...

Köle Epiktetos'un bacağını kıran akılsız ve zalim efendiye ne kadar benziyoruz!..

7. Ankara Uluslararası Film Yarışması

Ankara'nın birincileri belli oldu

20 mart

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 7. Uluslararası Film Festivali kapsamında düzenlenen **"Ulusal Film Yarışması"** sonuçları açıklandı.

Festivalde, **Yusuf Kurçenli**'nin yönettiği **"Çözülmeler", "En iyi yönetmen, en iyi kadın oyuncu, en iyi yardımcı erkek oyuncu ve en iyi özgün senaryo"** dallarında toplam dört ödül kazandı. Seçiciler Kurulu, değerlendirme sonucunda **Tunca Yönder**'in yönetmenliğini üstlendiği **"Bir Aşk Uğruna"** filmini **"En İyi Film"** ödülüne layık buldu. **Yusuf Kurçenli,** Çözülmeler filmiyle **"En İyi Yönetmen"** ödülünü kucaklarken filmin başrol oyuncusu **Nurseli İdiz** de **"En İyi Kadın Oyuncu"** seçildi. **"En İyi Yabancı Film"** dalında Oscar'a aday adayı gösterilen **"Manisa Tarzanı"** filminin başrol oyuncusu **Talat Bulut "En İyi Erkek Oyuncu"** ödülünü kazandı. **"Yengeç Sepeti"**nde çizdiği, aldatılan eş karakteriyle büyük beğeni toplayan **Derya Alabora,** bu rolüyle **"En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu"** seçilirken **"Çözülmeler"**deki rolüyle **Tunca Yönder, "En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu"** ödülünün sahibi oldu.

Seçiciler Kurulu Film Özel Ödülü'nü de **Kutluğ Ataman**'ın yönettiği **"Karanlık Sular"** filmi kazandı. **"En İyi Sanat Yönetmeni"** ödülü **"Bir Aşk Uğruna"** filmi ile **Gürel Yortan**'ın oldu. **"İş"** filminin **Moğollar** grubunun üyelerinden **Cahit Berkay** tarafından bestelenen müzikleri **"En İyi Özgün Müzik"** seçildi. **"En İyi Özgün Senaryo"** ödülünü Yusuf Kurçenli'nin **"Çözülmeler"** filmi kazandı. **"En İyi Görüntü Yönetmeni"** ödülünü **"Buluşma"** filmiyle **Ertunç Şenkay** alırken aynı film **"En İyi Işık"** ödülünü de kazandı. Festivalde **"Umut Veren Yeni Yönetmen"** dalında ödülünü **"Babam Askerde"** ile **Handan İpekçi** alırken **"Umut Veren Yeni Erkek Oyuncu"** ödülü, oybirliği ile **"Gece Melek ve Bizim Çocuklar"** filmindeki rolüyle **Deniz Atamtürk**'e verildi. Festival Seçiciler Kurulu, **"En İyi Seslendirme Stüdyosu", "En İyi Jenerik", "Umut Veren Yeni Kadın Oyuncu"** ve **"En İyi Film Laboratuvarı"** dallarında ödüle değer bir yapıt bulamadı.

En iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan Talat Bulut, ödül törenine katılmak üzere Ankara'ya gidemedi.

Festival komitesinin otobüsle gelmesini önerdiğini belirten Bulut, pazartesi geri dönmek zorunda olduğundan törene katılamadığını bildirdi ve **"Bana başka bir alternatif sunmadıkları için törene katılamıyorum. Ödülümü kargoyla gönderecekler. Bu uluslararası bir festival. Acaba aynı şeyi bir yabancı konuğa yaparlar mıydı?"**dedi.

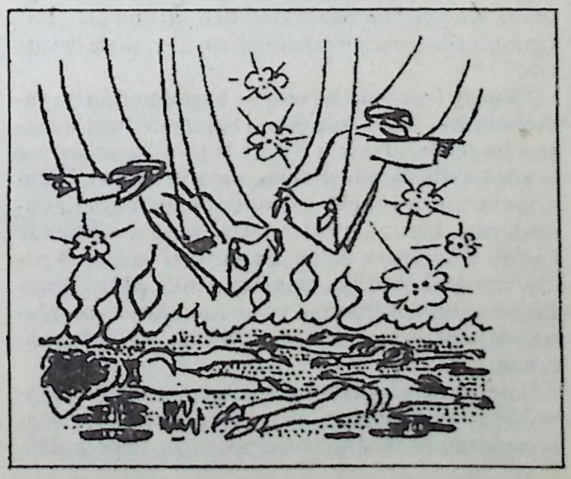

Büyük operasyon

21 mart

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), Kuzey Irak'ta üslenen terör örgütü PKK'ye karşı en büyük operasyonlardan birini başlattı. Kuzey Irak'ta gerçekleştirilen sınır ötesi harekâtta dün kara birlikleri yer yer sınırdan 40 kilometre içeriye girdi. Türk Hava Kuvvetleri'ne ait 14 uçağın Sina ve Bota'ya 33 sorti yaparak teröristlere ait hedefleri bombaladığı bildirildi. Başbakan **Tansu Çiller**, 1.5 saat süren Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yaptığı açıklamada, operasyonu, **"PKK terörünü sona erdirmeye yönelik bir sıcak takip"** olarak nitelendirdi. Çiller, operasyonu **"Kıbrıs dahil, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük harekâtı"** şeklinde değerlendirdi.

Dün sabah saatlerine doğru başlatılan hava destekli operasyona zırhlı birlikler ile önemli bölümü komandolardan oluşan kuvvetler katılıyor. Türkiye, 35 bine yakın askerin katıldığı belirtilen harekâtta, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 688 sayılı kararı gereğince, Irak'ın toprak bütünlüğünün korunmasına bağlı kalınacağı güvencesini tüm ilgili ülkelere verdi.

Operasyona, Kayseri Hava İndirme ve Bolu Komando tugaylarının da katıldığı bildiriliyor. Diyarbakır Orduevi'nde dün basın toplantısı yapan Genelkurmay Başkanlığı Basın ve Bilgi Merkezi Daire Başkanı Kurmay Albay **Doğu Silahçıoğlu**, harekâtın, Irak sınırında Habur - Hakkâri bölgesi boyunca 358 kilometrelik bir alanı kapsadığını bildirdi.

Hükümet, Genelkurmay Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda, operasyonun Kuzey Irak'taki PKK etkinliği ve varlığı tamamen ortadan kaldırılıncaya kadar sürdürüleceği belirtilerek, ancak bu bölgede kalınmayacağı güvencesi verildi.

Başbakan **Tansu Çiller**, 1.5 saat süren Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yaptığı açıklamada, **"PKK terörünü sona erdirmeye yönelik bir sıcak takip"** olarak nitelendirdiği operasyonun **"sonuçlanana kadar devam edeceğini"** söyledi. Kuzey Irak'ta sınırın ötesinde meydana gelen **"otorite boşluğu"** nedeniyle terör örgütü mensuplarının bu bölgeye kaçtığını, **"komşu ülkelerden yardım aldığını"** ve orada silahlandığını ifade eden Çiller, şöyle devam etti:

"Kuzey Irak'taki bu otorite boşluğundan da yararlanarak, bizim kendi yurtçimizde barınamayan bu terör odakları Kuzey Irak'a kaçmışlar ve orada büyük ölçüde silahlanmaya ve bizim masum insanlarımıza yönelik eylemler planlamaya başlamışlardır. Hatta bu eylemlerin, zaman içerisinde komşu ülkelerden de alınan bir dizi yardımla pekişebildiğini gördük. Amacımız çok açıktır. Burada, bu alanı temizlemek ve kendi masum insanlarımıza yönelik bu eylemleri mutlaka kökünden kazımaktır."

Harekâtta sivil halkın zarar görmemesine özen gösterildiğini vurgulayan Çiller, ülke çapında kutlanmaya başlanan Nevruz şölenleri nedeniyle terör örgütünün Türkiye'ye yönelik eylem planını bozmayı amaçladıklarını belirtti. Operasyonun **"uluslararası hukuk"** çerçevesinde yapıldığını ve gerekli tüm dış temasların sürdüğünü ifade eden Çiller, **"Bu vesileyle şunun da çok iyi bilinmesini istiyorum. Türk toplumu güçlüdür. Ülkemiz güçlüdür. Devletimiz kararlıdır, bilinçlidir ve terör şerrini kaldırmaya kararlıyız"** diye konuştu. Terörün belinin bu yılın sonuna kadar kırılması gerektiğini vurgulayan Çiller, **"Bu inancımız ve ülkenin bölünmez bütünlüğüne olan bağlılığımız ve kararlılığımız bizi, Batı ile bütünleşme ve medeni dünyayla olan bütünleşme sürecinden alıkoymaz. Gümrük birliği ile başlatılmış olan bu süreç, her adımda kararlılıkla devam edecektir"** dedi.

Çiller, harekâtın planlandığı şekilde devam ettiğini belirterek, **"Biz, orada bir amaçla varız. Orada odaklanmış olan teröristlerin bize yönelik harekâtlarının yapılamayacağı bir temizliğin, orada oluşması gereği var. Bu yapılır yapılmaz, oradan çekilinecektir. Bu, önümüzdeki günlerde açıklık kazanacaktır. Mühim olan, hedefe varmaktır. Bu hedefin özünde, kendi masum insanlarımızı katleden teröristlerden arınmak vardır"** diye konuştu.

Çiller'in bu operasyonu, Bakanlar Kurulu'nda, **"Kıbrıs dahil, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük harekâtı"** diye nitelendirdiği öğrenildi. Çiller'in, operasyonun kaçınılmaz olduğu görüşüne yer verdiği toplantıda, **"Bu, Kıbrıs dahil, cumhuriyet tarihinin en büyük harekâtı, operasyonu; hem havadan hem de karadan sürdürüyoruz. Bölgede, uzun süredir Talabani - Barzani çatışması yaşanıyor ve barış gözükmüyor, bölgede otorite boşluğu var"** dediği bildirildi.

Milli Savunma Bakanı **Mehmet Gölhan** da bölgede Talabani - Barzani çatışmasının sürdüğünü, yaşanan otorite boşluğu nedeniyle Türk sınırına PKK yığılması olduğunu söyledi. Gölhan'ın, PKK'nin Türkiye sınırından geçme hazırlığı yaptığı yönünde bilgi almaları üzerine operasyonu başlattıklarını belirterek, **"Operasyon sonuna kadar devam edecek, şu anda durumumuz son derece iyi, bizim taraftan zaiyat yok"** dediği öğrenildi.

Gölhan, diğer illerden ve bölgelerden operasyon için takviye birliklerinin sevkedildiğini de bildirdi. Dışişleri Bakanı **Murat Karayalçın** ise Talabani - Barzani anlaşmazlığına dikkat çekerek, daha önce Türkiye'nin arabuluculuk rolü üstlenmesine rağmen sonuç alınamadığını, bu nedenle Türkiye'nin yeni bir girişimde bulunmayacağını bildirdi.

Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü **Yıdırım Aktuna** da, operasyonu Türkiye'nin kimseyle işbirliği yapmadan, **"kendi başına"** yaptığını söyledi. Aktuna, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'ta gerçekleştirdiği harekâtla ilgili olarak **"Kıbrıs harekâtı dahil, en önemli harekâttır"** dedi.

1994 baharından itibaren yapılan operasyonlar sonucunda terör örgütünün mevcut gücünü, **"kendisi**

için daha emniyetli gördüğü" Kuzey Irak'taki bölgelere kaydırdığını ifade eden Aktuna, bölgede 2 bin 400 ile 2 bin 800 arasında terörist bulunduğunu söyledi. Irak yönetimine muhalif grupların kendi aralarındaki çekişmeden dolayı güçlerini kuzeyden güneye kaydırdıklarını, bu nedenle terör örgütünün kuzeyde **"yuvalandığını"** anlatan Aktuna, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin **"uluslararası hukukun kendisine tanıdığı hak ve yetkilere dayalı olarak, mahdut hedefli ve müşterek bir sınırötesi harekâta başladığını"** söyledi. Operasyona büyük kısmı komando, sınırlı olarak da zırhlı birlikler olmak üzere toplam 35 bin personelin katıldığını ifade eden Aktuna, 4 bölgede bulunan 12 kampın hedeflendiğini söyledi.

Operasyonun, 220 kilometre uzunluğunda 40 kilometre derinliğinde olduğunu ve Sinath - Haftanin, Metina, Mezi - Keryaderi - Şivi, Hakurk bölgelerini kapsadığını kaydeden Aktuna, Sina ve Bota'ya 33 sorti yapıldığını söyledi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 6888 sayılı kararına bağlı kalındığını da vurgulayan Aktuna, Bakanlar Kurulu'nda PKK'nin yardım aldığı ülkelerin gündeme gelmediğini belirtti. Aktuna, bir soru üzerine, Barzani ve Talabani'ye operasyon konusunda önceden bilgi verilmediğini açıkladı. Operasyonun mali portresi, ölü sayısı ve süresi konusunda gelişmeler oldukça bilgi verilebileceğini söyledi.

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü **Ferhat Ataman** da terör örgütünün, Kuzey Irak'ta ortaya çıkan otorite boşluğunu kolayca istismar edebildiğine de dikkati çekerek şu görüşleri dile getirdi:

"Türkiye, Kuzey Irak'ta çatışan iki grubun, sorunlarını barışçı yönden çözmeleri için çeşitli girişimlerde bulundu. Ancak bu çatışmaların önlenmesi mümkün olmamıştır. Başlatılan operasyonun hedefi terör örgütüdür, diğer gruplarla bir ilişkisi yoktur. Gruplararası çatışmalara herhangi bir şekilde taraf olmak amacı güdülmemektedir. Operasyon, siyasi gelişmeleri şekillendirmek gibi ek bir gaye de taşımamaktadır."

Ataman, operasyonun, Türkiye'de bir şölen, bir bayram gibi kutlanması öngörülen Nevruz ile hiçbir şekilde ilgili olmadığını da belirterek, **"Ancak operasyon, Nevruz bayramını bahane ederek Kuzey Irak'tan gelecek muhtemel sızmaları da önleyecektir"** dedi.

Genelkurmay Başkanlığı'ndan da dün yapılan yazılı açıklamada, harekâtın **"siyasi otoritenin kararı doğrultusunda"** yapıldığı vurgulanarak amacın, **"Kuzey Irak'ta oluşan kaos ortamından ve bölücü terör örgütünün faaliyetlerinden zarar gören bölge halkına daha emniyetli bir yaşam ortamı yaratmak, terör örgütünü tesirsiz hale getirmek, örgütün silah depoladıkları yerler, barınma bölgelerini tahrip etmek"** olduğu ifade edildi.

Bölücü terör örgütünün, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin takibinden kurtulmak amacıyla, mevcut gücünün önemli bir kısmını, kendisi için güvenli gördüğü Kuzey Irak'a kaydırdığının belirtildiği açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"Bölgede esasen mevcut olan otorite boşluğu tam anlamıyla bir kaosa dönüşmüş; muhalif gruplar arasındaki çatışma ortamından en iyişekilde istifade eden bölücü terör örgütü, Kuzey Irak'taki bazı bölgelerde her türlü baskı, cebir ve şiddet yöntemlerini uygulayarak bölgede hâkimiyet tesis etme çabalarına hız vermiş, sınırlarımızdan sızarak halkımızın huzur ve güvenliğini yeniden tehdit edebilecek şekilde açık ve yakın tehlike haline gelmiştir."

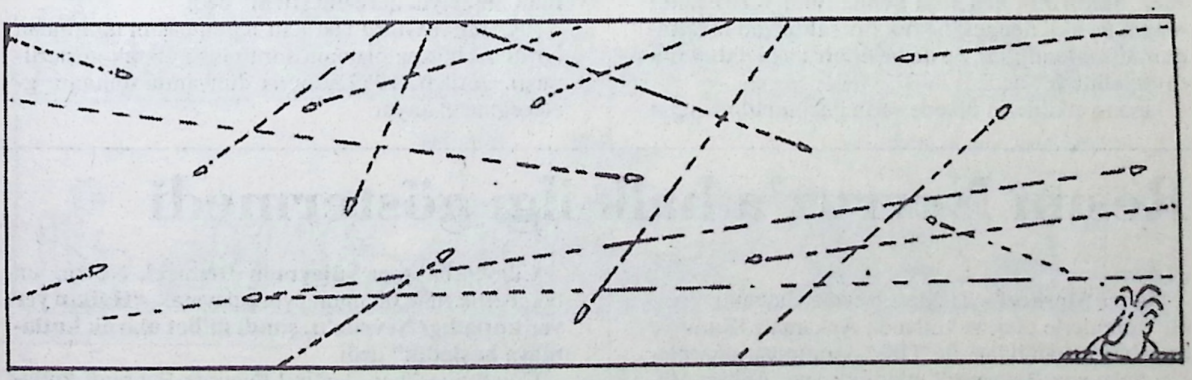

Tokyo metrosunda dehşet

21 mart

Dış Haberler Servisi - Japonya'nın başkenti Tokyo'da başlıca ulaşım yolu olan metro ağına sinir gazı atılması sonucu en az 6 kişi öldü, 3 bin 300'den fazla kişi yaralandı. Japon yetkililer olayın toplu ölümlere yol açmak amacıyla hazırlanmış planlı bir saldırı olduğunu açıklarken saldırıyı üstlenen olmadı.

Japon güvenlik yetkilileri saldırıda kullanılan gazın 2. Dünya Savaşı sırasında Naziler tarafından üretilen zehirli **sarin** gazı olduğunun sanıldığını açıkladılar.

Polis ve hükümet kaynakları Tokyo metrosuna düzenlenen zehirli gaz saldırısının iki hatta bulunan 16 farklı istasyonda aynı anda gerçekleştirildiğini belirtirken Japonya Başbakanı **Tomiichi Murayama** sal-

dırı hakkında geniş çaplı bir soruşturma başlatıldığını duyurdu.

Japon yayın kuruluşu NHK tarafından yapılan açıklamada 3 bin 300'den fazla kişinin Tokyo'daki 90 hastaneye kaldırıldığını, bunlardan 16'sının durumunun ağır olduğu ve yoğun bakımda tutulduğu, 6 kişinin ise kurtarılamadığı belirtildi.

Ölen 6 kişiden 5'inin metroda seyahat eden yolcular, diğer kurbanın ise metroda çalışan bir platform yetkilisi olduğu ve paketlerden birini vagonlardan çıkarmaya çalışırken zehirlendiği bildirildi.

Tokyo polisi kendilerine gelen ilk ihbarın sabah saat 8 dolayında gerçekleştiğini açıkladı.

İhbarın, Hibiya hattında bulunan Ebisu istasyonundan geldiğini belirten polis yetkilileri, koyu renk gözlük takmış, bir kişinin içinde bulunduğu vagonu gazete kâğıdına sarılı bir paket bırakarak terk etmesinin ardından yolcuların zehirlendiğinin belirlendiğini açıkladı.

Sarin gazından zehirlenen **Norihiro Takahashi** isimli bir memur, yaşadıklarını şöyle anlattı:

"Baştan üçüncü ya da dördüncü vagonda gazete kâğıdına sarılmış ve üzerine şeffaf naylon torba geçirilmiş sefertası büyüklüğünde bir paket gördüm. İçinde yan yana duran iki şişe varmış gibi duruyordu ve paketten bir sıvı sızıyordu. Metrodan çıktım ve işime yürümeye başladım. 5 dakika geçmemişti ki güneş gözümü almaya başladı, görüntüler bulanıklaştı. Göğsümde bir baskı, ensemde ağrı hissettim, yoğun bir baş ağrısı başladı. Sonrasını hatırlamıyorum."

Saldırıdan sonra bir basın toplantısı düzenleyen Hükümet Genel Sekreteri **Kozo Igarashi "Masum halka karşı düzenlenen tamamıyla iğrenç ve rastgele cinayetleri"** kınadığını açıkladı. Igarashi **"Bu saldırıyı tek bir kişinin düzenlemiş olduğu düşünülemez. Saldırının nedenini henüz bilmiyoruz fakat olayın ne akli dengesi bozuk bir saldırgan tarafından düzenlendiğini, ne de basit bir kaza olduğunu söyleyebiliriz"** dedi.

Japon yetkililerin ülkede sarin gazı üretilmediğini açıklamalarına karşın dün sabah meydana gelen saldırı, sarin gazı kullanılan ilk olay değil. Japonya'nın orta kesiminde bulunan Matsumoto kentinde 1994 yılı haziran ayında sıcak bir gecede camları açık olan evlerde yaşayan halk içeri sızan sarin gazından zehirlenmiş, 200 kişi hastaneye kaldırılmış ve 8 kişi hayatını kaybetmişti. Polis bütün araştırmalara karşın olayı çözememişti.

Öte yandan Tokyo'daki metronun bazı istasyonlarında 6 kişinin zehirlenerek ölmesine yol açan gazın **"hardal gazı"** olabileceği de ileri sürülüyor.

Japon basın ajansı Jiji Press, Savunma Bakanlığı'nın bir yetkilisine dayanarak verdiği haberde, 3 bin 300'den fazla kişinin hastaneye kaldırılmasına yol açan olayların yaşandığı istasyonlardan birinde, kahverengi renkte **"zehirli sıvı madde"** bulunduğunu bildirdi.

Kimliği açıklanmayan yetkili, kullanılan zehirli maddenin **"hardal gazı"** olabileceğini öne sürdü.

Japon güvenlik kaynakları, metronun kalabalık olduğu saatlerde yayılan gazın, kimyasal silah yapımında kullanılan "Salin" gazı olabileceğini açıklamıştı.

İkinci Dünya Savaşı sırasında kullanılan **"hardal gazı"** son olarak İran - Irak savaşı sırasında gündeme gelmişti.

Irak'ın savaş sırasında hardal gazını İranlı askerlere karşı sık sık kullandığı öne sürülmüştü. Tahran, Hardal gazından etkilenen İranlı askerleri tedavi için İngiltere'ye göndermişti. Irak ise ısrarla hardal gazı kullanmadığını iddia etmişti.

Japonya'oa **"Kıyamet Günü"** (Aum Şinrikyo) adlı tarikat metro istasyonlarına zehirli gazı kendilerinin yerleştirdiklerine ilişkin iddiaları reddetti. Tarikat bu konuda yaptığı açıklamada hükümeti suçlayarak, **"Hükümet bu terör eylemini, sorumluluğu bizim üzerimize atmak ve tarikatımızı ortadan kaldırmak amacıyla gerçekleştirdi"** dedi.

"Kıyamet Günü" tarikatı Japon basını tarafından bir dizi kaçırma olayının sorumlusu olarak gösterilmişti. Tarikat, 1997 yılında dünyanın sonunun geleceğine inanıyor.

Resmi Nevruz'a halk ilgi göstermedi

22 mart

Haber Merkezi - 21 Mart Nevruz Bayramı, **"resmi"** törenlerle olaysız kutlandı. Ankara'da Kültür ve Dışişleri bakanlıkları ile TİKA tarafından düzenlenen **"Nevruz Bayramı"** etkinliklerine, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin izin vermemesi nedeniyle Milli Egemenlik Parkı önünde **"Nevruz ateşi"** yakılmadı. İstanbul'da ise yurttaşlar çeşitli semtlerde Nevruz'u, ateş yakarak ve halay çekerek kutladılar. Fatih Parkı'nda korsan gösteri düzenleyen bir grup polisin müdahalesiyle dağıtıldı. Göstericilerden çok sayıda kişi gözaltına alındı. Çeşitli kitle örgütleri de Nevruz'u Taksim Mis Sokak'ta **"Barış Zinciri"** oluşturarak kutladı. Diyarbakır'ın Saraykapı semtinde askeri bir panzerden ticari taksiye ateş açıldığı öne sürülen olayda, bir kişi öldü, bir kişi de yaralandı.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Nevruz'un beraberlik ruhu olduğunu vurgulayarak, **"Halkın yer yer kutladığı Nevruz'u, şimdi millet olarak kutlamaya başladık"** dedi.

Cumhurbaşkanı Demirel, Nevruz Bayramı kutlamalarına katılmak üzere Ankara'da bulunan Türk cumhuriyetleri Kültür Bakanları başkanlığındaki heyeti kabul etti. Konuk heyet, Cumhurbaşkanı Demirel'in ardından TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'u ziyaret etti. Cindoruk, Nevruz kutlamalarının önemli bir aşama olduğunu kaydederek yeni kuşakların bazı ayrılıkları yaşamamasını diledi.

HADEP Genel Başkanı **Murat Bozlak** başbakanın barıştan ve kardeşlikten söz ederken sınırötesi operasyon düzenlenmesini çifte standart olarak nitelendirdi.

Kültür ve Dışişleri bakanlıkları ile Türk İşbirliği

Kalkınma Ajansı (TİKA) tarafından düzenlenen ilk resmi **"Nevruz"** şöleni, güvenlik önlemleri altında gerçekleştirildi.

Masal ustası Dede Korkut'u temsil eden bir kişinin öncülüğünde Milli Egemenlik Parkı'nda Türk cumhuriyetlerinden gelen topluluklar, halk- oyunları sergiledi. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan Kültür Bakanı **Timurçin Savaş,** kutlamalara halkın ilgi göstermemesinin nedeninin sorulması üzerine, **"Bu yıl ilk defa resmi nitelikte Nevruz'u kutluyoruz. Sanıyorum, önümüzdeki yıllarda daha büyük katılımlarla gerçekleştireceğiz. O zaman halkımızın da katılımının sağlanacağına inanıyorum"** diye konuştu.

İstanbul'da yurttaşlar çeşitli semtlerde Nevruz'u ateş yakarak ve halay çekerek kutladı. Fatih Parkı'nda korsan gösteri düzenleyen bir grup, polisin müdahalesiyle dağıtıldı. Göstericilerden çok sayıda kişi gözaltına alındı. Gazi Mahallesi'nde 12 mart gecesi çıkan olaylarda yaşamını yitirenlerin mezarları HADEP'liler tarafından ziyaret edildi. İstanbul'un çeşitli semtlerinde ateş yakarak Nevruz'u kutlayan yurttaşlara polis müdahale etmedi.

Okmeydanı Haşim İşcan Parkı ve çevresinde dün akşam saatlerinde toplanan 2 bin kişiye yakın kalabalık bir buçuk saate yakın ateş yakarak Nevruzu kutladı. Park çevresinde herhangi bir olay çıkmazken, kalabalık saat 21.00 sıralarında dağıldı.

Güneydoğu'da da Nevruz Bayramı oldukça sakin geçti. Diyarbakır'da valiliğin hazırladığı program çerçevesinde kutlanan Nevruz, sabahın erken saatlerinde halkoyunları gösterileriyle başladı. Kutlamalar Anıtpark, Dağkapı, Esmaocak Parkı'ndaki gösterilerden sonra spor salonunda TRT Halk ve Belediye Halk Müziği korolarının konserleriyle devam etti.

Diyarbakır'da Nevruz'da çıkması muhtemel olaylar karşısında kullanılmak üzere Saraykapı semtinde bekletilen güvenlik güçlerine ait askeri panzerden açılan ateş sonucu 21 T 1954 plakalı ticari takside bulunan şoför **Haşim Polat** yaşamını yitirirken **Emin Bozat** da yaralandı. Ticari taksiye panzer üzerindeki MG-3 ağır silah ile ateş açıldığı ve olayın tamamen kaza olduğu ileri sürüldü. Dicle Üniversitesi tarafından düzenlenen **"ağaç dikme bayramı"**na katılan Diyarbakır Valisi **Doğan Hatipoğlu,** Saraykapı semtindeki üzücü olayın dışında Nevruz'un sakin geçtiğini söyledi.

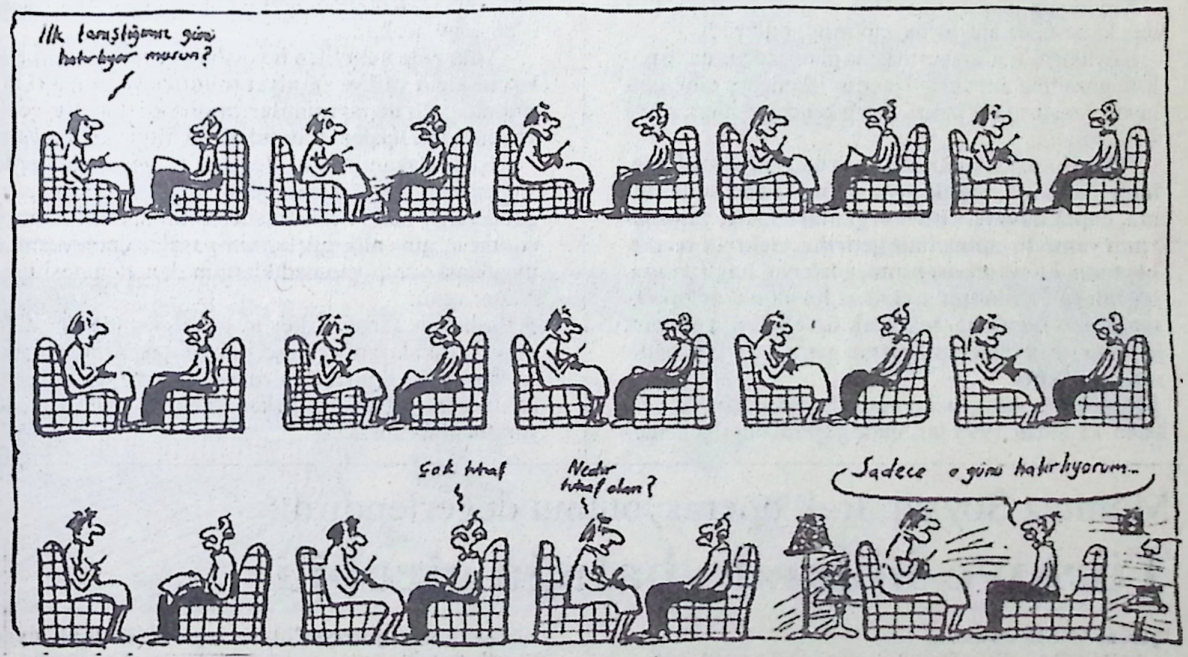

'Minnacık kadın' artık yok

23 mart

Kültür Servisi - Nâzım Hikmet'in, "Mavi gözlü Dev, Mini Minnacık Kadın ve Hanımelleri" şiirinin **'minnacık kadın'ı Pirayende Altınoğlu** 87 yaşında yaşama veda etti. Önceki gün yitirdiğimiz Altınoğlu'nun cenazesi bugün Altunizade Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra toprağa verilecek. Nâzım ile Piraye, 1930'da tanışmışlardı. **'Mor Menekşe', 'Aç Dostlar'** ve **'Altın Gözlü Çocuk'** Nâzım'ın Piraye için yazdığı ilk şiirleriydi. Oğlu ve yazarımız **Memet Fuat'a** yazdığı mektuplarda ise **"Benden uzak, fakat yeryüzünün en akıllı ve en büyük kadınına yakın yaşadın. Beni adam eden, beni insan eden kadının tesiri yaratıcıdır"**diyen Nâzım Hikmet, Piraye Hanım'ı **'en büyük ve yol gösterici münekkidi'** olarak tanımlıyordu.

Türkiye'de 18 türlü işkence yapılıyor

EVİN GÖKTAŞ *23 mart*

ANKARA - Türkiye'de ilk kez, polis ve jandarmada gözaltına alınanlara uygulanan işkence yöntemleri bir bakanlık tarafından **"resmen"** belirlendi. İnsan haklarından sorumlu Devlet Bakanı **Azimet Köylüoğlu,** Türkiye'de **"18 çeşit"** işkence yapıldığını tespit ettirdiğini, Başbakan **Tansu Çiller** ile İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**'nin, kendi girişimleri üzerine işkencenin önlenmesi için genelge yayımladıklarını söyledi. Köylüoğlu, **"İşkence aletlerinin tümünü toplattıracağım"** dedi.

Köylüoğlu, **Cumhuriyet**'e yaptığı açıklamada, işkencenin yok edilmesi ve gözaltına alınan kişilere **"kötü muamele"** yapılmasına karşın mücadele başlattığını vurguladı. **"Sayın** Tansu Çiller, **geçen günlerde yayımladığı genelgeyi benim isteğimle yayımladı"** diyen Köylüoğlu, Başbakan'a, 7 Aralık 1994 tarihinde yazdığı mektupta, işkence iddiaları, gözaltında kayıplar, yargısız infazlar ve köy boşaltmaların önlenmesi konusunda genelge yayımlamasını istediğini söyledi.

Köylüoğlu'nun, Türkiye'de kaç çeşit işkence yapıldığı konusunda araştırma yaptırdığı bildirildi.

Köylüoğlu'nun araştırmasına göre, jandarma ve poliste gözaltına alınanlar 18 çeşit işkenceye tabi tutuluyor. Araştırmada belirlenen işkence çeşitleri, şöyle sıralandı:

"Filistin askısı, çarmıha germe, manyetik telefonla bağlama, soğuk suya sokma, tuzlu suda tutma, copla dövme, cinsel organlara taciz, yakınlarının yanında çıplak hale getirme, elektrik verme, boynuna kum torbası asma, gözlerini bağlı tutma, başına su damlatma, uykusuz bırakma, aç bırakma, susuz bırakma, tek ayak üstünde durdurma, koridor ve tuvalet temizletme, yarıya kadar soğuk suda bırakma."

Köylüoğlu'nun girişiminin ardından Başbakan Çiller'in 13 Şubat 1995 tarihinde yayımladığı genelgede şu noktalara yer verildi:

– **Polis tarafından gözaltına alınmalarda yasalarda öngörülen bütün süre ve önlemlere dikkatle uyulacaktır.**

– İsnat olunan suç ne olursa olsun, sanıklara fena muamele yapılmayacaktır. Sanıklardan bilgi almak için Avrupa ve Amerika'da uygulanan yöntemlerden yararlanılacaktır.

– **Doktor kontrolü Sağlık Bakanlığı'nın 22 Aralık 1993 tarihli sirküleri dikkate alınarak gerçekleştirilecektir.**

– Sanıkların avukatlarıyla teması yasalarda öngörülen şekilde sağlanacaktır.

– **Polis merkezleri kontrol edilecek, fena muameleye imkân veren aletlere el konacaktır.**

– Polis tarafından gözaltına alınan kişiler mutlaka kayda geçecektir.

– **Gözaltına alınan kişilerin kondukları hücreler yeterli büyüklükte ve sağlık şartlarına uygun olacaktır.**

– Yasalara aykırı olarak sanıklara fena muamele yapan polis veya diğer görevliler hakkında derhal yasal işlem yapılacaktır.

– **Yukarıda belirtilen hususların eksiksiz gerçekleşmesi için vali ve emniyet müdürleri emirleri altındaki polis departmanlarını sürekli denetleyecek ve sonuçtan İçişleri Bakanlığı'na bilgi verilecektir.**

İçişleri Bakanı Nahit Menteşe de geçen günlerde valiler, emniyet müdürleri ve kaymakamlara birer yazı göndererek polis nezarethanelerinin sık sık kontrol edilmesi, güvenlik güçlerinin yasalar çerçevesinde uygulama yapıp yapmadıklarının denetlenmesi talimatını verdi.

Başbakan Tansu Çiller'in genelgesinde yer alan hususları sıralayan Menteşe, polis ve jandarmaların insan hakları ile ilgili düzenlenecek kurs ve seminerlere katılmasını ve bu kurslara katılanlardan azami ölçüde yararlanılmasını istedi.

Mümtaz Soysal, Irak operasyonunu değerlendirdi:

Türkiye bölgede batağa girebilir

IŞIK KANSU *24 mart*

ANKARA - Eski Dışişleri Bakanı ve CHP Ankara Milletvekili **Mümtaz Soysal,** Kuzey Irak'ta süren harekât sonrası gelişmelerin Türkiye'yi siyaseten batağa sokabileceğine dikkat çekerek, **"Türkiye, Bağdat ile ilişkilerini, Amerikan faktöründen bağımsız olarak düzenlemeli. Doğru olan Bağdat'ın, bu toprakları insanca kontrol edebilmesidir"** dedi.

Amerika açısından son durumun elverişli olduğunu kaydeden Soysal, **"Kendilerinin tam kontrol edemedikleri bir durumu, şimdi Türkiye'ye kontrol ettirecekler"** diye konuştu. Soysal, Irak ile sınırın, Türkiye açısından daha iyi korunabilecek bir şekilde **"tasfiyesi"**nin bu ülkeyle konuşulabileceğini dile getirdi.

Soysal, **Cumhuriyet**'in, Kuzey Irak ile ilgili siyasi gelişmelere ilişkin sorularına şu yanıtları verdi:

- Kuzey Irak'ta süren harekât, Türkiye'yi siyaseten bir batağa sokabilir mi?

- Sokabilir. Bizim, Bağdat ile ilişkilerimizi nasıl düzenlediğimize bağlı. Bağdat ile ilişkilerimizi, tamamen Washington'ın düşünceleri doğrultusunda götürmeye çalışırsak, olmaz. Çünkü, bu yapılan operasyon, o zaman Çekiç Güç dolayısıyla yapılayanı, Türkiye'ye yaptırmak anlamına gelir. Saddam'ın canını sıkma işleminin devamı sayılır. Öyle anlaşılıyor ki, bu Çekiç Güç dolayısıyla beklenenler, onlar açısından tam olmadı. Kürt gruplar, birbirlerine düştüler. Bunu da önlemek için Türkiye'nin oraya girmesini büyük

bir tepkiyle karşılamıyorlar. Operasyonun, onların teşvikiyle de yapıldığını sanmıyorum. Genellikle söylendiğinin aksine, sanmıyorum. Fakat, sonuç oraya varabilir.

- Amerika'nın, harekâta sıcak bakmasına nasıl bakıyorsunuz?

- Onlar bakımından elverişli oldu bu. Kendilerinin tam kontrol edemedikleri bir durumu, şimdi Türkiye'ye kontrol ettirecekler. Fakat bunun neye yarayabileceği önemli. Yani, Saddam'ın canını sıkmak üzere mi kullanılacak, yoksa Saddam ile birlikte Irak'ın bütünlüğünü de gözönünde bulundurarak, Kürt sorununu daha insanca çözmenin bir adımı olarak mı değerlendirecek?

- Sizce Türkiye'ye dayatılan bir politika mı var?

- Hayır, böyle bir siyasi çözüme bizim alet olacağımızı sanmıyorum. İşimize gelmez yahut böyle bir işi kabul etmeyiz.

- Türkiye, Kuzey Irak'ta bir tampon bölge oluşturabilir mi ya da barışı koruma görevi gibi bir işlev üstlenebilir mi?

- Olabilir. Benim açımdan en kritik nokta, Bağdat ile bunun nasıl yorumlandığıdır. Bağdat'a; **"Biz bunu yaptık, çünkü sizin de canınızı sıkan Kürtler, bizim de canımızı sıkıyor. Onun için biz, bu önlemi almak zorundayız. Ama şuna inanıyoruz ki, doğru olan Bağdat'ın bu toprakları insanca kontrol edebilmesidir. Doğru olan yine Irak'ın Kuzeyi'ndeki Kürtlerin, Bağdat ile eskiden olduğu gibi bir çeşit federasyon, ya da bir anayasal çerçevede uzlaşmalarıdır"** denmeli.

- Tampon bölge bu aşamada olabilir mi?

- Şu sırada olabilir. Şu şartla: Saddam'a karşı bir tampon bölge anlamında değil, Kürt terorizmine karşı bir tampon bölge. Ama, bunu illelebet Türkiye elinde tutacak değil ya da uzun süreli tutacak değil. Daha doğrusu, orada Bağdat'ın otoritesinin yeniden kurulması olduğunu düşünmek. Tampon bölge yerine, Irak ile oturup sınır taktiği yapmak. Çünkü bu sınır, vaktiyle rastgele çizilmiş bir sınır. Estonyalı bir generalin çizdiği bir sınır.

- Sizin Dışişleri Bakanlığınız döneminde Bağdat, Kuzey Irak'taki Kürt grupları ile bir uzlaşmaya yakın gözüküyor muydu?

- Onlar için o sırada daha önemli olan, bu boru hattının çalıştırılması ve kendi üzerlerindeki ambargonun hafifletilmesiydi. O bakımdan, aslında bir hayli mesafe alınmıştı. Ama, sanıyorum New York'ta işleri yokuşa sürme niyeti olduğu için, o mesafe fazla bir anlam ifade etmedi. Biraz Saddam da, bizimle bu işi çözmek yerine, kendi başına yapabileceğini sandı ve başarıya ulaşamadı.

- Amerika, Irak ile Kuzey Iraklı Kürt grupları arasında bir uzlaşmayı kabul edebilir mi?

- Hayır, etmiyor. Bunun olmasını istemiyor zaten. Bizim bakış açımızla, Amerika'nın bakışı arasında o noktada kesinlikle bir görüş ayrılığı var ve bizim Amerika'ya bunu anlatmamız lazım. Yani, **"Bizim hesabımız bu olabilir, fakat o hesap bize zarar verir"** dememiz ve biraz daha kararlı gözükmemiz lazım.

- Müttefikler arasında çelişkiler var. Örneğin Fransa, harekâta karşı çıkıyor.

- Onlar konuyu kendi kontrolleri altında tutmak istiyorlardı. Şimdi, kendi kontrollerinden çıkabilir gibi bir durum var. İstemiyorlar, Türkiye bağımsız davransın.

Beklendiği gibi: Forrest Gump

29 mart

Kültür Servisi - 67. Oscar Akademi Ödülleri, dün sabaha karşı gerçekleştirilen bir törenle sahiplerini buldu. **Robert Zemeckis**'in yönettiği **'Forrest Gump'** altı dalda Oscar kazanırken, bu filmdeki rolüyle en iyi erkek oyuncu Oscarı alan **Tom Hanks,** son altmış yıldır iki yıl üst üste bu ödüle değer görülen ilk aktör oldu. **Spencer Tracy**'nin 1937 yılında **'Captains Courageous** ve 1938 yılında **'Boys Town'** filmleriyle akademi tarafından en iyi erkek oyuncu seçilmesinden bu yana hiçbir aktöre iki yıl üst üste bu ödül verilmemişti.

On üç dalda Oscar'a aday gösterilen **'Forrest Gump'** en iyi erkek oyuncu ödülünün yanı sıra en iyi film, en iyi yönetmen, en iyi senaryo uyarlaması, en iyi kurgu ve en iyi görsel efekt dallarında da Oscar'a değer görüldü.

"Forrest Gump" filmindeki rolüyle en iyi erkek

oyuncu ödülünü kazanan **Tom Hanks**, Hollywood tarihinde, iki yıl üst üste ödül alan beşinci yıldız oldu.

Oscar Akademisi, bir AIDS hastasını canlandırdığı **"Philadelphia"** filmiyle, Tom Hanks'e geçen yıl da aynı ödülü vermişti.

İkinci kez ödül alması, Hanks'i **Luise Rainer, Spencer Tracy, Katharine Hepburn** ve **Jason Robards**'den oluşan üst üste iki Oscar kazananlar grubuna soktu.

Ödülünü almak için kürsüye çıkan Hanks, **"Kendimi, hayal edilmesi bile inanılmaz, gerçekleştirilmesi çok pahalı özel efektlerle dolu bir filmde, sihirli bacakların üstünde duruyormuş gibi hissediyorum"** dedi. Hanks, konuşmasına **"Burada, bu ödüle aday olan diğer arkadaşlarım adına da bulunuyorum. Onlar da bu anı en az benim kadar hak ettiler"** diyerek devam etti.

Hanks'in en büyük rakipleri arasında, **"Shawshank Redemption"** filminde başrolü oynayan **Morgan Freeman** ve **"Pulp Fiction"** filminde entelektüel bir tipi canlandıran **John Travolta** yer alıyordu.

Konuşmasında, filmin yönetmeni **Robert Zemeckis**'e de teşekkür eden Hanks, Zemeckis'in 'Forrest Gump'a böylesine büyük bir başarı kazandırmak için gösterdiği çabaları övdü. Zemeckis, en iyi film ödülü de dahil olmak üzere 'Forrest Gump'a altı ödül kazandırdı.

13 dalda aday olan film, Oscar ödüllerinin en büyük favorilerinden biri olarak görülüyordu.

Efsanelerle karşılaştırılmanın ve **"günümüzün James Stewart'ı"** olarak anılmanın nasıl bir duygu olduğu sorulduğunda, Hanks, bunun doğru olduğunu iddia edemeyeceğini, ama daha büyük bir şeref düşünemediğini belirtti.

Geçen yıl kazandığı ödülle ilgili soruları yanıtlarken de durumun hem çok farklı hem de aşağı yukarı aynı olduğunu belirten Hanks, **"Geçen yıl, kürsüye niye çıktığımı biliyordum. Filmin önemli bir işlevi vardı. Bu yıl da 'Forrest Gump'ı gören herkes, filmde başka bir şey buluyor. Sanırım izleyiciler, yalan söylemeyen, söyleyemeyen bir adam gördükleri için filmi beğeniyorlar. Bence, hepimizin böyle davranması gerekiyor"** dedi.

"Blue Sky" filmindeki manik-depresif subay eşi rolüyle, en iyi kadın oyuncu dalında Oscar kazanan **Jessica Lange**, ödülünü alırken yaptığı konuşmasında **"Akademi'ye çok teşekkür etmek istiyorum"** dedi: **"Bu o kadar büyük bir şeref ki, özellikle de geleceği pek parlak olmayan bir film için."**

1991 yılında gösterime girmesi tasarlanan 'Blue Sky (Mavi Gök), gişelerde tam bir düşkırıklığı yaratmıştı. Bunun nedenlerinden biri, filmin piyasaya sunuluşunun, Orion Pictures'ın içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar yüzünden üç yıl gecikmesiydi. En sonunda sinemalarda gösterilmeye başlandığında, filmin piyasadaki diğer filmlerle kapışmasını sağlayacak br tanıtım gerçekleştirilemedi.

1982 yılında **"Tootsie"** filmiyle e iyi yardımcı kadın oyuncu Oscar'ını kazanan Lange, 'Blue Sky'ın şimdiye dek çevirdiği en iyi flm olduğunu söyledi: **"Sanırım, bu bir açıdan daha tatmin edici. 'Tootsie' harikaydı, ama çok fazla şey yapmam gerekmiyordu. Hâlâ böyle roller oynayabilmek mükemmel bir şey."**

Lange, ödülü alırken yaptığı konuşmada, AIDS'den ölen ve bu yüzden filmi göremeyen yönetmen **Tony Richardson**'dan söz etti.

'Forrest Gump'la en iyi film ve en iyi yönetmen Oscar'larını kazanan Robert Zemeckis, ödülünü alırken yaptığı konuşmaya **"Bütün dünyadaki sinema izleyicilerine teşekkür ederim"** diyerek başladı. **"İnsancıl, umut ve yaşam sevgisi dolu bir öyküyü dile getiren filmi, böylesine kucakladılar. Herkese çok teşekkür ederim"** diyen Zemeckis'in filmi; en iyi film, erkek oyuncu, yönetmen, uyarlama senaryo, film kurgusu ve ses kurgusu dallarında toplam altı Oscar kazandı.

En iyi kadın oyuncu Oscarı ise **'Blue Sky-Mavi Gök'** filmindeki rolüyle **Jessica Lange**'ın oldu. **'Nell'** filmindeki çalışmasıyla bu dalda Oscar adayı olan **Jodie Foster**, Lange'ın en büyük rakibi olarak görülüyordu. Jessica Lange, **'Tootsie'** filmiyle 1982 yılında en iyi yardımcı kadın oyuncu dalında ilk Oscarı'nı almıştı.

İsveç'i silen bu takım tarihe geçer

HİLMİ TÜRKAY *30 mart*

44 yıl sonra yeniden... Evet, **1951** yılının haziran ve kasımında biri İsveç'te, diğeri de burada olmak üzere 2 maç yapmışız. Tablo, birinde galibiyet, birinde de yenilgi... Onlar bizi kendi evlerinde 3-1 yenmiş, biz ise tek golle sahamızda kazanmışız.

"Zor bir gece" olacaktı; bunu hep birlikte biliyorduk. Ama, sonuçta ne yapıp edip **"kazanmak"**, "kazanmak", evet, **"kazanmak"**tan başka çaremiz yoktu. İsviçre'nin **"lider"** olduğu grubumuzda İsveç ikinci, biz ise üçüncü sırada yer alıyorduk. Onlar bizi 2 puan geçiyordu. **Fatih Hoca**, iyi motive etmişti futbolcularını. Hepsini de şartlandırdı galibiyete. Gecenin bizden yana olmasını istiyorduk. Seyircimiz, beklenenin altındaydı. Bunda, hem TV'nin maçı naklen yayımlamasının, hem de havanın soğuk olmasının etkisi olsa gerek.

Engin'imiz kaledeydi. Sakatlığı günlerdir **"huzursuz"** etmişti bizleri. Fener'de iyi de olsa kötü de olsa hep onbirin içinde gördüğümüz **Oğuz**, yedek kulübesindeydi; keza Beşiktaşlı **Gökhan** da öyle...

Oyuna, maç saatinden 15 dakika geç başlandı. İlk korneri, ilk serbest atışı, ilk şutu biz kullandık. Sahada yer alan onbirimiz canla başla, en iyisini yapmaya çalışıyordu. Dakikalar ilerledikçe hava toplarında üstünlük, hücum sayılarındaki fazlalık onlara geçti, hata sayımız yükseldi, oyundan düştük, **"gereksiz"** sertliklere girdik.

... Ve 21. dakika, **"çöküş"** dakikamızdı. İnönü, **"ölüm sessizliği"**ne büründü bir anda. **Bülent, Dah-**

lin'i düşürdü ceza alanı içinde. Karar, beyaz nokta, yani penaltı. Atış **K. Anderson**'un: 0-1. Bu golden sonra, **"Oğuz"** seslerini duyar olduk tribünlerden. Oysa o kadar da kötü oynamıyorduk. Ama **"Oğuz"** şarttı doğrusu.

İlk yarıyı yenik tamamladıktan sonra, ikinci yarıya Oğuz'la girdik. Bu değişiklik bayağı fark ettirdi milli takımı. Ortadan ileriye daha fazla toplar gelmeye başladı. Hâkimiyet elimizdeydi. İsveç takımı skoru korumaktan yanaydı. Tehlikeli olan taraf bizdik artık. Ancak toplar, **"ah vah!"** sesleri arasında peş peşe ya kaleci **Ravelli**'nin ellerinde eriyor ya da dışarı çıkıyordu. 64. dakika, bu kez bizim güldüğümüz, sevindiğimiz, coştuğumuz dakikaydı. Çünkü **Emre,** kafayla skoru eşitlemişti.

75'te Oğuz'un ortasına **Sergen** yükselip kafayı çakınca, bu kez çöken İsveçliler oluyordu. Fatih Hoca havalarda, futbolcular yeşil çimlerin üzerinde bir kez daha sarmaş dolaş. Artık rahatız, ama o son dakikalar geçmek bilmiyor. Sonuçta, 2-1'lik skorla sevinen biz oluyoruz ve ikinci galibiyetimizi alarak puanımızı 7'ye yükseltiyoruz. Haydi aslanlar! Gidin şu 1996 İngiltere'deki Avrupa Şampiyonası'na da milletçe coşalım, hep birlikte size destek verelim, alkış tutalım.

PKK Sorunu Ankara'da Çözülür...

İLHAN SELÇUK *31 mart*

"Strateji" Ankara'da çıkan üç aylık bir dergi. İlk sayısındaki sunuş şöyle:

"Türkiye'nin sorunları ve ilgi alanlan konusunda okumadan ve araştırma yapmadan konuşan, bir başka ifadeyle 'bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olanların' sayısının iyice arttığı günümüzde, geleceğe hiçbir iz bırakmayacak bu anlayışın yanlış olduğuna inanan 'Strateji' *bu boşluğun doldurulması için gerekli düşünce ve önerilerin tartışma zemini olmaya adaydır.*

Batı toplumlarında 'think-tank' *adı verilen kuruluşlar tarafından karşılanan bu gereksinimi doyuracak bağımsız bir kuruluşun Türkiye'de bulunmaması nedeniyle, bunu oluşturacak çalışmaya kapsamlı bir dergi ile başlanabileceğini düşündük."*

Strateji (Tel: 0312 - 447 01 59) niteliğindeki dergilerin yaşamasında bin bir yarar var.

Dergi bir de bülten yayımlıyor; 15 Mart 1995 günlü bültenden PKK'ye ilişkin bir haberi okurken altını çizdiğim satırları aktarıyorum:

"U.S. Global Strategy Council tarafından hazırlanan bir raporda PKK'nin Suriye, Irak, İran, Ermenistan, Yunanistan, Rusya, Kıbrıs Cumhuriyeti, Bulgaristan ve Azerbaycan'dan destek gördüğü bildirildi. Raporda ayrıca PKK'nın çeşitli dönemlerde Kürdistan Demokratik Partisi ve Kürdistan Yurtseverler Birliği ile ittifaklara giriştiği, RAF ve ASALA ile işbirliği yaptığı da kaydedildi."

PKK konusu gün geçtikçe dalbudak salıyor. 12 Eylül döneminde tohumları atılan bu örgüt, gün geçtikçe gelişti; bir yandan Türkiye'nin içinde terör eylemlerini sürdürürken öte yandan çeşitli ülkelerde eylemlere geçebiliyor; terör kolu, çoluk çocuk, kadın erkek demeden Anadolu'da, suçsuz insanlan öldürürken siyasal kolu suret-i haktan görünerek Avrupa'da çalışmalarını yürütüyor.

İş o kerteye geldi ki Türk Silahlı Kuvvetleri, Ku-

zey Irak'ta ikinci kez büyük bir harekâta girişmek zorunda kaldı.

Harekât sonuç verecek mi?..

Sorun budur.

Bir askeri operasyon hedefine ulaştı mı siyaset ona göre biçimlenir.

Ancak yıllardan beri süregelen operasyonların bir sonuç verdiğini söylemek kolay değil. PKK'nin terörü gerilla savaşının koşullarıyla yürütülüyor; arazi elverişli, doğa bu tür savaşa yatkın; son dönemde güvenlik güçlerinin PKK'yi tırpanladığı izleniyor; Kuzey Irak'taki harekâtın, bu tırpanlamanın öteki yüzü olduğu anlaşılıyor. Ne var ki operasyon başladığı günden beri Ankara'dan yükselen değişik seslerin yarattığı karmaşayı şaşkınlıkla izleyen kamuoyu, ikirciklidir.

PKK, Suriye'de barınmaktadır; Şam, PKK kozunu elinde tutuyor, Kuzey Irak'taki boşluk PKK'yi güçlendirmektedir, İran sırasına göre taktik değiştiriyor; güneyden kuşatılan Türkiye'nin, içine yönelik sürekli saldırıyı tümüyle yok etmesi güç görünüyor.

Çünkü karşımızda ne savaşılacak bir devlet var, ne de bir ordu!..

Ankara'nın yıllardan beri bu gerçeği değerlendirmekten yoksun kaldığı izleniyor.

Siyasal iktidarın ve meydanın kullandığı *"hamasi"* edebiyat dili ise Türklerle Kürtlerin arasına düşmanlık tohumları ekmekten başka bir işe yaramıyor; bin yıldan beri iç içe yaşayan insanların yürekleri burkuluyor.

'Strateji' dergisinin ilk sayısında, Emekli Büyükelçi **Şükrü Elekdağ,** TBMM, hükümet ve parti liderlerine bir çağrı yapıyor: Parçalanma tehlikesine karşı birleşemezler mi?.. Güneydoğu sorununda bir *'milli mutabakat'* oluşamaz mı?.. Bir devlet politikası saptanamaz mı?..

Ankara'dakiler, her türlü çıkar hesabını bir yana bırakıp, -hiç olmazsa bu konuda- çözüm için ortak bir program çevresinde buluşamazlar mı?..

Kuşatılan Türkiye'de daralan çemberi yarmak için el ele vermek çok mu güçtür?..

PKK sorununun çözümü dışarıda değil, içeridedir; Anadolu'nun göbeğindeki Ankara'dadır.

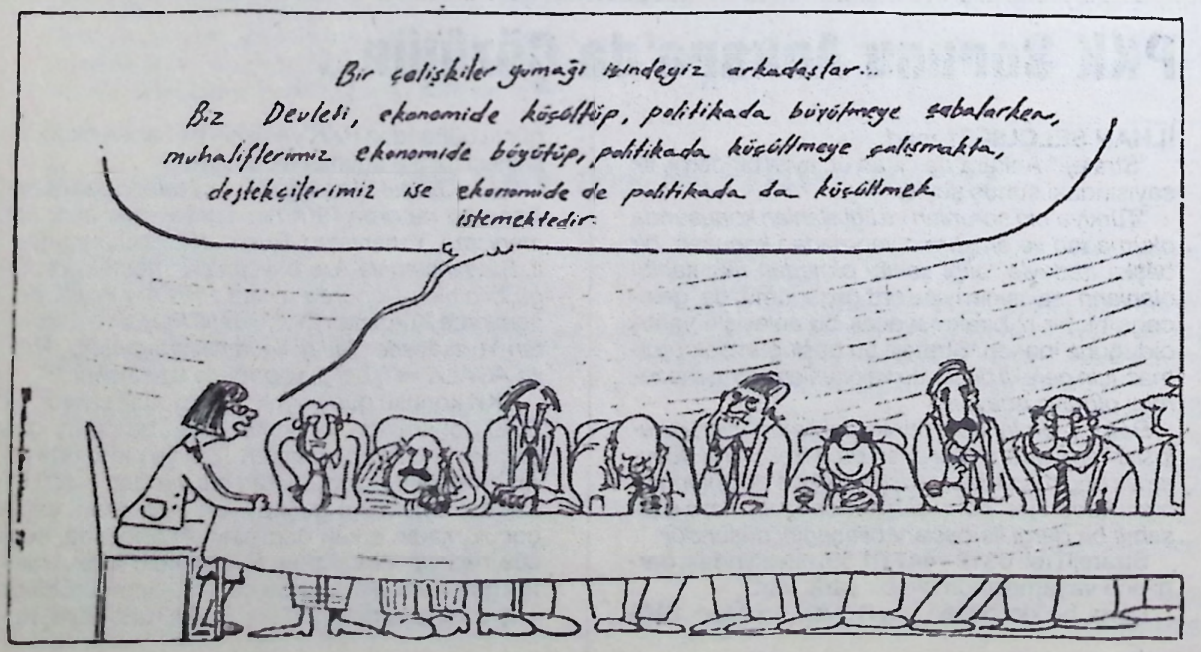

Ne Dolar, Ne Mark...
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

Her Devrin Kralı Emlak!
EMLAK BANKASI

Liselerdeki yaralama ve öldürmelerin sorumlusu bir toplantıda saptandı

Suçlu bulundu: Aileler

Söz birliği

Son günlerde İstanbul'da meydana gelen silahlı olayların sorumlusu İstanbul Valisi Hayri Kozakoğlu'nun çağırdığı Kadıköy Atatürk Eğitim Merkezi'nde bir araya gelen okul müdürleri, Milli Eğitim müdürleri ve okuldaki bilgi bankaları, bir bildiri ile okul ve öğrenci ailelerine sağladılar.

Komik gerekçeler

Toplantıda yıllardır okul çıkışı, okulda hemen yanlarda yaşayan kişilerin, "yaralama, kavga, öldürülmeler olmasın diye", "okulun bahçesinde okulla yıldızlanmak", "okulun çevresinde Atatürk heykelinin kırılmasından dolayı", "yasaklara karşı eylemlerde", gibi çeşitli gerekçeler bulunuyor.

Okullara polis

Dün gazete ve kraldı kurmuş da okullarda çevreyolundan kalkmaktan, ayrıca saldırı gibi yerler ve hepsi de toplayan öğrenciler, "polis okullar mesaisi" kurulmuştur ve "her okulda bir polisdik yöntemi" olacaktır da denildiler. Eğitimciler, İstanbul'daki öğrencilerin duyguşunu da pekiştirmeyeceklerini belirtiler.

İDRAN KESİCİ

Tansu Çiller'in 'T' skandalı

Çiller'in heyecanlı ABD turu

Avrupa'ya Türkiye'den sert tavır

Bakan: Polis yargısız infazcı

Öğrenci affı kabul edildi

Çernobil'de 125 bin kurban

İsviçre galibiyeti sokaklara döktü

Ruslar AKKA'yı deldi

Demirel erken seçim istedi

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Suçlu Ayağa Kalk

BUGÜN

Kitap

CUMARTESİ

Bilim Teknik

PAZAR

Dergi

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

KİT'leri Kelepirleştirme...

Memur sendikaları kapatılamayacak

GÜNEŞ GÜRSON *1 nisan*

ANKARA - Yargıtay, memur sendikalarının mahkeme kararıyla kapatılmasının önünü kesti. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, mahkeme kararıyla memur sendikaları hakkında verilen bir kapatma kararını **"yasaya aykırı"** buldu.

Böylece, 3 yıl önce Resmi Gazete'de yayımlanarak **"iç hukuk kuralı"** haline gelen ve kamu çalışanlarına örgütlenme özgürlüğü getiren 87 ve 151 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerinin yargı organlarınca gözardı edilmesinin yasaya aykırı olduğu belirtilerek enerji işkolunda örgütlü olan Ener-Sen'in **"memur sendikalarının yasal olmadığı"** gerekçesiyle kapatılmasına ilişkin mahkeme kararı, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi tarafından bozuldu. 27 Mart 1995 tarihli Yargıtay kararında, anayasanın 90. maddesine göre uluslararası sözleşmelerin **"kanun hükmünde olduğu"** vurgulanarak, şöyle denildi: **"87 ve 151 sayılı sözleşmeler, iç hukukumuzla bütünleşerek, bağlayıcılık kazanmıştır. Hal böyle olduğuna göre, yasa koyucunun onayladığı sözleşmelerle kural olarak devlet memurlarına sendika kurma hakkını verdiği ve memur sendikalarına da tüzel kişilik tanıdığı kabul edilmeli ve memur sendikalarına ilişkin yorumlar onaylanan söz konusu sözleşmelerle yapılmalıdır. İç hukukumuzda halen memur sendikalarının kurulması ve özellikle sendikal haklarla ilgili bir düzenleme yapılmamış olması da kurulmuş olan sendikanın tüzel kişilik kazanamayacağı şeklinde yorumlanamaz. Davacı (Ankara Valiliği) tarafından davalı sendikanın yasalara aykırı biçimde amaç dışına çıktığı, eylemlerinde suç bulunduğu iddia ve ıspat edilmediğine göre, mahkemenin sendikanın kapatılmasına ilişkin kararı yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir."**

PKK 2 gazeteci kaçırdı

2 nisan

DİYARBAKIR / ANKARA (Cumhuriyet) - Cizre-Nusaybin karayolunu kesen bir grup PKK militanı, AFP muhabiri **Kadri Gürsel** ve **Reuter muhabiri Fatih Sarıbaş**'ı kaçırdı. Olay, Bölge Valiliği yetkililerince doğrulanırken PKK'lilerin yakalanması için operasyonlar sürüyor. Emniyet Genel Müdürü **Mehmet Ağar** da teröristlerce kaçırıldığı iddia edilen Reuter ve AFP muhabirlerine ilişkin bir sorü üzerine, Mardin ve Şırnak emniyet müdürlükleri ile diğer güvenlik güçlerinin konuyu takip ettiklerini söyledi.

Gazetecileri taşıyan sürücü serbest bırakılırken olayın Turgutlu karakoluna beş kilometre uzaklıkta meydana geldiği belirlendi. Kaçırılma olayı, Habur - Diyarbakır karayolunda adeta mekik dokuyan basın mensupları arasında tedirginliğe yol açtı.

Türkiye'nin başlattığı **"çelik harekâtı"**nı izlemek üzere Kuzey Irak'a giden ve önceki akşam 18.30 sularında Habur Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yapan Reuter muhabiri **Fatih Sarıbaş** ile AFP muhabiri **Kadri Gürsel**, Diyarbakır'a gelmek üzere yola çıktı. Sarıbaş'ın yola çıkmadan önce eşini telefonla arayarak gazeteci arkadaşı Gürsel ile birlikte yola çıkacağını ve en geç gece 23.00 sularında Diyarbakır'da olacağını bildirdiği öğrenildi. Sarıbaş ve Gürsel'in Diyarbakır'a ulaşmaması üzerine kaçırılma olayı ortaya çıktı.

Edinilen bilgiye göre gazetecileri taşıyan araç, 21.00 sularında Nusaybin - Cizre karayolunu 40. kilometrede kesen ve kimlik kontrolü yapan kalabalık bir PKK grubu tarafından durduruldu.

Teröristler, kimlik kontrolü sırasında gazeteci olduklarını öğrendikleri Sarıbaş ve Gürsel'i, araçtan indirerek daha önce durdurdukları kamyon sürücülerinin yanına götürdüler.

Burada örgüt lehine bir süre propaganda yapan militanların, bir telsiz görüşmesinden sonra diğer şoförleri serbest bırakarak yanlarına aldıkları iki gazeteciyle birlikte Nusaybin ve Midyat ilçelerinin kesiştiği noktadaki **'Bagok'** dağlarına doğru gittiği öğrenildi. Teröristlerce serbest bırakılan ve adının açıklanmasını istemeyen bir araç sürücüsü, Nusaybin yakınlarında bir araç konvoyu gördüklerini ve kaza olduğunu düşünerek durduklarını belirterek olayı şöyle anlattı:

"Durduktan sonra yanımıza yaklaşan silahlı biri, farları söndürüp araçtan inmemizi istedi. Sarıbaş ve Gürsel'in gazeteci olduklarını söylemeleri üzerine, bazı diğer araç sürücülerinin yanlarına götürdüler. Yaptıkları telsiz görüşmesinde ellerinde iki gazetecinin olduğunu haber verdiler. Telsizden konuşan diğer şahıs, gazetecilerin eşyalarıyla birlikte getirilmesini istedi. Daha sonra da ben ve diğer sürücüleri serbest bıraktılar."

Bu arada, kaçırılma olayı **"Çelik Harekâtı"**nı izlemek üzere Diyarbakır'da bulunan çeşitli gazete, ajans ve dergi muhabirleri arasında tedirginliğe yol açtı. Habur - Diyarbakır karayolunu sürekli olarak kullanan basın mensuplarının, kaçırılma olayından sonra böyle bir olay yaşamamak için gündüz saatlerinde seyahat etmeye başladığı görüldü.

Emniyet Genel Müdürü **Mehmet Ağar** da teröristler tarafından kaçırıldığı iddia edilen Reuter ve AFP muhabirlerine ilişkin bir soru üzerine, Mardin ve Şırnak emniyet müdürlükleri ile diğer güvenlik güçlerinin konuyu takip ettiklerini söyledi.

Reuters Ortadoğu ve Afrika Haber Editörü **Alan Thomas**, olaydan sonra, muhabirleri Fatih Sarıbaş'ın güvenliğinden endişe duyduklarına dair yazılı bir açıklama yaptı. Dün AFP Ankara Bürosu'na Kurt-Ha'dan gelen yazılı açıklamada iki gazetecinin ARGK gerillaları tarafından kaçırıldığı bildirildi.

Açıklamada, gazetecilerin güvenliklerinin sağlanacağı ve sağlık durumlarının iyi olduğu belirtildi.

On yıllık kaçak ülkücü, işadamı oldu

HALİL NEBİLER *4 nisan*

Ülkücü **Zeki Peker,** İstanbul'da kaçak yaşamanın dünyanın en kolay işi olduğunu, son 10 yıllık yaşamıyla kanıtladı. **Abdi İpekçi**'yi ve Papa **II. Jean Paul**'ü vuran **Mehmet Ali Ağca**'yı polise ihbar ettiği gerekçesiyle **Ramazan Gündüz**'ü öldürdüğü için 1984 yılında 24 yıl ağır hapse mahkûm olan Zeki Peker, polisten kaçtığı (!) 11 yıla yakın süre içinde Gülhane Parkı ve sahilde çay bahçeleri, Taksim'in göbeğinde bar işletti ve Beyazıt'ta büro açtı. İki kez polise ve savcılığa düştü, ama kimse onun 24 yıllık cezasını çekmesini sağlayamadı. Adı 1993'te bir dergide **'baba'** olarak yayımlandı. Bu kadar göz önünde bulunmasına karşın yakalanamamış olması, ülkücü kaçak Peker'in, **'polisteki ülkücü kadrolar tarafından korunup korunmadığı'** sorusunu gündeme getirdi. Süper kaçak Zeki Peker'in öyküsü 3 Şubat 1980 günü başladı. 12 Eylül darbesinden önce ülkücülerin üsü olarak ün salan Beyazıt'taki Marmara Kıraathanesi, Zeki Peker'in de mekânıydı. Marmara Kıraathanesi o günlerde bir olayla ün kazanmıştı. Abdi İpekçi'nin katil sanığı Mehmet Ali Ağca buraya veda ziyaretine gelmiş, o sırada bir ihbar üzerine kahvehane polis tarafından basılmış, Ağca son anda kaçarak yakalanmaktan kurtulmuştu. İşte bu olay, Zeki Peker'in aklına takılmıştı. Kim ihbar etmişti Ağca'yı?

Sonunda buldu. Kahvedeki tombalaca Ramazan Gündüz'dü muhbir. Cezasını çekmeliydi. Gerçi ülkücü arkadaşları kısa bir süre önce Ramazan'ı fena dövmüşlerdi. İhbarcı dayaktan sonra ciğerlerinden rahatsızlanıp hastaneye yatmıştı ama olsun...

Bu kadarla kurtulmalalıydı. 3 Şubat 1980 günü akşamı yine kahvede oturuyordu. Arkadaşları **Oktay Akyüz, İsmet Yıldırım** ve **Cihat Sever** de yanındaydı. Ramazan Gündüz hastaneden çıkmış, kahveye gelmişti. Yediği dayak yetmemişti demek ki. Muhbirin tuvalete girdiğini görünce arkasından gittiler. Önce tuvalette bir güzel dövdüler. Sonra dışarı çıkardılar. Saat artık geceyarısını geçmişti. Beyaz bir Anadol otomobile bindirip Maslak - İstinye yoluna götürdüler. Sonra aralarından biri bir tabanca çıkardı ve 4-5 el ateş etti. Ağca'yı ihbar eden kişi ortadan kaldırılmıştı.

Olaydan sonra yapılan soruşturmada Zeki Peker ve arkadaşlarının adları kolayca ortaya çıktı. Zeki Peker bir süre polisten kaçtı, ama 25 Temmuz 1980 tarihinde yakalandı ve beş gün sonra tutuklandı. Verdiği ifadelerde suçlamaları hep reddetti. Yargılama sırasında, 11 Mart 1981 günü tutuksuz yargılanmak üzere salıverildi. Dava, 23 Mart 1984 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim 3 numaralı Askeri Mahkemesi'nde karara bağlandı. Zeki Peker ve Cihat Sever, **"Ramazan Gündüz'ü kasten öldürmek eylemine iştirak ettikleri sonuç ve kanısına varılarak hareketlerine uyan TCK'nin 448. maddesi uyarınca 24'er yıl ağır hapis cezasına"** çarptırıldılar. Karar, Askeri Yargıtay 3. Dairesi'nin 17 Temmuz 1984 tarihli ilamı ile onandı ve kesinleşti. Şimdi geriye Zeki Peker'in yakalanması ve cezaevine konulması kalıyordu. Ancak cezanın infazı 11 yıla yakın bir süredir bir türlü gerçekleştirilemedi. Zeki Peker yurtdışına mı kaçmıştı? Hayır?

Eski çevresiyle ilişkilerini kesip saklanarak izini mi kaybettirmişti? Hayır.

Aksine, her zaman herkesin gözü önünde oldu 11 yıl boyunca. İsteyen küçük bir araştırmayla kendisini bulabilirdi. Örneğin biz bulduk. Zeki Peker'i ilk bulduğumuz yer bir derginin kapak haberi oldu. Haftalık Tempo dergisinin 30 Haziren 1993 tarihli 26. sayfasının haberi, **"Çaylar Şirketten"** başlığını taşıyordu ve İstanbul'daki çay bahçelerinin hangi babalar tarafından, nasıl paylaşıldığı anlatılıyordu. Bir de harita yapılmıştı. Haritanın göbeğinde, Zeki Peker'in Gülhane Parkı ve Sultanahmet'te Setüstü ve Discorium adlı çay bahçelerini işlettiğine yer verilmişti. Peker'in adı **Dündar Kılıç, Fevzi Öz, Necdet Ulucan, İdris Özbir** gibi **'baba'**larla birlikte **'baba'** olarak anılıyordu.

Peker, Gülhane Parkı'nı mesken tutmuştu sanki. Parkın içinde bir de büfe işletiyordu. Akvaryum Büfe... Bu kadar değil. Taksim Sıraselviler Caddesi'nin hemen başında, adı eskiden Shakespeare olan bir bar vardır. Daha önce aynı yerde Sinematek bulunuyordu. Neyse. Bu bar yaklaşık bir yıl önce el değiştirdi. Ortaklardan biri, 68 kuşağından bir isimdi. Önemli diğer ortak ise Zeki Peker. Barı işleten ünlü sinema oyuncusu **Perihan Savaş**'ın kendi adını verdiği Peri Bar'a gittiğinizde, setteki üç masadan birinde Zeki Peker'i kolayca görebilirsiniz. Biz defalarca gördük.

Peker'e kaçaklık yaradı. 1993 yılının kış aylarında, Beyazıt Mimar Kemalettin Mahallesi, Çadırcı İşhanı, No: 5/102 adresteki büroyu tuttu. Büroya 518 94 28 numaralı telefonu bağlattı. Burada ne iş yaptığını saptayamadık, ama 1994'ün sonlarında büroyu kapattığını biliyoruz. İpucu aramak isteyenler için **"Platin Kıraathanesinin üstü"** diye tarif edebiliriz. Şubat ayında (Ramazan'da) açtığı bu restoranın ismini ise bulması gerekenler bulabilirler. Arayan olursa, Zeki Peker Dikilitaş'taki Emirhan Cafe'ye sürekli gidip geliyor, buradan arayabilirler. Telefonla ulaşmak isteyenler için Emirhan Cafe'nin telefon numarası: 258 38 37.... Yine bulunabileceği bir başka telefon numarası daha verelim: Önce 0216'yı çeviroyursunuz, sonra 355 15 25'i. Zeki Bey'in ablası çıkıyor...

Şu anda oturduğu evi de söyleyelim. Elmadağ, İnönü Mahallesi, Nisbet Sokak, Pınarbaşı Apartmanı. No: 6, Daire: 5. Buradaki 247 86 92 numaralı telefonu çevirdiğinizde ise **Ümit Ö.** adlı bankacı hanım karşınıza çıkabilir. Zeki Bey'i istiyorum deyin.

Zeki Peker onun gerçek adı. Erzincan Kemah'ta 1954'te doğmuş. Baba adı **Abdurrahman.** Ana adı **Feride.** Erzincan Kemah nüfusuna kayıtlı. Bugünlerde kendisiyle karşılaşırsanız, cebinden çıkan kimlikte şunlar yazacaktır:

Hüseyin Aktaş. 1957. Bu kimliği 1993 yılı sonlarında Üsküdar Nüfus İdares i'nden çıkarttı. Nasıl mı çıkarttı? Biz ne bilelim nasıl çıkarttığını? Çıkarttı işte!..

Taşıdığı Hüseyin Aktaş sahte kimliğiyle 1991 yılının aralık ayında Küfe Bar'a gitti. **Akrep Nalan**'ın işlettiği barda vukuat çıktı. Vukuatta, barın bodyguardı, Zeki Peker'in yanındaki arkadaşı **Necip Sever** tarafından yaralandı. Zeki Peker polis tarafından gözaltına alındı. Üç gün tutuldu. Evinde arama yapıldı. Bilebildiğimiz kadarıyla silah bulundu. Şişli Adliye-

si'ne Hüseyin Aktaş kimliğiyle çıkarıldı. O davada halen Hüseyin Aktaş sahte kimliğiyle yargılanıyor.

Bu olayda yanında bulunan Necip Sever'in de üzerinde duralım. Necip Sever, Zeki Peker'in çay bahçelerindeki ortağıdır. Bir özelliği de **Cihat Sever**'in kardeşi olması. Cihat Sever'i anımsadınız. Zeki Peker'in cinayetteki suç ortağı elbette.

Zeki Peker'in ikinci olayı hakkında resmi bilgilere ulaşamadık. Öğrenebildiğimiz kadarıyla iki yıl kadar önce, bir süre birlikte yaşadığı bir kadına kafası bozulmuş ve kadını dövmüş. Kadın iki yıldır felçli yatıyormuş. Ancak bu olayla ilgili olarak soruşturma ve dava açılmış mı açılmamış mı, kadın kimmiş, Zeki Peker yine Hüseyin Aktaş kimliğiyle ifade vermiş mi bilemiyoruz.

Gelelim Zeki Peker'in çevresine. En yakınında **Burhan Kesen** var. Arkadaşı ve adamı. Sonra ünlü **Hacı Çapan**'la iyi görüşür. **Halil Havar** adlı uyuşturucu kaçakçısıyla da dostluğu iyiydi, ama Havar şimdi hapiste. Belki ziyaretine gidiyordur. **Mehmet Gözen**'le iyi dosttur. 12 Eylül öncesi adı önemli bir ülkücü olarak birçok olaya karışan **Mehmet Gül**'le aralarından su sızmaz. **Alaattin Çakıcı**'ya racon icabı **'abi'** diye hitap eder. Çakıcı' nın en sağlam adamlarından **Hüsnü**'yle sık sık görülür.

Küçük bir araştırmayla, 11 yıla yakın bir süredir kaçan ülkücü cinayet hükümlüsü hakkında bu kadar bilgi toplayabildik. Polisin elinde sabıka kayıtları, parmak izleri, kriminal laboratuvarları, İstanbul'da binlerce uzman ve sıradan elemanı, istihbaratı, bilgisayarları, Zeki Peker'i yakından tanıyabilecek çok sayıda ülkücü yöneticisi var. Belki onlar bir gazeteciden daha çok bilgi toplayıp onanmış ve kesinleşmiş bir cezanın infazını sağlayabilirler?

Ekonomide 5 Nisan fiyaskosu

4 nisan

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Hükümetin, ekonomide dengelerin rayına oturtulması hedefleriyle tam bir yıl önce uygulamaya koyduğu 5 Nisan istikrar önlemleri, 1994 sonunda yüzde 149.6 oranında enflasyon, ekonomide yüzde 6 oranında küçülme ve 145 trilyon 935 milyar liraya ulaşan bütçe açığıyla son bulan bir fiyaskoya dönüştü. Bir yıldan beri uygulanan ekonomik önlemlerin olumlu etkisi 1995 yılında da görülmedi. Enflasyon rekor oranlarda gerçekleşmeye devam ederken, bütçe, yılın ilk iki ayında 36 trilyon 328 milyar lira açık verdi.

5 Nisan Kararları'nın amaçları ve 1994 yıl sonu ekonomi bilançosu şöyle:

Enflasyon bozgunu: Kararların temel amacını oluşturan **'enflasyonun hızla düşürülmesi'** programı çerçevesinde yıl sonu için açıklanan yüzde 100 oranındaki enflasyon hedefi, 1994 sonunda toptan eşya fiyatlarında gerçekleşen yüzde 149.6'lık cumhuriyet tarihinin en yüksek oranıyla fiyaskoya dönüştü. Hükümetin, geçen yılın ikinci 6 ayında toplam fiyat artışlarının yüzde 20'nin üzerinde artmayacağı yönündeki hedefi de, bu dönemde gerçekleşen yüzde 42 oranındaki enflasyonla birlikte açığa düştü.

Bütçede dev açık: Hükümet, ekonomik denge vergisi ve net aktif vergisi adı altında bir defaya mahsus olmak üzere iki ek vergiyi uygulamaya koyarak, 79 trilyon liralık ek gelir sağladı. Program çerçevesinde açıkladığı 109 trilyon liralık bütçe açığı hedefi de yıl sonunda gerçekleşen 145 trilyon 935 milyar liralık açıkla birlikte bozguna uğradı.

Ekonomi büzüldü: 5 Nisan Kararları çerçevesinde hükümetin açıkladığı yüzde 1.9 oranındaki büyüme hızı ve yüzde 3.2 oranındaki üretim artışı hedefi açığa düştü. Üretimdeki düşmeyle birlikte, ekonomi son 50 yılın en yüksek oranlı daralmasını yaşadı; gayri safi milli hasıla (GSMH) yüzde 6 oranında düştü.

GSMH'deki düşüş, tarım sektöründe binde 3, sanayide yüzde 5.7, inşaatta yüzde 7.5 oranlarına kadar ulaştı.

Kızılay'a saldırı: 8 ölü

6 nisan

Dış Haberler Servisi - Kuzey Irak'ta Türk askerlerinin 7 Kürt çobanı öldürdükleri iddialarıyla tırmanın gerilim, dün Kürtlerin bir Kızılay aracına saldırmalarıyla patladı. Türk askerleri tarafından öldürüldükleri ileri sürülen çobanların akrabalarının bir Kızılay aracına saldırmaları sonucu 3 Türk Kızılay görevlisi ile 5 Kürt öldü. Kızılay Genel Müdürü Yardımcısı **Ender Tamer,** dün AA'ya yaptığı açıklamada saldırıda ölen Kızılay görevlilerinin adlarının **Yaşar Mutlu, Metin Mithat Okan** ve **Osman Bulut** olduğunu söyledi. Tamer, cenazelerin bugün Türkiye'ye gönderileceğini açıkladı.

Fransız haber ajansı AFP'nin Kürt kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre Türk askerleri tarafından işkence yapılarak öldürüldüğü ileri sürülen 7 Kürt çobanın cenazesi için otobüslerle Dohuk kentine gitmekte olan 200 kişilik bir Kürt grubu, karayolu üzerindeki benzin istasyonunda bir Kızılay aracına rastladı.

Otobüslerden inerek araca yönelen kalabalık, otomobilde bulunan üç Türk Kızılay görevlisi ile iki koruma görevlisine saldırdı. AFP'nin haberinde, araçtaki Türk görevlilerden birinin silahsız olduğu iddia edilen kalabalığın üzerine ateş açtığı ileri sürüldü. Araca saldıran kalabalığın arasında bulunan 4 kişi ateş sırasında öldü. Ölen Kürtlerin, bir gün önce ölen çobanlardan birinin kardeşleri olduğu ileri sürüldü. Hastaneye kaldırılan Kürtlerden birinin daha ölmesiyle, ölü sayısı 8'e ulaştı. Ateş açılması üzerine galeyana gelen Kürt kalabalık korumaların silahlarını ele geçirerek Kızılay aracını yaylım ateşine tuttu.

.Olaydan hemen sonra bölgeye giden AFP muhabirinin anlatımına göre, saldırıda ölen Türk görevliler-

den birinin cesedi aracın ön koltuğunda, diğer ikisinin cesetleri ise karayolunun üzerinde bulundu. Öldürülen Türklerden birinin başının yarısının parçalanmış olduğu bildiriliyor. AFP'nin haberine göre, peşmergelere bağırıp çağıran kalabalık, Kürt yetkilileri, sivil halkı Türk askerlerine karşı koruyamamakla suçladı. Kuzey Irak'ta 19 marttan bu yana süren **'Çelik'** operasyonunun başlangıcından bu yana ilk kez Türk hedeflerine bir saldırı gerçekleştirildiğine dikkat çekiliyor.

Dünkü olaylara neden olan **'7 Kürt çobanının Türk askerleri tarafından öldürüldüğü'** yolundaki iddialar, Ankara tarafından dün resmen yalanlandı.

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü **Ferhat Ataman,** Kuzey Irak'ta ölü bulunan 7 çobanın PKK tarafından öldürüldüğünden kuşkuları bulunmadığını belirterek **"Her şeye rağmen tüm duyumların üzerine gidilmekte ve bütün iddialar hassasiyetle incelenmektedir"** dedi. Ataman, dün düzenlediği haftalık basın toplantısında konuyla ilgili bir soru üzerine ölü bulunan çobanların kulaklarının kesilmiş olduğuna dikkati çekerek olayda PKK'nin izleri bulunduğunu vurguladı.

Genelkurmay Başkanı Sözcüsü Albay **Doğu Silahçıoğlu** da olaylardan PKK'yi sorumlu tuttu. Silahçıoğlu, **'Örgütün böyle provokasyonlara gireceği yolunda istihbarat, 23 martta elimize ulaşmış ve biz bunu 25 martta açıklamıştık. 7 çobanın vahşi bir biçimde öldürülmesi, elimizdeki bu bilgiyi doğrulamaktadır'** dedi.

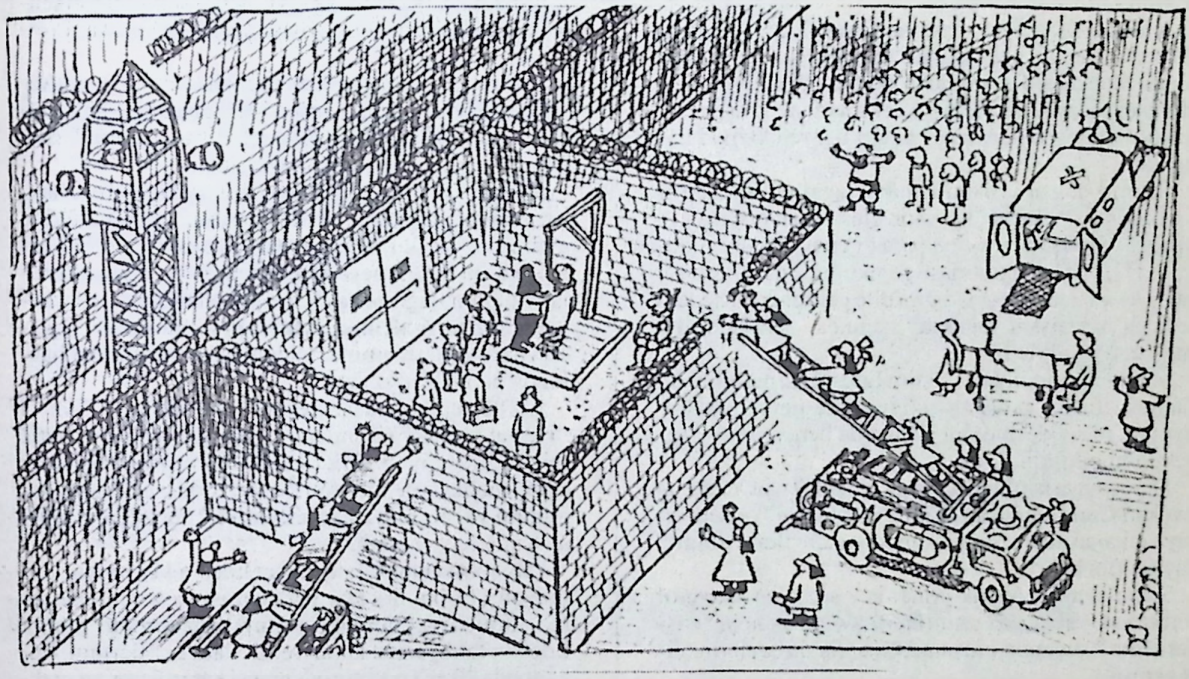

Oteller Nesin'i kabul etmedi

SABİT HORASAN *7 nisan*

KONYA - İlkezgi Kitabevi'nin davetlisi olarak bugün Konya'ya gelecek olan yazar **Aziz Nesin** için olağanüstü güvenlik önlemleri alınırken, otellerin Nesin'i kabul etmediği bildirildi.

Anadolu Ajansı'na bir açıklama yapan İlkezgi Kitabevi sahibi **Müzeyyen Karaçiftçi**'nin eşi **Mustafa Karaçiftçi,** Nesin'i hiçbir otelin kabul etmediğini belirterek **"Güvenlik açısından biz de nerede kalacağını açıklamıyoruz"** dedi.

Karaçiftçi, Nesin'in geleceği haberini aldıktan sonra sürekli tehdit telefonları aldıklarını belirtti. Konya Valisi **Atilla Vural** başkanlığında yapılan ve vilayet tarafından **"aylık normal toplantı"** olarak ilan edilen toplantıda güvenlik konusu görüşüldü. Toplantıya garnizon komutanı, jandarma alay komutanı ve emniyet müdürü katıldı.

Ayrıca Konya Emniyet Müdürü **Zeynel Abidin Ayhan** önceki gün kentte yayımlanmakta olan yerel gazete - TV patronları ve genel yayın yönetmenlerinin katılımı ile bir toplantı yaptı.

Alınan bilgilere göre Emniyet Müdürü Ayhan'ın toplantıda halkı kışkırtmamak için yazar Aziz Nesin'le ilgili haber yayımlanmamasını istediği öğrenildi. Bu çağrıya bazı yerel gazeteler uyarken bazı radyo ve TV istasyonlarının yayımlarını sürdürdükleri izlendi. Nesin bugün sabah trenle, beraberinde bazı gazetecilerle Konya'ya gelecek. Yazar Nesin iki gün süreyle İlkkezgi Kitabevi'nde kitaplarını imzalayacak. Yerel bir gazete Nesin'in kente gelmesiyle ilgili olarak verdiği haberi, **"Eyvah Aziz Nesin"** geliyor diye duyurdu.

Edes serbest, Civan'a 7 yıl

YAHYA KOÇOĞLU *7 nisan*

Eski Emlakbank Genel Müdürü **Engin Civan**'ın yaralanmasıyla ortaya çıkarn ve Özal ailesinin de adının geçtiği **"yaralama ve rüşvet"** davasında Civan, işadamı **Selim Edes** ve tetikçi **Davut Yıldız** mahkûm edildiler.

Mahkeme, Engin Civan hakkında 7 yıl 6 ay hapis ve 62 milyar 500 milyon lira para cezası, işadamı Selim Edes hakkında ise 111 milyar 111 milyon lira para ve 1 yıl 8 ay hapis cezası verdi. Davut Yıldız'a toplam 7 yıl 3 ay hapis cezası veren mahkeme, Edes'in tutuklu bulunduğu süreyi göz önüne alarak tahliye edilmesini kararlaştırdı.

Kamuoyunda ilgi uyandıran Civan, Edes ve tetikçi Yıldız'ın tutuklu bulunduğu dava, dün İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından karara bağlandı. Karar duruşması olması nedeniyle gergin olan duruşma salonunda Edes, bütün duruşmaları izleyen kızıyla kucaklaştı.

Selim Edes'in avukatı **Uğur Alacakaptan** ise savunmasında **"rüşvet"** suçunun oluşması için Civan'ın yetkisi içindeki bir şeyi yaparak genel müdürü olduğu KİT'i zarara uğratması gerektiğini, dava konusu olayda ise suçun oluşmadığını dile getirerek bu nedenle Edes'in **"rüşvet vermek"** suçundan cezalandırılamayacağını söyledi.

Yaralama olayında da Selim Edes'in azmettirici olduğuna ilişkin kanıt olmadığını dile getiren Alacakaptan, müvekkilinin bu suçtan da beraat etmesi gerektiğini bildirdi.

Duruşmaya katılmayan sanık tetikçi Davut Yıldız'ın avukatı **Can Doğancan**, Yıldız'ın **"rüşvet"** olayını ortaya çıkaran adam olarak kamuoyunda **"kahraman"** sayıldığını belirtti.

Sanık avukatı olarak ikinci kez söz alan **Duygun Yarsuvat**, yaklaşık 2 saat süren savunmasında, **"rüşvet alma"** suçunun oluşmadığına ilişkin savlarını dile getirdi.

Alındığı ileri sürülen 10 milyar liranın elde taşınamayacağını kanıtlamak için 50 bin liralık banknotlar boyutunda kesilmiş kâğıt kolilerini mahkemeye gösterdi.

Savunmasını yapmak için söz alan Engin Civan ise karar duruşmasına, tutuklu kaldığı 240 günden 222'sinde gazetelerde kendisiyle ilgili olumsuz haber yayımladığı için **"3-0 mağlup"** çıktığını söyledi.

Bu nedenle kamuoyunda **"suçlu"** olarak görüldüğünü dile getiren Civan, **"Selim Edes, benim haraç istediğimi söylüyor.**

Yeraltı dünyasında silahlı adamları üzerime gönderen kendisi. Ergun Çakır'ın eski ortağı, MHP İstanbul İl Başkanı olan kişinin benzin istasyonunda polise teslim olan kendisi.

15 eylülde ülkücü baba Alaattin Çakıcı'yı üzerime gönderen kendisi. Bu bir organizasyon" dedi.

Selim Edes'in bu organizasyonun bir halkası olduğunu söyleyen Engin Civan, mahkeme başkanı **Azmi Ulu**'nun **"Diğerleri, halkalar kimler"** sorusuna **"Selim Edes, Özallardan yardım istediğini söylüyor. Öyleyse tanık olarak gelen Özallar da bu davada sanık olmalıydılar"** diye yanıt verdi.

Selim Edes ise kısa savunmasında ESKA'yı devrettiği kişilere, alacağı olan arsa parasının ödenmesi amacıyla Engin Civan'a 10 milyar lira verdiğini yineledi. Suçlamayı kabul etmeyen Edes, beraatini istedi.

Tetikçi Davut Yıldız ise el hareketlerinin desteğiyle yaptığı savunmasında Engin Civan'ı göstererek **"Ben isteseydim bu kuşbeyinliyi orada öldürürdüm"** diyerek salondakileri güldürdü.

Mahkeme, beraat ve tahliye içeren son sözlerin dinlenmesinden sonra duruşmaya yaklaşık 1 saat ara verdi.

Daha sonra kararı açıklayan mahkeme başkanı Azmi Ulu, davanın iddianamede ileri sürülen savlara bağlı olduğunu, bunun da **"rüşvet"** ve **"yaralama"** iddialarıyla sınırlı bulunduğunu söyledi.

Aranan sanıklarla ilgili dosyanın ayrıldığını ve haklarındaki gıyabi tutukluluk kararının sürdüğünü dile getiren Azmi Ulu, **Dündar Kılıç** hakkında ileri sürülen **"adam öldürmeye azmettirmek"** suçunun kanıtları bulunmadığı, **Savaş Karakaya** hakkındaki **"kavgada korkutmak amacıyla silah kullanmak"** suçunun da **"haklı savunma"** olduğu için, bu sanıklar hakkında beraat kararı verdi.

Eski Emlak Bankası Genel Müdürü Engin Civan'ı **"rüşvet almak"** suçundan 7 yıl 6 ay ağır hapis ve 62 milyar 500 milyon Türk Lirası para cezasına mahkûm eden mahkeme, işadamı Selim Edes hakkında da **"adam yaralamaya azmettirmek"** suçundan 1 yıl 8 ay hapis cezası verdi.

"Rüşvet vermek" suçundan Edes'e 111 milyar 111 milyon 111 bin lira ağır para cezası da veren mahkeme, tutuklu bulunduğu süreyi göz önüne alarak Edes'in tahliyesine karar verdi. Para cezalarının 1'er ay arayla 20 eşit taksitte ödenmesi kararına varan mahkeme, tetikçi Davut Yıldız'ı **"ruhsatsız silah bulundurmak"** suçundan ise 6 yıl 5 ay 20 gün olmak üzere toplam 7 yıl 3 ay 20 gün hapis cezasına mahkûm etti.

Selim Edes, serbest bırakılmasının ardından, dün akşam saat 20.00'de Bayrampaşa Cezaevi'nden çıktı. Edes, cezaevi çıkışında basının yoğun ilgisiyle karşılaştı.

Bu arada Edes'i karşılamaya eşi gelmezken, kızı ve avukatı 34 RBU 11 plakalı özel bir otomobille saat 19.30 sıralarında cezaevi kapısına geldi.

Cezaevi çıkışında basın mensuplarının sorularına karşılık Edes, **"Şu anda hiçbir açıklama yapmayacağım.**

Adaletin kestiği parmak acımaz" dedi. Edes, daha sonra kızı ve avukatı ile birlikte Beykoz Kanlıca'da bulunan evine gitti.

Eve gelişinde eşi tarafından karşılanan Edes, küçük torununu kucaklayarak bir süre kucağında gezdirdi ve hasret giderdi.

Laikliğin kabulünün 67. yılı

10 nisan

İstanbul Haber Servisi - Cumhuriyetin temel ilkelerinden biri olan laikliğin kabulünün 67. yıldönümü tüm yurtta kutlanıyor.

Cumhuriyet döneminin özünü oluşturan laiklik reformları, 1928 yılında yapılan **"devletin dininin din-i İslam"** olduğu yolundaki kuralın anayasadan çıkarılmasıyla anayasal düzene de yansımıştı. 1937 yılı anayasa değişiklikleriyle CHP'nin ilkeleri arasında da yer alan laiklik, 1961 Anayasası ile sağlam güvencelere bağlandı.

Diyanet İşleri Başkanlığı, bir anayasa kurumu olarak metinde yer aldı. Laikliğin kabulünün 67. yıldönümünü nedeniyle bir açıklama yapan Atatürkçü Düşünce Derneği Başkanı **Bilge Bilgiç,** laikliğin din ile devlet işlerinin ayrılması gibi basit bir anlayış olmadığını vurgulayarak demokrasi, özgürlük ve bağımsızlıkla da bağlantılı olduğunu söyledi.

Anayasanın 2. maddesinin cumhuriyetin temel niteliğini gösterdiğini vurgulayan Bilgiç, **"Anayasamızın 2. maddesindeki** 'kural değiştirilmedikçe, 24/5 maddenin değiştirilmesinde bir sakınca yoktur' **savı kesinlikle geçerli değildir.**

Oysa 24/5 madde, yaptırımı içeren emreden bir kuraldır. Bu maddenin 5. fıkrasının kaldırılması halinde laiklik ilkesinden vazgeçilmiş olacaktır" dedi.

Mustafa Kemal Derneği de yayımladığı yazılı açıklamada, Türk halkının içinde bulunduğumuz günlerde etnik hareketler, mezhep ayrılıkları ve şeriatla bölünmeye çalışıldığına dikkat çekti.

Açıklamada Türk halkının yıllarca uyutulduğu öne sürülerek **"Artık uyuyan Türk halkı olarak uyanmalı, çağdaş düşünen ve düşündüğünü milli sorumluluk bilinci içinde hayata geçiren Türk insanı olmalıyız"**denildi.

Peru seçimlerinde zafer Fujimori'nin

11 nisan

Dış Haberler Servisi - Peru'da önceki gün yapılan seçimlerden elde edilen ilk sonuçlara göre Devlet Başkanı Alberto Fujimori ve partisi Değişim 90 - Yeni Çoğunluk seçimlerden zaferle çıktılar.

Seçimler öncesinde 100 bin polisin güvenliği sağlamakla görevlendirildiği Peru'da 12 milyon 400 bin kişi önceki gün sandık başına gitti.

Güvenilir bir kuruluş olan Apoyo S.A. adlı kamuoyu şirketinin yaptığı araştırmaya göre, Fujimori, devlet başkanlığı için oyların yüzde 64.5'ini alırken, en yakın rakibi eski BM Genel Sekreteri Javier Perez de Cuellar oyların ancak yüzde 21.3'ünü alabildi.

1990 yılından beri devlet başkanlığı görevini sürdüren Fujimori'nin seçimlerin ilk turunda ezici çoğunluğu aldığının belirlenmesi üzerine seçimlerin ikinci turunun yapılmasına gerek kalmayacağı belirtiliyor.

Seçimlerin ikinci turunun yapılmaması için adaylardan birinin oyların yüzde 50'sini alması yeterli sayılıyor.

Fujimori önceki akşam basın mensuplarına verdiği yemekte yaptığı konuşmasında, bu ilk turda aldıkları önemli desteğin Peru'nun aynı yolda devam etmekte kararlı olduğunu gösterdiğini, hükümet programının devamının ülkenin gelişmesi için esas olduğunu söyledi.

Aynı kamuoyu yoklamasına göre, Fujimori'nin partisi Değişim 90-Yeni Çoğunluk oyların yüzde 51'ini alarak 120 üyeli Kongre'de çoğunluğu az bir farkla kazanıyor.

5 yıldır devlet başkanlığını yürüten Fujimori yüzde binlerde seyreden enflasyonu yüzde 15'lere indirmeyi ve ekonomide istikrarı sağlamayı başardığı için halkın beğenisini kazandı.

22 milyon 600 bin insanın yaşadığı Peru'da 6.5 milyon insan başkent Lima'da yaşıyor. İşsizliğin yüksek olması nedeniyle kırsal kesimden kentlere büyük göçün yaşandığını kaydeden yetkililer başkent Lima'nın nüfusunun 1940 yılından bu yana yüzde 700 arttığını belirtiyorlar.

PKK lideri Öcalan görüşmek istiyor

11 nisan

Dış Haberler Servisi - PKK lideri **Adullah Öcalan,** Türkiye'nin Kuzey Irak harekâtı tamamlandıktan sonra Ankara ile soruna **'siyasi çözüm'** bulmak için masaya oturmaya hazır olduğunu bildirdi.

Öcalan'ın açıklamalarından haberdar olduklarını kaydeden Ankara'daki diplomatik çevreler Başbakan **Tansu Çiller**'in de daha önce bu tür girişimleri muhatap almadığını açıkladığına dikkati çekerek **"Terör örgütlerinin liderleriyle görüşmüyoruz, muhatap almıyoruz. Anlaşılan sıkıştılar"** açıklamasında bulundular.

Bölücülerin, sözde **'sürgünde Kürt parlamentosu'** için La Haye'i seçtiği ve yarın Hollanda'nın başkentinde açılış toplantısının yapılacağı belirtildi. Hollanda'nın Ankara Büyükelçisi **Jan Horak,** Dışişleri Bakanlığı'na çağrılarak ülkesinin sözde **'Kürt parlamentosu'** kurulmasına izin vermemesi gerektiği bildirildi.

Reuter ve AFP'nin Beyrut kaynaklı haberlerine göre Öcalan, Lübnan'da yayımlanan **An-Nahar** gazetesine verdiği demeçte, Türkiye'nin Kuzey Irak'ta **'bataklığa saplandığını'** öne sürerek harekât bittikten sonra iki tarafın soruna **'siyasi çözüm'** bulmak zorunda olduğunu bildirdi.

Reuter'in haberine göre Öcalan şöyle dedi: **"Türkiye, askeri açıdan batağa saplanmıştır. Bu harekât bittikten sonra, soruna bir siyasi çözüm bulabiliriz. Sadece bizim açımızdan değil, Ankara açısından da. Biz siyasi çözüme açığız. Bu alanda ilerleme kaydetmek için de bizden isteneni vermeye hazırız."**

Öcalan, harekât sırasında kendilerinin 25, Türk ordusunun ise 800 kayıp verdiğini iddia etti. Hollanda haber ajansı ANP, dün yayımladığı haberde **"Ankara'nın Brüksel hükümetine baskılarının sonuç verdiğini"** ve sözde sürgünde Kürt parlamentosunun Belçika'da kurulmadığını haber verdi.

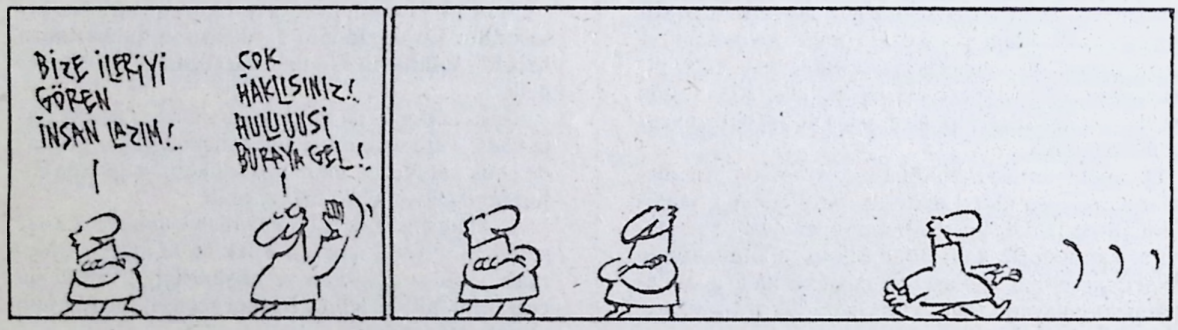

Harran'ın hasreti bitti

MEHMET FARAÇ *12 nisan*

ŞANLIURFA - Şanlıurfa, dün düşman işgalinden kurtuluşunun yıldönümüyle Fırat'la Harran'ın kavuşmasını birlikte kutlayarak çifte bayram yaşadı. Başbakan **Tansu Çiller,** dünyadaki sulama amaçlı tünellerin en büyüklerinden olan GAP kapsamındaki T-1 Tüneli'nden gelen Fırat'ın suyunu dün saat 12.47'de Harran'a bıraktı. Çiller, Abdurrahmandede Köyü'nden sonra Aklar Köyü'ne de geçerek Harran'a su verdi. Böylece Başbakan Yardımcısı **Hikmet Çetin**'in **"21. yüzyıl Türkiyesi'ne damgasını vuracak"** diye nitelendirdiği Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) önemli bir aşaması yaşama geçirildi.

Başbakan Çiller'le Başbakan Yardımcısı Hikmet Çetin ve beraberindekiler Şanlıurfa Havaalanı'nda Devlet Bakanı **Necmettin Cevheri,** Sağlık Bakanı **Doğan Baran** tarafından kurbanlar kesilerek karşılandı.

Çiller ve beraberindekiler, havaalanından helikopterle Şanlıurfa'nın Fransız işgalinden kurtuluşunun 75. yıldönümü törenlerinin yapıldığı Haleplibahçe'ye geldiler. Törende Çiller'den önce kürsüye gelen Çetin, konuşmasında Şanlıurfa'nın, GAP'la Ortadoğu'nun en önemli merkezi olacağını belirterek **"Misak-ı Milli hudutları içinde hangi dili konuşuyorsak konuşalım kardeşçe yaşamaya devam edeceğiz"** dedi.

Çetin'in konuşmasından sonra **"Siz çağları da dağları da deldiniz"** anonsuyla kürsüye çağrılan Çiller, konuşmasına **"Bugün bayramımız var, bugün inanç günüdür, bayrak günüdür"** sözleriyle başladı. Çiller, **"Bugün, bütün dünyaya seslendiğimiz gündür. Biz** 'Geçit vermeyiz, bir karış toprak vermeyiz' **demiştik. Biz bölünmeyiz. Biz bütünüz, biz biriz. Bugün hem Urfa'nın kurtuluşunu, hem su bayramını kutluyoruz. Bugün birlik ve beraberliğimizin tüm ülkede kutlandığı gündür"** dedi. Çiller konuşmasında, kutlanan çifte bayrama armağan olarak kentin en kısa sürede büyükşehir statüsüne alınacağını müjdeledi.

Çiller, törenden sonra kente 10 km. uzaklıktaki Abdurrahmandede Köyü'ne hareket etti. Fırat'ın suları-

nın Harran'a bırakılması amacıyla dün ilk törenin düzenlendiği Abdurrahmandede Köyü'ne saat 11.45'te helikopterle gelen Başbakan Çiller, konuklar ve gazeteciler için hazırlanan çadırda yaptığı açıklamada su ile Şanlıurfa'da bir tarih ve destan yazıldığını söyledi. **"Şanlıurfa'ya sevgiyle geldim, anne şefkatiyle geldim"** diyen Çiller, sözlerini özetle şöyle sürdürdü:

"Çok mutluyum bugün. Herkesin, bütün bacılarımın, evlatlarımın bu güzel bayramlarını kutluyorum. Çünkü Şanlıurfa, adı üstünde, bugün kendi kendilerini kurtardıkları gün. Onların bize bıraktığı toprakları gözümüz gibi koruyoruz. Onların kıymetini biliyoruz. Bu bozkırlar çok kısa bir zamanda apayrı yerler olacak. Şehitlerimize olan borcumuzu ödüyoruz suyla. Bütün buralarda apayrı bir tarih ve destan yazılıyor. Herkesin su bayramını ve Şanlıurfa'nın bayramını bir arada kutluyorum. Bugün çok mutluyum."

Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Hikmet Çetin de törenden önce yaptığı açıklamada, **"Bu uygarlıklar kenti bugünden itibaren, gelinen bu aşamada, gerçekten çağ atlayacaktır"** dedi.

Çetin, Türkiye'nin 21. yüzyıla bu proje ile damgasını vuracağını vurgulayarak şunları söyledi:

"Bu kuru topraklar, yüzyıllardır Fırat'ın suyuna kavuşmayı bekler. GAP, Türkiyi'ye bir Türkiye daha katacak. Bu, bayramdır. Bu, ülkemizin bayramıdır. Bu, Şanlıurfalılar'ın bayramıdır. Burada, Fırat'ın Harran ile beraberliğini kutluyor ve Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte sonsuza dek yaşamasını diliyoruz."

Başbakan Çiller, Fırat'la Harran'ın kavuşmasından önce Abdurrahmandede Köyü'nde düzenlenen törende yaptığı konuşmaya ise **"Bugün bayramımız var"** diye başladı. Herkesten etrafına dikkatlice bakmasını isteyen Çiller, Harran'la Fırat'ı kavuşturmanın kendilerine nasip olduğunu belirterek şunları söyledi:

"Dikkatlice bakın. Burada bir tarih yazılıyor. Bugün gerçekten çok mutluyuz. Bunun gerçekten kıymetini bilmek gerekir. Bütün devlet büyüklerimi, Sayın Süleyman Demirel'i **ve bunu hayal etmiş, çaba göstermiş bütün devlet büyüklerimi, yine çok büyük emek vermiş Sayın** Necmettin Cevheri'yi **ve bundan önce emekleri geçmiş bütün devlet büyüklerimi şükranla anıyorum. Ne mutlu bize kısmet oldu. Buralara çok yakında bolluk gelecek, bereket gelecek, zenginlik gelecek. Sadece burada, bir Çukurova kadar daha pamuk yetişecek. Bugün bütün ülkemizin kutladığı bir gündür. Çünkü sadece ülkeye değil, hatta bölgeye bir zenginlik akacak."**

Çiller, gümrük birliğine girildiği bugünlerde Türkiye'nin dünyanın üçüncü, belki de ikinci büyük pamuk üreticisi ülke haline geleceğini söyledi ve şöyle konuştu: **"Buraya sanayi gelecek. Nitekim sanayi bölgeleri burada kapışılmakta. Buraya istihdam akacak. Buradan Çukurova'ya değil, Çukurova'dan buraya daha fazla istihdam, iş bulmak için işçilerimiz gelecek. Evet bu kaderi hep beraber değiştiriyoruz. Bir tarih yazıyoruz. Buradaki su kadar berraktır benim ülkemin geleceği, ülkenin geleceği çok parlaktır. Yeter ki bir olalım, beraber olalım. Bu inançla bizim ülkemizi tek bayrak ve tek ezan ve birleşmiş, bütünleşmiş kardeşlik ruhuyla çok ilerilere taşıyacağız. Su gibi aziz olun Sayın Urfalılar."**

Çiller, konuşmasından sonra T-1 Tüneli'nden kanaletlere gelen suyu, sarkıtılan borunun ağzındaki tıpayı çekerek Harran topraklarına bıraktı. Suyun bırakılması sırasında tören alanındaki Şanlıurfalı kadınlar zılgıt çektiler. Daha sonra Çiller ve Başbakan Yardımcısı Çetin, akan sudan birer avuç alarak yüzlerini yıkadılar.

Daha sonra Aklar Köyü'ne geçen Çiller, burada kendisi için hazırlanan kıl çadırda bir süre dinlendi. Bu sırada, yöre kadınları tarafından Çiller'e yöresel kıyafet giydirildi, başına da **'leçek'** adı verilen beyaz bir örtü bağlandı. Başbakan ve Başbakan Yardımcısı, konuşmaların tamamlanmasından sonra beraberindekilerle, kıl çadırda yer döşeklerine oturarak yer sofrasında **"sac kavurma, sac ekmeği, ayran, pilav ve kola"**dan oluşan yemek yediler.

Törenlere, Bayındırlık ve İskân Bakanı **Erman Şahin,** İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe,** Devlet Bakanı **Necmettin Cevheri,** Sağlık Bakanı **Doğan Baran,** DYP Genel Başkan Yardımcısı **Rıfat Serdaroğlu,** Emniyet Genel Müdürü **Mehmet Ağar'ın** yanı sıra pek çok ilin valisi de katıldı.

Çiller ve beraberindekiler daha sonra Batman'a hareket ettiler. Başbakan Çiller'in su bıraktığı Harran ve Akçakale ovalarında ilk etapta 62 köydeki 30 bin hektar alanda sulu tarım yapılacak. Yapımı 17 yıldır süren Urfa tünellerinden akıtılan Fırat'ın suları, Harran sulama tesislerinin genişletilmesiyle önümüzdeki yılın sonuna kadar 60 bin hektar alanı sulamaya başlayacak. Projeye sulu tarıma başlamasına kadar geçen sürede toplam 18 trilyon lira harcandı.

Türkiye Kupası Trabzonspor'un

HAYRİ GÜNER *13 nisan*

TRABZON - Doğrusu, Trabzonspor'un bundan daha güzel oyunlarına tanık olmuştuk, ama **'Avrupa Fatihi'** Galatasaray'ı hiç bu kadar çaresiz ve isteksiz görmemiştik.

Hüseyin Avni Aker Stadı'ndaki Sarı - Kırmızılı oyuncuların hemen hemen hepsi, **"Bu ıstırap bitsin artık"** der gibiydi. Kupaya şartlanmış Trabzonsporlular ise istekli ve çalışkandı.

Taraftar desteğinden yoksun, üstüne üstlük ilk maçtaki skorun dez- avantajıyla sahaya çıkan Galatasaray, Avni Aker'i dolduran coşkulu Trabzonspor seyircisini yadırgamadı. Ne de olsa onlar **'Avrupalıydı...'**

Son yıllarda özlemi çekilen şampiyonluğa tüm çabalarına karşın ulaşamayan Trabzonspor'un Trabzonluları **'mutlu etmesi'** için yapması gereken tek şey, Galatasaray'ı bir kez daha yenip kupayı almak ve onlara bu coşkuyu yaşatmaktı. Ligde son yılların en kötü dönemini yaşayan Galatasaray'ın durumuysa umutsuz gibiydi. Trabzonspor'u, Trabzon'da hem de kupaya uzanacak kadar farklı yenmek gerekliydi.

Trabzonspor karşılaşmaya hızlı başladı ve oyunun başlarında **K. Orhan'**la öne geçip **'kupayı garantiye aldı'**, ama birçok birinci lig ekibinin aksine kapanmadı, sürekli gol arayan taraf oldu. Zaten oyunun büyük bir bölümü de Galatasaray yarı alanında gerçekleşti.

İlk dakikalarda erken gol bulup farka gitmeyi tasarlayan Galatasaray'ın planıysa suya düştü.

Trabzonspor ilk yarıdaki başarılı oyununu maçın ikinci yarısında da sürdürdü, ancak Bordo - Mavililerin ileri uç adamları bireysel becerisizlikleri nedeniyle yakalanan sayısız fırsatı değerlendiremedi.

Özellikle **Şota** ve **Hami'**nin yüzde 100 gol olabilecek pozisyonlarda yaptığı hatalar, teknik direktör **Şenol Güneş'**i kahretti. Kupayı karşılaşmanın ilk yarısında garantiye alan Trabzonspor'un forvetleri sahada kendilerini sıkmayınca Galatasaray biraz cesaretlenir gibi oldu ve **"Hiç olmazsa sahadan beraberlikle ayrılalım"** dedi, ama **'atı alan Üsküdar'ı geçmişti.'**

Ligdeki iddiasını tümüyle yitiren Galatasaray'ın son umududa gitmişti. Şimdi önünde tek hedef vardı: Ligi ilk 4 içinde bitirip UEFA Kupası'na katılmak. Ama bize göre bu gidişle o da zor.

Trabzonspor ise kupayı kendi seyircisi önünde kazanmanın, üstelik bir hafta içinde güçlü rakibi Galatasaray'ı 2 kez yenerek kazanmanın haklı onurunu yaşadı.

Evet, 90 dakikanın bitiminde Trabzonspor'da özlenen coşku, Galatasaray'da ise beklenen hüzün vardı.

Yoksullar, insan etiyle besleniyor

17 nisan

RECIFE (AFP) - Brezilya'nın **Recife** kentinde bir çöplüğün yakınlarında yaşayan yoksul insanların, ameliyatlardan sonra atılan insan vücudu parçaları yediği bildirildi.

Kentteki sağlık görevlilerinin, insani yardım örgütlerinden gelen ihbarlar üzerine, söz konusu bölgede bir anne ile çocuklarını, pişirdikleri bir insan memesini yerken bulduğu bildirildi. Çöplükte yaptıkları aramada çok sayıda ayak, bacak, meme ve cenin bulduklarını belirten sağlık görevlileri, yaklaşık yüz kişiyi, buldukları insan vücudu parçalarını yerken gördüklerini söylediler.

Haber üzerine soruşturma başlatıldığı ve müfettişlerin insan uzuvlarının nereden geldiğini belirlemek amacıyla hastanelerde araştırma yapacağı bildirildi. Brezilya yasalarına göre hastanelerin, kesilen uzuvları yakması gerekiyor. 147 milyon nüfuslu Brezilya'da istatistiklere göre 35 milyon insan tam bir sefalet içinde yaşıyor.

Köy Enstitüleri kapandı, kentler köye dönüştü

HÜLYA TOPCU *17 nisan*

"Çamlıbel'de bir gül açsa / Uykuları kaçar Bolu Beyi'nin / Çünkü kırmızıdır gül / Toprağın ve halkın uyanışına benzer / Bir değil bin gül açıyordu Anadolu'da / Ekmeği ikiye bölsen / Aydınlık sesi duyuluyordu halkın / Köyleri tutmuştu aşkın ve terin hünerleri / Bir oldular da Bolu Beyi'yle / Kapattılar Enstitüleri" Köy Enstitüleri hakkındaki düşüncelerini böyle dile getiriyor **Mehmet Başaran.** Bugün kuruluşunun 54. yıldönümü kutlanan Köy Enstitüleri, 17 Nisan 1940'ta kırsal üretimi geliştirerek bol ürün sağlamak, insanları bilinçlendirip, gelir dağılımından daha iyi pay almalarını hedefleyerek kuruldu.

Yurdun değişik yerlerinde kurulan 21 Köy Enstitüsü, Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle **"komünist yuvaları"** olarak nitelendirildi. DP'nin enstitülerdeki eğitim sistemini klasik eğitime dönüştürmesi ve adlarını da **"Öğretmen Okulları"** olarak değiştirmesini aydınlar, **"Türkiye'nin düşünsel ve sanatsal alanda darbe alması"** olarak değerlendiriyorlar. Köy Enstitüleri günümüze birçok eğitimci, bilim adamı, sanatçı, yazar ve şair kazandırdı. Köy Enstitüsü mezunu yazar Mehmet Başaran, **"Köy Enstitüleri özgün yapısını koruyarak günümüze kadar gelseydi Türkiye'nin durumu bugünden farklı olur muydu"** sorusunu şöyle yanıtlıyor:

"27 Mayıs ihtilalini gerçekleştirenlerden Suphi Karaman, **enstitülerle ilgili yaptığı bir konuşmada"** Köy Enstitüleri kapanmamış olsaydı, 27 Mayıs ihtilaline gerek kalmazdı. Çünkü demokrasi tabandan ve sağlıklı bir biçimde fışkırırdı. Biz, Köy Enstitüleri'ni neden kapattınız diye yargılamalıydık onları' **diye konuşmuştu. Kapanmasaydı, Türkiye bugün düşünsel ve sanatsal açıdan çok daha üst düzeyde olurdu. Köylerde üretim yaşamı daha sağlıklı gelişeceği için kırsal kesimden kentlere bu tür başıbozuk bir akın olmayacak, kentlerimiz büyük köyler haline dönüşmeyecekti. Biz o güne kadar sadece jandarmanın ve tahsildarın girdiği köylerden kız ve erkek öğrencileri alarak aynı sınıflarda, yetenekleri doğrultusunda eğittik ve hiç kimse de başarısız olmadı."**

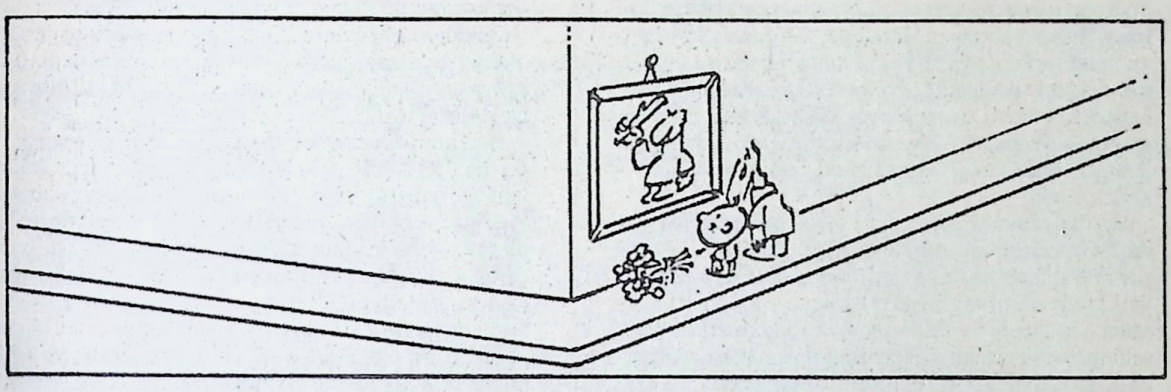

Necatigil Ödülü Osman Hakan'ın

19 nisan

Kültür Servisi - 1995 Behçet Necatigil Şiir Ödülü'ne bu yıl **"Gül Odası"** adlı kitabıyla değer görülen **Osman Hakan A.,** ödülünü önceki akşam Yapı Kredi Sermet Çifter Kütüphanesi'nde düzenlenen bir törenle aldı. Töreni sunan **Yüksel Pazarkaya,** Hakan A.'nın Behçet Necatigil'in temsil ettiği sanat ve şiir çizgisini sürdürdüğünü belirtti.

Behçet Necatigil'in eşi **Huriye Necatigil'**den ödülünü alan Osman Hakan A. şöyle konuştu: **"Ben** Yahya Kemal **ile** Ahmet Haşim'**i yeni Türk şiirinin başlangıcında iki büyük şans olarak görüyorum. Bugün bu iki ismin yanına bir isim daha konmak istenseydi, o hiç şüphesiz Behçet Necatigil olurdu. Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nün verildiği bu akşam beni bir an için Necatigil gibi görmenizi istiyorum. Hatta biraz daha ileri giderek tekrar ediyorum:** 'Ben Necatigil'**im. Ayrıca bu ödülle bizim şiirimizin ustalarına olan bir borcu ödemenin rahatlığını da yaşıyorum."**

Törende bir konuşma yapan **Hilmi Yavuz** da bu yıl ödülün Osman Hakan A.'ya verilmesinin kendisi için çifte anlamı olduğunu vurguladı: **"Birincisi Hakan benim eski arkadaşım. Dolayısıyla bir dostumun, çok sevdiğim bir arkadaşımın bu ödülü alması beni sevindirdi. İkincisi bu ödülü alan kişinin yani Hakan'ın Necatigil çizgisini sürdüren bir şair olması..."**

RP'li başkanın dev yolsuzluğu

KEMAL YURTERİ *19 nisan*

ANKARA - Usulsüzlük ve rüşvetle mücadele edeceğini savunan Refah Partisi'nde (RP) yolsuzluk **"içeriden"** patladı. RP'nin, yolsuzlukların önlenmesini de içeren **"adil düzen"** projesinin fikir babalarından Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Doç. Dr. **Şükrü Karatepe**'nin 12 aylık icraatı boyunca, yaklaşık 350 milyar lira tutarında 11 ayrı yolsuzluk yaptığı, kendi tarafından göreve getirilen Fen ve İmar Daire-si Başkanı **Mustafa Altun** tarafından açıklandı. **Altun, Karatepe**'ye **"sahtekâr ve riyakâr"** dedi. Karatepe için suç duyurusunda bulunan Altun, **"Besmele"** ile açtığı yolsuzluk dosyasını, dua ile kapattı.

Edinilen bilgiye göre Altun, Karatepe'nin yolsuzluklarını anlatmak için geçen perşembe günü Kayseri'de basın toplantısı düzenledi. Yerel basının bu toplantıya yer vermemesi kuşkulu bulunurken belgeleriyle birlikte **Cumhuriyet**'e iletilen Altun'un açıklamalarında, Karatepe'nin nasıl yolsuzluk yaptığı gözler önünü serildi.

Altun'un açıklamalarına göre, 27 mart yerel seçimlerinin ardından göreve gelen Karatepe, ilk iş olarak Fen İşleri Müdürü **Enver Batukan**'ın halasının oğlu olduğunu söyleyerek görevde kalmasını, diğer personeli de istediği gibi değiştirebileceğini söyledi. Karatepe, daha sonra Altun'u yanına çağırarak İl Tarım Müdürlüğü'nde görevli olan teyzesinin oğlu **Mehmet Güntay**'ı Büyükşehir Park ve Bahçeler Müdürü ola-

rak göreve almasını istedi. Bu gibi uygulamalar nedeniyle Altun iki kez istifa girişiminde bulunurken açıklamalarının yanı sıra belgelerde yer alan bilgilere göre **"adil düzen"** mimarı Karatepe'nin yolsuzluklarının bir bölümü şöyle:

Karatepe, Kayserispor'u sıkıntılı durumdan kurtarmak için belediyenin sahip olduğu bazı arsaları satmak istedi.

Arsa satışlarının önceden haber verilmesi ve belediye meclisinden karar alınması gibi mevzuat hükümlerini dikkate almayan Karatepe, 4 Ağustos 1994 günü ihale yaptı. Kayserispor dışında hiç kimsenin gelmeyeceğinin beklendiği ihaleye 8 kişi daha katıldı. Belediye Encümen üyesi **Enver Kemaloğlu,** aynı zamanda Kayserispor Yönetim Kurulu üyesi olduğu için ihaleye verdiği teklif sonunda iki arsa 395 milyon liraya satıldı.

Bu ihalenin ardından, aynı yerde bulunan 2415 ada, 34 numaralı arsanın satışı işlemi başlatıldı. 2 milyar liralık tahmini değer belirlenmesine karşın, arsaya 12 milyar lira önerilince Karatepe araya girerek arsanın Kayserispor'a satılacağını ve miktarın fazla yükseltilmemesini istedi. Diğer arsalarla karşılaştırıldığında değeri 60 milyar lira olarak hesaplanan arsa, 12 milyara Kayserispor'a ihale edilmiş gibi gösterildi. Altun'un muhalefetine karşın, Karatepe, alışılmışın dışında belediye encümenini hemen toplantıya çağırdı. Encümen odasına gelen Karatepe, 12 milyar liraya satılan arsanın belgelerinin imha edileceğini, satışın 2 milyar 10 milyon liraya **Nuri Çiftçi** ve **Mehmet Büyükbaş** adına yapılmış gibi gösterileceğini söyledi.

Encümen bu isteme itiraz edince, daha sonra yapılan ve bazı üyelerin bulunmadığı bir toplantı ile arsa, söz konusu iki kişinin adına geçirildi.

Belediye encümeni bir toplantısında, ulaşım için otobüs sayısının yeterli olmasına karşın, zamanla bütçeden para sağlandıkça, otobüs sayısının arttırılmasına karar verdi.

Bu kararın üzerinden bir ay geçmeden Karatepe, 1 Aralık 1994 tarih, 93-3103 sayılı, üyelerin çoğunluğundan habersiz sahte bir encümen kararı çıkararak krediyle otobüs alımı yoluna gider. **"Anadolu Finans"** adlı bir kuruluşla pazarlık yapan Karatepe, yüzde 60 faizle, her biri 3 milyar 832 milyon değerinde, toplam 38 milyar 320 milyon lira değerinde 10 otobüs için kredi aldı. 12 aya yayılan kredinin faizi 14 milyar 370 lira olarak hesaplandı. RP'li bir belediyenin faizle para kullanması Altun tarafından tepkiyle karşılanır.

Amerika tarihindeki en korkunç terörist saldırı

ABD'de bombalı terör: 80 ölü

20 nisan

OKLAHOMA CITY (AA)- ABD'nin Oklahoma eyaletinin başkenti Oklahoma City'de dün bir kamu binasında meydana gelen patlamada BBC ve CNN televizyonlarının haberlerine göre 80 kişinin öldüğü bildirildi.

Kurtarma çalışmalarına katılan yetkililer, ölü sayısının artacağından korkulduğunu belirttiler. Ölüler arasında 17 çocuğun da bulunduğu gelen haberler arasında. ABD Alkol, Uyuşturucu ve Ateşli Silahlarla Mücadele Bölümü (ATF) yöneticilerinden **John Margaw,** yaptığı açıklamada, saldırının, bina önüne park edilen bir araca 450 kilo patlayıcı yüklenmesi ile gerçekleştirildiğini söyledi.

Margaw, otomobilin infilak ettiği saatte binada bulunan çalışanların, yeni işbaşı yaptıklarını belirtti. Olay yerinde görev yapan FBI görevlileri ise patlamanın ardından yapılan araştırmada bina içinde patlamamış iki bombanın daha bulunduğunu açıkladılar. Binada, resmi büroların yanı sıra bir de kreşin bulunduğunu ve burada bulunan çocuklardan 17'sinin patlamada öldüğü bildirildi.

Kent yetkilileri, patlamanın 45 kilometre uzaklıktan duyulduğunu ve 6 katlı binanın harabeye döndüğünü belirttiler. ABD Başkanı **Bill Clinton**'un patlamayı, Başbakan **Tansu Çiller**'le yaptığı görüşmeden birkaç dakika önce öğrendiği ve bölgeye, aralarında 1993'te Dünya Ticaret Merkezi'ne düzenlenen bombalı saldırıyı araştıran uzmanların da yer aldığı bir teknik heyetin gönderilmesinin kararlaştırıldığı kaydedildi.

Yerel yetkililer de binanın büyük ölçüde tahrip olduğu saldırının, 26 Şubat 1993'te aşırı dinci Müslüman bir grup tarafından New York'taki World Trade Center (Dünya Ticaret Merkezi) binasına düzenlenen saldırı ile aynı boyutlarda olduğuna dikkat çektiler.

Dünya Ticaret Merkezi'ne düzenlenen saldırıda 1 kişi ölmüş, yaklaşık bin kişi yaralanmıştı. Oklahoma City yetkilileri, görgü tanıklarına dayanarak verdikleri bilgide bombayı 3 erkeğin yerleştirdiğini belirttiler.

Yetkililer, saldırıyla ilgili olarak aranan kişilerin esmer tenli ve sakallı muhtemelen Ortadoğu kökenli olduklarını söylediler.

Saldırının ABD tarihindeki en büyük terörist saldırı olduğu da belirtildi. Dallas televizyon istasyonu KXAS, haberinde teröristlerin kullandıkları minibüsün Dallas- Ford Worth Havaalanı'ndan kiralandığını ve Oklahoma City polisi tarafından arandığını açıkladı.

Öte yandan, bomba ihbarı üzerine, Boston'daki bazı kamu binaları ile Vilayet Konağı'nın da boşaltıldığı bildirildi.

Polis, ambulansların kamu binaları yakınlarında devriye gezdiğini, ayrıca Wilmington ve Delaware'deki kamu binalarındaki çalışanların da tahliye edildiğini söyledi. Boston ve Wilmington'daki binaların etrafında bomba araştırmasının yapıldığı, ancak şu ana kadar herhangi bir patlayıcıya rastlanmadığı bildirildi.

Köy Enstitüleri, Halkevleri ve Sonrası...

AHMET CEMAL *20 nisan*

Eğitimi geniş kitlelere yaymak, sanat ve kitle arasında canlı bir ilişki kurmak söz konusu olduğunda, hiçbir toplum, bu amaçlar için geliştirilen, yararlılığını da çok belirgin biçimde kanıtlamış kurumlarını harcamak lüksüne sahip değildir. Çünkü böyle kurumların düşüncesizce harcanması, işlevleri hiç göz önünde bulundurulmaksızın varlıklarına son verilmesi, onyıllar sürecek duraklamalara, dahası gerilemelere yol açar.

Ülkemizin yakın tarihinde köy enstitülerinin ve halkevlerinin kapatılması, söylediklerimizin en hazin örnekleri arasındadır. Köy enstitüleri, çok köktenci bir temelde kabuk değiştirmek zorunluluğuyla karşılaşan, vardığı noktada, yani Milli Mücadele'nin ardından, böyle bir kabuk değişirme eyleminden başka çıkar yolu bulunmayan bir toplumun böyle bir değişime ayak uydurabilmesi için öngörülmüş, rahatlıkla dahice diye nitelendirilebilecek bir girişimdi.

Eğer bu kurumların yaşamasına, işlevlerini bugüne kadar sürdürmelerine izin verilseydi, günümüzde bütün ağırlığıyla yaşanmakta olan kimi sorunlar büyük bir olasılıkla hiç gündeme girmeyecekti.

Örneğin orta öğrenimlerini tamamlayan bütün gençlerin meslek sahibi olmak için üniversite kapılarına yığılmalarına gerek kalmayacaktı, örneğin okumaya ve düşünmeye geniş ölçüde yabancılaşmışlığın / yabancılaştırılmışlığın beraberinde getirdiği sorunlar yaşanmayacaktı.

Eğitimi belli merkezlerde odaklaşmış olmaktan çıkarıp, bütün yörelere, üstelik yöresel tüm özellikleri ve koşulları göz önünde bulundurarak yaymayı amaçlayan köy enstitüleri, her yıl yüz binlerce gencin öğrenim görebilmek için bir iç göçün türlü külfetlerine katlanmak zorunda kalmaları gibi bir durumu kesinlikle önleyecekti.

Alabildiğine çoğaltılabilecek bu örnekler bağlamında, bir saptama rahatlıkla yapılabilir. Köy enstitülerinin kapatılması, doğrudan Türkiye'nin *"muasır medeniyet seviyesine"* ulaşma çabalarına en büyük darbelerden birini indirmiştir. Günümüz Türkiyesi'sinde, eğitimi kitlelere yaymak için harcanan çabaların temelinde bir zamanlar köy enstitüleri için öngörülmüş amaçların belirginleşmesi bunun en açık göstergesidir.

Yine yakın tarihimizde, düşüncesizliğin kurbanı olmuş bir başka kurum da halkevleridir. Halkevleri, sanatı, sanat eğitimini, sanatın günlük yaşamın doğal bir parçası olduğu düşüncesini, genelde estetik anlayışını mahallelere kadar götürmeyi amaçlayan kuruluşlardı. Sanat ile geniş kitleler arasındaki iletişim, hemen bütün toplumlarda kendiliğinden gerçekleşmez, bu iletişimin başarısı, bu amaçla oluşturulacak *köprü kurumların* başarısına da bağımlıdır.

İşte Türkiye'deki halkevleri de böyle bir işlev bakımından düşünülebilecek en ideal çözümlerden biriydi. Özellikle gençlerin sanatın türlü dallarına eğilme, o dallarda kendilerini eğitebilme, böylece de boş zamanlarını en iyi biçimde değerlendirebilme bakımından geniş olanaklar bulabildikleri halkevleri, aynı zamanda bir diyalog kurma, dolayısıyla da düşünme eylemini geliştirme odaklarıydı.

Halkevlerinin kapatılması, geniş kitlelerin sanatla, düşünmeyle bağlarının koparılmasıyla eşanlamlıdır.

Günümüzde köy enstitüleri, daha çok *yabancı* kaynaklarda değerlendirilen, alanında eşsiz bir kitle eğitimi modeli olarak tarihe geçmiştir. Halkevlerinden ise yıllardır uzağız. Acaba bunca hoyrat, bunca düşüncesiz bir harcama eyleminin ar-

dından, yine de çıkarılabilecek, bugün için üretken bir biçimde değerlendirilebilecek bazı dersler yok mudur?

Yapmamız gereken, *"o kurumlar artık tarihe karıştı"* demekle yetinmek midir? Yoksa böyle demek ve aynı amaçlar için hep yabancı modeller peşinde koşmak yerine, sözü edilen kurumları bugünün koşullarına göre biçimlendirebilecek modeller olarak bir kez daha düşünmek, hiç mi yarar sağlamaz? Düşünce ortamımızın giderek yaygınlaşan çoraklığında bunlar sanırız üzerinde durulmaya değer sorulardır.

Haklarını istediler

21 nisan

Haber Merkezi - Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonlaşma Kurulu'nda (KÇSKK) yer alan 14 sendikaya bağlı on binlerce kamu çalışanı, **"grevli-toplusözleşmeli"** sendika hakkının sağlanması amacıyla dün yurt çapında iş bırakarak hükümeti uyardı.

Kamu çalışanları tarafından miting ve yürüyüşlerde ağırlıklı olarak **"Devlet güdümlü sendikaya hayır", "Sadaka değil, toplusözleşme"** sloganları atıldı. Eylem nedeniyle tüm banliyö ve şehirlerarası tren seferleri dururken PTT- TEK çalışanları vezneleri kapattı, bakım ve onarım hizmeti sunmadı. Hastanelerde yalnızca acil servislerde çalışma sürdü. Maliye çalışanları ise vergi toplamadı. Adana'da ise kamu çalışanlarının eylemi, valilikçe getirilen yasaklama nedeniyle gergin geçti; polis, 12'si sendikacı, 21 kişiyi gözaltına aldı. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) 24 nisanda İstanbul'dan Ankara'ya, Eğitim-Sen üyelerinin de 6 mayısta bütün illerden başkente yürüyecekleri bildirildi. Ankara'daki eyleme katılan 20 demiryolu çalışanının açığa alındığı kaydedildi.

Ankara Büromuzun haberine göre Ankara'daki binlerce kamu çalışanı dün sabahın erken saatlerinde Kızılay Alanı'nı doldurarak coşkulu bir miting gerçekleştirdiler. Mitinge Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral** de katıldı.

Mitingde konuşan KÇSKK Ankara Şube Başkanları Temsilcisi **Kemal Yılmaz,** kamu çalışanlarının 5 yıllık grevli - toplusözleşmeli sendika mücadelesinin, 1980'lerin karanlığını aydınlatmaya başladığını söyledi. Ankara'daki eyleme katılan 20 demiryolları çalışanının açığa alındığı bildirildi.

İstanbul Haber Servisimizin haberine göre İstanbul'da iş bırakan kamu çalışanları, sabahın ilk saatlerinde eylemlerini işyerlerinde sürdürdüler, saat 10.30'dan itibaren ise önceden belirlenmiş güzergâhlar üzerinden yürüyüşe geçtiler.

Vatan Caddesi'nin Anıt Mezar girişinde saat 10.30'da toplanan kamu çalışanları Aksaray'a yürüdüler. Aynı saatlerde Unkapanı, Fatih ve Büyükşehir Belediyesi önünden yürüyerek Saraçhane Parkı'nda toplanan gruplar da Aksaray'a yürüdü. Aksaray'da yapılan mitingde hizmet üretiminden gelen güçlerini kullanan sendikalar adına bir konuşma yapan Tüm Haber-Sen Genel Başkanı **İsmail Çınar, "Gün masaya oturma günüdür"** dedi.

Çınar, sendikal mücadelede hukuksal sürecin bittiğini söyledi ve **"Ancak bu süreç tamamlandı. Sendikalarımızın meşruluğunu tartıştırmayız"** dedi. Çınar şöyle konuştu: **"Artık masaya oturma günüdür. Gün, örgütlü toplumu yaratma günüdür. 20 nisan başlangıçtır. Ne ekonomik, ne sosyal, ne de demokratik haklarımızdan asla vazgeçmeyeceğiz."**

Söğütlüçeşme'deki Kadıköy Belediye binası önünde saat 11.00'de bir araya gelen kamu çalışanları ise Kadıköy Meydanı'na kadar yürüdüler.

İstanbul yakası müdürlüklerinde iş bırakarak Gayrettepe Telefon Başmüdürlüğü önünde toplanan PTT çalışanları **"Hayali emekliliğe hayır", "Siz siyasi geleceğinizi, biz ülkenin geleceğini düşünüyoruz"** yazılı pankartlar açarak Barbaros Bulvarı üzerinden Beşiktaş'a yürüdüler. PTT'nin satılmasını protesto eden sloganlar atan çalışanlar, hükümeti istifaya çağırdılar. PTT çalışanları Beşiktaş'ta yapılan konuşmaların ardından dağıldılar.

İzmir Büromuzun haberine göre katılımın büyük olduğu memurların iş bırakma eylemi, İzmir'de demiryolları ve denizyolları ulaşımının aksamasına yol açarken sağlık kurumları, maliye, defterdarlık, PTT, belediye, hastaneler gibi kamu kuruluşlarında hizmetler yavaşladı. İzmir'de sabah saatlerinde işyerlerinde toplanan kamu çalışanları, gruplar halinde Konak Alanı'na yürüdüler.

Konak Alanı'nda Kamu Çalışanları Sendikaları İzmir Şubeler Koordinasyon Kurulu adına açıklama yapan dönem sözcüsü Ener - Sen İzmir Şube Başkanı **Alim Murathan,** kamu çalışanlarının beş yılı aşkın bir süredir **"Hak verilmez alınır"** ilkesi ile sendikal hak ve demokrasi mücadelesi verdiklerini söyledi.

Bartın PTT Başmüdürü **Sedat Tosun,** yaklaşık 50 kamu çalışanının gerçekleştirmek istediği eylemi, **"işten atma tehdidiyle"** bizzat müdahale ederek dağıttı. Kamu çalışanları, Zonguldak, Bursa, Samsun, Mersin ve Edirne'de de düzenledikleri miting ve yürüyüşlerle hükümeti uyardı, grevli - toplusözleşmeli sendikal haklarının bir an önce yasalaşmasını istediler.

Adana Büromuzun haberine göre kamu çalışanlarının bir günlük iş bırakma eylemi, Adana'da valilikçe yasaklanması nedeniyle gergin geçti ve çok sayıda kişi gözaltına alındı. Ener-Sen üyesi memurların TEK'ten ve TEDAŞ'tan topluca hareket edip Uğur Mumcu Alanı'na gitmesine polis izin vermedi. Uğur Mumcu Alanı'nda küçük gruplar halinde toplanmaya çalışanlar, polisin müdahalesiyle dağıtıldı.

Polis 12'si sendikacı, 21 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan 4 kişinin daha sonra serbest bırakıldığı belirlendi. SSK Doğumevi'nde de öğle yemeği boykotu yapıldı.

"Kürt Kimliği"

ÇELİK GÜLERSOY *22 nisan*

Güneydoğu'nun acılarına karşı belli başlı iki çözüm gündemde bulunuyor, bilindiği gibi. Birincisi, *"Önce devlet ve ülke bütünlüğü"* diyor ve bunu, kendine göre uyguluyor.

İkinci reçete, *'siyasi çözüm'* alternatifini ortaya attı ve *'kültürel haklar'* ile kültür kimliğinin verilmesi tezini savunuyor.

Siyasi çözümün tam ne olduğu, kesin değil. Daha doğrusu, bu tezin sahipleri, karınlarındakini henüz açıklıkla dile getiremiyorlar.

Ama kültür kimliğinin gerekleri belli: Yerel dilde eğitim, devlet kapısında kendi dilini kullanma hakkı, basın ve TV'de özgürlük.

Batı ülkelerine bakılınca, bunların hiçbirinin, bir ülke için sorun oluşturmadığı ve ülkeye dert açmadığı görülüyor.

Bizdeki yandaşları da zaten, bu dış örneklere dayanmakta.

Ancak işi yüzlek olarak ele alıp basmakalıp sonuç çıkarma yerine, koşullar ve durumlar değerlendirilince, Türkiye'nin Avrupa ülkelerinden birçok işte olduğu gibi, bu konuda da *temelinden ayrıldığı* ve kökten özelliklerinin olduğu anlaşılır.

Batı'daki liberal rejim, şu farklılığa dayanıyor:

1) Avrupa'nın, içinde etnik farklılık taşıyan birkaç ülkesi, sadece ikili, en çok üçlü bir iç dokuya dayanır.

2) Hiçbir Avrupa ülkesinde dil ve köken farklılıkları, hemen yanı başındaki bir ülkede üslenmiş, ayrılıkçı ve teröre yönelik güçlerle komşuluk etme gibi bir özelliğe sahip değildir.

Oralardaki ikilemler, bir iç sorun olarak kalıyor ve ülkeden bir *porsiyonu kesip, yanı başındaki bir oluşuma eklemek gibi* bir tehlikeyi taşımıyor.

3) Yine çok önemli bir farklılık olarak, Avrupa devletlerindeki ayrılıkçı eğilimli bölgeler, öbür bölgelerle az çok eşit bir ekonomik yapıya sahiptir.

4) Avrupa'nın iç huzursuzluğu olan bölgelerde, dış kışkırtmalar yoktur. Sorun da iç bünyede kalıyor.

Bu çerçeveyi Türkiye'ye uygulayınca, her bölümün, *trajik denebilecek kadar derin farklılıklar* gösterdiği, hemen anlaşılır. Bunları, bizim yaşlı kuşağın içinde biraz okuyup yazmış olanlar, çok iyi bilir.

Gençlerimiz içinde de hanyayı Konya'yı bilen çok uyanık zekâlıların olduğu görülüyor. Fakat genelde, genç nüfusun, TV'nin verdikleriyle bağlı ve sınırlı kaldıkları ve tarihte coğrafyaya yayılmış geniş bir perspektife pek açılamadıkları da bir gerçektir.

Onun için, *Cumhuriyet*'in genç okuyucularına yönelik olarak, iki yazım ile bu güncel ve dramatik olay hakkında, hem toplu, hem de biraz değişik bir yorum getirmekte, yarar buluyorum.

Şimdi, *yukarıda* Avrupa ülkelerinin bahis konusu ettiğim, ülke içi ikilemlerinin, koşullarının *bir de Türkiye'deki görüntüsüne* bakalım: Sıra ille:

1) Kültürde hoşgörülü bir serbestliğe gitmiş olan Avrupa ülkelerinin sadece ikiye, en çok üçe bölünmüş basit ve yakın iç yapıları, *Türkiye'de 10-15-20.. yüzlü bir prizmaya* ya da açıldığında aynı sayıda kanatlara sahip bir Japon yelpazesinin renkliliğine dönüşür.

Belçika'nın sadece Flaman ve Valon, İspanya'nın sırf İspanyol ve Bask, İngiltere'nin Skoç ve İrlandalılara dayalı basit ikilemleri karşısında Küçük Asya, artık son zamanlarda rahatça dile getirilebildiği gibi, Laz, Çerkez, Çeçen, Tatar, Kürt, Arap, Arnavut... çoksesliliğine sahiptir.

Avrupa ülkeleri sadece bir dö-piyes giymişlerdir. Anadolu ise, 'bindallı' *fistanın içindedir.*

O yüzden, *o yüz renkli kumaş, renklerine göre makaslanacak basitlikte değildir.*

2) Yan ve komşu oluşumlar ve tehlikeler, Avrupa'da yok. Baskların da, İrlandalıların da, ötesi Atlantik Okyanusu! Flamanların arkasındaki Almanya, kapısını kapamış, nüfusu ve içi dengeli, sakin bir devlet. Türkiye'nin güneyindeki gelişmelerinde, vaktiyle İngilizlerin kum üzerine bastonları ile çizdikleri haritaların, şimdi ABD tarafından daha ince politikalarla yeniden *'dizayn'* edileceğini gösteriyor.

Türkiye'nin *dışında bir elmanın yarısı* beliriyor, bir yarısı Türkiye içinde sayılabilecek.

3) Yerüstü ve yeraltı zenginlikleri açısından, Güneydoğumuz, benzersiz bir bölge. Herkes petrolün iştah konusu olduğunu sanıyor. Halbuki su, onun önemini çoktan aştı.

Büsbütün kuruyan bir bölgede *su ve suyun üreteceği bol besin,* uluslararası önem kazanmış durumdadır.

4) İspanya'nın İrlanda'nın, Belçika'nın kendi başına buyruk iç yalnızlıklanna karşılık, Güneydoğumuz ile, onun altı, çeşitli odaklardan, yakın ve uzak ülkelerden çok yönlü bir *para ve silah desteğine ve* akışına sahiptir.

Bu vahim farklılıklar, Avrupa'nın *'medeni ve liberal'* çözümlerinin, Türkiye'de *öyle aynı kolaylıkla uygulanamayacağını* göstermeye yeter.

Yukarıda saydığım ayrımların ve değişik durumların, 2-4 numaralılarını bir yana bırakalım.

Sadece birinci faktör bile, yani Avrupa'nın basit iç ikilemlerine karşılık, Türkiye'de nüfusun iç dokusundaki mozaik, yani çok çeşitlilik bile, ülkemizin içeride etnik ve ırkçı ayrımlara resmiyet kazandırma *'lüksünün'* olmayacağını kabule yetmelidir. Bunu, ikinci bir yazıda irdeleyelim.

Onun özetini de, şimdiden yazayım:

Bu tarafta ırkçı anlamda bir Türklük yoktur ki, ötede ırkçı ve etnik bir Kürt kimliği olsun.

Anadolu hamurunu yoğuran maya, kan değildir.

Felsefe'dir ve duygu'dur.

75'inci Yıl...

23 nisan

75 yıl önce bugün, Büyük Millet Meclisi, Ankara'da açıldı.

23 Nisan 1920'deki durumu bugünkü kuşakların değerlendirebilmeleri için, her şeyden önce, aydınlık bir tarih bilincinin paylaşılması gerek...

Ne yazık ki tarih bilincinin ışımasını engelleyecek siyasal çıkar kavgalarının çoğu zaman ağır bastığı ve medyaya yön verdiği izleniyor. 75 yıl önce, bölünüp parçalanmış, yer yer işgal edilmiş, sınırları belirsiz bir devletin içinde, Ankara'nın bozkırında toplanmış bir avuç adamın kurduğu Meclis'in hangi koşullarda işe başladığını algılamak bugün çok güçtür.

Birinci Dünya Savaşı'nda yengiyle çıkan Müttefik Kuvvetler'in Türkiye'ye ilişkin kararları kesin ve acımasızdı. Türklere hayat hakkı tanınmayacaktı. Dışarda ve içerde, herkes bu yüksek gücün önünde dize gelmişti. Büyük Millet Meclisi, bu umutsuzluk sürecinde, **Mustafa Kemal**'in önderliğiyle sürdürülen varoluş savaşımızın Kâbesi oldu.

Denebilir ki tarihte belki de böyle kurulmuş bir başka meclis yoktur. Batı'da parlamentolar çoğunlukla kralların keyfi yönetimine karşı çıkışla oluşmuştur; ama Türkiye'de parlamentonun temelindeki harç, düşmana karşı savaş ve emperyalizme direnişle karılmıştır. Bu olgu, bizim tarihimizin özellliğini ve en övünülecek sayfalarından birini oluşturur.

75 yıl önce yaşanan bu olguyu günümüzde değerlendirirken değişik bir dünyada yaşadığımızı gözardı edemeyiz. Tarihte her dönemin kendine özgü koşulları oluşur. Artık 21'inci yüzyılın eşiğindeyiz; insanlık uzaya tırmanırken yeryüzünde de evrensel bilgisayar ağını kuruyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çağın gerçeklerini hesaba katarak ülkemizde demokrasinin bütün yasal koşullarını yaratması, hukuk yapısını kurması gerekiyor. Meclisimizin önündeki ivedi görev budur.

Gerçekte 75'inci yılını kutlayan bir parlamentoda bu görevin çoktan gerçekleştirilmiş olması gerekirdi.

Büyük Millet Meclisimize bu işlevini anımsatırken Türkiye'nin dünyanın sıcak bölgesinde yaşadığını da unutmuyoruz. Ülkemiz, petrol coğrafyasında stratejik açıdan en önemli kavşakta yerini alıyor. 1989-90 dönüşümünde Sovyetler yıkıldıktan sonra, Türk devletleri dünya sahnesine çıkınca, Orta Asya ve Hazar kaynaklarının trafiği Anadolu üzerinden Akdeniz'e döndü. Güneyimizdeki İslam ülkeleri, öteden beri petrol kaynakları yüzünden emperyalizmin oyunlarına açıktırlar. Türkiye, bu tehlikeli bölgede gün geçtikçe kendi boyunu aşan bir çıkar kuyusunun içine çekilmek isteniyor.

23 Nisan'ın 75'inci yıldönümünde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, ulusal sınırlarımız dışında büyük bir harekâtı yürütmesi, durumu çarpıcı biçimde belirtiyor.

Ne yazık ki bu harekât henüz Büyük Millet Meclisi'nin çatısı altında konuşulamamıştır.

Oysa Ulusal Kurtuluş Savaşımızı bu Meclis gün gün konuşup tartışmıştı...

Özallar'da trilyonlar battı

24 nisan

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 8. Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**'ın çocukları **Ahmet** ve **Efe Özal,** aralarında kamu bankalarının da bulunduğu bazı kurumlar ile vergi daireleri, SSK ve sahibi oldukları kuruluşlardaki çalışanlara olan trilyonlarca lira borçlarını ödemediler. Halkbank, 2.5 milyon dolarlık alacağına karşılık sadece Ahmet Özal'ın üzerine kayıtlı hiçbir mal bulamayan Vakıfbank, alacaklarını takibe aldı. Almanya'da bulunan Ahmet Özal ve Efe Özal için, Kâğıthane Vergi Dairesi'nin istemi üzerine 145 milyar liralık vergi borçları nedeniyle yurtdışına çıkış yasağı kondu. Aile, trilyonları bulan borçları ödememek için, aralarında kamu kuruluşlarının da bulunduğu alacaklılardan kaçarken, ABD'de bulunan **Semra Özal**'ın, eşinin ölümünden sonra İstanbul'da milyarlarca liralık taşınmaz alımı yaptığı TBMM'de açıklandı.

Hürriyet gazetesi yazarı **Emin Çölaşan**'ın, belgelere dayanarak yayımlamasından sonra Özal ailesinin yalanlamadığı bilgilere göre, Ahmet Özal; Şekerbank'a 4 milyon 735 bin dolar, Bank Ekspres'e 6 milyon 930 bin dolar, Emlakbank'a 7 milyon 250 bin dolar, Halkbank'a 2 milyon 500 bin dolar, İş Bankası'na 600 bin dolar, Kentbank'a 2 milyon 150 bin dolar, Faysal'a 1 milyon 350 bin dolar, Garanti Bankası'na 2 milyon dolar, Vakıfbank'a 5 milyon dolar olmak üzere, bankalara toplam 32 milyon 565 bin dolar borç taktı.

Batan Marmarabank, TYT Bank ve Impeksbank'tan da yaklaşık 33 milyon dolarlık kredi aldığı belirtilen Özal'ın, yurtdışı filmler için (Kanal 6'ya yapılan alımlar olduğu tahmin ediliyor) 5 milyon 401 bin 368 dolar, piyasada çeşitli yerlere 3 milyon 641 bin dolar, vergi daireleri ile SSK'ye 3 milyon 496 bin dolar, çalıştırdığı kişilere de 330 bin dolarlık borcu olduğu belirtiliyor. Özal'ın üç kamu bankasıyla birlikte toplam borç miktarı 87 milyon 118 bin 332 dolar olarak kaydediliyor.

Halkbank Genel Müdürü **Ufuk Söylemez,** TBMM Esnaf ve Sanatkârların Sorunlarını Araştırma Komisyonu'na bilgi verirken, Özal'dan 2.5 milyon dolarlık alacakları bulunduğunu doğrulayarak, **"Evindeki koltuklardan başka hiçbir şey bulamadık. Bu şartlarda bu parayı geri almamız mümkün değil"**demişti.

Emlakbank Genel Müdürü **Aydın Ayaydın** da konuya ilişkin haberler üzerine Emin Çölaşan'a gönderdiği açıklamada, Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü döneminde Özal'a açılan kredinin, geri dönüş açısından **'asgari risk'** oranı taşıdığını, ancak Özal'ın teminat mektubu getirdiği bankanın 9 ay sonra batacağını önceden tahmin etmesinin mümkün olmadığını kaydetmişti.

5 milyon dolarlık alacağını takibe alan Vakıfbank, Ahmet Özal'ın üzerine kayıtlı hiçbir malvarlığı bulamayınca borçlunun sahip olduğu Kanal 6, Artı Pazarlama ve Artı Reklamcılık şirketlerinin kefaletiyle kredinin yaz aylarından itibaren ödenmeye başlaması konusunda anlaşma yaptı.

Ahmet Özal'ın sahibi olduğu Artı Holding A.Ş. şirketleri de SSK'ye milyarlarca lira borç taktı. **Cumhuriyet**'e ulaştırılan belgeye göre, Ahmet Özal, sahibi olduğu Artı Yayıncılık A.Ş.'de 916 milyon 364 bin 590 lira, Artı Holding A.Ş.'de 4 milyar 938 milyon 571 bin lira, Artı Haber Ajansı A.Ş'de 4 milyar 620 milyon 429 bin lira, Artı Medya Pazarlama A.Ş'de 1 milyar 358 milyon 97 bin lira, Interpress Basın - Yayıncılık A.Ş'de 3 milyar 886 milyon 469 bin lira, Market Televizyon A.Ş'de 2 milyar 503 milyon 167 bin lira, Can Ajans Film Yapım A.Ş'de 1 milyar 726 milyon 572 bin lira, Artı Filmcilik Prodüksiyon A.Ş'de de 6 milyar olmak üzere toplam 26 milyar 854 milyon liralık SSK prim borcunu ödemedi. 31 Aralık 1994 tarihi itibarıyla çıkarılan bu prim borçlarının, bugüne kadar geçen her ay için yüzde 12 gecikme zammı ile birlikte hesaplanması gerektiğine dikkat çekildi.

Artı Holding A.Ş. yetkilileri, 11 Ocak 1995 tarihinde SSK Genel Müdürlüğü'ne gönderdikleri yazıda, borçlarının aylık 1 milyar liralık taksitlerle ödenmesi konusunda yardımcı olunmasını istediler.

ANAP Bilecik Milletvekili **Mehmet Seven**'in verdiği yazılı soru önergesi sonucu, Semra Özal'ın, eşinin ölümünden sonra Sarıyer'de 2 arsa ve 1 villa aldığı ortaya çıktı.

Devlet Bakanı **Abdülbaki Ataç**'ın verdiği bilgiye göre, Semra Özal, Sarıyer'de 602 ada 15 parsel numaralı 535 metrekare ipotekli arsanın yarı hissesini, tüm yasal ödemeleri de kabul ederek 23 Ağustos 1993 tarihinde 210 milyon liraya aldı. Semra Özal, aynı tarihte 394 metrekarelik Lapis Hediyelik Eşya A.Ş ve Turizm ve Dış Ticaret Bankası A.Ş. adına ipotekli bir arsayı da 310 milyon liraya satın aldı. 13 Nisan 1994 tarihinde de Sarıyer Büyükdere'de 7 milyar 620 milyona villa satın aldı.

Ruanda'da katliam: 8 bin ölü

24 nisan

Dış Haberler Servisi - Ruanda'daki Birleşmiş Milletler (BM) yetkilileri ülkenin güneybatısındaki Kibeho kampında 8 binden fazla kişinin önceki gün katledildiğini açıkladılar. BM yetkilileri 80 bin kişinin yaşadığı kampta yaşanan katliamdan 650 kişinin ise yaralı olarak kurtulduğunu belirttiler.

Ruanda'daki yardım operasyonunun yürütüldüğü BM merkezinde görevli Binbaşı **Mark MacKay,** Reuter ajansına yaptığı açıklamada önceki gün meydana gelen katliamdan sonra kampta sadece ölülerin, yaralıların ve 250 çocuğun kaldığını 80 bin kişilik Hutu kampının tamamen boşaldığını söyledi. Hutuların kendi ülkelerinde mülteci durumuna düştükleri-

ni belirten MacKay **"Ribeho kampında ölen Hutuların sayısının 8 bini geçtiğini tahmin ediyoruz. Zambialı BM birliklerinin ve Avustralyalı sağlık ekibinin yaptıkları araştırmalar sonucunda buldukları toplam sayı da bu sayıya ulaştı"** dedi.

Avustralyalı sağlık ekibinde görev yapan Binbaşı **Peter Seaman** de MacKay'in açıklamalarını doğrulayarak kampta yaralıların dışında sağ olarak sadece 250 kadar çocuk bulunduğunu kampın pek çok yerine ölülerin oluşturduğu tepeler yüzünden ulaşmanın mümkün olmadığını açıkladı.

Seaman sağlık ekibinin yaptığı araştırma sonucunda Hutuların nasıl öldürüldüğü ve katliamda kullanılan silahlar hakkında şu bilgileri verdi:

"Kampta palalarla doğranmış insanlar bulduk. Bir grup insan ise katliamdan kaçmak için çıkan izdihamda ezilerek ölmüşler. Kamptaki halkın bir kısmı ise ateşli silahların saldırısına hedef olmuş. Bu silahlar arasında otomatik tüfeklerin yanı sıra el bombaları ve havantopları da var."

Ölenlerin büyük çoğunluğunu Hutuların oluşturduğunu söyleyen görgü tanıkları katliamı iktidardaki Ruanda Yurtseverler Ordusu'na bağlı askerlerin gerçekleştirdiğini, askerlerin açtığı ateş sonucu halkın bir bölümünün vurularak diğer bir bölümünün ise çıkan panik nedeniyle ezilerek öldüğünü belirttiler.

Binbaşı MacKay iktidardaki Ruanda Yurtseverler Ordusu'nun (RPA) katliamın ardından geçen salı gününden bu yana uyguladığı kampa giriş yasağını kısmen kaldırdığını ve kampa buldozerler göndererek toplu mezarlar açtırttığını öne sürdü. Orta Afrika ülkesinde geçen sene üç aydan fazla süren ve 1 milyona yakın kişinin öldürüldüğü iç savaşın ardından iktidarı ele geçiren RPA, Hutuların çoğunlukta bulunduğu Kibeho kampının da içinde bulunduğu 9 kampı aşırı görüşlü Hutuların merkezi haline geldiği gerekçesi ile geçen salı gününden itibaren kapatma kararı almıştı.

İç savaş sırasında Tutsi katliamından sorumlu tutulan çok sayıda Hutu, Tutsilerin intikam alacağı korkusuyla kampları terk etmek istemiyordu.

Hükümet, 250 binden fazla Hutunun yaşadığı kampları boşaltamayınca, geçen cumartesi günü sabaha karşı Kibeho kampına karşı harekete geçti. Hutuların arasındaki küçük bir grubun ayaklanarak palalarla diğer Hutulara saldırmasını fırsat bilen hükümet birlikleri ayaklanmayı bastırma gerekçesini öne sürerek kampa girmek istediler.

Öğlen saatlerine kadar kampa girmeyi başaramayan hükümet birlikleri kamp dışında mevzilenerek kampa ateş açtılar.

Rastgele ateş açılması sonucu paniğe kapılan halk kaçmaya çalıştı ve birbirini ezdi. Bir BM askeri hükümet birliklerinin kaçmaya çalışanları kordona aldıklarını ve üzerlerine ateş açtıklarını, ablukadan kurtulanların ise peşine düşüp yakalanarak öldürdüklerini açıkladı.

BM'nin katliamdan hükümet birliklerinin sorumlu olduğunu açıklaması üzerine bir Fransız televizyonuna demeç veren Başbakan **Fauistin Twagirannungu** bu kadar çok kişinin ölmesinden üzüntü duyduğunu belirterek **"Sanırım kamptaki Hutular tarafından hükümet birliklerine karşı saldırgan bir direniş olmuş, birlikler de kendilerini korumak amacıyla müdahale etmek zorunda kalmışlar"** diyerek hükümet birliklerinin saldırısını doğruladı.

Anzakların 'Şafak Töreni' çıkarması

HATİCE TUNCER / CELAL İMREN *26 nisan*

ÇANAKKALE - Çanakkale Savaşları'nın 80. yıldönümünde düzenlenen törenlerde tüm ulusların şehitleri anıldı. Çanakkale Savaşları'nın, düşmanlık tohumları saçan sıradan savaşlara hiç benzemeyen bir kahramanlık destanı olduğunu belirten Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel, "Yarım milyon insanın can verdiği bu topraklara düşmanlık tohumları serpilmedi. Karşılıklı takdir, hayranlık ve saygı tohumları ekildi. Bu tohumlardan da güçlü dostluklar dostluklar yeşerdi"** dedi.

Çanakkale Savaşları'nın 80. yıldönümü nedeniyle dün Çanakkale'de çeşitli törenler düzenlendi. Törenler, sabaha karşı 05.30'da Anzak Şehitliği'nde yapılan **"Şafak Töreni"**yle başladı. Anzak Koyu olarak adlandırılan bölgelede, Anzak çıkarmasına katılan ülkelerce düzenlenen tören, Avustralya ve Yeni Zelanda bayraklarının göndere çekilmesiyle başladı. Daha

sonra, bir manga asker 2 saat süreyle saygı nöbeti tuttu. Törene, Avustralya Genel Valisi Hayden'in yanı sıra Yeni Zelanda Başbakan Yardımcısı **Mc Kinnon,** Yeni Zelanda Genelkurmay Başkanı... İngiltere Savunma Bakanlığı üst düzey yetkililerinden **Nicolar Soames** ile çoğunluğunu Avustralyalı turistlerin oluşturduğu yaklaşık 2 bin kişi katıldı.

Şehitler Abidesi'ndeki uluslararası tören ise çelenk konulmasıyla başladı. Türkiye, İngiltere, Yeni Zelanda, Pakistan ve Almanya milli marşlarının çalışmasının ardından konuşmalara geçildi.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel törende yaptığı konuşmada, birbirlerinin ülkelerinin adlarını bile duymamış olan uzak diyarlardan gelen gençlerin beraberce öldüklerini ifade ederek, **"Bu karşılıklı tanışma hiçbir zaman unutulmayacak ve tüm insanlığın ders alması gereken bir tanışma oldu. Çünkü, Memetler, Anzaklar, Coniler burada kıyasıya çarpışırken de birbirlerine karşı saygıda hiç kusur etmediler"** dedi. Cumhurbaşkanı Demirel, 1994 yılındaki yangında kahramanların yeşil örtüsünün kül olduğunu hatırlatarak, sözlerini şöyle sürdürdü: **"Şimdi burada sırt sırta yatan yarım milyon kahramanın dünya barışına hizmet edebilmeleri için büyük bir proje geliştiriyoruz. Burası dünya için bir ziyaretgâh olacak. Bu destan aynı zamanda bir ibret levhası da olacaktır."**

Avustralya Valisi **Bill Hayden** ise konuşmasında, savaşta pek çok acının birlikte paylaşıldığını belirterek, **"Bu paylaşılan deneyimden başlayıp gelişen milli dostluk bugüne kadar uzandı. Yansımalarını da bugünkü anma töreninde olduğu gibi görmekteyiz"** dedi.

Hayden, geçen yılki yangına da değinerek, **"Eski halini alması yıllar alacaktır. Türk halkı bunun gerçekleşmesi için kararlıdır"** diye konuştu.

Sevinç değil, çılgınlık

28 nisan

Haber Merkezi - A Milli Futbol Takımı'nın önceki gün İsviçre karşısında aldığı 2-1'lik galibiyetten sonra başlayan **"kutlamalar"** kanlı bitti.

"Galibiyeti kutlamak" adına sokaklara dökülenlerin **"terör"** yaratırcasına silahlarla rasgele ateş açmaları sonucu İstanbul ve Bilecik'te 5 kişi öldü. İstanbul'da aralarında çocukların da bulunduğu 11 kişi de yaralandı.

Çoğunluğunu **"bozkurt"** işareti yapan ve MHP'nin **"3 hilal"**li bayrağını taşıyanların oluşturduğu göstericilerin taşkınlığına ve ateşli silah kullanmalarına güvenlik güçleri de katıldı. Korkulu anlar yaşadıklarını belirten pekçok yurttaş, İstanbul Valiliği ile **"silah terörüne"** göz yuman emniyet güçlerini suçladılar.

İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe,** konuyla ilgili olarak gazetecilerin sorularını yanıtlarken büyük bir gaf yaptı. Menteşe, **"İyi ki bir kaza olmadı"** dedi.

Geçen yıl Avrupa Kupası, Şampiyon Kulüpler ve benzeri uluslararası karşılaşmaların ardından sokağa dökülenlerin silahlarını rasgele sağa sola ateşlemeleri sonucu Mersin'de balkonda oturan bir bayan, geçen günlerde de Trabzon'da bir kişi ölmüş, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerde de adeta terör esmişti. Bu kez **"maç sonrası terörü"** İstanbul ve Bilecik'te 2 kişinin ölümüne neden oldu. Türkiye - İsviçre milli takımlarının yaptıkları maç öncesi **"toplumsal tansiyon"** medyanın ve spor basınının desteğiyle de yükseldi. Milli maçı CINE5 adlı şifreli kanalın yayımlayacak olmasının yarattığı tartışma, renkli basının yayınlarıyla büyüdü.

Maçın Show TV ve CINE 5'ten şifresiz yayımlanması kararı, geniş kesimlerde sevinçle karşılandı. Maçın İsviçre'den naklen yayını sırasında tribünlerdeki **"3 hilalli bayraklar"** ve Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) simgesi olan **"bozkurt"** işaretinin görüntüleri bir anda Türkiye'de sokaklara yansıdı. Arabaların camlarından sarkan, caddelerde koşan, bayraklara sarılmış **"çılgınlar ordusu"** ellerindeki silahları da rasgele ateşlemeye başladı. Her taraftan gelen silah sesleriyle sanki **"savaş"** yaşanıyormuşçasına evlerindeki insanlar paniğe kapılıp yerlere yatarlarken, televizyon ekranlarında omuzlara alınıp taşınan güvenlik güçlerinin görüntüleri yer alıyordu.

Sokaklarda atılan sloganların da işaretlerle özdeşliği dikkat çekiciydi:

"Ordu Kuzey Irak'ta, Milli takım İsviçre'de", "Vur vur inlesin. Bütün Batı dinlesin", "Allahuekber..."

Bol miktarda kuru sıkı silahın da patlatıldığı gece boyunca meydanlara **"mehter takımları"** çıkartılması, **"Avrupa'ya fethe çıkılması"**nı isteyenler bile vardı..

Gün ağarırken İstanbul'da hastaneler bir yandan **"sarhoşlar"**la dolarken bir yandan da **"yaralılar"** hastanelere taşınıyordu. İstanbul'da bir kişi kamyonetten düştüğü için yaralanırken, 10 kişi evlerinin cam ya da balkonlarında yollardan rasgele ateşlenen silahlardan çıkan mermilerle yaralanmışlardı. Merdivenköy'de evinin balkonundan arabaları seyreden **Sultan Albayrak** ise tam anlamıyla **"bir kör kurşun"**un kurbanı olmuştu. Albayrak'ın ölümüne neden olan **Orhan Şahin,** gözaltına alındı.

Kaldırıldıkları hastanelerde tedavi altına alınan yaralılardan **Nihayet Kuşçu** (45), **Şükran Demir** (43), **Sibel Köprülü** (8)'nün durumu endişe vericiydi. **Recai Serbest** (39), **Alaattin Yetkin** (31), **Mahir Tekgona** (27), **Uğur Avcı** (6) ile annesi **Melek Avcı** (35) da maç sonrası teröründe yaralanarak tedaviye alındılar. Şenlikköy'de ise galibiyeti kutlamak isterken bindiği kamyonetin üzerinden düşen **Tayfun Ahmetler**(17) adlı genç ağır şekilde yaralandı.

Bilecik'te maçtan sonra sokağa dökülenlerin havaya ateş açmaları sonucu **Tolga Molla** (19) adlı Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencisi genç öldü. Kocamustafapaşa'da bir çocuk, babası maç seyrederken boynundaki atkının demire dolanması sonucu boğularak

yaşamını yitirdi. Yurttaşlar, daha önce örnekleri yaşanmasına karşın bu çılgınlığa gözyumdukları savıyla valilikleri ve güvenlik güçlerini suçladılar. Milli Takım'ın galibiyetini kutlamak için kamyonetle İzmir'e giden **Cemal Sayman** ve **Erkan Samandağ**, dün sabaha karşı Manisa'nın Turgutlu ilçesine dönerken geçirdikleri trafik kazasında yaşamlarını yitirdi.

İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, Bakanlar Kurulu toplantısının çıkışında saat 13.15'te **"Havaya ateş açılarak sevinç gösterilerinde bulunulmasını nasıl değerlendiriyorsunuz"** sorusuna **"İyi ki bir kaza olmadı. Bu tezahüratın silahlı gösteriye dönüşmemesi lazım. Sevincimizin başka şekilde tezahür etmesi lazım. Milli bir heyecan olarak hep birlikte sevindik, ama bu, silahlı olmamalı"** yanıtını verdi.

Hükümet sözcüsü **Yıldırım Aktuna** da konuya ilişkin soruya karşılık **"Toplumun huzurunu bozacak davranışların yapılması yasayla sınırlanmıştır. İçişleri Bakanlığı gerekli önlemleri almak durumundadır"** yanıtını verdi.

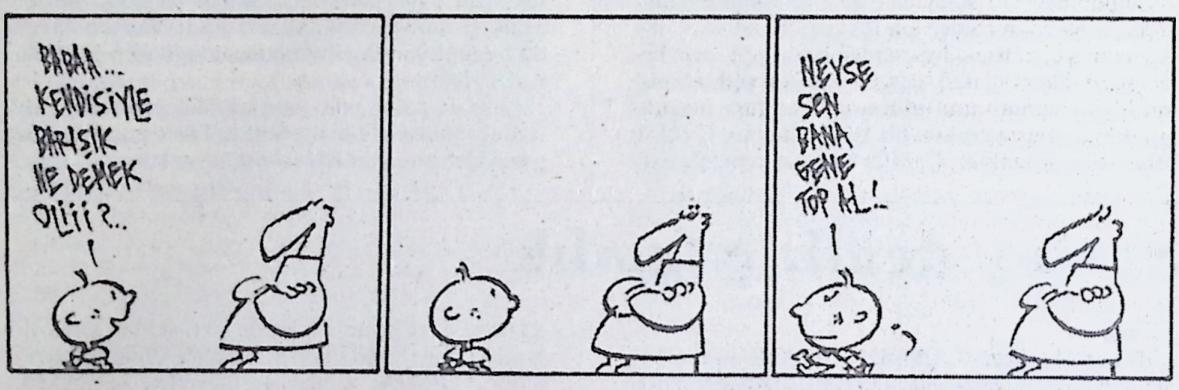

'Dikmener Haber Ödülü' sahiplerini buldu

28 nisan

İstanbul Haber Servisi - Cumhuriyet Gazetesi eski Yazıişleri Müdürü **"Bülent Dikmener Haber Ödülü"** sahiplerini buldu. Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Burhan Felek Salonu'nda yapılan törende bir konuşma yapan gazeteci - yazar **Nezih Demirkent, "Basının Çıkmazı ve Çözüm"** konusunu ele aldı. Medyanın güvenilirliğini yitirdiğini belirten Demirkent, **"Gazeteciler, kendilerini gazetenin tek sahibi gibi görüyorlar. Oysa gazetenin sahibi okuyucudur"** dedi. Günümüzde gazete haberlerinin kalitesinin düştüğüne dikkat çeken Demirkent, **"güvenilirliğini ve objektifliğini yitiren"** gazetecilik mesleğinin, saygınlığının da kaybolmaya başladığını söyledi. Medyada hızlı bir tekelleşme yaşandığına dikkat çeken Demirkent, **"Tekelleşmeye karşı yerel gazeteciliğin geliştirilmesi gerekiyor. Gazetelerin vakıf kuruluşları elinde olması da iyi olacaktır. Kuşkusuz, medya olmasaydı insanlar arasındaki ilişkiler, sivil toplum örgütleri ve demokrasi de olmayacaktı"** diye konuştu. Daha sonra yapılan ödül töreninde **"Çiller Dosyası"** adlı çalışmasıyla ödül alan gazetemiz Ankara Haber Merkezi Müdürü **Doğan Akın**'a ödülü, Bülent Dikmener'in ağabeyi **Dündar Dikmener** tarafından verildi.

Akın, bu haberin Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmasından mutluluk duyduğunu, ödülü gazete adına aldığını söyledi. **"Engin Civan'ın Gizli Defteri-Özallar'ın Şifreli Hesapları"** adlı çalışmasıyla **'Jüri Özel Ödülü'**ne layık görülen gazeteci **Uğur Dündar** ise ödülünü, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı **Nail Güreli**'den aldı. **"Müdür Bey'in İşi Tıkırında"** adlı çalışmasıyla **'Özendirme Ödülü'** alan Hürriyet gazetesi muhabiri **Emine Gümüş**'e de ödülü, Fatih Belediye Başkanı **Saadettin Tantan** tarafından verildi.

Sen En Büyüksün!..

İLHAN SELÇUK *28 nisan*

İsviçre'yi Bern'de yendik. Futbolumuz adına sevinç veren bir başarı değil mi?..

Şapkalarımızı havaya attık...

Ama medyamız bu başarıyı nasıl sundu:

"-Büyüksün Türkiyem!.."

"-42 yıl sonra İsviçre'yi yine Bern'de yerle bir eden 11 kahraman Türk çocuğu, Avrupalı'ya unutamayacağı bir ders verdi."

"-Millilerimiz Türk'ün ne olduğunu herkese gösterdi..."

"- Türk çocuğunun, Türk milletinin destanı bu!.."

"-Avrupa bizi dışlamak için 'uyarı' kararı alırken, Millilerimiz Bern'de yazdıkları futbol destanıyla Avrupa'ya damgamızı bastı..."

"-İşte Türk'ün gücü..."

"-Fatih'in aslanları..."

"-Türk'ün bayrağını Avrupa'nın zirvesine dikme-

nin gururunu yaşadık..."
"-İsviçre'de tarih yazdık..."
"- Maçtan önce PKK'ya dayak..."
"-Ne mutlu Türküm diyene..."

Gazete başlıklarından gelişigüzel yaptığım bu derleme neyi vurguluyor?..

Futbolu dile getirirken Batı'nın bulvar gazeteleri de çarpıcı başlıklar kullanırlar; *'ciddi'* gazeteler, dengeli davranırlar; futbol hastaları kimi zaman çılgınlaşırlar; Avrupa'da böyle, Türkiye'de daha beter!.. Peki, Güney Amerika'da, Afrika'da ve Asya'da değişik mi?.. Suudi Arabistan'da şeyhlerin yuvarlak topa merakı dillere destan oldu...

Ama bizim medyanın çok satışlı gazetelerinden gelişigüzel derlediğim başlıklar, üzerinde düşünülesi bir ruhsal durumu yansıtıyor; bir avuç başlığa, bir toplumbilim kitabına sığamayacak anlam yüklenmiş. Nasıl bir toplumuz biz?.. Kendimizi görmek için ille de bir endam aynasına gerek yok. Bizim medyanın başlıkları yeterlidir. Sanki bir hasta, psikiyatrın divanına uzanmış içinde uzun süredir tortulaşmış duyguların dışavurumuyla, ruhunun derinliklerinde kalmış gizemi açıklıyor.

Bizim Bern zaferini yaşadığımız için, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi 29 olumsuz, 15 çekimser ve 112 olumlu oyla Türkiye'nin üyeliğini askıya almak yolunda bir tavsiye kararına yöneldi; ama, keratalar ne yaparlarsa yapsınlar, bize vız gelir, çok satışlı gazetemiz başlığını atmış:

"Avrupa bizi dışlamak için 'uyarı' *kararı alırken,* Millilerimiz Bern'de yazdıkları futbol destanıyla Avrupa'ya damgamızı bastı..."

Ardından ekliyor gazete:

"Ne mutlu Türk'üm diyene!.."

Bu gazetelerde kimi meslektaş, *"militarist devletin"* ülkenin taşına toprağına, *"Ne mutlu Türküm diyene"* özdeyişini yazdığını ileri sürerek *"faşist devlet"*e karşı çıkmayı yeğliyor; ama bu zahmetlere gerek yok canım!.. Sen kendi gazetende *"Ne mutlu Türk'üm"* diyene başlığını atarken *"militarist"* ya da *"faşist"* olmuyor musun?..

İsviçre'yi Bern'de yendik; ama, içimizdeki aşağılık duygusunu yenemedik; İsviçre'deki zaferle *"Avrupa'ya Türklüğümüzün damgasını bastık"* ama, kendi toplumumuza Avrupa'nın damgasını basamadık.

Bir futbol maçıyla medyamızın içi dışına çıktı, şovenliğin tütsüleriyle buram buram donanmış *"Fatih'in aslanları"* sayfalarda cirit atıyorlar; çok satışlı gazetelerimizin yöneticileri ve yazarları da gerçek kimliklerini bir güzel ortaya döküp sergiliyorlar...

Oysa PKK lideri **Apo** da futbol hastası ve aşırı derecede Galatasaraylı değil mi?..

Yazıyı bitirirken medya aslanlarına sorayım: Bizim 11 kişilik milli takımda hiç Kürt yok mu?..

"cv" deyince
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

VISA Premier, Gold ve International... 150.000 $'lık ferdi kaza sigortası sağlar.
EMLAK BANKASI

CHP'li muhalifler: 8. madde ile cuma namazı tatili, hükümetten ayrılmayı gerektiriyor

Çekilme tartışması

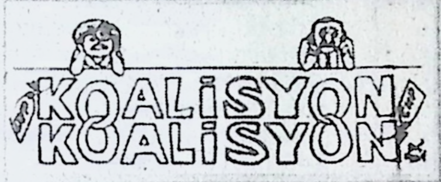

8. madde hazirana kaldı

HAREKÂT EKSİK

Kuzey Irak anlaşmazlığı

İLK TOPLANTI BUGÜN

Fransa'da kadınlar iktidarı

19 Mayıs coşkusu

Ocak, ikinci kez gömüldü

Gecikmiş soruşturma

İSVEÇ

Başbakan vergisini ödeyemiyor!

Ayı avlamak yasaklandı

BUGÜN

CUMHURİYET

Dünden bugüne Çerkezler

130 yıldır birlikteyiz

Uğur Mumcu'nun Kara Ses röportajı

Camiler siyaset yeri olmalı

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

CHP ve Hükümet

Sanat dünyasında yaprak dökümü

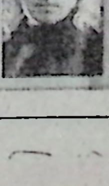

Alexander Godunov öldü

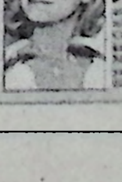

'Tatlı Cadı' melek oldu

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Rusya'nın Çevre Düzenlemesi

1 Mayıs

YAKUP KEPENEK *1 mayıs*

1 Mayıs, tam anlamıyla bir *"niteliksel evliliktir."* Çünkü, iki niteliğin, kol emeğiyle beyin emeğinin bütünlüğünü simgeler.

Kimilerinin *"anamalcı"*, kimilerinin kapitalist ya da sermayeci olarak adlandırdığı üretim biçimi, özünde ücretli emek ile kâr amaçlı sermayenin *"ayrışmasına"* dayanır. Geçen yüzyılda dünyaya egemen olan anamalcı düzende ücretli işçiliğin anlamlı beden gücüyle, daha özelde kol gücüyle, üretim süreceni katkıda bulunmaktı. İşyerinde *"yürüyen kayış"* önünden geçerken *"ürünün"* yalnızca çok küçük bir parçasını yerleştirmekle işçi görevini yapmış olurdu. Bunun için de işleyen bir beyin gücüne pek gerek yoktu. İşte 1 Mayıs o günlerin uyanışını yansıtmaktadır. Elleriyle iş görenler, *"beyinlerini kullanarak hak arama"* yolunu 1 Mayıs ile açtılar; sömürüye karşı savaşımda beyinlerini işe kattılar. Niteliksel evlilik deyimi bu anlamda kullanılıyor. Günümüzde *"el emeğiyle beyin emeğinin giderek bütünleştiği"*, doğru olarak vurgulanmaktadır. Bu vurgulama boşuna değildir. Son on yılların üretim sürecinde bu *"el - beyin bütünleşmesi"* giderek egemen oluyor. Özellikle imalat sanayiinde, başta bilgisayar olmak üzere, daha çok elektronik makine kullanımına dayalı üretim süreçleri hızla yaygınlaşıyor.

İşgücü bu tür üretim sürecinde, çoklu nitelikte olmalı, pek çok beceriyi bilgisayar türü makinelerin yardımıyla gösterebilmelidir. *Fordist* ya da *Taylorist* yürüyen kayış başında *"tek işi yapan işçi"* dönemi kapanmakta, bunun yerini karmaşık makineler kullanarak çok sayıda işi aynı anda gören işçi almaktadır. Tek boyutluluk sona ermektedir. Dünyayı sarsan *"teknoloji devrimi"* özünde *"çoklu - nitelikli işçi"* kavramıyla aynı anlama gelir.

Teknolojinin yarattığı olağanüstü üretkenlik ve bunun yarattığı işsizlik 1 Mayıs'a neden olan sekiz saatlik işgünü tartışmasının yerini, bu kez, altı saatlik işgünü uygulaması tartışmalarının almasına yol açmış bulunuyor.

Geçen günlerde, bu teknolojik devrimin *"devirdiği"* Sovyet düzeninin ipini nesnel zorunluluk sonucu çeken kişiyi, **Mihail Gorbaçov**'u yakından izledik. Yetmiş yıllık bir büyük toplumsal deneyimin bir son değil bir başlangıç olduğunu anlatmaya uğraşıyordu. Yeni üretkenlik süreçlerinin ya da hızlı teknolojik gelişmenin sonucu olan kapitalist üretim biçiminin *"niteliksel değişiminin"* ne ölçüde farkındaydı; söylediklerinden bu anlaşılamadı. ancak, bu hızlı dönüşüm karşısında *"sosyalist emek sürecini"* oluşturamamamanın, örgütünün ve ülkesinin içinde demokratik süreçleri işletememenin ağır tarihsel ve toplumsal sorumluluğunun bilincinde olduğu kesindi. Yarına yönelik arayışları da bu bilincin bir göstergesiydi. Gorbaçov'a gösterilen ve kimi zaman da şiddet içeren olumsuz tepkiler ise tek sözcükle ilkellikti; sürecin nesnelliğini görememekti. Dünyada yaşanan *"emeğin niteliksel dönüşümü"* karşısında ülkemizde işçiler için neler yapılıyor?

Emeklilik yaşı tartışmaları yoğunlaşıyor. 1 Mayıs 1977'de Taksim'de 34 işçinin öldürülmelerinin üzerinden 18 yıl geçmesine karşın, *"suçlular"* bulunamadı. Sendikal hak ve özgürlükler üzerindeki sınırlamalar kaldırılamadı. Asgari ücretten vergi alınması sürüyor; enflasyon yoksullaştırıyor, işten çıkarmalarla ağırlaşan işsizlik, bunaltıyor.

Asıl başka bir şey daha oluyor; işçilerin çocukları giderek artan ölçüde eğitim dışı bırakılıyor. Gelecekleri karartılıyor.

Bütçeden eğitime (Milli Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu ve üniversiteler) bütünü için ayrılan pay geçen yıl (1994'te) yüzde 14.9 oranındaydı. Yaklaşık 122 trilyon liraydı. Bu yılın (1995) bütçe teklifinde eğitim ödenekleri, yüzde 1.3 puan azaltılarak, toplamın yüzde 13.6'sına düşürüldü. *"İstikrar"* önlemleri nedeniyle bu ödeneklerin yüzde 20 oranında kesildiği de biliniyor. Eğitim, esas olarak, yüksek gelirli kesime sunuluyor.

Yoksulların çocuklarının, yeteneklerini, değil en üst düzeyde, orta derecede bile geliştirmeleri söz konusu değildir. Daha doğrusu eğitimde fırsat eşitliği giderek daralıyor. İşçi ve köylü çocuklarına, ya iş bulabilirlerse işçileşerek acımasız bir biçimde sömürülmeleri, ya da kimi dinsel kurslarda ömür tüketmelerinden başka seçenek kalmıyor. Ya da geçen hafta Başbakan'ın yaptığı gibi, çocuklara *"Savaşacaksınız, değil mi?"* sorusu sorulabiliyor. Oysa 1 Mayıs; barışın, dayanışmanın, umudun günüdür. İşçi örgütlerinin *"öncelikleri"* arasına eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasını almaları 1 Mayıs 1995'te çok büyük bir önem taşımaktadır.

Cumhuriyet'in ödülleri verildi

DENİZ DERİNSU *1 mayıs*

Satranç Geliştirme Merkezi'nin Türkiye Satranç Federasyonu'nun onayıyla düzenlediği ve Cumhuriyet gazetesinin sponsorluğunu yaptığı karma takımlar ligi karşılaşmaları sonuçlandı. SGM birinci, Galatasaray ikinci Radio Contact da üçüncü oldu.

İkinci lig takımları arasında yapılan ve sonuçta birinci lige yükselecek takımları belirleyen lig sonunda ise Bakırköy Belediyesi Genç, Ferahspor, Netaş ve Kadıköylüler takımları ilk 4 sırayı alarak gelecek yıl yapılacak birinci ligde mücadele etme hakkını elde ettiler. Maddi sıkıntı çeken ve bulunduğu yerden yükselmek için yıllardır uğraş veren sporlardan birisi de satranç. Çoğu insanın **"bu nasıl spor?"** diye burun kı-

vırdığı satranca gönül verenler, bu yıl el ele vererek ilk kez bir lig düzenlediler.

Liglerin sona ermesiyle satranca gönül verenler, dün Satranç Geliştirme Merkezi'nde düzenlenen törene koştular. Satranç Geliştirme Merkezi Başkanı **Sertaç Dalkıran**'ın sunduğu ödül töreninde, bu sporun yaşadığı sıkıntılardan söz edildi. Ancak satrançseverlerin en büyük sevinci, tüm yokluklar içerisinde ilk defa düzenledikleri liglerin başarılı bir organizasyonla sona ermesiydi. Bu da her yaştan sporcunun ödül alanları alkışlarken yüzünden okunuyordu.

Dereceye giren takımlara ödüllerini veren gazetemiz Yazıişleri Müdürü **İbrahim Yıldız**, bu spora gönül verenlerin ilgisinin çok önemli olduğunu belirterek, **"Böyle devam ederse, satranç sporu ileride hak ettiği yeri bulacaktır"** derken Spor Servisi Şefimiz **Abdülkadir Yücelman**, Türkiye'de satrancı ilk kez başlatan **Nevzat Süer**'i hatırlatarak, **"Nevzat Bey'in bugünleri görmesini çok isterdim. Şuna inanıyorum ki düşünen insanların sayısı arttıkça bir beyin sporu olan satranç da gelişecektir"** şeklinde konuştu.

2. karma takımlar ligi, ağustos ayında ilan edilecek tüzükten sonra eylül ayında başlayacak.

Yılların acısı Kadıköy'de çıktı

2 mayıs

İstanbul Haber Servisi - Kadıköy renkahenk; 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamaya gelen onbinler. Kadını, erkeği, gencin, yaşlısıyla insan seli akıyor Kadıköy Meydanı'na. Adını verdiği alanda, Taksim Meydanı'nda kutlanamayan 1 Mayıs İşçi Bayramı, yıllar öncesinin görkemini anımsatırcasına bu kez Kadıköy'de kutlandı.

Halaylar çekildi, karanfiller dağıtıldı kucak kucak. Pankart ve dövizler Kadıköy'ü şenlendirdi. **"Benim işçim"** yine bütün espri gücünü kullanarak hazırlamış dövizlerini: **"Şen ortaklar, işçiyi memuru yaktılar", "Kefene cep dikelim, maaşlar mezarda", "Gülen Boya, Polisan işçisini ağlatamayacak", "Şartlı şartsız, özelleştirmenin her türlüsüne hayır."** Ayrı nitelikteki çok sayıda örgütün bir araya geldiği meydanda sloganların ortak vurgusu **"özgürlük, eşitlik, kardeşlik, bağımsızlık ve barış."** Alman Sendikalar Birliği DGB'ye bağlı IG metal işçileri, konukların arasında. Konuk işçilerin elinde, kargacık burgacık harflerle yazılmış şu pankart var:

"Almanya, İngiltere'den, Yunanistan ve İrlanda'dan işçiler beraber. Enternasyonel Dayanışma."

İşçilerle başlayan korteji, meslek kuruluşları, partiler CHP, BSP, SİP, DDP, Halkevleri, İHD, TYS, demokratik kitle örgütleri, gençlik gruplarıyla, diğer gruplar bütünlüyor. Başı Kadıköy Meydanı'na ulaştığında, sonu henüz Söğütlüçeşme'de olan yürüyüş kolu, MHP binası önünden geçerken taşlar, **"İşte burası faşist yuvası"** sloganlarıyla birlikte havada uçuşuyor.

Aynı sıralarda Altıyol'da bir grup da İstiklal Marşı okuyor, **"Kahrolson PKK"** sloganları eşliğinde polislere güven duygularını sunuyor.

Çok renkli kortejin bir ucunda minik bir oyun sergileyen tiyatro grubundan ise **"Viva sosyalizm"** sesleri yükseliyor. Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi üyeleri, aralarında **Doğan Öz, Uğur Mumcu** ve **Medet Serhat**'ın de bulunduğu çok sayıda posterle yürüyorlar. Önlerinde **"Polis devleti değil hukuk devleti"** pankartı var. Topluluğun bir köşesinden incecik bir kadın sesi yükseliyor **"Cinsiyetçi işbölümüne hayır"** diye. Saatler süren yürüyüş, Kadıköy'deki kutlamanın önemli bir bölümünü alıyor. Miting alanı dolduğunda Ruhi Su Dostlar Korusu, ustanın posterleriyle geliyor kürsüye. Ve birbirinden farklı sloganlarla alana giren onbinler, yeniden **"ortak türkülerini"** söylüyor.

Fransa'da zafer Chirac'ın

MİŞEL PERLMAN *3 mayıs*

PARİS - Fransızlar dün 7 yıllık bir dönem için, sağın temsilcisi, eski başbakanlardan **Jacques Chirac**'ı cumhurbaşkanı seçti.

Anket verilerine dayanan resmi olmayan rakamlara göre Chirac, oyların yaklaşık yüzde 52'sini, Sosyalistlerin adayı **Lionel Jospin** ise yaklaşık yüzde 48'ini elde etti.

Seçime katılma oranı, iki hafta önce düzenlenen cumhurbaşkanı seçiminin ilk turundaki düzeyde gerçekleşti. Resmi olmayan rakamlara göre seçmenlerin yaklaşık yüzde 80'i kavurucu sıcağa karşın sandık ba-

şına gitti.

Son ana dek, sağın temsilcisi Cumhuriyet İçin Birlik Partisi'nin (RPR) kurucusu **Jacques Chirac**'a şans tanıyanlar bile, 23 nisanda yapılan cumhurbaşkanı seçiminin ilk turundaki sonucun etkisinden tam olarak kurtulamadılar.

İlk turda Sosyalist Parti adayının eleneceğini, böylelikle aynı partiye mensup Jacques Chirac ile İzmir doğumlu Başbakan **Edouard Balladur**'un karşı karşıya geleceğini tahmin edenler hüsrana uğramıştı.

Eleneceği tahmin edilen sosyalist aday Lionel Jospin oyların yüzde 23.30'unu toplayarak birinciliği elde etmiş, başta geleceği sanılan sağ aday Jacques Chirac oyların yüzde 20.84'üyle ikinci olmuş, sağ iktidarın Başbakanı Edouard Balladur ise oyların sadece 18.58'ini toplayarak elenmişti.

40 milyon kişinin oy kullandığı seçimlerden önce yürütülen kampanya sırasında Jacques Chirac'ın mümkün olduğu kadar çok sağ oyu toplayabilmek için **'üçüncü sosyalist dönem'** sloganını adeta **'korkuluk'** olarak kullandığı dikkati çekti.

Rakibi, sosyalist Lionel Jospin ise kendisini kamuoyuna **"Gerçek değişikliğin cumhurbaşkanı"** olarak tanıttı. Seçimlerin birinci turunda Jospin, propaganda konuşmaları sırasında, cumhurbaşkanı seçilmesi halinde, parlamentoyu dağıtarak erken genel seçime gidilmesini isteyeceğini açıkladı.

Fransa'daki 63 bin oy verme bürosu yerel saatle 06.00'da açıldı, oy verme işlemi yerel saatle 16.00'da, bazı büyük kentlerde de 18.00'de tamamlandı.

Pazarlanmak istenilen eğitim yuvalaramız

OKTAY EKİNCİ *4 mayıs*

Milli Eğitim Bakanlığı'nın **'paraya çevirme'** niyetlendiği tarihi okullar, mimari özelliklerinin yanı sıra doğrudan okul olma kimliklerini kazandıkları geçmiş yaşamlarıyla birlikte de **'kültürel varlıklarını sürdürmeleri gereken'** birer toplumsal değer niteliğindeler. Bunlardan en tanınmış birkaçının tarihçeleri kısaca şöyle:

Kabataş Erkek Lisesi: 1928'den beri Ortaköy'deki **'Fer'iye sarayları'** denilen ve 1870'lerde inşa edilen tarihi Boğaziçi saraylarında eğitim veren bu lise, ilk kurulduğu 1908 yılında **Kabataş**'taki Esma Sultan Konağı'nda öğrenim hizmetine başladığı için bu adı taşıyor.

Fer'iye sarayları, padişahın oturduğu esas saraydan sonra gelen, ancak, yine hanedanın ve devlet yöneticilerinin kullandıkları saraylar anlamına geliyor. Lisenin Eğitim Vakfı'nın çabalarıyla, okulun Ortaköy'e doğru devamında bulunan **'Fer'iye Karakolu'**nda 1989'da satın alınarak Prof. Dr. **Metin Sözen**'in danışmanlığı altında **'Dünya Gençlik Kültür Merkezi'** olarak halen restore ediliyor. Yine Fer'iye saraylarının Çırağan Caddesi kenarındaki **'Ağalar Dairesi'** de Kabataş Lisesi'nin konferans salonu, müzik, resim, atölyeleri vb. amaçlar için 1932'den beri kullanılıyor. Bu binalar eğer satılırsa, neredeyse **Türkiye Cumhuriyeti** ile yaşıt olan bir eğitim yuvası köklerinden koparılmış olacak. Bunun getireceği kültürel zararı ise hiçbir satış bedeli karşılayamayacak.

Kandilli Kız Lisesi: Tarihçi ve araştırmacı **Necdet Sakaoğlu**'nun İstanbul Ansiklopedisi' ndeki makalesinde anlattığına göre; Kandilli Burnu üzerindeki düzlükte yer alan **Adile Sultan Sarayı**'nın 1909 yılında bu liseye verilmesindeki en önemli neden, aynı tarihlerde İstanbul'un en görkemli okullarından olan Rumelihisarı sırtlarındaki **Robert Kolej**'in tam karşısında ve onunla **'eşdeğer güzellikte'** bir mevkide, bir de **'Türk lisesi'**nin bulunması arzusuydu.

Okulun kızlar için d üşünülmesi ise 1908'de II. Meşrutiyet'in ilanından sonraki aynı milliyetçilik rüzgârlarına bağlı olarak **'Türk kadınlarının da lise eğitimini görmesi'** arzusuna dayanıyordu. Meclis-i Mebusan Reisi **Ahmet Rıza Bey**'in isteği ve yine o yıllarda İstanbul'da etkin bir gazete olan **Tanin**'in destekleyici yazıları sonucunda **II. Abdülhamit,** Adile Sultan Sarayı'nı, kız lisesi olması için **Maarif Vekaleti**'ne verdi. Binayı, **Sultan Abdülmecid**'in kız kardeşi olan Adile Sultan için 1876 yılında mimar **Sarkis Balyan** inşa etmişti. İlk adı **"Adile Sultan Mekteb-i Sultanisi"** olan Kandilli Kız Lisesi, 1916'dan 1986'daki büyük yangına dek 70 yıl bu binada hizmet verdi. Yangından bu yana ise aynı arazideki okul pansiyon binalarında eğitimini sürdürüyor. Devletin bugün asıl yapması gereken Prof. Dr. **Afife Batur**'un tanımlamasıyla **'neoklasik üslubun özgün bir örneği'** olan tarihi binayı restore ederek yeniden Kandilli Kız Lisesi'yle kucaklaşmasını sağlamak olmalı.

Robert Kolej'le olan karşılıklı **'tarihsel bakışmalarında'** ise yine Kandilli Kız Lisesi kesinlikle öksüz bırakılmamalı...

Faziosmanpaşa Ortaokulu: II. Abdülhamit tarafından 1883 yılında **Gazi Osman Paşa**'ya armağan edilen ve **'Naime Sultan Yalısı'** olarak da bilinen Ortaköy'deki bu sahil sarayı da 1909 yılından bu yana ünlü bir eğitim yuvası. 1933'te Gaziosmanpaşa Ortaokulu dönemi başlayan 3 katlı ahşap bina, Boğaziçi kıyısında 5 bin m^2'lik arsasıyla özellikle **'turizmcilerin'** ilgisini çekiyor.

Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı'nın **'iyi para'** beklediği anlaşılan tarihi okulun 60 yıllık binasından ayrılmaması için ise Koruma Derneği, eski mezunlar ve öğretmenler kampanya başlattılar. Okulun eski mezunlarından, Mimar Sinan Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. **Ruşen Dora, "Bu yapı gerek uzun geçmişi, gerekse yetiştirdiği aydınlık Türk insanları ve bulunduğu yer ile bir kültür değeridir"** diyerek aynı tarihsel sürecin gelecek kuşak öğrenciler için de sürmesi gerektiğini vurguluyor. Milli Eğitim Bakanlığı'nın satmaya niyetlendiği tarihi okul binalarının hemen tümü, bu örneklere benzer şekilde, eğitim tarihimizin koca bir 20. yüzyılı kapsayan anılarını ve birikimlerini taşıyorlar. Bu kültür zenginliğini toplumun sosyal yaşamından ayırmaya kalkışmak, ne tarihe değer vermesi gereken bir bakanlığa ne de Türkiye'nin kültürel zenginliğinden gelen uygarlık kimliğine yakışıyor...

Öğrencilerin bıçaklanması olaylarının altından MHP çıkıyor

Lisede ülkücü kışkırtma

EMİNE KAPLAN *4 mayıs*

ANKARA - Ankara Gazi Anadolu Lisesi öğrencisi **Fikret Barshan**'ın 23 Mart 1995 tarihinde, **Burak Solmaz, Korhan Süer** ve **Umut Cançelik**'i bıçaklayarak yaralamasının ardında MHP yanlısı Ülkü Ocakları'nın liselerdeki örgütlenme faaliyeti ortaya çıktı.

Öğrencilerin 10. Sulh Ceza Mahkemesi'nde değerlendirilen ifade tutanakları, Ülkü Ocakları'nın, okullarda **"reis"** seçtiğini, reislik ve ülkücü gruplardan ayrılmak isteyen öğrencilere baskı yapıldığını ve eğitim - öğrenim kurumlarında, yasalara aykırı olarak yoğun bir ülkücü örgütlenme faaliyeti gösterildiğini ortaya koydu.

Gazi Anadolu Lisesi'nde 23 Mart 1995 tarihinde bir öğrencinin üç öğrenciyi bıçaklaması olayının mahkemeye yansıması, Ülkü Ocakları'nın lise öğrencileri arasında **"ülkücü görüşü yayma ve örgütlenme"** faaliyetlerini açığa çıkardı.

Okulun **"ülkücü öğrencilerden sorumlu reisliği"**nden ayrılmak isteyen Fikret Barshan, 10. Sulh Ceza Mahkemesi'ne sunulan ifadesinde, ülkücü görüşten soğuduğunu ve toplantılara katılmamaya başladığını belirtti.

Barshan, ifadesinde, okula yeni atanan **"ülkücü reisi"** Mutlu Öztaş ile okulda yapılan toplantıda tartıştığını belirterek şunları açıkladı:

"Ülkücü görüşü benimsemiştim, ancak son günlerde toplantılara katılmamaya başlamıştım. Zaten derslerim ağırlaştığı için de pek fazla uğraşmak istemiyordum.

Olay olmadan bir gün önce Öztaş'ın okulun yeni ülkücü reisliğine atandığını duydum. Öğle arası okulun alt katındaki boş sınıfta toplantı yapılacağı söylendi. Toplantıda Öztaş, PKKK'lilerin Selim Sırrı Tarcan'da gövde gösterisi yaptıklarını belirterek bizim de bir şeyler yapmamız gerektiğini söyledi. Ben de ona sadece laf ürettiğini, akılcı bir öneri sunması gerektiğini söyledim. Bana 'Son günlerde artist davranıyorsun' **dedi. Bir süre tartıştık."**

Arkadaşlarının baskısı nedeniyle yanında çakı taşıdığını, toplantıdan sonra, **"Seninle bir şey konuşacağız"** denilerek tuvalete götürüldüğünü anlatan Barshan, **"Tuvalette Burak Solmaz bana tokat attı. Ben de yanımdaki çakıyı rastgele savurdum ve oradan kaçtım"** dedi.

Öğrenci Mutlu Öztaş da **"ülkücü görüşü benimsediğini"** belirttiği ifadesinde, İzmir Caddesi üzerindeki Ülkü Ocağı tarafından **"lisenin ortaöğretim bölümündeki ülkücü öğrencilerden sorumlu reisliğine"** seçildiğini anlatarak şunları açıkladı:

"Ülkücü görüşü benimsedim. Bazı derneklere gider ve toplantılara katılırız. Olay olmadan birkaç gün önce İzmir Caddesi üzerindeki Ülkü Ocağı'ndan benim Gazi Anadolu Lisesi ortaöğretim bölümü ülkücü öğrencilerin sorumlu reisliğine getirildiğim söylendi. Ben de bu görevi kabul ettim. Reisliğimi açıklamak için 23 martta öğle arası okulun alt katındaki boş odada toplantı yapılacağını duyurdum.

Toplantıya Fikret Barshan da katıldı. Onunla biraz tartıştık. Bana 'Yakında ne örgütünüz kalacak, ne de başka bir şeyiniz' **dedi."**

Öztaş, Fikret Barshan'ın 3 öğrenciyi bıçakladığı sırada olay yerinde olmadığını belirttiği ifadesinde, **"Yalnızca Umut, Burak ve Korhan'a onunla konuşmalarını ve son günlerdeki tutumunun nedenini sormalarını istedim. Herhangi bir şekilde ona şiddet uygulamaları için arkadaşlarımı azmettirmedim"** dedi.

Ankara 10. Sulh Ceza Mahkemesi'ndeki yargılamaları devam eden öğrencilerin hakkında Gazi Anadolu Lisesi'nde başlatılan soruşturma da sürüyor.

Cumhuriyet'e ÇGD'den 3 ödül

4 mayıs

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin (ÇGD) **"Yılın Gazetecileri"** ödülleri dün akşam verildi.

ÇGD Genel Başkanı **Mustafa Ekmekçi**, 17. yılını kutlayan derneğin, ödülleri basın özgürlüğüne inanan insanlara verdiğini belirterek bugünün dünyasında **"Basın Özgürlüğü Günü"** ve 1995 yılında basının sloganının da **"Susmamak, ölmemek"** olduğunu kaydetti. ÇGD Onur Ödülü, Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na, ÇGD Özel Dayanışma Ödülü Doç. Dr. **Haluk Gerger** ve **Işık Yurtçu**'ya verildi.

Gazetemiz yazarlarından **Aydın Engin** araştırma inceleme alanında, **Oral Çalışlar** röportaj alanında ödül kazandı. Gazetemiz Ankara Haber Müdürü **Doğan Akın** da Uğur Mumcu Gazetecilik Ödülü'ne değer görüldü.

ÇGD'nin diğer ödülleri şöyle:

"Haber Ödülü: Fikret Bila (Milliyet), Sezai Şengül (Hürriyet), Metin Işık (Sabah), Politik - Magazin Ödülü: Bilhan Er (Hürriyet), Radyo - Televizyon Haber Ödülü: Serkan Çaylı, Gazanfer Karpat, Nesrin Coşkun ve Metin Uca (Kanal D), Radyo - Televizyon Programı Ödülü: Can Dündar ve ekibi, Yerel Basın Haber Ödülü: Cumhur Kıhçoğlu (Siirt Mücadele Gazetesi), Arif Aslan (Batman Çağdaş Gazetesi), Yerel Basın Röportaj Ödülü: Olcay Akdeniz (Milas Önder Gazetesi), İzzet Kezer Fotoğraf Ödülü: Ali Eke Yılmaz (Sabah), Politik Magazin Ödülü: Mert Ali Başarır."

İlk emekli hayat kadını, sektörün öncüsü

SERPİL GÜNDÜZ *5 mayıs*

52 yaşında. Konuşurken ağlamaya başlıyor. Sigarasını yaktığı pembe çakmaktan ortalığa yayılan müzik gürültülü.

Mehtap Kandemir.

Hayat kadını!

27 yıldan beri bu ismi kullanıyor. Gerçek adını unutmuş. Davasını kazanırsa Türkiye'de ilk sigortalı hayat kadını olma hakkını elde edecek. **"Güzelim"** diye hitap ediyor konuşurken. Okuma yazması da yok. 27 yıldır **Sümbül Akarsu**'nun Abanoz Sokağı'ndaki evinde erkeklere **"hizmet"** veriyor. Sabah 09.00'dan gece 23.00'e kadar. Gün boyunca güneş yüzü görmüyor, gölge bilmiyor.

Vesikası 20 yaşında alınmış. Bursa'dan... Mehtap cesur. Çünkü hiçbir hayat kadınının vermediği bir mücadele veriyor. 1994'te SSK Yasası'na eklenen bir maddeyle **"ilk sigortalı hayat kadını olma"** hakkını elde ediyor.

Avukatı **Korhan Engindeniz**'in açtığı **"hizmet tespit davası"** Yargıtay aşamasında. Olumlu sonuçlanırsa emekliliğe hak kazanacak ve kıdem tazminatını alacak.

Birlikte çalıştığı hayat kadınları ne düşünüyor peki?

"Aynı evde 8 kişi çalışıyoruz. Onlar duygusuz. İnce duygulara sahip değiller" diyor.

Anlatıyor:

"Beni çok tehdit ettiler. Hırpaladılar. İşi bırak dediler, ama başaramadılar. Ben onlardan üstün çıktım. Korkmuyorum sizden dedim. Diğer kadınlar korkuyor. 27 yıldır karakol nedir bilmiyorum. Terbiyesizlik etmedim. Sigaradan başka da içki içmem."

Çiller hayranı... Gidip DYP Fatih ilçesine üye bile olmuş. İzin kâğıdı var. Arada bir evine gidiyor. Yalnız yaşıyor.

"Hepimiz burada kürek mahkûmuyuz. Cezaevi buradan iyidir. Çalış çalış, patrona kalıyor. 2 milyon kazanıyorsam 400 bin lirası benim. Her gün 250 bin lira su, 200 bin lira da işçi parası veriyorum. Haftada 2 kez muayeneye gidiyorum."

Emekli olduktan sonra ne yapacağını hayal bile etmiyor. En fazla bir yıl daha çalışacak ve bu işi bırakacak.

Avukatı **Korhan Engindeniz,** Mehtap'ı 20 yıl önce bir başka davada tanımış. Engindeniz mesleğe başladığında ilk müvekkillerinden birisi olmuş.

Engindeniz, Umumi Hıfssısıha Yasası'na tabi olan hayat kadınlarının 1978'de SSK Yasası'na eklenen 13. maddeyle sigortalı olma hakkını elde ettiklerini anlatıyor. 1978'den 1994'e kadar geçen süre içinde bir tek hayat kadını sigortalı olmuş. Bunu başaran Mehtap Kandemir. Engindeniz, **"Bu davada Mehtap'ın aynı işyerinde 17 yıl çalıştığını tespit ettirdik. Davanın ismi 'hizmet tespit davası.' Bursa genelevinde ilk kayıtlarını bulduk. 18 yaşında tezgâhtarlık yapmış. Sigortalılığı için bunu başlangıç kabul edeceğiz. İlk emekli hayat kadını Mehtap olacak"** diyor.

Avukat Engindeniz'in değerlendirmesine göre dava olumlu sonuçlanırsa Türkiye'de bir genelev kadını yargı yoluyla emekli olacak. **"Bu ülkede'** diyor: **"Manukyan vergi rekortmeni olurken, hiçbir genelev kadınının emekli olmaması garip bir çelişki. Burada SSK'nin bölge çalışma müdürlüğünün kusuru var."**

Mehtap'ın okuma - yazması yok, eğitimsiz. Teşhir edilmekten de korkmuyor. Emekli olunca belki yeni bir hayatı da olmayacak. Çok parası da... Ama cesaretinin karşılığını alacak.

72'nci Yıla Girerken...

7 mayıs

Gazetemiz bugün 72'nci kuruluş yıldönümünü kutluyor.

Mutluyuz.

1924'te yayın yaşamına başlayan Cumhuriyet'in adını **Atatürk** koydu. Bu tarihsel olgu, gazetemizin varoluş nedenini ve ilkelerini de belirler. Bu ilkelerden uzaklaşıldığı zaman varlığımızın anlamı kalmaz.

Cumhuriyet, Türkiye Cumhuriyeti'yle yaşıttır. Kurucumuz **Yunus Nadi**'nin ilk sayımızda belirttiği gibi **"Cumhuriyet ne hükümet ne de parti gazetesidir. Cumhuriyet sadece cumhuriyetin, daha bilimsel ve yaygın deyişiyle demokrasinin savunucusudur."**

Atatürk'ün önderliğini yaptığı **1923 Devrimi,** bir uygarlık savaşımıdır, insanlık tarihinde yaşanması gereken bir evredir, Cumhuriyet 71 yıldan beri bu yolda yayınını sürdürüyor.

Yunus Nadi'nin kurduğu bu gazeteyi, **Nadir Nadi,** yarım yüzyıllık başyazarlığı ve yönetimiyle kurumlaştırmış, yeni yetişen kuşaklar bu bayrağı yere düşürmemişlerdir.

Yürüyüş sürmektedir.

20'nci yüzyılın ilk çeyreğinde kurulan gazetemiz, 21'nci yüzyılın eşiğinde, genç kuşakların sorumluluğu üstlenmeleriyle vardığı noktada 72'nci yılını kutluyor.

Nasıl mutlu olmazsınız!..

Ancak kendimize dönük mutluluğumuz, ülkemize yüzümüzü çevirdiğimiz zaman gölgeleniyor.

Evet, gölgeleniyor ve mutsuzluğa dönüşebilecek bir kuşku yüreğimizi kemiriyor.

Bugün devletin en üst koltuklarında oturan yöneticilerimizin ve muhalefet görevlerini üstlenen sayın liderlerimizin dile getirdikleri kaygılar, hepimizi düşündürmektedir. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Meclis Başkanı ve muhalefet liderleri, sözbirliği etmişçesine, ülkenin bölünme tehlikesi karşısında bulunduğunu dile getiriyorlar. Cumhurbaşkanı Sayın **Demirel,** Sevr'den söz açıyor; Başbakan Sayın **Çiller** ise ülkenin köktendincilerin eline geçmesi tehlikesini öne sürerek Batı'dan yardım istiyor. Meclis Başkanı Sayın **Cindoruk** ve ana muhalefet lideri sayın **Yılmaz**'ın, bu konulardaki uyarıları düşünürücü boyutlara ulaşmıştır.

1923 Aydınlanma Devrimi'yle **"Milli Misak"** sınırları içinde, nice özveri pahasına kurulan, temelleri sağlamlaştırılan ve çağdaş uygarlığa yönelen ülkemizde bugün varılan noktada, karamsarlığa ödün tanımamak zorundayız.

Ancak 72'nci yılımızı kutlarken yalnız kendimizi düşünmek gibi bir bencilliğe de Cumhuriyet'in yayın ilkeleri elvermez...

1923 Devrimi, bugünküne kıyasla bin misli daha güç koşullar içinde gerçekleştirilmiş, bağımsız Türkiye'de laik cumhuriyet kurulmuştur. Halkımızın tarihsel bilinci ve toplumun sağlıklı güçleri, bugünkü sorunları aşabilecek durul güçleri taşımaktadır.

Gerçi içerideki ve dışarıdaki Sevr artıkları, Atatürk cumhuriyetinin miadının dolduğu ve çöküp dağılma aşamasına geldiği yolunda sürekli propaganda yapıyorlar; ama hepsinin üstesinden geleceğimize inanıyoruz.

Yeterki bu yolda toplum aydınlatılsın, demokrasiye geçiş süreci engellenmesin, halkın güçleri parsellenmesin, bölünüp un ufak olmasın...

7 Mayıs 1924'te kurulan gazetemizin güncel işlevi ve üstlendiği görev dei şte bu odakta saydamlaşmaktadır.

Kuruluş ilkelerimizin gösterdiği yolda yürüyeceğiz.

Kararlı olanların defterlerinde, karamsarlık ve umutsuzluk sözlerine yer yoktur.

... Ve Beşiktaş lig şampiyonu

ASENA ÖZKAN *8 mayıs*

Yer siyah, gök beyaz... İnönü Stadı'nın tribünlerini dolduranlar, televizyon ekranı karşısındaki milyonlar, şampiyonluk için saatleri değil, sadece dakikaları sayıyor. Kurgu gerçekçi, pratikte de hiç zor gözükmüyor, ama şu gol bir türlü gelmek bilmiyor. Gol gelmeyince de sinirler hem saha içinde, hem de tribünde geriliyor. Hakem **Vahap Beyaz**'ın hatalı düdükleri de bu gerginliğin üzerine **"tuz biber ekiyor".** Hakem Beyaz, ilk yarıda Kompela'nın art arda yaptığı kasti faulleri ne görüyor ne de görmek istiyor. Doğrusu ilk yarıda Beşiktaş da gol atmak için **"aman aman"** çaba sarf etmiyor. Ne **Şifo Mehmet**'in çalışkanlığı, ne **Sergen**'in milimetrik pasları, ne de **Ertuğrul**'un yırtıcılığından eser yok. İster istemez Beşiktaşlıların aklında bir soru işareti beliriyor! **"Yoksa Beşiktaş şampiyonluk turunu Fenerbahçe maçına mı saklıyor?.."** Derken ilk yarı sona eriyor.

İkinci yarı başlıyor ve gol geciktikçe sinirler iyice geriliyor, ama Ertuğrul 62. dakikada attığı nefis golle tüm beklentileri yanıtlıyor. **İnönü Stadı'na bayram erken geliyor.** Rolantideki Beşiktaş yandaşları golle gürlüyor, İnönü Stadı **"Şampiyon Beşiktaş"** sesleriyle inliyor.

Şampiyonluğu cebine koyan, Beşiktaş'ın tek hedefi **90 dakikayı bu skorla noktalamaktı.** Ama oyuna Sergen'in yerine giren genç **Oktay,** sezon boyunca atmayı planladığı golü, G. Antepspor kalesine gönderip herkese **"Şampiyon Beşiktaş"** dedirtti. Hoş Oktay, attığı tek golle **"kısa yoldan kahraman"** olma sevdasını yaşıyordu, ama olmadı, attığı gol yengiyi sağlamlaştırdı, skoru zenginleştirdi.

Hakem Vahap Beyaz, her iki takım için de verdiği anlaşılmaz kararları karşılaşmanın ikinci yarısında en aza indirdi ve **"89 dakika boyunca ne olur beni sahadan atın"** dercesine rakiplerine özellikle de Ertuğ-

rul'a sataşan Kompela'ya son dakikada kırmızı kartını gösterdi.

Ve Beşiktaş 90 dakikanın bitiminde Türkiye Birinci Futbol Ligi'ndeki 9. şampiyonluğu ile kucaklaştı. Ama şampiyonluğa, üstelik art arda yaşanan şampiyonluklara fazlasıyla doymuş Beşiktaş yandaşlarının coşkusu bu kez biraz **"sönük, gösterişsiz"** oldu. **"Bize mi öyle geliyor?"** şeklindeki sesli düşüncemize ise Beşiktaşlılardan tek yanıt geldi; **"Türkiye liglerinde 100 kez şampiyon olsak ne olacak.? Ancak Avrupa'da, Şampiyonlar Ligi'nde şampiyonluk, başarı bekliyoruz."**

72. yıla, okurla el ele

8 mayıs

İstanbul Haber Servisi - Gazetemizin 72. kuruluş yıldönümü törenlerine çok sayıda okurun yanı sıra ekin, yazın, düşün adamları, politikacılar katıldı. Okurlarımızın büyük bir bölümü de telefon, faks, telgraf ve çiçekle bu mutlu günümüzü paylaştılar.

Gazetemizin Cağaloğlu'ndaki merkez bina bahçesinde yapılan kutlama törenine, Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay**, ANAP İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski başkan adayı **İlhan Kesici**, Esenyurt Belediye Başkanı **Gürbüz Çapan**, ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz**'ın danışmanı **Erdal Dumanlı**, CHP İstanbul İl Başkan Yardımcısı **Mustafa Tosun**, İP Genel Başkanı **Doğu Perinçek** ve İP Genel Sekreteri **Ferit İlsever**, Halkevleri Genel Başkanı **Ahmet Yıldız**, TGS Genel Sekreteri **Ziya Sonay**, modacı **Cemil İpekçi**, basın savcıları **Cevat Özel**, **Hüseyin Günay**, İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi Yargıcı **Mustafa Kutluk**, İstanbul 7. Sulh Hukuk Yargıcı **Sena Esen**, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı **Nail Güreli**, PEN Yazarlar Derneği Başkanı **Şükran Kurdakul**, PEN Genel Sekreteri **Alpay Kabacalı** tiyatro sanatçısı **Mücap Ofluoğlu**, edebiyatçı **Adnan Özyalçıner**, yazar **Tahsin Yücel**, yazar **Cevat Çapan**, grafik sanatçısı **Mengü Ertel**, Uluslararası Plastik Sanatları Derneği Başkanı **Hüsamettin Koçan**, yazar **Canan Beykal**, çizer **Turhan Selçuk**, yazar **Leyla Erbil**, TYS Başkanı **Ataol Behramoğlu**, şair ve yazar **Necati Cumalı**, yazar **Nurer Uğurlu**, SİDAD Başkanı **Hüseyin Özkahraman**, gazeteci yazar **Lüzfü Oflaz**, Hürriyet gazetesi yazarları **Yalçın Bayer** ve **Yalçın Pekşen**'in yanı sıra Cumhuriyet'in eski ve şimdiki çalışanları ile çok sayıda okuyucumuz katıldı.

Gazetemizin kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla çiçek gönderen, faks ve telgraf çekenler ise şöyle:

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, Başbakan **Tansu Çiller**, Dışişleri Bakanı **Erdal İnönü**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Aydın Güven Gürkan**, İstanbul Valisi **Hayri Kozakçıoğlu**, İstanbul Belediye Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan**, ANAP Genel Başkan Yardımcısı **Cem Kozlu**, Beşikta Belediye Başkanı **Ayfer Atay**, Kadıköy Belediye Başkanı **Selami Öztürk**, Eminönü Belediye Başaknı **Ahmet Çetinsaya**, Bahçelievler Belediye Başkanı **Saffet Bulut**, Adalar Belediye Başkanı **Can Esen**, Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral**, Çatalca Belediye Başkanı **Fırat Aykut**, İstanbul Eczacı Odası Başkanı **Mehmet Domaç**, Tariş Halkla İlişkiler Müdürü **Mehmet Şakir Örs**, İTÜ Vakfı Turizm Eğitimi bölümü yöneticisi **Şaban Ali Yaşaroğlu**, **Oktay** ve **Ayla Akbal**, tiyatro sanatçıları **Yıldız Kenter** ve **Şükran Güngör**, Türk-Irak Dostluk Derneği, MEES Ltd. Şti. ve çalışanları, **Yusuf Bozkurt Özal**, **Mehmet Çiftçi**, **Gülender Yılmaz**, **Nihal Yakşi**, **Osman Yüksel Birinç**, **Semra Tüten**, **Ceyhun Çetinkaya**, **Halis Korkmaz**, **Ayşe Ardıç**, **Gürkan Önder**, **Selçuk Öztürk**, **Sedat Balcı**, **Selami Balkan**, **Halil Türkan**, Zonguldak Barosu Başkanı **Kaya Taşçakmak**, Yonsan Muhasebe Servisi'nden **Mehmet Cansever**, **Suna Biçeroğlu**, PC Magazin Dergisi Türkiye Editörü **Timur Sırt**, Darülaceze Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı **İ. Cahit Özden**, Doğu Makina Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. adına **İlker Telmen**, İstanbul Ticaret Borsası Başkanı **Nejat Ekrem Basmacı**, CHP PM üyesi **Perihan Ergun**, Gazete Yayıncıları Birliği Genel Sekreteri **Barlas Küntay**, **İsmail Dirim**, **Meral Saraçbaşı**, **Özgür Yurtbilir**, **Savaş Ertunçer**, **Teoman** ve **Demet Ilgın**, **Ahmet Eminoğlu**, **Saim Soydan**, **ADD Genel Merkezi**, ANKA Haber Ajansı Yazıişleri Müdürü **Timur Türkan**, UBA Haber Ajansı Genel Yayın Yönetmeni **Baki Özilhan**, Show TV Haber Müdürü **Mustafa Sağlamer**, Milliyet Gazetesi Yazıişleri Müdürü **Salim Alpaslan**, Aydınlık Dergisi Genel Yayın Yönetmeni **Hasan Yalçın**, Türkiye İş Bankası Genel Müdürü **Ünal Korukcu**, Prof. Dr. **Nuran Gökhan** ve **Selim Gökhan**.

Deri avcılarına Yargıtay freni

BÜLENT SARIOĞLU *10 mayıs*

ANKARA - Türk Hava Kurumu (THK), 1986'dan beri her yıl artarak süren deri ve bağırsak bağışlarının bu yıl **'rekor'** düzeye ulaşmasını bekliyor. THK Genel Başkanı Prof. Dr. **Atilla Taçoy**, kurumun geçen yıl 1 milyon deri topladığını, şeriatçı vakıf ve yurtların pazardaki paylarının her geçen dönem azalması nedeniyle propagandalarını genişlettiklerini belirtti. Taçoy, **"Bu sadece bir bağıy olayı değildir. Atatürk'ün son kalesini, Atatürk karşıtlarına karşı savunuyoruz"** dedi.

Kurbanlarının noter huzurunda THK tarafından kesilerek etinin Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK), derisinin de THK'ye bağışlanma-

sı için başvuruda bulunanların sayısında bu yıl rekor düzeyde artış olduğu belirtildi. THK'nin ilanlarının ardından ilk gün yurtdışından 480, yurtiçinden 210 yurttaşın kurban kesme vekaleti verdiği öğrenildi. Bu sayının bayram sonunda binlerle ifade edileceği belirtildi. Topladığı derilerden elde edilen gelirin yüzde 25'ini Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, yüzde 15'ini Kızılay, yüzde 15'ini SHÇEK ve yüzde 5'ini Diyanet Vakfı'na veren THK, devlet yetkililerinden beklediği desteği bulamamasına karşın, kuruma ulaşan bilgilere dayanarak bu yıl deri bağışında da patlama bekliyor. THK Başkanı Atilla Taçoy, **Cumhuriyet'e "Bu sene, geçen senenin rakamlarını ikiye katlayacağız. Bu sadece bir bağış olayı değildir. Atatürk'ün son kalesini, Atatürk karşıtlarına karşı savunuyoruz"** dedi.

Kurban kesimi için başvuran kişi sayısındaki artışa dayanarak devlet yetkililerince yapılan açıklamaların kurumu etkilemediğini kaydeden Taçoy, **"Birçok kurum, noter bulundurmadan ve sadece bir söze bağlı olarak kurban kesileceği taahhüdünde bulunuyormuş. Biz başvurular üzerine tek tek kurban alıp son aşamaya kadar noter huzurunda gerekli işlemleri yapıyoruz. Deri bağışında da bu yıl patlama bekliyorum"** diye konuştu.

Yargıtay, 1994'deki 2 davada, yasadışı deri toplama işlemini evleri dolaşmak yerine, belirli bir yerde toplayarak yapan kurumlara da ceza verilmesini onayladı. Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nce verilen kararda, Yardım Toplama Yasası, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası ve yönetmelik hükümleri anımsatılarak kurban derisi toplama yetkisinin THK'de olduğu vurgulandı. Yargıtay, kurban derilerinin toplandığı Urla İmam Lisesi Yaptırma, Yaşatma ve Öğrencileri Koruma Derneği'nin ikinci başkanı aleyhine açılan davada, şu karara vardı:

"Sanığın ve ikinci başkanı olduğu derneğin, yardım toplama hususunda almış olduğu herhangi bir izinleri de yoktur. Yurttaşların kendiliğinden kurban derilerini sanığın yöneticisi olduğu derneğe getirmeleri ve derneğin veya sorumlusunun bunları kabul etmesi de toplama niteliğindedir."

RP Grup Başkanvekili **Oğuzhan Asiltürk,** kurbanın bir dini ibadet olduğunu belirterek, her dini ibadetin de din kurallarına göre yapıldığını bildirdi. Başbakanlığın ve İçişleri Bakanlığı'nın kurban derileri konusunda bir genelgesi olduğunu belirten Asiltürk, **"Bu genelge, isteyen istediği yere kurban derisini vermesi yönündedir. Umarım ki, memurları Başbakan'ı ciddiye alırlar. Çünkü geçen yıl da Başbakan'ın böyle bir talimatı olmuştu. Memurları Başbakan'ı ciddiye almamıştı"** dedi.

Belfast'ta tarihi buluşma

11 mayıs

Dış Haberler Servisi - İngiliz hükümeti ile Kuzey İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu'nun (IRA) siyasi kolu olan Sinn Fein, dün masaya oturdu.

'Tarihi' olarak tanımlanan görüşmede İngiltere'yi Kuzey İrlanda işlerinden sorumlu bakan **Michael Ancram,** Sinn Fein'i ise partinin iki numaralı yöneticisi **Martin McGuinness** temsil etti. Taraflar, Kuzey İrlanda'nın başkenti Belfast'ta eskiden Kuzey İrlanda Parlamentosu'nun binası olarak kullanılan Stormont Kalesi'nin alt katında, 23 yıl aradan sonra ilk kez bir araya geldiler.

İngiliz bakan Michael Ancram toplantı öncesinde yaptığı açıklamada bu görüşmeyi **'dinamik ve yapıcı bir gelişme'** olarak nitelendirdi ve çözüme ulaşacaklarından umutlu olduğunu söyledi.

Sinn Fein temsilcisi **Martin McGuinness'**in ise görüşme öncesinde daha kötümser olduğu görüldü.

İngiltere - Sinn Fein görüşmeleri sırasında İngiltere, IRA'nın silahlarını bırakması konusunda baskı yaparken, Sinn Fein karşılıklı bir silahtan arındırma ve İngiliz askerlerinin K. İrlanda'dan tamamen çekilmesi konularında ağırlığını koydu. Gözlemciler, görüşmelerde istenen gelişme sağlanamasa bile iki tarafın bir araya gelmesinin de K. İrlanda'da eski kötü günlere dönülmeyeceği yolunda önemli bir gösterge olduğunu savunuyorlar. İngiliz hükümetiyle Sinn Fein arasında dün gerçekleştirilen toplantı, taraflar arasında yapılan ikinci görüşme oldu.

IRA ile İngiliz ordusu, Kuzey İrlanda'da iki yıl süren çatışmaların ardından 1972'de iki haftalık bir ateşkes ilan etmiş, 7 Temmuz 1972'de İngiliz Hava Kuv-

vetleri uçakları tarafından Londra'ya getirilen 6 Sinn Fein lideriyle İngiliz hükümeti masaya oturmuştu.

23 yıl önceki randevuda, Sinn Fein'in bugünkü lideri **Gerry Adams** ve dün yapılan görüşmede partiyi temsil eden Martin McGuinness yer almıştı.

O zamanlar 22-23 yaşlarında olan Adams ve McGuinness, görüşmede İngiliz askerlerinin Kuzey İrlanda'dan tamamen çekilmelerini ve tüm IRA üyeleri için af ilan edilmesini istemişlerdi.

Son derece gergin geçen görüşmede Sinn Fein temsilcileri kendilerine ikram edilen içkileri bile içmemişlerdi. Hatta o zamanlar partinin lideri olarak görülen McGuinness daha sonra yaptığı bir açıklamada, görüşme sırasında tuzağa düşürülme tehlikesine karşı cebinde bir tabanca taşıdığını ve en az bir İngiliz yetkiliyi öldürmeyi göze aldığını söylemişti.

Görüşmeden iki gün sonra Kuzey İrlanda'da İngiliz askerleriyle IRA yandaşları arasında patlak veren çatışmalar barış girişimlerine darbe indirmiş ve 25 yıldır süren çatışmalarda 3.173 kişi ölmüştü.

Ninnilerle, masallarla...

Av. FİKRET İLKİZ *11 mayıs*

13 Ocak 1994'te Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Basın Kanunu ve Terörle Mücadele Yasası'nın 6. ve 8. Türk Ceza Kanunu'nun 149, 158 ve 149. maddeleri gereğince 1990-1993 yıllarını kapsayan dönemde; 4693 hazırlık soruşturması yapıldığını söylüyordu. Açılan davalarda 1352 mahkûmiyet kararı verilmiş, 1083 sanık beraat etmiş, 1534 dava ise devam ediyordu. Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin 1994 yılında devam eden dava sayısı 6091'di. Terörle Mücadele Yasası'nın ünlü 6, 7 ve 8. maddelerine aykırılıktan açılan dava sayısı 1649 olmuştu. Hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü açıklamaları propaganda sayan 8. maddeye aykırılıktan açılan dava sayısı ise 1190'dı. Sanık sayısı ise 4298, tutuklu sanık sayısı ise 64'tü. Adalet Komisyonu Başkanı **Yalçın Öğütcan,** TMK hakkındaki tartışmalar devam ederken 1994 yılı kasım ayında rakamları böyle veriyordu.

Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefetten yargılanan yazı yazanların, **"terörist"** sayılacağını kimse bekleniyordu. Yasa; hukuka, demokratik hak ve özgürlüklere uygun olarak, hatta terörün önlenmesi için çıkarılıyor imajı veriliyordu.

25 Kasım 1991 tarihli 49. hükümet ve yine 50. hükümet programında **"demokratikleşme"**nin mutlaka gerçekleşeceği sözü verildi. Ama ne ülke **"demokratik"** bir ortama kavuşuyor ne de **"demokratik bir toplum düzeni"** yaratacaklarını vaat eden vekiller sözlerini tutuyordu.

1995 yılında Türkiye; bilim adamlarını, yazarlarını, gazeteci ve aydınlarını, düşüncelerini açıkladıkları için yargılayan, cezalar veren bir ülke haline geldi. Hükümet, 23.3.1995 tarihli **"uygulama programına"** şunları yazdı: **"Her şeyden önce ülkemizde düşüncenin sağlıklı bir biçimde oluşmasının ve özgürce ifade edilmesinin önündeki anayasal ve yasal engellerin kaldırılmasını, insanlara duyduğumuz saygının ve demokrasiye olan bağlılığımızın vazgeçilmez bir gereği sayıyoruz."**

Verdiği sözü tutmakla yükümlü olan hükümet, herkesin ifade ettiği gibi **"demokrasi ayıbına son vermek"** için hiç olmazsa Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesini derhal kaldırmalıdır. Bununla sorun sona ermiyor. Terörle Mücadele Kanunu'nun tamamı kaldırılmalıdır. Geç olmadan **"demokratik toplum düzeni"** yaratmanın yolu açılmalıdır.

Terörü yasa ile önlemek veya her sorunu yasa yaparak çözmek doğru değildir. TMK, Devlet Güvenlik Mahkemeleri için çok önemli bir yüktür. Kaldırılması gereken DGM'lerdeki bu yük, yargıyı yıpratmaktır. Sorunlara sorun katmaktadır. Çünkü siyasal iktidar, çözemediği toplumsal ve siyasal sorunların tümünü yargıya aktarmaktadır. En büyük yanılgı budur.

Çağımız, **"demokrasi ve insan hakları"** çağıdır. Bu görüş, siyasiler için koca bir yalan, yurttaşlara **"ninnilerle söylenen"** masaldır.

Türkiye'de **"hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun"** şeklindeki 8. maddeye göre yazılan her satırdan, söylenen her sözden, devletin ülkesi ve milletin bölünmez bütünlüğü aleyhine propaganda yapıldığı sonucun çıkarabilirsiniz. Bu sonucu çıkaracak savcılar ve bunlardan mahkûmiyet kararı verebilecek mahkemeler her zaman bulabilirsiniz. Bir yanda iletişim özgürlüğüne, yani halkın bilgi edinme hak ve özgürlüğüne saygılı olduğunu iddia eden siyasal iktidar, diğer yanda düşüncelerini söylediği ve yazdığı için cezaevlerine atılan aydınlar ve gazeteciler.

TMK'nin 8. maddesini savunan mantık, asla demokrasiye inanmış bir mantık değildir. Bu çifte standarttır ve ülke insanlarına güvenmemek ve onları aldatmaktır. Demokratikleşmeyi 8. madde ile sınırlamayın.

Yasanın tümünün veya 8. maddenin ortadan kalkması halinde hiçbir boşluk doğmaz. Aksine bir demokrasi ayıbına son verilmiş olur. Türk Ceza Kanunu'ndaki 311. maddeye bu maddeyi taşımaya hiç gerek yoktur. Siyaseten başka formül üretemiyorsanız böyle yapın. Ama hukukla ve demokrasiyle oynamayın. Asıl önemli olan, demokratik hukuk devleti ilkelerini içimize sindirebilmektir. Cesaretli olunmadan ifade özgürlüğü önündeki engeller kaldırılamaz. Cesaret, yurttaşlara güvenle başlar. Kötüyü ortadan kaldırıyorum diyerek aynı mantığı Ceza Kanunu'na taşıyıp iyi olduğunu iddia etmek özgürlük vaat edenlerin **"ninnilerle söylediği"** masaldır. Asıl sorun, iletişim hak ve özgürlükleri önündeki tüm sınırlamaların gözden geçirilerek ortadan kaldırılmasını istemek ve bunu cesaretle gerçekleştirmektir. Bu ülkenin yurttaşları, aydınları ve gazetecileri, bilim adamları; kendilerine hapishane yolunu açanlardan daha çok ülkelerini seviyor. Demokratikleşmeyi tartışmayın, demok-

ratikleşmeyi gerçekleştirin. Türkiye'yi yarı açık cezaevi olmaktan kurtarın. Ciddi olun.

Kafalarınızda yarattığınız cezaevi duvarlarını yıkın. Korkmayın, altında kalmazsınız. Yurttaşlarımız özgürlüklere ve çağdaş olan her şeye layıktır. Demokratik toplum düzeni hepimize lazım. Hatta milletvekilliğinden istifa etmek isteyenlere bile. Vekiller sözlerini tutmalı, insanları aldatmaktan ve kandırmaktan vazgeçmelidir. Yoksa yakında, kitapta bölücülük var deyip bu kitabı okuduğu iddiasıyla kör bir vatandaşı ve onu dinleyen bir yurttaşın sağır olduğuna bakmadan duyduklarını ve kitaptaki fikirleri başkalarına anlatan dilsizi birlikte suçlayıp **"bölücülük propagandası yaptılar"** kabul ederek yargılayan ülke olacağız.

'Kürt Kızılayı'na BM'den izin

METİN DALMAN *13 mayıs*

BONN- Kürt Kızılayı Heyva Sor A Kürdistan tarafından hazırlanan yardım konvoyunun Türkiye üzerinden 30 ton elbise ve 7 ton ilacı Kuzey Irak'a taşımaya hazırlandığı bildiriliyor.

Merkezinin Almanya'nın Bonn kenti yakınlarındaki Kasbach kasabasında olduğu belirlenen Kürt Kızılayı Heyva Sor A Kürdistan'ın PKK güdümünde olduğunu belirten Alman istihbarat birimlerince, örgütün, PKK adına yapılan para toplama kampanyalarında makbuz kestiğine ve toplanan paraların yardım örgütü kisvesi altında aklanmasını sağladığına dikkat çekildi. PKK derneklerinde yapılan aramalarda sürekli olarak bu kurumun boş makbuzlarının yakalandığına dikkati çeken Alman makamları, Kürt Kızılayı'nın uluslararası düzeyde de PKK politikalarının uygulayıcısı olduğunu belirttiler.

Kürt Kızılayı'nın Almanya'daki merkezinin yanı sıra Fransa'da Paris ve Marsilya'da, İsveç'te Stockholm kentinde ve ayrıca Yunanistan'ın başkenti Atina'da kurduğu şubeler sayesinde uluslararası bir statü kazanarak değişik yardım fonlarından para toplamaya çalıştığı da belirtiliyor. Bu kurumun son olarak **"Birleşmiş Milletler Yardım Kampanyası"** kimliğini kazanarak Kuzey Irak ve İran'da elemanlarına kontrolsüz seyahat hakkı ve diplomatik dokunulmazlık kazandırmaya çalıştığı öğrenildi.

Alman makamları tarafından yapılan araştırmalarda Heyva Sor A Kürdistan isimli Kürt Kızılayı'nın mayıs ayı sonunda başlatmayı planladığı bir kampanya ile Türk hükümetini Avrupa kurumları nezdinde zor durumda bırakmayı hedeflediğinin belirlendiği öğrenildi. Alman istihbarat birimlerinden alınan bilgilere göre örgüt tarafından Almanya çapında PKK derneklerinde yapılan kampanya sonucu 30 ton giyecek malzemesi ve 7 ton ilaç toplanıldığı öğrenildi. Almanya'daki bazı kiliselerin depolarında toplanılan bu yardım malzemesinin Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a taşınması için son hazırlıkların yapıldığı belirlendi.

Yardım konvoyunun Birleşmiş Milletler yardım örgütü tarafından korunması yolunda İsviçre'de diplomatik düzeyde girişimlerde bulunan Kürt Kızılayı'nın gerekli izni aldığı öğrenildi. Bu sayede Birleşmiş Milletler koruması altında hareket edecek PKK yardımının Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a taşınması yolundaki hazırlıklar Alman güvenlik birimlerince, **"Türk hükümetine karşı provokasyon ve planlı bir komplo. PKK ile bağı saklanmayan bu yardım konvoyunun Türkiye'den geçmesine Ankara göz yumamaz. Durdurduğu takdirde ise diplomatik sorun olacaktır. Son derece hassas bir konu"** olarak değerlendirildi.

Heyva Sor A Kürdistan çevrelerinden alınan bilgilerde bu plan kendisini örgüt sözcüsü olarak tanıtan **Hasan Dağtekin** tarafından doğrulandı.

Kürt Kızılayı sözcüsü Hasan Dağtekin, projenin Birleşmiş Milletler tarafından onaylatılmasının yanı sıra yardım konvoylarının finanse edilmesi için Alman Dışişleri Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulduğu açıklandı. Birleşmiş Milletler koruması ve muhtemelen Alman hükümetinin finans desteği ile Türkiye üzerinden sevk edilecek yardım kampanyasının Türk makamları tarafından durdurulacağının beklenildiğini belirten Alman kaynaklar, bu sayede PKK'nin Ankara'yı **"İnsani yardımları bile engelleyen totaliter ülke"** konumuna sokarak Türkiye'yi Avrupa düzeyinde diplomatik alanda sıkıştırmayı hedeflediğine dikkat çektiler.

Zaire'de ebola dehşeti

15 mayıs

Dış Haberler Servisi - İnsanlığın bugüne kadar gördüğü en ölümcül virüslerden biri olan **'ebola'** virüsü, Zaire'nin başkenti Kinşasa'ya doğru ilerliyor. Salgının yol açtığı ölü sayısı resmi rakamlara göre en az 57 olarak açıklanırken, üst düzey bir yetkili, başkente 200 km'den yakın olan Kenge kentinde üç kişinin hastalığa yakalandığının belirlendiğini söyledi.

Hastalığın yayılışını Cenevre'deki genel merkezinden izleyen Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ise 5 milyon nüfuslu başkentte hastalık vakaları görülmeye başlasa bile, hastalığın yayılmasının önleneceği konusunda emin olduklarını açıklıyorlar.

Virüsle savaşmak için ülkeye uluslararası uzmanlar gönderen WHO, koruyucu hastanelerde maske takılması ve eldiven giyilmesi gibi basit sağlık önlemlerinin bile virüsün yayılmasını engellemeye yeteceğini belirtiyorlar.

WHO Başkan Yardımcısı **Ralph Henderson** dün yaptığı açıklamada **"Kinşasa'ya bir iki vaka ulaşsa bile bu bir sorun yaratmayacaktır"** dedi.

Kinşasa Valisi **Bernadin Mungul Diaka,** Bandundu bölgesinden şehre gelen bütün yolların kapatılması emri verildiğini, kente 80 km uzaklıkta bir çember oluşturularak buradan hastalık taşıması olası sivivillerin geçirilmediğini açıkladı.

Karantina bölgesini yöneten Bandundu Valisi **Payanzo Nsomo,** Reuters'e yaptığı açıklamada **"Kenge kentinde 3 kişinin virüsten hastalandığı belirlendi. Bunlardan birinin öldüğünü öğrenmiş bulunuyoruz"** dedi.

Kenge kentine ulaşan virüs, ortaya çıkarıldığı tarih olan 1976 yılından bu yana başkent Kinşasa'ya ilk kez bu kadar yaklaşmış oldu.

Orta Afrika'nın en fakir ülkelerinden olan ve Ruanda'daki katliamın ardından 1 milyondan fazla Ruandalıyı göçmen olarak barındıran Zaire'de gerekli sağlık tedbirleri sağlanamadığı ve karantinaya uyulmadığı için hastalığın yayılması bir türlü önlenemiyor.

Askeri bir darbeyle 1965'te iktidara gelen ve 1990'daki serbest seçimleri kazanarak ülkeyi 30 yıldır yöneten Zaire Cumhurbaşkanı **Mobutu Sese Seko,** virüsün hızla yayılması üzerine Fransa'ya yapacağı resmi ziyareti iptal ederek başkentte kalma kararı aldı.

Mutluay'ı yitirdik

15 mayıs

Kültür Servisi - Yazar ve eleştirmen **Rauf Mutluay** dün sabah saat 10.00'da tedavi görmekte olduğu Bakırköy Hastanesi'nde akciğer kanserine yenik düştü. Gazetemizde de edebiyat yazıları ve söyleşileri yayımlanan Mutluay'ın cenazesi yarın Levent Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra toprağa verilecek. 1925 yılında Eskişehir'de doğan Mutluay, ortaöğrenimini İstanbul Erkek Lisesi'nde, yüksek öğrenimini Yüksek Öğretmen Okulu Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamlandı. 1950-59 yılları arasında Antalya, Kastamonu, Edirne liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı.

Bir süre İstanbul Arkeoloji Müzesi kitaplığında çalıştıktan sonra Fatih Kız Lisesi'ne atandı. Atatürk Lisesi edebiyat öğretmeniyken 1974 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrıldı.

Rauf Mutluay, edebiyata 1946 yılında Gün dergisinde yayımlanan bir öykü ve bir eleştiri yazısıyla adım attı. Daha sonra İstanbul, Yordam, Dünya, Dost dergi ve gazetelerinde öykü, deneme ve eleştiri yazıları yazdı. 1960 yılından sonra Kitap Belleten, Yeditepe, Kim, Hür, Vatan, Yön (Samih Emre imzasıyla), Papirüs, Yeni Ufuklar dergi ve gazetelerinde sürekli yazdı.

Eski ve yeni edebiyatımızın sorunlarını işleyen yazılarının yanı sıra öykü ve roman eleştirilerine yönelmiş yazılarında kendine özgü bir anlatım geliştirdi.

Yapıtları: 100 Soruda Türk Edebiyatı, 100 Soruda 19. Yüzyıl Türk Edebiyatı, 100 Soruda Edebiyat Bilgileri, 100 Soruda Çağdaş Türk Edebiyatı 1908 - 1972, 50 Yılın Türk Edebiyatı, Türk Halk Şiiri Antolojisi, Tanzimattan Günümüze Türk Şiiri, Pas Demiri Yiyor (Denemeler), Bende Yaşanlar (Denemeler).

Telefonda sigorta vurgunu

HALİL NEBİLER *15 mayıs*

Ayşegül ve **Ceylan Tecimer**'in ortak olduğu Alo Flaş'ın, **"Arayın sizi sigortalı yapalım"** diyerek açtığı 900'lı telefon hattını arayanların sigortalı yapmayarak PTT'yi ve vatandaşları beş ayda yaklaşık 1.5 milyar lira dolandırdığı belirlendi.

PTT Genel Müdürlüğü Başmüfettişliği tarafından yapılan denetim ve incelemeler sonunda ortaya çıkarılan vurgun, Alo Flaş AŞ ile Halk Yaşam Sigorta temsilciliğini yapan Han Sigorta Ltd. şirketi arasında imzalanan bir anlaşmayla başladı. Anlaşmadan sonra Alo Flaş, PTT'ye başvurarak sadece ilan toplamak ve sigorta yapmak hizmetlerinde kullanılmak üzere 0900 303 1303 numaralı hattı kiraladı. PTT Başmüfettişliği'nin raporunda, 900'lü hattın mesaj metninin incelendiği, arayan kişilere 5-7 dakika süresince bol bol Halk Yaşam Sigorta'nın reklamının yapıldığı ve sigortalı olmak isteyenlere 0212 293 41 numaralı telefonun aranmasının tavsiye edildiği belirtildi.

Alo Flaş'ın 900'lü hattını arayan kişilere, yedi dakika boyunca Halk Yaşam Sigorta'nın reklamının yapılması karşılığında 7x97.500 = 682.500 lira telefon borcu gönderildiği saptandı. Bu servisi sonuna kadar dinleyen vatandaşların, daha sonra ayrıca 0212 293 2741 numaralı telefonu aramazlarsa sigorta yönünden hiçbir hak sahibi olamadıkları vurgulanan raporda, **"Bu servisin vatandaşları dolandırma amacına yönelik olarak ustaca düzenlenmiş olduğu"** anlatıldı.

Alo Flaş hattındaki 900'lü vurgunun ikinci boyutu ise Han Sigorta Ltd şirketi adına bir yetkilinin, bazı telefon santrallarında görevli teknisyenlerle anlaşarak 900'lü hattı ücretsiz arattığının ortaya çıkması oldu. Böylece arayan kişi PTT'ye para ödemezken PKK her arama karşılığında şirkete para ödemek zorunda kaldı. Bu olay, Alo Flaş ve Han Sigorta'nın ortaklaşa PTT'yi de dolandırdıklarını ortaya koydu.

PTT Başmüfettişliği tarafından yapılan soruşturma sonunda, 12 Nisan 1994 - 30 Eylül 1994 tarihleri arasındaki aramalardan PTT'nin hiçbir şey kazanamadığı, ama Alo Flaş şirketine 1 milyar 141 milyon 702 bin 500 lira üzerinden şirket payı olan yüzde 80'i ödediği ortaya çıktı.

1 Ekim 1994 - 5 Ekim 1994 tarihleri arasındaki aramalardan ies 517 milyon 920 bin liranın yüzde 80'inin Alo Flaş tarafından PTT'den istendiği, ancak vurgunun ortaya çıkması nedeniyle bu paranın ödenmediği belirlendi. Rapor sonunda Söke, adana, Gaziantep ve Kahramanmaraş santrallarındaki bazı PTT görevlileri hakkında yasal işlem başlatılırken raporun bir kopyası Söke Cumhuriyet Savcılığı'na teslim edildi.

Belkıs Dilligil trafik terörü kurbanı

16 mayıs

Kültür Servisi - Bayramın birinci günü geçirdiği trafik kazası sonucu Amerikan Hastanesi'nde yoğun bakım altına alınan tiyatro ve sinema sanatçısı **Belkıs Dilligil** yaşamını yitirdi. Dilligil'in cenazesi yarın Teşvikiye Camii'nde kılınacak öğle namazının ardından toprağa verilecek. Belkıs Dilligil, Boğaz Köprüsü'nde kızı **Çiçek Dilligil**'in kullandığı otomobile arkadan gelen bir aracın çarpmasıyla ağır yaralanarak hastaneye kaldırılmıştı. 1929 yılında İstanbul'da doğan Dilligil, Fatih Lisesi'nden mezun oldu. Sanat yaşamına amatör olarak Fatih Halkevi'nde başlayan sanatçı, İzmir Şehir Tiyatrosu'nda **"Elektra"** adlı oyunla profesyonel oldu.

Ses İstanbul, Çığır Sahne, Dilligil ve Kadıköy Opera tiyatrolarında sahneye çıkan Dilligil, **"Hisseli Harikalar Kumpanyası"**, **"Geceye Selam"** ve **"Şen Sazın Bülbülleri"** müzikallerinde de rol aldı. Uzun bir süre TRT'nin birinci kanalındaki **"Uykudan Önce"** programını sunan Belkıs Dilligil, bir süredir tiyatro sahnesine çıkmıyordu.

Sanatçı son olarak **Zeki Alasya** ve **Metin Akpınar**'ın başrollerini paylaştığı **"Hastane"** adlı TV dizisinde rol almıştı.

El Turco yine görevde

16 mayıs

Dış Haberler Servisi - Arjantin'de önceki gün yapılan devlet başkanlığı seçimlerini, **'El Turco'** lakaplı Devlet Başkanı **Carlos Menem** kazandı.

Oyların yaklaşık yüzde 69'unun sayıldığı sırada yapılan açıklamaya göre oyların yüzde 49.01'ini Menem, yüzde 30.86'sını merkez - sol **Frepaso** koalisyonunun adayı **Jose Octavio Bordon,** yüzde 16.22'sini de **Radikal Parti** adayı **Horacio Massaccessi** aldı. Menem'in seçimi açık farkla kazanmasıyla , cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci turuna gerek kalmadı. Arjantin'de bir adayın devlet başkanlığını ilk turda kazanması için oyların en az yüzde 45'ini ya da en yakın rakibinden yüzde 10 fazlasıyla en az yüzde 40'ını alması gerekiyor. Menem'in liderliğindeki neo-Peronist **Adalet Partisi,** aynı gün yapılan parlamento seçimlerini de açık farkla kazandı. İkinci kez devlet başkanlığı koltuğuna oturmaya hak kazanan Carlos Menem'in zaferi, başkent Buenos Aires'te havai fişeklerle, coşkulu bir biçimde kutlandı. Seçim zaferinin belli olmasından sonra başkanlık sarayının balkonundan halkı selamlayan Menem, seçim zaferini, 15 martta bir helikopter kazasında ölen oğlu **Carlos Facundo**'ya adadı. Menem, ülkenin eski lideri **Juan Peron** ve eşi

Evita'nın büyük boy fotoğraflarını taşıyan coşkulu kalabalığa hitaben yaptığı konuşmada, **'tüm Arjantinlilerin lideri'** olma ve **'işsizliği yenme'** sözü verdi. Seçim sonucunun **'izlediği ekonomik politikalara halk tarafından yakılmış yeşil ışık'** olduğunu söyleyen Menem, **"Hiper enflasyonun üstesinden geldik, şimdi sıra işsizlikte"** dedi. Menem, konuşmasında **'her Arjantinliye iş'** vaadinde bulundu. **'El Turco'** Menem, başkanlık sarayının önünde toplanan coşkulu kalabalığa **"Şimdi kutlamaya, eğlenmeye devam edin. Ama yarın hepiniz işinizin başında olacaksınız. Çünkü özlediğimiz yaşama kavuşmak için çalışmak zorundayız. Çünkü ben ülkemize layık olduğu hizmeti vermek için yarın burada olacağım"** dedi. Menem, Malvinas (Falkland) adalarının egemenliğinin İngiltere'den Arjantin'e geçmesi için diplomatik yollardan büyük mücadele vereceğini de söyledi. Arjantin ve İngiltere 1982'de Atlantik'teki Malvinas adalarında 4 ay süreyle savaşmış, çoğu Arjantinli olmak üzere 1000 kadar asker ölmüştü.

Bağımsızlık ateşi 76. yılında

19 mayıs

76 yıl önce bugün **Mustafa Kemal,** Samsun'a ayak basmıştı. Ulusal Kurtuluş tarihimizin bu önemli gününün anlamı resmi törenlerin çerçevesine sığabilecek gibi değildir. Gerçi yıllar sonra, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı olarak saptandı ve benimsendi; ama olay resmi kararın dışında bir içerik taşıyor. Mustafa Kemal, Samsun'a çıkarak Anadolu'nun doğusundan batısına bir kurtuluş hareketini 19 Mayıs 1919'da başlattı; bu yürüyüş tarihin büyük devrimlerinden birisine dönüşecektir. Anadolu ihtilalini yalnız askeri ve siyasi boyutuyla ele almak olayı kavramaktan bizi yoksun bırakır, kısır düşünce ve tartışmaların sığ sularında kulaç atanların bu yoldaki çırpınışlarını 76 yıl sonra da görüyoruz. Bunlar, Mustafa Kemal'i Samsun'a götüren Bandırma vapurunun boyunu ve baca yüksekliğini bugün tartışarak, yaşananları küçültebileceklerini sanan bir takım zavallılardır. Oysa 19 Mayıs 1919'da Samsun'da atılan ilk adım, 1923 Cumhuriyet ve Aydınlanma devriminin yeryüzü tarihine yazdığı bir uzun yürüyüşün başlangıcıdır. Mustafa Kemal'in başlattığı bağımsızlık savaşının anlamını kavrayabilmek için, iki antlaşmanın haritasını, Sevr ile Lozan'ı yan yana koymak yeterlidir. Ancak bu haritalarda görünmeyen gerçekleri anlayabilmek için, insanlık düşüncesinin gelişmesini anlatan felsefe tarihinden biraz nasiplenmek ve uygarlık tarihinin kapsamında yaşananları düşünebilecek bir yetiye kavuşmak gerekir. Bu yetiye sahip olamayanlarla Sevr yandaşlarının ve Türkiye'nin var oluş savaşımına yabancılaşanların günümüzde çoğaldıkları izleniyor... Ne var ki Anadolu halkı, tarihsel sezgisiyle Atatürk'ün gerçek değerini kavramış ve benimsemiştir. Türkiye'nin geleceğinin güvencesi de işte bu pahasız bilinçtir. 19 Mayıs'ın 76'ncı yıldönümünde Türkiye'nin bugünkü durumuna bakarak Atatürk'ün yeniden Samsun'a çıkması gereğini dile getirenler ya da özleyenler az değildir; ama bu düşlemin gerçekleşmesine ne olanak ne de

ihtiyaç var. Türkiye, var oluşunu kesinlikle savunabilecek durul güçlerine yeni kuşaklarında sahiptir. Gençlik, ne bu ülkeyi ortaçağa sürüklemek isteyenlere teslim edecektir ne de Anadolu'nun parçalanmasına göz yumucaktır. Bağımsızlığın, özgürlüğün, demokrasinin kapsamında her tür tehlikeyi göğüsleyebilecek en büyük güç, halkımızdır. 1919'un en karanlık ve umutsuz koşullarında Mustafa Kemal'in gösterdiği yolda yürüyebilmiştir. O halk bugün Atatürk'üne elbette sahip çıkacaktır...

Rus baleti Godunov öldü

20 mayıs

LOS ANGELES (Reuter) - 1979 yılında, **Bolşoy Balesi**'yle çıktığı bir turnede ABD'ye iltica ederek dikkatleri üzerine çeken ünlü Rus baleti **Alexander Godunov**, önceki gün, West Hollywood'daki evinde ölü bulundu. Basın danışmanı **Joanne Burnside** ve polis şefi **Bob Minutello**, Godunov'un uzun süredir tedavi gördüğünü ve ölümünün tamamen doğal nedenlerden kaynaklandığını belirttiler. Minutello, **"Neden öldüğünü bilemiyoruz, ama daha önceleri alkol bağımlısı olduğu anlaşılıyor"** dedi. Minutello, yaptığı açıklamada, Godunov'un düzenli olarak gözetimde olduğunu, 8 mayıstan beri kendisinden haber alınamaması üzerine hemşiresinin endişelenerek durumu evsahiplerine bildirdiğini sözlerine ekledi. Evinde ölü bulunan Godunov'un, ne zaman yaşama veda ettiği tam olarak bilinmiyor.

Polisin, Godunov'un ölümüyle ilgili daha fazla araştırma yapmayacağını ifade eden Minutello, yıldızın cesedinde herhangi bir travma izine, uyuşturucu ya da alkole rastlanmadığını söyledi. Godunov, bale yıldızları **Rudolf Nureyev** ve **Mikhail Barışnikov**'un ardından, ABD'ye iltica ettikten sonra, New York'taki American Ballet Theatre'a katıldı; televizyon ve sinema dünyasına girmeden önce, üç yıl dans etti. 1983-84 yıllarında, **'Godunov: The World To Dance In'** adında bir televizyon şovu hazırlayan dansçı, daha sonra Hollywood'a yerleşti, 1985 yılında **Harrison Ford**'la birlikte, **'The Witness' (Tanık)** filminde rol aldı. **Tom Hanks**'le **'Money Pit'** filmini çeviren Godunov, **'Die Hard'** filminde **Bruce Willis**'le birlikte oynadı ve son olarak, Budapeşte'de yeni bir film tamamladı. Eski Sovyetler Birliği'nde, Sakhalin Adası'nda doğan sanatçı, 1973 yılında Uluslararası Moskova Yarışması'nda altın madalya almış, on üç yıl Bolşoy'da dans etmiş ve dünya çapında üne kavuşmuştu. 1971'de evlenen Godunov, ABD'ye iltica etmesi nedeniyle eşinden ayrılmıştı.

İngiltere'nin eski başbakanı öldü

İşçiler, Harold Wilson'u yitirdi

24 mayıs

Dış Haberler Servisi - İngiltere eski başbakanlarından ve İşçi Partisi'nin eski lideri **Harold Wilson**, Londra'da tedavi gördüğü St. Thomas hastanesinde öldü. Eşi Lady Wilson'ın açıklanmasına göre, geceyarısı uykusunda hayata veda eden Wilson, 79 yaşındaydı. 1963-1976 yılları arasında İşçi Partisi genel başkanlığını yürüten Wilson, 1964-1970 yılları arasında ilki, 1974-1976 yıllarında da ikincisi olmak üzere 2 dönem başbakanlık yaptı.

Wilson yaklaşık 8 yıl süren başbakanlık deneyimi ile partisini seçimlerde zafere taşıyan son işçi partisi lideri idi; 13 yıllık parti liderliği sırasında girdiği 5 genel seçimin 4'ünü kazanarak kırılması güç bir rekorun sahibiydi. Dünyanın en usta politikacılarından biri olarak bir döneme damgasını vuran Wilson, İşçi Partisi'nin 1964 yılındaki seçimlerde Muhafazakâr Parti lideri **Sir Alec Douglas - Home** karşısında az farkla kazandığı galibiyet ile İngiliz siyaset sahnesine çıkan ülkenin üçüncü sosyalist başbakanı oldu.

Parti Genel Başkanı **Hugh Gaitskell**'in ölümüyle İşçi Partisi liderliğini 1963 yılında devralan ve ertesi yıl başbakan olan Wilson, 1894 yılında 47 yaşında başbakanlık koltuğuna oturan **Lord Rosebery**'den sonra İngiltere tarihinin en genç ikinci başbakanı unvanının da sahibiydi. İşçi Partisi 1964'te iktidara gelir gelmez, Wilson parti politikasını sosyal demokrat bir çizgiye oturttu. Sosyal - devlet anlayışını büyük bir başarı ile karma ekonomiyle birleştiren Wilson, başbakanlık döneminde gerek politik yaşamda gerekse ekonomide büyük bir istikrar sağladı.

Yeni Günaydın'ın sahibi Kutmangil'e suikast

Basın patronu öldürüldü

24 mayıs

İSTANBUL / ANKARA (Cumhuriyet) - Yeni Günaydın gazetesinin sahibi ve Kutman Şirketler Grubu'nun Başkanı **Mehmet Bekir Kutmangil** (39), Zincirlikuyu'da uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü.

Kendi kullandığı otomobilde, saat 07.40 sıralarında, 3 kişinin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralanan Kutmangil, arkadaki araçta bulunan korumalarınca Florance Nightingale Hastanesi'ne götürülürken yolda yaşamını yitirdi. Kutmangil'in kullandığı araçta bulunan 14 yaşındaki kızı **Farah Kutmangil,** saldırıdan yara almadan kurtuldu. Cinayet, Cumhurbaşkanı, Başbakan, parti liderleri ve basın kuruluşlarınca kınandı.

Emniyet yetkilileri, saldırının Bekir Kutmangil'in geçen yıla kadar **'korumalığını'** yapan **'ülkücü kabadayı' İbrahim Cici'**den kaynaklandığını ve bu kişinin arandığını belirttiler.

Kutmangil'in bir gün önce Başbakan **Tansu Çiller** ve **Özer Çiller'**le görüşme isteğinde bulunduğu öğrenildi.

Yeni Günaydın gazetesi sahibi Mehmet Bekir Kutmangil'in öldürülmesiyle sonuçlanan olay şöyle gelişti: Dün sabah saat 07.40 sıralarında kendi kullandığı 34 KHK 84 plakalı Mercedes marka otomobiliyle Yeni Günaydın gazetesine giden Kutmangil, gazete binasına 15-20 metre uzaklıkta, Mecidiyeköy Kore Şehitleri Caddesi ile Yüzbaşı Kaya Aldoğan Sokağı'nın kesiştiği noktada henüz kimlikleri belirlenemeyen 3 kişinin silahlı saldırısına uğradı. Aracın sol kapı camına ateş açan saldırganlar Kutmangil'i ağır yaralarken araçta bulunan 14 yaşındaki kızı Farah Kutmangil, saldırıdan yara almadan kurtuldu. Kutmangil'e yönelik saldırı sırasında, kendisini başka bir otomobille takip eden korumalar, herhangi bir müdahalede bulunamadılar. Vücuduna 3 kurşunun isabet etmesiyle ağır yaralanan Kutmangil, korumaları **Recep Yılmaz** ve **Ramazan Yıldırım** tarafından 34 SBM 25 plakalı özel otomobille Florance Nightingale Hastanesi'ne kaldırılırken yolda yaşamını yitirdi.

Bekir Kutmangil'in öldürülmesinden hemen sonra eşi **Nebahat Kutmangil,** Yeni Günaydın gazetesi çalışanları ve yakınları Florance Nightingale Hastanesi'ne geldiler.

Kutmangil'in otomobili, olaydan sonra sahibi olduğu Kutman Holding'in garajına çekildi. Emniyet yetkilileri, gerekli incelemeyi garajda yaptılar.

Saldırganların olaydan sonra sahte olduğu belirtilen 34 KRL 83 plakalı araçla kaçtıkları belirlenirken, beyaz renkli Doğan SLX marka otomobil, Şişli Ali Rıfat Paşa Caddesi Dereboyu Sokak'ta, içinde bir kot pantolonla bulundu. Otomobilin **İbrahim Tatarcı'**ya ait olduğu, Üsküdar'da 1993'te çalındığının belirlendiği ve gerçek plakasının da 34 NHA 41 olduğu öğrenildi.

Polis, terk edilen otomobilde saldırganlara ait parmak izleri için inceleme yaptı.

Kutmangil'in öldürülmesiyle ilgili olarak adı henüz açıklanmayan bir kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Emniyet yetkilileri, saldırının Bekir Kutmangil'in yanında geçen yıla kadar **'güvenlik görevlisi'** olarak çalışan ve 1992 yılında **'çek-senet tahsilatı'**ndan sabıkası bulunan **'ülkücü kabadayı'** İbrahim Cici'den kaynaklandığını belirttiler.

Saldırganların kullandığı araçta yapılan parmak izi incelemesinde İbrahim Cici'nin parmak izlerinin bulunduğunu söyleyen yetkililer, yurtdışında olduğunu yaymasına karşın Cici'yi İstanbul'da aradıklarını belirttiler.

Fail olarak aranan İbrahim Cici'nin Kemerburgaz civarında kömür ocaklarını kapatmak, sahiplerinin de korumalığını yapmak için ülkücülerden oluşan bir çete kurduğunu, geçen yıla kadar Bekir Kutmangil'in **'koruma'** işini yaptığını anlatan yetkililer, Cici'nin Kutmangil'e ortak olmak istediğini, ancak Kutmangil'in ret yanıtı üzerine korumalığını bıraktığını belirttiler.

Cici'nin ortak olmak için Kutmangil'i tehdit ettiği, Kutmangil'in de tehditlere karşılık önce Cici'nin evini, sonra da 11 Mart 1994 tarihinde de kendisini kurşunlattığına dikkat çeken yetkililer, cinayetin bu kurşunlatmanın misillemesi düşüncesinde olduklarını belirttiler.

Olayın görgü tanığı korumalar, asayiş şubesi cinayet masası dedektiflerince sorgulandılar. 3 saldırgandan eşkâli belirlenen birinin robot resmi, görgü tanıklarının ifadeleri doğrultusunda çizilerek basına dağıtıldı. 25-30 yaşlarında, 1.65-1.70 boyunda ve 68 ile 70 kilo ağırlığında olduğu sanılan bu kişinin, siyah saçlı, açık buğday tenli olduğu belirtildi.

Olaydan sonra Florance Nightingale Hastanesi'ne kaldırılan Bekir Kutmangil'in cesedi, buradan otopsi yapılmak üzere Adli Tıp Kurumu'na götürüldü. Mehmet Bekir Kutmangil'e yapılan otopside, Kutmangil'in yüzüne ve boynuna 2 kurşun, göğsüne de 1 kurşun isabet etmesi sonucu öldüğü belirlendi.

Kutmangil'in hastaneye gelen yakınları, saldırının profesyonelce olduğunu belirtirken, **"Kandilli'de oturuyordu. Yolda saldırı için uygun bir yer yoktu. Saldırı için en uygun yer, Zincirlikuyu idi"** dediler. Kutmangil'in kayınpederi **Naci Vatansever** gazetecilere yaptığı açıklamada, **"Suçluyu polis değil, ben bulacağım. Bunun kanı yerde kalmaz"** dedi. Yeni Günaydın gazetesinin genel yayın koordinatörü **Peyami Taneri,** olayla ilgili olarak yaptığı açıklamada, **"Bekir Kutmangil, 6 ay önce gerek görmediği için kendi korumalarını kaldırmıştı. Kimseyle husumeti yoktu. Basına yönelik olan bu saldırıyı şiddetle kınıyorum"** dedi.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** ve Başbakan **Tansu Çiller,** Yeni Günaydın gazetesinin sahibi Mehmet Bekir Kutmangil'in öldürülmesi nedeniyle, eşi Nebahat Kutmangil, Kutmangil'in kardeşi **Fazlı Kut-**

mangil ile Yeni Günaydın gazetesi genel yayın koordinatörü Peyami Taneri'ye de birer başsağlığı telgrafı gönderdiler.

Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Başkanı **Orhan Erinç,** Basın Konseyi Başkanı **Oktay Ekşi,** Antalya ve Erzurum gazeteciler cemiyetleri ile Çağdaş Gazeteciler Derneği Akdeniz Şubesi, Hak İş Genel Başkanı **Necati Çelik,** TİSK Başkanı **Refik Baydur,** Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı **Yalım Erez,** MHP Genel Başkanı **Alpaslan Türkeş,** Gazete Sahipleri Birliği Genel Sekreteri **Barlas Küntay,** Yeni Günaydın gazetesi sahibi Bekir Kutmangil'in silahlı bir saldırı sonucu öldürülmesini kınadılar.

Mehmet Bekir Kutmangil'in cenazesi, ailesinin istemi üzerine perşembe gününe kadar Adli Tıp Kurumu morgunda kalacak. 25 mayıs perşembe günü Eyüp Sultan Camii'nde kılınacak öğle namazını takiben Eyüp'teki aile mezarlığında toprağa verilecek.

Bilgisayar ve Ben

İLHAN MİMAROĞLU *24 mayıs*

"Digit" sözcüğü *"parmak"* anlamına geldiğine, bilgisayar da *"digital"* bir aygıt olduğuna, demek ki *"parmaksal"* olarak çalıştığına, ben de bilgi sayabildiğime, hem de parmaklarım olduğuna göre, bilgilerimi parmaklarımla sayabilirdim. Tek bildiğinin hiçbir şey bilmediği olduğunu söylemiş olan adamın geri kalan dokuz parmağıyla sayacak bilgisi yok idiyse de benim en azından iki elimin onparmağıyla sayılabilecek bilgilerim var. Sayıyorum işte. Başparmak: Çarşambadan sonra perşembe gelir. İşaretparmağı: Güneş doğudan doğar, batıdan batar. Ortaparmak: Dünya yuvarlak olmayıp yerine göre düz ya da iniş yokuştur...

Ne gerek bana bilgisayar!

Ama dostlar, tanıdıklar yıllardır tutturmuşlar: *"Sana bir bilgisayar gerek. Hem yazı yazarsın hem de müzik yaparsın."* İyi öyleyse. Hem de bilgi saydırırım. Ne ki Türkün *"Ne var ne yok"* sorusuna bir bilgisayarın pek öfkelendiğini duymuştum. Öfkelenecek ne vardı bunda? Bilgi saymak için daha uygun bir soru olabilir miydi? Yoksa o bilgisayarın da benim gibi yalnız on parmağı vardı da neyin var, neyin yok olduğunu sayıp dökmeye yetmiyor muydu? Kaldı ki orada burada karşıma çıkan bilgisayarların hiçbirinde parmağa benzer bir şeyler görmemiştim. Belki içlerinde bir yerlerde vardı. Bunu bir uzmana söylediğimde bilgisayarın içinde de parmağa benzer bir şey olmadığı, ama gene de parmaksal olarak çalıştığı yolunda bir açıklama yaptıysa da ne demek istediğini pek anlayamadım.

Gün geldi, bilgisayarın Türkçeye de pek öfkelendiğini gördüm. Kimin evine gitsem bir bilgisayar görüyordum. Evlerine gittiklerim de hep buradaki Türkler. Bilgisayar benim yazı makinesi diye bildiğimi andırdığı için, evine gittiklerimden birinin bilgisayarıyla tanışıklık kurmak amacıyla Türkçe iki üç satır yazayım dedim. Ortaya çıkan Türkçe değil Tagalogça olabilirdi. *"Sen ille de Türkçesi olan bilgisayar istiyorsan, Kaliforniya'da biri Türkçe program satıyor; daha olmazsa Türkiye'den getirtip bilgisayarına takarsın"* dediler. İyi, ama klavye Türk alfabesine uymuyordu. Onun da kolayı varmış. Önce programı klavyeye uydurur, sonra da tuşlara Türk alfabesindeki harfleri yapıştırırmışım! İleri teknolojiden söz ettiğimize göre, bu bana uzay gemisini çekçek arabasına bağlayıp Merih'e götürmeye çalışmak gibi geldi.

Bilgisayarsızlığım nedeniyle çoğu kişi bana yan bakmaya başladığından, hem de bakışlarında acıma duygusu sezdiğim için çekçek arabasına katlanıp bir bilgisayar edinmem gerekiyordu artık. Ama hangisini? Bunu öğrenmeye çalışırken sayılması hiç de kolay olmayan bilgilerle karşılaştım. Önce şunu kesinlikle bilmem gerekiyordu: Pencereler mi? Yoksa Mac mı? Pencereler, alacağım bilgisayarı gün ışığında kullanabilmem için gerekiyor olmalıydı. Bizim evde birden çok pencere olduğuna göre Mac dediklerini almalıydım. Bundan da önemlisi, bugünkü kuşağın bilgisayarından kaçınmaktı. Çöplükler eskiyen kuşaklardan bilgisayarların mezarlıklarına dönüşmeye başlamamış mıydı? Alacağım bilgisayar, gelecek kuşağın bilgisayarı olmalıydı. Gelecek kuşağın bilgisayarını alırsam parmaksal sevinç değneği bugünün benzeşimsel sevinç değneğinden çok daha çabuk çalışabileceği gibi 486'ların çoğuna uyan bir VI otobüsünden daha hızlı bir yerden öbürüne taşır, 800'e 600 SVGA ile 64.000 rengin hepsini 75 Hz'de tazeleyebilir, 66 MHz'de çalışan bir 486Dx2 320'ye 240'lık bir VGA ile saniyede 15 çerçevelik bir filmi televizyon kalitesinde yansıtamazsa da Frankenstein'ı canavarın gördüğü gibi göstermeye ve pizacı dükkânı açmak için en uygun yerin neresi olduğunu, hem de belediye memurlarına ve mafyaya nasıl rüşvet verileceğini öğretmeye, bununla da kalmayıp pencereye perdesiyle nasıl ses çıkartılabileceğinin bilgisini kazandırmaya, katlanan pencerelere en kestirme yolu bulmaya, 7. x sisteminde balon yardımcısı ikonu tıkırdatarak yemek listesi barının önce sağ köşesine erişmeye, sonra da üçüncü sayfaya varmak için öbür düğmeye basıp oradaki bahşişlerin elde edilmesine yarayabilirdi.

Bu bilgileri saymaya çalışırken bilgisayar doktorası yapanların niye gitgide çoğaldığını, oysa eski günlerde dolmakalem doktorası yapmayı hiç kimsenin düşünmemiş olduğunu anlamaya başlamıştım. En önemli bilgiyi unutuyordum neredeyse. Bilgisayarın elektrikle çalıştığını. Bugüne değin yazı makinesinin bile elektriklisinden uzak durmuştum. Yazı masama yakın tek priz, tavan boyu koskoca bir kitap rafının arkasındaydı. Olacak gibi değildi o prize erişmek. Bunu bir tanıdığa açtığımda, *"Seni laptop paklar"* dedi.

Neydi o laptop dediği?

"Şey işte... Kucağına oturtuyorsun. Pille çalışıyor."

Bakın şu edepsize! Yan baktığı yetmiyormuş gibi bir de dalga geçmeye kalkıyor benimle. Pormo dükkânlarında satılmıyor mu o tür oyuncaklar?

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Özden'in Seçimi...

25 mayıs

Anayasa Mahkemesi'nin tarihinde ilkz kez, bir üye ikinci defa başkan seçildi. Görev süresi 7 mayısta biten **Yekta Güngör Özden,** tekrar Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na getirildi.

Bu seçimin önemli bir anlamı var.

Yekta Güngör Özden, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı görevini sürdürürken laik Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerini açıkça savunduğu için, şeriatçıların sürekli eleştiri ve saldırılarına hedef olmuş; saldırıların yoğunluğu ürkütücü bir düzeye tırmanmıştı. Oysa Sayın Özden, Türkiye Cumhuriyeti hukukunun temel kaynağına dayanıyor, anayasada yazılı ilkeleri dile getiriyordu.

Kimi çevrelerin, Sayın Özden'in laiklik konuşmalarını yanlış yorumladıkları açıktır.

Türkiye'de laikliği savunmak, bir siyaset değildir; insan hakları ve temel özgürlükleri benimsemekle eşanlamlı, demokrasinin savunulmasıyla anlamdaştır.

Uygarlık gereği bir toplumun laik olması kaçınılmazdır; çünkü laik olmayan bir devlette çağdaş hukuk düzeni var olamaz.

Sonuçta Yekta Güngör Özden'in benimsediği görüş, çağdaş hukukun doğal gereğini, uygarlığın birinci koşulunu vurgulamaktadır.

Anayasa Mahkemesi Başkanı, işte bu tutumu yüzünden saldırıya uğradı; tehditlerle karşılaştı; can güvenliği bir sorun oldu, ama yolunda yürüdü.

İkinci kez Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na seçilmesi bu bakımdan büyük anlam taşıyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin laiklik ilkesi üzerinde yükselmesi, demokratik rejim için *'olmazsa olmaz'* koşuldur. Batı'da demokrasi, devletin dinsel devlet olmaktan arınmasıyla başlar, insan haklarının yolu böyle açılır. Yeryüzünde uygarlığın vardığı son aşama, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıdır; Anayasa Mahkemesi de kuruluşundaki amaç bakımından bu temel ilkeye bağlıdır.

İkinci kez Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na seçilen Sayın Özden'i kutluyoruz.

Bu seçim, şeriatçıların atak üstüne atak yaptıkları bir ortamda daha çok değer kazanıyor.

Metaş, Erdemir'in diyeti mi?

HACER GEMİCİ *26 mayıs*

Özelleştirme ihalelerinden eli boş dönmeyen Uzan ailesine Metaş'ın, Erdemir ihalesinden çekilmesi şartı ile verildiği ileri sürülüyor. Özelleştirmeyi yakından izleyen çevreler, Metaş'ın Uzan grubuna adeta **"Şimdilik bununla yetinin"** mantığı ile verildiğini öne sürerek **"Erdemir'in Uzanlar'a geçmesini kimse kabul edemezdi. Bu nedenle Metaş, diyet olarak verildi. Özelleştirme İdaresi'nin içinde birileri Uzanlar'a çalışıyor. Erdemir'i size veremeyiz, ama siz Metaş'ı alın dediler"** şeklinde iddialarda bulunuyorlar.

Borsanın lokomotifi olarak bilinen ve 8 büyük şirket grubunun kıyasıya pazarlık yaptığı Erdemir ihalesinde ilk zamanlarında sürekli Uzanlar'ın adı geçerken son zamanlarda gündemden düşmesi, zihinlerde şüphe uyandırmaya başladı. İddialara göre Erdemir ihalesinde şu günlerde Koç ve Sabancı grupları kıyasıya rekabet ediyorlar.

Büyük tepkilere rağmen Uzanlar'a geçen Metaş, önceki günkü genel kurulla kendi yönetimini oluşturdu. Metaş'ın satışının iptali için KİGEM (Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi) tarafından da desteklenerek açılan dava ise halen Ankara İdare Mahkemesi'nde devam ediyor. 25 Nisan 1995 tarihinde açılan davanın sonucunun uzun sürebileceğini belirten KİGEM yetkilileri, satışın iptal edileceği konusunda şüphe duymuyorlar. Metaş ihalesinin baştan başa yanlışlıklarla dolu olduğunu belirten KİGEM yetkilileri, rehinli hisselerin özelleştirilmesi diye bir şeyin

olamayacağını iddia ediyorlar.

Öte yandan bugüne kadar aldıkları her KİT'te sorunlara neden olan Uzanlar'a karşı, halen ekonominin üst düzeyinden herhangi bir tepki gelmemesi de ilginç. **"Geçmişteki hatalarımızdan ders alacağız"** diyen özelleştirmenin yeni patronu **Ufuk Söylemez,** her ne kadar, **'Halka rağmen özelleştirmeye hayır'** dese de Metaş'taki isyana **"Benden önce satılmış, yapılacak bir şey yok, iş bitmiş"** şeklinde yaklaşmayı tercih ediyor.

Bu arada rehinli Metaş hisselerine ilişkin olarak ÖİB'e tarafından yapılan ihale işlemlerinin 18 Nisan 1995 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmasından önce 17 nisanda Metaş'a giden bir yazı da oldukça dikkat çekici. Uzan grubunun bir şubesi gibi davranarak Metaş'a bir yazı ile olağanüstü genel kurulu toplaması ve Uzan grubunun istediği isimleri kendi listesinden aday göstermesi tepki ile karşılanıyor.

Bu arada TOE, ÇEAŞ, Kepez Elektrik ve çimento fabrikalarında işçi kıyımından kapatmaya kadar birçok yolu deneyen Uzanlar'ın her şeye rağmen özelleştirmeden aslan payı almaları konusunda farklı yorumlar da bulunuyor. Bazı çevrelerin iddialarına göre Uzanlar'ın, Başbakan'ın eşi **Özer Çiller**'le araları odukça iyi. Bazı çevrelere göre ise ellerinde bulunan medya kozunu çok iyi kullanıyorlar.

1992 yılında Gaziantep ve Trabzon çimento fabrikalarını alarak özelleştirmeye giren Uzan grubu, daha sonra TOE (Türk Otomotiv Endüstrisi), Ladik Çimento, Şanlıurfa Çimento, Bartın Çimento, Çukurova Elektrik, Kepez ve en sonunda Metaş'ı alarak özelleştirme idaresinin en iyi müşterisi olduğunu gösterdiler. Girdikleri hemen her ihaleyi alan Uzan ailesi, bugüne kadar bunun için 401 milyon dolar ödedi.

Çimento fabrikalarında işçi çıkarma ve tekel yaratmakla gündeme gelen aile, ardından TOE gibi devasa bir kurumun kapısına 10 gün içerisinde kilit vurdu. Bu sırada bu tesislerde çalışan 447 işçiyi de kapının önüne koymaktan çekinmedi. Ardından ÇEAŞ ve Kepez Elektrik'te de yaşanan işçi kıyımı, şirket kârlarını başka alanlara kaydırmaya kadar vardı. Halen bu konuda SPK ile davalı olan Uzan grubu, tüm bunlara rağmen Özelleştirme İdaresi'nin gözdesi olmayı sürdürüyor.

Suçlu, suçlayan mı, suçlanan mı?..

BÜLENT KIZANLIK *26 mayıs*

- Yiyiciler!..

- Asıl yiyici kendileri, nasıl zengin oldular sanki? Bugüne kadar devlete kaç para vergi vermişler?..

- Bu tür açıklamaları devlet ciddiyetiyle bağdaştıramıyoruz. Üretime, istihdama ve ihracata büyük katkısı olan sanayici ile uğraşacaklarına, ülkenin ekonomik sorunlarına çözüm üretsinler.

- Biz onların ne istediğini biliriz. Teşviklere, kredilere, korumacılığa iyi alıştılar, şimdi düzenleri bozulunca bağırıyorlar. Ama halkın parasını halkın parası yapmamızı engelleyemezler. Bugüne kadar bu türden tartışmalar hep yaşandı. Bundan sonra da devam etmemesi için şimdilik hiçbir neden yok...

- Sabancı hükümete *"Yiyiciler"* demiş...

- Bırak canım, kimbilir hangi teşviği geri dönmüştür...

- Ne hakla devletin bakanını, başbakanını ayaklarına çağırıyorlar. Kendilerini ne zannediyorlar?

- Tek yiyici hükümet mi sanki? Siz nasıl bu lafı başlığa çıkarıyorsunuz?.. Bunlar da son İstanbul Sanayi Odası Meclis toplantısının ardından çevremizden ve okurlarımızdan aldığımız ilk tepkiler...

Suçlayanları suçlayanlar...

Suçlananları

Suçlayanlar... Gazetecileri suçlayanlar... 1980 sonrası *"Yedi, ama iş de yaptı"* çaresizliğinin yaygınlaştığı bir toplumda, bu tutarsızlıkları çok görmemek lazım. Kim haklı, kim haksız. Kim, kimden hak arıyor? Kim kimin hakkını savunuyor? Belli değil... Türkiye, **Nasreddin Hoca**'nın *"Sen de haklısın..."* diye tanımladığı kısır döngünün dışına bir türlü çıkamıyor. Başbakan, Esnaf ve Sanatkar Odaları Konfederasyonu'nun Ankara'daki toplantısına katılıyor. Yöneticilerinin şakşakçılığına isyan eden bir esnaf *"Biz sıkıntı içinde kıvranıyoruz, siz yağcılık yapıyorsunuz"* diye sesini yükseltecek oluyor. Vay sen misin haklarını arayan. Emniyet güçlerinin, adamı konfederasyon yöneticilerinin elin-

den zor kurtardığını, akşam haberlerinde televizyondan hüzünle izliyoruz. Esnafın hakkını korumak üzere seçilen bir konfederasyon yöneticisi kalabalık içinden polise sesleniyor:

"Onu karakola götürün!"

Karakola götürün ki, anlasın bir daha tek başına hak aranmayacağını. Her önüne gelen hak ararsa ne olur ülkenin hali. Sakın Sabancı, Cem Boyner ülkeyi yönetenlere istedikleri gibi çatabilir. Ama sendikacı, esnaf buna kalkışırsa, soluğu önce karakolda, sonra belki de hapishanede alır...

Hem yöneticileriniz sizin hakkınızı gerektiği kadar aramıyorlar mı? Aynı zamanda Şoför Esnaf Odaları Başkanı olan Konfederasyon Başkanı **Derviş Günday,** geçen sefer götürü verginin büyük şehirlerde kaldırılmasını önlemek için az mı uğraştı? Taksi sahiplerinden lokanta sahiplerine, manav dükkânlarına kadar yüz milyonlarca liralık cirolar yapıp, götürü vergi kıyağından yararlananlar, Günday'ın hakkını nasıl ödeyecekler?..

Türkiye'de hakkını almak sanıldığı kadar zor değil. Ama sabredeceksin, zamanını kollayacaksın... Hele bir seçim öncesine denk getirirsen, hakkından da fazlasını almak işten bile değil. Tarım kesimi, taban fiyatlarla ilgili uyarıya başladı. Tarlada basın toplantısı yapıp, *"Ya hububatta memnun edici bir taban fiyat bir an önce açıklansın ya da Ankara'ya yürürüz"* diyorlar.

Sonbaharda bir erken seçim olmazsa, gelecek yıl genel seçim var. 4 hazirandaki yerel ara seçimlerin sonuçları, psikolojik olarak sonraki seçimleri de etkileyecek. Şimdi istemenin zam zamanı. Fırsatını yakalayarak ortaya konan istemler, genellikle adil olmuyor. Ülkenin kaynakları sınırlı olunca, adil paylaşım güçleşiyor. Paylaşımdan büyük pay almaya çalışanlar, daha tahammülsüz davranıyor. Geniş kitleler de çıkar yol kalmayınca, rüşvet, yolsuzluk, köşedönücülük ve rant düzenine entegre olmaya çalışıyor. Düzene uyum sağlayamayanlar ise, düzenden yararlananların zaman zaman düzeni kuranları eleştirmesi üzerine çileden çıkıyor.

Her şey serbest" ekonomisinin koşulları, gün geçtikçe toplumun en küçük katmanlarının içine kadar işliyor. Suçlayanların da, suçlayanları suçlayanların da sayıları çığ gibi büyüyor...

27 Mayısçılar'dan sahte Atatürkçülere eleştiri

28 mayıs

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 27 Mayıs 1960 Devrimi, 35. yıldönümünde düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlandı. Anıtkabir'deki törende, **"sahte Atatürkçüler"** eleştirildi.

27 Mayıs için dün ilk tören Anıtkabir'de yapıldı. 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Başkanı **Hüseyin Avni Güler** ile 1961 Anayasası Çağdaş Demokrasi Vakfı Başkanı **Numan Esin** ve beraberindekiler, **Atatürk**'ün mozolesine çiçek koyarak saygı duruşunda bulundular. Esin, Anıtkabir Özel Defteri'ne şunları yazdı:

"Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak gayesi ile 1961 Anayasası ve Çağdaş Demokrasi Vakfı kuruldu. İleri, demokrat, laik cumhuriyetin, temelleri ile yeniden ihyası hedefimizdir."

Esin'den sonra 27 Mayıs Milli Devrim Derneği Genel Başkanı sıfatıyla deftere ayrı bir yazı koymak isteyen Hüseyin Avni Güler'in girişimi, Anıtkabir yetkililerince, **"tek bir tören"** yapıldığı gerekçesiyle geri çevrilmek istendi.

Güler, görevlilerin karşı çıkmalarına karşın Anıtkabir Özel Defteri'ne, aynen şunları yazdı: **"1995, 27 Mayıs Devrimi'nin 35. yılı. Cumhurbaşkanı, Meclis Başkanı, Başbakan, başlıca partilerin liderleri hep 27 Mayıs'ın aleyhindeler. Devrimlerinin devrimi olan 27 Mayıs ne hale geldi ATAM!.. Atatürkçülük adına senin o kutsal kurumlarını yok eden, başta Kenan Evren olmak üzere, bu sahte Atatürkçüleri gene suçluyoruz..."**

Katılımcılar daha sonra 27 Mayıs yönetimini oluşturan Milli Birlik Komitesi'nin Başkanı ve eski Cumhurbaşkanı **Cemal Gürsel** ile **"devrim şehitleri"**nin Devlet Mezarlığı'na taşınan Anıtkabir'deki eski mezar yerlerine karanfil bıraktılar.

Anıtkabir'deki törene öğretim üyeleri ve bazı yazarlar da katıldı. Milli Birlik Komitesi üyelerinden **Suphi Karaman, Sami Küçük, Orhan Kabibay** ve gazetemiz Yönetim Kurulu Başkanı **Alev Coşkun** ile yazarımız **Mustafa Ekmekçi**'nin de katıldıkları töreni TRT ve Anadolu Ajansı dahil, hiçbir basın - yayın kuruluşunun izlememesi dikkat çekti.

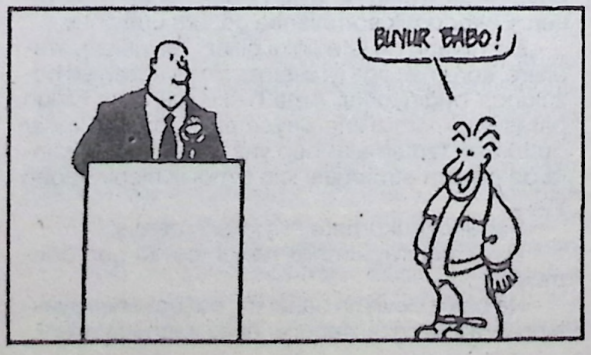

Sırplar, Boşnak bakanı öldürdü

29 mayıs

Dış Haberler Servisi - Batı, Bosna'da tam bir çaresizlik içinde. Batılı ülkeler şaşkın biçimde bunalıma çözüm ararken, Hırvatistan ayrılıkçı Krajina Sırp birlikleri dün Bihaç bölgesinde Bosna Dışişleri Bakanı **İrfan Lubijankiç**'i taşıyan helikopteri düşürdü. Bosna Sırpları da 8 Kanadalı ve 33 İngiliz askerini daha rehin aldılar.

Böylece rehinelerin sayısı 317'ye yükseldi. Bu arada Tuzla kenti de yeniden bombalandı. BM Güvenlik Konseyi ise önceki gece yaptığı toplantıda hiçbir karar alamadı.

Helikopteri Hırvatistan ayrılıkçı Krajina Sırp birlikleri tarafından düşürülen Bosna Dışişleri Bakanı Lubijankiç'in 43 yaşında olduğu bildirildi. Krajina Sırp ordusu tarafından, kaleleri durumundaki Knin'den yayımlanan bildiride, Lubijankiç'in bulunduğu helikopterin Krajina Cumhuriyeti hava sahasını ihlal ettiği için bu sabah (dün sabah) Bosna - Hırvat sınırı yakınındaki Slunj bölgesi üzerinde vurulduğu ifade edildi.

Bosna radyosu, Lubijankiç'in bindiği helikopterde ölenler arasında Adalet Bakan Yardımcısı **İzzet Muhamedagiç** ile 5 kişinin daha bulunduğunu duyurdu.

BM, dün Sırplar karşısında aczini açıkça itiraf etti. Reuter ajansının Saraybosna kaynaklı haberine göre, adlarının açıklanmasını istemeyen BM yetkilileri, NATO tarafından geçen hafta düzenlenen hava akınlarının Sırpları caydıramadığını, Sırpların Saraybosna'nın çevresinde ağır silahlara yasak 25 km'lik bölgeyi ihlal ederek ağır silahlarını başkentin yakınlarında konuşlandırdığını bildirdiler.

BM yetkilileri, Sırplara karşı yeni hava akınları düzenlenmesinin de uzak bir ihtimal olduğunu söylediler.

Batılı ülkeler, Bosna konusunda görüşmelere devam ederken Sırplar, dün sabah Tuzla kentini tekrar bombaladı. Altı top mermisinin düştüğü kentte, bir kişinin öldüğü, bir kişinin de yaralandığı bildirildi.

BM Güvenlik Konseyi'nin Bosna'yı görüştüğü toplantı, önceki gece hiçbir karar alınmadan sona erdi.

Güvenlik Konseyi Dönem Başkanı Fransız temsilci **Jean Bernard Merimee,** toplantı sonunda konseyin görüş alışverişinde bulunduğunu, **"ancak herhangi bir karar almadığını"** açıkladı.

BM'nin güvenilirliğinin sadece hava saldırılarıyla kanıtlanamayacağını ifade eden Merimee, soruları cevaplandırırken **"üçüncü hava saldırısı konusunda yetkinin genel sekreterde olduğunu"** söylemekle birlikte, **"böyle bir karar almanın ciddi sonuçları olacağına"** dikkat çekti.

AA'nın haberine göre toplantıda, Sırpların rehin alarak zincirlerle direklere bağladığı BM personeli arasında kendi askerleri de bulunan Kanada'nın, NATO hava harekâtını engellemek istediği bildirildi.

Rusya'nın da BM Güvenlik Konseyi toplantısında hava saldırılarına karşı çıktığı öğrenildi.

Bosna - Hersek BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi **Muhammed Şakirbey,** Güvenlik Konseyi toplantısı devam ederken yaptığı açıklamada, isim vermeden **"bir NATO ülkesinin, hava harekâtını engellemek istediğini"** açıkladı. **"Biz çok ağır bir bedel ödedik. Hava harekâtına karşı çıkan bir ülkenin Bosna'da işi yoktur"** diyen Bosna - Hersek Büyükelçisi, bu yaklaşım içinde bulunan bir ülkenin güvenlikli bölgeleri korumasına olanak bulunmadığını da sözlerine ekledi.

Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi **Sergey Lavrov** ise konsey toplantısından sonra yaptığı açıklamada, **"yeni bir hava saldırısı beklemediğini"** ifade etti.

Öte yandan Barış Gücü operasyonlarından sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı **Kofi Annan**'ın Güvenlik Konseyi üyelerine, rehinelerin milliyetleriyle ilgili bilgi verdiği de öğrenildi.

Buna göre Sırplar tarafından BM'ye ait bir silah deposunu korurken rehin alınan 145 personelden 101'i Fransız, 12'si Rus, 32'si ise Ukraynalı.

Bu arada ABD, İngiltere ve Almanya Savunma bakanları, Londra'da ani bir toplantıda bir araya geldiler.

ABD Savunma Bakanı **William Perry,** İtalya'dan ülkesine dönerken Londra'ya uğradı ve Gatwick Havaalanı'nda İngiliz ve Alman meslektaşları **Malcolm Rifkind** ve **Volker Ruehe** ile bir araya geldi.

Perry, Bosna'da tehdit edilen BM askeri değil, uluslararası toplumun barış operasyonlarını yerine getirme kabiliyeti olduğunu belirtti.

Bosna - Hersek'in başkenti Saraybosna'nın orta kesimlerinde bulunan Vrbanja Köprüsü'nün güneyinde, Sırplar tarafından rehin tutulan bir mavi- bereli Fransız asker, önceki gece kurtulmayı başardı.

BM Koruma Gücü yetkilileri, Fransız askerin TSİ 03.00'te kaçtığını söylediler. Avrupa Müttefik Kuvvetler Komutanı Amerikalı General **George Joulwan,** Bosna krizine askeri değil, diplomatik çözüm bulunması gerektiğini söyledi.

NATO Dışişleri Bakanları'nın Hollanda'nın Noordwijk kentinde yarın yapılacak toplantısından önce AFP'ye demeç veren General Joulwan, Bosna'daki sorunlara ancak diplomatik ve siyasi çözüm bulunabileceği, askeri seçeneğin söz konusu olamayacağı görüşünü savundu.

NATO toplantısı sırasında ABD, Rusya, Fransa, İngiltere ve Almanya'dan oluşan Batı Temas Grubu'nun, Bosna barış sürecine yeniden hız kazandırılması amacıyla bir araya gelmeleri bekleniyor. Eski Yugoslavya'daki Barış Gücü'nün olası çekilmesine ilişkin hazırlanan plana da değinen Amerikalı general, planın NATO Konseyi toplantısında onaylanmasını ümit ettiğini söyledi.

Öte yandan Sırpların komutanı General **Ratko Mladiç**'in BM'yi, **"Saraybosna'da Fransız askerleriyle çıkan çatışmada esir alınan 4 Sırp askeri bugün akşama kadar serbest bırakılmadığı takdirde, 33 İngiliz askerin güvenliğini garanti edemeyeceği"** yolunda uyardığı bildirildi.

Cannes'da zafer Balkanlar'ın

VECDİ SAYAR *29 mayıs*

48. Cannes Film Festivali dün gece yapılan kapanış töreni ile sona ererken, festivalin büyük ödülleri, Balkan ülkelerinden gelen ve Balkanlar'da yaşanan trajediyi tarihsel bir perspektif içinde yorumlayan iki yönetmenin filmlerine verildi.

Boşnak yönetmen **Emir Kusturica, "Yeraltı"** (Underground) adlı filmiyle Altın Palmiye'nin sahibi olurken, Yunan sinemasının usta yönetmeni **Teo Angelopulos'un "Ulis'in Bakışı"** Büyük Ödül'le değerlendirildi. Bu iki filmin ödül kazanması beklenen bir şeydi, ama **Ken Loach'ın** çok başarılı filmi **"Ülke ve Özgürlük"**ün ödül listesinin dışında kalması şaşırtıcı.

Jürinin, Ken Loach'ı sol ideolojiyi savunan yürekli tavrı yerine, insancıl bir mesajla yetinen Kusturica ve Angelopulos'un bakışını yeğlediği anlaşılıyor. Ödüllerin veriliş biçimi, bu yıl jürinin ödül dağılımında oldukça zorlandığını gösteriyor. Her zaman **"Jüri Özel Büyük Ödülü"** olarak adlandırılan, festivalin ikincil önemdeki ödülünün bu kez **"Cannes 95 Büyük Ödülü"** olarak adlandırılması, jürinin, Angelopulos ile Kusturica arasında seçim yapmakta zorlandığını ve ikinci ödülün önemini arttırarak bir çözüm yolu aradığını gösteriyor. En İyi Kadın Oyuncu Ödülü **"Kral George'un Deliliği"**ndeki rolüyle İngiliz oyuncu **Helen Mirren**'in olurken, En İyi erkek Oyuncu Ödülü de bir başka İngiliz filminin oyuncusuna, **"Carrington"**da çok başarılı bir oyun sergileyen **Jonathan Pryce**'a verildi. En İyi Yönetmen Ödülü ise festivalin son günü gösterilen çarpıcı bir Fransız filminin, **"Kin"**in (La Haine) yönetmeni **Mathieu Kassovitz**'in oldu. **Christopher Hampton**'un **"Carrington"**u Jüri Özel Ödülü ile ikinci kez değerlendirilirken, genç Fransız yönetmen **Xavier Beauvois**'nın **"Öleceğini Unutma"** adlı filmine bir Jüri Ödülü verildi. Böylelikle, festivalin tüm önemli ödülleri Avrupa'da kalmış oldu. Çinli yönetmen **Zhang Yimou**'nun **"Şangay Çetesi"**ne verilen Teknik Büyük Ödülü ise jürinin Avrupa dışına verdiği tek ödül. Uluslararası Sinema Yazarları Federasyonu'nun (FIPRESCI) jürisi, Ken Loach'ın hakkını vermeyi unutmazken, büyük jürinin kararındaki eksikliği gözler önüne seriyordu. FIPRESCI, yarışmalı bölüm için verdiği ödülü iki film arasında Teo Angelopulos'un **"Ulis'in Bakışı"** ile Kent Loach'un **"Ülke ve Özgürlük"**ü arasında paylaştırdı. En iyi ilk filme verilen Altın Kamera Ödülü İranlı yönetmen **Jafar Panahi**'nin **"Beyaz Balon"**nun olurken, kısa metrajlı filmler dalındaki Altın Palmiye'yi **"Gagarin"** adlı canlandırma filmi ile Rus yönetmen **Alexei Kharitidi** kazandı.

Sahalin'de 2500 kişiden umut kesildi

30 mayıs

Dış Haberler Servisi - Rusya'nın doğusundaki Sahalin Adası'nda meydana gelen şiddetli depremde en az 2500 kişinin ölmesinden korkuluyor. Sahalin Valiliği depremde en az 300 kişinin öldüğünü doğrularken, Japon Kyodo haber ajansı ise ölü sayısını 1500 olarak verdi.

Rusya Olağanüstü Durumlar Bakanı **Sergey Şoigu** da 2500 kişinin öldüğünün tahmin edildiğini söyledi. Bölgeyi etkisi altına alan yoğun sis ve yangınlar nedeniyle kurtarma çalışmaları çok yavaş ilerliyor, bu nedenle ölü sayısının daha da artmasından korkuluyor. Rusya'nın doğusunda, Japonya yakınlarındaki Sahalin Adası'nda önceki gün 7.5 şiddetinde deprem

meydana geldi. Ajanslar, Rusya tarihinde meydana gelen en şiddetli depremde 19 katlı binaların dahi yıkıldığını, petrol bölgesi olarak bilinen adada tüm kuyuların tahrip olduğunu haber verdiler. Sarsıntılar sırasında tüm binalar, birer oyuncak gibi yerle bir oldu. Intar - Tass ajansı, Sahalin Adası'ndaki bir üst düzey yetkiliye dayanarak verdiği haberde, yıkılan binaların enkazı altında 3 bin kişinin kaldığının sanıldığını belirtti. Japonya'nın Kobe kentinde yaklaşık 5 bin kişinin öldüğü depremle aynı şiddetteki Sahalin depreminden en çok etkilenen bölge Neftegorsk oldu. Rusya Olağanüstü Durumlar Bakanı Şoigu, deprem öncesinde 3200 kişinin yaşadığı Neftegorsk'ta tüm binaların yıkıldığını ve enkaz kaldırma işlemleri sırasında 300 cesedin çıkarıldığını açıkladı. Rusya Başbakan Birinci Yardımcısı **Oleg Soskoveç** de, Şoigu ile birlikte Sahalin'de bulunuyor. Japon haber ajansı Kyodo'nun Sahalin Adası'nın Yuznho kasabasında bulunan muhabiri de, ada yetkililerinin depremde bin 500 kişinin öldüğünü, binden fazla kişinin de yaralandığını söylediklerini kaydetti. Rusya'dan yardım amacıyla gönderilen işçi ve yardım malzemeleri taşıyan uçak ile helikopterler yoğun sis nedeniyle adaya inmekte zorluk çekiyorlar. Uçak ve helikopterlerin battaniye, çadır, tıbbi malzeme, içecek su ve yiyecek taşıdıkları bildirildi. Japonya ve Güney Kore, enkaz kaldırma işlemleri için Rusya'da yardım teklifinde bulundular. Her iki ülkenin de malzeme, eleman ve maddi yardımda bulunmayı düşündüğü belirtildi. Adada yaklaşık 400 bin Koreli azınlığın yaşadığı bildirildi. Uzmanlar, büyük petrol yataklarının bulunduğu adada meydana gelen deprem nedeniyle bazı petrol kuyularında yangın çıktığını, adada daha büyük felaketlerin meydana gelebileceğini belirtiyor.

AIDS aşısı 2000 yılında hazır

GÜNDÜZ İMŞİR *30 mayıs*

Kuduz aşısı ve pastörizasyon gibi buluşlarıyla çağımıza damgasını vuran **Louis Pasteur**'un çalışma arkadaşı Fransız bilim adamı **Barcel Merieux**'un oğlu **Charles Merieux, '1997-2000 yılları arasında AIDS virüsüne karşı geliştirilen aşının hazır hale gelebileceğini'** açıkladı.

1995 yılının tüm dünyada **'Pasteur Yılı'** olması nedeniyle dün Fransız Kültür Merkezi'nde bir konferans veren Charles Merieux, konuşmasında birbirinden önemli mesajlar verdi. Merieux, AIDS virüsüne karşı geliştirilen aşının gecikmesinde çokuluslu şirketlerin **'egoist'** tutumunun rol oynadığına dikkat çekti. Ünlü bilim adamı, Pasteur Enstitüsü'nün son 10 yıldır 5 değişik alanda AIDS virüsüne karşı aşı geliştirme çalışmalarını sürdürdüğünü belirterek şunları söyledi:

"Aşı çalışmalarımızda artık 1'inci faz olarak adlandırdığımız klinik çalışma etabını tamamlamış bulunuyoruz. 40'ar kişiden oluşan 5 değişik grupta 200 Fransız bu aşıdan yaptık, sonuçlar yüz güldürücü. Çalışmalarımızın aşı olarak piyasaya verilmesine sadece 3 fazlık çalışma kaldı. Bugün dünyada süren AIDS aşı çalışmalarında sonuca en yakın enstitü olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Spekülatif bir konu olduğu için her ne kadar kesin konuşmasam da 1997-2000 yılları arasında AIDS virüsüne karşı geliştirelan aşının hazır hale gelebileceğini söyleyebilirim. Bunları söylerken en büyük gücü ise yapılan çalışmaların pozitif yönde ilerlemesinden alıyorum."

Dr. Charles Merieux, son günlerin en popüler konusu olan **'Ebola'** virüsünün magazin basını destekli olduğunu vurgulayarak bir salgına yol açmayacağını belirtti. Bu virüsün ilk olarak 1976-79 yılları arasında görüldüğünü söyleyen Dr. Merieux, şöyle konuştu: **"O dönemde Almanya ve İtalya'da virüsle ilgili olarak insana en yakın hayvanlar olan şempanzeler üzerinde bir çalışma yapıldı. Şempanzeler Kenya'dan getirildi. Bir rastlantı eseri şempanzelerle aynı kafeste yer alan dişi bir gorilin virüsü bulaştırdığı belirlendi. 1 kişi yaşamını kaybetti. Şimdi ise Zaire'de tespit edildi. Virüsün insana bulaşacak irtibat yolları kesildiği anda 'Ebola' yine yok olacaktır."**

Dr. Charles Merieux, yaklaşık 30 dakika süren konferansında bol bol espri de yaptı.

Dr. Charles Merieux, çocukların halen 6 hastalığa karşı olan aşı takvimlerinin 202 yılında değişikliğe uğrayacağını iddia ederek, şunları söyledi: **"Benim tahminime göre bugün grip ve benzerleri için kullanılan modern aşılar da dahil çocukları 17 hastalığa karşı aşı yapılacak. En geç 2020 yılına kadar bütün bu hastalıklara karşı tek dozluk aşının bile üretilebilme olasılığının bulunduğunu söyleyebilirim."**

HAZİRAN

150 Milyon kaparo ile...
Gel de ev sahibi olma!
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

Şişli Belediyesi'nin işten çıkardığı işçilerin eylemine müdahale: 28 yaralı, 150 gözaltı

İşçi-polis çatıştı

O

İ

G

Memurun genel grev provası

Meydanlar doldu

Hizmet verilmedi

Olaysız eylem

Anayasa

'Anayol' memura karşı

Tepkiler

'Değişiklikler yetersiz'

Yine pusu 11 şehit

Tokuş amirlerini suçladı

BM, 50. yaşına buruk girdi

İSTANBUL'DA KANLI GÜN: 6 ÖLÜ

Kefeli'ye mafya usulü kurşun

CHP'de Fethullah sancısı

Eyetin sert çıktı

Öğretim üyeleri kırgın

Lewis'e sembolik ceza

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

BAB'ın Bakışı...

BUGÜN KİTAP

Cumhuriyet'in birlikte

Manuş'yan ın bağışı sorun oldu

Cuco'nun raporu kabul edildi

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Komşumuz İran...

Rusya NATO'ya 'ortak'

1 haziran

Dış Haberler Servisi - Rusya Dışişleri Bakanı **Andrey Kozirev** dün Barış İçin Ortaklık (BİO) Programı çerçevesinde yer alan iki önemli anlaşmaya daha imza attı. Rusya - NATO ilişkilerinde yeni bir döneme girilirken Moskova ittifakın genişlemesine ilişkin itirazını hâlâ sürdürüyor.

Yetkililer, Kozirev'in, iki anlaşmayı Hollanda'nın sahil kasabası Noordwijk'de dün yapılan NATO Dışişleri Bakanları toplantısında imzaladığını söylediler. Kozirev'in kabul ettiği belgelerden biri, BİO çerçevesinde askeri işbirliğini, diğeri ise NATO ile daha geniş siyasi ilişkileri öngörüyor. Buna göre Rusya, NATO ile ortak operasyon ya da askeri tatbikat düzenleyebilecek ve askeri operasyonlar hakkında bilgi alacak.

Son iki anlaşmayla birlikte NATO da Rusya'nın Avrupa'nın güvenliğini sağlamada önemli bir güç olduğunu kabul etmiş oluyor.

Kozirev, toplantının son oturumunda yaptığı konuşmasında Moskova'nın NATO'nun genişlemesine yönelik itirazını açıkça dile getirdi. Kozirev'in açıklaması aynı zamanda bir uyarı niteliği de taşıyordu.

Kozirev şunları söyledi: **"NATO'nun genişlemesinin ne Rusya'nın ulusal güvenliğine ne de Avrupa'nın güvenliğine katkıda bulunacağına inanıyoruz.**

Böyle bir durum, daha fazla istikrar ve güvenlik yaratmayacağı gibi Rusya'nın BİO anlaşmasına katılımını da olumsuz yönde etkileyebilir."

"NATO'nun nasıl genişleyeceğinin yolları yerine, hep beraber tek bir Avrupa'yı inşa etmenin yollarını araştırmalıyız" şeklinde konuşan Kozirev, çokuluslu gücün tüm Avrupa'yı kapsayan bir güvenlik sisteminin parçası olmayı arzulaması halinde askeri ittifak halinden çıkıp siyasi bir örgüt haline gelmesi gerektiğini söyledi.

Kozirev, NATO'nun askeri kimliğini koruması halinde ise ittifakın kendisini kime karşı koruduğu sorusuna cevap aranması gerektiğini söyledi.

Rusya Devlet Başkanı **Boris Yeltsin** de Moskova yakınlarındaki Dmitrov kentinde gazetecilerin sorularını yanıtlarken **"Kozirev'in NATO belgesini imzalaması ile BİO'ya katıldığımızı ilan etmiş olduk. Ancak NATO'nun genişlemesine karşı tutumumuzu aynen koruyoruz"** dedi.

NATO Genel Sekreteri **Willy Claes** de Kozirev'in iki önemli anlaşmaya imza atmasının Moskova ile NATO arasındaki ilişkilerin güçlenmesini sağlayacağını söyledi. **"Rusya'nın yeni bir Avrupa güvenlik sistemi oluşturulmasında özel sorumluluğu vardır"** diyen Claes, yeni üyelerin kabulünün Rusya'ya karşı bir hareket olmayacağını da kaydetti.

Kozirev'in iki anlaşmayı imzalaması Doğu Avrupa ülkelerince de memnunlukla karşılandı. Romanya Dışişleri Bakanı **Teodor Melescanu, "Rusya'nın katılımı, NATO'nun Doğu ile entegrasyonu bakımından önemli bir adımdır"** diye konuştu. Polonya Dışişleri Bakanı **Wladyslaw Bartoszewski** de **"Rusya'yı uluslararası güvenlik sistemine bağlayacak her şey, bizim için çok olumlu bir gelişmedir"** dedi.

Madam Lidya'nın son tangosu

AYKUT KÜÇÜKKAYA *1 haziran*

Yetmiş yedi yaşında bir **"madam."** Altmış dokuz yıldır piyanosunun tuşlarına, içinde hiç eksilmeyen sevgiyle basan bir **"sanat sevicisi."** 1918 yılında doğduğu Odessa'dan, gençliğinin baharında ailesiyle birlikte İstanbul'a göç eden, yirmi yaşında **"güzeller güzeli genç bir kız."**

Hemen içinizden, **"Kimden bahsediyorsunuz"** diye sorabilirsiniz. Sizin sabrınız taşmadan biz hemen söyleyelim. Yıllardır o zarif parmaklarıyla bastığı piyanosunun tuşlarında, dün akşam **"son tango"**sunu çalan, **"Lidya Yıldız"**dan söz ediyoruz.

Evet, piyano başında geçen bir ömrün, veda gecesi kolay olmasa gerek. İsterseniz, bundan sonrasını Makam Yıldız'dan dinleyelim.

"Türkiye'ye 22 Aralık 1938'de babam, annem ve kızkardeşim ile birlikte geldik. Geldik, vapurdan indik ve ben toprağı öptüm. Çünkü ölümden kurtulmuştuk. Savaş mahvetmişti Rusya'yı, bizi."

Türkiye'ye geldiği ilk günü dün gibi anımsayan Madam, sözü, **"Hiç unutamadım"** dediği anısıyla sürdürüyor: **"Babam, bizden iki ay önce Türkiye'ye gemişti. Atatürk ölmüş, naaşı Dolmabahçe Sarayı'ndaydı. Babam hep bize anlatırdı,** 'Çok uzun bir kuyruk vardı. Ben de o kuyruğa girdim ve Atatürk'ün önünden saygıyla geçtim' **diye. Biz daha sonra geldiğimiz için Atatürk'ü göremedik. Bu beni hep üzmüştür."**

Madam Lidya'nın yüzü piyano sözünü duyduğu zaman ışıl ışıl oluyor. Biz piyano dedik, Lidya Yıldız da anlatmaya başladı:

"Ben Türkiye'ye geldiğimde yirmi yaşındaydım. 24 yaşında ise profesyonel olarak, yani para kazanmak için piyano çalmaya başladım. Gazinalorda ve eğlence yerlerinde çalıştım. Demek oluyor ki 53 senedir piyanodan para kazanıyorum. On senedir ise Çatı Restoran'da çalışıyorum. Tabii bunun gerisi var. 8 yaşında Rusya'da müzik okuluna başladım ve on yıllık bir eğitim aldım. 69 yıldır piyano çalıyorum."

Madam Lidya, piyanonun tuşlarına **"yeter artık"** deyince bir an üzüldük. Ama Madam'ın nedeni açıktı: **"İstirahat etmek istiyorum. Beni, yaptığım sanat değil, seneler yordu. Artık ben çok yaşlandım. Bunu kabul etmem lazım. Ama bu piyanodankopuş değil, yalnızca para karşılığı, iş olarak ondan**

bir kaçış."

"En çok özleyeceğiniz ne olacak" diye soruyoruz Madam'a; yaıt, hiç duraksamadan geliyor: **"Alkış."** **"Peki, o duyguyu bize anlatır mısınız"** diye soruyoruz. Madam yanıtlıyor: **"Çok seviyorum alkışları. Hoşuma gidiyor.**

Alkışlayınca ayağa kalkıyorum ve selamlıyorum. Ben yemek müziği yapıyorum. Yılların tecrübesiyle insanların nelerden hoşlandığını biliyorum. Zaten, çaldığım müzik alkış alıyorsa sevilmiş demektir."

Madam iki defa evlenmiş. Bu evliliklerinden çocuğu olmadığını kendisi de üzülerek söylüyor. Ama aklına hemen öğretmenliği ve öğrencileri geliyor; **"Ancak onlarca talebem var. Onları kendi öz çocuğum gibi seviyorum"** diyor.

Ve **"o"** son gece... Bitmesini istemezcesine Madam'dan piyano resitali... Belki de bu son resital, eski Beyoğlu'nun keyiflerinden birinin daha ayak çekmesiydi.

İSKİ'de mezhep ayrımcılığı iddiası

MEHMET DEMİRKAYA *2 haziran*

İSKİ'den işlerine son verilen iki teknik eleman, yeni yönetimin işbaşına gelmesinden sonra İSKİ'de mezhep ayrımcılığı yapılmaya başlandığını iddia etti. Büyükçekmece Arıtma Tesisi'ndeki işine son verilen işletme makinisti **Ali İhsan Topçu,** bugüne kadar çeşitli sürgünlerle yıldırma politikası uygulandığını ancak şimdi sıranın işten çıkartmaya geldiğini söyledi.

Tes-İş Sendikası 4 Nolu şubenin mali sekreteri **Mustafa Güner,** 150 kişinin işten çıkartılacağının bir söylenti olduğunu belirterek, her yeni yönetimin kendi adamını getirmeye çalıştığını söyledi. İSKİ'nin Büyükçekmece Arıtma Tesisi'ndeki işlerine son verilen işletme makinisti Ali İhsan Topçu ile üçüncü sınıf motor makinisti Ercan San, İSKİ'de siyasi bir kadrolaşma yaşandığını öne sürdü. Hiçbir ihtar ya da kınama cezası almadığı halde iş aktinin fesh edildiğini belirten Ali İhsan Topçu, **"Göstermelik de olsa bir kınama cezası, bir ihtar verilse ondan sonra işten atsalar, işi prosedürüne uydurdular diyeceğim. Ama hiçbir şey yokken, pat diye işten atıyorlar"** dedi. Topçu şunları anlattı:

"Şimdiye kadar, çeşitli sürgünler şeklinde bir yıldırma politikası uyguluyorlardı. İstemediği ya da kendi anlayışında olmayanı evine çok uzak işletmelere göndererek işten ayrılmaya zorluyordu. Düşünün Kadıköy'de çalışan birisini Büyükçekmece gibi bir yere gönderirseniz, gidip gelmesi çok zor olacağından istifa etmek zorunda kalacaktır herhalde. Bu tür işleri çok yaptılar. Herhalde bu yeterli olmadı ki işten çıkartmalara sıra geldi. 150 kişilik bir listenin olduğunu söylüyorlar. Feriköy, Ömerli, Kâğıthane ve merkezden yeni çıkartmalar olacakmış. Bu çıkartmalarda önemli olan uygulanan yöntem. Tam anlamıyla bir mezhep ayrımcılığı yapılıyor. İşten çıkartılanların büyük çoğunluğu, ya rüşvet alırken suç üstü yapılmış kişilerdir ya da Alevilerdir. Sunni olup namaz kılan, oruç tutan da, eğer kendilerinin düşüncesinde değilse pek acımıyorlar."

İşten çıkartılan bir diğer teknik eleman olan **Ercan San** ise teknik elemanların yapması gereken işlerin vasıfsız işçilere yaptırıldığını iddia etti. İşten çıkartmaların, tepki çekmemesi için üçer beşer kişilik tutulduğunu belirten San, **"Resmen bir kadrolaşma söz konusu. Bir taraftan eleman çıkartılırken bir taraftan yeni yeni elemanlar alınıyor. Biz sanat okulu mezunuyuz. Bizi işten çıkartıyor. Bizim yaptığımız işi vasıfsız işçiye yaptırıyor"** dedi.

İSKİ'de Tes-İş Sendikası örgütlü. Tes-İş 4 Nolu Şube'nin mali sekreteri **Mustafa Güner,** işten atma olaylarını doğruladı. Emekliliğine yedi ay kalan **Aziz Bilgili'nin** de iş aktinin fesh edildiğini belirten Güner, yönetime her yeni gelenin kendi adamını getirmeye çalıştığını söyledi. Var olan yasalarla sendikacılığın yapılamadığını, işten atılan bir işçi için beş bin işçinin eyleme çıkartılamadığına değinen Mustafa Güner daha sonra şunları söyledi:

"Ne yazık ki yapacak pek fazla bir şeyimiz yok. Avukatlarımızla da görüştük. Tazminatlarını ödeyerek işten atabilir. Durum böyle olunca da dava da açılamıyor, hiç bir hâkim bunu almıyor. Çünkü ihbarını ve tazminatını veriyor.

Türkiye'de biliyorsunuz, her gelen kendi adamını getirmek istiyor. Bizim sendika olarak düşüncemiz kimsenin ekmeği ile oynanmaması."

Demokratik Mafya Cumhuriyeti...

MUSTAFA BALBAY *3 haziran*

Türkiye'de her şey giderek rayına oturuyor. Kurallar yerleşiyor. Hangi sorunun nasıl çözüleceği belirginleşiyor. Artık, yol yöntem sormaya gerek yok. Kesin sonuç veren yöntemlerle işinizi hallediyorsunuz. Sistemin eksik kalan kurumları da giderek oluşturuluyor. Bir iki yıla kalmaz ayrıntılar da halledilir.

Nasıl ki İngiltere'de yazılı bir anayasa yoksa, ama her şey geleneksel olarak yerleşmişse, bizim de kendimize özgü yazılı olmayan yasalarımız gelişiyor. Diyelim ki yüklü bir miktarda alacağınız var. Tahsil edemiyorsunuz. Eskiden, hacizdi, icraydı, mahkeme kararıydı bir sürü şeyle uğraşıyordunuz. Şimdi kolay, anlaşın senet mafyasıyla, paranızı bir kaç saatte kurtarsın. Mafya da *"üç kâğıt"* yok. Hakkı neyse o kadarını alır, eline geçeni de bilirsin. Oysa mahkemeye gitsen, ne harcayacağın belli değil, aradan aylar geçecek, paranın değeri düşecek.

Diyelim ki çok sıkıştınız, paraya gereksinmeniz var. Arayın zengin bir işadamını, durumu *"izah"* edin. Size bir çanta yollasın. Yollamıyor mu?

Kolay... Adamlarınızı yollayın, ayaklarında birkaç havalandırma deliği açsınlar. Sonra isterse vermesin. Diyelim ki kiracınızla sorununuz var. Kirayı düzenli ödemiyor, istediğiniz ölçüde arttırmıyor. Bir akşamüstü eve girerken basın kurşunu. Bilsin haddini. Öldürmek yok ama. O, gerekirse sonra. Amaç sorunun çözümlenmesi...

Diyelim ki devletten kredi alamıyorsunuz. Daha önce birkaç kamu bankasının kasasını boşaltmışsınız. İktidara yakın bir ortak bulun. İktidar ona, o size. Ödemeniz gerekmez. Başlangıçta biraz itibar yitirir gibi olursunuz, ama aldırmayın. Türkiye'de itibar tulumbaya su dökmek gibidir. Biraz kaybedersiniz, ama kolu çektikçe itibarınız artar. Taktığınız borç milyarı aşt[illegible] otokolüne bile girersiniz. Diyelim [illegible] nü ettiğimiz düzende bir aksama[illegible] nezler hakkınızda soruşturma [illegible] sıkılmadan araştırma yaptılar v[illegible] nuz. İstanbul Atatürk Havalima[illegible] upa'ya ya da Amerika'ya uçu[illegible] ek üzere yurtdışında kalacağın[illegible] nda yalnız kalmaktan korkmayın[illegible] ski dost bulacaksınız. Artık anılarınızı anlatırsınız: *"Hiç unutmuyorum, sene bilmem kaç. İki ihale kapatacağız. İş ballı. Birkaç kendini bilmez de teklif vermeye kalktı. Baktım, biri ciddi. İşi koparacak. Önce muhatap olmak istemedim. Seçim kampanyasında birkaç milyar harcadığım bakanlardan birine söyledim.* 'Ayakbağı olmasın, kendisini severim, çoluk çocuğu var. Halel gelsin istemem' *dedim. Bakan harbi çocukmuş, işi çözdü..."* Diyelim ki arsa kapatacaksınız, affedersiniz satın alacaksınız. İmarı olmayan ya da yeşil alan olarak ayrılmış yerleri tercih edin. Bu aşamadan sonraki işlemleri yaptırırken uygulanacak ilke şudur:

"Satın alınamayacak belediye başkanı yoktur. Satın alınamayanın işi..."

Diyelim ki bankayla, şununla bununla uğraşmadan *"hemen"* ve *"nakit"* paraya sahip olmak istiyorsunuz. Devlete satacak bir şeyiniz yok mu? Değerinin on katına, yüz katına ne tutturabilirseniz satın. Satacak bir şeyiniz yoksa onun da yasası, affedersiniz kolayı var. Değersiz bir arsa satın alın, onu bir devlet kurumuna birkaç yüz katına satın. Ne kredi batağıyla uğraşırsınız ne basınla... Diyelim ki bütün işler sarpa sardı, her şeyi silahla halletmek gerekiyor. Bunu da bütün *"adreslere"* duyurmak istiyorsunuz. Bir özel televizyon kanalına çıkın, mesajlarınızı verin: *"İstanbul'un şu şu şu semtleri bir hafta içinde cesetle dolacak. Öbür hafta daKuşadası'nın Güvercinada bölümünde bazı icraatlarımız olacak. Biline..."*

Diyelim ki bu kurulu düzeni bozacak *"yasa"* diye bir şey hazırlamaya kalktılar. Gerçi Meclis toplanıp onu yasalaştırmaz, ama siz yine de önleminizi alın. Hemen hangi bakanlık yasa hazırlığına girişmişse, 40-50 kadar otomobil alıp hediye edin. Bunu medyaya da duyurun. Hem havanız olur hem helvanız... Örnekler uzatılabilir, ama burada keselim.

Bütün bunlardan sonra bir de olmadık kişiler kalkıp soruyorlar:

-Devlet nerede?

Siz bu yapıyı kurmanın kolay olduğunu mu sanıyorsunuz? Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletin değil mi? Eee, o zaman? Millet sorunları pratik bir biçimde çözüyorsa size ne oluyor? Yeri gelmişken dünkü yazımdaki bir hatayı da düzelteyim. Kilis ve İnebolu belediye başkanlarının trafik kazasında öldüğünü yazmıştım. İnebolu doğru, ama Kilis'in MHP'li belediye başkanı yine MHP'lilerce vurulmuştu. Yani kendi işlerini kendileri halletmişti. Devlet katındaki yöneticilerimizin de mafyayla bağlantılı olduğunu düşünmek çok yanlış olur. Buna dense dense *"işbirliği"* denir. Diyelim ki dağbaşında... affedersiniz İstanbul'da bir cinayet işlendi. Emniyet müdürü tabii ki televizyona çıkıp çağrı yapacak:

"Alaattin Bey, rica ediyorum. Katil efendiyi getirin. Ne ifade vermek istiyorsa yazıp eline verin. Birkaç ay misafirimiz olsun..."

Bunda kızacak ne var? Adam görevini yapıyor.

İnsanların kendi sorunlarını kendilerinin çözmesini sağlayan yöneticilerimiz bu başarılarının karşılığını elbette almalıdır. Yazının başında belirttiğimiz gibi sistem giderek yerine oturuyor. Ancak önümüzdeki dönem, Meclis'in, dolayısıyla hükümetin daha verimli olması için milletvekili seçilme ve başbakan olabilme koşullarında küçük rötuşlar gerekli. Örneğin, şu maddeler mutlaka eklenmeli:

- Mafyayla sürtüşmemiş olmak (İlişkilerin iyi olması tercih nedenidir).
- Devlet bankalarına olan borcunu ödeme suçu işlememiş olmak.
- Herhangi bir olumsuz durumdayurtdışına gidebilecek olanaklara sahip bulunmak.
- Devlet olanaklarından yararlanması için yeterince akrabaya ve dosta sahip olmak (Bunu daha önceki koltuklarda yaptığını belgelemesi tercih nedenidir).
- Her dili konuşabilen, Tanrı ile iletişim kurabilen ve her şeyi kendine yontabilen bir eşe sahip olmak...

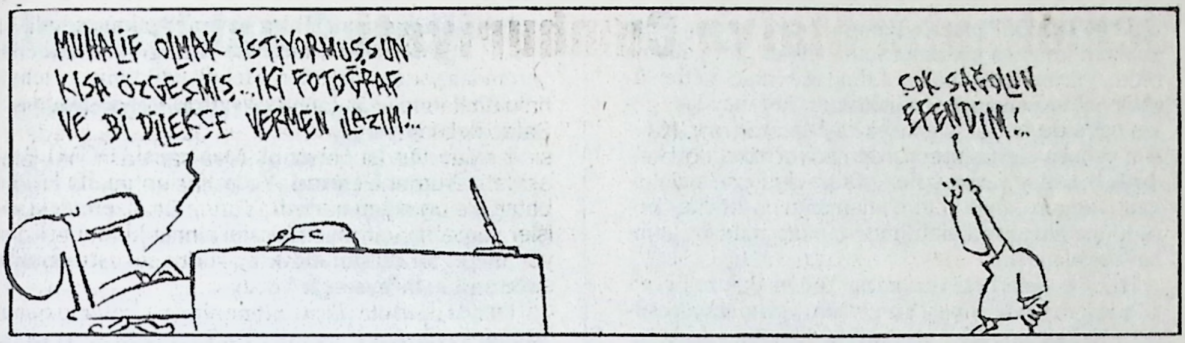

Politikada yeni oluşum

MİYASE İLKNUR *7 haziran*

Demokratik sol, 2000'li yıllara ideolojik olarak hazırlanmak yerine, gündemden hiç düşmeyen **"birleşme sorunu"** ve **"liderlik yarışı"** için enerjisini harcayadursun, yeni bir parti için hazırlıklara resmen başlandı. 1992'den beri Türkiye'de sistemin tıkanma nedenleri üzerine tartışmalar yapan, sorunların çözümü için projeler hazırlayan Demokratik Cumhuriyet Hareketi'nin programı dün basına tanıtıldı.

Pera Palas Oteli'nde düzenlenen basın toplantısında yürütme kurulu adına eski Sanayi ve Ticaret bakanlarından **Tarhan Erdem**, DCH'nin geçmişi ve ortaya çıkış gerekçeleri hakkında bilgi verdi. Açıklanan programı etkinlik kazandırmak için siyasal atılımı başlattıklarını söyleyen Tarhan Erdem, bir soru üzerine partileşmeyi amaçladıklarını belirtti. Programın özetini, ana başlıklarıyla Dr. **Mehmet Kabasakal** okudu. Demokratik Cumhuriyet Programı'nın (DCP) tıkanan ve artık yönetilmez duruma gelen Türkiye'nin önündeki engelleri aşmak için geliştirildiğine dikkat çeken Kabasakal, programın Türkiye'de yaşanan olaylara gösterilen günlük tepkilerin derlemesi olmadığını vurguladı. DCP'nin hukuk, sınır ve bayrak birliğine bağlı kalmak koşuluyla öncelikle bugünkü eskimiş ve hantal devlet düzeninin tepeden tırnağa yeniden yapılandırılmasını öngördüğünü açıklayan Kabasakal, programın neden gerekli olduğu konusunda ise şunları söyledi: **"DCP, bir siyasal harekettir, yeni bir atılımdır. Bu hareket, bir kişinin etrafında oluşmuş değildir. Bir kadro hareketidir. Türkiye, hiç bu kadar kötü duruma düşürülmemiştir. Siyasal kadrolar, hiç bu kadar vurdumduymaz olmamıştır. Ülkemizin idari ve hukuk yapısı köhneleşmiştir. Devlette çağdaş anlamda verimli ve etkin işleyen hiçbir kurum neredeyse yoktur. Eğitim ve sağlık hizmetleri, çağın gerisinde kalmış, sosyal güvenlik sistemi iflas etmiştir. Ekonomik büyüme durmuş, gelir dağılımı olabildiğince kötüleşmiştir. Yargının bağımsızlığı ve güvenirliği tartışılır durumdadır."**

Halkın devleti aradığını, ancak bulamadığını vurgulayan Kabasakal, mafyanın rüşvet, yolsuzluk gibi hukuka aykırı çözümlerle topluma egemen olduğunu belirtti. Kabasakal **"Türkiye, imkânları ve fırsatları olan bir ülkedir. Dinamik ve dönüşüme açık bir topluma sahiptir. DCP, bu dinamizme ivme kazandırmak için geliştirilmiş bir programdır. DCP'nin başlattığı atılım, mevcut siyasi partilerin devamı ve benzeri değildir. Yerleşik partilerin konumları ve programlarının ülkemiz ihtiyaçlarına yanıt vermediği inancı, DCP'nin çıkış noktasıdır"** dedi.

Merkezden yönetim yerine, yerinden demokratik yönetim hedefi üzerine bina edilen programın altına imza atanlar arasında şu isimler bulunuyor:

"Ahmet Buldam, Ali Turgan, Dr. Ayfer Hortaçsu, Aydın Çıngı, Bekir Ağırdır, Deniz Tüfekçi, Erdoğan Kahyaoğlu, Yrd. Doç. Dr. Ferhat Kentel, Dr. H. Kahsin Emek, Hadi Özcan, Dr. Mehmet Kabasakal, Dr. Nejat Tuğcu, Özer Yelçe, Dr. Selami Gürgüç, Tarhan Erdem, Prof. Dr. Temel Belek, Necdet Uğur, Füsun Özbilgen, Başar Yaltı, Burak Boysan, Çetin Hacaloğlu, Erdoğan Arkış, Erdoğan Tuncer, Hasan Karacal, Nilüfer Arıak, Şevki Bakırcı, Süheyl Açıkel, Tavit Köletaviloğlu, Vefa Bostan, Ahmet İsvan."

Musevi profesöre bombalı saldırı

8 haziran

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Ankara'da yaşayan 150 dolayındaki Yahudi ailesince kurulan Musevi cemaatinin lideri ve Hacettepe Üniversitesi Kimya Bölümü Başkanı Prof. Dr. **Yuda Yürüm**, dün işine giderken uğradığı bombalı suikasttan yaralı olarak kurtuldu. Gazeteleri arayan bazı kişiler, saldırıyı, Almanya'nın Türkiye'ye iade ettiği ülkücü terörist **İsa Armağan** ve arkadaşları tarafından kurulan **"Türkiye Ülkücü Şeriatçı Komando Ordusu"** (TÜŞKO) adına gerçekleştirdiklerini savladılar.

İstihbarat yetkilileri, Yürüm'ün, Zaman gazetesi başyazarı **Fehmi Koru**'nun **"Taha Kıvanç"** takma adıyla 11 ve 17 Mayıs 1994 tarihlerinde yazdığı iki makalenin ardından şeriatçı örgütlerce tehdit edildiğini ve tehdit mektuplarında söz konusu yazılara göndermede bulunulduğunu bildirdiler.

Çankaya Kuloğlu Sokak 16/1 adresindeki evinden dün sabah saat 07.50 sıralarında üniversiteye gitmek üzere ayrılan Yürüm, evinin iki bina aşağısına park et-

tiği "06 D 3336" plakalı Tempra marka aracına binip anahtarı kontağa taktıktan sonra şiddetli bir patlama oldu. Yürüm, patlamanın ardından birkaç metre sürüklenirken benzin deposunda ikinci kez meydana gelen patlamayla araç yanmaya başladı. Yürüm, çevreden yetişen yurttaşların yardımlarıyla hastaneye kaldırılırken olay yerine gelen itfaiye ekipleri araçta çıkan yangını söndürdü. Patlamanın ardından Yürüm'ün oğlunun otomobilinde yapılan aramada bombaya rastlanmadı.

HÜ Tıp Fakültesi Hastanesi Yoğun Bakım Servisi'nde ameliyata alınan Yürüm'ün, vücudunun çeşitli yerlerinde sıyrıklar ve yanıklar olduğu, ancak yaşamsal tehlikesinin bulunmadığı belirlendi. Yetkililer, Yürüm'de, **"yaygın yumuşak doku zedelenmesi"** meydana geldiğini bildirdiler.

Emniyet yetkilileri, Yürüm'ün, ilk anlatımında, **"Arabaya bindim, emniyet kemerini bağladım, kontağı çevirince bomba patladı"** dediğini söylediler. Emniyet yetkilileri, arabanın içinde ayakkabısı ve kontağa takılı anahtarı bulunan Yürüm'ün, olayı hafif atlatmasının **"mucize"** olduğunu ifade ettiler.

Patlama sonucu, Yürüm'ün otomobilinin ön tarafı tamamen parçalanıp yanarken bazı araç ve binaların da camları kırıldı.

Patlamanın etkisiyle, Yürüm'ün otomobili ters döndü ve aracın bulunduğu yerde 30 santim derinliğindeçukur meydana geldi. Yetkililer, Yürüm'ün aldığı bazı tehditler üzerine geçen yılın başlarında koruma isteminde bulunduğunu, ancak 12 Temmuz 1994 günü yazılı bir başvuruyla bu isteminden vazgeçtiğini bildirdiler.**"İlk belirlemelere göre"** bombanın C-4 tipi plastik patlayıcı olduğunu tahmin eden emniyet yetkilileri, bu tür patlayıcıların daha çok şeriatçı terör örgütleri tarafından kullanıldığını ve soruşturmanın bu yönde de yoğunlaştırıldığını kaydettiler. İtfaiye ekibinin yangına müdahalesi sırasında kanıtların yok edilmesi nedeniyle, polisin ipucu bulmakta zorlandığı belirtildi. Aynı yetkililer, bombanın uzaktan kumanda ile yönetilmiş ya da kontağa bağlanmış ya da sarsıntıyla infilak etmiş olabileceğini kaydettiler. İstihbarat yetkilileri de Prof. Yürüm'ün, Zaman gazetesi başyazarı **Fehmi Koru**'nun **"Taha Kıvanç"** takma adıyla 11 ve 17 Mayıs 1994 tarihlerinde yazdığı iki makalenin ardından şeriatçı örgütlerce tehdit edildiğini ve tehdit mektuplarında söz konusu yazılara göndermede bulunulduğunu vurguladılar.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkmesi (DGM) Başsavcısı **Nusret Demiral**, Yuda Yürüm'ün, ifadesinin bugün alınacağını bildirdi. Yürüm'ün, üzerindeki şoku atamadığı için dün ifadesini almadıklarını belirten Demiral, **"İfadesini aldıktan sonra soruşturmanın yönünü belirleyeceğiz"** dedi.

Olayla ilgili olarak gözaltına alınan kimsenin olmadığını kaydeden Demiral, **"Bu aşamada şu veya bu örgüt yaptı diyemeyiz. Ancak şahsın ifadesini aldıktan sonra bir varsayımda bulunabiliriz"** diye konuştu.

Olayın ardından gazeteleri arayan bazı kişiler saldırıyı TÜŞKO adına gerçekleştirdiklerini ileri sürdüler. Aynı kişiler, olayı Balgat katliamı suçlusu İsa Armağan'ın Türkiye'ye iade edilmesini protesto amacıyla gerçekleştirdiklerini ve eylemlerinin süreceğini söylediler. Emniyet yetkilileri ise Yürüm'e **"Milliyetçi Gençlik"** imzalı tehdit mektubuyla birlikte İsrail'in Ortadoğu pohlitikasını eleştiren haber kupürlerinin gönderildiğini söylediler.

12 Eylül 1980 öncesinde, geçen günlerde Almanya tarafındanTürkiye'ye iade edilen Balgat katliamı suçlusu İsa Armağan ve arkadaşları tarafından kurulan TÜŞKO, yaklaşık 15 yıldır adını duyuracak hiçbir eylemde bulunmadı.

Türkiye'ye iade edilmesinin ardından sadece Büyük Birlik Partisi'ne yakınlığı bilinen **"Nizam-ı Alem"** ülkücülerinden destek gören Armağan'a, 12 Eylül öncesinde ülkücü çevrede oldukça aktif olmasına karşın, başka kimsenin sahip çıkmaması dikkat çekmişti. Ülkücü - şeriatçı bir çizgi izleyen Nizam-ı Alemciler, kendilerini toplumun **"refleksi"** olarak tanımlıyorlar. Toplumun tepki göstermek isteyip te göstermediği sorunlara kendilerinin sahip çıktığını ileri süren Nizam-ı Alemcilerin **"refleks"** tezi, 12 Eylül öncesinde sol görüşlere saldıran ülkücüler tarafından da dile getiriliyordu.

Kutlu ve Sargın'a tazminat

9 haziran

STRASBOURG (AA) - Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılan Türkiye Komünist Partisi'nin eski başkanları **Haydar Kutlu** ve **Nihat Sargın**'ın açtığı bir davayı daha karara bağladı.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi'nde dün yapılan duruşmada, Türkiye'nin bu kişilere yaklaşık 520 milyon lira (60 bin Fransız Frangı) ödemesi kararlaştırıldı. Kutlu ve Sargın, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu'na yaptıkları başvuruda 1987 yılında yurtdışından döndükten sonra başlayan mahkeme öncesinde gözaltına alındıkları ve mahkeme sürelerinin fazla uzadığı gerekçesiyle, Türkiye'nin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 5. ve 6. maddelerini ihlal ettiğini iddia etmişlerdi.

Komisyon, Kutlu ve Sargın'ın yaptığı bu başvuruyu yerinde bularak, davanın Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi'ne sevkini kararlaştırmıştı. Söz konusu dava ile ilgili duruşmalarda, Türk hükümetinin avukatları, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi'nin yetkisinin 22 Ocak 1990'dan sonra tanındığına dikkati çekmişler ve başvurunun bu tarihten önce yapıldığını belirterek Türkiye'nin mahkemede yargılanamayacağını vurgulamışlardı. Kutlu ve Sargın, daha önce de gözaltında bulundukları süre içinde **"kötü muameleye maruz kaldıkları"** gerekçesiyle Türkiye aleyhine Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu'nda başka bir dava açmışlardı.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu, bu davada da Türkiye'nin insan haklarını ihlal ettiğine karar vermişti. Söz konusu dava sonucu Türkiye, Kutlu ve Sargın'a, yaklaşık 3 milyar lira tazminat ödemeye mahkûm edilmişti.

Hamas'dan Parti?

EDİP EMİL ÖYMEN *10 haziran*

Hamas gerçekten parti kuracak mı? Bu konuda geçen günlerdeyorum boldu. Londra'da yayımlanan bir düzine Arapça gazete dergiden biri olan *"Hayat."* Hamas'ın artık terör eylemlerinden vazgeçip siyasi parti kimliğine bürüneceğini yazdı. Bu haber daha sonra biraz yalanlandı. Ancak Gazze'den alınan haberler, Hamas'daki partileşme havasının ciddi olduğunu gösteriyor.

Hamas, İsrail işgali altındaki bölgelerde Filistin Kurtuluş Örgütü'ne 1987'den beri rakip. Örgütteki ılımlılar, bölgede yavaş yavaş benimsenen barış sürecinde *"terörst"* diye nitelenip bir kenara itilmek istemiyorlar.

Oysa Hamas, 1993'de Arafat - İsrail arasındaki barış anlaşmasını yıkmaya yeminliydi. Şimdiyse bölgede meşru bir zeminde faaliyetini sürdürmek istediği artık belli.

Hamas'ın yandaşları da tıpkı FKÖ gibi Gazze'de ve Batı Şeria'da *"demokratik"* yöntemlerle örgütlenmek niteyinde.

Hamas'ın partileşme hevesleri, bir değil, birçok kesimde dile getiriliyor. Hatta bu konuda FKÖ ile de görüşüldüğünü saklamıyorlar. Çünkü amaçları, Filistin Özerk Bölgesi'ni FKÖ ile birlikte yönetmek.

Hem İsrail'e hem FKÖ'ye karşı bir örgüt, hem İsrail'le hem FKÖ ile dost mu olacak artık? Belki de... Bölgesel konjonktür öyle gerektiriyorsa hele...

Ama İsrail için Hamas halen terörist. O kadar ki üç İsraillinin ölümünden sorumlu bir Hamas üyesi ömürboyu, biri de 30 yıl hapse mahkûm oldu geçen günlerde.

Hamas elbette monoblok gövdeli bir örgüt değil. Güvercinlerle şahinler arasında partileşme konusundaki tartışmanın ne zaman ne boyutlara ulaşacağını kestirmek zor. Ancak Hamas'ın İsrail'de ömürboyu cezaevinde kalacak lideri Şeyh Ahmet Yasin'in de partileşmeden yana tavır koyduğunu gösteren kanıtlar var.

İsrail'le hesabı olan bir diğer örgütte de var bu iç hesaplaşmalar. Hamas nasıl ilerki bir aşamada İsrail'le yan yana yaşayabileceğinin hesabını yapıyorsa, Hizbullah'da da bunu andıran bir gelişme vardı. Hizbullah da İran'ın desteğiyle siyasi bir partiye dönüşme sürecine girmişti. *"Demokratik"* Hizbullah Partisi için koşul, İsrail'in, Lübnan'ın güneyinde ilan ettiği tampon bölgeden çekilmesiydi.

Ancak İran'ın Ortadoğu barış sürecine tavrı, Amerikan ambargosu kararından sonra tamamen olumsuzlaştı. Hizbullah hatta Lübnan hükümetine bakan bile vermek üzereydi.

Ama İran'ın bastırmasıyla her şey sil baştan oldu. Frene basıldı. Çıkan tartışmalar yüzünden Hizbullah kongresi bile ertelendi. Sonra da yapılamadı.

Biri İsrail'le anlaşmaya yönelen, öteki İsrail'le savaşmaktan başka çare görmeyen iki şiddet örgütü şimdi yol ayrımında. Biri, belki de rakibi FKÖ ile aynı masaya oturup Gazze - Şeria'da kalıcı barış için reçeteler üretecek.

Öbürü, İran'ın telkinleriyle Ortadoğu barış sürecini aksatmaya çalışacak.

Ama İsrail ile Suriye eğer cidden barış istiyorlarsa her halde İran'ın bu çabaları bir işe yaramayacaktır.

Kokain kralı tutuklandı

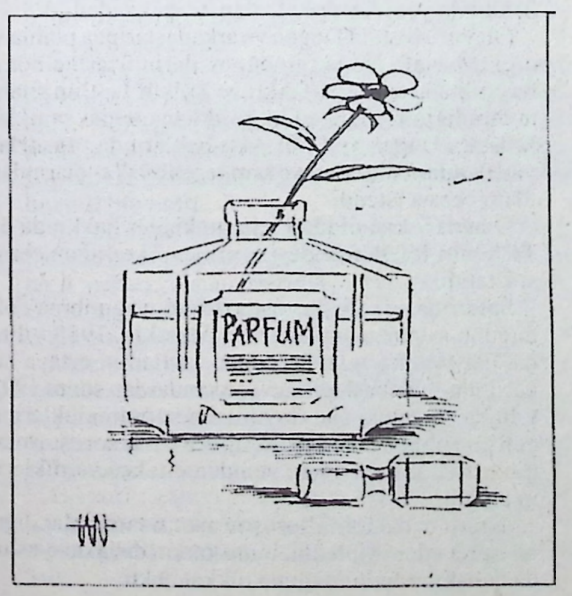

12 haziran

Dış Haberler Servisi - Kolombiya polisi ülkeyi kasıp kavuran kokain kartelerine karşı yürüttüğü savaşta dün büyük bir zafer kazandı. Dünyanın en çok aranan uyuşturucu kaçakçılarından **Gilberto Rodrigez Orejuela** dün gerçekleştirilen süpriz bir baskınla tutuklandı.

Kokain ticareti yapan kartellerin başında gelen **Cali** kartelinin liderlerinden olan 56 yaşındaki Orejuela'nın başkent Bogata'nın 290 km. güneybatısındaki Cali şehrinin Santa Monika mahallesindeki bir eve yapılan baskın sonucu yakalandığı bildirildi.

Orejuela'nın ele geçirilmesi 1993 yılı aralık ayında ülkenin diğer önemli karteli **Medellin**'in patronu uyuşturucu kralı **Pablo Escobar**'ın polis tarafından öldürülmesinden sonra ülkede gerçekleştirilen en önemli operasyon olarak değerlendiriliyor.

Medellin ve Cali kartelleri ABD başta olmak üzere dünya kokain ticaretinin büyük kısmını kontrolleri altında tutuyorlar.

Başarılı operasyon uyuşturucu ile savaş konusunda başarısız olduğu için ABD tarafından baskı altın-

da tutulan Kolombiya Cumhurbaşkanı **Ernesto Samper** için de büyük bir zafer oldu.

Operasyonun hemen ardından bir basın toplantısı düzenleyen Cumhurbaşkanı Samper **"Bu Cali kartelinin başlangıcının sonudur. Sorunun tamamen ortadan kalktığını görene kadar durmayacağız"** dedi.

ABD Başkanı **Bill Clinton** ise Orejuela'nın ele geçirilmesi üzerine Beyaz Saray'da bir açıklama yaparak Kolombiya Cumhurbaşkanı Samper, Kolombiya hükümeti ve ABD Uyuşturucuyla Mücadele İdaresi'ni (DEA) kutladığını söyledi.

ABD Başkanı Bill Clinton'ın açıklaması DEA'nın operasyonda oynadığı rolün ne olduğu konusunda merak uyandırdı.

Kolombiya Savunma Bakanı **Fernando Botero** da DEA'nın operasyona katkısı bulunduğunu açıkladı fakat ayrıntılı bilgi vermekten kaçındı.

Polis yetkilileri Orejuela'nın yerinin kimliği belirsiz bir telefon ihbarı ile belirlendiğini, polisin Orejuelas'ın adamlarından birini takip ederek adrese ulaştığını açıkladılar.

Evi basan polis birlikleri içeride buldukları 4 kişiyi tutuklarken yaptıkları arama sonucunda Orejuelas'ı elinde iki adet tabanca ile bir tahta dolaba saklanmış biçimde yakaladılar.

Yapılan aramada üzerinde 2 bin 300 dolar para çıkan göbekli ve sakallı kartel liderinin polisleri görünce korkuya kapılarak **"Sakin olun çocuklar, beni öldürmeyin.**

Ben barışçıl bir adamım, teslim oluyorum" dediği öğrenildi. Orejuela daha sonra yoğun güvenlik önlemleri altında başkent Bogota'ya götürülerek gözaltına alındı.

17 yıl sonra gelen adalet

YAHYA KOÇOĞLU *12 haziran*

12 Eylül öncesi olayların en kanlılarından olan ve üniversite öğrencilerinin üzerine bomba atılıp taranarak 7 öğrencinin ölümü, 41 öğrencinin de yaralanmasıyla sonuçlanan **'16 Mart katliamı"**nın ülkücü bir polis memuru tarafından gerçekleştirildiği belirlendi.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nca katliamdan 17 yıl sonra hazırlanan iddianamede, kanlı saldırının, polis memuru **Mustafa Doğan** ve ülkücü arkadaşları **Latif Aktı** ile **Zülküf İsot** tarafından gerçekleştirildiği belirtilirken eylemin polis memuru Doğan tarafından planlandığı ve bombanın bu kişi tarafından atıldığı kaydedildi.

Başsavcılığın 1 Haziran 1995 tarihli iddianamesinde, Mustafa Doğan ve Latif Aktı hakkında idam cezası istenirken katliamın üçüncü faili Zülküf İsot'un 1978 yılında Latif Aktı tarafından öldürüldüğü vurgulandı.

12 Eylül darbesi öncesi olaylard polislerin sağcı teröristlere yardım ettiği iddialarını doğrulayan iddianame, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın **'16 Mart katliamı'**ndan kurtulanlar adına avukatlar Cem Alptekin, **Şeyhmus Önen** ve **Hilmi Hanta'nın** 10 Eylül 1992 tarihinde verdikleri suç duyurusu dilekçesinden sonra soruşturmanın derinleştirilmesi üzerine hazırlandı.

İstanbul'da hukuk ve iktisat fakültelerinde öğrenci olan **Cemil Sönmez, Baki Ekiz, Ahmet Turan Özer, Murat Kurt, Abdullah Şimşek** ve **Hatice Özen**'in yaşamını yitirdiği, 41 öğrencinin de yaralandığı olayla ilgili iddianamede, sanıklardan Zülküf İsot'un ailesinin anlatımlarına yer verildi.

Zülküf İsot'un babası **Kahraman İsot** ile annesi **Sultan İsot**, kardeşleri **Şakir İsot** ve **Remziye Akyol**'un ifadelerinde, Zülküf İsot'un olay günü, davanın sanıkları Mustafa Doğan, Latif Aktı ve 2 polis memuruyla birlikte evden ayrıldığı anlatıldı.

İsot ailesinin savcılık ifadelerinde, Ülkü Ocakları Unkapanı Şubesi 2. Başkanı olan Zülküf İsot'un olaydan sonra kendisinin de katliama katıldığını söylediği vurgulanarak, **"Zülküf, olay sırasında yanında polis memuru Mustafa Doğan, Latif Aktı, Sıddık Polat** ve **adlarını hatırlayamadığı başka kişiler olduğunu söyledi"** denildi.

Zülküf İsot'un 1978 yılı temmuz ayında Latif Aktı tarafından Elazığı'da kahvede öldürüldüğünün kaydedildiği iddianamede, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gelen yazıda olay tarihinde polis memuru olan Mustafa Doğan'ın 1979 yılında görevden uzaklaştırıldığının bildirildiği belirtildi.

İddianamede, tanıklarla yüzleştirmek için aranan Mustafa Doğan'ın hiçbir adresinde bulunamadığı belirtildi.

İddianamede, olayın faillerinden olduğu öne sürülen **Sıddık Polat** hakkında **'16 Mart katliamı'**yla ilgili olarak daha önce açılan davanın **'delil yetersizliği'**nden beraatla sonuçlandığı, bu nedenle Polat hakkında yeniden dava açılamadığı kaydedildi.

Olayın Mustafa Doğan ve arkadaşlarınca planlandığı, Mustafa Doğan'ın öğrencilerin üzerine bomba attıktan sonra Latif Aktı ve Zülküf İsot'un silahla taradığının ifade edildiği iddianamede, sanıklar Mustafa Doğan ve Latif Aktı haklarında **"tasarlayarak adam öldürmeye tam teşebbüs"** suçlarından idam cezası istendi.

Olayda 7 kişi öldüğü için bu kişiler hakkında da TCK'nin 450/4. maddesi uyarınca 7 kez idam cezası istendi.

Saldırıda ve soruşturmada devletin ağır ihmali olduğunu savunan avukat Cem Alptekin, 1988 yılında, olaydan kurtulanlar adına katliamın ortaya çıkarılması için başladıkları çalışmalardan sonra 1992 yılında savcılığa suç duyurusunda bulunduklarını, gelişme olmaması üzerine, mart ayında soruşturmanın hızlandırılması için yeniden dilekçe verdiklerini anlattı.

Israrlı çabalarıyla soruşturmanın tamamlandığına işaret eden Alptekin, buna karşın dava dosyasında çelişkiler bulunduğuna dikkat çekti.

OKTAY EKİNCİ *13 haziran*

Geçen günlerde kutlanan **14. Müzeler Haftası**'nı, Ayasofya'nın bahçesinde gerçekleştirilmek istenen bir tiyatro oyunu üzerindeki tartışmalarla geride bıraktık.

Mimar Sinan Üniversitesi'nde tiyatro öğrenimi gören gençlerin, tarih boyunca hoşgörü kültürünü ele alan çağdaş bir gösteriyi, yine tarih içinde hoşgörünün simgesi olan evrensel bir anıtın etkileyici ortamı içerisinde halka sunmak istemeleri, bu kültürden yoksun çevrelerin tepkilerine neden oldu.

Kimi **"liberal"** (!) basın organları da bu gerici tepkiyi adeta kıştırtan yayınlarla **"hoşgörüsüzlüğün"** ekmeğine yağ sürünce, Müzeler Haftası'nın asıl kutlanma gerekçesi ve müzeciliğin Türkiye için taşıdığı önemin vurgulanması gölgede kaldı.

Böylece kamuoyu da yine müzeler ve müzecilik konusunda daha önce ne biliyorsa, o kadarla yetinmiş oldu...

Oysa, bu anlamlı kutlama haftası içerisinde, tarihin **"kavimler kapısı"** olma özelliğini taşıyan böylesi bir ülkenin sahip olduğu kültür zenginliğini korumanın yanı sıra yine bu zenginliği **"korumakla görevli"** uygarlık bekçilerimizin sorunlarının da gündeme getirilip tartışılması, Ayasofya üzerindeki siyasi polemiklerden çok daha önemliydi.

Çünkü, kültür mirasının göz göre göre yağmalandığı ve artık hemen her bitpazarında **"parçalanmış tarihi evlerin"** yine göz göre göre pazarlandığı, dahası tarihsel camilerin bile özgün bezemelerinin sökülüp antika meraklısı sonradan görme zenginlere serbestçe satıldığı bir ülkede, Ayasofya' ya saygının böylesine çağdışı bir gerekçeyle manşetlere çıkarılmasının acaba ne anlamı olabilirdi?

Nitekim, **Müzeciler Derneği** Yönetim Kurulu adına bir açıklama yapan Dernek Başkanı **Füsun Ersoy,** 14. Müzeler Haftası daha başlamadan önce, bu etkinliğin **"uygarlığın bekçileri"** açısından taşıdığı değeri şöyle özetliyordu:

"... aynı duygu ve düşünceyi paylaşan insanların bu alanda büyük bir özveriyle yaptığı bilimsel çabaların dile getirileceği, müzeciliğin gelişimi ve tüm topluma mal edilebilme umutlarının yineleneceği, yapılması gerekenlerin her boyutta tartışılacağı önemli bir hafta..."

Bugün artık Türkiye'nin hemen her ilinde ve özellikle tarihsel mirasın yoğun olduğu bölgelerinde, ister il merkezi olsun, isterse ilçe, hatta sadece örenyeri olsun, yöredeki antik ve kültürel değerlerin saklandığı ve sergilendiği bir müze var.

Müzeciler ise bir yandan bu değerlerin korunması ve halka tanıtılması için çaba gösterirlerken, öbür yandan buldukları bölgede var olan ve özellikle yeni bulunan eserlerin **"yağmacıların elinden kurtarılması"** yönünde kamu görevi sorumluluğunu taşıyorlar.

Bu zorlu görevi yerine getirirken de yine yağmacılığın karşısında **"kamu görevlisi"** olma kimliklerinin dışında hemen hiçbir güvenc eleri bulunmuyor.

Acaba devlet, bu kimliğe ve bu zorlu göreve yakışır bir sosyal ve ekonomik güvenceyi, aralarında arkeologlar, sanat tarihçileri Hititologlar, Sümerologlar, etnologlar, antropologlar, Yunan dilcileri, Latinceciler, mimarlık tarihçileri bulunan, yani kısaca bu ülkenin binlerce yıllık geçmişini belgeleyen, kanıtlayan, araştıran ve yarınlara armağan eden uzmanlardan oluşan müzecilere yeterince veriyor mu?

Acaba yine devlet, bütün bu değerlerin korunmasından dolayı çıkarları zedelenen ve özellikle imar rantları engellenen kimi çevrelerin baskı ve tepkilerine karşı bu özverili koruma kadrosunu yeterinc e koruyabiliyor mu?

Bu soruların yanıtını da yine Füsun Ersoy, Müzeler Haftası'ndaki konuşmasında, **anayasanın 63. maddesini** anımsatarak vermeyi yeğliyor:

"Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması" başlığı altındaki 63. maddede **"Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır"** hükmü yer alıyor. Ne var ki Müzeciler Derneği Başkanı'na göre dünyada yalnızca TC Anayasası'nın öngördüğü bu kutsal görevi yerine getirmek için çalışan kadrolarına devlet gereken önemi ve özeni göstermiyor...

Ülkemizdeki, özellikle kamu görevlisi statüsündeki arkeologlar, bir meslek kurumlarının hâlâ olmamasından kaynaklanan örgütlenme eksikliklerini gidermek üzere 1992 yılında **Arkeoloji ve Arkeologlar Derneği**'ni kurdular. Dernek İstanbul'da da bir şube açarak, uygarlık tarihinin bilim kadrolarını dayanışma ortamında bir araya getirdi.

Bu yıl ise aynı dayanışma ruhuyla, önce **Anadolu Sanat Tarihçileri Derneği,** ardından da **Müzeciler Derneği** kuruldu.

Böylece uygarlığımızı korumakla görevli kadrolar, hem tarihsel mirası, ama hem de **"kendilerini"** korumak üzere örgütlenme yönünde kalıcı adımlarını da atmış oldular.

Bütün bu çabalarını da Müzeler Haftası etkinliklerinde duyurarak, kamuoyunun ve duyarlı çevrelerin desteğini almaya çalıştılar...

Henüz kurucu yönetim kuruluyla çalışmalarını sürdüren Müzeciler Derneği'nin amaçları arasında şunlar yer alıyor:

"Tüm üyelerin ekonomik, sosyal, çalışma ve özlük haklarını koruyup geliştirmek, (...) Anadolu uygarlıklarına ait tüm eserlerin korunması ve sergilenmesiyle ilgili çalışmalara yardımcı olmak (...) yurtiçinde ve yurtdışında elde edilmiş kültür eserlerimizi müzelerimize kazandırmak ve bu konuda her türlü girişimde bulunmak..."

Bu evrensel görev ve amaçtan coşku duyacak herkesin, böylesine anlamlı bir ilke etrafındaki duyarlı örgütlenmeye ya katılması ya da destek olması gerekiyor. Arkeologlar, sanat tarihçileri ve tüm müzeciler, insanoğlunun eşsiz kültür birikiminin ülkemizdeki zenginliğini korumada artık yalnız kalmak istemiyorlar.

Yüz yıl vaktiniz var

Av. FİKRET İLKİZ *14 haziran*

Doç. Dr. **Fikret Başkaya** tahliye oluyor. Yazdıklarının diyetini ödettiniz. **Paradigmanın İflası**'nı kaç kişi okudu? Yazdıkları üzerinde hiç tartışma açtınız mı? Türkiye'nin kalkınması veya **'demokratik toplum düzeni'** yaratmak amacıyla tartışmaktan öte fiilen neleri gerçekleştirdiniz? Cezaevinde bulunan bilim adamlarından birisi şimdi **'özgür.'**

Kitap yazdı, hapse girdi, cezası infaz edildi, şimdi serbest. Aman dikkat edin, **'bölünmez bütünlük'** bölünebilir. Yazdıklarını ve yazacaklarını sakın okumayın. Sadece tartışın. Önerim, Terörle Mücadele Yasası'nın (TMY) 8. maddesi, tartışmak için en uygun maddedir.

Hem güncel, hem de ülkenin demokratikleşmesini bu madde ile sınırladığınızı hiç kimse farketmez. Bir başka deyişle öyle sanıyorsunuz 8. maddeyi yasadan çıkarmak, düşünceyi suç olmaktan çıkarmak için yüz yıl süreniz var. Yüz yıl sonra yazılarından dolayı hiç kimse hapsedilmeyecek.

Belki yüz yıl sonra cezaevinde unuttuğunuz **İsmail Beşikçi**'yi de hatırlarsınız. Sırada gazeteci - yazar **Haluk Gerger** var. Ne Başkaya'nın ne de Gerger'in devlete borcu kaldı.. Ama hepimizin Türkiye'de yaşayan aydınlara, insanlara, gazetecilere, fikir ve düşün adamlarına borcunuz çok. 1991 yılında söz verdiniz, demokratikleşmeyi hükümet programı yaptını, 1993'te söz verdiniz, mutlaka çağdaş olacağınızı ilan ettiniz. Yetmedi, demokratikleşme için **'planlar, programlar'** hazırladınız. Hiç acele etmeyin, yüzyıl vaktiniz var, bol bol kullanabilirsiniz. Nasıl olsa Başkaya tahliye oldu. İsim verip konuşacağınız bilim adamlarından biri eksildi. Nasıl olsa bir sendika başkanını ve bir avukatı cezaevine aldınız. Artılarınız eksilerinizi karşılıyor.

Anayasa tartışmalarına başlayıp bitirene kadar cezaevinde bulunan birkaç gazetecinin cezası da infaz edilmiş olur. Belki **Işık Yurtçu** tahliye olur. Belki Haluk Gerger'in tahliyesini anayasa değişikliğine yetiştirirsiniz. Ama hiç acele etmenize gerek yok. Nasıl olsa Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin sizin için herhangi bir kıymeti yok. Maddeler sizi ilgilendirmiyor. Anayasa değişiklikleri sırasında tartışırken **'fikir ve düşünce özgürlüğünü'** tartışmayı ihmal etmeyin. O zaman sözleriniz güncel olur. Demokrat görünürsünüz. Basında ve ekranda birinci sırada ilk haberde yer alırsınız. Hep tartışıyorsunuz, sürekli ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünden söz ediyorsunuz. Ama ne sözlerinizi tutuyorsunuz, ne de programınızı uyguluyorsunuz. Farkında mısınız bilemiyorum. Artık DGM'lerde görev yapan savcılar, 8. maddenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı olduğunu dile getiriyorlar. Tavsiye ediyorum okuyun. Tartışmalarınıza renk katar. Düşünceyi ve ifade etme özgürlüğünü sağlamanız için yüzyıl zamanınız var.

Cezaevlerinde özgürlük bizim, yüzyıllık yalnızlık sizin olsun. Tarih, cezaevine aldığınız bilim adamlarının, sendikacıların, gazetecilerin, avukatların değerini hep biliyordu, yarın da bilecek. Ama yüzyıl sonra yapamadıklarımız ve tutmadığınız sözler yüzünden **'yargılanacağınız'** mahkemeyi arasanız da bulamayacaksınız. Tarih size sadece gülecek.

Ülkeyi sarsan iki sıcak gün

AYDIN ENGİN *15 haziran*

"İzin verirse eğer
İzin verirse
İstinyeli emekçi kardeşlerim
Doğacak ilk çocuğumun adını
Kavel koyacağım."

Bu dizeler **Hasan Hüseyin**'in. Emekçi sınıfların coşkulu ozanı Hasan Hüseyin'in. Ve yıl 1963.

Türkiye'de grev yasak. İstinye sırtlarında, Kavel Kablo Fabrikası'nda işçiler, demokratik bir hakkı kullandılar. greve çıktılar. Yasal olmayan bir greve. Ardından toplumsal yasaklıklar işledi. Çağ hukuka uymuyordu. Hukuk çağa uydu. Grev ve Lokavt Yasası, Meclis'ten çıktı.

Hasan Hüseyin'in bir oğlu oldu mu? Olduysa adını Kavel koydu mu bilemiyoruz. Bildiğimiz, Kavel işçilerinin Türkiye'nin demokratikleşme savaşımına tartışılmaz katkıları. Zor (zorbalık değil, emir de değil: Zor) demiri kesermiş. Kesti. Demokrasiyi köstekleyen demirlerden biri daha kesildi.

Sonra arkası geldi. 1961'de kurulmuş ve emekleyen TİP, 1965 seçimlerinde Anadolu topraklarıüstündeki bin yıllık uykuyu alışılmadık bir çığlıkla yırttı. Radyodan, örneğin **Mehmet Ali Aybar,** örneğin **Yaşar Kemal** örneğin **Behice Boran, Sadun Aren, Kemal Türkler, Kemal Nebioğlu, Rıza Kuas** sesleniyorlardı:

– İşçiler, köylüler, marabalar, emekçiler!...

Şanlı, coşkulu yıllardı. Yeryüzünde umudun rüzgârları esiyordu. Sömürüsüz, savaşsız bir dünya umudunun rüzgârları. Yedi iklim dört bucakta yankılanan **bağımsızlık** çağrıları **Nasır**'ın Mısır'ını, **Nkrumah**'ın Gana'sını, **Lumumba**'nın Kongo'sunu, **Ben Bella**'nın Cezayir'ini, **Ho Amca**'nın Vietnam'ını, Brezilya'yı, Arjantin'i, Uruguay'ı, Bolivya'yı, Nikaragua'yı sarmıştı ve sarsıyordu.

1967'de DİSK kuruldu. 1946 - 50 arasında Amerika'da eğitilip Türkiye'de sendikal hareketin iplerini ellerine almış Türk-İş elebaşılarının **Amerikan tipi** sendikacılığına karşı biriken öfke ve tepki, Amerika tezgâhlarından geçmemiş, yani kirlenmemiş sendikal önderleri yaratmıştı. DİSK kuruldu ve Türkiye sendikal hareketinde gerçek bir patlama yaşandı. İşveren sendikalara bu kez karşılarında **işgücü** denen metayı hiç de ucuza satmayan ve iyi bir karşılık buluncaya kadar da eğilip bükülmeden direnen bir sendikal örgütlen-

me buldular.

Bu alışılmadıktı. Yadırgandı. İşgücünü ucuza kapatmak iyice zorlaşmıştı. Öfkelendirdi.

Dahası İstanbul'da, İzmit - Kocaeli şeridinde, Çukurova'da fabrikalar kaynıyordu. **"Biz Dikis İş'e geçiyoruz"** diye kalkınan işçileri durdurmak mümkün olmuyordu. Sendikalar Yasası'ndaki engeller, işçilerin DİSK'e dalgalar halinde akışını önleyemiyordu. Alışılagelmiş sindirme yöntemleri, işçilerin ürettikleri alışılmadık demokratik direniş pratikleriyle boşa çıkarılıyordu. Fabrika işgalleri, şalter indirme eylemleri birbirini izliyordu; Haymak, Uzel Türk Demir Döküm, Derby Lastik, Gislaved, İbrahim Ethem, Faber Kalem, Ülker direnişleri DİSK'i nicel ve nitel olarak güçlendirirken işverenler ve 1969'da tek başına ve net bir çoğunlukla seçimi kazanan **Demirel** hükümeti daha etkili çözümler aramaya başladılar.

Buldular da. Ya da bulduklarını sandılar. 274-275 sayılı yasalar yeniden düzenleniyor ve işçilerin sendika seçme özgürlükleri kâğıt üstünde bir hakka indirgeniyordu. Daha da önemlisi Türk-İş dışında bir konfederasyonun, Türk-İş sendikaları dışındaki sendikaların yasal olarak ve olma varlıklarını sürdürebilme olanakları ortadan kaldırılıyordu. Uyarılar, itirazlar sonuçsuz kaldı.

Yıllardan 1970. Aylardan haziranda.

15 Haziran günü DİSK, üyelerine bir protesto yürüyüşü çağrısı yaptı. Daha sonraki günlerde **Mümtaz Soysal'ın "Güzel huzursuzluk"** diye tanımlayacağı -ve o yüzden başının sıkıyönetim mahkemelerinde belaya gireceği- hareketli ve bereketli günlerdi. DİSK'in çağrısı DİSK yöneticilerini bile şaşırtacak bir yankı buldu. İstanbul'un dört (belki on dört, yüz on dört) köşesinden işçi selleri yürüyüşe geçtiler.

Bu zora başvurmayan demokratik eyleme hükümetin tepkisi **zor kullanım** oldu. İşçiler önce polisle, sonra da askerle karşı karşıya geldi. Yer yer çatışma çıktı. Polisler cop, olmadı, silah; askerler dipçik kullandılar. İşçiler de pankart sopalarını ve taşları... Olaylar Kocaeli ve Çukurova'ya sıçradı ve 16 Haziran günü hükümet sıkıyönetim ilan etti.

Büyük basın, TRT ağız birliği etmiş **"ihtilal provası"** diye çığlıklar atıyordu. Kendileri de biliyordu. Bu bir **"ihtilal provası"** filan değildi. İşçiler siyasal iktidarı ele geçirmenin provasını değil, demokratik bir hakkı, **sendika seçme özgürlüğünü** savunmak için alanlara çıkmışlardı ve karşılarında cop, dipçik ve silah bulmuşlardı.

Kazanan işçiler oldu. Yasa tasarıları düştü. DİSK'in önünü kesme planları da suya düştü.

Çareyi bir askeri darbede buldular. 12 Mart 1971'de utangaç bir askeri darbe gerçekleşti. Türkiye'de uğursuz bir dönem başladı. 12 Eylül'le daha uğursuz ve kanlı bir üst sarmala sıçrayacak yeni bir dönem.

Batan Sadece Bankalar mı?..

BÜLENT KIZANLIK *16 haziran*

Üç bankanın faaliyetlerinin durdurulmasının ardından tam 14 ay geçti. Ancak binlerce tasarruf sahibinin çilesi sürüyor.

Politikacılara dert anlatmaya çalıştılar, gösteriler yaptılar, bir fayda umarak gazetelerin kapısını aşındırdılar. Ancak büyük bölümü sigorta kapsamındaki 150 milyon liralardan başka bir şey kurtaramadı.

Herkes topu bir diğerine attı, vaatler ve temennilerle başından savdı. Onları en çok *"Bize mi sordunuz da o bankaya yatırdınız"* türünden yanıtlar kahretti.

Bu ciddiyetsiz yaklaşım, devletin en üst kademelerine kadar yayılmıştı. Faaliyeti durdurulan bankaların, Hazine ve Merkez Bankası denetiminde olması gereken Türk bankaları olduğunu unutup, yerine getirmedikleri görevleri küstahça tavırlarla kapatmaya kalkışan yetkililer, bu insanları kaderlerine terk ettiler.

Sonra ne oldu?

Devlet etkinliğinin hissedilmediği her alanda ne oluyorsa, o oldu. İnsanlar kendi yöntemleriyle çözüm bulmaya kalkışıp, akbabalara yem oldular. Biraz daha açık anlatalım... Bankazedeler kendilerine devlet eli uzanmayınca, paralarını tahsil edebilmenin başka yollarını aramaya başladılar.

Kötü günde akıl veren çok olur ya, bize anlatıldığına göre yine öyle oldu. Ya her gün gidip geldikleri kapatılmış şubelerdeki görevlilerden ya da hatırlı eş - dosttan, tüyolar gelmeye başladı. Eğer, aynı bankadan kredi almış birini bulup, onunla anlaşırlarsa, mevduat alacaklarını tahsil edebilecekleri söylenildi. Bazısına, bizzat o bankadan kredi kulnanan kuruluşların isimleri verildi, bazılarına da *"Kendiniz araştırıp bulun"* denildi.

İzmir'den arayan okurumuz Dr. **Murat Seven,** Marmarabank'taki mevduata karşılık kendisine yapılan bu teklifi kabul etmediğini söyledi. Ancak belki de yüzlerce mudi çaresizlik içinde, *"denize düşen yılana sarılır"* misali bu yolu denemeyi tercih etti.

Fakat şirketler, kapatılan bir bankaya olan kredi borçlarını, parasını kurtarmaya uğraşan mudilere neden ödeyeceklerdi? Tabii ki bunu hayır olsun diye bedavaya yapmadılar. Bankazedelerle sıkı pazarlığa oturup, mevduat alacaklarını yok pahasına satın aldılar. İddialara göre mevduat sahibine bankadaki parasının en çok yüzde 70-75'ini ödediler. Bu pazarlığa girişen çoğu mudi ise parasının ancak yarısına razı oldu.

Bu fırsatçılar arasında, Türkiye'nin sektörlerinde ün yapmış, ihracatta başarılı ve halka açık şirketlerden bazıları da var. Ancak bu konuda yeterli belge bulunmadığı için şimdilik isimlerini açıklamak doğru olmayacak. Ticaret Hukuku uzmanı Prof. **Hayri Domaniç** de bu tür olayları bildiğini ve uygulamanın bugünkü mevzuat açısından yasalara bir aykırılığı bulunmadığını söyledi. Prof. Hayri Domaniç, bankadan mevduat alacağı olan mudi ile kredi borcu bulunan kuruluş arasındaki mahsuplaşmanın banka için iflas kararı çıkıncaya kadar yapılabileceğini ve aralarındaki anlaşmanın ilgili bankaya bildirilmek zorunda olduğunu kaydetti. Prof. Domaniç, *"Bu tür mahsuplaşmanın bildiriminden itibaren kredinin faizi dondurulur. Bu da kredi fa-*

izlerinin yüzde 100-200'lere ulaştığı bir ortamda şirketlerin işine geliyor" saptamasını yaptı.

Bu olayların Marmarabank ve TYT Bank'ta yaşandığı vurgulanıyor. Faaliyetleri durdurulduktan sonra bu bankaların hesaplarını devralan İş Bankası yetkilileri de *"mahsuplaşma formülü"*nü doğruluyorlar. Ancak *"Biz sadece bu konuda gelen başvuruları not ediyoruz, başka bir işlem yapmıyoruz. İflas masaları bu mahsuplaşmaları kabul etmezse, kredi borçlusu ile mudi arasındaki anlaşma geçerlilik taşımaz"* açıklaması yapıyorlar.

Impexbank'ın hesaplarını devralan Emlak Bankası'nın ve Bankalar Birliği'nin Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. **Aydın Ayaydın** ise *"mahsuplaşmanın"* yasal bir uygulama olmadığını savunuyor. Ayaydın'a göre ancak batık bankalardan alacağı olan diğer bankalar, kendileri üzerinden bu bankalara yapılmış havalelerle ilgili hesapları haczedip alacaklarına sayabilirler. Mudilerin ise böyle bir yola başvurması söz konusu olamaz. Ne var ki Türkiye'de hiçbir şey olanaksız değil. Devletten umudu kesen tasarruf sahibi, parasının yarısını alıp, *"tümünü aldım"* diye belge imzalamaya razı olur. Ekonomiye yön veren büyük şirketler kredi borçlarının yarısını, çaresiz bankazedelerin sırtından çıkarırlar. Krediler geri dönmediği için Marmarabank'taki gibi banka iflas eder ve diğer mudiler paralarını kurtaramaz. İşte böyle bir başıbozukluk içinde yaşıyoruz. Batan sizce sadece bankalar mı?..

Yeni Dünya Eskidi mi?..

AHMET TANER KIŞLALI *16 haziran*

Okurlarım fark etmediler, ama iki haftadır yurtdışında idim.

Çeyrek yüzyıl sonra *"Yeni Dünya"*yı yeniden gördüm.

Uçaktan, New York da Washington da bir yeşil denizine gömülmüş gibiydiler. Gökdelenler kenti çevresinin böylesine yeşil olduğunu, ilk keresinde fak etmemiş olmalıyım. ABD başkentinin ise sadece çevresi değil kendisi de yeşil... Yemyeşil!

Kuşbakışı İstanbul'un kıraçlığı, betonluğu, bu kez bana çok daha *"acıklı"* gözüktü. Çıkarın bir Boğaz'ı, İstanbul bitmiş. Yeşili kemirerek İstanbul'u yayanlar, İç Anadolu'nun yoksul doğasını, dünyanın belki de en şanslı coğrafyasına taşımışlar.

Göklerden bakınca, İstanbul denetimden çıkmış kanserli bir vücut gibi görünüyor.

Göklerden Ankara ise artık İstanbul'dan daha yeşil.

İstanbul, yeşili yok ederek büyüyor. (Ve de büyüdükçe küçülüyor.)

Ankara ise büyürken yeşili de beraberinde taşıyor. Bozkır yeşeriyor. Ankara'nın nemi artıyor, yağmuru artıyor, iklimi değişiyor.

Amerika'daki Türkler, Avrupa'dakilerden ve Avustralya'dakilerden çok farklı.

İşçi Türk yok. Çok iyi eğitim görmüş, Amerikan toplumuna kendilerine kabul ettirmiş Türkler var.

Öğretim üyesi, gazeteci, doktor, araştırmacı, iktisatçı, işadamı, sanatçı, bürokrat... Ve de öğrenci.

Washington'da Prof. **Türker Özdoğan**'ın seramik sergisinin açılışında vardım. Çağrılılar hep toplumda belirli bir ağırlığı olan kişilerdi.

Sayın Özdoğan, 1973 yılında, George Washington Üniversitesi'nin seramik bölümünü kurmuş. Halen değişik ülkelerden altmış kadar öğrencisi var.

Kızılderililerin Arizona'daki Havasu kentinden söz etti.

Havasu'nun Kızılderili dilindeki anlamı da Türkçedeki gibi *"hava"* ve *"su"* imiş. Kızılderililer arasında en çok kullanılan dil ise *"Atabaşkan"* dili.

Sergideki yapıtlardan birisinin adı *"Çapultepe"* idi. O da Kızılderililerden alınmış. Zaten *"tepe"* ve *"yurt"* sözcükleri, Kızılderililer arasında çok sık kullanılıyormuş.

Prof. Özdoğan, Kızılderililerin de Orta Asya kökenli olduklarını gösteren araştırmaların arttığını anlattı. Maya dilinde bine yakın Türkçe sözcük bulunmuş.

Havasu kentine, devasa bir seramik kaplumbağa yapıp, armağan etme tasarısından söz etti. Kaplumbağa hem Türklerin hem de Kızılderililerin kültüründe önemli bir yere sahip...

Yeni kurulan Amerika Atatürk Derneği, daha şimdiden çok etkili bazı siyaset adamları ile yakın ilişkiler kurmuş. Washington'un göbeğinde, görkemli bir **"Atatürk Kültür Merkezi"** açma hazırlıkları içinde.

Öte yandan, ABD' deki ikinci kuşak Türkler arasında, basında çok etkili konumlara gelebilmiş olanlar var. Ama Türk hükümeti aymazlık içinde...

Washington'da -çinileri Türkler tarafından yapılmış- büyük ve güzel bir cami bulunduğu halde... Tam altı milyon dolar sarf edilerek bir de Türk camisi yaptırılmış.

İmamı da Türkiye'den, dört bin beş yüz dolar aylık alıyor.

Camiye gidenlerin sayısı ise yirmi kadar...

Geçen yıl ABD'ye *"Kürt sorunu"*nu anlatmak amacıyla gelen, **Orhan Kilercioğlu** başkanlığındaki Türk parlamento heyetindeki milletvekili sayısı da 20. Ve 19'unun dil bile bilmediği, herkesin dilinde.

Ellerinde birer dosya. Dosyada da sorunla ilgili olarak Türk görüşünü anlatan dört sayfalık bir not...

Bunca yıl aradan sonra... Gördüm ki Yeni Dünya eskimemiş!

Ama bir kez daha fark ettim ki... Biz, eskinin güzelliklerini yok etmekte ve çirkinin yeniliklerini eskinin çirkinlikleri ile bütünleştirme çabasında, oldukça yol almışız...

Türkiye'yi ve kentlerimizi yönetenleri zaman zaman uçağa bindirmeli... Önce oralara götürüp tepeden göstermeli, sonra da yönettikleri kentleri ve toprakları...

Acaba yararı olur mu?

Cinayetlerde İslami Hareket bağlantısı

KEMAL YURTERİ / EVİN GÖKTAŞ *17 haziran*

ANKARA - Ankara Musevi Cemaati Başkanı Prof. Dr. **Yuda Yürüm**'e yönelik başarısız bombalı suikast girişimini üstlenen ve 1980 öncesinde MHP'nin yan kuruluşu olarak bilinen **"Türk Yıldırım Komandoları"** örgütünün üyesi olarak eylemlere karıştığı saptanan **İsmet Çalışır**'ın açıklamaları, ülkücülerden şeriatçılara kadar uzanan ilginç ilişkiler ağını ortaya koydu. Yürüm'ün aracına bombayı kendisinin koyduğunu ve daha önce de gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun öldürülmesi çin kendisine teklif yapıldığını açıklayan **"sürpriz itirafçı"** İsmet Çalışır'ın ifadelerinin ihbar kabul edilmesiyle başlayan soruşturma derinleştirilerek sürdürülüyor. Çalışır henüz yakalanamazken Kamera-1 programını hazırlayan **Şeyda Açıkkol** ve **Nafiz Akyüz** ile itirafçının isimlerini vermesi üzerine gözaltına alınan **Hüsnü Aktaş, Emir Kuşdemir** ve **Burhan Kavuncu**'dan sonra dün de Interstar Televizyonu Genel Yayın Koordinatörü **Ardan Zentürk** ve İstihbarat Şefi **Bahri Kayaoğlu** DGM'de ifade vermek üzere polis tarafından gözaltına alındı. Ankara DGM Başsavcılığı, gözaltı süresinin 11 gün olduğunu açıkladı.

Çalışır'ın Interstar muhabiriyle konuşmasına aracılık eden itfaiye eri **Ramazan Demet**'in de dün gce gözaltına alınarak Ankara'ya getirildiği bildirildi.

İstanbul ve Ankara DGM başsavcılarının talimatı üzerine İsmet Çalışır'ın yakalanması için Ankara ve İstanbul polisi alarma geçirildi. Üst düzey bir emniyet yetkilisi, Çalışır'ın yakalanması halinde faili meçhul birçok suikastın aydınlanmasında önemli gelişmelerin sağlanacağını söyledi. Aynı yetkili, gözaltına alınan programı hazırlayan Şeyda Açıkkol ve Nafiz Akyüz, Interstar Genel Yayın Koordinatörü Ardan Zentürk ile İstihbarat Şefi Bahri Kayaoğlu'nun, **"teröristi konuşturup Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden'i hedef gösterdikleri, teröristi ağırlamak ve yataklık etmek"** suçarından gözaltına alındıklarını belirtti. Gözaltında bulunan gazetecilerin 27 haziran günü DGM'ye sevk edilecekleri öğrenildi.

İsmet Çalışır'ın **"İslam düşmanı"** olduğu gerekçesiyle **"öldürülecek ilk kişi"** diye adını açıkladığı Anayasa Mahkemesi Başkanı **Yekta Güngör Özden, "Tehditler bana vız gelir"** dedi. Yanlış anlaşılmaktan üzüntü duyduğunu ifade eden Özden, **"Ben çağdaş bir milliyetçiyim, laikliği savunuyorum. Bundan sonra da savunacağım. Onlarla aramızdaki fark bu"** diye konuştu.

Özden şunları söyledi:

"Gerçek Müslümanlara büyük bir sorumluluk düşüyor. Müslümanlar artık şunu görmeli: Bir kısım insanlar, kendilerini, yaratıcı yerine, Allah yerine koyarak insanlara ömür biçiyorlar. Din adına ödüller, paralar dağıtıyorlar. Gerçek Müslümanların bu sahtekârlara karşı çıkması lazımdır. Bunlar dinin bütünleştirici yanını zedeliyor, ortadan kaldırıyorlar. Bunlar Türkiye Cumhuriyeti'ne ve demokrasiye de düşmandır. Yapmak istedikleri, demokrasiyi, cumhuriyeti ortadan kaldırmaktır. Ama ben altını çizerek diyorum ki, demokrasi bir yaşam biçimidir ve hiçbir özgürlük vatandan daha kutsal değildir. Vatanı olmayanın dini olmaz."

Çalışır'ın İnterstar ekranlarında dile getirdiği itiraflarda, gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu** ile Prof. Dr. **Muammer Aksoy** ve Doç. Dr. **Bahriye Üçok**'un öldürülmelerinden sorumlu tuttuğu isimlerden **Burhan Kavuncu**'nun İslami Hareket örgütünün yayın organı olarak bilinen **"Yeni Yeryüzü"** dergisinin genel yayın yönetmeni, **Yusuf Kerimoğlu**'nun da şeriatçı görüşleriyle tanınan ve antikomünist temalı romanlar yazan **"Hüsnü Aktaş"** olduğu kaydedildi. Çalışır'ın itirafları üzerine gözaltına alınan 3 kişi ile 4 İnterstar çalışanının ilk ifadeleri Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde alındı.

Kavuncu'nun 1978 yılında ülkücü camiadan ayrılarak farklı bir çizgi izlemeye başladığı, günümüzde bir başka şeriatçı örgüt olan İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi'yle de (İBDA-C) yakın ilişki içinde olduğu belirtildi. Türkistan kökenli olan Kavuncu, ülkücüler tarafından **"istihbarat örgütlerine yakın olmak"**la suçlanıyor. Kavuncu, MHP Genel Başkanı **Alparslan Türkeş** ve BBP Genel Başkanı **Muhsin Yazıcıoğlu**'nun da aralarında bulunduğu 391 sanıklı MHP ana davasında yargılandı. Kavuncu, Çalışır'ın itirafları üzerine, Ankara DGM'nin istemiyle gözaltına alındı. Kavuncu'nun, 12 Eylül öncesinde, Ülkü Ocakları İstanbul Şube Başkan Yardımcısı olduğu da saptandı. Kavuncu'nun, İran'la güçlü bağlantıları bulunduğu bildirildi.

Çalışır'ın **"bütün cinayetlerin yönlendiricisi"** olarak suçladığı **Yusuf Kerimoğlu**'nun asıl adının **"Hüsnü Aktaş"** olduğu ve bu isimle antikomünist temalı romanlar yazdığı öğrenildi. Refah Partisi'ne (RP) yakın olarak da tanınan Kerimoğlu'nun, başta **"İzlenim"** dergisi olmak üzere köktendinci görüşleriyle bilinen yayın organlarında yazı yazdığı ifade edildi.

Çalışır'ın itiraflarının ardından gözaltına alınan **Emin Kuşdemir** de Nizamı Alem Ocakları'nın genel başkanlığını yürütüyor. Kuşdemir, Kavuncu ile birlikte 391 sanıklı MHP ana davasında yargılandı.

Çubuk doğumlu olan Kuşdemir, 12 Eylül öncesinde Ankara Abidinpaşa Mahallesi'nin sorumlusu olarak biliniyordu. Eski Ankara Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu mezunu olduğu belirlenen Kuşdemir, şeriatçı görüşleriyle bilinen Dergâh dergisi genel yayın yönetmenliğini de yapıyor.

Kuşdemir, Kerimoğlu ile birlikte gözaltına alınarak Ankara'ya getirildi. Ülkücü kökenli olmalarına karşın İslami bir çizgi benimseyen kişiler tarafından oluşturulan Nizami Alem Ocakları'nın adı son olarak **"Balgat Katliamı"** suçlularından **İsa Armağan**'ın Almanya tarafından Türkiye'ye iade edildiği günlerde duyuldu.

Yürüm'e yönelik saldırının ardından olayı, Armağan tarafından kurulan **"Türk Ülkücü Şeriatçı Komandolar Ordusu"**nun (TÜŞKO) üstlenmesi dikkat çekmişti. Ankara DGM Başsavcısı **Nusret Demiral**'ın talimatı üzerine siyasi polis tarafından her tarafta aranan Çalışır'ın, 1980'li yıllarda MHP'nin bir yan kuruluşu olarak faaliyet gösteren **"Türk Yıldırım Komandoları"** adlı ülkücü bir örgütün aktif elemanı olduğu ve çok sayıda eyleme karıştığı saptandı.

Kahramanmaraş nüfusuna kayıtlı olan 40 yaşındaki Çalışır'ın, 12 Eylül öncesinde ülkücü 30 arkadaşıyla birlikte, **"adam öldürme, fiili tehdit, ruhsatsız silah taşımak, patlayıcı madde imal etmek, bulundurmak, atmak ve bu suçlara başkalarını azmettirmek"** suçlarına karıştığı ve daha sonra yakalanıp tutuklandığı, ancak bir süre sonra cezaevinden firar ettiği, bir daha da yakalanamadığı belirlendi.

Yoklar ve Çoklar

NER KIŞLALI *18 haziran*

t perdelik bir oyunumuz var.

ımesi ve unutulmaması gereken bir ı geçmişle ilgili, ama günümüze ışık n.

bir ışık!

akan telefonla konuşmaktadır. Devlet ... anı, Adalet Bakanı olanına bir ricada bulunur.

Atatürk'ün Türk Dil Kurumu'nun, 12 Eylül'ce kapatılmasından önceki son başkanına bir randevu vermesi ricasıdır bu.

Prof. **Şerafettin Turan,** aynı zamanda -eski üyelerin bir araya gelmesiyle oluşan- Dil Derneği'nin de başkanıdır.

Atatürk'ün miras hakları ve hukuk çiğnenerek yapılan bir tarihsel ihanetin düzeltilmesi için çaba göstermektedir.

Ama Atatürk'ün kurduğu partinin devamı olduğunu öne süren partinin Adalet Bakanı bu randevuyu hiçbir zaman vermez.

Sadece *"dinleme"* ricasında bulunan bakan, Prof. **Türkan Akyol'**dur. Dinleme için zaman ayıramayan da **Seyfi Oktay'**dır!

İkinci perde.

12 Eylül'ün belki de en haksız işleminin -bir ölçüde olsun- düzeltilmesi amacı ile, bir yasa tasarısı hazırlanır. İlgili bakanlıklardan görüş istenir.

Sadece Atatürk'e ihanetin değil, aynı zamanda bir hukuk cinayetinin açtığı yaraya *"pansuman yapılması"* çabasına da Adalet Bakanlığı karşı çıkar.

Dönemin Adalet Bakanı'nın adı Seyfi Oktay'dır!

Üçüncü perde.

ANAP, anayasa değişiklikleri için harekete geçmiştir. Bir tür öncülük görevini üstlenmiştir. Kaldırılmasını önerdiği maddeler arasında, ünlü 134. madde de bulunmaktadır.

Yani Atatürk'ün kurduğu Türk Dil ve Tarih Kurumlarını kapatıp, Atatürk'ün onlara bıraktığı miras gelirlerini iki devlet dairesine peşkeş çeken ünlü madde.

Ve SHP adına partilerarası görüşmelere katılan temsilci, 134. maddenin kaldırılmasına karşı çıkar.

O temsilci, zamanın SHP Grup Başkanvekili Seyfi Oktay'dır!

Dördüncü perde.

Bülent Ecevit, 134. maddenin değiştirilmesi için bir önerge hazırlayıp imzaya açmıştır. Yeterli sayıya ulaşılması için, imzalarını esirgemeyenler arasına CHP'li milletvekilleri de katılırlar. Ama SHP sırtını döner!

CHP Atatürk'ün TDK ve TTK'sının yerini -*"hukuka aykan"* olarak- alan iki *"kukla kurum"*a karşı dava açmıştır. Ama SHP'yi karşısında bulur!

Dört pertelik *"acıklı oyuk"*la ilgili bilgileri *"ilkel"*den aldım.

Önce inanamadım. Ama olayların üç önemli tanığının söyledikleri hep birbirini tamamlıyordu.

Avukat **Erbaşar Özsoy,** halen CHP'nin avukatı ve Parti Meclisi üyesidir. **Ertuğru. Günay,** birleşme öncesi CHP'nin Genel Sekreteri idi. **Sevgi Özel** de, Atatürk'ün kurumunun devamı olan Dil Derneği'nin Genel Yazmanıdır...

Bugün TBMM, sözüm ona 12 Eylül Anayasası'nı *"temizleme"* çabasında... Ama en büyük lekeye dokunan yok!

Bugün iktidar, bir *"özelleştirme isterisi"* içinde... Ama Atatürk'ün devletleştirilmiş, el konulmuş kurumlarını *"yeniden özelleştirme"*yi düşünen yok!

Bugün numaracı cumhuriyetçiler, her Allah'ın günü, Atatürk yıkılmadan *"sivil toplum"* kurulamayacağını, yırtına yırtına haykırıyorlar... Ama Atatürk'ün bir ortaçağ toplumuna getirdiği *"sivil toplum"* kurumlarına karşı işlenilmiş olan cinayete sesini çıkaran yok!

Bugün toplumda Atatürk yeniden doğuyor, Kemalizm yeniden güncelleşiyor... Ama Atatürk'ün kurumları yok, Kemalizmin partisi yok!

Ve de oyun çok...

Perde çok... Sahtekâr çok...

Batak çok, pislik çok, sorun çok!

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Memur Ne İstiyor?

19 haziran

Memur sendikalarının beş yıl önce başlattıkları uzun yürüyüş, kamu çalışanlarının dört gündür başkentin ortasında gerçekleştirdikleri eylemlerle yeni bir ivme kazandı.

20 Aralık 1994 günü, Türkiye çapındaki bir günlük işi bırakma eylemine, bir milyona yakın kamu çalışanı katılmış ya da değişik biçimlerde desteklemişti. Bu eylemin ardından hükümet, *"memur sendikaları"* gerçeğini görmek yerine, soruşturma, sürgün ve para cezaları yağdırmayı yeğledi.

O günden bu yana hakkında soruşturma açılan ve ceza verilen kamu çalışanı sayısı 30 bini geçiyor. Ancak bu baskılar memur sendikalarını yıldırmadı. Yasadışı yollara sapmadan, demokratik istemlerini haykırmayı sürdürdüler.

31 sendikanın yöneticileri geçen perşembe sabahı Ankara'ya geldiler ve Güvenpark'ta oturma eylemi başlattılar. Program şuydu:

İki gün Güvenpark'ta oturulacak. Başbakan **Tansu Çiller**'den görüşme isteminde bulunulacak. Kabul edilirse greli, toplusözleşmeli sendikalar yasasının yaşama geçmesi için kesin söz vermesi istenecek. Görüşme yapılamazsa, Türkiye'nin tüm illerinden memurlar Ankara'ya gelecek ve Kızılay'ı trafiğe kapatacak.

Eylem 17-18 haziran günleri devam edecek. Yine sonuç alınamazsa daha sonra belirlenecek bir tarihte bir günlük iş bırakma eylemine gidilecek.

Program dün akşama dek, öngörüldüğü gibi uygulandı. Haftasonu Kızılay Alanı trafiğe tümüyle kapandı. Anadolu'nun dört bir yanından gelen kamu çalışanları, hiçbir provokasyona meydan vermeksizin istemlerini, bıkmadan usanmadan haykırdılar.

Memurun üç istemi var:

- Grevli, toplusözleşmeli sendika hakkı.
- 20 aralık eylemine katılanlara verilen cezaların kaldırılması, soruşturmaların durdurulması.
- Maaşlarının insanca yaşamaya yetecek düzeye çıkarılması. Birinci ve üçüncü istemler, on binlerce memurun Ankara'ya gelmesine gerek kalmaksızın, sosyal bir devletin doğallıkla yerine getirmesi gereken şeyler. İkinci istem ise hiç olmaması, yaşanmaması gereken bir durum.

Hükümetin, bu istemleri *"susturma"* değil, *"sonuçlandırma"* yolunu seçmesi gerekiyor.

Tek Başına Kalmak

MELİH CEVDET ANDAY *20 haziran*

Anayasa kimi maddelerini değiştirme konusunda Büyük Millet Meclisi'ndeki çalışmaları gazetelerden okur. TV'lerde dinlerken sık sık ağzım açık kalıyor. Neden derseniz, hangi milletvekili hangi partidendir, anlayamıyorum,. Gerçi parlamentodaki temsilcilerimiz kürsüden kanılarını belirtirken özgürdürler, özgür olmalıdırlar; ancak bu durum, onların belli bir partiden seçilmiş oldukları gerçeğini unutturamaz.

Ne demektir bu? Belli bir partiden milletvekili seçilmiş kişinin, partisinin temel siyasal ilkelerine uygun davranması demektir.

Oysa ne görüyoruz, şu ünlü 24. madde konusunda partilerin temel siyasal ilkeleri tümden bir yana bırakılıyor; diyelim bir DYPli milletvekili kürsüye çıkıp, bir RPli gibi konuşabiliyor.

Böylece de, anayasanın kimi maddelerini değiştirme konusunda parti ilkeleri gözönünde tutularak yürütülen olasılık hesapları yanlış çıkıyor. Peki, hangi partiler demokrasinin vazgeçilmez ögeleri idi?

Şu son görünüme baktığımızda, bizim çok partili bir siyasal yaşam içinde bulunduğumuz kolay kolay söylenemez.

İşte, Refah Partisi'nin kendine bunca güvenmesinin nedeni burada ortaya çıkıyor: Öteki partilerle ayrılığımız yapaydır, gerçekte tümü bizim gibi düşünmektedir, diye düşünüyor RP.

Nedir bu ortak düşünce?

Türkiye'nin anayasası Kuran'dır, şeriattır. Şu 24. madde engelini ortadan kaldırıp şeriatı getirirsek çok partili düzene gerek kalmayacaktır. Tanrısına ve peygamberine bağlı kullar olarak hepimiz bir ve eşit olacağız.

O maddeyi kaldırmadan da bugün o durumda bulunduğumuzu söylemek çok mu aykırı olacaktır! Kulluk, kölelik ve bu anlamdaki eşitlik anlayışından kurtulmuş değiliz.

Cumhuriyet'ten sonra kurulan bütün partilerin CHP'den çıkmış oldukları (birkaç sosyalist parti bir yana bırakılacak olursa) yadsınamaz. CHP ise Kurtuluş döneminin ve başlayan kültür devriminin, aydınlanmanın partisi idi.

İşte ondan doğma bütün partiler kültür devrimine, aydınlanmaya karşı olma tutumunda ortaktırlar. RP, bunun açık seçik kanıtıdır ve öteki partilerin üyeleri bu yüzden ikide bir bu partinin dümen suyuna giriyorlar.

Gerçekte iki parti var: Türkiye'nin kurtuluşunu isteyen parti ve Türkiye'nin kölelikte eşit olmasını isteyen parti.

Umutsuzluğa düşmemiz için hiçbir neden yoktur. Biz şimdi azınlık durumunda olabiliriz, ama azınlık olmak hiç de az bir şey değildir.

Unutmayalım ki, tarih doğru düşüncelerinden ötürü tek başına kalmış insanlarla doludur. **Atatürk** de bunlardan biriydi.

Tek başına kalmak sanıldığınca korkunç değildir.

Damping?..

İLHAN SELÇUK *25 haziran*

'Sabah' gazetesinin birinci sayfasındaki renk cümbüşü üzerine sekiz sütuna yayılmış bir sözcük:

DAMPİNG...

Nedir damping?..

Rakipleri vurmak için fiyat kırarak malı pazara sürmektir; satış zararına da yapılabilir; hasmın canına okunursa amaca ulaşılmış demektir. Gazete nasıl damping yapıyor?.. Eskiden 65 kupona verdiği ütüyü şimdi 35 kupona veriyor, 48 kupona verdiği battaniyeyi şimdi 39 kupona veriyor.

Bitmedi...

10 kupona 6 adet Paşabahçe kâse...

30 kupona 8 parça Lila dantel takımı...

98 kupona Schlafgut nevresim...

35 kupona Cem teflon tava...

25 kupona düdüklü çay - kahve seti...

15 kupona Paşabahçe dondurma takımı...

52 kupona Schlafgut pike...

Dahası var..

Saymakla bitmiyor ki...

Haftanın iki günü gelip bizim evin işlerini gören **Fatma Hanım** gazete okumaz, ama içeri girer girmez, köşedeki gazete tomarına dalıp kupon kesmeye başlıyor. Ne var ki el elden üstündür!..

Yayın yaşımanı yeni atılan *'Akşam'* gazetesi hepsini bastırdı; daha dün bir, bugün iki, derken dehşetli bir *'kampanya'*ya başladı:

"Akşam, okurlarına televizyon veriyor!.."

Yalnız televizyon vermiyor ki...

Daha ne ciciler var!..

Akşam'ın reklim kampanyasının ardından, önceki gün haberler yayıldı:

"- Tüm satıcıların taleplerinin toplamı bir milyonu aşmış, Akşam yok satacak!.."

Akşam'ın satışı 60 binden 1 milyona tırmanıp ötekileri bastırıverdi, *"en büyük"* oldu.

Artık okurlar, gazeteleri muhabiri, yazarı, çizeri, haberi, yorumu için almıyorlar.

Anlı şanlı muhabirin yerine battaniye geçti; kırkç yıllık yazarın teflon tavanın yanında değeri kalmadı; ünlü karikatürist düdüklü tencere yanındaon para etmiyor; yazıişleri müdürü Paşabahçe dondurma takımına kurban olsun!..

Okur öldü!..

Yaşasın müşteri!..

Hürriyet Milliyet ve öteki gazeteler de bu yarışın kervanına katılıyorlar!.. Cumhuriyet ne yapsın?.. Bizim bir tanıtma tümcemiz vardı: *"Cumhuriyet yalnız gazete verir!.."*

Geçen gün bir dost:

"- Artık bunun gibi laflar geçmiyor" dedi, *"siz de renkli gazete olun, promosyon yapın!.."*

Gazeteler büyük holdinglerin pazarlama broşürlerine dönüştü; *'seksi'* fotoğraflar yığınından baldırbacak ve silikonlu memeleri ayırıp teflon tava, dondurma takımı, nevresim, çarşaf ve battaniye yığınlarını aşarak haberlere ulaşmak güçleşti!.. Kimi zaman bu gıllıgış ortasında bir köşe yazarının kenarına vesikalık resmi iliştirilmiş yazısı göze çarpıyor.

Ne yapmalı?.. Ben Cumhuriyet'in yöneticilerinin yerinde olsam, **Rahmi Koç, Sakıp Sabancı** olmazsa bir başka işadamına başvurup önerirdim:

- Biz de sizin malları pazarlayalım, bir elde milyonu aşarız, ikimiz de kazanırız.

Ne dersiniz sevgili okurlar?..

Yapalım mı şu işi?..

Uzayda tarihi buluşma

26 haziran

Dış Haberler Servisi - 'Soğuk savaş'ın en 'soğuk' günlerinde uzayda kısa bir buluşma gerçekleştiren ABD ile Rusya, 20 yıl aradan sonra bir kez daha buluşuyor. Amerikan uzay mekiği **Atlantis** ile Rus uzay istasyonu **Mir** bu hafta birbirlerine kilitlenerek beş gün süreyle ortak çalışma yapacaklar.

ABD'nin Florida eyaletinde bulunan Kennedy Uzay Üssü'nden önceki gece fırlatılması planlanan Atlantis'in yolculuğu, şiddetli fırtına nedeniyle ertelendi. Atlantis'in bugün veya yarın fırlatılması ve yola çıktıktan iki gün sonra Mir Uzay İstasyonu'na ulaşması bekleniyor.

Sibirya üzerinde gerçekleşecek olan buluşma sırasında Atlantis, 9 yıldır uzayda bulunan Mir Uzay İstasyonu'na kilitenecek. 5 Amerikalı astronot ile 2 Rus kozmonot taşımakta olan Atlantis, beş gün sürecek olan ortak çalışmaların ardından, Mir'de bulunan 2 Rus kozmonot ile bir ABD'li astronotu alarak dünyaya dönecek.

ABD ile Ruya arasındaki ilk uzay randevusu, 1975 yılı temmuz ayında gerçekleşmişti. Amerikan uzay mekiği **Apollo** ile Rus uzay mekiği **Soyuz**'un kısa buluşması, uzay araştırmalarında yeni bir çığır açmıştı.

Atlantis ile Mir'in tarihi buluşması için çok kesin hesaplar yapıldı. NASA yetkililerinin verdiği bilgiye göre, iki ukazy aracının kilitlenme zamanı konusunda yapılan hesaplarda hata payı yalnızca 3 dakika. Mekiğin koordinatlarında ise yalnızca 5 santimlik bir sapma söz konusu olabilecek.

Atlantis - Mir buluşması, ABD ile Rusya'nın ekonomik sıkıntı nedeniyle uzay araştırmalarında duraklama yaşadığı bir dönemde gerçekleşiyor. NASA'nın bütçesi Amerikan yönetimi tarafından kesintiye uğrarken, büyük bir ekonomik darboğaz yaşayan Rusya, teknolojisini yenileyememenin sıkıntısını yaşıyor.

ABD ile Rusya, ortak uzay araştırmaları çerçevesinde 9 buluşma daha yapmayı planlıyor. Ortak çalışmalar, 1997 yılında kurulması planlanan uluslararası uzay istasyonuna hazırlık amacını taşıyor. Söz konusu uluslararası istasyonun, 2002 yılında göreve başlaması hedefleniyor.

Aziz Usta

MAHMUT T. ÖNGÖREN *27 haziran*

Sizi televizyonda izledim. Hastanedeki yatağınızda uzanmış yatıyordunuz. Size hayranlık duyuyorum. Tüm yaşamınız boyunca tek başınıza nasıl haksızlıklarla boğuştunuzsa, hastanedeki yatığınızda da öyle tek başınıza yatıyordunuz.

Ama kesinlikle yalnız değildiğiniz. Bunca umarsızlıkların, aymaklıkların, köşe dönücülüğün, hainliğin, gaddarlığın, şiddetin, çıkarcılığın, kötülüğün, bencilliğin içinde yalnız ve tek başına değildiniz. Size ödememiz gereken çok, ama çok büyük borcumuz var. Sizi ki bizleri Aydınlar Dilekçesi'nin çevresinde topladığınız zaman, *"Benim, halkıma borcum var. 12 Eylül'e karşı çıkmayız"* demiştiniz. Oysa daha Aydınlar Dilekçesi'ne gelmeden önce, bizler size karşı çoktan borçlanmıştık.

Yıllarca önce, ben daha lise öğrencisiyken, geç saatlerde köprüden Kadıköy'e giden vapurda çevrenizdekilerle yaptığınız söyleşilerde, sizinle henüz tanışmadığım için uzaktan sizi dinlerken *"Bu adama borçlanıyorum"* diye düşünmüştüm. Bu düşüncelerime pek anlam veremeden...

Yıllarca sonra benimle ve benim yaşımdakilerle beraberliğiniz başladığında tüm karanlıklara ve zorluklara karşın ne denli mutlu olmuş, coşkuyla dolmuştuk. Çünkü bilincimizin en iyi şekilde değerlendirmesini sizinle yaşadık. Dahası, sizinle de ileride yaşayacağız. Genç kuşaklar da yaşayacak, gelecekteki kuşaklar da yaşayacak... 1964 yılında evlendiğimde, İstanbul'da nikâhımızı kıyan belediye başkanının, eskiden valilik yapmış kişinin, sürgüne gönderildiğiniz Bursa'da sizi aç bıraktığını yıllarca sonra sizden öğrendiğimiz de ne denli öfkelendiğimi nasıl anlatsam **Aziz** Usta? Ama işte siz televizyondaki görüntüde, hastane odasında tek başınıza yatıyor ve yaşamınızın tüm yorgunluklarını tek başınıza yüklenmiş gibi görünürken hiç de tek başınıza değilsiniz. Herkes o odada, sizinle beraber, Aziz Usta. Sizin gibi haksızlıkların, eziyetlerin, işkencelerin en ağırını çekmiş; ama eğilmemiş, kırılmamış ve bükülmemiş ve mücadelesini yılmadan sürdürmüş; bilincini, usunu hiç yitirmemiş herkes o odada sizinle beraber... Kişisel çıkar peşinde koşmayan herkes... Belki kimeliri artık yaşamıyor. Yaşamları karanlık kurşunlarla acımasız yöntemlerle son bulmuş, tanıdık tanımadık herkes orada... Belki aralarında hiç karşılaşmadığınız, tanışmadığınız kişiler de var. Onlar da TV kamerasının bizlere gösterdiği kaleminizi, gözlüğünüz, notlarınızı yazdığınız kâğıtlarınız arasında dolaşıyor. Elbette okurlarınız da... Ve çocuklar, Aziz Usta. Geleceğin büyükleri çocuklarınız. Düşünün bir kez, çocuklarınız da... Onlar da odanızı doldurmuşlar. Bundan daha büyük mutluluk olur mu? İzin verirseniz, bizler de odanızda olmak istiyoruz. Bizlere büyük mutluluklar verdiniz. Her şeye karşın, sizinle mutluluğu sonsuza dek yaşayacağız. Teşekkürler, **Aziz Usta.**

"Yine Düşünce Özgürlüğü Yine Türkiye" (Yazarlarımızın yeni görüşleri, yeni görüşleri, yeni uyarıları), Can Yayınları, İstanbul 1995.

Mübarek'e suikast girişimi

27 haziran

Dış Haberler Servisi - Mısır Devlet Başkanı **Hüsnü Mübarek,** Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da dün silahlı saldırıya uğradı. Mübarek, saldırıdan yara almadan kurtulurken sayılarının 6 olduğu bildirilen suikastçılardan 2'si öldürüldü. Şeriatçı Arap terör örgütleri saldırıyı desteklerken diğer ülkeler, Mübarek'in suikast girişiminden kurtulmasını **'Ortadoğu barışı için çok sevindirici'** olarak nitelendirdiler.

Afrika Birliği Örgütü (OAU) zirvesine katılmak için

dün sabah Addis Ababa'ya giden Mısır Devlet Başkanı Mübarek, Mısır'dan getirilen özel zırhlı aracıyla havaalanından kent merkezine doğru yola çıktı. AFP ajansının haberine göre üç limuzinden oluşan konvoyun Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) temsilciliğinin önüne geldiği sırada yan sokaktan çıkan iki otomobil, Mübarek'in aracının önünü kesti.

Otomobillerin arkasından koşarak konvoya yaklaştıkları bildirilen 4 saldırgan, ellerindeki Kalaşnikof tipi otomatik tüfeklerle Mübarek'in aracına ateş açtı.

Bu sırada, çevre binalarda mevzilendikleri bildirilen 2 suikastçı da Mübarek ve Mısır Dışişleri Bakanı **Amr Musa**'nın araçlarına ateş etti. Aracının zırhlı olması nedeniyle saldırı sırasında Mübarek yara almadı.

Mübarek'in korumalarının ateşe karşılık vermesi üzerine çıkan çatışma sırasında saldırganlardan 2'si öldü; diğer 3 saldırgan ise otomobillerine binerek geldikleri yoldan kaçtılar.

Çatışmada, Etiyopyalı korumalardan 2'si de öldü. Saldırı sonrasında Mübarek'in limuzininin üzerinden en az 12 kurşun izi kaldığı bildiriliyor. Olay yerinde daha sonra yapılan araştırmalarda, suikastçıların bir hafta önce bölgede bir ev kiraladıkları ortaya çıktı. Evde yapılan aramada, Kalaşnikof silahlar, el bombaları ve bir adet zaman ayarlı bomba bulundu.

Olaydan sonra **'Talih el-Fetih'** adlı bir terör örgütü adına uluslararası haber ajanslarını telefonla arayan bir kişi, saldırıyı desteklediklerini söyledi. Mısır'ın en militan gruplarından biri olan örgütün bildirisinde, **"Bu eylemi kutsuyoruz. Mübarek, bu sefer kurtulabildiyse de bir dahaki sefere kurtulamayacak. Tabutuna son çiviyi kendi ellerimizle çakacağız. Ondan intikam alacağız. Dinin hakir görülmesini kabullenmeyeceğiz"** ifadeleri kullanıldı.

Söz konusu örgütün, 1981 yılında dönemin Mısır Devlet Başkanı **Enver Sedat**'ı öldürdükten sonra çökertilen, ancak sonra yeniden canlanan **'Cihad'** adlı terör örgütünün askeri kolu olduğu, ancak daha sonra bu örgütten ayrıldığı bildiriliyor. Mısır'daki şeriatçı grupların en kanlılarından biri olan örgütün bugüne dek 25 üyesi ölüm cezasına çarptırıldı. Mısır Devlet Başkanı Mübarek, geçen cumartesi günü örgütün iki üyesinin ölüm cezasını daha imzaladı.

İsrail ile Arap ülkeleri arasında barışın yerleşmesi için en çok uğraş veren liderlerden biri olan Hüsnü Mübarek, Ortadoğulu şeriatçı terör örgütlerinin ölüm listelerinde ilk sıralarda yer alıyor. Mısırlı lider, bugüne dek en az 4 suikast girişiminden kurtuldu.

Mübarek'in selefi olan eski Mısır Devlet Başkanı **Enver Sedat**, 1981'de **'Cihad'** adlı bir terör örgütü tarafından öldürülmüştü.

1978 yılı eylül ayında İsrail ile barış masasına oturarak Camp David Atlaşması'na imza koyan Enver Sedat, İsrail ile barış antlaşması imzalayan ilk Arap lider olmuştu. Ancak bu antlaşma, Sedat'ı aşırı dinci Arapların hedefi haline getirdi. Enver Sedat, 6 Ekim 1981 günü, 1973 Arap - İsrail Savaşı'nda Mısır ordusunun kazandığı zaferin 8. yıldönümü için düzenlenen geçit töreninin izlerken otomatik silahla öldürüldü. O dönemde devlet başkanı yardımcısı olan Hüsnü Mübarek, Sedat'ın öldürülmesi üzerine devlet başkanlığı koltuğuna oturdu.

Terör grupları, Mısır'da 1992 yılı Mart ayından beri hükümeti devirmek için kanlı eylemler düzenliyorlar. Ülkedeki şiddet ortamında bugüne kadar 800 kişi öldü. Mısır Başbakanı **Atıf Sıdkı**, İçişleri Bakanı **Hakan El Elfi** ve Enformasyon Bakanı **Safvet El Şerif** de daha önce suikast girişimlerine uğradı.

Mübarek'e yönelik suikast girişimi, Arap ülkeleri ve İsrail tarafından kınandı.

İsrail Başbakanı **İzak Rabin**, Mübarek'in saldırıdan kurtulmasından büyük memnunluk duyduğunu söylerken aşırı dinci terör örgütlerinden **'Müslüman Kardeşler'**de bu görüşe katıldığını açıkladı. Örgüt tarafından yapılan açıklamada **"Allah'a şükür, Mübarek'e yönelik saldırı başarısız oldu"** dendi.

Öte yandan, Arap Birliği, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), Suriye, Ürdün, Libya ve Fransa da saldırıyı kınadı.

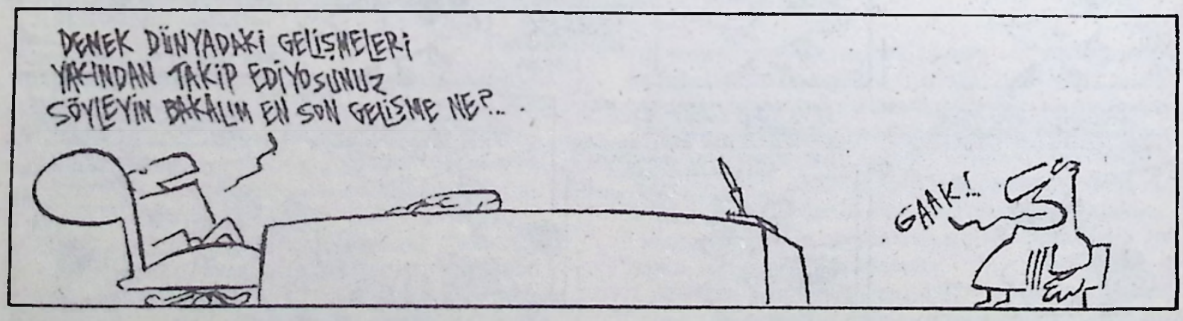

Yunus Nadi'yi andık

29 haziran

Gazetemizin kurucusu Yunus Nadi, ölümünün 50. yılında Edirnekapı Şehitliği'ndeki mezarı başında anıldı.

Gazetemiz İmtiyaz Sahibi Berin Nadi, Genel Yayın Yönetmenimiz Orhan Erinç, Müessese Müdürümüz Erol Erkut ve Cumhuriyet Vakfı Genel Müdürü Oktay Kurtböke'nin katıldığı anma töreninde Yunus Nadi'nin anısına saygı duruşunda bulunularak mezarına çiçek konuldu. Akşam da Türk İslam Eserleri Müzesi'nde 1995 Yunus Nadi Ödülleri dağıtım töreni yapıldı.

"ev" deyince
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

Yaşamı mücadeleyle geçen Aziz Nesin, kalbine yenik düştü

O'nu arayacağız

Türk edebiyatının en üretken yazarlarından Aziz Nesin, önceki gün Çeşme'deki imza günü sonrası saat 01.05'te, 80 yaşında öldü.

Cenaze, otopsi yapılmak üzere İÜ Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'ne getirildi. Defin, bilimsel araştırmalar sonuçlandıktan sonra yapılacak.

Vakfın bahçesine gömülecek olan Nesin'in mezarının yerini, ailesi ve vakıf yönetim kurulu üyeleri dışında kimse bilmeyecek.

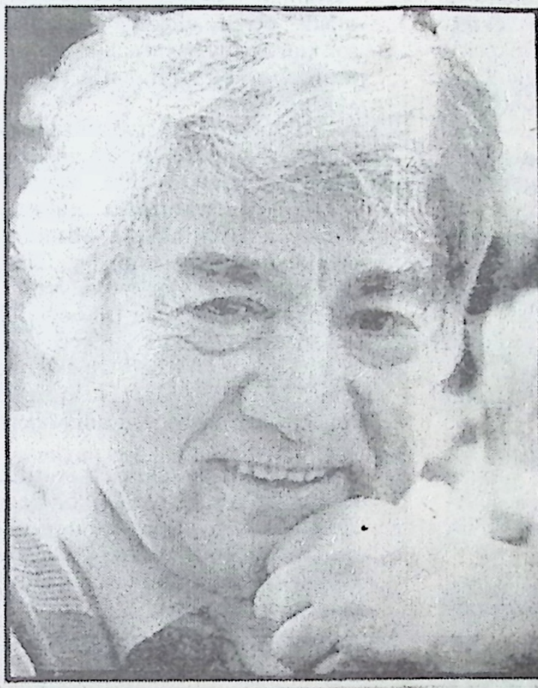

AZİZ NESİN'LE SON RÖPORTAJ

'Türkiye susuyor, ben susamıyorum'

BAKANLAR KURULU KARARI ÇIKTI

Nesin, vakfının bahçesine gömülecek

Anayasa'da değişiklik

Meclis 12 Eylül'e yenildi

Huzursuzluk büyüyor

Anayasa ANAP'ı böldü

Liderler anlaşamıyor

Ara seçim tartışması

250 kişi gözaltında

HADEP davası gergin başladı

Kuzey Irak'a baskın operasyon

Kuzey Irak

ABD arabulucu

Moskova'yı uyarıyor

Basayev'den tehdit

Ermenistan seçimleri

Petrosyan'ın zaferi

Show TV'nin cezasına durdurma

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Ayakta Öldü...

Kim demiş, hanımlar kendi işini kuramaz diye?

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Çiftington and Suud El Neco...

'Anıtkabir simge değil'

1 temmuz

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Melih Gökçek,** Anadolu uygarlığına duyduğu tepki nedeniyle Ankara'nın amblemini **"Hitit Güneşi"** yerine, **"cami"**ye çevirdi. Camili ambleminin mimarı **Cem Gül,** Anıtkabir'in, Türk tarihinin geçmişi ve geleceğini simgelemediğini belirterek **"Anıtkabir yalnızca Atatürk'ün yattığı yerdir"** dedi. Eski Kültür Bakanı **Ercan Karakaş,** cami ambleminde bir zorlama gördüğünü ve sanki İstanbul'a gönderme yapılmak için uğraşıldığını kaydetti.

DSP Ankara Milletvekili **Uluç Gürkan,** Gökçek'in ısrarlı tutumunun temelinde **"Tanrı"** yerine **"caminin"** putlaştırılmasının yattığını söyledi. Gökçek'i şovmen olarak nitelendiren Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Sekreteri **Mehmet Cengiz** de, Gökçek'in gündemde kalmak için tüm yolları denediğini ve ideolojisinin laikliğe karşıtlıktan kaynaklandığını bildirdi.

Melih Gökçek'in Türk-İslam sentezi düşünü gerçekleştirmek için açılan amblem yarışmasında 250 milyon liralık para ödülü kazanan Hacettepe Üniversitesi Grafik Bölümü mezunu Cem Gül, **Cumhuriyet**'in yeni amblem ile ilgili sorularını yanıtladı.

Ambleminde, Ankara'nın en yüksek iki yeri olan Atakule ve Kocatepe Camisi'ni seçtiğini kaydeden Gül, bu iki yapının cumhuriyet öncesi ve sonrasını sembolize ettiğini vurguladı.

"Anıttepe'de bulunan Anıtkabir de yüksek yapılardan biri. Neden onu tercih etmediniz" sorusuna Gül, **"Anıtkabir, başkentin ne geçmişini ne de geleceğini simgeler. Anıtkabir yalnızca Atatürk'ün yattığı yerdir"** yanıtını verdi.

Gül, İstanbul'un minareleri içeren amblemine işaret ederek **"Neden Ankara'nın ambleminde de minare olmasın?"** dedi.

Büyükşehir belediyesinden alınan bilgiye göre, Gökçek, kâğıttan zarfa, otobüsten beton dökümlerine kadar her şeye **"cami"** amblemini yerleştirecek. Öncelikle, büyükşehir belediye amblemi değiştirilerek her türlü baskı, rozet ve karşılıklı yazışmalarda yeni amblem kullanılacak. Amblemin yeni kullanımı için harcanacak para miktarı konusunda bir bilgi verilmedi.

Ercan Karakaş, Cumhuriyet'e yaptığı açıklamada, yeni amblemde bir zorlama görüldüğünü ifade etti. **"İstanbul'u simgeleyen minareler tarihle özdeşleşmiştir"** diyen Karakaş, bu özdeşleşmenin Ankara için söz konusu olamayacağını belirterek **"Minareler, İstanbul'un siluetidir. Fatih'ten beri böyle. Zorlama yoktur"** dedi.

DSP Ankara Milletvekili **Uluç Gürkan,** yeni amblemi **"Gökçek'in putu"** görüşüyle değerlendirdi. Gürkan şunları söyledi:

"Hz. Muhammed'in mabette kırdığı putlara benziyor. Tipik bir din istismarı. Bu amblemi seçerek münafıklık etmişler. Gökçek, 'Tanrı yerine camiyi koydum' **demek istiyor."**

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Genel Sekreteri **Mehmet Cengiz,** Gökçek'i, başkentin kimliğini siyasi iradeye göre belirlemekle suçladı. **"Gökçek'in yaptığı keyfi bir idari işlemdir"** diyen Cengiz, idari işlemlerde kamu yararının öncelik taşıdığını ifade ederek şunları söyledi:

"Oysa Melih Gökçek bu tutumu ile demokratik kamuoyuna karşı ideolojik mücadele vermektedir. Amacı laikliğe karşı tutum sergilemektedir. Cumhuriyet başkentini cami minareleri simgeleyemez. Gökçek, karşılığında maaş aldığı asli görevini yerine getirsin yeter."

Yürü Bre Hızır Paşa!

DİNÇ TAYANÇ *2 temmuz*

*'Can ormanı'*nın yanık kokusu, çam ormanlarının yanık kokularına karışıyor... incecikten bir kız sesi *"Uzundu, usuldu Dedem'in boyu"* diye can **Pir Sultan**'a; yanık ağaçların dallarından yükselen sirenlerin sesi, çamlara ağıt yakıyor...

Yüzyıllardır yakıla yakıla ne canlar tükenmiş, ne çamlar, ne de ozan dilleri... *"İkinci ölmem bu şeytan-ı lain / Pir Sultan ölür ölür dirilir"* diyor biri yüzyılların gerisinden; diğeri yanıtlıyor yüzyıllar sonrasında: *"Sen yanmasan / ben yanmasam / nasıl çıkar karanlıklar / aydınlığa!"*

Durup derinden soluklanıyorum, yangınların soluksuz havasında. Pir Sultan'ın ardından el oğuşturan **Hızır Paşa** takılıyor usuma. Bir soluk daha, Hızır Paşa'lar nice çoğalmış, Aydınlanma uğruna yakıla yakıla tükenmeyen aydınları yaka yaka!!!

Pir Sultan'ın *"davacısı"* gün o günden, gün bugüne *"aklanabilmiş"* değil; kim anımsar Hızır Paşa nam katili? Ama Pir Sultan, hâlâ ve yenidenliğine yenidenlik katarak yaşıyor!

Sıvas canalımında yanarak, dumandan boğularak yiten aydınların *"davalıları"*nı, ha gayret bi gayret aklayan *"adaleti"* (!) kim aklayacak?

Ya da birbiri ardınca yakılan ormanları karara büründürenleri de aklayacak mı adalet!!!

Mevkute takımına göza tmaya, TV'yi açmaya korkuyorum bugün. Çünkü bugün, dünü unutmuş gibi yaparak, yarınları akla getirmemeye çalışacaklarının korkusunu duyumsuyorum içimde. Tıpkı, yarını karartacak hocaefendiler (!) bugünden *"yaldızlamalarından"* korktuğum gibi...

Hocaefendi aklıma takılınca, ister istemez düşünüyorum, *"Acaba, Hızır Paşa da böylesine mazlum yüzlü, sulusepken bakışlı bir adem miydi ve de böylesine yüz sürülür müydü eteğine?"* Hocaefendi'yi etekleyenler aklıma düşüyor bu kez de...

Kimine akıl erdirebiliyorum (!) Eh, ne de olsa

"onların" herkesle, *"şeytan-ı lain"* bile olsa, görüşme hak ve özgürlükleri var!!!

"Birine" akıl erdirebilmem ise mümkün değil! Tıpkı, nasıl olup da "iktidar-ı lain" olabildiğine erdiremediğim gibi!!!

Dün, Hızır Paşa'lar, ardlarındaki *"bir gün devrilecek"* padişahların *"dikliğine"* dayanıp Hızır Paşa oluyorlardı. Ya bugünkiler? Onların, *"kınlacak"* çarkları kim ola ki?

Kafamdaki sorunun yanıtını; bakmaktan, açmaktan korktuğum *"medya (!)!"* veriyor. Sayfalar ve ekranlar kara yobaz çetelerinin *"elebaşları"* ile dolu... Olmayan akıllarına ne gelirse *"hırlıyor"*lar! Karşılarında *"sözüm ona"* Cumhuriyet'in sunucuları (!), gazezeticileri (!), bilim adamları (!)... Düpedüz *"çanak tutuyorlar!"* (Bırakılsalar yalayacaklar bile...)

Gazetecilik ile "züccaciyecilik", "mefruşatçılık" ya da *"korsan yayıncılığı"* karıştıranlar, *"satılabilmek"* için her şeyi göze almış durumda. Ya aynı *"satış"* için her şeyi sineye çeken sosyal (!) ve de demokrat (!) politikacılara ne demeli?

Düşüncelerimin burasında, aklıma **Dostoyevski**'nin *"Suç ve Ceza"* adlı romanından iki alıntı gelip oturuyor:

-"Namuslu insanlar, yasalarla sınırlanmadıkları zamanlarda bile namuslu olmak zorundadırlar."

- Toplum birini bünyesinden atmak istediğinde, ille de tekme ile kovalamaz. Daha da aşağılamak için, süpürgeyle süpürür!"

Şeytanım, omzuma tüneyip *"Suç: Sabit! Ceza;"* diyor. (Sorarken bir yandan da eliyle süpürme hareketi yapmaktan geri kalmıyor şeytanoğlu şeytan!)

Ana fikir: Suç, Aydınlanma ise, yanmaya razıyız.

Ana fikrin ana fikri: Yakıla yakıla karanlığa gömüleceksek, yakmayı öğrenmemiz gerek-şarttır!

Hitit Güneşi'ne 60 bin imza

3 temmuz

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Ankaralılar, Anadolu uygarlığını temsil eden Hitit Güneşi ambleminin değiştirilmemesi için direniyorlar. Çağdaş Türkiye Platformu ve 10 demokratik kitle örgütünün, Hitit Güneşi'nin kaldırılmaması için başlattıkları imza kampanyasında 2 günde yaklaşık 60 bin imza toplandı.

Çağdaş Türkiye Platformu Sözcüsü **Semay Taneri,** Hitit Güneşi'nin kaldırılmaması için Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Eğit-Der, TOBAV, Çağdaş Hukukçular Derneği, Ankara Taban Oluşumu, Kadın Platformu, Ankara Tabipler Odası, AFSAD, Sanat Kurumu, Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği ve Açıköğretim Fakülteliler Derneği'nin açtıkları kampanyanın büyük ilgi gördüğünü söyledi. Taneri, Ankaralıların iki gün içinde yaklaşık 60 bin imza atarak kampanyaya destek verdiklerini açıkladı.

Bir kentin vatandaşı olmanın, acıda sevgide, mutlulukta ve hüzünde bütünleşmek anlamına geldiğini belirten Taneri imza kampanyasının 5 temmuza kadar süreceğini kaydetti. Çağdaş Türkiye Platformu Sözcüsü Taneri kampanyaya katılmak isteyenlerin Kızılay'daki Gima, Zafer Çarşısı, Yüksel Caddesi, Mülkiyeliler Birliği ve Kavaklıdere Karum önündeki görevlilere imzalarını verebileceklerini bildirdi.

Başbakan Yardımcısı ve CHP Genel Başkanı **Hikmet Çetin** de Anadolu uygarlığını temsil eden Ankara ambleminin değiştirilmesine tepki göstererek **"Böyle çağdışı konularla uğraşarak bunları kullanarak mesaj verilmeye çalışarak Türkiye'yi bir yere götüremezsiniz"** dedi. Çetin, Türkiye'nin ileriye götürülmesinin, 2000'li yıllara taşınmasının zorunlu olduğunu vurguladı.

ANAP'lılar ise Hitit Güneşi konusunda görüş ayrılığına düştüler. Ankara'nın cami, Atakule ve kale surlarını temsil eden yeni amblemine destek veren ANAP Ankara Milletvekili Mehmet Nedim Budak, yeni amblemin Ankaralılarca memnunlukla karşılandığını ileri sürdü.

Anavatan Partisi Genel Başkan Yardımcısı İmren Aykut, Ankara'nın yeni amblemini beğenmediğini vurgulayarak camilerle sembolize edilen kentin İstanbul olduğuna dikkat çekti.

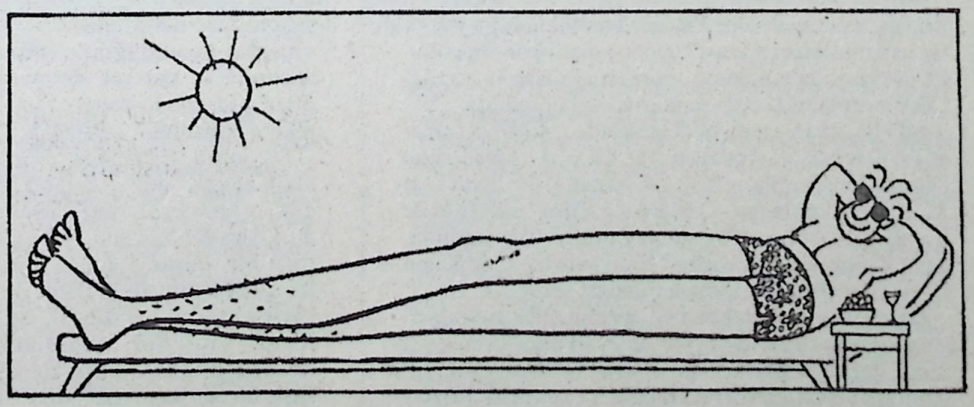

Ekranda kavga kızıştı

HÜLYA KARABAĞLI *4 temmuz*

ANKARA - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), birer günlük kapatma cezası verdiği Kanal 6, Show TV ve Kanal D'deki ağır eleştiriler içeren yayınlara karşı hakaret davası açmaya hazırlanıyor. Mesaj FM ve HBByi de Aczmendi tarikatı liderinin görüşlerini yayımlayarak **"toplumda nefret duyguları uyandıracak dinsel ayrım yaptıkları"** gerekçesiyle uyaran RTÜK'ün, Samanyolu TV'yi de Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı küçümseyici yayını nedeniyle uyaracağı bildirildi. Özel Radyo ve Televizyoncular Derneği Genel Başkanı **H. Hüseyin Uçar** ise RTÜK'ü eleştirerek **"Yanlış uygulamalar artık canımıza tak etmiştir"** dedi. Uçar, gerek görürlerse bu yanlış uygulamaları protesto amacı ile tüm Türkiye'deki özel radyo ve televizyonların bir gün yayınlarını durdurmaları çağrısında bulunacaklarını bildirdi.

Show TV, Kanal 6 ve Kanal D'de yayımlanan sinema filmlerinin **"genel ahlak, Türk aile yapısı ve edebe aykırı"** oldukları gerekçesiyle bu kanallara birer günlük kapatma cezası veren RTÜK, özel televizyonların boy hedefi oldu. RTÜK Başkanı **Ali Baransel** ve bazı üyeler, televizyonların ana haber bültenlerde ilk sırada sunulan haberlerde ağır eleştirilerle karşılaştılar. Özel televizyon kuruluşlarının yöneticileri, sansür uyguladıkları ve partilerinde yer bulamadıkları için RTÜK'e seçildikleri suçlamasını yönelttikleri kurul üyeleri nezdinde dün de girişimlerde bulundular.

RTÜK üyesi Prof. Dr. **Esin Konanç**, alınan kararların televizyon kuruluşlarınca eleştirilmesinin doğal olduğunu, ancak kişiler hedef alınarak yapılan yayınların demokrasiyle bağdaşamayacağını söyledi. **"Kurul üyeleri, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından oluşmaktadır. Her vatandaş gibi kurul üyelerinin kişilik haklarına saygı gösterilmesi, eleştiri sınırlarını aşan yayınların yapılmaması demokrasinin gereğidir"** diyen Konanç, RTÜK kararları için yargı yolunun açık olduğunu vurguladı. Medyanın, **"demokrasi emekçisi"** olduğuna dikkat çeken Konanç, **"Aksi halde medya, insan haklarının ve demokrasinin koruyucusu olma işlevini kaybeder"** dedi.

Alınan bilgiye göre, RTÜK, üyelerin kişilik haklarına kadar uzanan ağır eleştirilerin bulunduğu yayınlar için **"hakaret davası"** açmayı planlıyor. Bu konuda üst kurulda gündeme getirilen görüşlerin, yapılacak bir toplantıda değerlendirileceği öğrenildi.

RTÜK, 25 Haziran 1995 tarihinde, 24.00-03.00 saatleri arasında yayımlanan **"11 Gün, 11 Gece"** adlı film nedeniyle Show TV; 24 Nisan 1995 günü saat 15.30'da yayımlanan **"Gül Yüzlü Rosa"** adlı film ile Kanal 6, 10 Mayıs 1995 günü saat 22.50'de yayımlanan **"Dokuz Buçuk Hafta"** filmi nedeniyle de Kanal D'ye birer günlük kapatma cezaları verdi.

Daha önce **"müstehcen ve pornografik yayınlar"** nedeniyle her üç televizyona da uyarı cezası veren üst kurul, kapatma gerekçesini, Radyo ve Televizyon Yayın Esas ve Usulleri Hakkındaki Yönetmelik ile Avrupa Sınır Ötesi TV Sözleşmesi'ne dayandırdı.

Adlarının açıklanmasını istemeyen bazı RTÜK üyeleri, Özel Radyo ve Televizyon Yasası çıkarken tartışmaya girmeyen televizyon kuruluşlarının, yasa hükümlerini uyguladığı gerekçesiyle kurul üyelerini hedef almasının **"çifte standart"** olduğunu öne sürdüler. Bu üyeler, özel kanalların, yasa çıktıktan sonra öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmediklerini, RTÜK'ün defalarca dile getirdiği **"otokontrol mekanizması kurulması"** önerilerinin dikkate alınmadığını söylediler.

Uçar, RTÜK'ün uygulamalarını eleştirerek **"Artık RTÜK'ün bu işi yürütemeyeceği aşikârdır"** dedi.

H. Hüseyin Uçar, bugün yaptığı yazılı açıklamada, RTÜK uygulamaları hakkında bir rapor hazırladıklarını belirterek şunları kaydetti:

"Tamamen eski bürokratlardan kurulmuş ve siyasi partilerin gösterdiği adaylar arasından seçilmiş siyasi kimliği bulunan Radyo Televizyon Üst Kurulu üyelerinin yanlış uygulamaları, artık canımıza tak etmiştir. Anayasa, insan haklarına bile ters olan bu uygulamaları bir rapor haline getirdik. Artık RTÜK'ün bu işi yürütemeyeceği aşikârdır."

3984 sayılı kanunun 6, 9 ve 11. maddelerinin değiştirilmesi ile ilgili hazırladıkları kanun teklifinin, Ankara Milletvekili **Halil Şıvgın** tarafından TBMM Başkanlığı'na verileceğini bildiren Uçar, **"Bu kanun teklifi ile radyo ve televizyonların kendilerini temsil etmeleri sağlanacaktır"** dedi.

H. Hüseyin Uçar, gerek görürlerse bu yanlış uygulamaları protesto amacı ile tüm Türkiye'deki özel radyo ve televizyonların bir gün yayınlarını durdurmaları çağrısında bulunacaklarını bildirdi.

RTÜK, **"müstehcen ve porno"** yayınlarla birlikte, Aczmendi lideri **Müslüm Gündüz**'ü programlarına çıkaran HBB televizyonu ile Mesaj FM radyosuna da birer uyarı cezası verdi. Üst kurul, değerlendirmesinde, Müslüm Gündüz'ü **"yasadışı tarikat lideri"** olarak nitelendirerek toplumda nefret duyguları oluşturacak dinsel ayrım niteliği taşıyan açıklamalarda bulunan tarikat üyelerinin, devrim yasalarına aykırı kıyafetlerle kamuoyuna gösterildiklerine dikkat çekti. RTÜK, Mesaj FM'e gönderdiği uyarı yazısında, **"Bu sistem tam bir münafıktır. Baldırı çıplaklar... Bu sistemin bozukluğunu, münafıklığını görün... Bu sistemin ve sistemi yönetenlerin kokuşmuşluğunu..."** gibi anlatımların, yayın ilkeleriyle bağdaşır nitelikte olmadığını vurguladı.

Üst kurul, HBB televizyonunda yayımlanan **"Ceviz Kabuğu"** adlı programa çıkarılan Müslüm Gündüz'ün konuşmalarını, anayasa ve yasalara aykırı buldu. Uyarı gerekçesine, **"Kemalizm yeni çıktı. Kemalizm bir dindir. Laiklik dinsizliktir. Demokratiklik dinsizliktir. Kemalizm de İslam dinini kaldırıp yerine oturan bir dindir. Bu demokratik, laik sistem iki yüzlüdür, münafıktır. Demokrasi sayesinde söke söke hakkımızı alacağız, ne demek demokrasi, hiç alakası yok"** sözlerini gösterdi. RTÜK'ten

alınan bilgiye göre, Samanyolu TV'nin, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'nın kutlandığı gün Kurtuluş Savaşı'yla ilgili yayımladığı programda, **"Kurtuluş Savaşı, bağımsızlık savaşı değildir. Savaşı yapan da Osmanlı ordusudur"** yönündeki görüşler incelemeye alındı. RTÜK, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı küçümseyici ifadeler nedeniyle Samanyolu TV'ye de uyarı cezası verilmesini planlıyor.

Bu arada **"İz Bırakanlar"** programında son Osmanlı Padişahı **Vahdettin**'i kahraman olarak gösteren TGRT ile RTÜK arasında başlayan dava da devam ediyor. RTÜK, Keçiören FM'in 31 Mayıs 1995 ile 1, 2 ve 3 Haziran 1995 tarihlerinde yayımlanan programların, **"toplum huzuru, genel ahlak ve aile yapısıyla bağdaşmadığı"** kararına vardı. Programda, uyarı gerekçesine şu ifadeler gösterildi: **"Sen ne tohumusun? Rus mu, Bulgar mı, Yunan mı? Anlayamadık. Senin Allah belanı, köpekler selanı versin diyorum. Komünizm kancıkları, Çankaya'nın orospu çocukları. Tu Allah belanı versin. Be melun insan, Makarios'un torunu ve Makarios'un çocuğu."**

RTÜK, Kral TV'yi de **"Özlem Dolu Geceler"** programında sunulan genel ahlakla bağdaşır görmediği sevişme diyalogları nedeniyle uyardı.

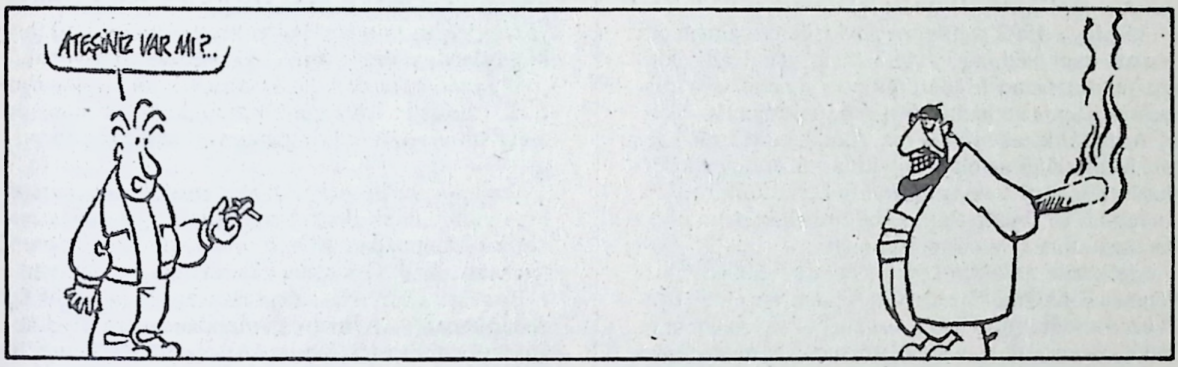

Orman yakana idam cezası

5 temmuz

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) -Terör amacıyla orman yakanların, ölüme neden olmaları durumunda idam cezasına çarptırılması hükmünü getiren yasa tasarısı, dün TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

Yasaya göre terör amacıyla orman yakan örgüt üyesi kişiler, 24 yıldan 30 yıla kadar ağır hapis ve 5 milyar liradan 10 milyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilirken, eğer yanan orman alanı bir hektardan fazla olursa veya bir kişinin yaşamını tehlikeye sokarsa, ömür boyu ağır hapis cezası verilecek. Yangın nedeniyle ölüm meydana gelirse, suçu işleyenler hakkında idam cezası verilecek. Yasaya göre, tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu orman yangınına neden olanlar, 1 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis ve 200 milyon liradan 500 milyon liraya kadar ağır para cezasına çarptırılacaklar. Kasti olarak yangın çıkaranlar ise 10 yıldan 15 yıla kadar ağır hapis ve 500 milyon liradan 1 milyar liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilecekler. Yasayla, yanan orman alanı bir hektardan fazla olursa bu cezanın 1 kat daha arttırılması ve yangın bir kişinin yaşamını tehlikeye sokarsa cezasının ayrıca bir kat daha arttırılması hükme bağlanıyor.

Rıfat Ilgaz ödülünü Arslan kazandı

5 temmuz

Haber Merkezi - Rıfat Ilgaz Cide Edebiyat Ödülü, **Yılmaz Arslan**'ın **"Su Mektupları"** adlı eserine verildi. **İlhan Selçuk, Şükran Kurdakul, Aydın Hatipoğlu, Aydın Ilgaz, Alpay Kabacalı, Öner Yağcı, Sunay Akın**'dan oluşan Seçiciler Kurulu, ayrıca **Fatin Hazinedar**'ın **"Aşk-ı Salacak"**, **Ayhan Bozkurt**'un **"Neredeyse Sabah Olacak"** başlıklı eserlerini **'ilgiye değer"** buldu. Yarışma, otuz yaşını aşmamış ve daha önce kitabı yayımlanmamış şairler arasında açılmıştı.

Ödüller, 8 Temmuz 1995 günü saat 17.00'de Kadıköy Meydanı'nda başlayacak **"Rıfat Ilgaz'a Saygı"** başlıklı toplantıda verilecek.

Ödülü kazanan Yılmaz Arslan'ın özgeçmişi şöyle: 1968 Tokat / Almus doğumlu.

Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bil. Fak. İşletme Bölümü'nden mezun. 1985 yılında Sıvas Dayanışma Derneği'nin yayın organı olan Dayanışma'nın düzenlemiş olduğu şiir yarışmasında 1.'lik ödülü aldı. Şiirleri, Evrensel Kültür Dergisi, Gerçek Sanat, İnsancıl, Kiraz, Ada, Yarım, Öğrenci Postası, Yeni Demokrasi, Düşler, Türk Dili, Berfin Bahar, Kopuş dergilerinde yayımlandı.

Tarihi kapı Londra'da ortaya çıktı

ÖZGEN ACAR *5 temmuz*

İngiliz polisi, Ödemiş'in Birgi beldesinden iki yıl önce çalınan 663 yıllık bir caminin minber kapısını Londra'da Christie's müzayede evinde buldu.

Birgi, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş yıllarında Aydın ve Ödemiş yöresine egemen olan **"Aydınoğulları Beyliği"**nin başkentiydi. Aydınoğullarından Mehmet Bey adına inşa edilen caminin, 1332 yılında yapılan minberi ve çift kanatlı kapısı tahta oymacılık sanatının eşsiz bir örneği olarak sanat kitaplarına geçmişti.

15 Mayıs 1993'te bilinmeyen kişilerce çalınan çift kanatlı kapı hakkında yönetim açısından bağlı olduğu Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce, yönetimsel soruşturma dışında herhangi bir işlem yapılmamıştı.

Ancak Ödemiş Müzesi'nin, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne olayı duyurması üzerine bu kuruluşun Kaçakçılık ve İstihbarat Şubesi, durumu Türk İnterpolü'ne fotoğrafları ile bildirerek kapının uluslararası çapta aranmasını istemişti.

Merkezi Fransa'nın Lyon kentinde bulunan Uluslararası Polis Örgütü (Interpol) Ankara'dan aldığı uyarı üzerine bütün ulusal kuruluşlara bu çift kanatlı minber kapısının bulunması duyurusunu yapmıştı. Onlar da dünyadaki tüm müzayede evlerine, sanat galerilerine, antikacılara, gümrükçülere ve özel koleksiyonculara bu **"uyarı"**yı iletmişlerdi.

Interpol merkezi **"E-117/7-1993 ve 24854/93"** numara ile açtığı dosyada kapıyı şöyle tanımlamıştı:

"Türkiye"de Birgi'deki bir camiden çalınan bu çift kanatlı minber kapısı, 1332'de yapılmış. Kapılar çok güzel oyma ve geometrik desenlerle dekore edilmiş olup üst bölümde Arap yazıları bulunmaktadır. Ölçüleri 151x96 cm'dir."

İngiliz polisinin Sanat Hırsızlığı Bölümü Londra'da yaptığı bir araştırmada kapının izini ünlü Christie's müzayede evinde buldu ve durumu Türk Interpolü'ne bildirdi.

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve İstihbarat Şubesi Müdürü **Hüseyin Karaduman**, bir sorumuza karşılık bundan sonraki gelişmeleri şöyle anlattı: **"Her ne kadar bu kapı, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün görev alanı içine giriyorsa da biz çalışmalarımızı sürdürerek durumu Dışişleri Bakanlığı'na bildirdik. Londra Büyükelçiliğimizce kapının geri alınması konusunda gerekli girişimin yapılmasını istedik. Bu amaçla gerekli diplomatik ve yasal girişim Londra'da yapılmış olup önümüzdeki günlerde olumlu sonuç alacağımızı sanıyoruz."**

Öte yandan, bu olaydan kısa bir süre önce yine Birgi'de 10 Kasım 1992 günü Karaoğlu Camii'nden de bir çift tarihsel kandil çalınarak yurtdışına kaçırılmıştı.

Yerel polisin Birgi'de yaptığı soruşturmada, hırsızlığın müftülükte çalışan bazı kişilerce gerçekleştirildiği ve İstanbul'dan gelen bazı antikacıların bu eserleri satın alarak yurtdışına kaçırdıkları saptanmıştı.

Birgi'nin CHP'li Belediye Başkanı **Mehmet Hıfzı Aslankaraoğlu, "Bu soygunlardan sonra** 'Aydınoğulları Dini Eserleri Koruma ve Yaşatma Derneği'**ni kurduk.**

Dernek, bu tarihsel kentimizdeki eserlerin korunması için çaba gösterecek. Ayrıca dernek olarak bu çalınan eserlerimizin geri getirilmesi için her türlü girişimi yaptık" dedi. Kapıların Londra'da Christie's'te bulunmasından sonra görüşünü almak üzere başvurduğumuz müzayede evinin basın bürosu yetkilileri, **"konu hakkında konuşmayacaklarını"** söylemekle yetindiler.

Bu gelişmelerden sonra, polisin soruşturmayı özellikle Birgi Müftülüğü ve İstanbul'daki bağlantıları üzerinde yoğunlaştıracağı bildiriliyor.

Nesin'in 80 yaşındaki kalbi dayanamadı

Aziz bir yürek sustu...

7 temmuz

Haber Merkezi - Dost Kitabevi'nin davetlisi olarak Çeşme Alaçatı'da imza ve söyleşiye giden **Aziz Nesin**, önceki gece geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. Otopsi yapılması istenen Nesin'in cenazesi İstanbul'a gönderildi.

Muhabirlerimiz **Merih Ak** ile **Nüvit Tokdemir**'in bildirdiğine göre, hafta sonunda Foça'da düzenlenen Foça 95 Festivali'ne katılan Nesin, önceki gün de Alaçatı'da düzenlenen söyleşi ve imza gününe katıldı. Yoğun ilgi gören Nesin, saat 19.00'da bitmesi gereken imza ve söyleşisini rahatsızlığı yüzünden 18.30'da bıraktı.

Daha sonra **Ahmet Priştina**'nın yazlığına giden Nesin burada bir süre dinlendi. Nesin'in akşam yemeğinde meyve salatası yediği ve bir kadeh şarap içtiği belirtildi. Nesin durumunun kötüleşmesi üzerne doktor **Ali Rıza Madioğlu** tarafından muayene edildi. Priştina, tansiyonun 18'e çıktığının belirlendiğini ve bunun üzerine Madioğlu'nun Nesin'e hastaneye gitme teklifinde bulunduğunu belirterek, **"Ancak bunu kabul etmedi. İlaç verildi ve düzeldi. 23.30'a kadar sohbet ettik"** dedi.

Nesin'in, kaldığı Kardio Otel'de 6101 numaralı odada, 00.15 civarında fenalaşması üzerine sekreteri **Ayben Kop** tıbbi yardım istedi. Otel doktoru **Fevzi Özgönül** ile devlet hastanesi doktorları Ali Rıza Madioğlu ve **Kadri Onay**'ın Nesin'e ilk müdahaleyi yaptığı, yazarın kalbinin durması üzerine yarım saat süreyle kalp masajı ve suni solunum uyguladıkları öğrenildi. Nesin'in buna yanıt vermemesi üzerine saat 01.05'te yaşamını yitirdiği duyuruldu. Otele gelen

cumhuriyet başsavcısı **Ali Yılmaz,** ölüm nedeninin belirlenmesi için otopsi istedi. Çeşme Devlet Hastanesi Başhekim Vekili Dr. **Ilgaz Nacakoğlu, "Başka bir neden düşünmüyoruz. Bizim tespitimiz kalp krizi"** diye konuştu.

Alaçatı Dost Kitabevi sahibi **Ömer Önal,** Aziz Nesin'le mayıs ayında bir program yaptıklarını ve imza gününü de 3 haziran olarak belirlediklerini söyledi. Ancak Önal, Nesin'in Almanya gezisi nedeniyle imza ve söyleşi gününün ertelenmek zorunda kaldığını belirterek, **"Alaçatı'yı önemli bir yazarla tanıştırmak istiyorduk. Programı 3 hazirana yaptık. 10 gün kala telefon etti, Almanya'ya gitmesi gerektiğini söyledi. Mecburen programı iptal ettik. 3 temmuzdaki Foça Festivali'nin ardından iki günlüğüne geleceğini söyledi. Foça'dan 3 temmuzda aldık, otele getirdik. Program yaptık. Daha sonra kendisi denize girdi. Ertesi gün havanın çok sıcak olması nedeniyle imza ve söyleşiyi saat 15.00'ten 17.00'ye aldık. Hiçbir rahatsızlığı yoktu. Yaklaşık iki saat oturdu. Sadece ayrın içti. Daha sonra bir dostlarının evine gitti. Hiçbir şeyi yoktu, ama biraz yorgun gözüküyordu"** dedi.

Aziz Nesin'in oğlu Prof. **Ali Nesin** saat 14.00 sıralarında Bornova Belediye Başkan Yardımcısı ve DSP Parti Meclisi üyesi Ahmet Priştina'yla birlikte Çeşme Devlet Hastanesi'ne geldi. Hastanede, Çeşme Kaymakamı Atilla Dinçer'in de katıldığı toplantıda hukuki işlemler tamamlandı.

Nesin'in cenazesi kalabalık bir grup eşliğinde 17.30 sıralarında adli tıbba götürülmek üzere yola çıkarıldı. Nesin'in cenazesinin adli tıbba getirileceğini öğrenen yurttaşlar, demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri, sanatçılar sabahın erken saatlerinden itibaren beklemeye başladılar. Bornova Cumhuriyet Savcılığı, otopsinin İstanbul'da yapılabileceği kararını vermesinin ardından hukuksal prosedür tamamlanarak Nesin'in cenazesi uçakla İstanbul'a gönderildi.

İstanbul Haber Servisi'nin haberine göre, gece saat 22.00'de Atatürk Havalimanı'na ulaşan cenaze burada oğlu **Ahmet Nesin,** Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı **Ataol Behramoğlu,** Çatalca Belediye Başkanı **Fırat Aykut,** çok sayıda yazar ve yurttaş tarafından karşılandı. Cenaze, otopsi yapılmak üzere İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'ne götürüldü. Hastane'nin önünde yoğun güvenlik önlemleri alındı.

Bu arada Çapa Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. **Korkmaz Altuğ,** Nesin'in cenazesine otopsi yapılması halinde **"kadavra olarak kullanılamayacağını"** bildirdi. Aziz Nesin'in cenazesinin eğitim amacıyla kullanılması için İÜ Çapa Tıp Fakültesi Anatomi Enstitüsü'ne verileceğini belirten Onaran, defin işleminin bilimsel araştırmalar sonuçlandıktan sonra yapılacağını ifade etti. Onaran, **"Aziz Bey'in Çapa'da ne kadar kalacağını bilmiyoruz. Bu uzun da olabilir. Ayrıca Aziz Bey'in orada olmaktan dolayı bir sıkıntı duyacağını sanmıyorum. Aziz Nesin organlarının alınmasından ziyade, organlarını bilimsel araştırmalarda kullanılması için bağışladı"** dedi. Aziz Nesin'in, vasiyetindeki gibi mezarının nerede olduğunu gösterecek bir işaretin olmayacağını ifade eden Onaran, mezarın ailesi ve vakıf yönetim kurulu üyeleri dışında hiç kimse tarafından bilinmeyeceğini söyledi. Diyanet İşleri Başkanı **Mehmet Nuri Yılmaz,** Müslüman olmayan ve bunu açıklayan, açıkladıktan sonra da tekrar İslama döndüğüne ait bilgi ve karine bulunmayan kimselerin cenazelere için dini hükümlere göre dini merasim yapılmasına gerek olmadığını bildirdi.

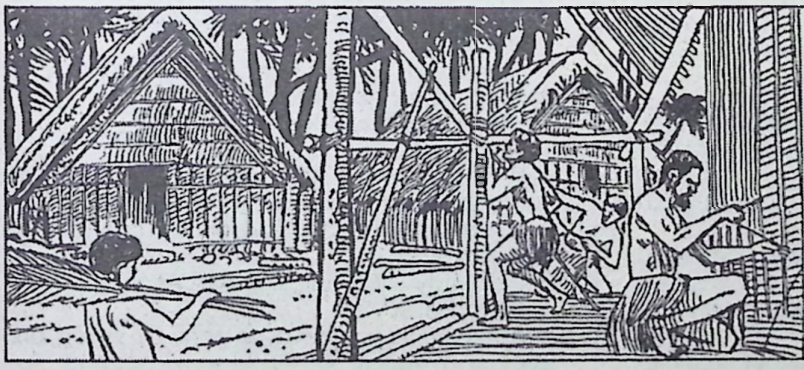

SOLOMON ADALARI..

1978'DE BUGÜN, SOLOMON ADALARI BAĞIMSIZ DEVLET OLDU. BÜYÜK OKYANUS'TA, AVUSTRALYA'NIN KUZEY-DOĞUSUNDAKİ BU ADALAR GRUBU, DAHA ÖNCE İNGİLTERE'YE BAĞLIYDI. ÇOĞUNLUĞUNU MALENEZYALILARIN OLUŞTURDUĞU 300 BİN KİŞİNİN YAŞADIĞI SOLOMON ADALARI, DÜNYA TARİHİNDE YALNIZCA BİR KEZ ÖNEMLİ ROL OYNAMIŞTI: II. DÜNYA SAVAŞINDA JAPONLAR TARAFINDAN İŞGAL EDİLMİŞ, ARDINDAN DA MÜTTEFİKLERCE KANLI SAVAŞLAR SONUNDA GERİ ALINMIŞTI. (GUADALCANAL ÇARPIŞMALARI)

Gazeteci - yazar Teoman Erel anıldı

7 temmuz

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Geçen yıl bir trafik kazası sonucu ölen gazeteci - yazar **Teoman Erel,** Cebeci Asri Mezarlığı'ndaki kabri başında törenle anıldı. Törende bir konuşma yapan gazeteci - yazar **Yavuz Donat,** Erel'in de, yazar **Aziz Nesin** gibi otoriteye karşı mücadele ettiğini ve aydın olmasının da bundan kaynaklandığını belirtti. Törene Erel'in ailesi ve yakınlarıyla çalışma arkadaşları ve gazeteci dostları katıldı. Bu arada Parlamento Muhabirleri Derneği de Teoman Erel'in ölüm yıldönümü nedeniyle bir mesaj yayımlandı. PMD'nin mesajında, **"Gazetecilik ilkelerinin her geçen gün biraz daha unutulduğu günümüzde, Teoman Erel, hiçbir zaman kalemini kırmayarak ilkeli gazetecilikten yana olanlar için bir simge olmaya devam edecektir"** denildi.

Rıfat Ilgaz ikinci ölüm yıldönümünde anıldı

7 temmuz

İstanbul Haber Servisi - Türk edebiyatının ünlü şair ve yazarlarından **'Hababam Sınıfı'nın yaratıcısı Rıfat Ilgaz,** dün ölümünün ikinci yıldönümü nedeniyle Zincirlikuyu Mezarlığı'ndaki kabri başında düzenlenen törenle anıldı. 2 Temmuz 1993'teki Sıvas katliamından 5 gün sonra 7 Temmuz 1993'te sabaha karşı yaşamını yitiren Rıfat Ilgaz'ı anma töreni, yıllarca birlikte çalıştığı arkadaşı **Aziz Nesin**'i de yitirdiğimiz güne rastladı. Önceki gece İzmir Çeşme'de kaldığı otelde kalp krizi sonucu yaşamını yitiren Aziz Nesin'in Bornova Adli Tıbbı'nda bulunduğu saatlerde İstanbul'da Rıfat Ilgaz'ı anma töreni yapılıyordu. Törende yazar **Fakir Baykurt,** Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Sekreteri **Emin Karaca,** avukat **Mithat Özkök** ve Rıfat Ilgaz'ın oğlu **Aydın Ilgaz,** birer konuşma yaptı.

Fakir Baykurt, Ilgaz'ın halk kitlelerine ulaşmış ender yazarlardan biri ve edebiyat savaşımcıları arasında **'anıt bir isim'** olduğunu söyledi.

Aziz Ağabey...

HİKMET ÇETİNKAYA *7 temmuz*

Hiç gülmeyen, kaşları çatık bir adam...

Cağaloğlu'nda, Zübük dergisinin odasını dün gibi anımsıyorum. Oraya **Ateş Nesin**'le birlikte gittik. Yaklaşık bir saat kaldık. Ne Ateş'le ne de benimle konuştu **Aziz** Ağabey. Odada **Mustafa Eremektar** vardı.

Ateş'le Cağaloğlu'nda yürürken şöyle dediğimi anımsıyorum:

"Babam gülmece yazarı, ama yüzü hiç gülmüyor..."

Ateş, benim Anadolu lisesinden sınıf arkadaşımdı. İkimizde yatılıydık. Cumartesi ve pazar günleri Kadıköy'e iner, Erenköy'e giderdik.

Yanılmıyorsam erenköy İstasyonu'nun çok yakınında birapartmanda iki dairesi vardı Aziz Nesin'in. Ateş'le o dairelerden birine girer *'kitap ve içki'* araklardık.'

Ateş'e sorardım:

"Baban duyarsa ne yapar?.."

Ateş gülerek yanıt verirdi:

"Vallahi ikimizi de döver..."

O yıllar Aziz Nesin, Meral Hanım'la **(Meral Çelen)** evliydi. **Ali** ile **Ahmet** de 4-5 yaşlarındaydılar.

Ateş ile ablası Aziz Nesin'in ilk eşinden olan çocuklarıydı...

Aziz Nesin'in Erenköy'deki evinden epey kitap ve içki 'arakladık'. Elma rakısını ilk kez Aziz Ağabey'in sayesinde tanıdım. Çeşit çeşit içkileri orada gördüm.

Yıllar sonra Aziz Nesin'le imza gününde birlikteydik. Türkiye Yazarlar Sendikası'nın 1979'da İzmir Fuarı'ndaki o görkemli imza günlerinde.

O yıllar **Demirtaş Ceyhun**'la içki içmenin dayanılmaz hafifliğiyle sarhoş oluyorduk.

Aziz Nesin, bir gece bizi dağıtmış vaziyette görünce şöyle dedi:

"Hikmet, benim içkilerimi çalıp içerek alkole dadandı. Tanrı katında onun bir suçu yok, suçlu benim. Demirtaş ise Adanalı zaten, 'Allah'ı *yok..."*

Ahmet Piriştina'nın Alsancak'taki evindeydik. Eşi **Mine** konyakla birlikte kahve servisi yapıyordu. Aziz Ağabey ise *'bardacık inciri'*ni yeğlemişti.

Hiç gülmeyen, kaşları çatık adamı 17-18 yaşlarımdan tanıdım ben...

İlk mizah öykümü ona verdim...

Tam iki ay sonra beni karşısına alıp şöyle dedi:

"Sen mizah yazma, öykü yaz..."

Ama hiç öykü de yazamadım...

Dün sabah hem Aziz Ağabey'in hem de benim yakın dostum Ahmet Piriştina'yı Çeşme'de telefonla buldum.

Ahmet üzgündü...

Sordum:

"Nasıl Aziz Ağabey, yorgun muydu?"

Ahmet şu yanıtı verdi:

"Aziz Ağabey'in Alaçatı'da imza günü vardı. İmza gününe **Sadun Aren** ile **Munise Aren** *de gelmişti.* **Ayben** *Hanım da oradaydı. İmzadan sonra Çeşme'de bizim yazlığa geldik..."*

Sordum:

"Fazla yemek filan yed mi Aziz Ağabey?.."

Ahmet:

"Hayır hayır yemedi. Biraz kiraz ve bir iki incir yedi. Yalnız biraz rahatsızdı..."

"Yani nefes darlığı filan mı?"

"Evet, evet..."

Sohbet sırasında Aziz Ağabey, Ahmet'in yazlık evindeki havuzu inceleyip şöyle demiş:

"Çatalca'daki vakfa böyle bir havuz yaptırmayı düşünüyorum..."

Gece boyu fıkra anlatmış Aziz Ağabey...

Bir tanesi şöyle:

Adam 90 yaşındaymış ve genç bir sevgili bulmuş. Bir arkadaşı 90'lık delikanlıya sormuş:

"Yahu kız arkadaşın 25 yaşında, bu nasıl iş?"

90'lık delikanlı yanıt vermiş:

"Fena değil, ama keşke 10 yıl önce olsaydı..."

Aziz Ağabey, 80 yaşında yaşamını noktaladı...

O, hiçbir zaman ölümden korkmadı, baskılardan yılmadı...

Yüzü gülmeyen, çatık kaşlı adam yok artık...

Daha bir hafta önce şöyle diyordu:

"Kara tehlike geliyor..."

Acaba toplumumuz Aziz Nesin'i tanıyabildi mi, onu anlayabildi mi?

Yıllar önce kimi solcular şöyle bağırıyordu:

"Aziz Nesin, sen nesin?"

Bizim toplumumuz hep harcadı Aziz Nesin'leri...

Hapishaneler, işkenceler gördü onlar; açlığı, susuzluğu yaşadılar... 1980'li yıllarda o, cuntacı paşalara kafa tutuyordu...

Sıvas'ta onlarca aydını diri diri yakan *'karayobazlar'*a alkış tutanlar Aziz Nesin'i suçluyordu...

Güle güle yüzü gülmeyen, çatık kaşlı adam...

Merhaba Aziz Ağabey!..

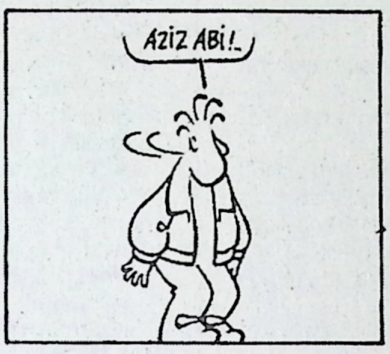

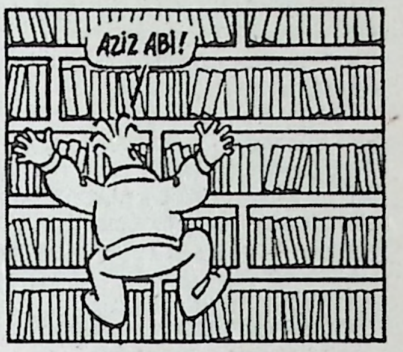

3 bin asker Kuzey Irak'ta

8 temmuz

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), 35 bin askerle gerçekleştirilen Çelik-1 Harekâtı'nın ardından eylem hazırlığında olduğu saptanan PKK grupları için Türkiye - Irak sınırı üzerinde 3 bin askerle başlattığı operasyonları sürdürüyor. Savaş uçakları ve küçük zırhlı araçlar desteğinde **"akıncı"** birliklerce yürütülen **"istihbarata dayalı nokta operasyonlarında"** üç gün içinde 90 PKK militanı öldürüldü, PKK'nin barındığı yerleşim birimleri ve kamplar imha edildi. ABD, operasyona tam destek verdiğini belirterek ABD silahlarının kullanılmasında sakınca olmadığını açıkladı.

Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde güvenlik güçlerince yürütülen operasyonda üç gün önce şehit olanKomando Asteğmen **Ahmet Erkan Doğan,** dün Ankara'da Cebeci Asri Mezarlığı'nda toprağa verildi.

20 Mart - 2 Mayıs 1995 tarihleri arasında yaklaşık 35 bin askerle gerçekleştirilen Çelik-1 Harekâtı'ndan 2 ay sonra TSK yeniden Kuzey Irak'a girdi. Çelik-1 Harekâtı'na katılanlara oranla çok daha az miktardaki birliklerle Hakkâri'nin Çukurca ilçesinin güneyinde kalan Irak topraklarında operasyon düzenleyen TSK'nin 5 şehit verdiği bildirildi.

Genelkurmay Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Dairesi tarafından dün yapılan açıklamada, **"mahdut"** sayıda birliklerle, sınırlı bir alanda, belirlenen noktalarda terörist unsurları etkisiz hale getirmek için operasyon yürütüldüğü ifade edildi. Açıklamada, operasyona 3 binden az askerin katıldığı belirtilirken, görevlerini tamamlayan birliklerin peyderpey geri çekildikleri kaydedildi.

Genelkurmay yetkilileri, sivillerin zarar görmemesi için dikkatli davranıldığını ve uçakların sivil yerleşim birimlerinin en az iki kilometre dışındaki unsurları hedeflediklerini bildirdiler.

Askeri yetkililer, F-16 ve F-4 uçakları tarafından sağlanan hava desteğiyle sürdürülen operasyonlara küçük zırhlı araçların da katıldığını aktardılar. AA'ya açıklama yapan diplomatik kaynaklar, operasyon sırasında Kuzey Iraklı sivillere zarar verildiğine ilişkin savların gerçeği yansıtmadığı belirterek, operasyon sırasında hiçbir sivilin yaşamını yitirmediğini ifade ettiler. Bu arada Tunceli'de 7 PKK'linin öldürüldüğü bildirildi. ABD yönetimi, operasyonun yasal çerçevede yapıldığını belirterek destek verdiklerini açıkladı. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü **Nicholas Burns,** dün yaptığı basın açıklamasında, TSK'nin Kuzey Irak'ta harekât düzenlediğini hatırlatarak **"BM Anayasası'nın ülkelere bu tür operasyonlar düzenleme hakkı verdiğini"** kaydetti. Türkiye'nin amacının yurttaşlarını korumak olduğunu vurgulayan Burns, operasyonda ABD silahlarının kullanılmasında sakınca bulunmadığını belirtti.

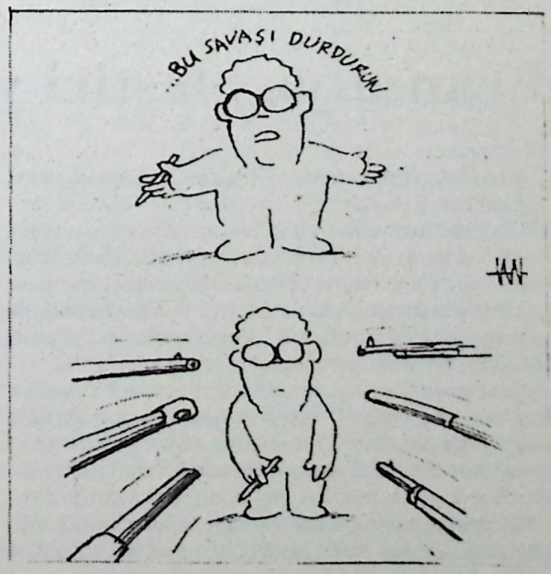

Çiller'in Bilançosu CHP'nin Ceremesi...

İLHAN SELÇUK *10 temmuz*

Çiller, Başbakanlık koltuğuna oturduğundan bu yana neler olup bitti?..

- Yüzde 60 düzeyinde süregelen enflasyon patladı, yüzde 150'ye fırladı...
- 5 Nisan Kararları bu yüzden alındı, halkın bir kez daha canına okundu...
- Her şeye karşın bu yaz enflasyon yüzde 70-80'e düştü diye herkes seviniyor...
- Ekonomi tam anlamında IMF'ye teslim edildi; IMF müfettişleri sık sık gelip bizi denetliyorlar...
- Kıbrıs politikası tam çıkmaza girdi, Kıbrıs Rum kesimi Avrupa Birliği'nin kapılarını zorluyor...
- Güneydoğu'da terörle savaşımın alanı genişleyip Kuzey Irak'a yayıldı...
- PKK'nin uluslararası alanda etkinliği arttı; Avrupa'da yandaşları çoğaldı...
- Güneydoğu milletvekilleri parlamentodan yakapaça atılıp polise teslim edildi...
- Amerikan Doları büyük bir patlama yaparak, 40 binli sayılara sıçradı...
- Demokratikleşmede tek adım atılamadı; koalisyon protokolü rafta kaldı...
- Kuşkulu özelleştirmeler hızlandı; çoğu özelleştirmeye yüze göze bulaştırıldı...
- İşsizlik arttı; özelleştirmeler nedeniyle sokağa atılan işçiler aç kaldı...
- Türkiye küçüldü...
- Büyüme durdu, ulusal gelirde geriye sayma dönemi başladı, üretim azaldı...
- Anayasa değişikliği girişimi suya düştü; medya bu olaya *"sivil fiyasko"* adını taktı...
- Hapishanelere atılan fikir adamları ve yazarların sayısında çoğalma oldu...
- Terör Yasası 8'inci maddesi fikir suçu niteliğiyle yerini korudu...
- Güneydoğu'da binlerce köy ve mezra yakıldı, boşaltıldı; yüzbinlerce insan göçe zorlandı...
- Ülkenin çeşitli yerlerinden çatışmalar çıktı; Alevi - Sünni kavgası büyüdrü; bu yüzden ölen ölene...
- Sıvas'ta 37 aydın diri diri yakıldı...
- Avrupa'da Türkiye'ye karşı olumsuzluklar büyüdü; Ankara şamar oğlanına döndü...
- Koalisyonun bir bakanı Avrupalı kadın parlamenterlere *'orospular'* dedi diye hükümet Batı'dan özür diledi. (Bakan yerinde oturuyor.)
- Şeriatçılık yükseldi...
- Yunanistan parlamentosu Ege'de kara sularını 12 mile çıkarmak kararını aldı.
- İşkenceler, yargısız infazlar, failli meçhul cinayetler sürüyor...
- Yatırımlar durdu.

Kalemin ucuna hemen dolanan satırbaşları bunlar; Türkiye başaşağı gitti.

Ekonomide Türkiye'yi küçülten, terörde savaşım alanını Kuzey Irak'a yayan, siyasette bir tek özgürlük yasası çıkaramayan hükümetin Başbakanı, üstelik şaibeli kişiliğini koruyor; çünkü herkes biliyor ki:

- Çiller ailesinin malvarlığı kuşkuludur, Başbakan zenginliğinin kaynağını açıklayamadı...
- Devletin en üst katında, bakanlık makamındayken, Amerika'ya yatırım yaptı...
- Vergi kaçakçılığı yapan Çiller ailesinin suçu, belgelerle kanıtlandı.

Peki, Başbakan Bayan Çiller koltuğunda nasıl oturabiliyor?..

Politika yaşamında koltuğa paraşütle indirildiği gibi o koltukta mintarafillah oturuyor.

Doru dürüst parlamentarizmin işlediği hiçbir Batı ülkesinde Bayan Çiller gibisi bir dakika yerinde kalamaz; ama koalisyonun sosyal demokrat ortağı sayesinde Türkiye CHP'nin ceremesini çekiyor. CHP, ortaklığı sürdürdükçe kendi altını da oyuyor, geleceğini yok ediyor.

Fransa'ya eleştiri yağıyor

11 temmuz

Dış Haberler Servisi - Fransız komandolarının, Fransa'nın 8 nükleer deneme yapacağı Güney Pasifik'teki Mururoa Mercanadası yasak sularına giren çevre koruma örgütü Greenpeace'in **Rainbow Warrior-2** gemisine operasyon düzenleyerek el koyması, yoğun tepkilere yol açtı. Avustralya ve Yeni Zelanda'da görev yapan Fransa büyükelçileri uyarılırken, pek çok ülkede Fransa karşıtı gösteriler yapıldı.

Greenpeace'e ait gemiye önceki akşam bir operasyon düzenleyerek 10 kişiyi sorgulama için götüren Fransız komandoları, tutukladığı Greenpeace üyelerini dün zorla yeniden gemilerine bindirerek Rainbow Warrior-2'yi Mururoa Adası'ndan uzaklaştırdı.

Greenpeace (Yeşilbarış), Mururoa sularının 12 millik yasak bölgesi içine girdiği için Fransız savaş gemisi tarafından durdurularak mürettebatının çalışması engellenen Rainbow Warrior-2'nin buna karşın sekiz kişiyle adaya gönderdiği dört şişme bottan birinin Mururoa sahillerine vardığını açıkladı.

Fransız komandolarının gözyaşartıcı bomba kullandığı, gemi camlarını kırdığı operasyonu şiddetle protesto eden dünyanın en büyük doğa koruma örgütü Greenpeace, Fransız savaş gemisinin, Rainbow Warrior'u durdurmak için önce **'çarpma'** manevrası yaptığını bildirdi. Yeni Zelanda Denizcilik Güvenlik Dairesi de, Rainbow Warrior'dan, **'Fransız savaş gemisinin tekneye bindirdiğine'** dair mesaj alındığını açıkladı. Rainbow Warrior, Fransız komandolarınca zorla durdurulduğunda, nükleer deneme sahası mercanadasına 1-2 mil uzaklıkta bulunuyordu.

Fransız resmi makamları, tutukladıkları Greenpeace üyelerini sorguladıktan sonra dün serbest bıraktılar. Greenpeace üyelerinin gemilerine dönmeyi reddetmeleri üzerine, Fransız komandoları çevrecileri zorla gemilerine bindirerek Rainbow Warrior'ı Mururoa Adası'nın karasuları dışına çektiler.

Nükleer denemelerin yapılacağı bölge ülkelerinden Yeni Zelanda hükümeti kabine toplantısında konuyu acilen görüşürken, dışişleri bakanlığı Fransa'nın Wellington Büyükelçisi **Jacques Le Blanc'ı**, operasyon hakkında açıklama yapması için bakanlığa çağırdı. Yeni Zelanda Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, **Rainbow Warrior-2** gemisinin silahsız 30 kişilik mürettebatına yönelik operasyonunu, **'gemiyi durdurma hedefini aşan bir eylem'** olarak nitelendirdi. Operasyona 150 Fransız komandosunun katıldığı öğrenildi.

Operasyon, bölge ülkelerinin yanı sıra pek çok Avrupa ülkesinde de protestolara neden oldu. Avusturya'nın başkenti Viyana'da Greenpeace üyeleri Fransa büyükelçiliğinin önünde gösteri yaparken, Hollanda'da çevreciler yetkilileri Fransa'nın 14 temmuz ulusal bayramını protesto etmeye çağırdılar. Hong Kong'da ise 350'den fazla gösterici Fransa'yı protesto ederek, halkı Fransız ürünlerini boykot etmeye çağırdı. Fransız Sosyalist Partisi, Cumhurbaşkanı **Jacques Chirac'ın** nükleer denemelere yeniden başlayarak **'kapsamlı bir deney yasağı anlaşması'** öncesinde gelecek yıl mayıs ayına kadar 8 deneme yapma kararının tamamen **'siyasi otoritesini güçlendirme kaygısından kaynaklandığını'** bildirdi.

Sosyalist Parti'nin önceki günkü Ulusal Konsey toplantısında alınan bir kararla, muhafazakâr Chirac iktidarının nükleer silah politikasındaki bu icraatı, **'sahte deGaulle'cü bir jest'** olarak nitelendirildi ve Fransız hükümetinin nükleer denemeleri savunmak için hiçbir haklı gerekçe ortaya koyamadığı belirtildi. Fransız hükümeti, tüm protestolara karşın nükleer deneme kararından vazgeçmeyeceğini açıkladı. Dün bir açıklama yaparak Rainbow Warrior'a yapılan baskını savunan Fransa Başbakanı **Alain Juppe, "Yasaları ihlal eden operasyonlarla karşı karşıya kaldığımızdan, yasalara uyumu sağlamak için yapmamız gerekeni yaptık"** dedi.

Chirac'ın selefi Cumhurbaşkanı **François Mitterrand,** dünyadaki nükleer denemeleri durduran 1992 moratoryumunun öncüsüydü. Moratoryumu yalnız Çin bozdu.

Fransa Cumhuriyeti için güçlü bir savunma öngören, **'yeni De Gaulle'cü'** siyasetin lideri Chirac'ın hükümeti, yeni nükleer denemelerin, özellikle, ileride bu denemelerin gerekliliğini ortadan kaldıracak **'simülasyon teknolojisi'**nin geliştirilmesinde önemli işlev taşıdığını savunuyor.

Mehmet Ali Aybar öldü

11 temmuz

İstanbul Haber Servisi - Türkiye sosyalist hareketinin önemli isimlerinden, siyaset adamı, yazar ve öğretim üyesi **Mehmet Ali Aybar (87)** kalp yetmezliği sonucu öldü.

Akciğerlerindeki rahatsızlık nedeniyle bir hafta önce Florance Nightingale Hastanesi'ne kaldırılan eski TİP genel başkanlarından Mehmet Ali Aybar, dün saat 16.00 sıralarında kalp yetmezliği sonucu yaşamını yitirdi. Doktorlar öğle saatlerinde Aybar'ın durumunun iyi olduğunu, sadece ateşlenme nedeniyle birkaç gün daha hastanede kalacağını söylemesine karşın Aybar'ın, öğleden sonra fenalaştığı öğrenildi. Son iki gündür yemek yiyemeyen, ancak şuurunun açık olduğunu belirten doktorlar, Aybar'ın, kalp yetmezliği sonucu öldüğünü bildirdiler. Aybar'ın ölüm nedeni hakkında açıklama yapan uzman doktor **Deniz Şener, "Hastamıza gerek yaşı, gerek beyin fonksiyonlarındaki azalma, gerekse daha önce enfarktüs geçirmesi nedeniyle operasyon yapamadık. Ve bugün saat 16.00'da vefat etti"** dedi.

Kapatılan TİP eski Genel Başkanı ve Sosyalist Devrim Partisi'nin kurucu genel başkanı olan Mehmet Ali Aybar'ın iki hafta önce partinin feshiyle ilgili olarak Ankara'ya gittiği ve dönüşünde rahatsızlandığı bildirildi.

Türkiye'de sosyalizm mücadelesinin önderlerinden biri olan Mehmet Ali Aybar, öğretim üyeliği sırasında yazdığı bilimsel yapıtların yanı sıra **'Bağımsızlık Demokrasi Sosyalizm', '12 Mart'tan Sonra', 'Neden Sosyalizm', 'Örgüt Sorunu', 'TİP Tarihi'** adlı kitaplarını da yayımladı.

Mehmet Ali Aybar, siyasi kimliğinin yanı sıra 1930'da başlayan Balkan Oyunları'nda Türkiye'yi temsil eden birkaç atletten biriydi. Balkan rekoru kırdı, birincilikler aldı.

Mehmet Ali Aybar'ın cenazesi, yarın Bebek Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Aşiyan Mezarlığı'ndaki aile kabristanında toprağa verilecek.

Mehmet Ali Aybar'ın ani ölümü üzerine bir mesaj yayımlayan CHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Hikmet Çetin,** Türk siyaset yaşamının ve sporunun seçkin isimlerinden birinin yitirildiğini belirtti.

İşçi Partisi Genel Başkanı (İP) **Doğu Perinçek,** yaptığı açıklamada, Mehmet Ali Aybar'ın hayatı boyunca emekçilere güvendiğini, Türkiye'nin ve sosyalist hareketin bağımsızlığı için mücadele ettiğini söyledi.

Birleşik Sosyalist Parti tarafından yapılan yazılı açıklamada, Türkiye sosyalist hareketinin önde gelen bir isminin yitirildiği belirtildi.

Yazarlarımızdan **Memet Fuat,** Mehmet Ali Aybar'ın ölümü üzerine şunları söyledi: **"Nedir bu! Acının biri bitmeden öbürü bastırıyor. Toptaşı Cezaevi'nde Nâzım'la konuşmaları geliyor gözümün önüne...** 'Birlikte resim yapıyoruz, ama o benden daha iyi ressam' **demişti Nâzım. Çok inanarak okuduğum bir yazardı.** 'Hür'ü, 'Zincirli Hürriyet'i **ne kadar severdim. Siyasa alanında Türkiye'den ilerdeydi."**

PEN Yazarlar Derneği Genel Sekreteri **Alpay Kabacalı** da yaptığı açıklamada, onur üyeleri Mehmet

Çiller'in Bilançosu CHP'nin Ceremesi...

İLHAN SELÇUK *10 temmuz*

Çiller, Başbakanlık koltuğuna oturduğundan bu yana neler olup bitti?..

- Yüzde 60 düzeyinde süregelen enflasyon patladı, yüzde 150'ye fırladı...
- 5 Nisan Kararları bu yüzden alındı, halkın bir kez daha canına okundu...
- Her şeye karşın bu yaz enflasyon yüzde 70-80'e düştü diye herkes seviniyor...
- Ekonomi tam anlamında IMF'ye teslim edildi; IMF müfettişleri sık sık gelip bizi denetliyorlar...
- Kıbrıs politikası tam çıkmaza girdi, Kıbrıs Rum kesimi Avrupa Birliği'nin kapılarını zorluyor...
- Güneydoğu'da terörle savaşımın alanı genişleyip Kuzey Irak'a yayıldı...
- PKK'nin uluslararası alanda etkinliği arttı; Avrupa'da yandaşları çoğaldı...
- Güneydoğu milletvekilleri parlamentodan yakapaça atılıp polise teslim edildi...
- Amerikan Doları büyük bir patlama yaparak, 40 binli sayılara sıçradı...
- Demokratikleşmede tek adım atılamadı; koalisyon protokolü rafta kaldı...
- Kuşkulu özelleştirmeler hızlandı; çoğu özelleştirmeye yüze göze bulaştırıldı...
- İşsizlik arttı; özelleştirmeler nedeniyle sokağa atılan işçiler aç kaldı...
- Türkiye küçüldü...
- Büyüme durdu, ulusal gelirde geriye sayma dönemi başladı, üretim azaldı...
- Anayasa değişikliği girişimi suya düştü; medya bu olaya *"sivil fiyasko"* adını taktı...
- Hapishanelere atılan fikir adamları ve yazarların sayısında çoğalma oldu...
- Terör Yasası 8'inci maddesi fikir suçu niteliğiyle yerini korudu...
- Güneydoğu'da binlerce köy ve mezra yakıldı, boşaltıldı; yüzbinlerce insan göçe zorlandı...
- Ülkenin çeşitli yerlerinden çatışmalar çıktı; Alevi - Sünni kavgası büyüdrü; bu yüzden ölen ölene...
- Sıvas'ta 37 aydın diri diri yakıldı...
- Avrupa'da Türkiye'ye karşı olumsuzluklar büyüdü; Ankara şamar oğlanına döndü...
- Koalisyonun bir bakanı Avrupalı kadın parlamenterlere *'orospular'* dedi diye hükümet Batı'dan özür diledi. (Bakan yerinde oturuyor.)
- Şeriatçılık yükseldi...
- Yunanistan parlamentosu Ege'de kara sularını 12 mile çıkarmak kararını aldı.
- İşkenceler, yargısız infazlar, failli meçhul cinayetler sürüyor...
- Yatırımlar durdu.

Kalemin ucuna hemen dolanan satırbaşları bunlar; Türkiye başaşağı gitti.

Ekonomide Türkiye'yi küçülten, terörde savaşım alanını Kuzey Irak'a yayan, siyasette bir tek özgürlük yasası çıkaramayan hükümetin Başbakanı, üstelik şaibeli kişiliğini koruyor; çünkü herkes biliyor ki:

- Çiller ailesinin malvarlığı kuşkuludur, Başbakan zenginliğinin kaynağını açıklayamadı...
- Devletin en üst katında, bakanlık makamındayken, Amerika'ya yatırım yaptı...
- Vergi kaçakçılığı yapan Çiller ailesinin suçu, belgelerle kanıtlandı.

Peki, Başbakan Bayan Çiller koltuğunda nasıl oturabiliyor?..

Politika yaşamında koltuğa paraşütle indirildiği gibi o koltukta mintarafillah oturuyor.

Doru dürüst parlamentarizmin işlediği hiçbir Batı ülkesinde Bayan Çiller gibisi bir dakika yerinde kalamaz; ama koalisyonun sosyal demokrat ortağı sayesinde Türkiye CHP'nin ceremesini çekiyor. CHP, ortaklığı sürdürdükçe kendi altını da oyuyor, geleceğini yok ediyor.

Fransa'ya eleştiri yağıyor

11 temmuz

Dış Haberler Servisi - Fransız komandolarının, Fransa'nın 8 nükleer deneme yapacağı Güney Pasifik'teki Mururoa Mercanadası yasak sularına giren çevre koruma örgütü Greenpeace'in **Rainbow Warrior-2** gemisine operasyon düzenleyerek el koyması, yoğun tepkilere yol açtı. Avustralya ve Yeni Zelanda'da görev yapan Fransa büyükelçileri uyarılırken, pek çok ülkede Fransa karşıtı gösteriler yapıldı.

Greenpeace'e ait gemiye önceki akşam bir operasyon düzenleyerek 10 kişiyi sorgulama için götüren Fransız komandoları, tutukladığı Greenpeace üyelerini dün zorla yeniden gemilerine bindirerek Rainbow Warrior-2'yi Mururoa Adası'ndan uzaklaştırdı.

Greenpeace (Yeşilbarış), Mururoa sularının 12 millik yasak bölgesi içine girdiği için Fransız savaş gemisi tarafından durdurularak mürettebatının çalışması engellenen Rainbow Warrior-2'nin buna karşın sekiz kişiyle adaya gönderdiği dört şişme bottan birinin Mururoa sahillerine vardığını açıkladı.

Fransız komandolarının gözyaşartıcı bomba kullandığı, gemi camlarını kırdığı operasyonu şiddetle protesto eden dünyanın en büyük doğa koruma örgütü Greenpeace, Fransız savaş gemisinin, Rainbow Warrior'u durdurmak için önce **'çarpma'** manevrası yaptığını bildirdi. Yeni Zelanda Denizcilik Güvenlik Dairesi de, Rainbow Warrior'dan, **'Fransız savaş gemisinin tekneye bindirdiğine'** dair mesaj alındığını açıkladı. Rainbow Warrior, Fransız komandolarınca zorla durdurulduğunda, nükleer deneme sahası mercanadasına 1-2 mil uzaklıkta bulunuyordu.

Fransız resmi makamları, tutukladıkları Greenpeace üyelerini sorguladıktan sonra dün serbest bıraktılar. Greenpeace üyelerinin gemilerine dönmeyi reddetmeleri üzerine, Fransız komandoları çevrecileri zorla gemilerine bindirerek Rainbow Warrior'ı Mururoa Adası'nın karasuları dışına çektiler.

Nükleer denemelerin yapılacağı bölge ülkelerinden Yeni Zelanda hükümeti kabine toplantısında konuyu acilen görüşürken, dışişleri bakanlığı Fransa'nın Wellington Büyükelçisi **Jacques Le Blanc'ı**, operasyon hakkında açıklama yapması için bakanlığa çağırdı. Yeni Zelanda Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, **Rainbow Warrior-2** gemisinin silahsız 30 kişilik mürettebatına yönelik operasyonunu, **'gemiyi durdurma hedefini aşan bir eylem'** olarak nitelendirdi. Operasyona 150 Fransız komandosunun katıldığı öğrenildi.

Operasyon, bölge ülkelerinin yanı sıra pek çok Avrupa ülkesinde de protestolara neden oldu. Avusturya'nın başkenti Viyana'da Greenpeace üyeleri Fransa büyükelçiliğinin önünde gösteri yaparken, Hollanda'da çevreciler yetkilileri Fransa'nın 14 temmuz ulusal bayramını protesto etmeye çağırdılar. Hong Kong'da ise 350'den fazla gösterici Fransa'yı protesto ederek, halkı Fransız ürünlerini boykot etmeye çağırdı. Fransız Sosyalist Partisi, Cumhurbaşkanı **Jacques Chirac'ın** nükleer denemelere yeniden başlayarak **'kapsamlı bir deney yasağı anlaşması'** öncesinde gelecek yıl mayıs ayına kadar 8 deneme yapma kararının tamamen **'siyasi otoritesini güçlendirme kaygısından kaynaklandığını'** bildirdi.

Sosyalist Parti'nin önceki günkü Ulusal Konsey toplantısında alınan bir kararla, muhafazakâr Chirac iktidarının nükleer silah politikasındaki bu icraatı, **'sahte deGaulle'cü bir jest'** olarak nitelendirildi ve Fransız hükümetinin nükleer denemeleri savunmak için hiçbir haklı gerekçe ortaya koyamadığı belirtildi. Fransız hükümeti, tüm protestolara karşın nükleer deneme kararından vazgeçmeyeceğini açıkladı. Dün bir açıklama yaparak Rainbow Warrior'a yapılan baskını savunan Fransa Başbakanı **Alain Juppe, "Yasaları ihlal eden operasyonlarla karşı karşıya kaldığımızdan, yasalara uyumu sağlamak için yapmamız gerekeni yaptık"** dedi.

Chirac'ın selefi Cumhurbaşkanı **François Mitterrand,** dünyadaki nükleer denemeleri durduran 1992 moratoryumunun öncüsüydü. Moratoryumu yalnız Çin bozdu.

Fransa Cumhuriyeti için güçlü bir savunma öngören, **'yeni De Gaulle'cü'** siyasetin lideri Chirac'ın hükümeti, yeni nükleer denemelerin, özellikle, ileride bu denemelerin gerekliliğini ortadan kaldıracak **'simülasyon teknolojisi'**nin geliştirilmesinde önemli işlev taşıdığını savunuyor.

Mehmet Ali Aybar öldü

11 temmuz

İstanbul Haber Servisi - Türkiye sosyalist hareketinin önemli isimlerinden, siyaset adamı, yazar ve öğretim üyesi **Mehmet Ali Aybar (87)** kalp yetmezliği sonucu öldü.

Akciğerlerindeki rahatsızlık nedeniyle bir hafta önce Florance Nightingale Hastanesi'ne kaldırılan eski TİP genel başkanlarından Mehmet Ali Aybar, dün saat 16.00 sıralarında kalp yetmezliği sonucu yaşamını yitirdi. Doktorlar öğle saatlerinde Aybar'ın durumunun iyi olduğunu, sadece ateşlenme nedeniyle birkaç gün daha hastanede kalacağını söylemesine karşın Aybar'ın, öğleden sonra fenalaştığı öğrenildi. Son iki gündür yemek yiyemeyen, ancak şuurunun açık olduğunu belirten doktorlar, Aybar'ın, kalp yetmezliği sonucu öldüğünü bildirdiler. Aybar'ın ölüm nedeni hakkında açıklama yapan uzman doktor **Deniz Şener, "Hastamıza gerek yaşı, gerek beyin fonksiyonlarındaki azalma, gerekse daha önce enfarktüs geçirmesi nedeniyle operasyon yapamadık. Ve bugün saat 16.00'da vefat etti"** dedi.

Kapatılan TİP eski Genel Başkanı ve Sosyalist Devrim Partisi'nin kurucu genel başkanı olan Mehmet Ali Aybar'ın iki hafta önce partinin feshiyle ilgili olarak Ankara'ya gittiği ve dönüşünde rahatsızlandığı bildirildi.

Türkiye'de sosyalizm mücadelesinin önderlerinden biri olan Mehmet Ali Aybar, öğretim üyeliği sırasında yazdığı bilimsel yapıtların yanı sıra **'Bağımsızlık Demokrasi Sosyalizm', '12 Mart'tan Sonra', 'Neden Sosyalizm', 'Örgüt Sorunu', 'TİP Tarihi'** adlı kitaplarını da yayımladı.

Mehmet Ali Aybar, siyasi kimliğinin yanı sıra 1930'da başlayan Balkan Oyunları'nda Türkiye'yi temsil eden birkaç atletten biriydi. Balkan rekoru kırdı, birincilikler aldı.

Mehmet Ali Aybar'ın cenazesi, yarın Bebek Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Aşiyan Mezarlığı'ndaki aile kabristanında toprağa verilecek.

Mehmet Ali Aybar'ın ani ölümü üzerine bir mesaj yayımlayan CHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Hikmet Çetin,** Türk siyaset yaşamının ve sporunun seçkin isimlerinden birinin yitirildiğini belirtti.

İşçi Partisi Genel Başkanı (İP) **Doğu Perinçek,** yaptığı açıklamada, Mehmet Ali Aybar'ın hayatı boyunca emekçilere güvendiğini, Türkiye'nin ve sosyalist hareketin bağımsızlığı için mücadele ettiğini söyledi.

Birleşik Sosyalist Parti tarafından yapılan yazılı açıklamada, Türkiye sosyalist hareketinin önde gelen bir isminin yitirildiği belirtildi.

Yazarlarımızdan **Memet Fuat,** Mehmet Ali Aybar'ın ölümü üzerine şunları söyledi: **"Nedir bu! Acının biri bitmeden öbürü bastırıyor. Toptaşı Cezaevi'nde Nâzım'la konuşmaları geliyor gözümün önüne...** 'Birlikte resim yapıyoruz, ama o benden daha iyi ressam' **demişti Nâzım. Çok inanarak okuduğum bir yazardı.** 'Hür'ü, 'Zincirli Hürriyet'i **ne kadar severdim. Siyasa alanında Türkiye'den ilerdeydi."**

PEN Yazarlar Derneği Genel Sekreteri **Alpay Kabacalı** da yaptığı açıklamada, onur üyeleri Mehmet

Ali Aybar'ın Türkiye halkının demokrasi savaşımına önemli katkılarda bulunmuş değerli bir aydın ve eylem adamı olduğunu vurguladı.

SDP Genel Başkanı **Cenan Bıçakçı,** Aybar'ın belki de dünyada ilk kez dünya ve Türkiye tahlillerini gerçek haliyle ölmeden görebilen bir insan olduğunu belirtti. Sol / Onur Yayınları sahibi **Muzaffer İlhan Erdost,** Aybar ile 1969-70 yıllarında, daha sonra da 78 yılında sosyalizme bakış açısından tartıştığını belirtti.

Kuzey Kıbrıs'a şeriat ihracı

YUSUF ÖZKAN *12 temmuz*

ANKARA - Kıbrıs Türk Tabipleri Birliği (KTBB) Başkanı Dr. **Mustafa Hami,** Anadolu'dan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne (KKTC) yoğun şekilde köktendinci ve ırkçı akımlar taşındığını söyledi. Bunun sonucu Türkiyeli - Kıbrıslı çatışması yaşandığını belirten Hami, KKTC yönetiminin, düşünen insanlar üzerinde büyük bir baskı oluşturduğunu öne sürdü.

Geçen günlerde Ankara'ya gelen KTTB Başkanı Dr. Mustafa Hami, **Cumhuriyet**'in sorularını yanıtladı. Ekonomik ve sosyal alanda büyük sorunlar yaşayan KKTC'deki gelişmelerin Türkiye'ye doğru ve sağlıklı biçimde aktarılmadığını söyleyen Hami, yöneticilerin ve medyanın tek taraflı görüşlerinin anavatana yansıtıldığını bildirdi.

Hami, Anadolu'dan salt yüksek enflasyon ve ucuz işgücü değil **'köktendinci ve ırkçı'** akımlar gibi sosyal hastalıkların da adaya taşınmaya çalıştığını belirterek şöyle konuştu: **"KKTC'de sosyal yapıyı değiştirme operasyonları yapılıyor. Eğitimde yeni müfredat uygulanıyor. Zorunlu din dersi ve ahlak dersleri getirdiler. Türkiye'den öğretmen ve imamlar geliyor. Bunların** 'Kıbrıs Türkleri gavurlaşmış. Bunları kazanmak lazım' **gibi bir önyargısı var. Kendi ideolojilerini taşımaya çalışıyorlar. Köktendinci ve ırkçı ideolojileri Kıbrıs'ta yaygınlaştırmaya çalışıyorlar."**

Önceki aylarda Anadolu'dan görevli gelen bir imamın Lefkoşa'nın göbeğinde bir camide vaaz verirken bir gazeteci aleyhine fetva vermesinin camiye ibadet için gelen halk arasında ve toplum düzeyinde tepkilere neden olduğunu anlatan Hami, **"Yine Türkiye'den gelen öğretmenler, olaylara köktendinci yaklaşımları nedeniyle gerek öğrenciler gerekse öğretmenlerle sürekli sürtüşmeye giriyorlar. Bunlar bizim toplumumuzun sosyo - kültürel yapısıyla bağdaşmayan ideolojik programdır. Sonuçta Türkiyeli-Kıbrıslı çatışmasının çizgisine giden bir olay var"** diye konuştu.

Kıbrıs'taki üniversitelerde okuyan Türkiye, Pakistan, Tunus ve Cezayir gibi İslam ülkelerinden gelen öğrenciler arasında da şeriatçı akımların güçlendiğini anlatan Hami, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bir süre önce bir üniversitemizde iki öğrenci arasında yapılan din konulu tartışmanın ardından, Pakistan ve Türkiyeli şeriat yanlısı öğrenciler okul bahçesinde tekbir getirdikten sonra rektörlüğe baskı yaparak laik görüşlü öğrencinin uzaklaştırılmasını, aksi takdirde şeriat yasaları uyarınca öldürüleceği tehdidinde bulundular.

İstanbul kökenli öğrenci, ne rektörlükten ne de devletten koruma bulunca can güvenliği kalmadığı için hem okulunu hem de KKTC'yi terk etti. Bu konuyla ilgili tartışmaların sürdüğü günlerde Ankara'da Sayın Milli Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz, **KKTC'de imam - hatip lisesi açacaklarını açıkladı. Bu, KKTC'deki demokratik kitle örgütlerinin tepkilerine neden oldu."** Kıbrıs'ta daha önce bu tür olayların yaşanmadığını belirten Dr. Mustafa Hami, **"Benim de orta eğitim sürecini yaşadığım 1950'li yıllardan başlayarak 1960'lı yıllara kadar ülke genelinde bütün lise öğretmenlerimizin tamamı Anadolu'dan geliyordu. O dönemde gerek Anadolu'dan gelen öğretmenlerimizle gerek öğrenciler gerekse toplumumuz arasında bu tür çatışmalar kesinlikle yaşanmıyordu. Çünkü öğretmenlerimizin tümü aydınlığın ve çağdaşlığın öncüsüydüler"** dedi. Devletin, olumsuzlukları eleştiren kitlelere karşı büyük bir **'susturma'** operasyonuna giriştiğini belirten Mustafa Hami, ev ve arabalara bomba koyma ve tehdit mektupları gibi etkinliklerle insanların susturulmaya çalışıldığını dile getirdi.

Çok sayıda kişinin evinin ve aracının bombalandığını anlatan Hami, **"Bunların failleri bulunamıyor. Yeraltı örgütlerinin yayımladığı bildirilerin, devlet matbaasında basıldığı belirleniyor"** dedi.

ABD-Vietnam barışı

FUAT KOZLUKLU *13 temmuz*

WASHINGTON - Amerikan tarihinin en büyük yenilgisinin alındığı Vietnam savaşının üzerinden geçen 20 yılın sonunda, ilişkilerin normalleştirilmesi kararı, o zamanların üniversite öğrencisi ve Vietnam savaşına karşı çıkarak askerlik görevini yapmaktan kaçınmış biri olan **Bill Clinton** tarafından verildi.

ABD lideri, ülkesinin Vietnam'la ilişkileri normalleştirme kararıyla Amerikan tarihinin çetin sorunlar yaratan bir sayfasını kapamış oldu. 20 yıl önce sona eren Vietnam savaşı, her Amerikalı için acı ve hayli tartışmalı bir dönemdi.

Tarihi kararın açıklandığı tören kısa sürdü ve oldukça da sade bir hazırlık yapılmıştı. Başkanın arkasında, yirminci yüzyılın en acımasız ve en anlamsız savaşı olarak tarihe geçen Vietnam savaşında silah kullanmış bugünün kongre üyeleri vardı. Bunlardan biri sağ bacağını savaşta kaybetmiş olan Nebraska Senatörü Demokrat Partili **Bob Kerrey** idi. Clinton'ı destekliyordu. Vietnam'la diplomatik ilişkiye partisinin diğer üyelerinin aksine **"tam destek"** veren bir başka isim de savaşta esir düşen ve beş yıllık tutsaklığın

ardından serbest kalan Arizona senatörü Cumhuriyetçi **John McCain**'dı. Beyaz Saray'ın doğu odası, törene bizi götüren görevlinin de dediği gibi **"tarihi bir kalabalıkla"** doluydu. Başkan Clinton'ın açıklaması, televizyon kanallarından naklen yayımlanırken bu sırada Beyaz Saray önünde küçük bir grup **"Vietnam'la ilişkiye geçilmesini protesto"** etti.

Bill Clinton, ülkesi ile Vietnam arasında 20 yıl sonra normalleştirileceğini açıkladığı konuşmasında, Hanoi ile ilişkilerin sıkılaştırılmasını ise Vietnam'da kayıplar listesinde yer alan 2 bin 200 Amerikalı konusundaki işbirliğine bağlı bulunduğunu söyledi. Başkan, Vietnam yönetimine bu konuda baskı yapmaya devam edeceklerini de vurguladı. ABD Başkanı, Vietnam'la ticari ilişkilerin geliştirilmesinin, bu ülkedeki çalışma koşulları ve insan haklarının ülkesince yeterli bulunup bulunmamasına bağlı olduğunu vurguladı.

Clinton, Vietnam ile ilişkileri normalleştirilip ticari genişletmenin, bu ülkede özgürlüğün gerçekleşmesini sağlayacağını da kaydetti. Başkan Bill Clinton, Dışişleri Bakanı **Warren Christopher**'in, ağustos ayı başlarında diplomatik ilişkilerin başlatılması çerçevesinde Hanoi'ye gideceğini açıkladı. Christopher, Amerikan askerlerinin, komünist Kuzey Vietnam Birlikleri'nin 1975 yılında Saygon'a girmesi üzerine terkettiği Vietnam'a giden bir dışişleri bakanı olacak. On dakika süren konuşmasını, **"Tanrı Amerika'yı korusun"** diye bitiren Başkan Bill Clinton, yakınlarını kaybetmişlerle gazilerden birkaçının da aralarında yer aldığı davetliler tarafından ayakta alkışlandı.

Demokrat Başkan Clinton'ın Vietnam ile ilişkilerini normalleştirilmesine destek veren Cumhuriyetçi Senatör John McCain, Vietnam ile diplomatik ilişki kurmanın, kayıp askerlerin akıbetini belirleme çalışmalarını kolaylaştıracağını savundu. Savaşta esir düşüp beş yıl hapis yatmış olan Senatör, gerekçe olarak Amerikan askeri yetkililerinin kayıp askerleri Vietnam'da daha rahat soruşturma olanağı bulacaklarını belirtti. Aynı senatör, ilişkilerinormalleştirmenin Amerikan mallarına Vietnam'da geniş bir pazar açacağını da kaydetti.

Başkanın kararına, bir başka savaş gazisi Cumhuriyetçi Parti çoğunluk lideri ve başkan aday adayı **Robert Dole** karşı çıktı. İkinci Dünya Savaşı'nda sağ kolu sakat kalan ve Ermeni yanlısı karar ve yasa tasarılarıyla tanınan Dole'un başını çektiği büyük bir grup ise, Hanoi yönetiminin insan haklarını çiğnemeye devam ettiği görüşündeler ve başkanın diplomatik ilişki kararını **"büyük bir yanlış"** diye tanımlayıp şiddetli tepki gösterdiler. Robert Dole, kongre üyelerinin Vietnam'la ilişkileri yakından takip edeceklerini belirterek Vietnam'a atanacak büyükelçi ve büyükelçilik harcamalarına karşı çıkılması çağrısında bulundu. Senatör **Trent Lott** da, Vietnam'da elçilik açılması yönündeki girişimlere destek vereceğini bildirdi ve **"Tayvan'ı tanımadan nasıl olur da Vietnam'ı tanırız"** diye konuştu. Vietnam gazisi ve tek bacağı kesik Nebraska senatörü Bob Kerrey, Beyaz Saray'daki törenin ardından, Vietnam'da elçilik açılması harcamalarının kongrece engellenmesi çalışmalarını, **"Tümüyle yanlış"** diye nitelendirdi.

Sel, Senirkent'i yuttu

BÜLENT ECEVİT/ GÜLÇİN İLCİ
15 temmuz

SENİRKENT - Isparta'nın Senirkent ilçesinde yaşanan sel felaketinde çamur tabakası altından çıkarılan cesetlerin sayısı 45{e çıktı. 46 yaralı da hastanelerde tedavi altına alındı. Isparta Valisi **Ertuğrul Dokuzoğlu,** enkaz altında kalanların yakınlarından alınan bilgilere göre ölü sayısının yüzü geçmesinin beklenmediğini söyledi. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** kurtarma çalışmalarını yakından izlemek üzere bugün Senirkent'te olacak.

Kurtarma çalışmalarına saat 19.00'ta havanın kararması nedeniyle ara verildi. Kurtarma çalışmalarını sürdüren ekipler, evleri tamamen yıkılan Taşmescit Mahallesi'ne ulaşamadı. Cadde ve sokakları kaplayan çamur tabakası greyderler ve kepçelerle temizlenerek ilçe dışına çıkarılıyor. Kapıdağ'dan sel sularının ilçe merkezine getirdiği her biri yaklaşık yarım ton ağırlığındaki taşlar da dozerlerle temizlenmeye çalışılıyor. İlçede çeşitli kuruluşlara ait yaklaşık 300 iş makinesi enkaz kaldırma çalışmalarına katılıyor.

Yetkililer, sel felaketinin Senirkentlileri evlerinde oldukları akşam yemeği saatlerinde yakaladığını, bu yüzden ölü sayısının artabileceğini söylediler.

Sel felaketinin ardından ilçede ekmek sıkıntısı çekilmemesi için çevre ilçe ve belde belediyelerine ekmek yardımında bulunmaları için talimat verildi.

Felaket nedeniyle Kızılay 4, Turban 1, İçişleri Bakanlığı 1 seyyar mutfak kurarak evleri yıkılan yurttaşların yiyecek ihtiyacını karşılamaya çalışıyor.

Kurtarma çalışmalarına 3 eğitimli köpek de katılıyor. Köpeklerden birisinin 9 cesedin bulunmasını sağladığı bildirildi. Yetkililer, bulaşıcı hastalıkların yayılmaması için önlem alınacağını bildirdiler. Saat 18.00 sıralarında kimliği belirlenemeyen bir kadın enkaz altından sağ çıkarıldı.

Vali Ertuğrul Dokuzoğlu dün akşam yaptığı açıklamada ölü sayısının yüzü aşmasını beklemediklerini söyledi. Dokuzoğlu, **"ev sahiplerinden ve yakınlarından aldığımız rakamlarla korktuğumuz kadar kayıp sayısı olmayacağını sanıyorum. Felaketten sonra devlet tüm önlemleri aldı"** dedi.

Senirkent'i tepeden gören bir yerden felakete tüm ayrıntısıyla tanık olan **İbrahim Gürcan** adlı bir yurttaş, Uluborlu'dan geldiğini belirtti ve ilk izlenimini **"Senirkent'te otobüsten iner inmez Kapıdağı'nın evlerin üzerine aktığını gördüm"** şeklinde aktardı.

Gürcan şunları söyledi: **"Bir köy kadar bir yığın koptu dağdan. Kara bir şey patladı sanki. Yuvarlana yuvarlana geldi. Dağın eteklerindeki büyük bir kayanın arkasında beş dakika kadar durakladı. Sonra yeniden başladı akmaya. 3 yere dağıldı dağ. Biraz daha durdu, yığıldı, tekrar yürüdü, evleri yıktı."** İbrahim Gürcan, elektriklerin kesilmesini sağlamak için hemen koştuğunu, iki kadının biribirlerine tutunarak kurtulmaya çalıştıklarını, ancak ça-

mur yığınının altında kaybolduklarını, bir traktörün de evlere çarpa çarpa yuvarlandığını aktardı. Olayda yaşamını yitirenlerden kimlikleri belirlenenler şunlar:

Sedef Ayan (3), Gülnur Ayan (23), Havvaali Ersoy (75), Münevver Kalağan, Güllü Akkeçili (30), Hüseyin İlhan (60), Fetiye Alan (35), Mustafa Çeliköz (60), İsmet Parlak (55), Dudu Utku (7), Kemal Bayram (65), Sultan Kiraz (11), Sebahat Oğuzoğlu (25), Fatma Çerçi (65), Ahmet Atabay (60), Uğur Ayan (25), Bekir Kiraz (6), Ümmü Aköz (65), Ümmü Kiraz (3), Hediye Uludağ (65), Neslihan Atabay (59), Ahmet Kiraz (4), Muharrem İnan (43), Ümmü Aşanyılmaz (40), Hatice Aşanyılmaz (15), Havvaali Demirelli (18), Fatma Demirelli (45), Muammer Demirelli (48), Yılmaz Güleşçi (6), Fatma Güleşçi (25), Yalçın Güleşçi (4 aylık), Gülnur Güleşçi (18), Durdu Güleşçi (60), Yusuf Güleşçi, Sevim Güleşçi, Havvaali Güleşçi, Ayşen İnan (38), Gülsüm Bulgurcu (20), Hatice Bulgurcu, Zehra Topçu, Mustafa Çelikol.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Senirkent'te yaşanan sel felaketi ile ilgili olarak bir açıklama yaptı. Cumhurbaşkanlığı Basın Merkezi'nden yapılan açıklamaya göre Demirel şunları söyledi:

"Senirkent ilçemizin dün (önceki gün) **maruz kaldığı büyük sel felaketi dolayısıyla fevkalade üzgünüm. Bu felakette hayatını kaybeden vatandaşlarıma Allah'tan rahmet, Senirkentli hemşerilerime başsağlığı diliyorum. Bu afetin açtığı yaralar bir an önce sarılacaktır. Allah beterinden ve tekrarından korusun."** Demirel bugün saat 07.30'da Senirkent'e hareket edecek.

TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, yayımladığı mesajda **"Devletimizin ve gönüllü kuruluşlarımızın bütün imkânlarını seferber ederek Senirkent ve çevresinde yaşanan felaket nedeniyle zor durumda kalan vatandaşlarımıza gerekli yardımı ulaştıracaklarına ve en kısa zamanda yaralarını saracaklarına eminim"** dedi.

İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe** incelemelerde bulunmak üzere sel felaketinin yaşandığı Senirkent'e geldi. Menteşe, gazetecilere yaptığı açıklamada, devletin afetzedelerin yanında olduğunu belirterek **"Senirkentlilerin yaraları sarılacaktır"** dedi. Menteşe, bakanlığının ilk aşamada ilçeye 38 kişilik bir ekip gönderdiğini belirtti. Başbakan **Tansu Çiller**'in yaraların sarılması için ilk aşamada ilçeye 10 milyar lira gönderdiğini belirten Menteşe, daha sonra şunları söyledi: **"Süleyman Demirel Üniversitesi'nin tüm doktorları Senirkent'te görev başındadır. Devlet, tüm imkânlarını Senirkent'e aktaracaktır. İlçeye 300 kişilik seyyar mutfak kurulacak, Kızılay da 4 seyyar mutfak ile çadır ve battaniye getirecektir."**

ANAP Genel Başkan Yardımcısı **Ekrem Pakdemirli**, yaptığı yazılı açıklamada, sel felaketinden etkilenen yurttaşların sorunlarını tespit etmek için Afyon Milletvekili **İbrahim Özsoy** ve Denizli Milletvekili **Muzaffer Arıcı**'yı görevlendirdiklerini belirterek **"Hükümetin bu konudaki işleri ağırdan alma ve unutturma yoluna gideceği endişesiyle olayı Meclis Genel Kurulu'na da getireceğiz"** dedi.

Devlet Bakanı **Aykon Doğan**, Belçika'nın Türkiye'ye verdiği 150 milyon Belçika Frangı tutarındaki krediye ilişkin anlaşmanın imza töreninden sonra yaptığı açıklamada son günlerde İstanbul, İzmir, Ankara, Denizli, Karaman, Trabzon, Bolu, Adapazarı ve Isparta'da sel nedeniyle yaşamını yitiren yurttaşların yakınlarına başsağlığı diledi. Doğan, sellerden 2 binin üzerinde konut, sanayi ve ticari işyeri ile 2 televizyon ve bir basın kuruluşunun binalarının hasar gördüğünü belirterek **"Devletimizin güçlü ve etkin eli, bu felaketleri sarmaya muktedirdir. Hükümetimiz, bu hafta yaşanan sel felaketinin yaralarını saracaktır. Bunun hazırlıkları sürmektedir"** dedi.

Ankara'da sel sularından özellikle Keçiören, Yenimahalle, Batıkent, Demetevler ve Etlik civarındaki 300'ün üzerinde ev olumsuz etkilendi. Ankara İtfaiye Müdürlüğü yetkilileri, su baskınına uğrayan ev ve işyeri sayısının 2 binden fazla olduğunu bildirdiler. Atatürk Göğüs Hastalıkları Hastanesi'ni su basması üzerine üç gündür çalışmayan hastanedeki ilaç ve kanlar diğer hastanelere nakledildi. Sel felaketi başkentte can kaybına da neden oldu. Aydınlıkevler'de oturan **Gülten Demir** adlı kadın, kazan dairesini basan suları tahliye etmek isterken yaşamını yitirdi. Kaleiçi'nde Behlül Yılmaz adlı kişi de aşırı yağışın meydana getirdiği kaygan zeminde yere düştü, Başını betona çarpan Yılmaz, olay yerinde yaşamını yitirdi.

Öte yandan Aksaray'da meydana gelen sellerden etkilenen ekili alanlardaki hasar tespit çalışmaları tamamlandı. Valilik tarafından oluşturulan komisyon, şiddetli sağanak yağışların yol açtığı su baskınlarından 13.795 dekar ekili alanın zarar gördüğünü belirledi. Yetkililer toplam zararın 25 milyar lira düzeyinde olduğunu belirttiler. Son günlerde görülen ani yağışlarla ilgili olarak Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden verilen bilgiye göre yağışlar, önümüzdeki hafta sonuna kadar devam edecek. Son dört gün içinde Ankara'da metrekareye 94.5 kilogram yağış düştüğünü belirtilen yetkililer, son yağışların 60 yıldır, temmuz ayında kaydedilen en yüksek yağış olduğunu dile getirdiler.

Yazar Bilge Karasu yaşamını yitirdi

15 temmuz

Kültür Servisi - Öykücü ve çevirmen **Bilge Karasu**'yu yitirdik. Uzun süredir Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde kanser tedavisi gören Karasu öldü.

1930 yılında istanbul'da doğan Bilge Karasu, Şişli Terakki Lisesi'nden sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde okudu. Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü'nde, Ankara Radyosu Dış Yayınlar Bölümü'nde çalıştı. 1963 - 1964 yılları arasında Rockefeller bursuyla Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde bulundu. 1974'te Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Bireyin iç dünyasını ve korku, tutku, ölüm, baskı, inanç çatışması gibi konuları kendine özgü simgesel bir dille yansıtan Bilge Karasu, soyutlamalar, simgeler yoluyla insanı, insan gerçekliğini araştırmayı amaçladı. Yazıda, öbür sanat dallarının olanaklarını da değerlendirmeye çalışan Karasu, dil ve biçim araştırmalarına girdiği yapıtlarını **"öykü"** yerine **"metin"** olarak değerlendirmeyi yeğledi.

D.H. Lawrence'ın **"The Man Who Died"** (Ölen Adam) adlı kitabının çevirisiyle 1963 Türk Dil Kurumu Çeviri Ödülü'nü, 1971'de **"Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı"** kitabıyla Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 1991'de **"Gece"** isimli kitabıyla Pegasus ödülünü, son olarak da **"Ne Kitapsız, Ne Kedisiz"** adlı yapıtıyla Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü'nü aldı. Karasu'nun öteki yapıtları şunlar: **"Troya'da Ölüm Vardı"** (Forum 1963, Can 1986), **"Göçmüş Kediler Bahçesi"** (Milliyet Yayınları, 1979 - Gece Yayınları 1989, Metis Yayınları 1994), **"Kısmet Büfesi"**(Adam Yayınları 1982 , Metis Yayınları 1993), **"Kılavuz"** (Remzi Yayınları 1990 - Metis Yayınları 1992), **"Ne Kitapsız, Ne Kedisiz"** (Metis Yayınları 1994) ve **"Narla İncire Gazel"** (Metis Yayınları 1995).

Bosna: Bir İhanetin Anatomisi

ERGUN BALCI *16 temmuz*

Bosna'daki tabloyu gerçekçi biçimde ortaya koymak gerekiyor.

o Doğu Bosna, yani Srebrenice, Zepa ve Gorazde'nin bulunduğu Sırbistan sınırındaki bölgenin tümüyle Sırpların denetimine geçmesini bundan sonra engellemek çok güç. Nitekim hafta başında Srebrenica'yı ele geçiren Sırplar dün Zepa'ya saldırdılar. Bundan sonra sıradan Gorazde'nin bulunduğu açık.

• Aslında Bosna'nın doğusundaki güvenli bölgelerin (!) Sırpların eline geçmesinin BM'nin işine yaradığı, daha doğrusu BM'nin işini kolaylaştırdığı söylenebilir.

Neden?

Çünkü, nisan ayındaki rehine krizinden sonra Batılılar BM birliklerinin yeniden konuşlandırılmasına karar vermişlerdi. Ufak gruplar halinde çeşitli bölgelere dağılmış BM birlikleri birkaç merkezde toplanacak, böylece Sırp saldırılarına karşı kendilerini daha iyi savunma olanağına kavuşacaktı.

Batılılar gerçi söylemiyordu, ama bu plan ilk aşamada Bosna'nın doğusundaki güvenli bölgelerin (Srebrenica, Zepa, Gorazde) terk edilmesi, buralardaki birliklerin Saraybosna bölgesine taşınması anlamına geliyordu.

Ancak BM birlikleri kendiliklerinden güvenli bölgeleri terk ederse, dünyada kıyamet kopardı.

İşte bu noktada, Sırp saldırıları BM'nin işini kolaylaştırmış oldu.

• Batı ayrıca, Doğu Bosna'nın Sırpların eline geçmesinin, siyasi çözümü kolaylaştıracağını da düşünüyor olabilir. Sırplar Srebrenica, Zepa ve Gorazde'yi Müslümanlara bırakacak bir barış planını kesinlikle reddediyorlardı. Bu bölgeleri ele geçirdikten sonra barış masasına oturabilirler. Batı da Müslümanlara *"Artık olan oldu. Bu bölgeleri tekrar geri alamazsınız. Gelin oturun masaya. Sırplardan başka tavizler alalım"* deme olanağına kavuşur.

Batılılar, Bosna'nın doğusunu ele geçiren Sırpların, tutumlarını yumuşatacağını umut ediyorlar.

• Fransa'nın Srebrenica'yı zor kullanarak Sırplardan geri alma önerisi, Avrupalı müttefiklerden destek görmedi. Kaldı ki öneriye BM Genel Sekreteri **Butros Gali** de karşı çıkarak Sırplarla *"müzakereleri sürdürmekten"* başka çare göremediğini söyledi.

• BM Güvenlik Konseyi ise hafta başında yaptığı toplantıda Sırpların Srebrenica'dan *"derhal geri çekilmesini"* istemiş, çekilmedikleri takdirde BM Genel Sekreteri'ni gerekli gördüğü önlemleri almakla görevlendirmiştir. Yani topu Butros Gali'ye atmıştır. Bosna'da *"müzakerelere devamdan"* başka çare görmeyen Gali'ye.

Güvenlik Konseyi'nin niyeti ciddi olsaydı, BM Anayasası'nın 7. bölümü uyarınca Sırplara karşı askeri önlemler alınmasına karar verebilirdi.

• Müslümanlar Batı'nın büyük ihanetini sineye çekmeye razı olmaz ve Bosna'da savaş büyürse BM bu ülkeden çekilecektir. Tüm planlar hazır durumda. Doğu Bosna'daki güvenli bölgelerin Sırpların eline geçmesi bu açıdan da Batılıların işine geliyor. Zira güvenli bölgeleri terk eden BM birlikleri Saraybosna yöresinde toplanacak, böylece Bosna'dan çekilme kararı alındığı takdirde bu birlikleri tahliye etmek kolaylaşacaktır.

• Bosna'dan çekilecek BM birliklerinin korunması için 60 bin askere ihtiyaç olduğu hesaplanıyor. Bu gücün yarısını ABD sağlayacak. Bu olgu da Başkan **Clinton**'ı kara kara düşündürüyor. Çünkü Sırplarla çıkabilecek çatışmalarda Amerikan askerleri ölürse, seçimlerin yaklaştığı şu sıralarda Clinton'ın kamuoyundaki imajı olumsuz et-

kilenecek. Clinton, bu nedenle BM'nin Bosna'dan çekilmesini istemiyor. Ama elinden de bir şey gelmiyor.

BM Bosna'dan çekilirse, Müslümanlara silah ambargosunu sürdürmek için bir neden kalmaz ve ambargo kaldırılır. Clinton şimdiye dek, Bosna'daki İngiliz ve Fransız askerlerini tehlikeye atmamak için ambargoyu kaldırmayı reddediyordu.

Ambargo kaldırılınca Müslümanlar Sırp saldırılarına karşı kendilerine savunma olanağına kavuşur. Ama yeni silahları kullanmayı öğreninceye kadar büyük kayıplar verebilirler. Senatör **Robert Dole,** Müslümanlara bir yandan silah gönderilirken öte yandan Sırpların NATO tarafından bombalanmasını öneriyor.

Bu durum karşısında Sırbistan ve Rusya seyirci kalır mı? Rusya Dışişleri Bakanı **Andrei Kozirev,** Batı, Müslümanları silahlandırırsa kendilerinin de Sırplara silah gönderebileceklerini ima etmiştir. Hırvatistan'ı da unutmamak gerekiyor. Zagreb de bu kargaşada Krayina'yı geri almak için saldırabilir. Yangının kıvılcımları ise kolayca Kosova ve Makedonya'ya sıçrayabilir.

Sonuç olarak Batı'nın Münih'ten bu yana en büyük ihaneti, bölgeyi yeni bir Balkan savaşının eşiğine getirmiştir.

Olgun Bir Siyaset Kültürü İçin

ENİS BATUR *16 temmuz*

1960'lardan başlayarak, *"solcu"* teriminin kullanımı, siyasal yaşamımızda olduğu kadar kültürel yaşamımızda da ciddi bir bulanıklık yaratmıştı: Sağcı kesime göre **Aybar** da solcuydu, **Ecevit, Çayan, Doğan Avcıoğlu, İsmail Cem, İbrahim Kaypakkaya** da. Komünist, sosyalist, sosyal demokrat gibi evrensel düzlemde açıkça tanımlanmış kavramlar bile belirsizleşti kamuoyunda; ortanın solu, merkez sol, demokratik sol, liberal sol türü tamlamalar da belirsizliğin azalmasına yol açmadı ne yazık ki. Bütün bunlarda solun akla sığmayacak ölçüde bölünmüş olmasının payı sanıyorum az değil. Ayrımlar önemlidir şüphesiz, gene de ana eğilimleri da- [illegible] mak gerekir. Sol gitgide zayıfladı son [illegible] Buna, biraz, her sosyal perspektifi [illegible] bir kelimeyle yaftalamaya kalkışan [illegible], biraz da, en küçük görüş ayrılığını [illegible] n kurmak için gerekçe sayan sol y- [illegible]

[illegible] mdi de İslamcı kesimde tekrarlanı- [illegible] çok temsilcisinin gözünde, inanan [illegible] sanılıyor. Müslüman, dindar, İslamcı, [illegible], sofu arasındaki farkları sorgulamaya, hesaba katmaya yeterince kalkışmıyoruz. Gene de, Müslümanlığı türdeş bir tanımda sınırlamaya asıl çalışanlar İslamcılar. Bu gidiş, onları da binbir fraksiyonun eşiğine taşıyacaktır. Solcuların tanımlanmasını da, kendilerini tanımlamalarını da güçleştiren yasal çerçevelerin şimdi de İslami kesim için can alıcı bir engel oluşturduğu düşünülebilir mi? Kendi payıma, böyle bir gerekçe göremiyorum ben: Söyleyemedikleri bir şey kaldı ma hâlâ Ola ki, yeterince ve dilediklerince açık dile gelmek konusunda ürkek kalmalarına neden olan kimi korkuları vardır. Ecele faydası yoktur korkunun. Düşünce ve ifade özgürlüğünü elde etmek için herkesin ödemesi gereken bedeller vardır. Asıl düğüm, İslam adına tek, blok bir gerçeklik zemini, tek bir seçenek, tekelci bir siyaset gösterme telaşından doğmakta değil midir?

Türkiye'de yaşayan bazı Müslamanlar, Batı dünyasının dışında, Ortadoğu ekseninde bir siyasal duruşun doğruluğuna inanmaktadırlar.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar, gerçek demokrasi ile inanç dünyaları arasında herhangi bir çelişki görmemektedirler.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar, demokrasinin İslam ile çeliştiğini, insan haklarının hak dini ile uyuşmadığını düşünüyorlar.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar, laikliğin inanç ve ibadet özgürlüğünü kısıtlamadığı görüşündeler. Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar, laikliğin din düşmanlığını körüklediği kanısındalar.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar en önemli ortak bileşkenlerinin Müslümanlık, bazıları ürklük, bazıları insanlık olduğunu düşünüyorlar. Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar liberal sağ, bazıları sosyal demokrat, bazıları şeriatçı, bazıları demokratik sol, bazıları milliyetçi, bazıları sosyalist eğilimler taşıyorlar; siyasal yelpazede.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar, kadınların Avrupa'daki gibi, bazıları İran'daki gibi, bazıları Pakistan'daki gibi, bazıları Amerika'daki, bazıları da Türkiye'deki gibi yaşamalarını istiyor.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar çocuklarını Anadolu liselerinde, bazıları imam - hatip liselerinde, bazıları kolejlerde okutmak istiyor.

Türkiye'de yaşayan bazı Müslümanlar **Aziz Nesin**'den övgüyle, bazıları eleştirel bir mesafeyle, bazıları nefret ve kinle söz ediyor. Bazıları söz etmemeyi yeğliyorlar: Öfkeleri suskuyla öjrtünüyor.

Türkiye'de solun paramparça olması doğal bir sonuç değildi. Bu, yalnızca solun kan kaybetmesine yol açmakla kalmamış, ülkenin siyasal d inamiğin sarsılmasına da yol açmıştır.

Öte yandan, solun tek bir odakta toplanması beklenemezdi: Türkiye'nin sağlam bir komünist partisi, sağlam bir sosyalist partisi, sağlam bir sosyal demokrat partisi olsaydı daha sağlıklı bir d emokratik ortama kavuşulmuş olacağından kimse şüphe duymasın. Aynı sorun, aynı karmaşa sağda yaşanıyor bugün. Komünizm korkusu solun açık, net, doğurgan, biçimde farklılaşmasını nasıl engellediyse, şeriat korkusu da sağın farklılaşmasını kilitliyor. Bir siyasal hareketin kendisini liberal - laik sağ, bir başkasının kendisini Müslüman demokrat, bir başkasının radikal Müslüman olarak olanca açıklığıyla tanımlamasında korkulacak bir şey yoktur. DYP'nin ANAP'tan ayrılması, RP'nin onların içine truva atları ile sızmaması, küçük sağ partilerin yerlerini belirlemeleri, MHP ile YDH'nin hangi uçları seçtiğinin netleşmesi Türkiye'nin ufkuna olsa olsa berraklık taşır. Unutmayalım: Siyaset, bir kültürün olgunlaşması eğrisinin d olaysız gösterges idir.

'Hey arkadaş... Altın Elma'

19 temmuz

İstanbul Haber Servisi - 'Reklam Oscarları' diye adlandırılan Kristal Elma'lar sahiplerini buldu. Reklamcılar Derneği'nin düzenlediği 7. Kristal Elma 1994-1995 Türkiye Reklam Ödülleri Yarışması'nda büyük ödül olan Altın Elma, kampanya dalında Tadelle reklamı ile Ali Tara Creative Workshop'a (ATCW), basın dalında Gön Deri reklamı ile Ajans Ultra'ya, televizyon dalında Garanti Bankası reklamı ile Young / Rubicam Reklamevi'ne (Y/R/Reklamevi) verildi. Reklamcılar Derneği'nin geçen yıl kriz günlerinde verdiği **"Krize Karşı Reklam"** Lowe Adam'a Kristal Elma kazandırırken kategorilerde 66 reklam, kristal elmaya layık görüldü, 112 esere de başarı belgesi verildi.

Reklamcılar Derneği tarafından Türk reklamcılığının yaratıcılığını ödüllendirmek, reklam ajanslarının ve çalışanlarının başarılarını belgelemek amacıyla her yıl düzenlenen Kristal Elma Türkiye Reklam Ödülleri Yarışması'nın sonuçları açıklandı. Yıldız Sarayı bahçesinde öncesi akşam düzenlenen bir törenle 1994-1995 yılının en yaratıcı bulunan reklam çalışmalarının sahiplerine **'Kristal'** ve **'Altın'** elmaları verildi.

Kristal Elma ödül töreni öncesinde bir konuşma yapan Reklamcılar Derneği Başkanı **Atilla Aksoy**, geçen yıl reklam sektörünün büyük bir ekonomik kriz yaşadığını ve sektörün yüzde 35 küçüldüğünü belirterek şunları söyledi: **"Mecralarımız o günlerde büyük bir özveriyle çabuk ve gerçekçi bir çözüm getirmeselerdi bu krizden büyük yaralarla çıkmamız kaçınılmazdı. Sanıyorum 1994, Türkiye reklamcılık sektörü için reklam veren, medya ve reklamcılar üçgeninde bir anlayış, bir uyum, hatta bir dayanışma yılı olarak özetlenebilir."**

Bir reklamı oluşturma sürecinde yüzlerce yaratıcı fikir oluştuğunu ve daha doğma aşamasında öldüğünü hatırlatan Aksoy, **"Ödülleri belki de bu çalışmalar almamalıydı. Bununla bu yıl ödül alan çalışmaları küçümsediğim sanılmasın. Aksine, değindiğim gerçek, onların taşıdıkları yaratıcılıkların sadece özgünlükten ibaret olmadığını, aynı zamanda kurduğumuz engizisyon sürecinden ölmeden çıkacak kadar kurşun geçirmez olduklarını gösteriyor"** diye konuştu.

Sunuculuğunu **Ayşenur Yazıcı**'nın yaptığı törende, ödül kazanan eserler dev ekranda seyredildikten sonra Kristal Elma'lar reklam ajanslarının temsilcilerine verildi. Ödül töreninin ardından bir konser veren **Sertab Erener**, Kristal Elma'ların ışıltıları arasında oturan davetlileri coşturdu.

Ayşegül Cengiz, Serdar Erener, Seyhan Erözçelik, Alptekin Gürsoy, Batu İşmen, Hakkı Mısırlıoğlu, Kadri Öztopçu, Emre Senan, Ali Tara, Yavuz Turgu, Mehmet Ali Türkmen'in jüri üyeliklerini yaptığı yarışmaya katılımın rekor düzeyde olduğu bildirildi. 1 Mayıs 1994-30 Nisan 1995 tarihleri arasında yayımlanan eserlerin ödüllendirildiği yarışmaya televizyon dalında 169, basında 307, kampanyada 147, açıkhavada 19, radyoda 24, sinemada 9, reklam filmi yapımı, yönetimi, özgün müziği ve fotoğrafı dallarında 108 olmak üzere toplam 793 eser katıldı.

Kristal Elma Türkiye Reklam Ödülleri Yarışması'nın büyük ödülü olan Altın Elma'yı basın dalından Gön Deri Kemer reklamı ile Ajans Ultra aldı. Kampanya dalında büyük ödül, Milli Takımlar Teknik Direktörü **Fatih Terim**'in de rol aldığı Tadelle reklamı ile Ali Taran Creative Workshop'a (ATCW) verildi. Televizyon dalında ise büyük ödüle Granti Bankası reklamı ile Young / Rubicam Reklamevi layık görüldü.

Profesöre 'ölüm' fetvası

HÜLYA KARABAĞLI *20 temmuz*

ANKARA - Sıvas Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu'ndaki mezuniyet töreninde ortaya çıkan **"türban tartışması"**nın ardından hedef adam olan okul müdürü Prof. Dr. **Servet Özgür**, can güvenliğinin tehdit edilmesinde birinci derecede rol oynadığını ileri sürdüğü bazı radyo ve televizyon kuruluşları hakkında işlem yapılması için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na (RTÜK) başvurdu. Prof. Dr. Özgür, RTÜK'e sunduğu dilekçesinde bazı yerel televizyon ve radyolardan kendisi için **"katli vaciptir"** diye yayın yapıldığını öne sürdü.

RTÜK'ü, telefonla arayan çok sayıda Sıvaslı yurttaş, yayınların ikinci bir Sıvas olayına yol açmaması için üst kurulu önlem almaya çağırırken, bulunduğu bölgede yayınlar üzerinde denetim yetkisine sahip olan Sıvas Valisi **Aydın Güçlü**'nün, üst kurula sakıncalı yayınlar konusunda bir bilgi iletmediği öğrenildi. Sağcı basının başlattığı kampanya sonucu okul müdürlüğü görevinden açığa alınan Özgür, dün RTÜK'e başvurdu. Özgür, RTÜK Hukuk Müşavirliği'ne sunduğu dilekçesinde, yerel televizyonlardan **"SRT"**, yerel radyolardan **"Lider (Hilal) FM"** kuruluşları ile yurt genelinde yayın yapan özel televizyonlardan **"STV"** ve **"TGRT"**, **"atv"** ve **"Show TV"** kuruluşlarının yayınları konusunda gerekli işlemlerin yapılmasını ve cevap düzeltme hakkını kullanmak istediğini bildirdi. Özgür, şikâyet dilekçesinde, yerel bazı özel televizyon ve radyoların yurttaşları aleyhine kışkırttıklarını belirterek, bu yayınlarda açıkça **"istenmeyen kişi"** olarak ilan edildiğine işaret ederek, şunları söyledi: **"Sıvas'ta yayın yapan Sıvas Radyo ve Televizyon (SRT) başta olmak üzere 89.5'ten yayın yapan lider (Hilal) radyoları 14.7 1995 günü saat 20.30'dan itibaren 17.7.1995 akşam saatlerine kadar tüm haberlerinde, canlı açıkoturum ve benzeri programlarında kişilik haklarına saldıran, tek yanlı, halkı aleyhime kışkırtan, can ve mal güvenliğimi tehlikeye atan yayınlar yapmıştır. Hatta, bu yayınlarda şahsım istenmeyen kişi ilan edilmiştir. Sıvas'ı terk etmem, öğretim üyeliğinden atılmam, istifa etmem istenmiştir. Aynı yayınların kopyaları, aynı süreler içinde TGRT ve STV'de yayınlanmıştır. Hedef gösterici tutumlar tekrarlanmıştır."**

Dilekçesinde, kışkırtıcı yorumlarla aynı görüntülerin atv ve Show TV'de yinelendiğini anımsatan Özgür, 3984 sayılı Özel Radyo ve Televizyon Yasası uyarınca **"cevap-düzeltme"** hakkını kullanmak istediğini bildirdi.

RTÜK Hukuk Müşavirliği, Özgür'e, yasa gereğince bu yayınlara karşı cevap düzeltme hakkı için yargıdan bir karar alması gerektiğini bildirerek, üst kurulun çıkacak karar doğrultusunda Özgür'ün haklarını koruyacağını kaydetti. RTÜK, mahkeme kararı bekleninceye kadar olayla ilgili yayın yapan SRT ve Lider FM'den de yayın bandlarının istenmesini, atv, Show TV, TGRT ve STV'nin yayınlarının da Yayın Değerlendirme Başkanlığı'nca izlenmesini kararlaştırdı. Olaylarla ilgili olarak RTÜK'ü telefonla arayan yurttaşlar, Özgür'ü hedef gösteren yayınlardan rahatsızlık duyduklarını belirterek, yeni bir Sıvas olayının yaşanmaması için üst kurulu önlem almaya çağırdı.

Sıvas Cumhuriyet Başsavcısı **İbrahim Gürses,** konuyla ilgili soruşturmanın sürdüğünü belirterek **"Şu anda, tarafların sadece şikâyetlerini dinleyip olayın asıl sorumlularını saptamaya çalışıyoruz"** dedi. Gürses, **Cumhuriyet**'e yaptığı açıklamada, üç cumhuriyet savcısı tarafından yürütüldüğünü vurguladığı soruşturmanın, on güne kadar sonuçlanacağını bildirdi. Gürses, olayda sorumlulukları olup olmadığını, varsa hangi düzeyde etkili olduklarını belirlemek için yerel televizyon ve basın kuruluşları yöneticileri ve Milli Gençlik Vakfı Sıvas Şubesi Başkanı **Abdullah Genç**'in de ifadelerine başvurulacağını bildirdi.

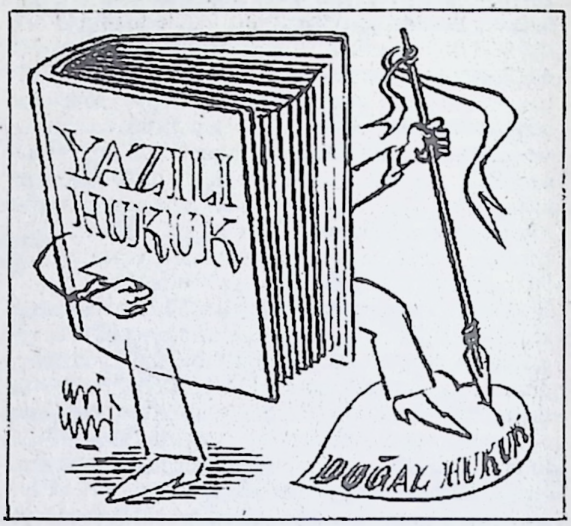

Güneydoğu'nun kurtuluşu ve KİT'ler

Dr. ALEV COŞKUN *20 temmuz*

Hükümet son günlerde Güneydoğu bölgesinin ekonomik kalkınması için büyük parasal destekler vaadeden bir öneri paketini kamuoyuna açıkladı.

Bu ekonomik paketin ayrıntıları belli değil, daha ziyade altyapı yatırımlarına, yarım kalmış özel sektör tesislerine verilecek kredilerden oluşuyor. Serbest rekabet kurallarına dayalı bu ekonomik önlemlerin yanında daha ciddi atılımlar gerekiyor. Altyapı yatırımdan çok üretime dayalı yatırım yapılması gerekiyor.

Serbest rekabet ekonomisi tüm koşullar yerinde olduğu zaman bile çok zor işliyor. Güneydoğu'da ise aksak bir ekonomik düzen söz konusudur. O bölgenin kalkınması vahşi kapitalizmin kurallarıyla değil, ülkemizin 1930'lardaki KİT heyecanı ile başarılabilir.

Bu yazımda, bu konuda somut öneriler getiriyorum. Ancak önce şu önemli gerçeği belirterek asıl konuma gireceğim. Nerede silahlı bir kalkışma varsa, devletin orada terörün üzerine gitmesi gerekir; kendi sınırlarını koruması devletin asli görevidir.

Güneydoğu'daki terörü besleyen ana damarlardan en önemlisi bu bölgede yaşanan yoğun işsizliktir. PKK de bu sosyo ekonomik olgudan alabildiğince yararlanıyor. Bataklığı kurutmak için ivedi önlemler almak gerekiyor. Bataklık kurutulmazsa her zaman sivrisinek üretecektir. Öncelikle gelir dağılımındaki dengesizliği ortadan kaldırıcı, işsizliği önleyici ekonomik önlemlere ağırlık verilmelidir.

Bu nasıl olacaktır? Bunun ekonomik yönden tek yolu vardır: İş olanakları yaratacak, üretime dayalı yatırımlar yapmak... Bu yatırımları kim yapacaktır? Özel sektör mü, devlet sektörü mü? Şimdi gayet nesnel olarak inceleyelim:

Özel sektör, gelirini arttırmak için çalışır. Amacı kârını en yüksek noktaya ulaştırmaktır. Özel sektörün ulaştırma, pazarlama, işgücü olanaklarını düşünerek kendisi için en uygun yerde yatırım yapması doğaldır. Güneydoğu Anadolu'da özel sektöre ait işyerleri ve fabrikalar kapanırken, yeni sanayi tesislerinin Güneydoğu bölgesine gitmesini beklemek safdillik olur. Kürt kökenli işadamlarımızın çoğunluğunun sanayi ve ticari yatırımlar için yıllardan beri İstanbul yöresi Marmara ve Batı Anadolu bölgelerini seçtikleri bilinen bir gerçektir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki KİT özelleştirmelerinin de bir işe yaramadığını görmeli ve hazırlamalıyız. Kars'ta özelleştirilen süt fabrikası ne oldu? İçindeki makineler sökülüp, Batı'ya taşındı, kapısına kilit vuruldu. Bu koşullarda, Güneydoğu'da iş olanakları yaratmak devlete kalıyor. Anayasamız bölgelerarası ekonomik dengesizliklerin kaldırılması görevini zaten devlete vermemiş midir?

Bu konuda ülkemizin çok başarılı bir deneyim ve birikimi vardır. 1930'lardan başlayarak ülkemize yüzlerce sanayi tesisi kazandıran, sanayileşmemizi sağlayan KİT deneyiminden yeniden yararlanmalıyız.

KİT'ler 1930'lardaki dünya ekonomik bunalımı sırasında tüm dünyada (ABD, İtalya, İngiltere, Fransa ve Almanya) ve özellikle Türkiye'de başarılı sonuçlar vermiştir. KİT'ler sanayi kesiminde öncü ve örnek kuruluşlar olarak Türkiye'de sanayinin kurulması ve gelişmesine çok büyük katkılar sağlamışlardır.

Ünlü İngiliz bilim adamı **A.H. Hamson,** KİT'lerle ilgili olarak yazdığı **"Ekonomik Kalkınma ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri"** adlı eserinde, Türkiye'nin KİT'ler yoluyla yoksulluktan kurtulduğunu, sanayileşme yönünde çok önemli adımlar attığını belirtir.

Komünist rejimler dışında Türkiye'nin mucize niteliği taşıyan ekonomik kalkınmasını KİT'lere borçlu olduğunu belirtir (1).

Prof. **Hershlag** da bu yıllardaki atılımı çok över. Kitabında saptadığı gibi, **"Türkiye'nin sanayi üretimi 1927'de dünya toplamının yüzde 0.14'ü iken, 1939'da dünya toplamının yüzde 0.23'üne çıktı. Bu dönemde yalnızca Sovyetler Birliği ve Japonya bu sanayileşme hızını aşabilmiştir."**(2)

1930'larda uygulanan ekonomi politikasının temeli, üretimin -özellikle sınai üretim- arttırılmasıydı. Özel girişimcilik yoluyla sanayileşme olanağı çok sınırlıydı. Bu durumda sanayileşmenin devlet eliyle gerçekleştirilmesi zorunluydu. 1930'larda tüm Türkiye için geçerli olan bu koşullar, şu anda Güneydoğu bölgesi için de geçerlidir. 1930'larda Türkiye için başlatılan **"devlet eliyle sanayi atılımı"** şimdi Güneydoğu Anadolu'ya uygulanmalı.

Önerimiz, Güneydoğu'da yeni KİT'ler yaratmak yerine, Batı bölgesinde bulunan ve satışı kararlaştırılan kimi KİT kuruluşlarını Güneydoğu'ya taşıyarak **öncü örnek** niteliğinde işletmeler yaratılmasıdır. Böylece işsizliği önlemeli, büyük kentlere göçü durdurmalı, bölgede yeni ekonomik olanaklar yaratmalıdır.

Japonya ve İtalya bu uygulamayı başarı ile gerçekleştirdi. Kimi KİT'leri alıp ekonomik yönden daha az kalkınmış yörelere taşıdı. (Özellikle, İtalya'da uygulanan Güney İtalya Projesi gibi).

Marmara bölgesindeki, özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir'deki KİT'lerin elinde çok değerli arsalar vardır. Bu arsaları ayrı, içindeki fabrikaları ayrı düşünmek arsa ile fabrikayı ayrı ayrı değerlendirmek gerekir. Daha önce KİT yöneticiliği yapan Sayın **Dr. Nezih Neyzi**'nin belirttiği gibi (Cumhuriyet, 16.03.1995) Tekel'in likör fabrikasının İstanbul'un en değerli bir yeri olan Mecidiyeköy'de olmasına gerek yoktur. Meyvelerin bol üretildiği bir Doğu bölgesine, örneğin Malatya ya da civarına taşınabilir. Arası da rant için ayrıca değerlendirilir. Çok büyük para getirir.

Çok değerli bir turistik yerde olan Paşabahçe Rakı Fabrikası, üzüm ve anasonun bol olduğu Güneydoğu'ya yakın bir yre, örneğin Gaziantep'e taşınabilir. İzmir'in en değerli yeri olan Alsancak'taki sigara fabrikası için de Güneydoğu'da uygun bir yer bulunmalı, arsasından rant olarak yararlanılmalıdır.

Topkapı Bakırköy sahil bandı üzerindeki Sümerbank Giyim Fabrikası'nın denize bakan arsası bugün İstanbul'un en gözde yöresinde olup, paha biçilmez değerdedir. Bu arsanın rantından yararlanılmalı, tesisler de Güneydoğu Anadolu'ya taşınmalıdır.

KİT'ler konusunda son on yıldır sistematik olarak oluşturulan düşman görüşleri bir yana bırakmalıyız. Biz ulusal çıkarlarımıza en uygun olan siyasayı üretmeli ve uygulamalıyız.

ABD'de 1930'larda geri kalmış bir yöre olarak **Tennessee Vadisi**'nin kalkınması için **Tennessee Vadisi Projesi** yaratılmadı mı? **TVA** (Tennessee Valley Authority) adlı dünyanın en büyük KİT'i halen orada çalışmıyor mu? Neden, **Dünya Bankası** ve **IMF,** ABD'deki bu KİT'in satışını istemiyorlar da, bizim elimizdekilerin haraç - mezat satışını bize dayatıyorlar... Ülkemizin gelişmesi binlerce kilometre ötedeki IMF merkezinden yönlendirilenemez. IMF genel reçeteler sunarak Türk ekonomisine yön veriyor. Oysa bizim Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde özel durumumuz var. Bölgeden Batı'ya büyük bir göç vardır. Tarım ve hayvancılığa dayalı olan ekonomik faaliyetler giderek gerilemektedir. Tarımsal gelir açısından, gerileme açıktır. Devletin ekonomideki payını küçültme politikası da bölgeye yapılacak öteki yatırımları durdurmuştur. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ciddi bir gelir dengesizliği vardır. Bölge halkını ihmal edilmişlik duygusundan kurtarmanın yolu, somut yaklaşımlarla olanaklıdır.

Doğu Anadolu bölgesinin sorunlarını çözmek ve öbür yörelerimizle aradaki gelişmişlik farkını gidermek için, öncelikle **bölgesel kalkınma planı**'nın uygulamaya konulması gerekir. Halen bu amaçla hazırlanmış adı DAP olan yasa tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmek için beklemektedir.

Öncelikle sistematik olarak kamuoyuna kabul ettirilmek istenilen **"KİT fobisi"**nden kendimizi kurtarmalıyız.

1- Emek yoğun üretim yapan KİT'ler ivedilikle ve hızla yeniden düzenlenerek Güneydoğu Anadolu'ya taşınmalıdır.

2- Özellikle imalat sanayiinde faaliyet gösteren KİT'ler, tarımsal amaçlı KİT'ler, gıda-içki - tütün, ayakkabı, yün ipliği sektöründe çalışan KİT'ler Batı Anadolu'dan ve Marmara bölgesinden sökülerek Güneydoğu Anadolu'ya taşınmalıdır. Bu fabrikaların değerli arsalarının satışından elde edilecek gelirin bir bölümü ile bu fabrikalar kolaylıkla taşınabilir. Böylece sanayi, bölgelere adil olarak dağıtılacaktır. Bu fabrikaların yakın çevresinde yeni yan sanayiler gerçekleşecektir. Yedek parça üreten özel sektör tesisleri gelişecektir. İşçiler bölgeden sağlanacaktır. İmalat sanayiindeki KİT'lerin Güneydoğu'ya yayılması, Güneydoğu'da gönenç (refah) yaratacaktır. Bu yeni politika ile:

1- Güneydoğu'da iş olanakları (istihdam) yaratılacaktır. İşsizliğin bir ölçüde çözümüyle Güneydoğu'da terörü besleyen temel kaynaklardan birisi kurutulmuş olacaktır.

2- KİT'lerin haraç - mezat satılmasından doğan sorunların bir bölümü ortadan kalkacaktır.

3- Kamuoyunun vicdanında rahatlık yaratacaktır.

4- Bölgeler arasındaki ekonomik dengesizliği ortadan kaldıracaktır.

5- Güneydoğu'dan büyük kentlere göç önemli ölçüde önlenmiş olacaktır.

Türkiye artık bağımsız büyük bir devlet olduğunu anımsamalı, dış dayatmalara göre değil, kendi ulusal çıkarlarına uygun politikalar üretmelidir.

*(1) A.H. Hanson **Public Enterprise And Economic Development** London, Routledge, 1965, s. 116*

*(2) Z.Y. Herslag, **The Comtemporary Turkish Economy**, London, Routledge. 1988, s. 332*

(3) Özelleştirme denilen politika aslında başarısız kalmıştır. Son 10 yıllık dönemde toplam 31 milyon 300 bin dolarlık özelleştirme yapılabildi. Buna karşılık 25 milyon 822 dolarlık harcama yapıldı. Bu harcama, dışarıdaki bazı kuruluşlara ödenen danışmanlık ücretleri, bankalara ödenen satış komisyonları ve basına, televizyona verilen ilanlardır. Böylece onca KİT'in satışından sadece 5 milyon 478 bin dolar gelir sağlanmıştır. Bu gelir komiktir, üzücüdür. Görülüyor ki, KİT'lerin satışından, devlet hazinesi değil; dış danışmanlar, komisyoncular, bankalar, yazılı ve görsel basın yararlanmıştır.

Söz Meclis'ten Dışarı...

MUSTAFA EKMEKÇİ *23 temmuz*

Milletvekili aylıklarına, ödeneklerine bir zam söz konusu olduğunda, Patagonya (*) milletvekilleri, parti ayrımı gözetmeksizin hemen anlaşırlarmış. Eski milletvekillerinden **Fethi Çelikbaş**'la konuşuyordum. Bana, **İsmet Paşa**'nın bir sözünü söyledi. Paşa:

- Mebusun cakasına, parasına, süresine karışılmaz! dermiş.

1950 öncesinde, CHP, milletvekillerinin aylıklarını arttırmak için girişimlerde bulunduğu sırada, DP'lilerin de, çıt çıkarmadan uyumlu davranmalarını istiyordu. DP kurucularından Prof. **Fuat Köprülü**'nün sözü belleklerdeydi:

- Reyler kırmızı, paralar cebe!

1950'den sonra, bu kez Demokratlar, bir zam yaptılar, Fethi Çelikbaş'a göre, bu sonra iptal edildi. Yıların politikacısı Fethi Çelikbaş anlatıyor:

- 1960'tan sonra da bir zam yaptılar, ama 1961 Anayasası'na bir madde koymuştuk; milletvekili aylıklarına yapılacak zamlar, gelecek seçimden sonra uygulanır, diye. Sonra, bütçe görüşmelerinde, ödeneklere zam yaptılar. Ben, CHP Grup Başkan Vekili'ydim. Malatya milletvekili biri geldi, dedi ki: "Benim İsmet Paşa gibi hisse senedim, gelirim, emlakim yok. Mobilya aldım, parasını ödeyemiyorum." *Ben, İsmet Paşa'ya gittim:* "Paşam, bu ödeneklere zammı gruba getirmeyelim. Yasa çıksın, 50 kişilik CHP Parti Meclisi'nden karar çıkartır, Anayasa Mahkemesi'ne başvurur, iptal ettiririz" *dedim.* "Doğru" *karşılığını verdi, öyle yaptık, ödeneklere yapılan zammı aldırtmadık. Milletvekillerinin para meselesindeki hassasiyeti hiçbir noktada yoktur...*

- Bir de erken seçime kolay gidemezler!

- Demokratlar, 1957'de, 1958'de yapılacak seçimi bir yıl erkene aldılar. Seçim 1954'te yapılmıştı, bir yıl öne alındı. Zonguldak Milletvekili **Avni Yurdabayrak** *vardı; o, DP'den ayrılıp CHP'ye geldi. Kendisine* "Erken seçim kararı nasıl alındı" *diye sordum. Karşılık verdi:* "**Sıtkı Yırcalı** çıktı (kürsüye), ekonomik durum günbegün kötüye gidiyor. 1958'de seçim yapılırsa, şansımız daha azdır, 1957'de yaparsak avantajımız vardır: nası olsa hepimiz geliriz. Esasen 1958'in paraları bizim hakkımızdır!" *gibi bir şeyler söyledi. Onun üzerine erken seçime karar verildi. 1958'in paralarını aldılar. 1960 ihtilali olmasaydı, o paralar geri alınamazdı...*

- Fethi Bey, Patagonya Meclisi' ni nasıl buluyorsunuz?

- Bir felâket! Fevkalade üzücü. Ben Meclis'teyken arkadaşlara devamlı derdim ki: "Bütçe görüşmeleri sırasında, bütçe komisyonuna iki yıl devam ederseniz, bir fakülte bitirmiş gibi olursunuz. Genel Kurul toplantılarına katılırsanız iki fakülte." *Ama, bakıyorum ben, televizyon (uzgöreç) gösteriyor, hiç kimse devam etmiyor! Felaket yani, yazık yazık! Ama, hiç böyle olmamıştı. Ben Meclis'te vicdan azabı çektiğim için 1991 seçimlerinde aday olmadım. Meclis'teyken görürdüm, milletvekilli kulisten salona giriyor, oylamaya katılmak için, tereddüt ediyor, elini kaldırıyor, indiriyor, tekrar kaldırıyor. Milletvekillerine derdim ki:* "Devamlı takip eden, güvendiğiniz bir adam bakın, o ne yaparsa, öyle oy verin!" *Çok yazık, hazin bir şey, ama sorumluluk bence liderlerde! İsmet Paşa, bir olayda milletvekilleri toplantıya katılmamaya başlayınca, şöyle demişti:* "Cesaretiniz yoksa istifa edin, gidin! Ne demek toplantıya katılmamak!"

Liderler ne durumda mı? **Hasan Pulur,** buna ilginç bir örnek veriyor. Anayasa değişikliklerinde *"gizli oy"*u, *"açık oy"*a çevirmek için girişimler vardı ya; o da yattı. Ama, Hasan Pulur'a dert olmuştu. Bu *"gizli oy"*u anayasaya kim sokmuştu? **Özal** sokmuş! Eski ANAP milletvekillerinden **İhsan Tombuş,** bunun nedenini şöyle anlatmış:

"175. maddenin redaksiyonu için Özal'la bir toplantı yaptık. Üzerinde konuştuk, bir metin üzerinde anlaştık... Arkadaşlar maddeyi yazarken ben Özal'a bu değişikliğin, yani gizli oyun gerekçesini sordum. Özal, gizli oy olursa, muhalefetten de bize oy verecekler çıkabilir, dedi...

Ben de kendisine şu karşılığı verdim:

- İyi ama tersi de olabilir, bizden de bazı arkadaşlar, karşı oy kullanabilir?

Özal, durdu, düşündü, 'Haklısın, ama bir kere yaptık işte! *dedi.*

İhsan Tombuş bunu ilk kez açıklamaktaydı. Ekledi:

- Ama bana göre Özal'ın maksadı başkaydı. **Evren'***di. Evren'in Cumhurbaşkanlığı süresinin uzatılması konuşulmaya başlanmıştı, bunun için de anayasa değişikliği gerekiyordu. Özal, açık oylamada grubuna hâkim olamayacağını, çeşitli nedenlerle Evren'e oy verenler çıkabileceğini düşünüyordu, bunu önlemek için açık oy yerine, gizli oyu kabul ettirdi..." (Milliyet, 12 Temmuz 1995, Olaylar ve İnsanlar, Hasan Pulur).*

12 Eylül'ün başı Kenan Bey:

- Anayasa değişmeli, ama bunlar anayasayı değiştiremezler! demiş.

12 Eylül'de dört partinin başkanı, bir süre için dinlenceye gönderildiklerinde, **Süleyman Bey**'le **Bülent Bey**'in şansına Hamzaköy, Hacıbaşbuğ'la, Sinop'ta söylendiğine göre, Arap hâkimin oğlu diye bilinen **Necmettin Bey**'e de Uzunada düşmüştü. Askerlik yaptığımdan orayı azıcık biliyordum. Erbakan'ı arayıp *"Geçmiş olsun!"*dedim. Erbakan şöyle dedi:

- Muhterem kardeşim, askerleri tanıyor musunuz? Konuşuyor musunuz?

- Eh, konuştuklarımız var, ne vardı?

- Söyleyin onlara da, bizi çıkarsınlar buradan. Kendilerine yardımcı olalım! (Demek Erbakan, o görevini yapıyor).

(*) Patagonya: Arjantin'in güneyinde, yüzölçümü Türkiye'ye yakın, çalılık, kurak bir yer.

Denktaş, Peron Olmamalı!

MUSTAFA EKMEKÇİ *25 temmuz*

Kıbrıs Fatihi **Bülent Ecevit,** 20 Temmuz 1974'te Kıbrıs'a çıktığı zaman, buna *"Barış Harekâtı"* diyorduk; Yeni Ortam'da çalışıyordum. Buna *"işgal"* diyen yazarlarımızdan **Oya Baydar,** gazeteden ayrılmak zorunda kalmıştı. Şimdi, düşünüyorum da Oya haklıydı. Bülent Bey'in ayakları yere değmiyordu. Kıbrıs'ın kendisine -en az- yirmi yıl sürecek bir iktidar kapısını araladığını düşünüyordu. Bunu, **Uğur Mumcu**'yla birlikte gittiğimizde, bizlere söylemişti. Saçlar boyanabilirdi, ama düşler gibi gerçekleri pembeye boyama olanağı yoktu. Ecevit, iktidardan düştükten sonra, **Rauf Denktaş** Ankara 'ya gelmiş, **Süleyman Bey**'le görüşüp dönmüştü. Bülent Bey'i aramamıştı bile. Gerekçe olarak:

- *Telefonunu bilmiyordum!* dediğini duyduk, inanmadık...

Bülent Bey, şimdi Rauf Bey gibi düşünüyor. O da onun gibi, *"Birleşelim!"* diyor, 1974'ten beri Kıbrıs yarası sarılamadı.. açık duruyor. Bir yaraya ameliyat yapılır, sonra dikilir. Yara açık kalırsa, mikrop kapar. Kangrene dönüşmesinden sorumludurlar. Yirmi yıl bu, dile kolay! Ölüyü, öldürene sürütürler! Denktaş, Kıbrıs'ta federasyonun adını ağzına almamaya özen gösteriyor gibi. Her şeyden önce, Kıbrıs'ta ivedi çözüme ulaşılması gerekiyor. Karşılıklı kabul edilebilir, birlikte yaşanabilir bir çözüm bulunması zorunlu. Federal Kıbrıs oluştuktan sonra, Federal Kıbrıs'ın organları Avrupa Birliği'ne, girip girmemeye karar verirler. Bu, Türkiye'nin de Avrupa Birliği'ne girmesini kolaylaştırır. Ama, şimdiden Rauf Bey'in Federal Cumhuriyeti adına konuşması son derece yanlıştır. Aksi halde, Kıbrıs Rum kesimi, bütün Kıbrıs adına Avrupa Birliği'ne girecek; işte o zaman Türkiye, Avrupa Birliği'ne üye bir ülkenin topraklarının yüzde 37'sini *"işgal"* etmiş konuma düşecek. Türkiye ile Avrupa Birliği iyiden iyiye karşı karşıya gelecek. Ne diyor Denktaş:

- *Eğer, Avrupa Birliği Kıbrıs Rum kesimini, bütün Kıbrıs adına Avrupa Birliği'ne alırsa, biz de Türkiye'ye entegre oluruz, birleşiveririz!*

Bu da son derecede yanlış bir politika. Çünkü, Avrupa Birliği'ne üye olmuş bir ülkenin bir bölümünü Türkiye'nin kendine bağlaması, bir düşten başka bir şey olamaz. Avrupa Birliği, böyle bir Türkiye'yi üyeliğe alır mı?

Kıbrıs'ın garantörleri, Türkiye, Grekler ile İngiltere, Avrupa Birliği çatısı altında bir yazgı birliği çabasında olmak durumundadırlar. Kıbrıs garantörleri için Avrupa Birliği bir *"çekim merkezi"*dir.

Türkiye'de, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesine karşı olanlar, Kuzey Kıbrıs'ın Türkiye ile bütünleşmesini ön plana çıkararak, Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerini bozmaya çalışıyorlar. Öğrendiğime göre, Rauf Bey'i bu yönlerde destekleyenlerin başında, danışman durumundaki Prof. **Erol Manisalı** gelmekte. İkisi de hem Kıbrıs'a, hem Türkiye'ye yazık etmekteler. Kahraman Bülent Ecevit, *"Birleşelim!"* diyor. Avrupa, Türkiye'yi taşaklarından yakalamış, kıvrandırıyor. Hiç usu başında adamımız yok mu bizim?

Rauf Bey, neden kafasını, düşüncelerini bir türlü değiştirmiyor, Kıbrıs'taki *"federasyon"* görüşünü göz ardı ediyor?

Pazar günkü Hürriyet'te, **Ferai Tınç** ile **Hüseyin Alkan**'ın yazıları ilginçti. Denktaş, Hüseyin Alkan'a *"sistemin işlemez hale geldiğini, Başkanlık Sistemi'nin kaçınılmaz olduğunu"* söylüyordu. *"Seçimi düşünen kişilerle bu iş yürümez"* diye ekliyordu. Hem 20 yıl işbaşında kal, hem de gözün doymasın! **Peron** mu bu adam? Olmamalı! Gerçi, Kuzey Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanı'nı halk seçiyor; bu yüzden Rauf Bey de kendinde olağanüstü yetkiler görüyor. Sorumsuz yetkili gibi davranıyor...

- *Bütün olumsuzlukların sorumlusu ben değilim, beni sorumsuz Cumhurbaşkanı yaptılar!* diyor. Ama politikanın içinde, göbeğinde. Kuzey Kıbrıs'ta ne olduysa, bunun başlıca sorumlusu kendisi miydi? Ulusal Birlik Partisi'ni halka sunan oydu. *"UBP'ye ben kefilim!"* diyordu. Eski Başbakan **Derviş Eroğlu**'yla araları açılınca, Ulusal Birlik Partisi bölündü, ortaya **Hakkı Atun**'un Demokrat Parti' si çıktı. Demokrat Parti'nin -gizli- en yetkili kuruluydu Rauf Bey. Orada, Rauf Bey'in dediği mi olurdu? Rauf Bey, Kıbrıs'ta çözümü engelleen tek adam, demek hiç de yanlış olmaz mı?

Kıbrıs Rum kesimi lideri **Glafkos Klerides,** Ekim 1994'te Rauf Bey'e şöyle der:

- *Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği'ne gireceğini kabul et, ben de sen ne istersen onu kabul edeceğim. Yani, İsviçre tipi egemenlik örneğini Federal Cumhuriyet'te dönüşümlü cumhurbaşkanlığını, Güney'deki Rum göçmenlerin Kuzeydeki eski evlerine dönmemelerini, yani salt Kıbrıslı Türklerden oluşacak bir Kuzey Kıbrıs'ı, hepsini hepsini kabul edeceğim. Bunlara* "evet" *demeye hazırım. Yeter ki, sen Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, Avrupa Birliği'ne girebileceğini söyle.*

Rauf Bey, söylemedi. Görüşmeler bunun için tıkandı. Bunu diyebilse, o zaman toplumlararası görüşmelerin önü açılacak. I-ıh, söylemiyor!

Kıbrıs'a giden herkes, *"Önce çözüm"* diyordu; **Erdal İnönü,** öyle diyordu; **Onur Öymen** öyle diyordu. Bir tek, Rauf Bey çözümü öne çıkarmaktan kaçıyor, *"Biz, Türkiye'den önce Avrupa Birliği'ne giremeyiz!"* diye tutturuyordu. Oysa, bu kafayla gidilirse, Türkiye'nin gümrük birliği anlaşması da suya düşecekti. Rauf Bey, buncağızı düşünemiyor muydu?

Dinsel ağırlıklı kitapları " *Yeni Asya Yayınları"* arasında çıkmıştı, o zaman çok şaşırmıştım; yazdım.

Bir süre önce Karaman'da Dil Bayramı'nda, *"Arapça ezan"* seslerinden rahatsız olduğumu yazdığım günlerdeydi. Kuzey Kıbrıs'tan Girne'den bir okur telefon etti:

- Burada kiliseden sürekli Arapça ezan sesi geliyor, askeri birlik içinde olduğu için kiliseye ulaşamıyoruz! diyordu.

- *Ne kilisesi kardeşim, ne ezanı?*

Meğer, Kuzeydeki tüm kiliseler cami yapılmış. Arapça ezan sesleri oradan geliyormuş. Bunun da sorumlusu Rauf Bey değil mi?

Gümüşhane Baro Başkanı'na şeriatçı infaz

26 temmuz

GÜMÜŞHANE (Cumhuriyet) - Gümüşhane'de, 2 türbanlı bayan avukatı il barosundan ihraç eden ve bu nedenle şeriatçı grupların düzenlediği eylemlerle protesto edilen Gümüşhane Baro Başkanı **Ali Günday,** dün uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Saldırının ardından karakola teslim olan Günday'ın katili **İzzet Kıraç,** ilk sorgusunda Ali Günday'ın, **"türbanlı avukatlar Derya Nur Şimşek** ile **Güler Yıldız'ı** baroya almadığı haberini Akit gazetesinde okuduktan sonra cinayeti işlemeye karar verdiğini söyledi. Kıraç, **"Günday'ı cezalandırmak için Adana'dan önceki gün gelerek Gümüşhane'de saldırı planı yaptığını"** da anlattı. Gümüşhane Valisi **Ayhan Çevik,** kendisinin de yakından tanıdığı Ali Günday'ın, kentte çok sevilen bir kişi olduğunu vurgulayarak **"Sanığın gazetelerden okuduklarıyla gelip saldırı yaptığı açıklamasını mantıklı bulmuyorum. Örgüt bağlantısını araştırıyoruz"** dedi.

Olay üzerine kentte geniş güvenlik önlemleri alındı. Edinilen bilgiye göre, dün sabah saat 10.00 sıralarında 35 yaşındaki Avukat Ali Günday'ın Atatürk Caddesi'ndeki bürosuna gelen ve üzerinde şalvar ile mont bulunan sakallı bir kişi, 7.65 milimetrelik tabancasını çıkarak baro başkanının üzerine 7 el ateş etti. Büroda yalnız olan Günday'ın vücuduna isabet eden kurşunlarla yaşamını yitirmesi üzerine caddeye çıkan İzzet Kıraç adlı saldırgan, yakındaki bir karakola giderek baro başkanını öldürdüğünü söyledi. İzzet Kıraç, emniyet ve savcılıkta verdiği ilk ifadesinde, türbanlı avukatları barodan ihraç eden Ali Günday'a karşı düzenlenen imza kampanyası ile adliye önündeki protesto eylemlerini, şeriatçı yayınlarıyla bilinen **Akit** gibi bazı yayın organlarında izlediğini ve Adana'dan önceki gün gelerek Gümüşhane'de kaldığı bir otelde saldırı planı yaptığını belirtti. Hatay'ın Dörtyol ilçesine bağlı Erzin'de 1951 yılında doğan ve Adana'nın Osmaniye ilçesinde serbest halıcılık yaptığını söyleyen saldırganın, aslen Kahramanmaraş Afşin - Dağlıca kasabasından olduğu bildirildi. Öldürülen baro başkanının yakınları, türbanlı avukatların barodan ihraç edilmesi üzerine düzenlenen eylemlerin ardından, Ali Günday'ın telefonla çeşitli defalar tehdit edildiğini, ayrıca şeriatçı yayın organlarınca da hedef gösterildiğini bildirdiler.

Gümüşhane Valisi Ayhan Çevik, olayın ardından **Cumhuriyet**'in sorularını yanıtlarken Baro Başkanı Ali Günday'ın öldürülmesine gerekçe gösterilen türban olayında, normal hukuk kuralları ve yasaların işletildiğini vurguladı. Çevik, saldırıyı şöyle değerlendirdi: **"Baro başkanımız genç biriydi. Kendi de inançlı, cuma günleri namaza giden ve marjinal bir yapısı olmayan bir kişiydi. Baro başkanımızın yaptığı, çok yasal bir tavırdır. Çok sevilen bir insandı Gümüşhane'de. Hepimizin sevdiği, hep beraber olduğumuz bir arkadaşımızdı. Ondan dolayı bir infial oldu kentte. Ama şu anda durum sakin. Gümüşhaneliler, bu yönden makul insanlar, ama herkeste üzüntü var. Emniyet tedbirlerimizi arttırıyoruz. Giriş çıkışta biraz daha tedbirli olacağız. Bizim endişelerimiz; sanığın, sadece gazetede okuyup tesadüfen saldırıyı gerçekleştirdiğini sanmıyoruz. Bunu pek mantıklı bulmuyorum. Sanık, şu anda tek başına görünüyor. Örgüt adı söylemiyor, ama örgüt olasılığının üzerine gidiyoruz. Sanık** 'Ben tekim' **diyor. Ama biz başka şey arayacağız, derinlemesine."** Vali Çevik, Günday'ın tehditler üzerine emniyet veya savcılığa başvuruda bulunup bulunmadığına ilişkin soru üzerine, **"Tehditle ilgili müracaatı emniyete de savcılığa da yok. Yalnız duyum olarak var. Kişisel olarak görüşmemize rağmen, kendisi bana bir şey söylemedi. Bazılarının telefonla rahatsız ettiğine dair duyumumuz var. Ama, kendisi bunları bana iletmedi"** dedi. Gümüşhane Barosu Başkanı Avukat Günay'ın, türbanlı avukatların görev yapmasına izin vermediği gerekçesiyle öldürülmesi tepkiyle karşılandı.

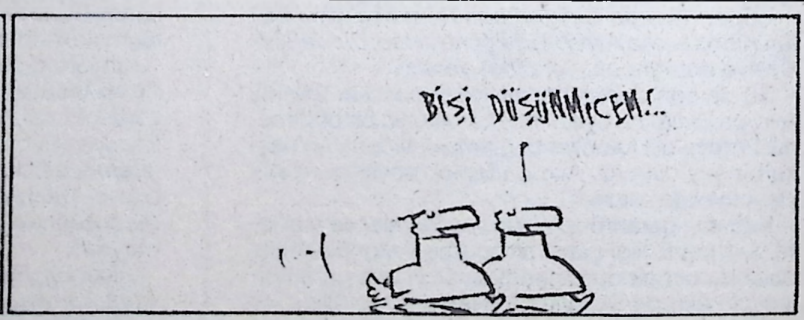

'Örümcek kafalılar!'

Av. FİKRET İLKİZ *28 temmuz*

"Örümcek kafalılar... Katiller... Bizleri tüketemezsiniz!" TBB Başkanı Av. **Önder Sav** üstüne basa basa söyledi.

Gümüşhane Barosu Başkanı Av. **Ali Günday'a** sıkılan kurşunlar savunma hakkının, laik hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesinin ödünsüz savunucuları barolara ve avukatlara yöneltilmiş namlunun ucundan çıkmıştır.

Tetikçiye güç veren namlunun arkasındaki güçler, tetiği çeken ellerden daha tehlikelidir. Çok ciddidir. Onların kafalarındaki karanlık, şiddet ve kanlı ülkeye egemen olmak istiyor. Seyrediyorsunuz.

Laik, demokratik cumhuriyet değerlerini hedef al-

mış karanlık güçler, ulusu ümmet yapmak istiyor. Teokratik devlet özlemcileri, demokrasinin yılmaz savunucuları avukatları ve hukukçuları katlediyor. Aldırmıyorsunuz... Kan ve şiddet, ölüme davetiye çıkarıyor. Önlem almıyorsunuz, alamıyorsunuz. Şeriat özlemini gösteren kılığın, avukatlık mesleğinin icra edilmesi sırasında giyilmesine Türkiye'nin hiçbir barosu izin vermez.

Bunu da bilmiyorsanız, öğrenin. Türkiye Barolar Birliği, Avukatlık Yasası'nın hükümlerine, anayasanın 2. maddesine dayanarak **'Meslek Kuralları'**nın 20. maddesini kabul etmiş ve 16.8.1993 tarihinde 963/40 sayılı genelgesiyle barolara bildirmiştir.

Bu genelgede, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun bir kararından söz edilmektedir. Üniversite diplomaları için başı açık resim çektirmeyen ve bu yüzden Türkiye'yi şikâyet eden iki kızın talebini komisyon reddetmiştir.

"Laik bir üniversitede eğitim yapma tercih edildiğinde, o okulun kurallarının da kabul edilmesi gerekir" ifadesi, komisyonun ret gerekçesidir.

TC, laik bir devlettir. Türk avukatları, bugüne kadar, devletin bu niteliğine titizlikle uymuşlar ve bu niteliği daima korumuşlardır. Yargı organlarında görev yapanların bunun kurallarına uygun davranması gerekir. Yeni bir şey söylemiyorum. Bilmeniz gerekeni tekrarlıyorum. Genelge böyle söylüyor.

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü 1.2.1995 tarihinde cumhuriyet başsavcılıklarına, DGM başsavcılıklarına, bölge idare mahkemesi başkanlıklarına gönderdiği yazı ile 23.11.1994 günlü ve 1826/52 sayılı Türkiye Barolar Birliği Genelgesi'nin hayata geçirilmesini istedi.

Bu genelge, 1.1.1975 tarihinde yürürlüğe giren **"Avukatların Resmi Kılık Yönergesi"**nin ve 963/40 sayılı genelgenin tekrarı idi. Bayan avukatlar, başları açık olarak görev yapacaklar. Erkek avukatlar ise kravatsız, saç ve sakalları uzamış halde görev yapamayacaklar; kısacası avukatlar, mesleğin onuruna, düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunmayacaklardır.

Avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene yakışır bir şekilde avukatlık mesleğini icra edeceklerdir. Gereğini yerine getiren baro başkanını öldürdünüz! Protesto ettik. Dün, İstanbul Barosu'ndan Taksim Atatürk Anıtı'na kadar yürüdük.

İstanbul Barosu Yönetim Kurulu, kamuoyuna düşüncelerini **Mustafa Kemal**'in önünde bir kere daha açıkladı. Baro Genel Sekreteri Av. **Uğur Yetimoğlu** dedi ki:

"Bizim, türban davamız yoktur. Bizim, meslek kurullarımız, kılık kıyafet genelgemiz vardır. Biz, türban konusunu ait olduğu mesleki ve hukuki zeminde tartışır ve o zeminde tartıştık. Bu konuda bizim değil idare mahkemelerinin, Danıştay'ın kararları vardır. Barolar, bir hukuk kurumu ve meslek örgütü olarak kuralları uygulamaktadırlar. (...) Gümüşhane Baro Başkanı'nın öldürülmesiyle ilgili olarak basında yer alan haberler arasında Sayın Oltan Sungurlu'nun açıklaması bizleri dehşete düşürmüştür. Sayın Sungurlu, açıklamasında 'Aslında konu, TBB ile ilgilidir. Birlik, mahkemelere yazı göndererek başörtüsü ile duruşmalara girilemeyeceğini bildirerek kendisini adeta resmi daire yerine komuştur' **demektedir.**

Sayın Sungurlu'nun, yanında staj yapmış genç bir meslektaşının haince katledilmesini, herkesten daha çok şiddetle kınaması ve saldırganları teşhir etmesi gerekir, kendisini başörtüsü tartışmasının tarafı sayıp Barolar Birliği'ni yermesi, bizi fevkalade endişelendirmiştir. Adalet Bakanlığı görevinde de bulunmuş sayın meslektaşımızın, TBB'nin bir kamu kurumu olduğunu bilmesi ve kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmekteki titiz ve duyarlı davranışı sebebiyle TBB'ye teşekkür etmesi gerekirdi. Ayrıca, sayın meslektaşımızın da çok iyi bildiği gibi söz konusu yazı, mahkemelere TBB tarafından değil, TBB'nin genelgesinin ve meslek kurallarının titizlikle uygulanması için, Adalet Bakanlığı tarafından gönderilmiştir."

Sayın Sungurlu, sayın meslektaşım, saygı ile bilgilerinize sunulur! Okumak için Adalet Bakanlığı'ndan veya Barolar Birliği'nden genelge örneklerini isteyebilirsiniz. Dün, İstanbul Barosu'na bağlı avukatlar yürüdüler. Taksim Atatürk Anıtı'na çelenk koydular. Barolar Birliği, 26.7.1995 tarihli genelgesiyle barolarımızın 2 Ağustos 1995 Çarşamba günü, illerindeki Atatürk anıtına çelenk koyarak, cüppeli saygı duruşu yapılmasının ve hunharca cinayeti kınamalarının yerinde olacağını düşünüyor. Sayın Sungurlu, bağlı bulunduğunuz ilde baronun yürüyüşüne katılabilirsiniz. Katilleri, örümcek kafaları protesto edebilirsiniz.

Tabii, şeriatın, hukuka kurşun sıktığına inanıyorsanız.

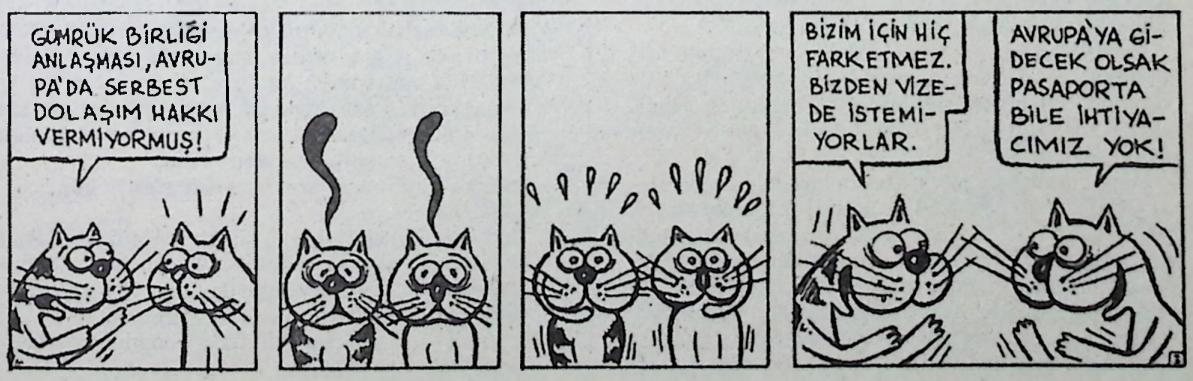

Korkutan patlama

ZAFER AKNAR / YAHYA KOÇOĞLU
29 temmuz

PAMUKOVA - Sakarya'nın Pamukova ilçesi yakınlarında çıkan orman yangını, Türkiye'nin ikinci büyük cephaneliği olan 2. Tugay Komutanlığı'na ait mühimmat deposuna sıçrayınca 16 bin 500 nüfuslu ilçe tümüyle boşaltıldı.

Çevredeki tüm otoyollar ve tren yolu ulaşıma kapatıldı. Patlamalar sırasında ölen ya da yaralanan olup olmadığı kesinlik kazanmazken iki erin kaybolduğu öğrenildi.

Askeri savcılık, olayla ilgili soruşturma başlattı. İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe,** yangının **"ihmal"** sonucu çıktığını söyledi. Yangın geceyarısına doğru söndürüldü.

Art arda yaşanan patlamalar nedeniyle yangına havadan ve karadan uzun süre müdahale edilemedi. Yaklaşık 72 mühimmat deposunun bulunduğu alanda yangının yol kenarındaki iki büyük depoya ulaşarak büyük bir faciaya yol açması olasılığı, korkulu saatler yaşanmasına neden oldu.

Bolu'dan getirilen zamanı geçmiş 1949 yapımı fosfor ihtiva eden 89 milimetrelik roketatarların Pamukova'da imhası sırasında orman yangını çıktı. Saat 12.00'de başlayan orman yangını rüzgârın da etkisiyle kısa sürede yayıldı.

Pamukova Kaymakamı, belediye hoparlöründen **"Vatanını seven yangını söndürmeye koşsun"** çağrısı yaparken, Sakarya ve ilçe belediyelerinin itfaiyeleri ile askeri birlikler, resmi kuruluşların görevlileri yangını kontrol altına almak için çalışmaya başladılar.

Yangının 2. Tugay Komutanlığı'nın mühimmat depolarına ulaşması engellenemeyince 72 deponun bulunduğu alan boşaltıldı.

Saat 13.00'te aralarındatop mermirelirinin de yer aldığı mühimmat, yangınla art arda patlamaya başladı. On kilometre uzaklıktaki Geyve'den de duyulan patlamalar ilçede paniğe yol açtı. Çevreye şarapnel ve kaya parçaları saçıldı.

Sakarya Valisi **Erdinç Büyükakalın,** patlamalar nedeniyle şarapnel parçalarıyla dolan E-25 karayolunu ulaşıma kapattı.

Görgü tanıklarının ifadelerine göre, giderek artan patlamaların şiddetiyle ilçedeki tüm evlerin camları kırıldı, kimi binalarda ve yollarda çatlamalar meydana geldi; elektrik, su kesildi. Telefon hatlarının da kesilmesiyle ilçenin dış dünyayla bağı koptu.

Cephanelikteki patlamalar nedeniyle yangına tam anlamıyla müdahale edilemediği, gönderilen iki helikopterin kullanılamadığı bildirildi. Yetkililer, yangının devam ettiği vadiye su bırakılarak soğutma yapıldığını söylediler.

Yangını görüntülemek isteyen gazeteciler bu sırada yaşanan patlama sonucu büyük bir tehlike atlattılar. Vali Erdinç Büyükalın, 15. Kolordu Komutanı Korgeneral **Nahit Şenoğul** olay yerinde incelemelerde bulunurken, Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'in de gelişmeler hakkında bilgi aldığı belirtildi.

Yangının yol kenarındaki iki büyük depoya ulaşması tehlikesi karşısında valilik, 16 bin 500 nüfuslu ilçenin tümünün boşatılmasına karar verdi.

İlçe hoparlörlerinden yapılan anonslarla yurttaşlar ilçeyi boşaltmaya çağrıldı. Pamukovalılar buldukları tüm taşıtlarla ilçe dışına çıkmaya başladılar. İlçe sakinleri Hayrettin, Mekece ve Çardak köylerindeki ovalara gönderildi.

Oluşturulan kriz masası çevre ilçelerden köylere yiyecek yardımı sağladı. Mekece ve Çardak'ta yurttaşların geceyi geçirmesi için Kızılay ve TSK çadırları kuruldu.

Yetkililer, gece geç saatlerde yangının söndürülmesinden sonra yaptıkları açıklamada, Pamukovalıların yeni patlama olasılığına karşı bugün öğle saatlerinden önce evlerine dönmelerine izin verilmeyeceğini bildirdiler. İlçe halkından yaralı olup olmadığı öğrenilemezken birliklerdeki sayım sırasında **Mustafa Kılıçarslan** ve **Orhan Uğurluoğlu** adlı erlerin kayıp olduğu ortaya çıktı.

Akşam saatlerinde bölgeye ulaşan İçişleri Bakanı Menteşe, yangının **"ihmal"** nedeniyle çıktığını söyledi. Olayla ilgili olarak gazetecilerin sorularını yanıtlayan Menteşe **"Toplam 72 depo var. Bir kısmı yeraltında. Yeraltındakilerin tehlikesi yok. Sabotaj ihtimali yok. Pamukova halkının zararı giderilecek"** dedi.

Patlamalarda 50 bin ton cephanenin havaya uçtuğu tahmin ediliyor.

Öte yandan Muğla'nın Yatağan ilçesi yakınında çıkan orman yangınında, yaklaşık 20 hektarlık alan yandı. Muğla Orman Bölge Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Yatağan ilçesine bağlı Yeniköy-Küçüktepe orman serisinde çıkan orman yangını, rüzgârın da etkisiyle kısa sürede genişledi.

Yangın söndürme çalışmalarına, orman ekiplerinin yanı sıra çevre ilçelerin itfaiye ekipleri, askeri birlikler ve vatandaşlar katıldı.

Yetkililer, sabaha karşı çıkan orman yangınının öğle saatlerinde kontrol altına alındığını, makilik ve kızıl çamdan oluşan yaklaşık 20 hektarlık ormanın kül olduğunu söylediler.

Yangının, enerji nakil hatlarından sıçrayan kıvılcımların kuru otları tutuşturmasıyla çıktığı, söndürme ve soğutma çalışmalarına devam edildiği öğrenildi. Manisa'nın Soma ilçesinde çıkan iki orman yangını da söndürüldü.

İzmir Orman Bölge Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Soma ilçesine bağlı Göktepe Köyü yakınında sabah saatlerinde çıkan ve öğle saatlerinde kontrol altına alınan orman yangınında yaklaşık 2 heltarlık kızıl çam ormanı yandı.

Yine Soma yakınındaki Hamza Dağı'nda dün saat 22.00 sıralarında çıkan orman yangınında da 2 dönüm kızıl çam ve makilik alan tahrip oldu.

Soma{daki yangınların çıkış nedenleri henüz belirlenemedi.

İzmir'in Bornova ilçesine bağlı Işıkkent ve Karşıyaka ilçesine bağlı Örnekköy semtlerine yakın makilik alanlarda çıkan iki yangın da İzmir Orman Bölge Müdürlüğü ekiplerinin kısa zamanda müdahalesi sayesinde büyümeden söndürüldü. Yangınlarda, ikişer dekarlık alan zarar gördü.

Ayrıcalık!
YKB... YKB Promosyonlu...
YKB Tasarruflarınızda...
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

Baykal'ın 'Sünni ve Türk kökenli il başkanı' açıklaması CHP'de tepkilere yol açtı

'Ayrımcılık' tartışması

İnsan Hakları ve Bireysel Şikâyet

Yarın Cumhuriyet'te

TÜRKİŞ'TEN CHP'YE ÇAĞRI

Hükümetten ayrılın

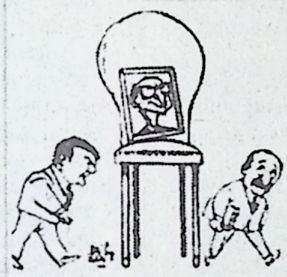

KESKİN, KIZGIN

CHP'de köken kavgası

Gazi davasında tutuksuz 100 sanığın dosyası DGM'ye gönderildi

BÜROKRASİ BİRBİRİNE DÜŞTÜ

Petrol boru hattında yetki-proje karmaşası

İdamlar konusunda Ankara, Riyad Büyükelçiliği kanalıyla S. Arabistan'da girişimlerini başlattı

70 Türk için 'hukuki yardım' atağı

■ Batı basını: Türk elçi idamları önleyemedi

■ Irak'lı sığınmacılar 'yuva'ya yerleştirildi

Genelevde toplu iş sözleşmesi

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Sivas'ın Anlamı...

BUGÜN

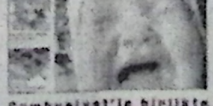

Cumhuriyet'le birlikte

İngiltere'den barış için atak

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Bilgi Çağı ve Türkiye...

Özel time Antalya'da 'tedavi' tatili

BÜLENT ECEVİT *2 ağustos*

ANTALYA -Güneydoğu'da görev yapan özel tim elemanları, "**savaş sendromu**"ndan kurtulmaları için Antalya'ya tayin ediliyor. Bu ekipler, 10-15'erli gruplar halinde kendilerine tahsis edilen minibüslerle zimmetlerindeki uzun namlulu silahlarıyla Güneydoğu'dan gelenlerin yaşadıkları semtlerde dolaşarak sindirme görevinde bulunuyorlar.

Bazı geceler geç saatlerde kentin yaylalarına çıkarak atış talimleri yapıyorlar. Özel tim elemanları, normal hayata adaptasyon için "**tedavi tatili**" olarak Antalya'ya gönderilmiş olmalarına karşın kendilerini bekleyen bir başka sorun da maaşlarının yarıya inmesi.

Antalya'ya 2 yıllığına tayin edilen 250-300 kadar özel tim elemanı bulunuyor. Kendisiyle görüştüğümüz bir özel tim elemanı, Güneydoğu'daki görevini şöyle aktarıyor:

"Ben bölgeyi çok iyi tanıyorum. 2 ya da 3 kişi olarak dağlarda dolaşıyor, teröristler gibi yaşıyoruz. Onların giydiği gibi giyiniyor, onların yediği gibi karnımızı doyuruyoruz. Telsiz taşımayız, birliğimizle haberleşmek kesinlikle yasak. Çatışmaya girdiğimizde yardım istemek de yasak. Ya öleceğiz ya da öldüreceğiz."

"Çatıştığınız grubun terörist mi yoksa güvenlik güçleri mi olduğunu karıştırmıyor musunuz" şeklindeki soruya, **"Karışıklık oluyor zaman zaman. Ama biz çatışmaya girmekten çok 15 günde bir birliğe bilgi vermeye gider, erzak alır tekrar dağlara çıkarız.**

Çatışmaya, eğer orada teröristler azsa gireriz. Kalabalıklarsa birliğe haber veririz" yanıtını veriyor.

5 yıldır Güneydoğu'da görev yaptığını belirten özel tim elemanı, Antalya'ya gelmekten mutlu olmadığını dile getiriyor.

"Bizleri silahla yaşar hale gelmemiz nedeniyle Antalya gibi diğer turistik yörelere 2'şer yıllığına adaptasyon için tayin ettiler. Ancak orada savaşa alıştık, dağlarda yaşamaya alıştık. Burası sıcak. Ve para da yetmiyor.

Burada lüks lokantada nasıl yemek yiyeceğimizi bile yeniden öğreniyoruz. Biriyle konuşmaya kalksam ne konuşacağım. Özel görevimi anlatmak olmaz. Herkesin bulunduğu yerde içki içemiyoruz. Bazen inanın kendi kendime konuşur oluyorum. Bu da tehlikeli" diyor.

32 yaşında 3 çocuğu olduğunu, ancak Güneydoğu'daki görevi nedeniyle evle fazla ilgilenemediği için karısının çocukları da alarak evi terk ettiğini anlatıyor özel tim elemanı:

"Güneydoğu'da 30-35 milyon lira maaş alıyordum. Bu parayı biriktirdim, bir daire, bir dükkân almıştım Samsun'da. Karım terk edince ayrıldık ve bu birikimimi de mahkeme kararıyla eşim ve çocuklara vermek durumunda kaldım. Ölümle burun buruna yaşadım.

Kaç çatışmada hafif yaralar aldım, ölümlerden döndüm. Vatanımız uğruna ölürüz ölmesine de onca birikimim ve yaşamım da allak bullak oldu. Antalya'ya geldik, ama burada maaşlar yarı yarıya düştü. Bırakın para biriktirmeyi, aldığım 18 milyon lira kendime bile yetmez oldu."

Haziran ayının ilk günleriydi. Çakırlar Mahallesi'nde muhtar **İsmail Güleç**'in oğlunun sünnet töreni yemekli içkili sürüyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde, düğün yerine gelen bir polis otosundan, bir ellerinde uzun namlulu silahlar, diğer elleriyle kurt başı işareti yapan komando kıyafetli görevliler iner. Mahalle olmasına karşın köy yaşamının sürdüğü Çakırlar'da silahlar atılmaya başlanır.

Törene katılanlarla birlikte özel timin de su gibi mermi yaktığı çekilen video kasetinde de görülüyor. Bu arada **"kaza kurşunu"**yla CHP'nin Antalya Merkez ilçe eski yönetim kurulu üyesi **Necdet Demir** vurulur ve hayatını kaybeder. Jandarma, cinayet soruşturması dışında, polisler hakkında da **"Bu kadar mermiyi nasıl buldukları ve meskûn mahalde ateş etmek"** suçlarıyla soruşturma açılır. Konunun fazla derinleştirilmemesi için de valilik emriyle iki özel tim elemanı açığa alınır.

Aynı gece geç saatlerde belediye çöp aracının düğün evine gelerek mermileri küreklerle toplandığı görenlerce belirtiliyordu.

Bir cinayetle noktalanan düğünün sahipleri, polislerin davetli olmadığını, yaylaya atış yapmaya giderken düğünü görüp girdikleri şeklinde ifade vermekle yetiniyorlardı.

Güneydoğu illerinden terör nedeniyle ya da**"iş-aş"** nedeniyle Antalya'ya göçen insanların ağırlıklı olarak yerleştikleri Yüksekalan, Teomanpaşa, Kütükçü, Varsak gibi gecekondu semtlerinde gençler, akşam saatlerinde kahvehanelerde rahatça oturamadıklarını dile getiriyorlar.

"Sık sık polis geliyor, tipimiz hoşuna gitmezse şüpheli diye alıp götürüyorlar. İki üç gün dövdükten sonra bırakıyorlar. Son haftalarda da komando kıyafetli polisler, minibüslerle tur atıyorlar. Özel tim ekipleri olduklarını öğrendik. Geceleri mahalle aralarına girip G3 silahlarıyla havaya atış yapıyorlar" diyor boyacı Abdülsamet usta.

Sivil minibüslerle **"sindirme"** görevi yapan özel tim, gözüne kestirdiği veya istihbarat birimlerinin verdiği evlere zaman zaman yaptıkları baskınlar da oluyor.

Örneğin Tuncelili **Celal Uysal**'ın evine yapılan baskın sonucu 19 yaşındaki **Canan Uysal**, Hacı Bektaşı Veli Derneği'nin semah grubunda olduğu gerekçesiyle gözlem altına alınmıştı. Oysa Canan'ın bir erkek kardeşi de aynı evde bulunuyordu.

Yüksekalan semtindeki kahvede oturan gençler, işsizlikten, Güneydoğulu oldukları için iş bulamadıklarından yakınırken, **"Bir sivil minibüs gördüğümüzde korkar olduk. Hemen kaçacak, saklanacak delik arıyoruz. Bir suçumuz olduğu için değil. Tipimizi beğenmezlerse alıp götürürler diye. Biz doğup büyüdüğümüz topraklardan terör var**

diye kaçıyoruz, urada da başka bir terörle karşılaşıyoruz" diyorlar.

Adının açıklanmasını istemeyen emniyet üst düzey görevlisi, PKK'nin turizm yörelerini sürekli tehdit eder durumda olması nedeniyle özel tim elemanlarını bu şekilde direkt işe karışması yerine sindirme işlerinde kullandıklarını anlatıyor.

Aynı görevli, **"Dolayısıyla onların Güneydoğu'daki hareketliliği az da olsa yaşamasını sağlıyoruz. Ayrıca militanlar bölgeye geldiklerinde özel timin bulunduğunu öğreniyorlar ve çekeniyorlar da"** diye açıklıyor.

52. Venedik Film Festivali

Bütün yollar Venedik'e çıkar

SUNGU ÇAPAN *4 ağustos*

Bu yılki Venedik Film Festivali'ne **Woody Allen, Hal Hartley, Spike Lee** ve **Sean Penn** gibi yönetmenlerin yeni filmlerinin yanı sıra **Quentin Tarantino, Roberto Rodriguez, Alexandre Rockwell, Allison Anders**'ın skeçli **"Four Rooms"** filmi de katılıyor.

Michelangelo Antonioni-Wim Wenders ortak yapımı **"Beyond the Clouds"** festivale yetiştirilebilirse, bu yılki Altın Aslan yarışmasının açılış filmi olacak. 30 ağustos 9 eylül arasında gerçekleştirilecek festivalin direktörü **Gillo Pontecorvo** "Bu garip ikiliden (Antonioni - Wenders) çok şey bekliyoruz" diyor.

Bu yıl 52.si düzenlenen festivalin kesin programı hâlâ belli değil. Ama **"Apollo 13", "Braveheart", "Crimson Tide", "Dolores Claiborne", "First Knight"** ve **"Waterworld"** gibi Amerikan filmlerinin gösterileceğine kesin gözüyle bakılıyor. Festivale gelmesi beklenen ünlülerin arasında **Tom Hanks, Mel Gibson, Gene Hackman, Denzel Washington, Kathy Bates, Jennifer Jason Leigh, Meg Ryan, Kevin Kline, Sean Connery** ve **Kevin Costner** var. Bu sanatçıların katılımıyla Venedik Aslanı, bu yıl megastarların pek katılmadığı son Cannes Festivali'nin yitirdiği itibarı üstüne çekecek.

Katılımı kesinleşmemesine rağmen kaynaklar, **Sean Connery**'nin festivalde bu yıl sinemanın 100. yılı nedeniyle verilen 8 adet **"Başarılı Kariyer Ödülü"**nden birini alacağını belirtiyorlar. Festival direktörü Pontecorvo, şu sıralarda Los Angeles'ta, festival için gerekli film temaslarıyla uğraşıyor. Pontecorvo'nun listesinde, **Mike Figgis**'in **Nicolas Cage**'i yönettiği **"Leaving Las Vegas", Michael Hoffman**'ın **Meg Ryan** ve **Robert Downey Jr.**'ı yönettiği **"Restoration", Kathryn Bigelow**'un **Ralph Fiennes, Angele Bassett** ve **Juliette Lewis**'i yönettiği filmi **"Strange Days", Hall Hartley**'ın **"Flirt"** ve **Spike Lee**'nin **Harvey Keitel**'lı **"Clockers"**ı yer alıyor.

Bu yıl, başrollerini **Jack Nicolson** ve **Angelica Huston**'un paylaştığı ve **Sean Penn**'in yönettiği **"The Crossing Guard"** adlı film de Altın Aslan için oldukça güçlü adaylar arasında. Nicholson, 1994'te de **"Wolf"**la Lido'da beğenilmişti. **Woody Allen**'ın son filmi **"Mighty Aphrodite"**de, bu yönetmenin daha önce Venedik'te gösterilen **"Bullets Over Brodway"** ve **"Manhattan Murder Mystery - Bir Cinayetin Esrarı"** gibi, bu yıl oldukça iddialı.

Allen'ın yanı sıra **Helena Bonham Carter** ve **Mira Sorvino**'nun rol aldığı bu filmin bir bölümü, yönetmenin New York dışındaki ender tercihlerinden Sicilya'da çekilmiş. Pontecorvo, Variety dergisine festivalle ilgili en önemli problemin istediği iki - üç önemli filmin zamanında yetişmemesi olduğunu belirtiyor. Festival yetkilileri şimdilerde, ilk seçimlerinde festivale dahil etmeye karar verdikleri **Martin Scorsese**'nin **"Casino"**su ve **Stephen Frears**'ın **"Marry Reilly"**si üzerinde duruyorlar.

Festivalin ısrarla peşinde olduğu, **Jocelyn Moorehouse**'un **Winona Ryder**'ı yönettiği **"How to Make an American Quilt"** adlı filmse, çekimleri tamamlanmadığından festivale yetişmiyor.

Yeni filmler ve deneysel çalışmalardan **Gregg Arakis**'in **"The Doom Generation"** ve **Robert Epstein - Jeffrey Friedman**'ın, sinemada homoseksüelliğin tarihi konulu, **"The Celluloid Closet"** adlı belgeseli oldukça iyi eleştiriler alıyor. Bu alanda İngiliz Sinema Enstitüsü'nün **"Sinemanın Yüzyılı"** adlı projesinin bir parçası olan ve Avustralya sinema tarihini anlatan **George Miller**'ın **"40000 Years of Dreaming"**, Fransız yönetmen **Agnes Varda**'nın birkaç yıl önce ölen kocası, yönetmen **Jacques Demy** hakkındaki belgeseli, **Vasili Siloviç** ve **Oja Kodar**'ın **"Orso Welles- The Magician"**ı, ve 1938'de yapılmış ve yeni ortaya çıkan **"800 Heroes"** adlı Çin belgeseli de festivalin önemli filmleri arasında gösteriliyor.

Amerikan filmleri dışında, **Agnieszka Holland**'ın yönettiği **Lenordo DiCaprio** ve **David Thewlis**'in oynadığı, Fransız şair **Rimbaud**'nun hayatını anlatın **"Total Eclipse"** ve **Antony Hopkins**'in yönettiği, **Çehov**'un **"Vanya Dayı"**sından uyarlanan **"August"** da ödül adayları arasında.

Pontecoro, **"Bu yılki Cannes ve Berlin festivalleriyle karşılaştırırsak, Venedik'te bu yıl büyük isimlerin imzasını taşıyan yeni eserler yok. Bağımsız yapımlar arasında, yeni ve iyi filmler bulup sürprizler yapmayı düşünüyoruz"** diyor. Aralarında seçim yapılması muhtemel iki İrlanda filmi **Pat O'Connor**'ın **"Circle OfFriends"**i ve **Thadeus O'Sullivan**'ın Kuzey İrlanda savaşı draması **"All Our Fault"**. İskoç **Gilles MacKinons**'ın 1968 Glasgow asi gençliği hakkındaki **"Small Faces"** filmi de seçilmeyi bekliyor. İtalya adına yarışması muhtemel filmlerden ilki, **Marco Tullio Giordana**'nın **"Pasolini-An Italion Crime"** adlı, Pasolini cinayeti soruşturmasını ve duruşmalarını konu alıyor. **Ettore Scola**'nın **"Story of a Poor Young Man"** adlı kara mizah filmi ve İtalya'nın **Pedro Almadovar**'ı denilen yönetmen **Pappi Corsicato**'nun **"Black Holes"**u da öteki İtalyan yapımları.

Fransız yönetmen **Claude Chabrol**'un, ünlü İngiliz polisiye yazarı **Ruth Rendell**'ın **"A Judgement in**

Stone" adlı romanından uyarladığı ve başrollerini **Sandrine Bonnaire, Isabelle Huppert, Jacqueline Bisset** ve **Jean Pierre Cassel**'in oynadığı **"The Ceremony"**si de başarı bekleyen filmlerden.

Henüz katılımı kesinlikkazanmamış öteki Avrupa filmleriyse Hollandalı **Jos Stelling**'in **"The Flying Dutchman"**, İspanyol **Carlos Saura**'nın **"Flamenco"** ve Portekizli **Joao Cesar Monteiro**'nun **"God's Comedy"**si.

Afrika'dan katılan filmlerin her an açıklanması bekleniyor. Latin Amerika'dan sadece iki film var. Meksikalı **Carlos Carrera**'nın **"No Sender"** ve daha önce **"Strawberry and Chocolate - Çilek ve Çikolata"**yla tanınan Kübalı yönetmen **Tomas Gutierrez Alea**'nın **"Guantanamera"** adlı filmlerinin katılmaları kesinleşmiş.

Festivalde yarışma dışı gösterilecek filmlerse **Arnaud Deplechin**'in **"Comment je me suis dispute"**ü ve **Jacques Rivette**'in müzikal denemesi **"Up Down Fragile"**ı.

Direktör Pontecorvo **"Sinemanın 100. yılında dünya sinemasına genel bir bakış gerçekleştirmek istiyorum. Daha önce sunulmamış Küba ve Kore filmlerini bulabildiğim için çok mutluyum"** diyor. Kore'den **"The People Dressed In White"** adlı filmiyle festivale katılan yönetmen **Bae Yong Kyun**, eski bir ressam. Daha önce 1989'da yaptığı **"Why Did-Bodhi - Tharma Leave For The Orient"** adlı filmi, tüm dünyayı dolaşmıştı. Asya'dan da Vietnamlı **Tran Anh Hung**'un **"Cyclo"** adlı filmi gösterilecek. Yönetmenin **"The Scent of Green Papaya - Yeşil Papayanın Kokusu"** adlı filmi, 1993 Cannes'da **"Altın Kamera"** ödülünü almıştı. Hong - Kong'lu **Wong Kar-Wai** festivale **"Falling Angel"** filmiyle katılıyor.

Yönetmen **"Chungking Express"** adlı filmi de 1996 yılı başlarında Amerika'da gösterime girecek. Çin'den kadın yönetmen **Ning Ying**'in yerel bir polisi hikâye eden komedi - draması **"On the Beat"** seçilmiş. (Drek Elley - Variety)

Menzir rahatsızlığı dorukta

DÜRDANE KOCAOĞLU *4 ağustos*

ANKARA - Hükümete ve özellikle CHP'li bakanlara ağır eleştirilerde bulunan İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir**'in 13 ilin emniyet müdürünün değiştirilmesine karşın yerinde kalması CHP'yi rahatsız etti.

CHP grup yöneticileri ve milletvekilleri, partinin güvenilirliğini yitirdiğini savundular. Ancak, Menzir krizi yüzünden Bakanlar Kurulu toplantısını bile protesto eden CHP'lilerden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Ziya Halis, "Menzir'in sözlerinden İçişleri Bakanı** Nahit Menteşe **rahatsız olmuyorsa biz de olmayız. Çünkü Menzir, Menteşe'nin memuru"** dedi.

CHP Grup Başkanvekili **Mehmet Kerimoğlu,** sorunun CHP - Menzir sorunu olmadığını, sorunun herkesin hukuk içerisinde kalması ve haddini, yerini bilmesi sorunu olduğunu söyledi.

Kerimoğlu, Necdet Menzir'in kuralları çiğnemesine ve CHP'li yöneticilerin **'Mutlaka gidecek'** yönünde açıklamalarda bulunmasına karşın yerinde kalmasının CHP'nin de samimiyetsizliğini ortaya koyduğunu savundu.

CHP Grup Başkanvekili Kerimoğlu, sonuçtan çok üzüntü duyduğunu söyledi. CHP İstanbul Milletvekili **Ercan Karakaş** da Menzir'in yerinde kalmasını çok yanlış bulduğunu bildirdi. Konuyu daha önce Bakanlar Kurulu'na getirdiğini, o zaman kendisine **"Çözüyoruz, hallediyoruz"** denildiğini kaydeden Ercan Karakaş, **"Genel Başkan'ın bunu halletmesi gerekir"** dedi.

CHP Malatya Milletvekili **Mustafa Yılmaz** da sorunun Menzir olayı değil, bir sistem olayı olduğunu belirterek Menzir'in bütün hakaret dolu sözlerine karşın, **Çetin**'in **"Menzir'i partililerimizden de haklı bulanlar var"** demesini anlamanın mümkün olmadığını söyledi.

Çalışma Bakanı Ziya Halis, Menzir'in görevden alınması konusunda CHP olarak yapacakları bir şey olmadığını söyledi.

Genel eylem için çağrı

GÜNEŞ GÜRSON *6 ağustos*

ANKARA - Yüz binlerce işçi ve memur, **"emeğe saygı"** ve **"demokrasi"** isteyerek, hükümeti istifaya çağırdı.

Türk-İş'in düzenlediği **"Emeğe Saygı Miting ve Yürüyüşü"**ne katılan 200 bine yakın işçi ve memur, dün Ankara'ya yürüyerek, **"demokrasinin bekçileri"** oldukları mesajını verdi. Diğer işçi konfederasyonları ve memur sendikaları ile demokratik kitle örgütlerinden de katılımın olduğu mitingin ardından Türk-İş Başkanlar Kurulu 8 ağustos salı günü ülke çapında yapılacak **"işe gitmeme"** kararını **"iş yeri işgaline"** dönüştürdü.

Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral,** hükümetin çalışanların sorunlarına kulaklarını tıkadığını vurgulayarak, **"Elektrik işçisi, şalteri çekecek. Başbakan'ı gaz lambasının dibine oturtacağız. Eğer hükümetin yüreği varsa, yetiyorsa, aha meydan. Gelsinler, konuşsunlar"** dedi.

Çalışanların bugün susmaları durumunda, yarın **"köle düzeninin"** getirileceğini vurgulayan Meral, **"Biz, buraya sorun yaratmak için toplanmadık. Sorun çözmeyi bilmeyen, dün söylediklerini unutan siyasilere ders vermeye geldik"** dedi. İşçilerden, **"bundan sonra politikaya ağırlık koymalarını"** isteyen Meral, **"Hükümeti, gökkubbenin altında rahat oturtmayacağız"** dedi.

Daha önce salı günü **"işe gitmeme"** kararı alan Türk-İş Başkanlar Kurulu, mitingin ardından bu kararını hükümetin somut ve inandırıcı bir adım atmaması durumunda, **"işyerlerinde işi durdurma ve işyerlerini gece boyu terk etmeme"** biçiminde değiştirdi.

Meral, **"Salı günü üretim yapılmayacak. Umarız, hükümet işçinin bu sesine kulak verir. Hepimizin özlemi olanhuzur da gelir. Bundan sonrası hükümeti kaldı"** diyerek kararı açıkladı.

Yol-İş, Teksif ve Sağlık-İş sendikası gündeme getirdi. **"Mitingin başarısına gölge düşmemesi"** gerekçesine dayanarak alınan karara göre, fabrikalarda ve işyerlerinde işbaşı yapması gereken işçiler, salı gününe kadar hükümetin **"makul"** bir adım atmaması ve **"yüzde 50 zam"** önerisini kabul etmemesi durumunda gün boyu iş yapmayacaklar ve işyerini terk etmeyecekler.

Bu eylemin, İstanbul başta olmak üzere büyük illerde şehiriçi ve şehirlerarası deniz ve kara ulaşımında da etkili olacağı belirtildi.

Sendikaların her ilde işyerlerinde komiteler kurarak eylemi örgütlemesi kararının da alındığı toplantıdan sonra, Türk-İş Başkanlar Kurulu üyelerinin gittiği yemeğe, eski Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ve ANAP Genel Başkan Yardımcısı **İmren Aykut** da katılarak eyleme destek verdiğini bildirdi.

Türk-İş tarafından organize edilen miting, Ankara dışından gelen işçilerin sabahın erken saatlerinden itibaren Hipodrom'da ve Celal Bayar Bulvarı'nda toplanıp Tandoğan Meydanı'nı doldurmalarıyla başladı.

Türk-İş Genel Merkezi'nde bir araya gelen Türk-İş Başkanlar Kurulu, bir anons otobüsüyle Tandoğan'a gelerek, yürüyüş kortejinin önüne geçti. Türk-İş Genel Başkanı Meral, kendi teşkilatı olan Yol-İş Sendikası işçilerinin önünde, Türk Metal, Basisen, Türkiye Denizciler, Çimse - İş, Sağlık - İş, Kristal-İş, Bass sendikalarının yöneticileriyle yürürken; Türk-İş Başkanlar Kurulu'ndaki yöneticiler, Meral'in önünde Türk-İş Genel Sekreteri **Şemsi Denizer**'in önderliğinde kortej oluşturarak yürüyüşü başlattılar. Yol boyunca sanatçı **Sezen Aksu** ile **İzel**'in son kasetlerinden bazı parçalar ve **'Ankara Misketi'** çalındı.

Yürüyüşe katılanlar, şarkılara tempo tutarak eşlik ederken; üzerinde **"Vur vur inlesin, kıyakçılar dinlesin. İşten çıkarmalar durdurulsun. Ölüm olsa sonumuz, demokrasi yolumuz. IMF'ye kıyak, çalışana dayak.**

Nasıl iktidar oldunuz, bir düşünün. Bundan sonra bin düşünüp, bir oy vereceğim. Sizin de biletinizi keseriz. Herkese, her yerde demokrasi. İşçilerin onuru, sermayeyi yenecek. Zam, zulüm işkence, işte CHP, İşçiler burada, sülükler Meclis'te. Demokrasi hakkımız, söke söke alırız. İşçi öğün, çalış; anana bile güvenme. İşçiler yürüyor, koalisyon eriyor.

Demokrasiye evet, sadakaya hayır. Meclis'in güvencesi, işçi sınıfı" yazılı pankart ve dövizler taşındı.

Mitinge katılan işçiler, **"Geliyor geliyor, genel grev geliyor. Hükümet şaşırdı, sabrımızı taşırdı. Susma, susarsan sıra sana gelecek. Hükümet istifa, Tansu Amerika'ya. Kahrolsun IMF, yaşasın Türkiye. Eller havaya, koalisyon tavaya"** sloganlarını attılar.

Petrol-İş Sendikası İstanbul - Rumeli Şubesi işçilerinin **"Kahrolsun sendika ağaları"** diyerek sendika başkanlarını protesto ettikleri; miting alanında ise kapatılması yolunda yargı kararı bulunan Tüm Haber - Sen üyelerinin **"memura söz hakkı"** istedikleri dikkat çekti.

Kızılay Meydanı'nda yaptığı konuşmada hükümetin işçilere ayırdığı para ile ödediği faizleri karşılaştıran Türk-İş Başkanı Meral, **"Eğer bugün susarsak, yarınkıdem tazminatlarını ortadan kaldıracaklar, herkesi geçici işçi yapacaklar, köle düzenini getirecekler.**

Hükümete ve hükümetin sosyal demokrat kanadına soruyorum; işsizlik sigortası, iş güvencesi yasa tasarısı nerede kaldı?" dedi.

Türkiye'nin en önemli sorununun politikanın sermaye tarafından yönlendirilmesi olduğuna dikkat çeken Meral, **"Bundan sonra politikaya ağırlık koyacaksınız, yön vereceksiniz. Orada birileri değil, siz olacaksınız"** diye konuştu.

Mitingin olaysız sona ermesinin ardından, Türk-İş Başkanlar Kurulu, iş bırakma eylemini değerlendirmek üzere toplanırken; Ankara Emniyet Müdürü **Orhan Taşanlar** telefonla Bayram Meral'i arayarak, miting sırasında olay çıkmadığı için teşekkür etti.

Hırvatlar Krayina'yı temizliyor

6 ağustos

Dış Haberler Servisi - Krayina bölgesindeki ayrılıkçı Sırplara karşı önceki gün büyük bir harekât başlatan Hırvatistan ordusu, bölgenin **'başkenti'** Knin'i dün ele geçirdi. Krayinalı Sırp liderlerin bölgeden kaçtıkları bildirildi. Hırvat ordusu bölgede ilerlerken, Bosna hükümet birliklerinin de Krayina bölgesine girerek Hırvat ordu birlikleriyle birleştiği bildiriliyor.

Hırvatistan toprakları içindeki Krayina bölgesinde 1991 yılında tek taraflı olarak bağımsızlıklarını ilan eden Sırpların bağımsızlık rüyası, **'başkent'** Knin'in düşmesiyle son buldu. 36 saat süren harekât boyunca Knin kentini sürekli top ateşine tutan Hırvat birlikleri, dün sabah saatlerinde kenti ele geçirdi.

Hırvat güçlerinin kenti ele geçirmeden önce düzenlediği havan topu saldırısında toplam 7 kişi öldü. BM Sözcüsü **Christopher Gunness,** kente düzenlenen saldırıda en az 10 kişinin de yaralandığını kaydetti.

Öğle saatlerinde Knin'in denetimini tamamen ele geçiren Hırvat ordu birlikleri, kentteki tarihi kaleye Hırvatistan bayrağını çektiler. Bölgedeki Sırp liderlerinin, saldırı sırasında kentten kaçtıkları sanılıyor.

Knin'i ele geçiren Hırvat ordusunun, ülkenin doğu kesimindeki Doğu Slavonya'daki ayrılıkçı Sırplara ait mevzilere de yoğun top saldırıları düzenlediği bildiriliyor.

Yugoslav Tanjug ajansının haberinde, Sırp güçlerinin de karşı ateş açtığı ve bölgede şiddetli çatışmalar meydana geldiği bildirildi.

Sırpların ayrıca, Hırvatistan'ın doğusundaki Vinkovci ve Osiyek kentlerine karşı saldırı düzenlendiği belirtiliyor. Bölgedeki çatışmalar sırasında Sırpların iki NATO uçağına ateş açmaları üzerine NATO uçakları Sırp mevzilerini bombaladı. Krayinalı Sırplar bu arada bir Hırvat savaş uçağını düşürdüklerini ileri sürdüler, ancak bu bilgi bağımsız kaynaklarca doğrulanmadı.

Hırvat saldırısı nedeniyle bölgeden kitlesel bir Sırp göçü yaşaması bekleniyor. Bölgedeki BM yetkilileri, binlerce Sırp sivilin çatışmalardan kaçarak Bosna - Hersek topraklarına sığındığını bildiriyorlar.

Hırvat saldırısı karşısında gerilemek zorunda kalan Krayinalı Sırplar cephe genişleterek Bosna - Hersek'in kuzeybatısındaki Bihaç kentine saldırmaya hazırlanırken, Bihaç sınırından Krayina'ya giren Bosna hükümet birlikleri Hırvat ordusuyla birleşti.

Dün öğle saatlerinde Bihaç üzerinden Krayina'ya giren Bosna hükümetine bağlı 5. Kolordu, Sırp mevzilerini yararak Trzacka Rastela bölgesinde Hırvat birlikleriyle buluştu. Hırvat ordusunun Sırplara yönelik harekâtına katılacak olan Boşnak birlikler, bölgenin doğu kesimini korumayı üstlenecek.

Boşnak güçlerinin, özellikle Bihaç kentini hedef almayı planlayan Krayinalı Sırpların saldırılarının önlenmesinden önemli rol oynaması bekleniyor.

Hırvat yetkililer, Krayinalı Sırpların Bihaç'ı bombalamayı planladıkları yolunda güçlü duyumlar elde ettiklerini bildiriyorlar. Hırvatistan Savunma Bakanlığı Sözcüsü General **İvan Tolj, "Sırpların, Udbina'daki tüm uçaklarını Bosna'nın kuzeyindeki Banya Luka havaalanına götürmeleri ve bu sırada uçaklardaki tüm bombaları Bihaç üzerine bırakmaları konusunda talimat aldıklarını biliyoruz"** dedi.

Bihaç kentinin 40 kilometre güneyinde bulunan Udbina kentinde Sırpların hava üssü bulunuyor. Knin'e girebilmek için kent çevresindeki BM mevzilerini yaran Hırvat ordusunun saldırı sırasında iki BM askeri daha öldü. Saldırılarda bir BM gözlem karakolunun isabet alması sonucu, mavi bereli iki Çek askeri ölürken, 3 Çek, biri ağır olmak üzere 3 Polonyalı, bir Kenyalı ve bir Rus asker yaralandı. Harekât sırasında çok sayıda BM karakolunu tahrip eden Hırvat askerleri, 200 kadar BM askerini de gözaltına aldı.

Erkekler 100 metrenin finali yine nefes kesti

En hızlı Bailey

GÜRHAN UÇKAN *7 ağustos*

Göteborg'da sürmekte olan 5. Dünya Atletizm Şampiyonası'nın belki de en önemli finali pazar günü yapıldı.

Dünyanın en hızlı erkeğinin kim olduğu sorusunun yanıtı, Kanadalı **Donovan Bailey** ve **Bruny Surin;** İngiliz **Linford Christie,** Amerikalı **Michael Johnson** ve Trinidatlı **Ato Baldon** başta olmak üzere finale kalan 8 atletten bekleniyordu. Yeni Ullevi Stadyomu'nu dolduran 44.100 kişi ve yaklaşık 2 milyar televizyon izleyicisinin bu sorunun yanıtını alması, yalnızca 9.97, yani 9 saniye ve saniyenin yüzde 97'si kadar sürdü.

Yılın en iyi derecesine (9.91) sahip olan Kanadalı Donovan Bailey, 9.97 ile ipi göğüsledi. İkinci, yine yılın en iyi ikinci derecesine sahip Bruny Surin oldu: 10.03. Aynı dereceyi alan Trinidatlı Ato Baldon ise üçüncü kabul edildi. Dördüncü Namibiyalı **Frank Fredricks** (10.07) olurken üç hafta önce oğlunun baba olmasından ötürü **"dünyanın en hızlı dedesi"** ilan edilen İngiliz **Linford Christie,** 10.12 ile altıncı geldi. Fredricks ile Christie'nin arasına, Amerika'nın bu mesafedeki tek umudu **Mike Marsh** girdi: 10.10. Marsh'ın yalnız olmasının nedeni, takım arkadaşı **Dennis Mitchell**'in bir gün önce sakatlanması ve dünya şampiyonu **Carl Lewis**'in bu dalda Amerikan seçmelerini kazanamamış olması.

Donovan Baily, koşudan hemen sonra duygularını İsveç TV'sine şöyle anlattı: **"Kazanmaya kararlı olarak Göteborg'a geldim. Startım çok iyi oldu. Onu, başarılı bir hızlanmayla geliştirdim. Kazandığım**

için çok mutluyum. Kendime güveniyordum, şimdi güvenim daha da arttı."

Öte yandan kadınların 100 metre engellisi de pazar günü sonuçlandı. Birçoklarının favorisi Amerikalı **Gail Devers,** 12.68 ile altın madalyayı aldı. Devers, ezeli rakibi Kazakistanlı **Olga Shishigina**'yı ilk kez geçmeyi başardı. Kazak atletin derecesi 12.80. İşin ilginç yanı, bu atletin bu yılki en iyi derecesinin 12.44 olması. Bronz madalyayı ise Rus **Julia Graudyn** 12.85 ile kazandı.

Meclis'te esrarengiz kurşunlama olayı

8 ağustos

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı İlyas Aktaş'ın odasında dün 'silah patladı'. Komisyon Başkanı DYP Samsun Milletvekili **İlyas Aktaş** ayağından, sekreteri **Fatma Akmtürk** ise göğsünden ve kolundan hafif yaralandı. Yaralılar Başkent Hastanesi'nde tedavi edildikten sonra taburcu edildi. Olayla ilgili olarak net bir açıklama yapılmaması, **"olay örtbas edilmek isteniyor"** yorumlarına neden oldu.

Nöbetçi cumhuriyet savcısı Fahri Artunç olayda kasıt olmadığı için inceleme yapmadığını ve olaya karışan kişilerin ifadesinin alınmadığını söyledi.

Edinilen bilgiye göre, Aktaş'ın halkla ilişkilerdeki odasında görevli sekreter Fatma Akıntürk, saat 17.00 sularında Aktaş'ın ana binadaki makamına geldi. Sekreter Akıntürk'ün Aktaş'ın odasına girmesinden sonra tartışma sesleri ve arkasından silah sesi duyuldu. Aktaş ve Akıntürk'ün yaralanmasıyla sonuçlanan olay sırasında, odada bir üçüncü kişinin de bulunduğu ileri sürüldü. Silah sesini duyan bazı Meclis görevlileri, odada sekreterin eşinin de bulunduğunu ileri sürdüler. Ancak, çeşitli söylentilere karşın, olayın nasıl olduğu ve kimin kimi yaraladığı konusunda, net bir açıklama yapılmadı. Odada üçüncü kişinin bulunduğu kuşkuları, olayın arkasında bir gönül ilişkisi olabileceği iddialarına neden oldu.

Olaydan sonra, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun bulunduğu bölüme gazeteciler sokulmadı. İlyas Aktaş'ın ayağına ilk müdahale Meclis doktorları tarafından yapıldı. Daha sonra yaralılar Başkent Hastanesi'ne gönderildi. Hastanede tedavisi yapılan Aktaş'ın, ön kapı önünde bekleyen kameraman ve foto muhabirlerine yakalanmamak için, arka kapıdan gizlice çıktığı görüldü. Başkent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. **Mehmet Haberal,** bacağından hafif yaralanan İlyas Aktaş'ın tedavisi yapıldıktan sonra taburcu edildiğini söyledi. Haberal, Fatma Akıntürk'ün de göğsünden ve kolundan hafif yaralandığını kaydederek, **"Durumu iyi, birkaç saat dinlendikten sonra taburcu edeceğiz"** dedi. Haberal, olayla ilgili olarak hiçbir bilgiye sahip olmadığını bildirdi. Olaydan sonra Başkent Hastanesi DYP'lilerin akınına uğradı. DYP Genel Başkan Yardımcısı **Rıfat Serdaroğlu** ile bazı milletvekilleri ve Vakıflar Genel Müdürü **Fadıl Ünver,** hastaneye gelerek yetkililerden bilgi aldı. TBMM İdare Amiri Latif Sakıcı da yaptığı açıklamada, Aktaş ve sekreteri Akıntürk'ün yaralı olduğunu ve Başkent Hastanesi'ne kaldırıldığını bildirdi. Sakıcı, kimin kime silah çektiği ya da olayın yere düşen bir silahın patlamasıyla mı meydana geldiğine ilişkin kesin bir bilgi bulunmadığını, olayın nedeni ve nasıl meydana geldiği ile ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü söyledi. Hastaneye gelen cumhuriyet savcısı Fahri Artunç tarafından Fatma Akıntürk'ün ifade-

sini aldığı öğrenildi. İlk açıklamayı yapan TBMM İdare Amiri Sakıcı, net bilgi veremezken TBMM Koruma Müdürü **Mehmet Kahya**, bir **"kaza"** olduğunu söyledi. Başkent Hastanesi'nde gazetecilerin sorularını yanıtlayan Kahya'nın verdiği bilgiye göre olay şöyle gelişti: **"Kendisine özel bir silah alan sekreter Fatma Akıntürk, silahın ruhsatının çıkması için İlyas Aktaş'tan yardım talep etti. Aktaş'ın** 'Getir göreyim şu silahını' **demesi üzerine Akıntürk, çantasından çıkardığı 7.65 mm çapındaki tabancayı Aktaş'a uzatırken tabanca ateş aldı. Akıntürk'ün sol göğsünü sıyıran kurşun, sağ kolunun kaba etini delerek İlyas Aktaş'ın sağ bacağının baldırına saplandı."** Nöbetçi cumhuriyet savcısı Fahri Artunç, olayın kaza sonucu olduğunu belirterek **"Aldığım bilgiye göre silah sayın milletvekilinin elinde kazayla patlıyor"** dedi. Artunç, Akıntürk'ün silahı **"Buna ruhsat alınır mı"** diyerek Aktaş'a verdiğini, bu sırada silahın kazayla patladığını, ilk belirlemelere göre kasıt olmadığı için olay yerinde inceleme yapmadığını ve Aktaş ile Akıntürk'ün ifadesine başvurmadığını bildirdi.

'Tayyip Erdoğan atama yapamaz'

Mahkeme 'dur' dedi

11 ağustos

İstanbul Haber Servisi - İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**'nin atadığı müdürü tanımayan ve kendisinin mütevelli heyeti başkanı olduğu Darülaceze Vakfı'nın da Darülaceze içine yasal olmadan yerleştirildiğini öne süren İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan**'ın müdür atama kararı mahkemece durduruldu.

Prof. Dr. **Aydın Aybay** da kurumun yönetim biçimiyle ilgili hazırladığı raporda, Darülaceze'nin doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığı'na bağlı oldunu bildirdi.

1890 yılında padişah buyruğu ile kurulmasına karar verilip 1896'da açılan Darülaceze kurumunun üzerindeki tartışmalar sürüyor.

Verdiği hizmetin yanı sıra trilyonluk taşınmazları ile de ünlenen Darülaceze'de, geçen günlerde RP'li İstanbul Büyükşehir Belediyesi zabıtalarının güç gösterisi yaşanmıştı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Tayyip Erdoğan'ın aynı zamanda mütevelli heyeti başkanı olduğu Darülaceze Vakfı Başkanı **Cahit Özden** ile diğer görevliler zabıta zoruyla binadan çıkarılmış ve yerine Darülaceze Müdürü sıfatıyla Erdoğan'ın atadığı **Zihni Birkan** yerleştirilmişti.

Bu gelişme üzerine Darülaceze Vakfı Başkanı Cahit Özden, mahkeme başvurarak yürütmenin durdurulmasını istedi.

Özden, yasa gereği Darülaceze kurumunun İçişleri Bakanlığı'na bağlı olduğunu belirterek **"Darülaceze'ye müdür atanması ve vakfın mütevelli heyeti bakanlıkça onaylandı ve ilgili birimlere iletildi.**

Şimdi Sayın Erdoğan'ın bunu uygulaması gerekiyordu. Ama o bakanlığın ve yasaların gerektirdiği uygulamayı yapmak yerine kendi siyasi görüşünü paylaşan insanları buraya müdür ve müdür yardımcısı olarak atamayı yeğledi. Böylece yasaları yok sayarken suç da işlemiştir" dedi.

Özden, dün de Başbakan **Tansu Çiller**'le görüşmek istedi. Çiller'in başkanlığında Sait Halim Paşa Yalısı'nda toplanan **'İstanbul 2001'** konulu toplantıya giden Özden, Çiller'le görüşemedi. Aynı toplantıda Başbakan Yardımcısı ve CHP Genel Başkanı **Hikmet Çetin** ile İstanbul Valisi **Hayri Kozakçıoğlu** ve İstanbul Büyükşehir belediye Başkanı Tayyip Erdoğan da hazır bulunuyordu.

Özden; basın mensuplarına Erdoğan'ın yasaları çiğnediği görüşünü yinelerken **"Ne olursa olsun Sayın Çiller ile görüşeceğim. Konu yasal yönden ortaya çıktı. Haklı olan kazanacaktır"** dedi. İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**'nin imzasını taşıyan ve Fatih Kaymakamı'nın Darülaceze'ye müdür olarak atandığını, vakfın mütevelli heyetinin de onandığını içeren yazıların geçerliliği olmadığını ve bakanın konuyu tam araştırmadan atama yazılarını imzaladığını öne süren İstanbul Büyükşehir Beediye Başkanı Tayyip Erdoğan, kendi atadığı müdürün yetkili olduğu görüşünde ısrar etti.

Darülaceze Vakfı'nın, Erdoğan'ın kararından vazgeçmemesi ve yaptığı uygulama nedeniyle İstanbul 4. İdare Mahkemesi'ne yaptığı başvuru üzerine dün yürütmeyi durdurma kararı verildi. İstanbul 4. İdare Mahkemesi'nin 1995 / 1310 sayılı kararında, yürütmenin durdurulması istendi.

Kararda ayrıca davada sözü edilen taşınmazın tapu kayıtları ile tüm bilgi ve belgelerin de davalı taraf olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden istenmesine karar verildiği bildirildi. Prof. Dr. Aydın Aybay, Darülaceze'nin yönetimi ile ilgili bir rapor hazırladı. Raporda Darülaceze'nin tarihçesinden söz edildikten sonra, Darülaceze'nin bir kamu kuruluşu (amme müessesesi) olduğu kaydedilerek **"... Darülaceze, idari vesayetle ilgili bazı bağlantıları olmasına karşın kendi kendini yönetmeye ehil, hukuki bakımdan bağımsız bir kurumdur"** dendi.

Raporun Darülaceze'nin yönetimiyle ilgili bölümünde şu görüşlere yer verildi: **"Darülaceze'nin yönetimini belirleyen düzenleme, 12 Nisan 1332 tarihli Darülaceze Nizamnamesi'dir. Halen yürürlükte olduğu kabul edilmek gereken bu tüzük uyarınca Darülaceze kurumu doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır.**

Organları, İçişleri Baanlığı'nca atanacak müdürün başkanlığındaki bir daimi heyet ile 7 kişiden az olmamak üzere İçişleri Bakanı tarafından atanacak idare heyetidir. Bunların ilki icra organı, ikincisi ise karar organı olarak nitelendirmek gerekir."

İnsanlık Ayıbı

MAHMUT T. ÖNGÖREN *15 ağustos*

Bu yazı hazırlandığında Ankara'da Birleşik Sosyalist Parti Merkezi'nde İranlı mülteciler bir haftadır oturma eylemi yapıyorlardı.

İranlı mülteciler özel televizyonların *'Sıcağı Sıcağına'* gibi adlarla yayımlanan kan gösterici izlencelerine konu olmadılar bugüne dek. İşine gelmediği için TRT de onların acılarına yer vermedi hiç. Oysa görünürde kan olmasa bile onların Türkiye'deki yaşamı tam da özel televizyonların yapımlarına uygundur. TRT'ninkilere de...

Abartılmaya, büyütülmeye ve acıların acımasızca sergilenmesine uygun bir yaşam sürmektedir bu İranlı mülteciler ülkemizde. Hemen hepsi kendi ülkelerindeki kıyıcılıktan, baskıdan ve işkenceden kaçarak Türkiye'ye büyük umutlarla sığınmışlardır. Aralarında her yaştan, her meslekten ve her türden insan vardır. Yaşlısı, genci, erkeği, kadını, çocuk yaştaki, hepsi... Kimisi ailesiyle kimisi ailesini bırakarak Türkiye'ye gelmiştir. Bu mültecilerin çoğu beş parasızdır. Aralarında hastalar ve bakıma gereksinimi olan yaşlılar da görülür. Çocuklar açtır, eğitimsizdir, çocuklarını yaşayamamaktadır. Yetişkinlerin kimileri de İran'da işkence gördüğü için tedaviye gereksinim duymaktadır. İranlı mülteciler Türkiye'ye gelir gelmez, hemen iki atılımı gerçekleştirmek isterler. Birincisi, küçük bir iş bulup karın doyurmak... İkincisi de Ankara'daki Birleşmiş Milletler Göçmen Bürosu'na başvurarak *'göçmenlik'* niteliğini resmen kazanmak...

Bu her iki atılımı gerçekleştirmek hiç de kolay değildir. Hatta çoğu için olanaksızdır. Birleşmiş Milletler Örgütü, herkesi *'göçmen'* olarak kabul etmez. *'Göçmen'* olarak kabul edilenler de bu işlemin tamamlanmasını aylarca, hatta yıllarca beklemek zorunda kalırlar.

'Göçmen' olarak kabul edilince de iş bitmez. Bu kez, hangi ülkeye gidilecekse, o ülkenin vizesini almak için de yine uzun süreler bekleme zorunluluğu çıkar. Bu arada iş bulup bir - iki kuruş kazanarak ailesini geçindirmek ya da kendisini kurtarmak olanaksız gibi bir şeydir.

Ama asıl zorlukla bu bekleyişler sırasında karşılaşılır. Aç, sefil ve sorunlu İranlı mülteciler ya kaçak olarak ya da bir süre kalmak üzere Türkiye'ye girmişlerdir. Belli aralıklarla gidip polise kendilerini bildirmek zorundadırlar. Yakalananların ya da süreleri dolanların İran'a geri verilmeleri söz konusudur. İran'a geri verilenleri ise ya cezaevi ve işkence ya da idam bekler.

Kimi zaman öyle durumlara rastlanmıştır ki Birleşmiş Milletler tarafından *'göçmen'* olarak kabul edilen İranlılar, Ankara'da belgelerini ya da gidecekleri ülkelerin vizelerini beklerken Türk polisi tarafından yakalanmışlar ve İran'a gönderilmişlerdir.

Onların İran'a geri verilmesi karşılığında İran'a yakalanmış PKK'lilerin Türkiye'ye gönderildiği ileri sürülmektedir. Böylece acıdan ve eziyetten kaçan İranlıların yaşamı üzerine bir alışveriş kurulmuş oluyor. Her çeşit sağduyulu anlayışa, insan haklarına ve çağdaş yaşam biçimine aykırı bir durum...

Azınlıktaki bu yalnız, desteksiz ve sorunlu insanlarla Türkiye'de ilgilenen çok az sayıda örgüt ve kişi var. Onları da dinlemeye ve ışık tuttukları soruna çözüm bulmaya resmi kurumlar hiç yanaşmıyorlar. İran'a geri gönderilenler karanlığın içine dalıp yitip gidiyorlar. Medyamız ise bu trajedinin ayırdında bile değil... Neden? Onların karşılığında İran'dan tutsak PKK'li alındığı için mi? Bu durumda ne diyebilirsiniz ki? İnsanlığınızdan utanın!

Bir yönetmenin bir başka yönetmen üzerine yazdıklarını içeren ilginç bir kitap: François Truffaut, 'Hitchcock' (Çeviren: İlyas Hızlı), AFA Yayınlan, İstanbul, 1987.

'Ya sev ya terk et'

ORAL ÇALIŞLAR *15 ağustos*

Sokaklara asılan bir MHP afişinden ciddi olarak endişeye kapıldım. Slogan şu: **Ya sev ya terk et.** Ben düşünceleri nedeniyle 7 yıl hapiste yatan iflah olmaz bir rejim muhalifiyim. Devlet kurumları beni birçok kez devleti sevmediğim gerekçesiyle yargıladılar ve mahkûm ettiler.

Bu mahûmiyetler, iki askeri darbeden 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980'den sonra gerçekleşti. Cuntacıların kurduğu mahkemeler, benim devleti sevmediğime karar verdiler ve mahkûm ettiler. Verilen kararlar, Yargıtay tarafından onaylanarak kesinleşti. Bu davalarda,

TCK'nin 141. maddesine aykırılıktan mahkûm olmuştum. TCK'nin 141. maddesi Ceza Kanunu'nda "Devlete Karşı Suçlar" bölümünde yer aldığı için, benim de devlete karşı suç işlediğim ortaya çıkmış oldu. Bu cezalar nedeniyle uzun yıllar basın kartı alamadım, pasaport vermediler, kamu haklarından yasaklandım vb. Daha sonra 141. madde kaldırıldı. Bir süre, devlet benim gibi düşünenlerle aynı çatı altında yaşamaya razı olur gibi yaptı... Birçok devlet kurumu, 141. maddenin kalkmasından sonra da benim sakıncalı bir kişi olduğumu düşünüp, çeşitli dilekçelerime **"Sen sakıncalısın"** yanıtını vermeye devam etti. İki askeri darbeden hemen sonra cuntacıların beni sevmediklerini bildiğim halde, beni içeri atacaklarını bildiğim halde Türkiye'yi terk etmedim. Onlar da benim Türkiye'yi terk etmediğimi görünce, attılar içeri, verdiler cezaları. Bu yüzden cezamı da çektim. Benim gibi böyle epeyce kalın kafalı muhalif de cuntacıların **"Ya bizim gibi sev ya da terk et"** çağrısını anlamadıkları için ülkeyi terk etmediler, bu yüzden uzun yıllar hapislerde yattılar.

MHP'nin sloganlarını görünce yine düşünmeye başladım. Adam, bana **"sev"** diyor. Kimi, niye, niçin seveceğim? Nasıl seveceğim? **Türkeş** gibi mi seveceğim?

Türkeş'le, 12 Eylül'den sonra cezaevinde birlikte yattık. 12 Eylül darbesinden sonra Türkeş idam isteğiyle yargılandı. Biraçok cinayetin sorumlusu olduğu iddia edildi. Herhalde askeri darbeyi yapanların bir kesimi onu da sevmiyorlardı. Ben Türkeş gibi düşünmüyorum, ülkemi ve halkımı onun sevdiği gibi sevmiyorum. Çünkü Türkeş, **"Türkiye bir halklar ve mezhepler mozaiğidir"** diyenlere **"Ne mozaiği ulan"** diyor. Yine Türkeş, Tunceli halkına baskı yaptığı ortaya çıkan özel timin MHP'lilerce doldurulduğu iddiasına, **"Ulan, özel tim MHP'liyse ne olmuş"** cevabını veriyor. Türkeş'in MHP'si Kürt sorununun barışçı yollardan çözülmesine karşı en radikal eğilimi temsil ediyor. Güneydoğu'da devam eden savaş nedeniyle artan şovenist rüzgârdan güç topluyor. Bazı sağcı olmayan aydınların milliyetçiliğe prim veren tutumları da MHP'nin hanesine yazılıyor. **"Bölünmez bütünlük"** fobisi, bazılarını Türkeş ve MHP gibi konuşmaya sürüklüyor. Ben onlar gibi düşünmüyorum, Türkeş gibi sevmiyorum. **Tansu Çiller** gibi de düşünmüyorum ve sevmiyorum. **Demirel** gibi de düşünmüyorum ve sevmiyorum. Ayrıca onlar gibi sevmek zorunda da değilim. Onlar da benim gibi sevmek zorunda değiller.

Ben Türkiye'nin sorunlarının barışçı ve demokratik çözümlerinden yanayım. Türkeş ise **"Türkiye'de Kürt yoktur, onlar Türklerin bir boyudur"** diyor. Farklı düşünenlere uygulanan her türlü yöntemi onaylıyor. O **"sevgisini"** öyle ifade ediyor. Öyle sevdiği için 12 Eylül'den sonra ülkücüler, yüzlerce cinayetin faili olarak yargılandılar. Önümüzdeki dönemde ciddi bir şiddet potansiyeli olarak gelişecekleri anlaşılıyor.

Ben onlar gibi sevmiyorum. Bence Tansu Çiller veya MHP'li olmayan milyonlarca insan da MHP'liler gibi sevmiyor. Ne olacak şimdi? Terk mi edeceğiz. Burada daha tehlikeli bir durum var. Askeri darbelerden sonra terk etmeyince, resmi olarak tutuklanıp yargılanıyor ve mahkûm ediliyordunuz. Peki MHP gibi sevmezseniz ne olacak? Türkçüler mahkemesinde mi yargılanacaksınız? Yoksa başka türlü metotlarla mı yüz yüze geleceksiniz?

"Ya sev ya terk et" sloganı ciddi ve tehlikeli bir sloganıdır. Türkeş'e ve HP'ye demokrasi kahramanı gibi misyonlar yükleyenler, bu sloganın ne anlama geldiği üzerinde ciddi ciddi düşünmek zorundadırlar.

"Benim gibi düşünmüyorsun, benim gibi sevmiyorsun, o zaman burayı terk edeceksin" demek, iç çatışmayı daha da arttıracak bir çağrı yapmaktır. Bu sloganın yaygınlaşması ve taraftar bulması, MHP'den farklı düşünenlere karşı ciddi bir tehdit içermektedir. Bu çağrı, gerilimli iç ilişkilerimize dinamit koyacak kadar tehlikelidir. MHP'nin **"Ya sev ya terk"** çağrısını onlarla seçim ittifakı yapmak için çırpınan **Mesut Yılmaz** ve Tansu Çiller'e ithaf ediyorum. Bunlara son dönemlerde Türkeş'in yumuşadığını ve olgunlaştığını söyleyen bazı **"solcu"** yazarları da ekliyorum.

41 Türk daha ölümü bekliyor

16 ağustos

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Suudi Arabistan'da uyuşturucu kaçakçılığı suçlamasıyla başları kesilerek idam edilen son 2 Türk'ün cezalarının kesinleştiğinin bile Türk makamlarına iletilmediği belirtildi. Suudi Arabistan'daki **"habersiz infazlar"** karşısında **"düş kırıklığına uğrayan"** Türkiye, idam cezasına çarptırılan 41 Türk'ü kurtarmak amacıyla suçlu değişimi yapılması için girişim başlattı. Dışişleri Bakanı **Erdal İnönü**'nün, Suudi Arabistan İçişleri Bakanı ile görüşeceği öğrenildi.

ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz**, hükümeti, şe-

riatçı infazlar karşısında caydırıcı etki gösterememekle suçladı. Şırnak Bağımsız Milletvekili **Mahmut Alınak,** Suudi Arabistan'da Türk tutukluların başları kesilerek idam edilmesinden Başbakan **Tansu Çiller**'i sorumlu tuttu. Suudi Arabistan'da, yılbaşından bu yana geçen 8.5 aylık dönemde 143 yabancının idam edildiği bildirildi.

Cumhuriyet'e bilgi veren Riyad Büyükelçiliği yetkilileri, **Seyfettin Erkut, Mehmet Nuri Köseoğlu, Fevzi Dana** ve **Yusuf Mülayim** adlı Türk yurttaşlarının idam edilmelerinden önce genel olarak bu tür gelişmelere karşı Suudi Arabistan tarafıyla sürekli temas kurulduğunu bildirdiler.

"En azından geride kalan vatandaşlarımızı bıçağın altından almak için şu anda bekliyoruz" diyen bir diplomat, bu ülkede idam cezasına çarptırılan 41 Türk daha bulunduğunu, bunlardan 20'sinin cezasının kesinleştiğini açıkladı. Tutuklu bulunan hangi Türk yurttaşlarının cezasının kesinleştiği konusunda bilgi verilmediğini vurgulayan aynı yetkili, **"Dün** (önceki gün) **infaz edilen iki vatandaşımızın idama mahkûm edildiklerini bilmiyorduk. Bizde isimleri vardı, tutuklanma tarihleri vardı. Birisi 1993, diğeri 1994 yılında tutuklanmış, fakat mahkûmiyetlerinin kesinleştiği konusunda bize hiçbir bilgi intikal etmedi, Şoke olduk"** açıklamasında bulundu.

Suudi Arabistan'da, 31 Aralık 1994 tarihinden beri Sudanlı, Pakistanlı, Hindistanlı ve Filipinlilerin de aralarında bulunduğu 143 yabancının çeşitli gerekçelerle idam edildiği belirtildi.

İdam cezasının infaz edilmesini bekleyen Türk yurttaşlarını kurtarmak için Dışişleri Bakanı Erdal İnönü'nün, Suudi Arabistan İçişleri Bakanı'nı telefonla arayacağı bildirildi. Bir diplomatik kaynak, Türkiye ile Suudi Arabistan arasında suçluların iadesi, anlaşması olmadığını vurgulayarak, bu konuda birtakım çalışmaların sürdürüldüğünü, Ankara'nın Riyad'a bir anlaşma taslağı sunduğunu, ancak bu ülkeden henüz bir yanıt gelmediğini bildirdi.

Dışişleri Bakanlığı'nca yapılan açıklamada da, önceki gün bakanlığa davet edilen Suudi Arabistan'ın Ankara Büyükelçisi'ne infazlardan duyulan üzüntünün iletildiği bildirildi.

Açıklamada, **"Büyükelçiye, dünyada giderek daha fazla benimsenmekte olan çağdaş değerler ve insani mülahazalarla vetandaşlarımızın hayatlarının bağışlanması için daha önce en üst düzeyde yapılan teşebbüslerin gereği veçhile değerlendirilmediğini görmekten duyduğumuz düş kırıklığı da belirtilmiş ve kamuoyumuzun gösterdiği infiali makamlarının dikkatine sunması istenmiştir"** denildi.

Açıklamada, Türkiye'nin en üst düzeyde girişimlerine karşın Riiyad'ın sergilediği tutumun Ankara'da **"düş kırıklığı"** yarattığı vurgulandı.

Mesut Yılmaz ise infazları, **"hükümetin başarısızlığının göstergesi"** olarak niteledi. Yılmaz, **"Bizim dönemimizde deşeriat sistemi gereği bazı Türklere ölüm cezaları verildi. Ancak infazlar devreye girmemizle engellenmiştir"**dedi.

Şırnak Bağımsız Milletvekili Mahmut Alınak da, Başbakan **Tansu Çiller**'in yanıtlaması istemiyle TBMM Başbakanlığı'na bir soru önergesi verdi. Başbakan'a, cinayet ihtimalinden neden komuoyunun haberdar etmediğini soran Alınak, **"Bacıları olduğunuzu söylediğiniz Seyfettin Erkut ve Mehmet Nuri Köseoğlu, binlerce kişinin gözleri önünde eli kanlı gerici Suudi Arabistan devletinin cellatlarınca katledildiklerinde diplomatik ilişkileri askıya almak biryana, ağzınızdan bir protesto sözcüğü dahi çıkmadı. Bu tutumunuzla cinayete onay vermiş oldunuz"** suçlamasında bulundu.

Liberal Parti (LP) Genel Başkanı **Besim Tibuk** ise Suudi Arabistan'da 4 Türk'ün idam edilmelerini önlemek için hükümet ve Dışişleri Bakanlığı'nın üstüne düşeni yapmadığını öne sürerek Dışişleri Bakanı'nın istifa etmesini istedi.

Suudi Arabistan'daki infazlar karşısında Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi **Onur Öymen** ile bazı bürokratları toplantıya çağırdı. Akşam saatlerine kadar süren toplantıda, Suudi Arabistan'daki olayların gelişimi ve **"neler yapılabileceği"** konusunun ele alındığı öğrenildi.

Toplantıdan sonra Cumhurbaşkanı Demirel, Suudi Arabistan Kralı **Fahd Bin Abdulaziz Al-Saud**'a gönderdiği mesajında idam mahkûmu diğer yurttaşların yaşamlarının bağışlanmasını istedi.

Başbakan Vekili **Hikmet Çetin,** 4 Türk'ün idiminin ceza hukuku alanındaki uluslararası eğilimlere ve çağdaş yaklaşımlara ters düştüğünü vurgulayarak **"Bu uygulamaya derhal son verilmesini, Suudi Arabistan'la aramızda mevcut ilişkilerin bir gereği olarak görüyorum"** dedi.

Greenpeace'ten Çin'e sert tepki

17 ağustos

Haber Merkezi - Önceki gün, Pekin'deki ünlü Tianenmen Alanı'nda, Çin'in nükleer denemelerini protesto eden Greenpeace örgütü üyeleri, dün sınırdışı edildi.

Londra'daki Çin Büyükelçiliği önünde toplanan Greenpeace göstericileri, örgüt üyelerinin Pekin'deki eylemden sonra sınırdışı edilmelerini protesto ederken, nükleer denemelere karşı Akdeniz ülkelerinde imza toplamak için İspanya'dan yola çıkan Greenpeace'in **"Altair"** gemisi İzmir'e ulaştı. Greenpeace'in hedefi, Türkiye'de anti - nükleer kampanya için 20 bin imza toplamak.

Greenpeace eylemcilerinin Tienanmen Alanı'nda eylemleriyle ilgili olarak dün açıklama yapan Çin Dışişleri Bakanı 6 eylemcinin Hong Kong'a gönderildiğini bildirdi.

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, **"Örgüt üyelerinin Çin'e turist vizesi alarak girmelerine karşın, eylemlerini statülerine uygun bir şekilde yapmadıklarını"** belirterek, **"Bu kişiler, yasadışı eylemleri nedeniyle özür de dilediler"** dedi.

Eylemcilerden, Greenpeace'nin Fransa Başkanı **Penelope Komites,** eylemin Çin'de gerçekleştirdikleri ilk eylem olması nedeniyle Çin makamlarının kendilerini yargılamadıklarını belirterek, **"Eylemimizin yasadışı olduğunu itiraf ettiğimiz bir belgeyi imzalamak zorunda kaldık"** dedi.

Fransa ve Çin'in nükleer denemelerden vazgeçmek amacıyla imza kampanyası başlatan Greenpeace'çiler, **"Altair"** gemisiyle İzmir'e geldiler.

4 ağustosta İspanya'dan yola çıkan gemi Türkiye'den sonra, İsrail, Kıbrıs, Lübnan, Yunanistan, İtalya, Tunus, Fransa ve Malta yolunu izleyecek ve her gittiği yerde nükleer denemelerin durdurulması için imza toplayarak, kamuoyu oluşturmaya çalışacaklar. Gemi kaptanı Joel Stewart **"Şu ana kadar 6 bin imza toplandı. Bu, henüz başlangıç, Türkiye'de 20 bin imza toplamayı hedefliyoruz. Tabii biz nükleer denemelere karşı düzenlediğimiz bu turun, diğer kampanyalara da hizmet etmesini istiyoruz"** diye konuştu.

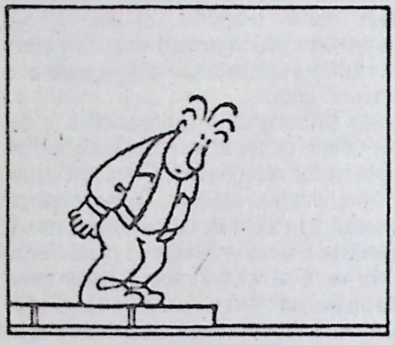

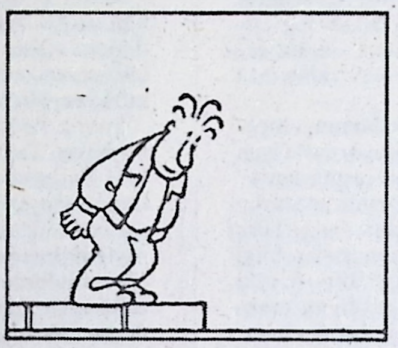

Atletizmde 2 dünya rekoru

18 ağustos

Spor Servisi - 5 gün önce İsveç'in Göteborg kentinde sona eren Dünya Atletizm Şampiyonası'nın hemen arkasından Zürih'te düzenlenen Atletizm Grand Prix'sinde 2 dünya rekoru kırıldı.

Erkekler 5 bin metre yarışında, Etiyopyalı **Haile Gebreselassie,** 12 dakika 44.39 saniyelik derecesiyle, Kenyalı **Moses Kiptanui**'nin 8 haziranda kırdığı rekoru tekrar eline geçirdi. 22 yaşındaki atlet bu rekorla birlikte efsanevi Kenyalı atlet **Kip Keino**'dan sonra, 5 bin ve 10 bin metre dünya rekorlarına sahip olan ilk atlet unvanına da ikinci kez sahip oldu.

3 bin metre engellide Göteborg'da dünya şampiyonluğuna ulaşan ve 5 metrede eski dünya rkorunun sahibi Kenyalı Moses Kiptanui, Zürih'teki yarışlarda kendisine ait olan 3 bin metre engelli rekorunu 7 dakika 59.18 saniyeye taşıdı. Kiptanui, bu derecesiyle 3 bin engellide sekiz dakikanın altına inen ilk atlet oldu. 23 yaşındaki dünya rekortmeni atlet, yarış sonrası yaptığı açıklamada duygularını şöyle dile getirdi: **"1992 yılından beri kendimi sekiz dakikanın altına inmek için hazırlıyordum. Bunu da bugün başaracağımı biliyordum. Çünkü bu kalabalık beni gerçekten çok etkiledi. Bence 8 dakikanın altına inen ilk kişi olmak dünya şampiyonu olmaktan çok daha onur verici. Ayrıca yarışta tavşan kullanmadım. Öyle ki önümde birisinin olması beni rahatsız ediyor. Ayrıca engelli yarışlarında en önde olmak daha avantajlı."**

Erkekler 100 metre finalinde, Göteborg'daki dünya şampiyonasında altın madalyaya ulaşan Fenerbahçe'nin eski atleti Kanadalı **Donovan Bailey,** dünya rekortmeni İngiliz **Linford Christie**'ye geçildi ve ikinci oldu.

Aydınlardan Mülteci Kampına Ziyaret

ATAOL BEHRAMOĞLU *20 ağustos*

TUZLA - 58 Türk aydınından oluşan Bosna İçin İnsanlık Girişimi, Bosna Hersek'teki temaslarını sürdürüyor. Dün Tuzla Valisi ile görüşen heyet, daha sonra hastane ve mülteci kamplarını ziyaret etti. Heyet, bu sabah da Saraybosna'ya girebilmenin yollarını araştıracak.

Zenica'da önceki gün Birleşmiş Milletler'e bağlı Türk birliğini ziyaret eden Bosna İçin İnsanlık Girişimi heyeti, burada birlik komutanı Kurmay Albay **Ahmet Berberoğlu**'ndan bilgi aldı. Kurmay Albay Berberoğlu, bugüne kadar birlik revirinde 80 ameliyat yapıldığını, binlerce kişinin doktor muayenesinden geçtiğini bildirdi. Daha sonra Zenica Belediye Meclisi Başkanlık Salonu'nda yapılan konuşmalarda Zenica tanıtıldı.

Bosna'nın Tahran'ı olarak adlandırılan Zenica sokaklarında, tesettürlü Boşnak kadınları dikkat çekiyor. Hava kirliliği bakımından dünyanın en kirli sanayi kentleri arasında yer alan Zenica, **"Müslümanların gelenek ve kimliklerini korumak istemelerinin yanı sıra, modern dünyada da kendilerine bir yer bulmak istedikleri yer"** sözleriyle tanıtılıyor.

Zenica'daki temaslarını bitiren heyet, Zenica - Tuzla yolu, Çetnik (şoven Sırp) birliklerinin denetiminde olduğu için Tuzla'ya, sapa ve ormanlarla kaplı dağlık bir araziden geçreek Breza üzerinden ulaştılar. Breza'da toplu mezarların bulunduğu parklardan geçilirken büyük toprak tümseklerinin

üzerinde bulunan çiçeklerin henüz tazeliklerini koruduğu dikkat çekti.

Binaların kurşun ve şarapnel izleri taşıyan köylerin yakınından geçilerek gece geç saatlerde Tuzla'ya varıldı. Yörenin en büyük turistik oteli Tonikve'nin harabe halindeki binası, heyet tarafından üzüntüyle karşılandı.

Tuzla, askeri cepheleri ve problemleri en büyük olan Bosna - Hersek kenti olarak tanımlanıyor. Önceki geceyi Tuzla Palas'ta geçiren heyet, dün Tuzla Valisi ile görüştü. Hastane ve mülteci kamplarını ziyaret etti. Heyet bu sabah aynı yoldan Zenica'ya dönerek Saraybosna'ya girebilmenin olanaklarını araştıracak.

Sevgi ve yaşam üzerine

HANDAN ŞENKÖKEN / AHU ANTMEN

20 ağustos

Bir cuma günü. Saat 15.00. Sabah telefon etmiş, yazısını bir saat içinde yollayacağını söylemişti. Sabahtan bu yana kaç telefon edildi?

"Onat ağabey!.."

"Şimmdi yolluyorum!"

Saat 16.00'ya doğru, fakstan sayfalar birer, ikişer, bazen üçer dökülmeye başlardı. **Filiz Kutlar**'ın mutlaka hafta ortasında getirdiği fotoğrafı, sayfanın ortasında yazısına kavuşmayı beklerdi. Sayfa yetiştirme telaşı içinde, **Onat Kutlar**'ın yazısını bölüşür, adeta birbirimizleyarışarak hızla dizmeye başlar, derken elimizdeki sayfaların tadına vardıkça burnundan soluyan sayfa sekreterini görmezlikten gelerek, **"Şu bölümü bir dinle, müthiş keyifli!"** diye heyecanlanıp, **"Devamı sende mi?"** diye sorardık. Onat Kutlar'ın inci gibi dizdiği sözcükleri arasında kaybolur, sayfayı yetiştirme telaşı içinde olduğumuzu unuturduk! Tabii elimizdeki sayfalar tükenene kadar... Derken, nasılsa artık devamı gelmiştir diye merakla yine faks makinesine koşuştururduk. Yok. Yeniden telefona sarılırdık. **"Onat ağabey!..." "Şimdi çıktım toplantıdan... Son sayfalar da yolda,"** derdi, şaşkınlık içinde kalırdık; o tadına doyulmaz yoğunluktaki yazılar bir çırpıda okunuyordu, ama nasıl oluyordu da sıkıştırılmış zaman dilimleri içinde bir çırpıda yazılabiliyordu? Her **"cuma krizi"** ardından gelen pazar günleri, Onat ağabeyin Filiz'in fotoğrafıyla bütünleşen **"Gündemdeki Sanatçı"** yazısını basılmış biçimiyle bir kez daha okurken, o krizi, o telaşı, o telefonları unutur, **"Yolluyorum, yolladım, yolda!..."**lar arasında patlattığı sevecen, ama biraz da mahçup kahkahasını anımsardık. Hiç soramadık, **"Yahu, Onat ağabey, bir portreden öte, bu 'destanları'**, bu **'öyküleri' nasıl oluyor da iki arada bir derede yazabiliyorsun?"**

Herhalde onun gibi bir yazı ustasının sırrı, yazacaklarını kâğıda geçirmeden önce zaten çoktan yazmış olmasındaydı. Hafta başı telefon ettiğinde, o haftaki "Gündemdeki Sanatçı" ya da "Gündemdeki Konu" çoktan biçimlenmiş olurdu kafasında, belki ısrar etsek, ertesi gün yazıp yollayabilirdi. Ama o zaman cuma günlerimiz o kadar renkli olabilir miydi?

Onat Kutlar'ın cuma günlerini dostları da anlatır: **"Eskiden bildikleriyle yeni öğrendiklerini birleştirip pazar günü Cumhuriyet'in sayfasına kocaman yerleşmeden önce perşembe akşamı tefekküre dalıyor, cuma sabahı yazı alarmı veriliyor, Sarayburnu'na bakan penceresinin gerisinde kalemini eline alıp, inci gibi yazısıyla başlıyordu anlatmaya. Nimet onunla birlikte çalışmaya başladıktan sonra, daktilosunu kuşanmış, faks cihazına gözünü dikip, cuma töreninin bir parçası olmuştu."** (Zeynep Avcı, *"Kitap-lık"*)

Onat Kutlar'ın tanıdığı ve tanıtmak istediği **"Gündemdeki Sanatçı"** başlıklı o tadına doyulmaz portreleri şimdi Yapı Kredi Yayınları'nın çıkardığı bir kitaba dönüştü. Kitapta tam 60 portre yer alıyor; kırk yıllık dostları, yeni tanışları, tanıdıkları: Yazarlar, şairler, ressamlar, fotoğrafçılar, klasik müzik, bale, kültür insanları.

Onat Kutlar, sadece onları tanıtmıyor bize; satır aralarında ettiği sözlerle, sorduğu sorularla Onat Kutlar'ı da tanıtıyor, onun nasıl bir sevgi insanı olduğunu, çok yönlü meraklarını, ilgi alanlarını aktarıyor. Bu 'gerçek bir başucu kitabı'nın önsözünde, eşi Filiz Kutlar bu yazıların doğuşunu ve sonrasını anlatıyor:

"... Pazar yazılarını genellikle cuma günleri yazardı. Bazen, Beyoğlu'ndaki bürosunda Topkapı Sarayı'nı da içine alan güzel manzaralı odasında, bazen de mutfağımızda pişirdiği espresso kahvesini zevkle yudumlarken yazısını yazardı. Ben uyandığımda, her zaman gülen ve insana yaşama sevinci aşılayan o tatlı yüzüyle bana bakar, büyük keyifle ve alçakgönüllülükle, "Filize, gel oku bakalım yazımı beğenecek misin?" **derdi.**

Her zaman ilk okuru olmaktan büyük mutluluk duyduğum ve benim için hepsi birer küçük roman olan olağanüstü, benzersiz yazılarını zevkle okurdum. Yazmaktan duyduğu büyük keyif, ışıl ışıl parlayan gözlerinden belli olurdu. Ardından bu güzel yazılarla ilgili pazar keyfi yaşanırdı evimizde. Onat, pazar günü de her günkü gibi erkenden kalkıp ben uyurken kapıdan gazeteyi alır bakardı. Çok tatlı ve kibar olduğundan çektiğim fotoğrafı överdi. Bazen de, hâlâ kalkmamışsam, gazeteyi yanıma getirir, "Filize bak bu sefer senin fotoğraf benim yazıyı geçmiş!" **derdi, keyifle gülerek şakalaşırdık böyle."**

Onat ağabey, hafta başında kimi yazacağını saptamış, telefon açardı, **"Bu hafta şu kişiyi yazacağım, ne dersin?" "Tabii, Onat ağabey, ne iyi olur."** Yazacağı kişi tanıdığımız birisi bile olsa, onun yazısıyla sanki yeniden tanışır gibi olurduk. Kimi zaman da hiç kimsenin tanımadığı, isimsiz birini keşfeder, okurlarına tanıtma mutluluğuna erişirdi.

Yazısını elbette her zaman böyle sıkıştırılmış anlarda yazmazdı. Erken gönderdiği yazılar henüz dizgi servisindeyken, dayanamaz arar sorardı: **"Nasıl beğendin mi?"** Mümkün müydü beğenmemek? **"Onat**

ağabey, her zamanki gibi harika!" Keyifle gülerdi. Bunun geçiştirilen bir yanıt olmadığını da bilirdi. Ama hep alçakgönüllükle sorardı. Bazı pazartesileri, bu pazar yazılarının yankılarını da konuşurduk. Yeni haftanın yazının da ne olacağını kafasında belirlemiş, küçük küçük ayrıntılar verirdi. Biz de 'cuma krizi'ne dek merakla beklerdik. Her şeyin her gün daha fazla sıradanlaştığı dünyamızda umut ve sevgi saçan bir ışıltıydı onun yazıları. Geçmişiyle, bugünüyle, iç dünyalarıyla, olağanüstü bir ayrıntı ve yaşam zenginliğiyle gündeme getirdiği insanları biraz daha yakından tanıma ya da keşfetme mutluluğuna ulaştık. Hepsinin ayrı serüvenleri vardı bu dostlukların. Bu serüvenlere ortak olurken, hem Onat Kutlar'ın hem de gündemdeki dostunun geçmişine yolculuk yapıp, geleceğine uzanıyorduk birlikte. Yaşamayı büyük mutluluklar haline getiren dostlukları, böylesi insanların varlığını hissedip, geleceği düşününce rahatlıyorduk. Yaşadığımız **'akıl almaz ülkede'**, inanılmaz **'umursamaz, gaddar, kadir bilmez'** toplumumuzda, onun sayesinde **'uzun, sarsıntısız, gölgesiz dostlukların sırrı'**nı öğreniyorduk. **"Yakın dostlarım hakkında yazı yazmam gerektiğinde hem sevinirim hem de ödüm kopar. Sevinirim çünkü insanın iyi tanıdığı kişiler ve konular üstüne iyi yazacağına inanırım. Ödüm kopar çünkü sanatsal değerlendirmelerde öznel ilişkilere, eş dost hatırına, yakınlığın getirdiği iki dost hatırına, yakınlığın getirdiği iki yüzlülüklere bence yer yoktur. Ya eleştirmek zorunda kalırsam, onu kırarsam diye ödüm kopar."**

Oysa konuşurken de düşüncesini, yorumunu söylemeden önce bir duraksadığı gibi yazılarında da sindire sindire, sözcükleri dikkatle seçerek, dengeyi hiç yitirmeden, o insan yüzünü iyi okumayı bilirdi. Çok zengin bir birikimin yalın çizgileriyle oluşan, yaşam dolu, coşkulu, dinamik, duyarlı ve sevgi dolu sayfalar bize **'asolanın hayat'** olduğunu hiç unutturmadı.

Kimi zaman telefon açıp, hiçbir şey söylemeksizin o yürek dolusu kahkahasını attığında, biz de ona katılırdık. Bu kahkahalar eşsizdi. Anlamı da hiç değişmezdi. **"Bu hafta çok yoğunum, yazamayacağım, kusura bakmayın. Sizi çok mu zor durumda bırakırım?"** Hayır, Onat ağabey, bizi hiç üzmedin, hiç güç durumda bırakmadın. Nasıl olsa, önümüzdeki hafta yine güzelim bir yazıyla sayfamızı ve bizi çoğaltacaktın. Bu umudumuz yitti. Artık sadece dünyaya ve yaşama biraz olsun **'Onat Kutlar'ın gözüyle'** bakmaya çalışıyoruz.

Futboldaki Bu Pislikler Temizlenmeli

ABDÜLKADİR YÜCELMAN *21 ağustos*

Futbol Federasyonu Genel Kurulu olağanüstü toplandı ve 2/3 çoğunluk sağlandı, yeni federasyon oluştu.

Yeni federasyon diyoruz, aslında eski federasyonun ta kendisi, sadece üzerinde gürültü koparılan Merkez Hakem Kurulu Başkanı **Ahmet Güvener** gitti, **Hilmi Ok** geldi. Hilmi Ok geçmişteki tutumu, kararları ve yönetimi itibarıyla Ahmet Güvener'in tüm açıklarını kapatacak nitelikte bir hakem hocasıdır. Bu iş bilir, bundan kuşkumuz yok.

Ancak federasyon toptan istifa ettikten sonra yenidentoptan adaylığını anlayamadık. Neden istifa etmişlerdi ve neden yeniden aday oldular, bunu anlamak olası değil, İstifa tek taraflı bir tasarruftur, herkesin hakkıdır, hatta federasyonun istifa etmesinin çeşitli nedenleri de elbette vardır.

Peki ama bu nedenler ortadan kalkmışmıdır da

istifa edenler yeniden federasyona talip olmuşlardır, burası işin anlaşılamayan yanı. Yok eğer tek sorun Ahmet Güvener ise o zaten istifa etmek istemiş, Erzik istifasını kabul etmemişti. Neyse geçelim.

Genel kurulun nasıl toplandığını artık herkes biliyor. Kimbilir ne ödünler verildi, neler vaat edildi ki bu genel kurul toplanabildi. Bazı delegelerin neden fikir, görüş, davranış değişikliğine gittiğini bilemiyoruz, ancak **Kemal Zorlu** yaptığı basın toplantısında aynen şunları söylüyor: *"Futbol Federasyonu genel kurulu geçim kapısı olmuştur. Kimilerine reklam vaadi, kimilerine borç silme, kimilerine de durumlarını düzeltme sözü verilmiştir."*

Bu sözlerin altını çizerek soruyoruz, kimler kimlere bu vaatleri vermiştir? Kimler genel kurulu geçim kapısı yapmıştır?

Zorlu'nun açıklamasına devam edelim. Diyor ki **"TFF Genel Kurulu'***ndan kimilerinin altına arabalar alınmış, evleri hediyelerle donatılmış, kişilerin kimler olduğu biliniyor. Bunlardan adalet önünde hesap soracağız."*

İşte size yeni bir hukuk savaşı, yeni bir mahkeme kapısı daha. ***"Ben özerkim"*** diyen Futbol Federasyonu kendi adaletini sağlayamıyor, kendi hukukunu bilmiyorsa ve Yağma Hasan'ın böreği örneği kimin ne yaptığı bilinmiyor ve gerçekten Futbol Federasyonu bir geçim kapısı haline gelmişse bunun yolu elbette mahkemelerden geçecektir. Spordan Sorumlu Bakan Sayın **Şükrü Erdem,** her ne şekilde olursa olsun bu işe bulaşmış, görev ve yetkilerinin de üstüne çıkmıştır. Ama burada yapacağı, hatta yapması mutlaka gerekli bir görev ve sorumluluğu vardır. O da genel kuruldaki olayların üzerine gitmek, Zorlu'nun açıklamaları üzerine ona ispat hakkı tanımaktır.

Futbolun üzerine düşen ve düşürülen lekenin mutlaka aklanması, bu lekeyi sürenlerin açığa çıkması gerekir. Bu da bakana düşer. Yok eğer bakan bu işi başlatma ve futbolu aklamak istemiyorsa o zaman Meclis'te bir futbol ve federasyon araştırmasına gidilmesini istemek de bizim görevimizdir.

Şenes Erzik ise 9 ay için yeniden başkandır. Yine aynı kadro ile çalışacağına göre arkadaşları Türk futbolunun sorunlarını iyice kavramışlardır. Bu sorunların başında özerk futbol federasyonu ana statüsünde mutlaka değişiklikler yapılması, genel kurulun yeniden düzenlenmesi, birimlerin ve özellikle de faal futbolcular ile faal hakemlerin ve antrenörlerin genel kuruldaki konumlarının yeniden irdelenmesi ile naklen yayımların gözden geçirilmesi, kulüplerin daha çağdaş düzeye gelmeleri için çeşitli reformların gerçekleştirilmesi gibi çok ciddi konular vardır.

3 büyüklerin dışındaki kulüpler havuzda ısrar ederlerken 3 büyükler 2 yıllığına trilyonluk anlaşmalar imzalarken Federasyon Başkanı Erzik'in *"Gelecek yıl havuz sistemi uygulanacaktır"* deyip konuyu bir yıl sonraya bırakması, *"Ben hazirandan sonra yokum"* diyen Federasyon Başkanı'nın bu sezonu da atlatmak gibi bir davranış içine girdiğini gösteriyor ki bu yanlıştır. Türk futbolunun bir yıl daha beklemeye tahammülü yoktur.

Nadir Nadi'nin anısına

23 ağustos

Kültür Servisi - Gazetemizin Başyazarı **Nadir Nadi** ölümünün 4. yıldönümünde bir konserle anıldı. **Saim Akçıl** ve gençlerden oluşan oda orkestrası, gazetemizin bahçesinde **"Mozart dostu"** Nadir Nadi için **"Küçük Bir Gece Müziği"** serenadını seslendirdi. Yaşları 17 ile 25 arasında değişen altı kişilik topluluk, kemanlarda **Tolga Bedir, Esin Savcı, Özcan Ulucan, Onur Nurcan,** viyolonselde **Çiğdem Alkaya** ve viyolada **Mert Bilginer**'den oluşuyor.

Topluluk önce, Saim Akçıl'ın birlikte keman çaldığı Nadir Nadi'nin odasında, Mozart tutkununun anısına **"Küçük Bir Gece Müziği"** serenadını çaldı. Daha sonra bahçedeki küçük konserin ardından Saim Akçıl yaptığı konuşmada **"Atatürk ve cumhuriyet ilkelerini yorulmadan savunan, çağdaş kültürü destekleyen bu değerli büyüğümüzü kaybetmiş olmanın bugün bile acısını, üzüntüsünü hissediyoruz. Mozart dostu olan çok değerli büyüğümüz Nadir Nadi Beyefendi bizim de dostumuzdu. Nadir Nadi 'Dostum Mozart'ı yazmış, bizler onu canlı tutmalı, yaşatmalı ve devam ettirmeliyiz. Bunlar böyle devam ederek büyüyen bir kartopu olmalı. Erimemeli"** dedi.

Hizbullah camileri soyuyor

24 ağustos

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Din esaslarına dayalı devlet kurmak amacıyla yasadışı faaliyetlerde bulunan ve güvenlik güçlerince Bolu'da silahlarıyla birlikte ele geçirilen Hizbullahçıların, İstanbul ve Bolu yöresindeki camilerden **'çaldıkları'** değerli eşyaları satarak örgüte gelir sağladıkları ortaya çıktı.

Bolu'da güvenlik güçlerince yakalanan 15 Hizbullah militanı ile ilgili soruşturma sürerken Bolu Terörle Mücadele Şubesi ekiplerince yürütülen operasyonun Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin (DGM) bilgisi dahilinde yapıldı bildirildi.

Yakalanan Hizbullah üyelerinin Bolu'nun Düzce ilçesindeki bir mescidi üs olarak kullandıkları kaydedildi. Halen firarda olan Hizbullah örgütünün üst düzey yöneticilerinden **Recep Güler** tarafından 1990

yılında Düzce'de yaptırılan **"Hicret Mescidi"**nde, Hizbullah'a sempati duyanlara teorik ve pratik eğitim verildiği belirtildi. Recep Güler'in, Bolu yöresinde örgüte maddi gelir sağlamak amacıyla çeşitli faaliyetler içinde olduğu, bu amaçla Düzce ilçesinde**"İM"** adında bir kitabevi açtığı, yine aynı ilçede bulunan ve cemaat arasında **'İranlı Müslümanlar'ın radyosu'** olarak bilinen İM-FM aracılığıyla da örgütün propagandasını yaptırdığı saptandı.

İslami esaslara dayalı bir devlet düzeni kurmak için Türkiye genelinde silahlı eylemlerde bulunan Hizbullahçıların, örgüte maddi gelir sağlamak amacıyla camileri hedef seçtikleri ortaya çıktı. Hizbullah'ın, Bolu kanadının İtanbul, Bolu, Sakarya ve Yalova'daki 15 ayrı camiden çaldıkları değerli eşyaları satarak örgüte maddi gelir sağladıkları bildirildi. Camilerden çalınan değerli eşyalar arasında halı, kilim, seccade ile İstanbul'un Beşiktaş ilçesi Yahya Efendi Camisi ile Şişli Camisi'ne **Sultan Abdülhamit** tarafından hediye edilen bir halı ile Kâbe örtüsünün de yer aldığı belirtildi. Yetkililer, halı ve Kâbe örtüsünün paha biçilmez değerde olduklarını, Hizbullahçıların bu iki parçayı yurtdışına satmaya çalıştıklarını söylediler.

Yakalanan sanıklar arasında, **Uğur Mumcu, Turan Dursun** cinayetlerine adı karışan ve İstanbul'da güvenlik güçlerince İslami Hareket Örgütü'ne yönelik sürdürülen bir operasyon sırasında yakalanan Gutbettin Gök'ün kardeşi Güngör Gök'ün de bulunduğu bildirildi.

İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe,** dün konuyla ilgili yaptığı açıklamada, bu tür örgütlerin arkasında yabancı odakların bulunduğunu kaydetti.

Nahit Menteşe, **"Din adına ortaya çıkan birtakım karanlık güçler, çevrelerindeki saf ve bilgisiz insanları sözde dinin kurtuluşu için maşa olarak kullanmaktalar. PKK ile nasıl mücadele ediyorsak İBDA-C, Hizbullah ile de aynı şekilde mücadele ediyoruz"** dedi.

Ankara DGM Başsavcısı **Nusret Demiral** da operasyonun başından beri kendi talimatıyla sürdürüldüğünü ve bu konuda görevlendirdiği bir savcının Bolu'ya gittiğini belirterek, sanıkların gelecek günlerde Ankara'ya getirileceğini bildirdi. Demiral, aranan iki kişinin de yakalanmasına çalışıldığını kaydetti.

Bayat ekmek işportaya düştü

24 ağustos

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - "Ekmeğimiz de yaşamımız gibi bayat" diyor 70 yaşındaki SSK emeklisi **Enver Aktaş.** Kentin öbür ucundan gelmiş 3 bin lira daha ucuza ekmek alabilmek için. Bayat ekmek pazarında çocuklar, yaşlılar bekleşiyorlar; utangaçlar, tedirginler fazla konuşmuyorlar. Yaşlılar yalnızca **"beddua"** ediyorlar, kendilerini bu **"acınası"** duruma düşürenlere... Tepecik'in köhne, gözlerden uzak bir sokağı. Kamyonetler görünmeye başlayınca ortalık hareketleniyor. Her şey **"yangından mal kaçırır gibi"** oluyor. Ekmeği satan, zabıtadan; alınan, **"eşten dosttan"** çekiniyor. Kamyonetten kasalar teker teker çıkarılıyor. Önce çocuklar **"saldırıyor"**, yaşlılar fırtınanın dinmesini bekliyor. **Fatma Baysal**12 yaşında. 10 ekmek alıp, naylon torbalara zorlukla dolduruyor. Yanında mahallesinden çocuklarla birlikte gelmiş. **Medine Yalva Yalvaç** 8, **Fidan** 4 yaşında. Fatma, Ballıkuyu'dan geldiğini söyleyince onca yolu nasıl gelebildiklerine şaşıyoruz. Fatma **"cin"** gibi: **"Nasıl gelmeyiz? Ekmek bakkalda dokuz bin beşyüz lira. Burda altı - yedi bin lira. Eğer çok bayatsa bazen dört bin liraya bile ekmek bulabiliyoruz. Bazen de kalmıyor, alamıyoruz. Her gün 30-40 bin lira kârımız oluyor. Ayda kimbilir kaç lira eder. Gelirken yokuş aşağı rahat oluyor. Giderken çok zorlanıyoruz."** Küçük eller şimdiden ekmek telaşında. Hemen onların yanında yaşlı bedenler de ekmek telaşında. Ekmek satanlar, zabıtaya yakalanmama koşuluyla işlerin iyi olduğunu söylüyorlar. Analar babalar işte ekmek parası peşinde koşturup, evdekiler de ucuz ekmek savaşımı verirken **"Buğdayda meydan vurguncunun"** haberleri gazetelerde geniş yer tutuyordu...

Müze vurgunu son anda önlendi

HÜLYA KARABAĞLI *25 ağustos*

ANKARA - Kayıp tablo skandalına ilişkin **Cumhuriyet**'te yayımlanan haber dizisini ihbar kabul eden Sayıştay, Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi'nin denetimini 9 eylülde başlatacak. Sayıştay Genel Sekreter Yardımcısı **Aytek Kuşhan,** denetimin, yalnızca tablo sayımıyla sınırlı tutulmayacağını, yapıtların ölçü, konu, saklanma ve korunma güvenilirliği yönünden, İngiliz uzmanların da desteğiyle inceleneceğini söyledi. Sayıştay'ın geçen yıl Ankara Etnografya Müzesi'nde yaptığı ön denetimde, antika değerine sahip toplam 40 parçanın resmi kayıtlara geçirilmeyerek yok edilmek istendiği saptandı.

Kayıp tablolar üzerinde kuşkular sürerken, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'nün konuya açıklık getirmek için basına dağıttığı iki ayrı resmi listede çelişki ortaya çıktı. Tutanaklarda, yapıtların bulundukları yerler konusunda birbiriyle çelişen farklı adresler gösterildi. Sayıştay Genel Sekreter Yardımcısı Aytek Kuşhan, Cumhuriyet'in **"Kayıp tablo skandalı"** başlıklı haber dizisiyle kamuoyunu duyurduğu dosyayı **"ihbar"** olarak kabul ettiklerini belirterek iddiaların yoğunlaştığı Ankara Resim ve Heykel Müzesi'nin denetiminin 9 eylülde başlatılacağını söyledi.

Denetimin çok yönlü olarakyapılacağını anlatan Kuşhan, demirbaş kayıtları, ayniyat girişleri ve tesel-

lüm makbuzları konusunda son derece duyarlı olacaklarını ifade etti. Güzel Sanatlar Genel Müdürü **Mehmet Özel**'in, önceki gün düzenlediği basın toplantısında, kayıp olmadığını öne sürdüğü tabloların yerini göstermek amacıyla dağıttığı iki ayrı resmi tutanağın birbiriyle çeliştiği anlaşıldı.

Sanatçı **İhsan Cemal Karaburçak**'ın **"Manzara (Köy)"** tablosu ile **Namık Kayık**'ın **"Kayık Sefası"** adlı tabloları, **"Bilirkişi Komisyon Raporu"** adını taşıyan tutanaklardan birinde müze deposunda, diğerinde ise Ankara Resim Heykel Müzesi Müdürü **Necdet Can**'ın odasında gösterildi.

Devleti ikna etti, bankaları edemedi

CEMİL CİĞERİM *25 ağustos*

Fiskobirlik'in yeni Genel Müdürü **Kâzım Türkmen**, kuruluşun özel bankalarca **"faiz kıskacı"**na alındığını söyledi. Fiskobirlik Genel Müdürlüğü"ne getirildikten sonra Düzce, Trabzon ve Giresun'da yapılantoplantılarda fındığın devlet destekleme alımları kapsamına alınması için yoğun çaba harcayan ve bunu hükümete kabul ettiren Kâzım Türkmen, Fiskobirlik'in içinde bulunduğu mali açmazı Cumhuriyet'e değerlendirdi.

Türkmen, şöyle konuştu:

"Fiskobirlik, 1989 yılında özel bankalardan 205.6 milyar liralık kredi almıştır. Bu uygulama Fiskobirlik tarihinde tek örnektir. Halkbank ve Töbank'a olan 45 milyar liralık borç tahkim yasasınca silinmiştir. Geriye kalan borcu faizi ile birlikte ödeyebilmemiz için özel bankaların baskısı altındayız. Fiskobirlik, aldığı bu krediye karşılık olarak geçmişte 347 milyar lira ödemiştir. Buna rağmen özel bankaların Fiskobirlik'ten istediği, 7 trilyon dolayındadır. Bu konu hükümet tarafından ele alınmış ve Bakanlar Kurulu bir kararname ile özel bankalara olan borcun T.C. Ziraat Bankası faiz oranlarına göre hesaplanmasına olanak sağlamıştır. Buna göre Akbank'a 700 milyar lira ödenerek bu bankaya olan borcun tamamı kapatılmıştır. Şu anda alacaklımız olan 3 özel banka verdiği krediye karşılık 5.5 trilyon lira istemektedir. Bu borç Ziraat Bankası faiz oranlarına göre 1.3 trilyon liradır. Özel banka kredisinin birliğimize getirdiği günlük faiz miktarı 500 milyon liradır. Bu sorunu bir an önce halletmek zorundayız. Bunun için de ayrıca özel bir finansmana ihtiyaç vardır."

Fiskobirlik'in devlete olan borcundan, devletin üreticilere olan borcunun daha fazla olduğunu söyleyen Genel Müdür Türkmen, 1977 yılından bu yana fındık üreticisinden ihracatçı aracılığıyla Destekleme İstikrar Fonu'na sürekli para aktarıldığını, aktarılan bu paranın 50 trilyona yaklaştığını öne sürerek, **"Toplanan paralar hiçbir zaman amacına uygun biçimde üreticiye dönmemiştir. Biz, fonun fındığın emrine verilmesini savunuyoruz"** dedi. Üreticilerle Fiskobirlik çalışanlarının birlik olarak hertürlü zorluğu aşacaklarını bildiren Türkmen, **"Artık çok daha yüzü gülen bir yönetim Fiskobirlik'in başındadır. Ben fındığın içinden geldim. Karşılıklı birbirimizi daha iyi anlayabilmek için üreticilerden, susan değil konuşan bir toplum olmalarını istiyorum. Üreticilerin şu konuda dikkatini çekmek istiyorum: Emanete fındık vermesinler. Geçen yıl emanete fındık bırakan üreticilerimiz üzüldüler. Hiç para ödenmeden alınan emanet fındıklar, iyi fiyatlarla, üreticilere paraları ödenmeden önce ihraç edilir. Sıra üreticilerin parasının ödenmesine geldiğindepiyasa doymuş olacağından fındığın değeri düşer. Böylece beklediklerinden daha az kazanç sağlamış olurlar. Üreticiler geçen yıl bu sıkıntıları yaşadı. Aynı hataya düşmesinler"**diye konuştu.

Köylü toprağına dönüyor

ERGÜN AKSOY *26 ağustos*

ANKARA - **"Güneydoğu Onarım Projesi"** kapsamında ele alınacak olan **'köye geri dönüş uygulaması'** çerçevesinde 150 köy muhranının insan haklarından sorumlu Devlet Bakanı **Algan Hacaloğlu**'na başvurduğu bildirildi.

DYP - CHP koalisyon hükümetince köye geri dönüş çalışmaları konusunda 1.6 trilyon lira ödenek ayrıldığını belirten Hacaloğlu, **"Köylerine geri dönmek isteyenlerin evleri onarılacak ve asgari iki büyükbaş hayvan verilecek"** dedi.

Diyarbakır Valisi **Doğan Hatipoğlu** ise uygulamadaki organizasyon eksikliklerine dikkat çekerek, Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün devreye sokulması gerektiğini vurguladı.

Güvenlik gerekçesiyle köyleri boşaltılan ve terör nedeniyle ilçe ve kentlere yerleşen yurttaşların sorunlarına çözüm bulmak amacıyla başlatılan çalışmaların sürdüğü bildirildi.

Güneydoğu Onarım Projesi kapsamında yürütülen çalışmaların, gelecek hafta CHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Hikmet Çetin**'in başkanlığında Van'da yapılacak olantoplantıda somutlaştırılacağı kaydedildi.

Bölgedeki valiler ile askeri yetkililerin de hazır bulunacakları toplantıya, Algan Hacaloğlu, İçişleri Bakanı **Nahit Menteşe**, Devlet Bakanı **Necmettin Cevheri** ile Olağanüstü Hal Bölge Valisi **Ünal Erkan**'ın da katılacakları belirtildi. Köye geri dönüş projesi ile ilgili olarak **Cumhuriyet**'in sorularını yanıtlayan insan haklarından sorumlu Hacaloğlu, Van'da yapılacak olan toplantıda, uygulamadaki eksikliklerin ele alınacağını belirtti.

Hacaloğlu, şunları söyledi: **"İnsanlar köylerine dönmek istiyor, ancak mağdur durumdalar. Eğer bu insanlar evlerine dönerlerse ev ve ağıllarının yapımı için gerekli malzemeyi vereceğiz. Ev ekonomisini kalkındırmak için de gerekli destekte bulunulacaktır.**

Asgari iki büyükbaş hayvan verilecek. Köyün okulu ve sağlık ocağının onarımı yapılacak ve köyün en yakınyerleşim birimine ulaşımı sağlanacak. Yurttaşlarımıza bunların hepsi karşılıksız olarak verilecek. Bu bir model olarak belirlendi. Bölge için ayrılan 2.6 trilyon lira ödeneğin, 1.6 trilyon lirasını bu iş için ayırdık.

Zaman geçiyor, önümüz kış. Bu 150 köy halkının geri dönüşü, normal düzene geçişin de bir anlamda göstergesi olacaktır. Bu durum, kentlerdeki yükümüzü de azaltacaktır."

Güneydoğu ile ilgili çalışmaları yakından izlediğini kaydeden Hacaloğlu, merkez köyler ve merkez çiftlikler projeleri konusunda da Avrupa İskân Fonu'ndan kredi beklediklerini bildirdi.

Hacaloğlu, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nün, Güneydoğu'da hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla öngördüğü 2 trilyon liralık kredinin tam olarak oturtulamadığı, uygulamada eksiklikler bulunduğunu belirtti.

Diyarbakır Valisi Doğan Hatipoğlu ise köye geri dönüş projesi konusunda organizasyon eksiklikleri bulunduğunu bildirdi.

Ekmek fiyatını tüccar yükseltti

ÖZGÜR ULUSOY *28 ağustos*

Girdi maliyetlerine bağlı olarak ekmek fiyatlarının artmasına, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) yerine, özel kuruluşların dahayüksek fiyatla piyasadan buğday toplamasının yol açtığı ileri sürülüyor. Bu yıl piyasadan buğday alan özel kuruluşlar arasında Albaraka Türk Özel Finans Kurumu A.Ş gibi finans kuruluşları da bulunuyor.

TMO, özel kuruluşlara oranla çok az buğday alabilirken, sektörle ilgisi olmayan firmaların buğday toplaması, buğdayın stoklanıp yüksek fiyattan satılacağı yorumlarına yol açıyor.

Albaraka Türk, yaptığı açıklamada sistemin işleyişi gereği stoklamanın mümkün olamayacağını ileri sürdü. Bütün Türkiye'den 9 bin ton buğday alan Albaraka Türk yetkilileri, şirketin bir finans kuruluşu olduğunu belirterek, müteşebbislerin talepleri doğrultusunda peşin fiyat ile üçüncü kişilerden alım yapıldığı ve müteşebbise vadeli olarak satıldığı ifade edildi.

Bu sistemde, malın depolanması ve stoklanmasının mümkün olmayacağına yer verilen açıklamada, **"Kurumumuz çeşitli yerlerde, birim fiyatı 7 bin 200 lira ile 9 bin 400 lira arasında değişen fiyatlarla satın alılmış ve bu buğdayları aynı anda değişik vadeli olmak üzere 8 bin 283 lira ile 11 bin 393 lira arasında değişen fiyatlarla müşterilerine satmıştır"** dendi.

Fırıncılar Odası Başkanı **Mustafa Özaydın** ise buğdayın özel kuruluşlar tarafından toplanmasını eleştirerek, **"Buğdayı TMO toplamalı ki, fırıncıya ucuz buğday verebilsin, ekmek de ucuza satılabilsin"** diye konuştu.

Bir çuval unun bir ayda yüzde 41'lik zamla 600 bin liradan 976 bin liraya çıktığını vurgulayan Özaydın, ekmek maliyetinin düşmesi için TMO'nun ucuz buğday sağlaması gerektiğini belirtti.

Özaydın, şu anda belirlenen 9 bin liralık satış fiyatının maliyeti karşılamadığını ifade ederek, yaptıkları hesaplara göre maliyetin 10 bin 151 lira olduğunu kaydetti.

Balıkesir Ticaret Odası Başkanı **Faruk Kula** Balıkesir'de TMO 6 bin 350 liradan alım yaparken serbest piyasada buğdayın 9 bin ile 9 bin 500 liradan alıcı bulduğuna işaret ederek, **"Meslekle ilgisi olmayanlar, galericiler gelip buğday alıyor, üstelik Trakya'da-**

ki TMO depolarını kiralayarak buğdayı burada stokluyorlar" dedi.

Tekirdağ Ticaret Borsası'ndan İstatistik Memuru **İrfan Alkan,** bu yıl Tekirdağ'da buğdayın kaliteli olduğunu belirtirken, ürünün çok az bir kısmının TMO tarafından alındığını söylüyor.

TMO'nun ağustos için 7 bin 150 lira fiyat belirlediğini ifade eden Alkan, **"Oysa, ağustosta özel kuruluşların buğdaya biçtiği ilk rakam sekiz bin liraydı.**

On bin liraya alıcı bulduğu buğday. Buğdayın çoğu Konya, İzmir, Adana'ya, Anadolu'ya gitti" diyor. Ağustos ayı içerisinde tescili yapılan buğday satışlarına göre, Tekirdağ yöresinde özel kuruluşlar 20 bin ton buğday alırken, TMO'nun aldığı buğday, 1000 tonu bile bulmuyor.

Saraybosna'da yeni katliam: 45 ölü

29 ağustos

SARAYBOSNA (Ajanslar) - Bosna - Hersek'in başkenti Saraybosna'nın merkezindeki pazar yerine isabet eden iki top mermirisi 45 kişinin ölümüne, 87 kişinin de yaralanmasına neden oldu.

Kentin en kalabalık caddelerinden birine dün öğlene doğru atılan iki top mermisi yaklaşık bir haftadır oldukça sakin olan Saraybosna'yı kan gölüne çevirdi.

Mermilerden biri 1994 şubatında Sırpların attığı bir top mermisiyle 68 kişinin öldüğü pazar yerinin hemen yanına düştü.

AA muhabirinin Bosna - Hersekli yetkililerden aldığı bilgiye göre saldırıda ölenlerin sayısının 45'e, yaralıların sayısının ise 87'ye ulaştığı bildirildi.

Yaralıların kaldırıldığı Kosevo hastanesi yetkilileri ise, yaralılardan çoğunun durumunun ağır olduğunu ifade ederek, ölü sayısının artabileceğini belirttiler.

Halkın gıda ihtiyacını karşıladığı ve yoğun olarak alışveriş yaptığı pazar yeri, patlamadan sonra parçalanmış cesetler, yaralılar, kırık bisikletlerle Saraybosna dramının en korkunç katliamlarından birinin yaşandığı yer olarak bir kez daha Bosna tarihine yazıldı.

Olayın hemen ardından yapılan açıklamada saldırıdan kimin sorumlu olduğunun bilinmediği belirtilirken, Bosna - Hersek ordusu yetkilileri, top mermilerinin Sırpların denetimindeki Vraca ve Lukaviç bölgelerinden fırlatıldığını bildirdiler.

Bosnalı Sırplar ise saldırı ile bir ilgilerinin bulunmadığını açıkladılar. Bosnalı Sırpların Enformasyon Bakanı **Moroslav Toholj,** Pale kentinde yaptığı açıklamada, **"Bu bombardıman, Müslümanların, eski Bosna'daki çatışmaların çözümüne yönelik siyasi yaklaşımları sabote etme girişimlerinden başka bir şey değildir"** diye konuştu.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü **Nicholas Burns** de yaptığı açıklamada, katliamı kınadıklarını ve savaşa son vermek için kararlı tutumlarını sürdüreceklerini söyledi.

Rusya, Saraybosna'da dün yaşanan katliamı üzüntü ve endişeyle karşıladığını açıkladı. Rusya Dışişleri Bakanlığı'ndan bir sözcü, Saraybosna bombardımanın birçok sivilin hayatını kaybetmesinden derin üzüntü duyduklarını belirterek, krizde barışçıl bir çözüm için hâlâ ümit olduğunu kaydetti.

Almanya Dışişleri Bakanı **Klaus Kinkel,** Saraybosna'da dün işlenen katliamı kınayarak, sorumluların cezalandırılmasını istedi.

İngiltere hükümetinin dış yardımdan sorumlu yetkilisi **Lynda Chalker,** yayımladığı bildiride, Saraybosna'daki katliamı kınadı.

Fransa Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü **Jacques Rummelhardt,** yaptığı açıklamada, saldırıyı kınadıklarını belirtti.

BM Genel Sekreteri **Butros Gali** de yayımladığı bildiride, askeri hedefin bulunmadığı bir bölgeye yapılansaldırıdan nefret duyduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Başbakan **Tansu Çiller** de saldırıyı ayrı ayrı mesajlar yayımlayarak kınadılar.

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

30 Ağustos...

30 ağustos

Bugün 30 Ağustos, *"Başkumandanlık Meydan Muharebesi"*nin 73. yıldönümü.

Tüm ulusumuza kutlu olsun.

Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin verdiği *"Başkumandanlık"* yetkisiyle yönettiği *"Büyük Taarruz"*, 26 Ağustos 1922 sabahı saat 05.30'da başladı ve 30 Ağustos'ta utkuya ulaştı.

Bu utku, hemen ardından Mudanya Ateşkesi'ni, daha sonra da Lozan Barış Antlaşması'nı ve Cumhuriyet'i getirdi.

30 Ağustos, Anadolu insanının kanıyla yazılmış bir gerçektir. Anadolu halkının tarihidir.

30 Ağustos, dünya egemenlerinin Anadolu üzerinde yaptıkları hesapların bozulduğu gündür.

30 Ağustos'un anlamı, Misak-ı Milli sınırlarının dışına taşmış ve tüm mazlum uluslar için *"ışık"* olmuştur. Tarihsel anlamı, askeri niteliğinden çok daha önemlidir.

Atatürk, Söylev'inde şöyle diyor:

"Her evresi ile düşünülmüş, hazırlanmış, yönetilmiş ve utkuyla sonuçlandırılmış olan bu savaşlar, Türk ordusunun, Türk subaylarının ve komutanlarının, yüksek güçlerini ve yiğitliklerini tarihte bir daha saptayan ulu bir yapıttır. Bu yapıt, Türk ulusunun özgürlük ve bağımsızlık düşüncesinin ölümsüz anıtıdır."

30 Ağustos, tarihin tozlu sayfalarında yerini almış, bugün için anlamını yitirmiş bir olay mı?

Hayır.

Tarihsel olaylarda *"zaman aşımı"* görecelidir. 70 yıl önceki bir olay, 7 yıl öncekinden çok daha güncel ve önemli olabilir.

Bugün, Balkanlar'a Kafkaslar'a baktığımızda, Anadolu'da verilen Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ve onun en önemli halkası olan 30 Ağustos'un hâlâ güncelliğini koruduğunu, anlamından hiçbir şey yitirmediğini görüyoruz.

Balkanlar'ı kan gölüne çeviren oyun, etnik ayrılıkların körüklenmesi, iç içe girmiş ulusların parçalanmasıyla başladı. Benzer bir oyun Anadolu'da tezgâhlanmak isteniyor.

Yüzyılın başında bütün oyunları, hesapları bozan Anadolu insanı, her şeye karşın bu bilincini yitirmemiştir.

30 Ağustos'u küçümseyenler, tarihin bu evresini öğrendikçe cahilliklerini anlayacaklardır.

Ulusal Kurtuluş Savaşımızı kaçlandıran 30 Ağustos tüm ulusumuza kutlu olsun.

NATO uçakları Sırpları vuruyor

31 ağustos

Dış Haberler Servisi - Bosnalı Sırpların pazartesi günü Saraybosna'da gerçekleştirdikleri katliamın ardından bir misilleme operasyonu yapmak üzere harekete geçen NATO, başta Saraybosna olmak üzere Bosna - Hersek'teki BM güvenli bölgeleri çevrelerindeki Sırp mevzilerine karşı ittifak tarihinin en şiddetli ve etkili harekâtını başlattı. NATO'nun hava saldırılarında 60 savaş uçağı kullanıldı.

NATO'nun operasyonuna katılan savaş uçaklarının bir kısmının Adriyatik'te bulunan Amerikan savaş gemisi Theodore Roosevelt'ten, bir kısmının da İtalya'nın Aviano kentindeki NATO üssünden havalandığı belirtildi. NATO uçaklarının Bosnalı Sırpların Saraybosna çevresindeki mevzilerine karşı düzenlediği operasyona, Acil Müdahale Gücü'nün de (AMG) karadan katıldığı bildirildi.

Brüksel'deki NATO kaynaklarından edinilen bilgilere göre operasyon sırasında, Bosnalı Sırpların hava savunma bataryaları, iletişim merkezleri ve radarları hedefledi. NATO kaynakları, operasyonda hedeflerin büyük kısmının tahrip edildiğini ve operasyonun sürdüğünü belirttiler. Bosna ordusu da operasyonda, Saraybosna'nın güneyinde bulunan Sırplara ait önemli bir kışla, bir radar istasyonu ve bir fabrikanın isabet aldığını bildirdi. NATO bombardımanı sırasında ayrıca Bosnalı Sırpların karargâhı konumundaki Pale kentinin güneyinde bulunan Kalinovik kasabasının isabet aldığı, Acil Müdahale Gücü'nün saldırılarında da Lukavica'daki Sırp kışlasının isabet aldığı bildirildi.

BM yetkilileri, NATO uçaklarının Gorazde, Tuzla ve Mostar çevresindeki Sırp mevzilerini de bombaladığını bildirdi. ABD Savunma Bakanlığı'ndan bir yetkili, NATO hava uçaklarının Saraybosna çevresindeki Sırp mevzilerine düzenlediği saldırının birkaç gün sürebileceğini bildirdi.

NATO uçaklarının, Bosnalı Sırpların **"başkent"** ilan ettikleri Pale kenti çevresindeki mevzilerini TSİ 17.45'ten itibaren yeniden bombaladıkları bildirildi. Saraybosna'daki BM kaynakları da NATO uçaklarının dün öğleden sonra dördüncü kez harekete geçtiklerini doğruladılar. Bölgedeki gazeteciler de BM Acil Müdahale Gücü'nün Sırp mevzilerini hedefleyen bombardımanın devam ettiğini bildirdiler.

İtalya'nın Napoli kentindeki NATO Güney Komutanlığı, Bosna'da Sırp mevzilerine düzenlenen operasyona katılan bir Fransız uçağının düşürüldüğünü bildirdi. NATO Güney Komutanlığı'nın bir sözcüsü, Mirage 2000 tipi uçağın Saraybosna'nın güneydoğusunda düşürüldüğünü açıkladı. Fransa Savunma Bakanı **Charles Millon** da bir Fransız uçağının düşürüldüğünü doğrularken pilotların uçaktan paraşütle atladıklarını söyledi. Bu arada, Bosnalı Sırpların radyosu, ikinci NATO uçağının düşürüldüğünü öne sürdü. Radyonun haberinde, NATO uçağının, Sırplara ait DCA ti-

pi bir uçak tarafından düşürüldüğü iddia edildi.

Öte yandan, 5 Avrupa Birliği gözlemcisi ile Karadağlı bir tercüman ve şoförün, dün Bosna'da öldüğü bildirildi.

Brüksel'deki Avrupa Birliği kaynakları, bu gözlemcilerin, NATO hava harekâtı sırasında mı, yoksa Sırpların açtığı ateş nedeniyle mi öldükleri konusunda kesin bilgiye sahip olmadıklarını ifade ettiler.

Bosnalı Sırpların denetimi altındaki Pale radyosu, NATO uçakları ve Acil Müdahale Gücü topçu birlikleri tarafından bu sabah Bosnalı Sırpların mevzilerine düzenlenen operasyonda kayıpların büyük olabileceğini duyurdu. Radyodan verilen haberde, NATO operasyonu sırasında bazı sivil hedeflerin de isabet aldığı belirtildi.

Haberde, başkentin güneyinde Sırpların denetimi altındaki Novo Saraybosna mahallesinde bulunan sivil savunma karargâhının da isabet aldığı kaydedildi.

BM, Sırplardan, ağır silahlarını, Saraybosna'nın 20 kilometre dışına çekmesini istedi. BM Genel Sekreteri **Butros Gali, "UNPROFOR Komutanlığı, Sırp güçlerinin Komutanı** Ratko Miladiç'**ten, tüm ağır silahlarını Saraybosna'nın 20 kilometre dışına çekmesini istemiştir"** dedi.

Öte yandan, ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü **Nick Burns,** Bosnalı Sırpların, **"artık kendileri için bir savaş galibiyetinin söz konusu olmadığını"** anlamaları gerektiğini söyledi.

Burns, CNN televizyonuna verdiği demeçte, artık savaşı sona erdirmenin ve barışçı çözüm aramanın zamanının geldiğini belirtti.

NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetler Komutanı Amiral **Leighton Smith,** müttefik kuvvetlerin şimdiye kadar Bosna'da kararlı bir operasyon gerçekleştirdiklerini, ancak harekâtın sınırlı tutulduğunu söyledi.

Amiral Smith, CNN televizyonuna verdiği demecinde, **"Şu ana kadar yapılan saldırılar, Bosnalı Sırpların ordusuna önemli çapta zarar verebilecek durumda olduğumuzu kanıtlamayı amaçlamaktadır"** dedi.

Amiral Smith, bu saldırılarla, gerektiği takdirde çok daha ileri gidilebileceğini gösterdiklerini belirtti. Bosnalı Sırplara yanıt vermek konusunda oldukça kararlı bir tutum sergilediklerini kaydeden Amiral Smith, operasyonun sınırlı tutulduğunu, böylece Bosnalı Sırpların dikkatini çektiklerini söyledi. Amiral Smith, **"Umarım, bu uyarı onlara yeterli olur ve yeni bir operasyona gerek kalmaz"** diye konuştu.

NATO uçaklarının, Bosna - Hersek'in başkenti Saraybosna'da Bosnalı Sırpların mevzilerine karşı dün sabah başlattığı operasyonun, ittifakın 1949 yılında kuruluşundan bu yana düzenlenen en önemli operasyon olduğu bildirildi.

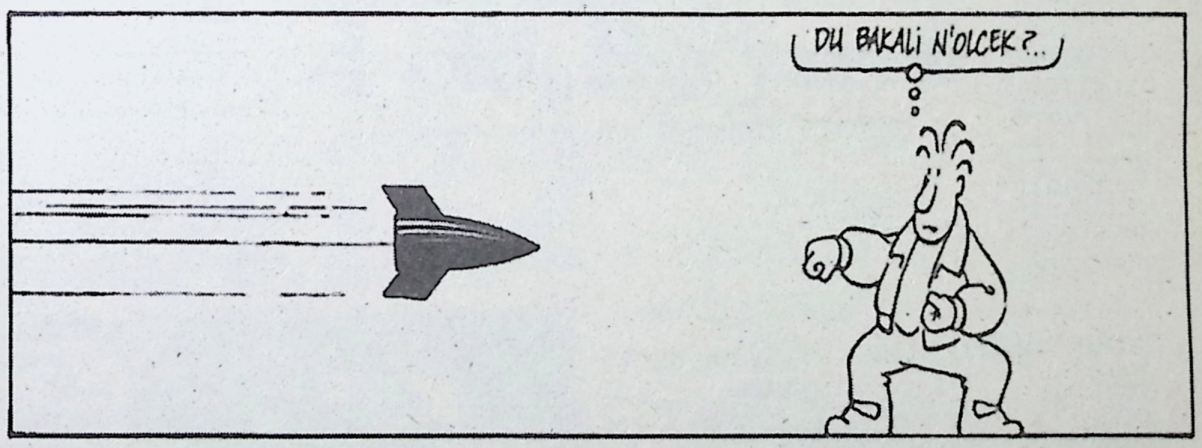

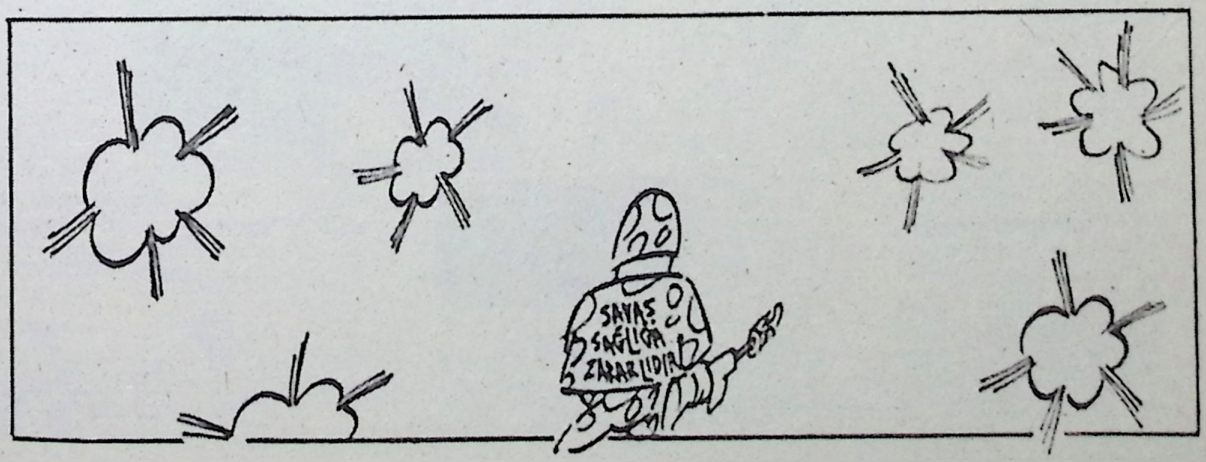

EYLÜL

Ayrıcalık!
VISA...VISA Premier/Gold...
VISA Internasional...
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

Deniz Baykal:

İlk şart işçi ücreti

YILMAZ'IN K. IRAK ENDİŞESİ

'Türkiye, tehlikeli senaryonun figüranı'

Askerlerin gittiği kafeteryaya bomba:

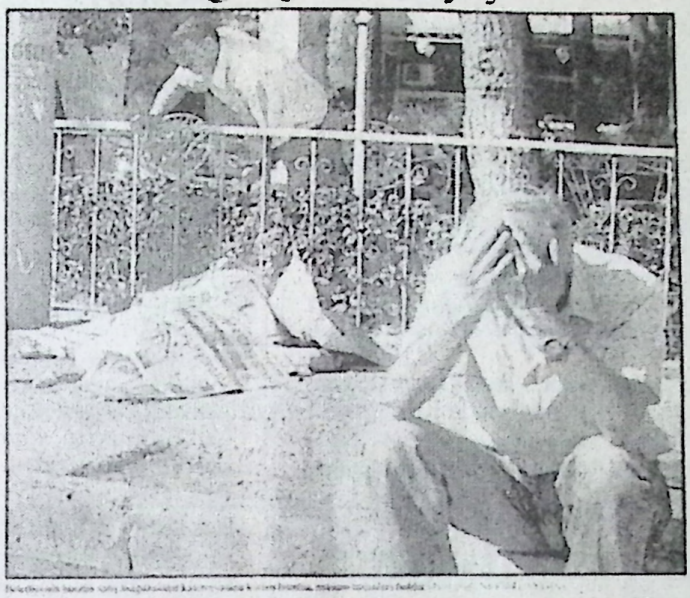

4 ölü, 26 yaralı

Bomba, bahçedeki çöp bidonuna konuldu

Emniyet alarmda, saldırıyı üstlenen yok

Yeni hedefler

Ekonomi 2. kez IMF masasında

SSK'de bağış tartışması

Bosna-Hersek

Sırplar gerçekten çekiliyor!

Eski ABD Genelkurmay Başkanı General Powell anılarını yazdı

'Özal: Irak 24 saatte nakavt olur'

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Hükümet Boşluğu...

"21. Yüzyıl Bankacılığı"nda Müfettiş olmak için ilk adım!
VakıfBank

42 Türk, Mısır'da uyuşturucu malıkûmu

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Emekliler Birleşin...

Rize'yi sel aldı: 7 ölü

1 eylül

ÇAYELİ / RİZE (Cumhuriyet) - Rize ve yöresinde yağan şiddetli yağış nedeniyle 7 kişi öldü, 1 kişi kayboldu.

Aşıklar ve Şairler derelerinin taşmasıyla kapanan Rize - Hopa karayolu tek şeritten ulaşıma açıldı. Şiddetli yağışlar yüzünden Rize'nin **Çayeli, Pazar, Hamşin** ve **Güneysu** ilçelerinde çok sayıda köy yolu ulaşıma kapandı.

Ardeşen'in Tunca Köyü'nde mahsur kalan yaklaşık 20 kişinin kurtarılması çalışmalarının sürdürüldüğü kaydedildi. Aynı ilçenin Sinan Köyü yakınlarında ise 3 araç, içindeki 17 yolcusuyla mahsur kaldı.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Köy Hizmetleri, Karayolları ve Afet İşleri genel müdürlüklerine de felaketle ilgili gerekenin yapılması hususunda talimat verdi.

Rize Valisi **Erol Uğurlu**'dan alınan bilgiye göre dün sabaha karşı saat 01.30 sıralarında Rize ve çevresinde başlayan şiddetli yağış aralıklı olarak 2 saatten fazla sürdü. Güneysu ilçesine bağlı Kıbledağı Köyü'nde şiddetli yağışın Güneysu Deresi kolunun taşmasıyla meydana gelen selden çay bahçesini korumak için ark yapmaya çalışan **Fevzi Köse** (65) ve **Muhammet Köse,** sulara kapılarak boğuldu.

Aynı köyden 7 yaşındaki **Sadat Kazdal** ile birlikte **Meryem Seven** (20) ve **Hava Kazdal** (70) da yaşamlarını yitirdiler. Çayeli'nde Sabuncular Mahallesi'nde sel sularının yıktığı evde bulunan **Yusuf Azman,** Pazar ilçesine bağlı Merdivenli Köyü'nde ise sel sularının yol açtığı heyelan sonucu yıkılan evde bulunan **Kenan Aksu** öldüler. Sel sularına kapılarak yaralanan 3 kişini hastaneye kaldırıldı.

Şiddetli yağışlar yüzünden Rize'nin **Çayeli, Pazar, Hemşin** ve **Güneysu** ilçelerinde çok sayıda köy yolu ulaşıma kapandı.

Enerji nakil hatlarında meydana gelen arızalar ve direklerin yıkılması nedeniyle çok sayıda köye de elektrik verilemiyor. Çayeli'de, Aşıklar ve Şairler derelerinin taşması sonucu dere kenarında bulunan 3 otomobil, bir kamyon ve bir kamyonet sel sularına kapılarak denize süreklendi.

Sırplar çekiliyor

2 eylül

Dış Haberler Servisi - NATO tarihinin en büyük harekâtıyla karşı karşıya kalan Sırplar, Saraybosna çevresindeki mevzilerini terk etmeye başladılar. Yetkililer, üç gündür süren akınların hava muhalefetine karşın başarılı olduğunu, Sırpların ağır kayıplar verdiğini belirttiler.

BM Sözcüsü **Alexander Ivanko,** dün yaptığı açıklamada, Bosnalı Sırpların Saraybosna çevresindeki ağır silahları çekmeye başladıklarına dair güçlü işaretler aldıklarını kaydetti.

Ivanko, Sırpların ağır silahlarla dolu üç tankı, güvenli bölgenin 20 kilometre dışına taşıdıklarını söyledi.

NATO'dan yapılan ayrı bir açıklamada da hava akınlarının başarılı geçtiği ve Sırpların geri çekilmeye başladıkları kaydedildi.

NATO Sözcüsü **Jamie Shea,** Bosnalı Sırpların Saraybosna çevresindeki ağır silahlarından bazılarını geri çektikleri şeklinde haberlerin kendilerine ulaştığını ve bu haberlerin doğruluğunun araştırıldığını söyledi.

Bağımsız Beta ajansı da Bosnalı Sırplara yakın kaynaklara dayanak verdiği haberde, Saraybosna çevresindeki 20 kilometrelik alana konuşlandırılmış ağır silahların çekilmeye başlandığını duyurdu.

Öte yandan Yunanistan Savunma Bakanı **Gerasimos Arsenis,** Korfu Adası'nda düzenlenen **'Yugoslavya Krizi ve AB'** konulu konferansta, Bosnalı Sırpların komutanı **Ratko Mladiç**'in Saraybosna çevresindeki ağır silahlarını geri çekmeye hazır olduğunu söyledi.

NATO hava saldırılarının geçici olarak durduruldu-ğu, ancak Sırpların şartlara uymadığı an, saldırıların tekrar başlayacağı bildirildi. Napoli'deki NATO Güney Kanado Komutanlığı Sözcüsü Yüzbaşı **Jim Mitchel,** dün yaptığı açıklamada, BM ve NATO'nun durum değerlendirmesi yapması amacıyla hava saldırılarının geçici olarak durdurulduğunu bildirildi. Napoli'de açıklama yapan Albay **Janis Witt,** NATO uçaklarının, operasyonun başladığı çarşamba gününden bu yana toplam 400'den fazla sorti yaptıklarını kaydetti.

Bosna - Hersek Dışişleri Bakanı **Muhamed Şakirbey** de dün öğle saatlerinde yaptığı açıklamada, NATO ile Acil Müdahale Gücü operasyonlarına dün öğle saatlerinden bu sabaha kadar ara verildiğini söylemişti Şakirbey, Sırpların kent çevresinden çekildiklerine inanmadıklarını ve hava akınlarına ara verilmesinin barış sürecini tehlikeye sokacağını belirtmişti. Bu arada Alman savaş uçaklarının 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ilk kez Avrupa semalarında askeri bir operasyona katıldıkları bildirildi. Alman Hava Kuvvetleri'ne aitTornado savaş uçakları, dün ilk kez Bosna - Hersek üzerinde uçarak gözlemci görevi yaptılar. Yerde görev yapan AMG gücüne destek amacıyla 14 Alman Tornadosu, İtalya'nın Piacenza hava üssünde konuşlandırılmıştı.

Acil Müdahale Gücü'nün dün sabah Saraybosna çevresindeki Sırp askeri mevzilerine 4 kez top saldırısı düzenlediği bildirildi.

Saraybosna'daki BM Koruma Gücü Sözcüsü Yarbay **Pierre Briere,** saldırılarda başkentin batısındaki uçaksavar ve havan topu mevzilerinin hedef alındığını söyledi.

Sözcü, ilk saldırının önceki gece Kasatici'deki Sırp

hava topu mevzisine düzenlendiğini, ikinci saldırıda da Dobrinja ve Lukavisa yerleşim bölgeleri arasına yerleştirilmiş bir uçaksavar topunun hedef alındığını kaydetti. NATO hava saldırılarının durdurulmasının ardından da TSİ 17.00'de İngiliz ve Fransız askerlerinden oluşan AMG Gücü'nün, Sırpları 4. kez bombaladıkları bildirildi. Fransızların Vogosca'daki Sırp mevzilerine 24 adet 105 mm'lik top mermirisi attıkları, İngilizlerin de Lukavisa'daki Sırp füze rampalarına 91 atış yaptıkları açıklandı.

Öte yandan, Bosnalı Sırplar, NATO uçaklarının bugün **"başkent"** ilan ettikleri Pale kentinin dış kesimlerini bombaladıklarını öne sürdüler.

Bosnalı Sırplar, saldırının dün yerel saatle 08.00'de (TSİ 09.00) meydana geldiğini bildirirken şiddetli patlama sesleri duyduklarını söyleyen yabancı gazeteciler ise kısa bir süre için sirenlerin çaldığını, ancak sokaklarda herhangi bir panik yaşanmadığını belirttiler.

Bu arada, Bosna'nın kuzeydoğusundaki Bihaç'ın çevresinde çatışmalar olduğu bildirildi. Zagreb'deki BM Sözcüsü, bölgedeki BM gözlemcilerine dayanarak dün bölgede 300'ün üzerinde patlama olduğunu vebir top mermisinin Bihaç kent merkezine düştüğünü söyledi. Hırvat haber ajansı HINA ise Sırp güçlerinin Bihaç'ın doğusundaki Bosna ordusunun savunma hatlarına topçu ve piyade saldırısı başlattığını bildirdi.

Bosna Cumhurbaşkanı **Aliya İzzetbegoviç, "NATO operasyonları, Bosna savaşındaki siyasal ve askeri bir dönüm noktasına gelinmesini sağladı"** dedi.

Paris'ten Saraybosna'ya dönüşünde konuşan İzzetbegoviç, **"NATO operasyonları,** 'Büyük Sırbistan' **hayaline indirilen büyük bir darbe olmuştur. Sırplar, barış planına yaklaşımlarını değiştirdiler. Artık Temas Grubu'nun planını da, Amerikan girişimini de, Bosna'nın egemenlik ve bütünlüğünü de kabul ediyorlar"**dedi.

Hıfzı Oğuz Bekata öldü

3 eylül

İstanbul Haber Servisi - Politikacı, gazeteci ve hukukçu **Hıfzı Oğuz Bekata,** geçirdiği bir rahatsızlık sonucu öldü. 1911'de doğan Bekata, Halkın Dostu, Yeşilyurt, Ulus, Milliyet, Güney gazetelerinde yazarlık yaptı.

CHP'den 1943-50 ile 1957-60 dönemlerinde milletvekili seçilen Bekata, 60-61 yıllarında Kurucu Meclis üyesi seçildi ve 61-65 yılları arasında senatör olarak görev yaptı. Bekata, İnönü'nün 1. ve 2. koalisyon hükümetlerinde Devlet Bakanı, 3. koalisyon döneminde de İçişleri Bakanı oldu. 1965'ten sonra politikadan çekilen Bekata'nın **"Birinci Cumhuriyet Biterken", "Dağların Ardı", "Türkiye'nin Bugünkü Görünüş", "Dış Politika ve Türkiye"** adlı kitapları da bulunuyor.

IMF'ye 'yeni ödünler'

ESRA YENER *6 eylül*

ANKARA - Hükümet, ekonomiyi incelemek üzere dün Ankara'ya gelen Uluslararası Para Fonu'na (IMF), kamu sektöründe çalışan işçilere 1995 yılı için en yüksek yüzde 15 oranında ücret artışı verileceği vaadinde bulundu. Heyete sunulan pakette ayrıca memur maaşlarına yıl sonuna kadar zam yapılmayacağı, KİT ürün fiyatlarının her ay düzenli artırılacağı, özelleştirmenin hızlandırılacağını belirtildi. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Merkez Bankası ve Hazine'de inceleme yapan IMF'nin ise **"Özelleştirme programınız gerçekçi değil, güvenmiyoruz"** görüşünü bildirdiği, Merkez Bankası'nın net iç varlıklarındaki artışların da tehlikeli olduğu yönünde uyarıda bulunduğu öğrenildi. Fiyatlardayaz ayları olmasına karşın gerçekleşen yüksek oranlı artışlar, gayri safi milli hasılada yaşanan ani sıçrama ve cari işlemler dengesinde oluşan açığın ardından, Türkiye'ye ani bir inceleme ziyaretinde bulunan IMF, dün Ankara'da öncelikle özelleştirme programı ve Merkez Bankası verileri üzerinde çalıştı. Yetkililerden alınan bilgilere göre yılın ikinci yarısı için açıklanan 2 milyar dolarlık özelleştirme hedefini gerçekçi bulmayan IMF, **"Program güzel, uygulanması zor"** görüşünü dile getirdi.

Dış borç stokunda yılın ilk 3 aylık döneminde 2 milyar dolar birden artan kısa vadeli borçlanmanın sıcak paranın göstergesi olduğunu vurgulayan IMF'nin, sıcak para girişindeki ve Merkez Bankası'nın net iç varlıklarındaki artışın tüketimi artırdığı, ithalattaki yüksek oranlı yükselişin de cari işlemler dengesini etkilediği uyarılarında bulunduğu bildirildi. IMF'nin ayrıca yılın ikinci 3 aylık döneminde geçen yıl yaşanan yüzde 6 oranındaki küçülmenin ardından oluşan yüzde 12.4'lük ani sıçrayışı da tehlikeli bulduğu öğrenildi.

Sıcak para ve Merkez Bankası verilerinde oluşan artışın enflasyonist bir ortam yarattığı uyarısında bulunan IMF'nin, döviz kuru, enflasyon, büyüme ve Merkez Bankası rezervlerine ilişkin yeni hedefleri içeren bir paket istediğini bildiren yetkililer, yeni niyet mektubunun ayın ikinci yarısında IMF'ye sunulacağını bildirdiler.

Hükümetin hazırladığı önlemler paketi de yine kamu çalışanlarının gelirlerinin baskı altına alınması projesi üzerine oturtuldu. Alınan bilgilere göre IMF'ye sunulan pakette, memur maaşlarına yılın ikinci yarısında artış yapılmayacağı, kamuda çalışan işçilerin ücretlerine de 1995 yılı için en fazla yüzde 15 oranında zam verileceği vaadinde bulunuldu. Pakette ayrıca, KİT ürün fiyatlarına her ay düzenli zam yapılacağı, destekleme alımlarının kısıtlanacağı ve özelleştirmenin hızlandırılacağı hedefleri iletildi.

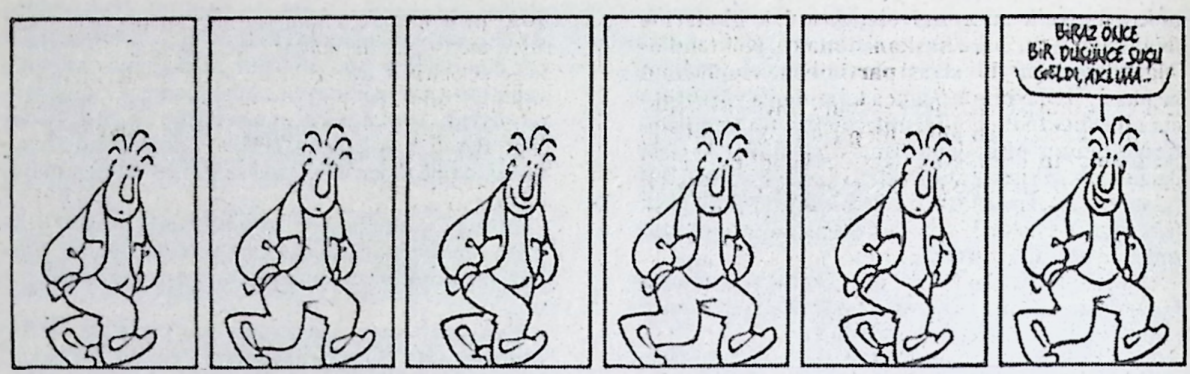

Şeriat uyarısı

7 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Türkiye Barolar Birliği (TBMM) Başkanı **Önder Sav**, TBMM çatısı altında, devletin dinin emrinde olmasının savunulduğunu belirterek siyasi parti liderlerini eleştirdi. Sav, **"Yüzlerce acı ve uyarıcı olaya karşın çağdaş, laik Türkiye'de hâlâ teokratik devlet özlemine, şeriata prim veren, tarikatlardan yardım uman, tarikat şeyhlerinden icazet isteyen tüm siyaset adamlarını kınıyorum, ayıplıyorum"** dedi.

Yargıtay 1. Başkanı **Müfit Utku** da cumhuriyetin temel niteliklerinden olan laikliğe yönelik saldırılara dikkat çekerek, Türk ulusunun, laikliğin en büyük bekçisi olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, Türkiye Cumhuriyeti'nin laik, demokratik ve insan haklarına dayalı anayasal bir hukuk devleti olduğunu belirterek **"Hukuk sistemimizde birikme ve yığılmaya meydan verilmemelidir. Adalet çabuk tevzii edilmelidir. Böylece demokratik hukuk düzenine beslenen güven korunmalıdır"** dedi.

1995-1996 yargı yılı dün başladı. Yılın başlaması nedeniyle Yargıtay'da düzenlenen törene Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**, Başbakan **Tansu Çiller**, ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz**, devlet bakanları **Bekir Sami Daçe, Esat Kıratlıoğlu**, Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay**, Milli Eğitim Bakanı **Nevzat Ayaz**, Milli Savunma Bakanı **Mehmet Gölhan** ve çok sayıda konuk katıldı.

Törende konuşan Utku, gerçek anlamda hukuk devletinin, hukukun üstünlüğü ilkesinin kabulüyle olanaklı olduğunu belirterek devletin, adalet hizmetlerini çağdaş, demokratik bir hukuk devletine yakışır düzeye getirmesi gerektiğini bildirdi. Türk hâkim ve savcılarının tüm sorunlara karşın büyük bir özveriyle adaletin gerçekleşmesi için çaba harcadıklarını kaydeden Utku, **"Yargı erkinin, kendisinden beklenen görevi tam anlamıyla yerine getirebilmesinin temel koşulu, hiçbir makam, kurum ve kişinin etkisinde kalmamasıdır. Bu, ancak yargının bağımsız olmasıyla olanaklıdır"** diye konuştu.

Utku, son zamanlarda Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerinden biri olan laikliğe karşı bireysel ya da örgütlü hareketlerin gerçekleştirildiğine dikkat çekerek, şöyle konuştu: **"Türkiye Cumhuriyeti, kendisine ve temel niteliklerine yönelecek saldırıları önleyecek güçtedir. Laikliğin en büyük bekçisi; cumhuriyetin savcısı, hâkimi, tüm aydınları ve onları bağrından çıkaran Türk halkıdır. Laik düzen düşmanları, laikliğin topluma açtığı uygar, çağdaş, insana ve dine saygılı kapılarını kapatamayacaklardır. Türk ulusunu ortaçağ karanlığına çekmeye, çağdaşlıktan koparmaya, Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmaya güçleri yetmeyecektir."**

Geçen yıl, yargı yılı törenlerinde Başbakan **Tansu Çiller**'e ağır eleştiriler yönelten TBB Başkanı Önder Sav, konuşmasını yapmak için kürsüye gelirken Çiller, başka bir programı olduğu gerekçesiyle salonu terk etti. Sav, anayasa değişiklikleri sırasında, anayasadaki **"12 Eylül hukuksuzluğunu simgeleyen"** bazı maddelerin kaldırılmadığını vurgulayarak şunları söyledi: **"Atatürk'e, miras kurumuna, Atatürk'ün vsiyetine saygısızlığı simgeleyen 134. maddenin anayasada varlığını sürdürmesi, bol Atatürk edebiyatı yapanların içtenliklerinin ölçüsüdür. Bırakalım artık sözde, göstermelik Atatürkçülüğü; özde, düşüncede, yaptırımda, kurumlaşmada, eylemde ve uygulamada Atatürkçü olalım."**

Suudi Arabistan'da Türk yurttaşlarının idam edilmesine de değinen Önder Sav, şöyle konuştu:

"Ülkemizde kimilerinin, kafa kesmenin ibret-i müessire olması için yapıldığını söyleyebilmeleri de ilginçtir. Bunun devletin bir iç işi olduğunu söyleyip sükûtu tercih etmek isteyenler de var. Aylardır yazılı ve görüntülü basın ve yayın organlarında şeriatı sevdirmeye, şeriatın insan haklarının ta kendisi olduğunu savunmaya çalışanların içine düştükleri hazin çelişkilere bakınız. Hükümetin bir üyesi de 'Bu gayri insani tutumunuza son veriniz. Hiç olmazsa geride kalan vatandaşlarımızı bağışlayın' **diye sesleniyor. Hükümet, çaresizlik içinde yalvarma ve şikâyet yeri değildir; çözüm bulma yeridir."**

Sıvas olaylarının ardından İstanbul Taksim'de şeriat bayrağı açıldığını ve Anıtkabir'de Cumhurbaşkanı'nın önüne Kuran fırlatıldığını anımsatan Sav, 25 temmuzda da Gümüşhane Baro Başkanı **Ali Günday**'ın şeriatçı kurşunları hedef olduğunu kaydederek, sözlerini şöyle sürdürdü: **"Ali Günday'ın suçu; de-**

mokratik, laik cumhuriyete, Atatürk ilkelerine bağlı, çağdaş bir baro başkanı olmaktı. Köktendinciliği benimsemiş bir siyasi partinin mensuplarının başkanımız aleyhinde açakça kampanya yürüttükleri bilinmekte iken güvenlik güçlerinin kendisini koruyamamış olmaları düşündürücüdür. Ayrıca, bir gazetenin sistemli şekilde Günday'ı şeriatçılara hedef gösterip adres ve telefonlarını bildirmesi, ürpertici, tiksindiricidir. Baro başkanımızı öldürenlerin ve onu azmettirenlerin, siyasal hesaplarla şeriata yeşil ışık yakanlardan, laiklikten ödün verenlerden, hukukun üstünlüğünü bir kenara itip devlet işlerinde dini üstün kılmaya çalışanlardan cesaret aldıkları meydandadır."

Kimi savcıların, laiklik karşıtı eylemlere sessiz kalmasını da eleştiren Sav, Yargıtay'ın 1965 yılında **Saidi Nursi** ile ilgili verdiği kararla gericiliğe, yobazlığa anlamlı bir şamar indirildiğini söyledi. Türkiye'de hukukun üstünlüğünün bir kenara bırakılıp, devlet işlerinde dini üstün kılma uğraşlarının dasürdüğünü kaydeden Sav, bu uğraşların TBMM çatısı altında yapıldığına işaret etti.

Ülkedeki siyaset adamlarının bilerek ya da bilmeyerek bu tehlikeli oyunu sürdürdüklerini söyleyen TBB Başkanı Sav, siyasi parti liderlerini eleştirerek şöyle konuştu: **"Kimi siyaset adamları, bir tiyatro oyuncusundan daha usta, istediği her an ağlayıp gülebilen bir tarikat şeyhi ile görüşmek için kuyruğa giriyorlar. Üzerine yemin ettikleri, Atatürk'ün** 'Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar, tarikatlar ülkesi olamaz. En doğru, en gerçek tarikat, uygarlık tarikatıdır' **sözlerini ne çabuk unuttular. Ülkemizde yaşanan yüzlerce acı ve uyarıcı olaya karşın, çağdaş laik Türkiye'de hâlâ teokratik devlet özlemine, şeriata prim veren, tarikatlardan yardım uman, tarikat şeyhlerinden icazet isteyentüm siyaset adamlarını kınıyorum, ayıplıyorum."**

Törende daha sonra Yargıtay'da görev yapan yargıç ve savcılara plaket ve onur belgesi dağıtıldı.

Yargıtay'daki Atatürk heykellerinin yapımındaki katkılarından dolayı, adı **"tablo yolsuzluğu"**na karışan Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü **Mehmet Özel**'e de bir plaket verildi.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, 1995-1996 yargı yılının başlaması nedeniyle yayımladığı mesajında, yargı organlarının **"normalde üstlenebileceklerinden çok ağır bir yük"** altında olduğuna dikkat çekerek, yeni düzenlemeler yapılması ve hazırlanan düzenlemelerin bir an önce yaşama geçirilmesi gerektiğini vurguladı.

Demirel, Türkiye Cumhuriyeti'nin laik, demokratik ve insan haklarına dayalı anayasal bir hukuk devleti olduğunu belirterek, **"Hukuk sistemimizde birikme ve yığılmaya meydan verilmemelidir. Adalet çabuk tevzii edilmelidir. Böylece demokratik hukuk düzenine beslenen güven korunmalıdır"** dedi.

Milli takım için 'Ada' göründü

DENİZ DERİNSU *7 eylül*

Spor dünyasının içinde sporcu, teknik adam, muhabir, yazar olarak görev alan herkesin hayatında elbet unutamayacağı olaylar, müsabakalar olmuştur. Ama dün gece bir başkaydı...

Saat 19.00'da İnönü Stadı'na geldiğimizde tüylerimiz diken dikendi.

Herkes işini, gücünü bırakmış ailesiyle, sevgilisiyle stada koşmuştu. İnönü Stadı kırmızı beyaza boyanmıştı.

Yer yerinden oynuyordu. Tek hedef galibiyetti. Bu galibiyet bir yerde zorunluluktu, İngiltere'ye gidebilmemiz için...

Ve bu zorunluluk stres yaratmıştı. 40 bin kişilik İnönü Stadı'nda herkes tezahürat yapıyordu, ama içten içe bir tedirginlik de hissediliyordu; ya kaybedersek?

Milli takım el ele sahaya çıktı. Oyuncularımızda da heyecan, stres hissediliyordu. Hakemin düdüğüyle maç başladı ve bir anda 8 aydır yenilmeyen milli takımımız benliğini buldu.

Maç başlar başlamaz millilerimiz Macar yarı sahasına yerleşti, sağlı sollu ataklarla gol için yüklenmeye başladılar. Macar takımı **Oğuz** ve **Sergen**'i kilitlemişti.

Ama **Hami**'yi, **Abdullah**'ı, **Tugay**'ı unutmuşlardı. Bu futbolculardan, özellikle Hami'nin seyrine doyulmuyordu.

Ve **Hakan...** İtalya'da başarısız olduğu için erkenden eleştirilmeye başlanan, ülkemizde ise formsuz olduğu yazılan futbolcumuz, attığı 2 usta golde **"Ben gol adamıyım"** diyordu. Ancak, gollerde bir imza daha vardı:

Hami. Trabzonsporlu futbolcu Makedonya maçında olduğu gibi, dün akşam da üstün bir performans sergiledi.

Bu arada İsviçre maçında yediği hatalı gollerle tepki toplayan **Rüştü** de gecenin yıldızlarındandı. Gollük Macar akınlarında kalesinde devleşen Rüştü, tribünlerin haklı alkışını topladı. Macaristan'ın ise pek fazla yapacağı bir şeyi yoktu dün akşam. Karşılarında 3 puana şartlanmış bir takım ve 40 bin seyirci vardı.

Macar oyuncuların, ilk yarıyı 2-0 yenik kapattıktan sonra mağlubiyetin verdiği stresle çirkefleşmelerine tanık olduk. Ancak, karşılarında milli takımımız vardı, soğukkanlı, ne yaptığını bilen.

İkinci 45 dakikada oyunun hâkimiyetini elinde tutup maçı bitirmeyi planladılar. Ve bunu da başardılar. Artık milli takımımızın yolu açık. İngiltere, elimizin altında.

Bir aksilik olmazsa tarihimizde ilk kez Avrupa Futbol Şampiyonası'nda yer alacağız. Böyle bir aksiliğin olmamasını dileyerek, **Fatih Terim** ve öğrencilerini kutluyor, alıştırdıkları başarılara devam etmelerini istiyoruz.

18 Şubattan 9 Eylüle...

MUSTAFA BALBAY *9 eylül*

Günlerdir devam eden adaylık tartışmaları, dün öğle saatlerinde son şeklini aldı ve CHP Genel Başkanlığı için iki aday kaldı:

Deniz Baykal ve **Murat Karayalçın.** Geçen ocak ve şubat ayında yaşadığımız *"birleşme"* kavgalarının, sancılarının iki kahramanı vardı:

Deniz Baykal ve Murat Karayalçın.

Bugün iki genel başkan adayı, CHP'yi yeniden ayağa kaldırmak ve büyütmek üzere kendilerini ortaya koyuyorlar. **Hikmet Çetin** her ne kadar, *"Ben nöbetçi değilim, geçici değilim"* demişse de ortaya çıkan tablo gösteriyor ki, Çetin bu süre içinde *"diyazem"* olarak kullanıldı. Yatıştırıcı kişiliği ile il ve ilçe kongrelerine gidildi.

Baykal, dün CHP Genel Merkezi'nde adaylığını değil, adeta genel başkanlığını açıkladı.

Kongreyi görmeden kutlama yapılmaz, ama Baykal istemese bile taraftarları genel merkezi tam bir bayram yerine çevirdiler.

Baykal'ın yanında, kendi kadrosunun yanı sıra **Karayalçın'ı** sevmeyenler ile Baykalcı olmadığı halde, partinin onunla büyüyebileceğini düşünenler de var.

Örneğin, **İnönü** - Baykal çekişmelerinde İnönü'nün sağ kolu olan **Fikri Sağlar,** dün sabah kararını netleştirdi ve *"Baykal"* dedi.

Karayalçın'ın çevresinde toplananlar hayli kabarık:

- Karayalçın'ı sevenler.
- SHP nostaljisini atamayanlar.
- Baykal'ı sevmeyenler.
- Sol kanatta yer alıp uçamayanlar.
- Karayalçın'a vefa borcu olduğunu düşünenler.

O zaman bugünkü toplantının adı, CHP kurultayından çok Karayalçın - Baykal yarışıdır. Bugün lider adaylarının yapacakları konuşmayı da şimdiden, bu köşenin diliyle sizlere ulaştıralım.

Baykal, bayramlıklarını giyip kürsüye çıkacak, avazı çıktığı kadar haykıracak:

"Beni ben değil, siz, ben yaptınız. Gönlümde her zaman ilahtınız. Been ben ki, sizin teveccühünüzle göreve icabet ediyorum. Rakibim yok, sadece kendimle rekabet ediyorum. Zafer görünmüştür geliyoruz, gümbür gümbür. İktidar rüzgârını ensemde hissediyorum, püfür püfür. O kadar yürekten çağırıyorsunuz ki beni. Kendimi dizginleyemem, duygularımın yok freni..."

Alkışlar, çiçekler, konfetiler arasında yerine oturacak olan Baykal'dan sonra, Karayalçın dişlerini parlatıp, koşarak zıp zıp kürsüye gelecek. Dudaklarını ısırıp söze girecek: *"Beeen ben ben, kendimi ortaya koyuyorum. Bu partiye been, benim en iyi serum. Ben boş adam değilim, bir iddiam var. Belki farkında değilsiniz, ama arkamda izdiham var. Üretkenliğimizi, türetkenliğimizi, örgütlenme yeteneğimizi, proje yeteneğimizi tam olarak göstermeliyiz. Kendimi tarif etmiyorum, gözü kara ve yalçın birini başkanlığa seçmeliyiz. Ben bu partide nefer olarak da çalışırım. Genel başkan seçerseniz daha kolay alışırım..."*

Bu konuşmalardan sonra, delege yarışında son duruma bakılacak. Son pazarlıklar yapılacak ve oylamaya geçilecek. Pazartesi günü de seçim sonuçlarının kesinleşmesiyle birlikte yeni yönetim, şu sorunun yanıtını arayacak:

"Koalisyona devam etmemiz gerektiğini kamuoyuna nasıl anlatalım?"

Dün akşam saatlerinde kulislerde dolaşan son formül şuydu:

Deniz Baykal Genel Başkan, Hikmet Çetin Başbakan Yardımcısı.

Bu yöntemle Baykal, koalisyonda yıpranma payını azaltmayı planlıyor olabilir.

Ben geçen gün vurguladığım kaygımı biraz daha açarak yinelemek istiyorum:

Bir yurttaş olarak, 1996'daki genel seçimle yenilenecek Meclis'in *"solsuz"* olmasından kaygı duyuyorum. Kaygımın nedeni *"sağın bir şey yapamayacağı, tüm sorunları solun çözebileceği"* gibi bir düşünce değil, siyasi dengelerin sağa kayması. Bugünkü sol partiler seçmenin istemlerine tam karşılık vermemeye devam ederse, elde kalan sol seçmen ya küsecek ya da sağa gidecek.

Zülfü Livaneli dün bir açıklama yaparak CHP Genel Başkanlığı'na adaylığını koymayacağını duyurdu.

Livaneli, önceki akşam da Show TV'nin konuğuydu. **Pınar Türenç'**in doğrudan yönelttiği sorulara kaçamak yanıt vermesinden, adaylığını çekmeye hazırlandığı belliydi.

Show TV ekibi ile Livaneli kıyasıya CHP üzerine tartışmayı sürdürürken **Ufuk Güldemir** araya girdi. CHP üzerine yeni tezlerini sunmasını bekliyorduk ki konu biraz değişikmiş. Bu kez, aydın üzerine tezlemiş. Hani bir televizyon programcısı Livaneli'ye kötülük yapmak istese, ancak Güldemir gibi hareket edebilir.

Konu, CHP'nin kongresi.

Ortalık toz duman. Kimin kimi destekleyeceği henüz netlik kazanmamış. Parti içindeki sol kanat, **Mümtaz Soysal'**dan umudu kesince, *"Acaba Livaneli'yi mi desteklesek"* diye düşünmeye başlamış... Ve Livaneli'den solu eleştirmesini istiyorlar. Livaneli de Güldemir'i mahcup etmiyor. Livaneli, **Nâzım Hikmet'**in Hiroşima şiirini dünyaya mal eden bir sanatçı olarak Fransa'nın nükleer deneme yapmasını kınar diye bekledik, ama boşunaydı. Onun yerine kendisini beğenmeyen aydınları kınamayı yeğledi.

Güldemir, daha önceki yorumlarında da tipik bir solcu düşmanı idi. Doğal afetlerin altında bile solu arıyordu. Bir gece önce, MHP'nin kurt işaretini yapanlar İstanbul sokaklarında terör estirmişken... İki gün önce, Gümüşhane Barosu Başkanı **Ali Günday'**ı öldürenler mahkemede gösteri yaparken... Güldemir'den, Türkiye'nin en önemli sorunlarının başına *"sol aydınları"* koymasını acaba kim istedi?

Yazarımız Kışlalı, trafik kazası geçirdi

10 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Gazetemiz yazarı, eski Kültür Bakanı ve Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. **Ahmet Taner Kışlalı,** birlikte trafik kazası geçirdiği eşi **Nilgün Kışlalı'**yı (52) kaybetti. Kışlalı çiftinin otomobiliyle çarpışan mobiletin 18 yaşındaki sürücüsü **Ali Aslan** da öldü. Tatilini geçirmek üzere eşiyle birlikte **"06 LTZ 82"** plakalı özel otomobiliyle dün sabah saatlerinde Ankara'dan Alanya'ya hareket eden AhmetTaner Kışlalı, Akşehir Yunak karayolunun 31. kilometresinde, köprü yapımı nedeniyle yolda bırakıldığı bildirilen mıcırın bulunduğu yeri geçerken karşı yönden gelen Ali Aslan, (18) yönetimindeki 42 U 1223 plakalı mobiletle çarpıştı. Ali Aslan, kaza yerinde ölürken, ağır yaralı olarak Yunak Devlet Hastanesi'ne kaldırılmak istenen Nilgün Kışlalı da yolda yaşamını yitirdi. Kazada yaralanan Ahmet Taner Kışlalı, ambulansla getirildiği Bayındır Tıp Merkezi'nde tedavi altına alındı. Yazarımız Kışlalı'nın hayati tehlikeyi atlattığı kaydedildi. CHP Ankara Milletvekili Prof. Dr. **Mümtaz Soysal** ve Sağlık Bakanı **Doğan Baran,** Bayındır Tıp Merkezi'ne giderek, Kışlalı'yı ziyaret etti. Baran, ziyaretin ardından yaptığı açıklamada, Kışlalı'nın sağ kaburga ve köprücük kemiklerinde kırık olduğunu söyledi. Kışlalı'nın trafik kazası geçirdiğini öğrenen yüzlerce okuru, milletvekilleri ve hükümet üyeleri ile çok sayıda yurttaş gazetemizi ve Bayındır Tıp Merkezi'ni arayarak başsağlığı ve geçmiş olsun dilekleri-ni ilettiler. CHP'nin dün düzenlenen 27. Olağan Kurultayı'nda, Divan Başkanı **Ahmet Güryüz Ketenci,** trafik kazasını duyurarak, geçmiş olsun ve başsağlığı dileğinde bulundu.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Ahmet Taner Kışlalı'ya geçmiş olsun ve başsağlığı mesajı gönderdi. Başbakan **Tansu Çiller,** gazetemiz Genel Yayın Yönetmeni **Orhan Erinç'**e ve Kışlalı ailesine, ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz** da Ahmet Taner Kışlalı'ya gönderdiği mesajla, geçmiş olsun ve başsağlığı dileklerini iletti. DSP Genel Başkanı **Bülent Ecevit,** Kültür Bakanı **İsmail Cem,** eski SHP Genel Başkanı **Murat Karayalçın,** ANAP İzmir Milletvekili **Işın Çelebi,** Kültür Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. **Emre Kongar,** Atatürkçü Düşünce Derneği yöneticileri ve Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı İstanbul Yönetim Kurulu adına Başkan **İsmail Saçlı** gazetemizi arayarak, üzüntülerini bildirdiler.

CHP Antalya Milletvekili **Deniz Baykal,** DSP Genel Başkan Yardımcısı **Cevdet Selvi.,** DYP Basın Propaganda Başkanı ve Zonguldak Milletvekili **Ali Uzun,** Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürü **Murat Ersavcı,** DYP Genel Başkan Yardımcısı Doç. Dr. **İsmail Karakuyu,** CHP İçel Milletvekili **Fikri Sağlar** da Kışlalı'ya başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerini telgrafla iletti. Anayasa Mahkemesi Başkanı **Yekta Güngör Özden** ve Ankara Valisi **Erdoğan Şahinoğlu,** Kışlalı'yı kaldığı Bayındır Tıp Merkezi'nden telefonla arayarak, geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Prof. Oral Sander yaşamını yitirdi

11 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden, Siyasi Tarih Ana Bilimdalı Başkanı Prof. Dr. **Oral Sander,** tedavi gördüğü Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde dün sabah yaşamını yitirdi.

Sander'in, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde geçirdiği onikiparmak bağırsağı ameliyatından sonra oluşan pankreas iltihabı nedeniyle yaşamını yitirdiği öğrenildi. Sander'in cenazesi, yarın SBF'de saat 11.00'de yapılacak törenin ardından Kocatepe Camisi'nde kılınacak öğle namazından sonra toprağa verilecek. Başbakan **Çiller,** Sander'in ailesine mesaj göndererek başsağlığı diledi.

Sander, 18 Ekim 1940'ta Ankara'da doğdu. 1960 yılında Ankara Koleji'nden, 1964 yılında AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olan Sander, 1975 yılında doçent, 1988 yılında da profesörlüğe yükseldi. AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyasi Tarih öğretim üyeliği ve aynı bölümde ana bilimdalı başkanlığı yapan Prof. Dr. Sander, Bilkent Üniversitesi'nde de öğretim görevlisi olarak hizmet verdi.

Bu 9 Eylül Karşıyaka'da

ŞÜKRAN KURDAKUL *11 eylül*

9 Eylül'ün benim tarihimde yarattığı duyarlıkları bu yıl Karşıyaka'da yaşadım. Benim tarihim sözcükleriyle vurgulamaya çalıştığım, yaşam serüvenimin ilk sayfalarında yer alan Kurtuluş Savaşı kültürüdür kuşkusuz. Özellikle de ilk kez, 1943'lerin İstanbul dergisinde karşılaştığım şu satırlar:

"Biz, bizi mahvetmek isteyen kapitalizme ve bizi yutmak isteyen emperyalizme karşı savaşmayı gerekli gören bir mesleği (öğreti) takip eden insanlarız."

İçeriğinde yeninin tükenmediği eski, tarihtir.

Kurtuluş Savaşımızı örgütleyen Meclis'in bildirgesinden anımsatma gereğini duyduğum bu ilkelerin, günümüz Türkiyesi'nde geçerli olmadığını savunmak, dünü de bugünü de gerçeğinden soyutlamaktır bence.

Yıllar yılı Kurtuluş Savaşımızın temel felsefesini simgeleyen bu ilkelere, tarih kitaplarında bile yer verilmiyordu. Dünün sansürcü kafası, bugün saldırıya geçmiştir.

Saldırının amacı belli: Savaşarak yaratılan bir

kültürün ana damarlarından koparılması.

Yarı sömürge durumuna getirilmiş bir imparatorluğun enkazında, uluslararası kapitalizme boyun eğmek miydi doğru olan.

Karşı koymak mı?..

II. Meşrutiyet dönemi aydınları, çoğunlukla, bu sorunun doğru yanıtını buldukları için bireysel güçlerini toplumsal güce ulaştırarak örgütlenme başarısı gösterdiler. Kitaptan öğrendiklerini yaşama geçirme yolunda esirgemediler kendilerini.

Bu gerçeği göz önünde tutarak 9 Eylül utkusunu hem bir başlangıç, hem de bir sonuç olarak düşünebiliriz.

İşlevini yitiren medrese ve saltanata bağlı kurumların emperyalizme teslimiyeti açısından sonuç.. Tarih sahnesine çıkan ulusalcı güçlerin kazanımları açısından başlangıç.. Bu sürecin içinde de aykırı toplum güçlerinin var olduğunu, var olageldiğini biliyoruz. Mütareke dönemi *"Milli Mücadele"* karşıtlarının uzantıları emperyalizm kavramını, ellerinden gelse sözlüklerden çıkaracaklar günümüzde. Kuşkusuz, toplumsal / siyasal nedenleri var bu durumun.

Yeniyetme kapitalizmin, uluslararası kapitalizme yataklık etmesi.

Bu çıkar ilişkilerine yeni kuramlar arama amacıyla okumuşlardan yeni kuramcılar üretme hevesi.

Karşıyaka'da ilk 9 Eylül törenlerine 1941'de ortaokul öğrencisiyken katılmıştım. **Dede Remzi, Tahir Bor, Sıtkı Şükrü, Bombacı Ali Çavuş** vb. kurtuluş savaşçıları, Kuvayı Milliyeciler, elli yaşlarına varmamışlardı belki. Bir direnmenin utkusunu yeni kuşaklara taşımanın mutluluğu içindeydiler.

O yetim çocuk, kaç kurtuluş günü, İnönü'lerde, Sakarya'larda savaşan babası Binbaşı **Mehmet Salih**'in direnç adamı kimliğini gördü o Ege yiğitlerinin bakışlarında.

Bu 9 Eylül Karşıyaka'da *"Bombacı Ali Çavuş"* adına **Ekin Erman**'ın yaratısı anıtın açılış töreninde, belleğimin kuytu köşelerinden duyurdular varlıklarını.

Yaşıyor onlar.

Bıraktıkları kültür mirasıyla yaşıyorlar. Araştırmacı **Yaşar Aksoy** gibi bu mirasa sahip çıkan aydınların bilincinde yaşıyorlar.

Bombalcı Ali Çavuş'un kimliğinde *"Kuvayi Milliye ruhu"*na saygısını somutlayan Karşıyaka Belediyesi'ne teşekkür ediyorum.

Bekata'nın Ardından...

ALEV COŞKUN *14 eylül*

Geçen hafta kaybettiğimiz son dönemin önemli devlet adamlarından **Hıfzı Oğuz Bekata** için ailesinin gazetelere verdiği ölüm duyurusunda *"İsmet [illegible] hükümetleri Devlet ve İçişleri Bakanı"* [illegible] ilanılıyordu.

[illegible] ta'nın son yıllarda siyasal ya- [illegible] z köküz, geleneksiz ve rotas- [illegible] çimde birbirini izleyen bakan- [illegible] özellikle vurgulamak istemiş... [illegible] uz Bekata çok ciddi, kişilik sa- [illegible] klü, iyi yetişmiş, CHP'nin ilke- [illegible] çülüğü özümsemiş bir devlet [illegible] bu denli bir ayrım ve değerlen- [illegible] ok doğal karşılıyorum, hatta al- kışlıyorum. Çünkü son yıllarda, TBMM'de görmeye alışkın olmadığımız olaylar ve davranışlarla karşı karşıyayız. Ulusun o ulvi kürsüsünde konuşan bir milletvekili, su dolu bardağı Meclis Başkan Vekili'nin suratına fırlatıyorsa, en önemli ekonomik konuların görüşüldüğü Bütçe Komisyonu Başkanı'nın odasına bir bayan sekreter girip Komisyon Başkanı'na silah sıkabiliyorsa, o ulvi çatının içinde bir parti grup odasında çiğköfte yoğrulup tavanlara atılıyorsa, **Mustafa Kemal**'in kurduğu partinin milletvekilleri bu dönemde adeta rotasyon usulüyle bakan koltuklarına oturabiliyorsa, Meclis çalışmaları ciddiye alınmıyor, devamsızlık ve laubalilik son kerteye ulaşmışsa... İşte aile, bu durumda ciddi devlet adamı Hıfzı Oğuz Bekata'yı bugünkü ilişki ve görünümlerden ayrı konumda tutmak istemiştir.

Gerçekten Hıfzı Oğuz Bekata devlet adamı niteliklerine sahip bir politikacıydı. 1943 yılında, genç Bekata, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı iken, tek parti iktidarı tarafından keşfedilir ve milletvekili olarak Meclis'e girer. Bu görev 1950 yılına dek sürer. 1950'de muhalefette görev alır, 1957'de tekrar Ankara milletvekili seçilir, 1961'de yeni anayasayı hazırlayan Kurucu Meclis üyeliğine de seçilir. Ben Hıfzı Oğuz Bekata'yı o Meclis'te kanıdım. Daha sonra, 1961 yılında Ankara senatörü olur ve bu görevini 1975 yılına değin tekrar tekrar seçilerek sürdürür. Böylece toplam 26 yıl TBMM'de Ankara'yı temsil etmişti Sayın Bekata.

Bekata, yaldızlı sözcüklerin art arda sıralanmasıyla ortaya çıkan kof bir hatip değil, her söylediği özlü düşünce içeren çok önemli bir hatipti. Cenazesinde, kendisini sevenler, eski mücadele arkadaşları, son görevlerini yapıyorlardı. Hürriyet Gazetesi Başyazarı Oktay Ekşi, Bekata için *"Politikada söyleyeceklerini bir plan çerçevesinde kafasında oluşturan ve bu fikirleri en açık ve net bir biçimde mesaja dönüştüren nadir politikacılardan birisi olduğu"* değerlendirmesini yaptı. Bu yargıya hepimiz katıldık. Gerçekten, onun bir siyasal konuyu ele alıp analiz edişi, bir düşünce ve politika harikasına dönüşürdü. Hiçbir zaman abartmadan, tane tane konuşarak muhatabını ikna ederdi.

Bekata'nın Cumhuriyetin ikinci adamı **İsmet İnönü** ile çok yakın ilişkileri vardı. Zaten böyle olmasaydı, İsmet İnönü en kritik bir dönemde kurduğu hükümetlerde, onu içişleri bakanı yapar mıydı?

Bir süre önce politika üstadı Bekata'yı evinde ziyaretimde, politik anılarını yazmasını önerdiğimde, *"Yazıyorum yazıyorum"* diye yanıt verdi. Sayın eşini göstererek, *"Bana yardım ediyorlar"* diye teveccüh gösterdi. Bu anılar tamamlandı mı, bilemiyorum, ancak inanıyorum ki yakın tarihimizdeki birçok konuya ışık tutacaktır.

Hıfzı Oğuz, Türkiye'nin çok çalkantılı bir döneminde, 1961-1965 yılları arasında Devlet ve İçişleri Bakanlığı görevinde bulundu. İçişleri Bakanlığı sırasında, Bekata'nın Diyarbakır Milletvekili ve aynı hükümette Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı görevinde bulunan Dr. **Yusuf Azizoğlu** ile Meclis kürsüsünde çok ciddi tartışmaları vardır. O tartışmalarda, *"Kürt sorunu"* enine boyuna ortaya konmuştur. İnönü'nün Başbakanlığı'nda, aynı hükümetin iki bakanı *"Kürt sorunu"* konusu da birbirlerine suçluyorlar, önemli konuları tartışıyorlardı. Acaba bu tartışmaların perde arkasında İnönü var mıydı? İnönü'nün haberi ve Bekata'yı yönlendirmesi olası mıydı? Tüm bu soruları, Bekata'nın siyasal anıları çözümleyebilir.

Bekata'nın ölümüyle, cumhuriyetin kuruluşundaki zorlukları yaşamış bir kuşağın son temsilcilerinden birisinin de sonsuzluğa göçtüğünü düşünüyorum. Tüm yakınlarına, ailesine ve dostlarına başsağlığı dilerim.

Grev dalgası

15 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Tarım işkolunda yaklaşık 22 bin işçinin başlattığı grev, 7. gününü doldururken hükümetin grev erteleme konusundaki tavrı, **"CHP'nin iktidarda kalma"** kararının belirsizliği nedeniyle henüz netleşmedi.

CHP'li Sanayi ve Ticaret Bakanı **Hasan Akyol**'un, şeker işkolunun yanı sıra, metal işkolunda da grev erteleme konusundaki girişimleri sürerken CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**, grevlerin ertelenmesi konusundaki çözümü, **"iktidarda kalma kararına"** endeksledi.

Grev erteleme kararı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Ziya Halis** ile Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay**'ın engeline takılırken 1 aydır Türk-İş'e randevu vermeyen Başbakan **Tansu Çiller**, dün Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral**'i arayarak, ücret zammı konusundaki son eğilimlerini sordu.

Grev ertelemelerin ele alınmadığı görüşmede, ücret artışının yaratacağı işçilik maliyeti konusundaki hesap farklılığının giderilmesi değerlendirildi. Hükümetin durumundaki belirsizlik sürerken DYP kanadı, Türk-İş yöneticilerinin 7-8 trilyon lira tutarında olduğunu ileri sürdüğü hesaplama hatasının giderilmesi konusunda **"çıkış yolu aranması"** doğrultusunda hükümete ilettiği öneriler çerçevesinde, yeni bir ücret artışı önerisi hazırlığını başlattı.

Grev ertelemeler konusundaki hükümet tavrının, sendikaların çoğunun greve çıkacağı 20 eylül çarşamba günü yapılacak olan Çiller-Baykal görüşmesinde kesinleşeceği ifade edildi. CHP'nin hükümette kalması durumunda, istifa eden bakanların imzaladığı erteleme kararlarının, yeni oluşacak hükümet üyelerinin imzasına açılabileceği kaydedildi.

Tarım Bakanlığı, TİGEM, TAKSAN ve Şeker Fabrikaları'nda çalışan 56 bine yakın işçinin grev kararının ertelenmesini durduran Çalışma Bakanı Halis dün de direnişini sürdürürken Sanayi Bakanı Akyol, Etibank'a bağlı Seydişehir Aliminyum ve Antalya Ferrokram işletmelerinde çalışan 5 bin işçinin bugün başlatacağı grevin ertelenmesi için yeni bir Bakanlar Kurulu kararını daha imzaya aaçtı.

Halis, bu kararı imzalamazken CHP lideri Baykal, erteleme kararını imzalamayan bakanlara **"bekleyin"** talimatı verdi. Baykal, kararların ertelenmesini isteyen Türk-İş yöneticilerine de iktidarda kalma konusu kesinlik kazandıktan sonra **"sağlıklı bir çözüm üretilmesi"** gerektiğini söyledi. CHP'li bakanlardan, **Hikmet Çetin, Onur Kumbaracıbaşı, Aysel Baykal, İrfan Gürpınar, Hasan Akyol** ve **Algan Hacaloğlu**'nun imzaladıkları grev erteleme kararlarını, Çalışma Bakanı Halis dün de imzalamadı.

İmzaların tamamlanamaması durumunda, bugün Etibank'ta çalışan 5 bin işçi, Orman Bakanlığı Tamirhaneleri'nde çalışan 2 bin 500 işçi ile TEMSAN'da çalışan 1000'e yakın işçi greve çıkacak.

Baykal, dün yapılan parti meclisi (PM) toplantısında, Çalışma Bakanı'ndan grev ertelemelerle ilgili bilgi aldıktan sonra, erteleme kararını imzalamayan bakanlara **"bekleyin"** talimatını verdi. Toplantıdan sonra kendisini kutlamak ve grevlerin ertelenmesine engel olmasını istemek için gelen Türk-İş Başkanlar Kurulu üyelerini kabul eden Baykal, sendikacıları **"CHP'ye gelmenizden onur duyuyorum, şeref duyuyorum"** diyerek karşıladı.

CHP ile çalışanlar arasında bugüne kadar **"anlayış farklılıkları"** nedeniyle kaynaşma sağlanamadığını kaydeden Baykal, **"İktidar ortaklığının daha ne kadar devam edeceğini bilmediğini"** belirtti. Baykal, CHP'nin iktidarda ya da muhalefette temel ilkelerimiz doğrultusunda görev yapmaya devam edeceğini belirterek, **"Sorunlar sürüncemede bırakılmadan, işçiler köşeye sıkıştırılmadan, yasal tuzakların içine sokulmak için tertip alınmadan bir an önce sağlıklı çözüm olması gerektiğine inanıyorum"** diye konuştu.

CHP'nin hükümette kalma konusunun henüz netlik kazanmadığına dikkat çeken Baykal, **"Grevlerin ertelenmesi, sizce sağlıklı bir çözüm mü"** sorusuna, **"Doğal değil. Ama bir geçiş dönemindeyiz. Belirsizlik süreci yaşanıyor. İktidar konusundaki belirsizlikten dolayı, ciddi bir yaklaşım olmuş değil"** yanıtını verdi.

Baykal, ertelem kararlarına imza atan CHP'li bakanların imzalarını geri çekmelerini isteyip istemeyeceğine ilişkin bir soruya da **"Konu o değil"** yanıtını verdi. İktidar konusundaki belirsizlik nedeniyle, işçilere yapılacak ücret zammı konusunda henüz bir öngörüsünün olmadığını ifade eden Baykal, Sanayi Bakanı Akyol'un grevlerin ertelenmesine ilişkin girişimleri konusunda bilgisi olup olmadığı sorusuna yanıt vermedi. Baykal, Türk-İş'in CHP Kurultayı'nı basmasını da **"İşçileri CHP'nin bağrına basmak"** olarak nitelendirdi. Türk-İş Genel Başkanı **Bayram Meral** de partinin hükümet içinde varlık göstermediğini ve erime sürecine girdiğini anımsatarak, **"Başbakan, holding yönetir gibi ülke yönetmesin. CHP hükümette mi, değil mi; CHP'li bakanlar bakan mı, memur mu anlayamadık"** dedi. Etibank grevinin ertelenmesine ilişkin kararı da imzalayan ve grev ertelemelerin gündemde olduğu sendika yöneticileriyle, çözüm aramak için dün

bir araya gelen Çalışma Bakanı Halis de **"Grev ertelemenin, haklı gerekçeleri olmalı"** diye konuştu.

Türk Metal Sendikası, Etibank'a bağlı işyerlerinde çalışan 5 bin, Orman Genel Müdürlüğü Tamirhaneleri'nde çalışan 2 bin 500, Zirai Donatım Kurumu (TZDK), Karadeniz Bakır İşletmeleri'nde çalışan toplam 10 bin işçinin de 20 eylülde greve çıkacaklarını açıkladı.

Türk Metal Sendikası Genel Başkanı **Mustafa Özbek,** grev uygulama kararlarını basına açıklarken grevlerin **"hükümetin sonu olacağını"** söyledi. Meral, kendi teşkilatı olan Yol-İş Sendikası, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü işyerlerinde çalışan işçilerin 2 ekimde, Emlak Konut işyerlerinde de 23 ekimde greve başlanmasını kararlaştırdı.

Baykal'ın grevler konusundaki tavrı netlik kazanmazken hükümet, sendikalara **"Anlaşma zemini arayacak bir ortam yaratma"** koşuluyla grevleri erteleme önerisi iletti. Halis, dün görüştüğü Hak-İş ve Türk-İş konfederasyonları ve greve çıkacak olan sendikaların yöneticilerine, greve çıkılmadan çözüm bulunması için arayış içinde olduğunu belirtti.

Edebiyatçı Cemil Yener öldü

15 eylül

İstanbul Haber Servisi - Emekli yazın öğretmeni ve uzmanı **Cemil Yener,** yaşamını yitirdi. Mali İşler Müdürümüz **Bülent Yener**'in babası olan Cemil Yener, 1910 yılında Ankara'da doğdu.

Yener, 1937'de Adana Erkek Lisesi'ni, 1941'de İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'nu bitirdi. Trabzon, Kars, Balıkesir, Bolu, Çorum, Diyarbakır ve Sıvas'ta müdür yardımcılığı ve müdürlük görevlerinde bulunan Yener, 1955'te müdürlükten istifa ederek Pertevniyal Lisesi öğretmenliğine geçti.

1959'da ilk yapıtı olan **"Halit Ziya Uşaklıgil'e Dair -Bir Romancının Dünyası"** adlı kitabı yayımlandı. Varlık, Yelken ve Türk Dili dergileriyle Yeni Ortam gazetesinde ve gazetemizde yazıları yayımlandı. 1966'da yayımlanan **'Fuzuli'nin Dünyası"** adlı yapıtıyla Türk Dil Kurumu Eleştiri Ödülü'nü aldı.

Üçüncü baskısı Çağdaş Yayınları'ndan çıkan **'Fuzuli'** incelemesinde Yener, Fuzuli'nin Türk edebiyatındaki yeri ve değerini, şiir anlayışını ortaya koydu. Yener, Edebiyatçılar Derneği onur üyesi ve Dil Derneği üyesiydi. Bir süredir ilik kanseri tedavisi görmekte olan Yener kurtarılamayarak yaşamını yitirdi. Yener'in cenazesi, bugün Erenköy Galip Paşa Camii'nde öğleyin kılınacak cenaze namazının ardından Nakkaştepe Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Yunanistan, Makedonya'yı tanımayı kabul etti

15 eylül

NEW YORK (AA) - Makedonya ile Yunanistan, dün gece New York'ta BM Genel Sekreteri **Butros Gali**'nin hazır bulunduğu bir törenle aralarında 28 aydır süren anlaşmazlığın giderilmesini öngören bir ön anlaşma imzaladılar.

Anlaşmaya Yunanistan ve Makedonya Dışişleri Bakanları **Karolos Papulyas** ile **Stevo Crvenkovski** imza koydular. Anlaşma Makedonya'nın, Atina'nın itirazına yol açan bayrağını bir ay içinde değiştirmesini öngörüyor. Taraflar arasında sorun yaratan isim meselesinin, ekim sonunda başlayacak olan nihai anlaşma süreci içersinde çözümlenmesi öngörülürken Makedonya'nın sınırlarını tanımayı kabul eden Yunanistan'ın, bu ülkeye 1994 başından beri uyguladığı ambargoyu kaldırması bekleniyor.

Taraflar arasında ön - anlaşmanın imzalanmasından sonra BM Genel Sekreteri Butros Gali memnuniyetini belirten bir açıklama yaptı ve ön anlaşmanın, taraflar arasında güveni arttıracağını ve tüm Balkanların yararına olacağını ifade etti. Anlaşnanın imzalanmasından sonra bir basın toplantısı düzenleyen anlaşmanın mimarı, Gali'nin özel temsilcisi Cyrus Vance, anlaşmada yer alan pratik hükümlerin 30 gün içersinde uygulanmaya başlayacağını söyledi. Basın toplantısına katılan Başkan Clinton'ın özel temsilcisi Mathew Nimetz de, ne ABD ne de AB'nin anlaşma konusunda garantör olmadıklarını anlaşma hükümlerinin uygulanmasına yardımcı olacaklarını açıkladı. Vance ve Nimetz, Yunanistan ve Makedonya parlamentolarının anlaşmanın onaylanması konusunda güçlük çıkarmayacaklarına inandıklarını da ifade ettiler.

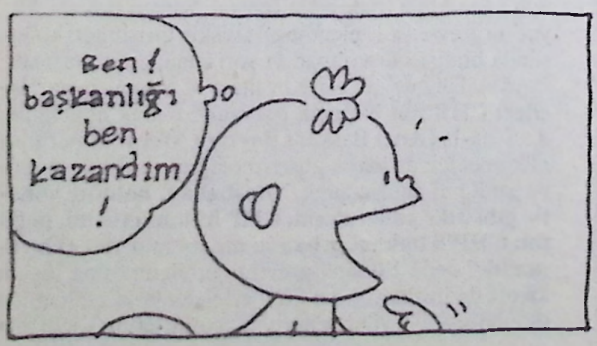

Yine Salman Rüşdü

EDİP EMİL ÖYMEN *16 eylül*

Hint Müslüman asıllı İngiliz yazar Salman Rüşdü, Batı basınının da yine gündemde.... 1988-89'da büyük tartışma yaratan **Şeytan Ayetleri** adlı romanından bu yana ilk büyük romanı **Arabın Son Nefesi** piyasaya çıktı.

Salman Rüşdü'nün gündeme gelişi, sadece yeni bir roman yazması nedeniyle değil. Yeni romanında da yine bir öncekindekini andırır biçimde birilerinin canını sıkacak çünkü.

Bu kez Müslümanların değil, Hindistan'ın aşırı milliyetçilerinin...

İngiliz dilinin incelikli süsleriyle bezeli **Şeytan Ayetleri** romanının içinde bir bölüm, İslama hakaret sayılmış ve Pakistan, Bangladeş, Hindistan gibi ülkelerde büyük olaylar çıkmış, ölenler olmuştu. İran'ın o dönemdeki dini lideri Ayetullah Humeyni, Salman Rüşdü'nün **"katlinin vacip olduğu"**na hükmeden bir fetva yayımladı.

Humeyni öldü, ama fetvası hâlâ yürürlükte. İran'da bu konuda hiçbir modern yorumun mümkün olmadığına, fetvanın geri alınamayacağına inanan bir kesim var. İran'ın Batı ile ilişkilerini geliştirmeye can atan kesim ise, sesini çıkartamıyor.

Rüşdü de tepesinde sallanan ölüm tehdidi nedeniyle İngiltere'de istihbarat servisi tarafından korunuyor.

Nerede yaşadığı belli değil. Geçen hafta ilk kez **"önceden haber vererek"** bir edebiyat etkinliğine katıldı da olay oldu.

Rüşdü'nün yeni numarası **Arabın Son Nefesi...** Burada sözü edilen Arap, aslında Fas'ın bulunduğu Magrip yöresinin Arabı.

Eserin konusu, yer yer Salman Rüşdü'nün çocukluğundan kaynaklanan gerçeklere dokunup yine roman havasına bürünüyor.

Yine İngiliz dilinin incelikleri ve dipsiz kuyu gibi zenginliği ile yüklü. Konusu da bu yazının kapsamı dışında.

Rüşdü, bu kez de Hint aşırı milliyetçilerini hedef aldı.

Hem de öyle düşünce düzeyinde falan da değil. Romandaki bir karakter, Bal Thackeray'ın tıpkısının aynısı.

Kim bu Bal Thackeray? Bombay'lı ünlü aşırı milliyetçi.

En sefil yoksullarla en varlıklı seçkinlerin bir arada yaşadığı Bombay'da eyalet parlamentosunda koalisyon hükümetinde Shiv Sena adlı faşist grubun lideri.

Aşırı milliyetçi Thackeray, Salman'ın yeni kitabı, Bombay'ın bulunduğu Maharashtra eyaletine sokulursa **"gerisine karışmayacağını"** açıkça söyledi.

Daha önce de adamlarının Bombay'da çıkarttıkları karışıklıkları konu edinen ve bunu bir Hindu - Müslüman aşk öyküsüne dayandıran bir filmi de **"yasaklatmıştı."** Ona, **"Hindu Hitler"** deniliyor.

1930'ların Chicago gangsterlerine benzetiliyor. Amacının, Hindistan'daki 100 milyon Müslümanı **"dışlamak"** olduğunu bir çok kez söylemiş biri.

Yardımcısı Pramod Nawalkar, açıkça şöyle dedi: **"Biz bu kitabı yaşatmayacağız. Gerekirse tüm Hindistan'da yok ederiz. Her yerde taraftarımız var."**

Salman'ın yeni romanı, bir belgesel değil. Bir tartışma kitabı değil. Bir roman. Ve bu romanda kendisini gören bir faşist, fena halde alınıyor. İşin acı yanı da şu: Thackeray, Müslümanlara ve hele İran'a karşı olduğu için **"Şeytan Ayetleri"**nin Hindistan'da yasaklanmasını o yıllarda eleştirmişti.

Hatta **"Düşünce özgürlüğü, herhangi bir dini grubun duygularından önemlidir"** bile demişti.

Özgürlüğü sadece kendi özgürlüğü sananlar dünyanın her yerinde aynı. Aşırı görüşlüler, hoşgörüsüzlükte birleşiyorlar.

Öztürk dünya şampiyonu

MÜNİR YARAŞ *17 eylül*

Milli atletimiz **Zeki Öztürk** 10 bin metrede 28.19.77 ile dünya ordulararası şampiyonu olurken 13 yıllık Türkiye rekorunu da yeniliyor ve 29 dakikanın altına inen ilk Türk atlet unvanını da alıyordu.

Zeki Öztürk, Roma'da yapılan dünya ordulararası olimpiyatların atletizm dalında perşembe günü 5 bin metreye katıldı, 14.11 ile finale kaldı. Finalde ise ağustos ayında İsveç'in Göteborg kentinde yapılan dünya atletzm şampiyonasında 5 bin metrede ilk 3.'lüğü paylaşan Kenyalıların ardından 13.44 ile 6'ncı olabildi. 5 binde dünyanın en iyi ilk 3'ünü oluşturan Kenya milli takımı aynı zamanda Kenya ordusunun da bir mensubuydu.

Zeki Öztürk, 1 gün sonra yapılacak 10 bine girmeyi ve bu yarışta da derece almayı amaçladı. Nitekim 44 atletin katıldığı 10 bin metrenin finalinde ilk 400'ü 65'te koşunca kendisini bir rekorun beklediğini hemen anladı ve bastırdı. 5 bin metrede pistte 11 atlet kalmıştı. Son turda 52.34'te koşan Zeki Öztürk, 10 bin metrenin şampiyonu hem de Türkiye rekoru sahibi oluyordu. Eski rekor ise 29.07.82 ile 1982'de Mehmet Yurdadön tarafından kırılmıştı. Ordu takımı dün yurda döndü.

Zaman Zaman...

MEMET BAYDUR *17 eylül*

Yeryüzünün önemli bilim okullarından biri olan Massachusetts Teknoloji Enstitüsü fizik profesörlerinden **Alan Lightman**'ın bir kitabı geçti elime. Bir ilk roman: *'Einstein'ın Düşleri'*. Birçok yazar, çeşitli nedenlerden ötürü *"zaman"* kavramı üstüne yazmıştır. Yaşam üstüne, ölüm üstüne kafa yoruyorsak, zaman kavramı üstüne düşünüp yazmamak mümkün değildir sanki. Zaman; bir anahtar olarak, bir kilit olarak, bir düzlem olarak, bir spiral olarak, bir mızrak olarak, bir düş olarak, bir karanlık oda olarak da birçok sanatçının aklını kurcalamıştır, zaman içinde. Bu derece yönü ve derinliği olan bir konu işte.

Alan Lightman'ın romanı küçük, değerli bir yapıt. Yapaylıktan uzak, dingin bir sesle yazılmış, inci ve granitten ibaret bir kitap. Kısa, yoğun bölümlerden oluşan kitapta, okurken aklınızın kurgusunda çıkarıp atacağınız bir tek sayfa bulamıyorsunuz. Kitabın tasarımı, dizgisi, kapağı, kâğıdı da yardımcı oluyor okura.

Birlikte yüzlerce sayfa yazıp çizdiğim sevgili dostum **Ömer Kırşan,** (1970'li yıllarda *'Dünya Argosu'* adında çılgın bir işi kaleme almıştık) aylarca önce uluslararası bir telefon konuşmasında, aklında geliştirdiği bir öyküden söz etti. Ömer, her zamanki gibi, sinirli bir insanı deli edecek kadar sakin sesi ve anlatımıyla olağanüstü bir meseleden söz ediyordu: *'Zamanın Tersine Dönmüş Hali.'*

"Mezarlar açılıyor ve gömdüklerimiz ayaklanıyor bir gün. Sonra... Yürümeye başlıyorlar bastonlarına dayanıp. Ete kemiğe bürünüyorlar yavaş yavaş. Yüzlerindeki kırışıklıklar azalıyor durmadan. Gözleri daha iyi görmeye başlıyor hepsinin. Dersen yanaklarına renk geliyor, daha çabuk hareket etmeye başlıyorlar. Perhiz yemeklerinden vazgeçip pancar turşusuyla rakı içmeye, gecenin geç vaktine kadar uzun sohbetlere dalıyorlar. Daha çok gülmeye, daha çok çalışmaya başlıyorlar. Çocuklarına uzun zamanlar ayırıyorlar ve sevişmeye başlıyorlar birbirleriyle. Sonra okul yılları geliyor. Üniversite, lise, ortaokul, ilkokul, anaokulu. Derken... oyuncaklarıyla oynamaya başlıyorlar. Büyüklerin neden bağıra çağıra konuştuklarını anlamaya çalışıyorlar. Lapa, meyve ezmesi, muhallebi, süt günleri geliyor ardından. Emeklemeye başlıyorlar, kundağa giriyorlar, sonra yavaşça ana rahmine."

Ömer Kırşan'ın telefonda, aylarca önce son derece keskin bir mizahla anlattığını geçen hafta Alan Lightman'ın romanında okudum. **'Einstein'ın Düşleri'**nde bir bölüm, zamanın bu anlamda tersine dönmesini anlatıyor. Lightman, Kırşan dostum gibi güçlü bir mizahı, sağlam bir irinoyi değil, daha lirik bir yaklaşımı yeğliyor. Bir kadının hayatını sondan başa doğru anlatıyor şiirsel üç beş güzelim sayfada. Bu küçük kitap, her bölümünde bıkıp yorulmadan zaman üstüne bilmeceler sunuyor okuruna.

Bu satırları yazarken bir Cumhuriyet gazetesi geçti elime. Sayın **Atilla Birkiye,** yayımcı bir dostunun ölümü üstüne yazdığı güzel yazıda Alan Lightman'ın kitabının yurdumuzda da yayımlandığını bildiriyor! Kendi hesabıma üzülüp utandım. Özgür Yayın ve Dağıtım'ın kurucusu **Refik Ulu**'yu tanımak isterdim doğrusu. Bu önemli roman hakkında bir tanıtım ya da eleştiri yayımlandı mı, yayımlanmadı mı, onu da bilmiyorum, ama hiç tanımadığım Refik Ulu'yu sevdim Sayın Birkiye'nin yazısını okurken. Belki bu yürekli yayımcıyı yaşatmanın yolu, yayımladığı kitapları alıp okumaktan geçiyor. *'Einstein'in Düşleri'*ni arayıp bulun, hem iyi yazarla hem de değerli bir yayımcıyla tanışacaksınız.

Zaman algılamanın belki en sakat yolu, onun yalnızca kendimize ait olduğunu düşünmektir. İstesek de, istemesek de sürekli paylaşılan bir olgudur zaman. Hem kendi geçmişimizle hem de başkalarının bugünü ile birleşir, parçalanır, birleşir, yeni bilmeceler yaratır istesek de, istemesek de. Soruna bu açıdan bakarsak, geçmiş zamanlara ait kimi zaman dilimlerinin bugünümüzü belirlediklerini görürüz. Tıpkı şimdiki zamanın kimi bölümlerinin yarını belirleyeceği gerçeği gibi. İşi iyice karıştıran ise bu dilimlerin hangisinin belirleyici, hangisinin önemsiz olduğunun, pek kolay kestirebilinememesidir! Güç iştir bu. Üstelik bu satırların yazarı gibi dinsiz, tanıtanımaz bir insansınız daha da güçtür işiniz. İnanmıyorum, ama varım gibi, ilkel toplum dayanışmalarının kolay sindiremeyeceği bir düşünce kırıntısıyla, bir kıyma makinesinin içine balıklama atlamaya benzer. Oradaysa *"yaşandığı"* varsayılan zamanın dışında, hiçbir zaman yoktur artık.

Zamansız da olsa yararlıdır zaman zaman, zaman üstüne kafa yormak.

Tansaş'a bomba: 4 ölü

NECATİ AYGIN *18 eylül*

İZMİR - Gaziemir'de çoğunlukla askerlerin gittiği Tansaş Kefeterya'nın bahçesindeki çöp kutusuna konulan bombanın patlaması sonucu biri asker 4 kişi yaşamını yitirirken, 8'i ağır 26 kişi yaralandı. Yaralılar arasında bir asteğmen ve 4 askerin bulunduğu öğrenildi. İzmir Emniyet Müdürü **Kemal Yazıcıoğlu,** boru içine yerleştirilmiş, zaman ayarlı, parça tesirli bombanın çöp kutusuna kimler tarafından konulduğunun araştırıldığını, olayı üstlenen olmadığını söyledi. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** İzmir Valisi Kutlu Aktaş'ı arayarak patlama hakkında bilgi aldı ve

olaydan duyduğu üzüntüyü iletti.

Gaziemir'de Tansaş'ın kafeterya olarak kullanılan bölümünde saat 09.45 dolaylarında meydana gelen patlama, çevrede paniğe yol açtı. Bombanın kafeteryanın bahçesinde bulunan çöp bidonuna yerleştirildiği anlaşıldı. Patlamada bahçede oturan ve yoldan geçenlerden 4 kişi öldü, 26 kişi de yaralandı.

Hastaneye kaldırılan yaralılardan 11'i ayakta tedavi edildi. Daha çok Hava Eğitim Komutanlığı'na bağlı askerlerin haftalık izinlerinde geldikleri kafede özellikle hafta sonları yoğun bir alışveriş trafiği yaşanıyor. Patlamanın daha geç saatlerde olması durumunda can kaybo ve yaralı sayısının daha yüksek olacağını belirten İzmir Emniyet Müdürlüğü yetkilileri soruşturmaya başladılar.

Görgü tanıklarının ifadesine göre büyük bir paniğin yaşandığı kafeterya, yaralıların çığlıklarıyla kan gölüne döndü. Daha sonra gelen ambülanslarla yaralılar SSK Bozyaka İzmir Hastanesi, Atatürk Devlet Hastanesi'ne götürüldüler. İlk tedavileri bu hastanelerde yapılanlardan 4 asker ve bir asteğmen daha sonra Hava Eğitim Komutanlığı'na bağlı askeri hastaneye sevk edildi.

Patlamadan sonra **Nadir Sakallıoğlu** (58) olay yerinde, emekli öğretmen **Veli Erefe** (50), simit satıcısı **Muzaffer Yıldız** (35) ile Hava Eğitim Komutanlığı'nda asker olduğu saptanan **SeferAğlar** (20) Atatürk Devlet Hastanesi'ne kaldırılırken yolda yaşamlarını yitirdi.

Olayda yaralananlardan, **Erol Karaca, Nurettin Özyurt, Emine Ceylan, Nihat Ceylan, İrfan Ata, Selami Saylılar, Mehmet Borukay** Bozyaka'daki SSK İzmir Hastanesi'ne kaldırıldı. Bunlardan asker olan Selami Saylılar ile Mehmet Borukay, ilk müdahale yapıldıktan sonra Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Hastanesi'ne sevk edildi.

Atatürk Devlet Hastanesi'ne sevk edilen yaralılar, **Aysel Sakallıoğlu, Embiye Deniz, İbrahim Tezcan, İrfan Şenses, Mehmet Polat, Sabri Akçay, Hüseyin Kara, Kamil Dönmez, Ramiz Kahraman, Mehmet İnceer, Arif Kebapçı, İlknur Dönmez** ile ilk tıbbi müdahaleleri yapılan asteğmen **Mesut Çetinbaş** ile erler, **Selahattin Ergün, Fevzi Doğan** ise Hava Eğitim Komutanlığı Askeri Hastanesi'ne sevk edildi.

Patlamanın ardından olay yerine gelen İzmir Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, kaçan saldırganların yakalanması için kentin giriş çıkışlarının tutulduğunu belirttiler.

İlgililer, olayla ilgili olarak dört görgü tanığı saptadıklarını bu tanıkların verdikleri bilgiler doğrultusunda soruşturmayı yürüttüklerini olayı üstlenen olmadığını söylediler. Vali Kutlu Aktaş ve İzmir Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu da daha sonra olay yerine geldi.

Aktaş, olayın üzücü olduğunu belirterek, **"Uzmanlar patlayıcının cinsini belirlemeye çalışıyorlar. Faillerin yakalanması için operasyonlar başladı. Şu anda söylenecek herhangi birşey yok"** dedi. Emniyet Müdürü Yazıcıoğlu da İzmir'in huzurunu bozmaya çalışanlar olduğunu, ancak bunu başaramayacaklarını belirterek, **"Polisimiz bundan önceki olayları olduğu gibi, bu olayı da çözecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Demir boru içine yerleştirilmiş, zaman ayarlı, parça tesirli patlayıcının kimler tarafından konulduğunu saptamaya çalışıyoruz. Faillerin yakalanması için yurttaşların polise yardımcı olmasını istiyoruz"** dedi.

Olayda ağabeyini yitiren ve eşi yaralanan **İhsan Sakalhoğlu** da şunları söyledi:

"Eşim Aysel Sakallıoğlu ve ağabeyim Nadir Sakallıoğlu ile birlikte otomobilimle Gümüldür'e pikniğe gidiyorduk. Otomobilim arıza yaptı. Ağabeyimi ve eşimi otomobilde bırakarak tamirci aramak için ayrıldım. Bir süre sonra patlama oldu. Hemen otomobilimin yanına koştum. Ağabeyimi ve eşimi kanlar içinde buldum. Şimdi ben ne yapacağım? Bunları yapanlar insan değiller."

Olayın görgü tanıklarından olduğu belirlenen Tansaş kafede garson olarak çalışan **Mesut İncir**, meydana gelen patlamanın şokunu yaşarken, kendisine yöneltilen soruları şöyle yanıtladı:

"Ben servis için içerde hazırlık yapıyordum. Birden patlama oldu. Dışarı çıktığımda bahçede oturanların hepsi yerlerde, kan içinde yatıyorlardı. Yaralılar, "Kurtarın bizi ölüyoruz" **diye bağırıyorlardı. Durumu hemen polise bildirdik. Caniler bu insanlardan ne istediler. Şu anda konuşacak durumda değilim."**

Sahipsizliğin Yeni Sahipleri

ORHAN BURSALI *21 eylül*

"Bir kentin yaşamının rüzgâra bağlı olması nerede görülmüştür" diyor Yatağan Belediye Başkanı **Sadi Özcan.** Rüzgâr esmeyince, Yatağan'daki termik santralın bacalarından çıkan kükürt dioksit gazları yörede yaşayanları yoğun biçimde zehirlemeye başlıyor. Muğla Valisi **Lale Aytaman** devreye giriyor ve santralın bir ünitesi durduruluyor.

Asıl olay bundan sonra başlıyor.

Gazetemizin Muğla muhabiri **Özcan Özgür**'ün haberinden öğreniyoruz ki, santraldan sorumlu TEAŞ Genel Müdürlüğü ile valilik arasında yoğun bir telefon trafiği yaşanıyor.

Ankara'da oturan Genel Müdür Sayın **Mustafa Turan** *"Ortada kaygı verici bir durum yok... Meteorolojik bir olayla karşı karşıyayız"* diyor. *Meteorolojik olay* dediği, rüzgârın esmemesi.

Rüzâr esmeyince, kükürt dioksit gazları, kül ve yoğun radyasyon Yatağan halkı üzerine yoğunlaşıyor.

Ancak Mustafa Bey için önemli olan üretimin sürmesi. O, Türkiye'nin genel elektrik üretiminden sorumlu.

Ayrıca bir ünitenin durdurulup açılmasıyla 6 milyar lira zarara uğramaktan şikâyetçi!

Olay, *devlet* ile özellikle *yöresel toplumun* çıkarları arasındaki çatışmaların giderek daha çok belirginleştiğinin ve daha çok gündeme geldiğinin açık bir örneği.

Devlet, toplumdaki etkin odakların ekonomik, kültürel ve siyasal çıkarlarının *uzlaştığı* bir örgüt. Yani bir anlamda siyasal, ekonomik ve kültürel çıkar ve rant dağılımının odağı. Türkiye gibi ülkelerde devlet örgütü, tüm ülkenin özel ve genel çıkarlarından iyice soyutlanabilmekte ve ülke zararına bir örgüte dönüşebilmekte.

Yatağan, bu konuda tipik örneklerden biri.

Devletin yönettiği termik santralın canlı ve cansız bütün doğayı öldürdüğü saptanmış durumda. Arındırması, pahalı diye yapılmıyor. Santral, rüzgâr esmediğinde Yatağan'ı aniden hasta ediyor; ancak rüzgâr estiğinde de bütün Türkiye'yi ağır ağır öldürüyor.

Devlet, Yatağan'a masraf etmeye veya santralı kapatmaya niçin ve hangi çıkarlar adına yanaşmıyor?

Ülkenin genel çıkarları adına mı? Ülkenin genel çıkarları, bölgenin ve bölge halkının gözden çıkartılmasını mı öngörüyor? Ülkenin genel çıkarları ne demek?

Ülke elektriksiz mi kalacak? (Böyle bir şey yok tabii!) Ülkenin elektriksiz kalabileceğini varsaysak bile, bunun bedelini Yatağan halkı niçin ödesin? Bundan çıkarı ne?

Merkezi kararlar ve merkezi bürokratlarla, yöresel yönetimlerin veya bir bölgede yaşayanlar arasındaki çıkar çatışması giderek daha kaçınılmaz oluyor.

Aslında tek örnek Yatağan değil. Bu örnekleri her yerde yaşıyoruz.

İstanbul'u ele alalım.

Su havzalarının talan edilmesi, ormanların yok edilmesi, denizlerin kirlenmesi İstanbulluların büyük çoğunluğunun zararına. İstanbullu denize giremiyor.

Sağlıklı deniz ürünleri yiyemiyor. Susuz kalıyor, pis su içiyor veya temiz suya tonla para ödüyor.

Buna karşılık, devleti etkileyen veya devleti yöneten güçlerin *çıkarlarının bileşkesi;* denizlerin kirlenmesini, ormanların yok edilmesini, su havzalarının peşkeş çekilmesini öngörüyor! Veya devlet denen aygıtın ortak güçleri ve yöneticileri, ellerine geçirdikleri ülkenin ortak kasasını, kendi çıkarlarının öngördüğü yerlere harcıyor.

Özetle, ortada bir **sahipsizlik durumu** var.

Yatağan sahipsiz. İstanbul'un denizi, suyu, doğası sahipsiz. İzmit Körfezi sahipsiz. Tarih ve kültür sahipsiz. Gökova sahipsiz. Sahiller sahipsiz. Bodrum gibi tatil yerleri sahipsiz. Atmosfer sahipsiz. Doğa sahipsiz. Ağaçlar, bitkiler, balıklar sahipsiz...

Toplumlar, merkezi ve yerel resmi yönetimlerin sahipsiz bıraktıkları bütün bu alan ve konuların yeni sahiplerini yaratıyor ve yaratmalıdır.

Bunlar, çeşitli **gönüllü örgütler**dir. **Sivil toplum kuruluşlarıdır.** Başka bir adla, **hükümet dışı örgütler**dir.

Bu örgütler tamamen kendi alanlarının ve konularının öz çıkarlarının savunucusudurlar ve üçüncü bir güç olarak ortaya çıkmaktadırlar.

Varoluşlarını da bağımsız kimliklerine borçludurlar. **Sahipsizliğin bu yeni sahipleri** konusunu sürdüreceğiz...

Çetin Özbayrak'ı yitirdik

23 eylül

Haber Merkezi - Gazetemiz eski Yazıişleri Müdürlerinden **Çetin Özbayrak,** yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak dün sabaha karşı vefat etti. Özbayrak, 56 yaşındaydı. Özbayrak'ın cenazesi yarın Teşvikiye Camisi'nde kılınacak öğle namazından sonra Nakkaştepe Mezarlığı'nda toprağa verilecek. 1939 yılında İstanbul'da doğan Özbayrak, Galatasaray Lisesi'nden mezun oldu. Gazeteciliğe 1963 yılında Ankara'da Anadolu Ajansı'nda başlayan Özbayrak, daha sonra gazetemiz ailesine katıldı. Ankara büromuzda Başbakanlık muhabiri olarak görev yapan Özbayrak, İstanbul'a gelerek yazıişleri müdürlüğü görevini üstlendi. 15 yıl gazetemizde çalışan Çetin Özbayrak, Cumhuriyet'ten ayrıldıktan sonra bir süre Hürriyet gazetesinde çalıştı.

İngilizce ve Fransızca bilen Özbayrak, evli ve bir çocuk babasıydı.

Mumcu soruşturması askıda

24 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun öldürülüşünün 32. ayında suikast soruşturmasında hiçir ilerleme sağlanamazken Mumcu soruşturmasını savsakladığı adalet müfettişlerince belirlenen askeri savcı **Ülkü Coşkun**'a verilmesi öngörülen disiplin cezası, Milli Savunma Bakanlığı'na (MSB) takıldı. Görevini aksatmasını **"zaman ve imkân şartlarının yetersizliği"** gerekçelerine dayandıran Coşkun hakkında, Adalet Bakanlığı'nın 1.5 ay önce verilmesini öngördüğü disiplin cezası, daha önce **"gerekli soruşturma ve işlemin yapılacağını"** açıklayan Milli Savunma Bakanı **Mehmet Gölhan** tarafından henüz işleme konmadı.

Gölhan'ın, Coşkun hakkındaki cezanın verilmesini onaylayıp onaylamayacağı kesinlik kazanmazken soruşturma sürecindeki aksaklıkların belgelendiği TBMM Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu Raporu, 2 ay önce komisyon üyelerinin imzasına açılmasına karşın henüz hiçbir üye tarafından imzalanmadı.

Mumcu'nun katillerinin bir an önce bulunması istemiyle 9 ay önce TBMM Başkanlığı'na sunulan 1 milyon kişinin imzasını taşıyan dilekçeler, muhatap bulamadığı için dikkate alınmayarak rafa kaldırıldı. Mumcu suikastı soruşturması sürecinde, soruşturma makamlarında görev yapan savcı ve emniyet görevlilerinin hatalarını belgeleriyle saptayan TBMM Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu Raporu'nun, gelecek ay TBMM Başkanlığı'na sunulması beklenirken, bu yasama dönemi içinde TBMM Genel Kurulu'nun gündemine alınması olasılığının azaldığı belirtildi. Mumcu cinayetinin ardından, failler in bulunması konusunda **"namus sözü"** verenler, iktidardan düşerken gözler, yeni yasama döneminde, komisyonun kurulması için önerge veren CHP'nin, yeni lideri **Deniz Baykal**'a çevrildi.

Mumcu'nun eşi **Güldal Mumcu**'nun, Adalet ve Milli Savunma bakanlıklarına, soruşturma sürecindeki aksaklıklara ilişkin yaptığı başvurular üzerine başlatılan soruşturma sürecinde, halen Ankara 2 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde (DGM) yedek üye olarak görev yapan kıdemli Binbaşı Coşkun hakkında, **"disiplin cezası uygulanması"** öngörülmüştü.

Adalet Bakanlığı müfettişlerince yapılan soruşturmada, Mumcu soruşturmasını bizzat yürütmeyerek güvenlik güçlerine bırakan ve İslami Hareket Örgütü (İHÖ) sanıklarının yakalanma tutanaklarındaki tarih tahrifatlarını 7 ay gecikmeli olarak basında yer almasının ardından fark eden Coşkun hakkında, **"Doğrudan icra etmesi gereken kimi işlemi yerine getirmemek suretiyle, arzulanan özveri ve duyarlılığı göstermediği izlenimini uyandıracak tutum izlediği,** 'Bu işi devlet yapmıştır. Siyasi iktidar isterse, çözülür' **biçimindeki sözleriyle, olaya bakış açısını dile getirdiği"** bu nedenle, hakkında **"disiplin cezası tayini gerektiği"** sonucuna varılmıştı.

Mumcu soruşturmasını doğrudan yürütmemesini, **"DGM Başsavcılığı'nda geceli - gündüzlü araştırma ve sorgulama yapılmasının mümkün olmadığı"** ve **"Zaman ve imkân şartlarının yetersizliği"** gerekçelerine dayandıran Coşkun, suikastın **"İslami Hareket Örgütü ile bağlantılı olmadığının bilindiğini, bu nedenle bağlantının araştırılmadığını"** belirtmiş, ancak bu bilginin dayanağını açıklamamıştı.

Çetin'in Ardından...

MEHMED KEMAL *25 eylül*

Biraz önce yağmur yağmış, sonra güneş açmıştı. İstanbul'un bulunmaz sonbaharlarından biriydi. Gölgeler serin, güneş altları ısırıcı sıcak. Cumhuriyet'in avlusundaki çiçekler, yağmurun tadını çıkarıyordu. Hani Prof. Dr. **Engin Eker** izin verse tam iki tek öğle rakısı içmenin zamanı. Bu perhiz de biter, hele sabır.

Çizerlerin odasında oturuyorum. Ne olsa burada biraz daha bol oksijen var. **Doğan (Katırcıoğlu),** eli yüzü kararmış, saçları taranmış çıkageldi. Çevresine baktı, yutkundu, bir şey söyleyecekmiş gibi duraladı.

"Baba, sana acı bir haber vereceğim" dedi. Bana baba der. Yaşı 59 olduğuna göre babası yaşında da varım.

"Çetin Özbayrak değil mi?" dedim.

"Oh rahatladım, sana nasıl haber vereceğim diye deminden beri kıvranıp duruyordum."

Ölüm gibi, ölüm haberi de acı ve dayanılmaz oluyor.

Kimse böyle bir haberin vericisi olmak istemez.

"Sizlere ömür" dendi mi bilesiniz ki acı bir haber ardından geliyor. Nicedir onulmaz bir hastalıktan yatıyordu. Yakaladı mı bu hastalık, bir daha bırakmazdı. Çetin'i de bırakmıyordu. Kanser uzmanı bir yakın dostu, *"Ancak iki, üç ay yaşar"* demişti. Bu ayları günlere bölerek sayıyorduk.

Sonunda ölüm haberi geldi.

Ankara'da ne zaman tanımıştım? 1960'ların ortalarındaydı. Anadolu Ajansı'nda gazeteci olarak görünmüştü. AA'da gazeteci olmak özel beceri ister; Galatasaray'dan çıkmış, Fransızca, İngilizce iki dili biliyordu. Tam da ocağa düşmüştü. Çalışma arkadaşları **Şinasi Nahit Berker, Tuğrul Tuna, Turhan Sadi Belen, Mücahit Topalak**'tı.

Ajanstan, **Ecvet Güresin** döneminde Cumhuriyet'e geçmişti. İşini seviyor, önü açıktı, yaşıtı arkadaşları vardı; bir ekip oluşturmuşlardı.

Cumhuriyet bir okul sayılırdı. Şair **Refik Durbaş,** o yıllarda birlikte olan arkadaşlarını şu dizelere dökmüştü.

"Gökova'da dere kıyısında çardak altında / Bülent Soner, Doğan, ben, bir de Erhan / Öğle üzeri rakı içiyoruz / Güneşli bir gülün balından / Yosuna kesmiş bir su alıp gidiyor / İçimizdeki hüznü ve kederi / Masada balık, yeşil salata, acı biber, mavilik / ava çıkmış bir bulut / Bülent'in ölümün ana yurduna ayak basmamış sessizliği / Soner'in gözlerinin yalçın doruklarında / Işıl ışıl yanan insan sevgisi / Doğan'ın merhaba pınarından süzülen tabiat bilgisi."

Su resimde görünenlerin çoğu, yıllar içinde ölüyordu. En son **Soner** gitti. Onu **Çetin Özbayrak** izledi. Refik Durbaş, *"Bu şiir, bu anın ürpertisiyle yazıldı. Geriye bir benle Doğan kaldı. Önce Bülent'i hastalığa teslim ettik. Ardından* **Erhan Cimrin** *İzmir'e sessiz sedasız çekildi. Sevgili Soner, Urfa yakınlarında öldü. Sen daha iyi bilirsin, ama aramızda en çok üzülen iki kişi vardır. Biri* ***Necdet Azar,*** *öteki Çetin Özbayrak. Şiirini hâlâ yazamadığım Özbayrak! Bu dünyadan mavi bir kuş sevinciyle ayrıldı."*

Bu ölüm yaşam savaşını Refik Durbaş'ın dizelerinden daha güzel hiç kimse anlatamaz.

20 yıldan çok oluyor, İstanbul'a yerleştim. İlkin Cihangir'de oturdum. Çetin Özbayrak eba en cet Cihangirliydi ve Cihangir'de oturuyordu. Çat kapı komşuyduk. Bir 10 yıl Cihangir'de oturdum.

Çetin, emekli olduktan sonra Cumhuriyet'e aldı beni. Yirmi yıl olmuş. Evet, her ölüm, genç ölümdür. Gençler gittikçe geride kalıyorum. Ya da uğurlamak bana düşüyor. Refik'in şu dizeleriyle yazıyı noktalamak isterim:

"Usulca kalkıp denize dönüyorum yüzümü / Bülent de kalkıyor / Soner'le Doğan da / Erhan da / Çetin de" Çetin'i biz ekliyoruz. Kimsenin haberi olmadan.

Ortadoğu'da tarihi adım

25 eylül

Dış Haberler Servisi - İsrail ve Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ), Batı Şeria'da özerkliğin Filistinlilere devredilmesi konusunda uzun süredir beklenen tarihi anlaşmaya dün vardıkları bildirildi.

18 aydır süren zorlu görüşmeler ve özellikle de FKÖ lideri **Yaser Arafat** ve İsrail Dışişleri Bakanı **Şimon Peres**'in bir haftadır Mısır'ın Teba kentinde sürdürdüğü maraton görüşmelerin sonunda dün varılan ve parafe edilen anlaşma, Batı Şeria'da özerkliğin ilk defa Filistinlilere geçiyor olması açısından tarihi önem taşıyor. Dün sabah Peres'le sürdürdüğü görüşmeyi terk ederek aylardır süren barış görüşmelerinde son anda yeni bir kriz patlak vermesine neden olan Arafat, aradan birkaç saat geçtikten sonra anlaşma metnini büyük bir sevinçle elinde tutarak, **"Günler ve geceler boyu işte bunun için uğraştık. Anlaşma, Filistinliler için yeni bir sayfa açıyor. Artık kendi topraklarımızda barış içinde ve özgürce yaşayabileceğiz"** dedi.

İsrail Dışişleri Bakanı Şimon Peres ise anlaşmaya varılmasının ardından yaptığı konuşmada, **"Kelimenin tam anlamıyla tarihi bir an yaşıyoruz.**

Bugün yaptığımız, aynı beşikte doğmuş olan ancak savaşan insanlara yeni bir gelecek sağlamak için gerçekleştirilmiş çok büyük boyutlu bir girişimdir" dedi.

400 sayfalık anlaşma metni, dokuz gün boyunca Peres ve Arafat'ın maraton görüşmelerine sahne olan Mısır'ın Teba kentindeki otelde dün TSİ 14.00'te düzenlenen törende Filistin Ekonomi Bakanı **Ahmed Korei** ve İsrail heyetine başkanlık eden **Uri Savir** tarafından parafe edildi. ABD'nin son dakika girişimiyle varılan anlaşmanın belgesi, perşembe günü Washington'da düzenlenecek tören sırasında Arafat ve Peres tarafından imzalanacak.

FKÖ lideri Arafat, İsrail Dışişleri Bakanı Şimon Peres ile görüşürken sinirlenerek toplantı odasını terk etmiş ancak iki saat sonra görüşmelere devam etmişti. Filistinli yetkililer, Arafat'ın, İsrail tarafının **"Filistinli tutukluların serbest bırakılması ve Filistin özerk yönetimi altındaki bölgede İsrail askerlerinin yeniden yerleştirileceği yerler konusundaki"** tutumuna sinirlendiğini bildirdiler. İsrail radyosu, görüşmelerde meydana gelen krizin aşılması için ABD'nin Ortadoğu arabulucusu **Dennis Ross**'un yardımının istendiğini kaydetti.

Batılı liderler Ortadoğu barış süreci açısından büyük önem taşıyan Batı Şeria'da Filistinlilere daha geniş özerklik hakları verilmesi ile ilgili anlaşmayı büyük memnuniyetle karşılarken, anlaşma Batı Şeria'da Yahudi yerleşimciler tarafından tepkiyle karşılandı. Bölgedeki Yahudi yerleşimcilerin sözcüsü **Aharon Domb,** AFP'ye yaptığı açıklamada, **"Anlaşmanın kanlı olaylara yol açacağından eminim. Ancak bu olayları hangi tarafın başlatacağını bilmiyorum. Yahudilerin yaşamları tehlikede. Bu geri dönülemez felaketin sorumluluğu tamamen Başbakan** İzak Rabin'e **aittir"** dedi.

Domb, **"Rabin ve Peres, bölgede yaşayan Yahudilerin güvenliklerinin garantiye alınacağı konusunda utanmazca yalanlar söylediler"** dedi.

Batı Şeria'daki 130 bin yerleşimci ve Gazze Şeridi'ndeki 5 bin yerleşimci özellikle anlaşma öncesi yapılan görüşmelerde ciddi sorunlara neden olan El Halil kentinde yaşayan Yahudi yerleşimciler için kaygı duyduklarını ifade ettiler. ABD Başkanı **Bill Clinton,** İsrail ile FKÖ arasında dün varılan anlaşmayı memnunlukla karşılayarak, anlaşmanın Ortadoğu'da barışın sağlanması açısından büyük önem taşıdığını belirtti. Başkan Clinton, Washington'da gazetecilere verdiği demeçte, iki taraf arasında gerçekleşecek imza töreninin perşembe günü Beyaz Saray'da yapılacağını açıkladı ve **"Bu Ortadoğu barışı için çok önemli bir gün"** diye konuştu. Fransa Dışişleri Bakanı **Herve de Charette,** ise anlaşmanın son derece memnunluk verici olduğunu belirtti ve **"Uluslararası topluluk Filistin özerk yönetiminin başarılı olması için elinden geleni yapmalıdır"** dedi. Birleşmiş Milletler yetkilileri de uluslararası topluluğun Filistinlilere yardımlarını iki kat arttırmaları gerektiğini belirtti.

Vahiy ve Çevre Sempozyumu

Efes Antik Tiyatrosu'nda yersiz gösteri

LEYLA TAVŞANOĞLU *26 eylül*

EFES / PATMOS - Ortadoksluğun gittikçe ağırlık kazandığı **"Vahiy ve Çevre"** sempozyumu nedeniyle önceki akşam Efes Antik Tiyatrosu'nda düzenlenen konser, Yunanca ve Ortodoks mezhebinin göklere çıkarıldığı bir gösteriye dönüştü.

Anglikan olduğu halde daha sonra mezhep değiştirip Rus Ortodoksluğunu benimseyen **John Tavener**'in besteleyip yönettiği **"Apocadypse"** (Mahşer) oratoryosu ilginç bir biçimde başladı.

Fener'e bağlı İngiliz Ortodoks Kilisesi'nden bir papaz ve Atina Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. **Hristos Yannaris** sahneye çıktı. İngiliz papaz **Saint Paul**'ün İncil tefsirinden **"Mahşer"**le ilgili pasajları İngilizce, Prof. **Yannaris** ise Yunanca okudu.

Bunun ardından sahneye tepeden tırnağa beyazlar giymiş, uzun sarı saçları omuzlarına dökük John Tavener çıktı. Yüzünde ilahi bir ifadeyle önce bozuk bir Yunanca, arkasından da İngilizce **"Apocalypse"** oratoryosunun anlam ve önemini anlattı.

Bunun ardından sahneye bir viyolonselist, bir gongcu ve bir de tenor çıktı. Tavener de **"şef"** olarak yerini aldı.

Heyecan içinde müziğin başlamasını beklerken viyolonselden birtakım tiz seslerin çıktığını duyduk. Bu arada Tavener, viyolonselden daha da tiz sesler çıkarması için viyolonselisti eliyle yönetiyordu.

Antik tiyatronun yan tarafında da bir korno ve üç trombondan garip sesler yükselmeye başladı. Bunun gerçekten alışılmışın dışında bir oratoryo müziği olduğunu düşünürken arka taraflardan gerçekten nefis bir soprano sesi yükseldi.

Bombay doğumlu soprano **Patricia Rozario**'nun sesiydi bu. Tavener'in oratoryosunu seslendirenler ise **"The City of London Sinfonia"**nın üyeleri **Martyn Hill, Raphael Wallfisch** ve **Stephen Richardson**'dı.

Derken sıra oratoryonun son bölümüne geldi. Bunun adı Melina'ydı. Birkaç yıl önce ölen eski Kültür Bakanı ve Yunanlı sanatçı **Melina Mercouri**'ye ithaf edilmişti.

Genel değil, ama özel kanı konserin başarısızlıkla bittiğiydi. İzleyicilerin bir bölümü birbirlerine, **"İzmir'in Efes'inde düzenlenen bu konserden önce John Tavener sahneye çıkıp nezaketen birkaç Türkçe sözcük söyleyemez miydi"** diye sormaktan kendilerini alamadılar.

Konserin hemen ardından, sempozyumun mimarlarından ünlü Yunanlı çevrci **Costa Carras**'ı bulduk. Tanınmış bir Yunanlı armatör ailenin oğlu ve Yunanistan'ın eski Ankara Büyükelçisi **Aleksandr Filon**'un bacanağı olan Carras'a Tavener'in bu davranışını nasıl karşıladığını sorduk. Carras bize şu yanıtı verdi:

"Müziği beğendim. Ama Tavener'in Efes gibi bir yerde açış konuşmasını Yunanca yapmasını doğrusu yadırgadım."

Öte yandan sempozyuma ev sahipliği yapan Preveli gemisi dün sabah Yunanistan'ın Patmos adasına geldi. Yunanistan Başbakanı **Andreas Papandreu** Yunan TV'sine verdiği demeçte eşi **Dimitra Liani**'yle Fener Rum Patriği **Bartholomeos** arasındaki sürtüşmede Yunan basınını ağır bir dille suçladı ve iddiaların tümüyle asılsız olduğunu söyledi.

Onun ardından mikrofonlara konuşan Liani son derece sinirli bir ifadeyle, **"Basın her şeyi çarpıttı, patriğin konuşmasını bile..."** diyerek Bartholomeous'un sempozyumu açısındaki sözlerine gönderme yaptı.

Patrik Bartholomeos da önceki akşam Yunan basın ve TV'sine yaptığı açıklamada Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi'ne bağlı 11 yerel kilise lideriyle Patmos'ta **Saint Jean**'ın **"Vahiy"** kitabının 1900. yıldönümüne rastlayan toplantının son derece olumlu olduğunu, her şeyin dostluk ve kardeşlik içinde geçtiğini söyledi.

Bu arada **"Vahiy ve Çevre"** sempozyumuna katılanlar dün sabah Patmos Adası'na geldiler. Saint Jean'a vahiy inmesi olayı ya da Patmos Mucizesi'nin gerçekleştiği Saint Jean Mağarası'nı ziyaret eden sempozyum heyeti daha sonra bir kaleye benzeyen Saint

Jean Manastırı'na gitti.

II. yüzyılda yapılan manastırı heyete gezdiren Oxford Üniversitesi İlahiyat Fakültesi üyelerinden Piskopos **Kallistros,** mazgallarda dalgalanan sarı üzerine siyah çift başlı kartal bulunan bayrakları göstererek **"Bakın Bizans bayraklarımız da var"** dedi.

Patnos **"Vahiy ve Çevre"** sempozyumu dün akşam üzeri olaylı bir şekilde son buldu.

Sempozyumun son oturumuna geçilmeden önce düzenlenen törende Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu'nun eşi **Dimitra Liani**'nin isteği doğrultusunda, Patrik Bartholomeos'un Yunan Bankalar Birliği Başkanı **Mirkos**'a sağladıkları destek için ödül vermesi bilim komitesi üyelerini ayağa kaldırdı.

Bu arada patriğin toplantının yarısında kalkıp gitmesi ortalığın daha da elektriklenmesine yol açtı.

Bilim Komitesi Başkanı olan Anglikan Kilisesi Piskoposu **Richard, "Biz burada çevre uğruna din ve bilimi bir araya getirmeye çalışırken iş çevrelerine ödül veriliyor"** sözleriyle tepkisini dile getirdi.

Aksoy ödülü Necati Cumalı'ya verildi

27 eylül

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 63. Dil Bayramı kutlanıyor. Dil Derneği ile **Ömer Asım Aksoy** ailesinin birlikte düzenledikleri **"Dil Derneği Ömer Asım Aksoy Ödülü"**nün ilki yazar **Necati Cumalı**'ya verildi.

Aksoy'un bir dil kılavuzu olduğunu söyleyen Cumalı, **"Bu ödül aldığım ödüllerin en değerlisi"** dedi.

Dil Derneği Başkanı **Şerafettin Turan,** ödülü açıklarken yaptığı konuşmada, Türkçenin başka dillerin egemenliği altında bulunduğunu söyledi. **Atatürk**'ün bir dil devrimcisi olduğunu, bu amaçla 26 Eylül 1932'de Dil Kurumu'nun ilk kurultayını düzenlediğini anımsatan Turan, Ömer Asım Aksoy'un, Atatürk'ten sonra dil devriminin en büyük savunucularından olduğunu kaydetti.

Dil Derneği'nin bu amaçla Ömer Asım Aksoy adına ailesiyle birlikte bir ödül düzenlediğini kaydeden Turan, Necati Cumalı'nın **"Viran Dağlar"** adlı romanının ilk ödüle değer bulunduğunu bildirdi.

Cumalı'nın özdeşleşen Türkçeyi romanda kullanmadaki başarısına değinen Turan, şunları söyledi: **"Her şeye karşın dil devrimi sürüyor. Ne önü, ne hızı kesilebilir.**

Ömer Asım Aksoy Ödülü'nü alan Necati Cumalı gibi ustalarımız, halkımız, bilim sanat adamlarımız, aydınlarımız Türkçe konuşup Türkçe yazmanın tadını aldılar.

Yazar Necati Cumalı'yı kutlarken, öğretmenimiz, ustamız, en büyük devrimci Ömer Asım Aksoy'un anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Ulu önder Atatürk'ün anısı önünde saygıyla eğiliyoruz. Ulusumuza 63. Dil Bayramı kutlu olsun."

Necati Cumalı da, Atatürk'ün vasiyetinin yerine getirilmemesini, **"Bir mahalle bakkalının vasiyetine bile kimse dokunamaz"** diye eleştirdi. Atatürk'ün ümmet toplumundan bir ulus toplumu yarattığını kaydeden Cumalı, dil savaşının bağımsızlık savaşının uzantısı olduğunu söyledi. Cumalı'nın ödülü dün saat 18.00'de Kültür Bakanlığı Sosyal Tesisler'de düzenlenen bir törenle verildi.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Dil Bayramı nedeniyle yayımladığı kutlama mesajında, dilin yalnızca basit bir toplumsal iletişim ve ifade aracı olmadığını vurguladı. **"Bütün diller, aynı zamanda bir kültür, zihniyet, ortak bir akıl ve duyarlılık ortamıdırlar"** diyen Cumhurbaşkanı, Türkçeye sahip çıkılması gerektiğini bildirdi. Demirel mesajında şu görüşlere yer verdi:

"Dil, millet binasının hem temel taşı, hem de harcıdır. Milli varlık ve bekamızın ifadesi ve teminatı güzel Türkçemize sahip çıkmamız, onu koruyup geliştirmemiz, sadece şan ve şereflerle, büyük insanlık eserleriyle bezenmiş tarihimize karşı değil geleceğimize karşı da üstlenmemiz gereken bir sorumluluktur.

Gelecek nesillerin zekâları bizimkinden daha ileri, bilgileri bizim sahip olduklarımızdan daha zengin, duyguları daha gelişmiş olmalıdır. Bu hedefe ulaşmanın en önemli yollarından biri ise Türkçeyi geliştirmektir."

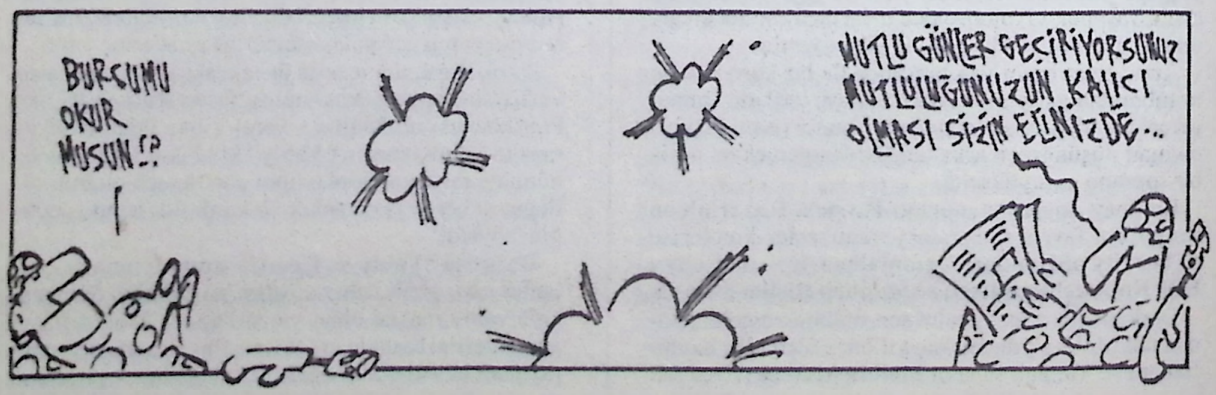

Huzurevi cinayeti ve perde arkası

HALİL NEBİLER *29 eylül*

Emekli Sandığı Etiler Huzurevi'nde emekli şoför **Niyazi Ceylan**'ın, oda arkadaşı **Akif Büyüksomer**'i öldürmesinin arkasındaki karanlık aydınlanıyor. Öldürülen Büyüksomer'in daha önce idareye iki kez dilekçe verip oda arkadaşının kendisini öldürmek istediğini belirterek başka bir odaya alınmasını istediği saptandı. Ölen kişinin ruhsal dengesinin bozuk olması da bir başka sorunu gündeme getirdi. Huzurevi'nin psikologları ve diğer kalifiye personeli, müdürün usulsüzlüklerini genel müdürlüğe bildirdikleri ve Sağlık-Sen üyesi oldukları için sürülmüşler...

Emekli Sandığı Dinlenme ve Bakımevi'nin macerası, 1990 yılında **Esin Afşar**'ın annesinin bakımevi binasından kendini atıp ölümüyle başladı. Afşar'ın sorunu dönemin Maliye Bakanı **Adnan Kahveci**'ye götürmesi sonunda, Kahveci, dönemin Emekli Sandığı Genel Müdürü'ne baskı yaparak huzurevi müdürü **Şinasi Özsoy**'u görevden aldırdı.

Bir süre müdürlüğü vekâleten yürütülen huzurevi müdürlüğüne 1991 yılında **Enis Behiç Hızal** getirildi. Hızal'ın müdürlüğünde, hemşerisi **Mesut Yılmaz**'ın etkili olduğu belirtiliyor.

Enis Behiç Hızal'ın, o sırada sosyal hizmet uzmanı olarak sosyal servis şefliği yapan Mustafa Irgat'la işbirliğine girdiği, bu işbirliğinin etkisinin özellikle kamu çalışanları sendikalarına üye olan çalışanlar üzerinde baskı olarak kendisini gösterdiği belirtiliyor.

Çalışanlara sudan nedenlerle soruşturmalar açılıyor, savunmalar isteniyordu. Örneğin, psikolog **Ali Rıza Tanaltay** hakkında açılan soruşturmanın konusu, arabası yıkanırken devletin suyunun kullanılması, devletin zarara uğratılmasıydı. Diğer psikologlar **Nuray Kızıltan** ve **Dilek Karadağ** hakkında açılan soruşturmalar ise daha da komik. İki psikolog, huzurevinin yaşlılardan birinin ölmesi üzerine cenaze törenine katılmışlardı. Aslında bu törenlere katılması için huzurevi personeli yönetim tarafından görevlendirildi.

Çünkü ölenler kimsesizdi ve cenaze töreninde birilerinin bulunması gerekiyordu. Ancak Kızıltan ve Karadağ böyle bir törene katılınca haklarında soruşturma açılıyordu. Bu tür çok sayıda savunma istemi sonunda Tanataltay 1993 yılında istifa ediyordu. Huzurevinin en önemli elemanlarından biri olan diyetisyen **Kamuran Çavdarlı** da benzeri soruşturmalar ve baskılar karşısında 1993 yılında istifa etmişti. Kamuran Çavdarlı'nın suçu büyüktü. Huzurevine alınan bozuk ve kalitesiz erzakı Çavdarlı sürekli geri çeviriyor, bu nedenle de Hızal ve İrgat'la arası bir türlü düzelmiyordu. Huzurevindeki dört fizyoterapistten üçü, baskılar nedeniyle tayinlerini isteyip ayrıldılar. Bir yandan çalışanlar üzerinde baskılar sürerken, diğer yandan bazı iddialar da ortaya atılmaya başladı. Hızal-Irgat ikilisi ve yönetimin bazı usulsüzlükleri dillerde dolaşıyordu.

30 Nisan 1994 tarihinde memurlar **Orhan Çelikgün, Hayrettin Kılıç, Abdullah Aslan,** psikologlar **Dilek Karadağ, Nuray Kızıltan, Nevin Kılıç** ve **Gönül Sustam,** hemşireler **Zehra Sökmen, Asiye Kamber, Nur Sonat,** aşçı **Mahmut Çınar,** bekçi **Şahin Saygılı,** teknisyen **Kemal Perk,** koltuk altlarında yönetimin usulsüzlüklerine ilişkin dosyalarla Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne gittiler. Önce İdari İşler Daire Başkanı **Sadettin İnanç**'la görüşerek sorunları ileten ve daha sonra Genel Müdür **Naci Yatbaz**'la görüşerek ellerindeki dosyaları teslim ettiler. Bu olaydan bir ay sonra Enis Behiç Hızal yine müdürdü, ama hemşire **Fatma Kızılkayak** Afyon'a sürülüyordu. Sürgünler durmadı. Ardından Eylül 1994'te Orhan Çelikgün, Hayrettin Kılıç, Abdullah Aslan huzurevinden İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne, **Sinan Topkara, Orhan Akay** Samsun'a sürüldüler.

Baskılar artıyordu. Temmuz 1995'te artık baskılara dayanamayan psikologlar Nuray Kızıltan ve Dilek Karadağ istifa ediyorlardı. Ağustos 1995'te aynı nedenlerle bu kez hemşire Zehra Sökmen istifa etmişti. Hemşire Nur Sonat da yolu Afyon'a tayin istemekte bulmuştu. Sürülenlerin ve istifa ettirilenlerin iki önemli özelliği vardı. Birincisi, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne giden heyetin içindeydiler. İkincisi, sürülen ve istifa ettirilenlerin tümü kamu çalışanları sendikalarına üyeydiler. Huzurevinin psikologları, hemşireleri, fizyoterapisteri, diyetisyeni ve diğer kalifiye elemanları ya sürülmüş ya da istifa ettirilmişti. Beş yüz dolayındaki yaşlı insan, psikologlardan yoksun bir biçimde yaşamlarını ilgisiz ve bakımsız koşullarda sürdürmeye çalışırken, ruhsal dengesi bozuk birinin böyle bir cinayet işlemesi, huzurevinin eski çalışanları tarafından tepkiyle karşılandı. Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, huzurevine yaşlı kabul ederken 60 yaşını doldurmuş olmak, kendi gereksinimlerini kendisi karşılayabilmek, kişilik bozukluğu, demans (bunaklık) ve akıl hastası olmamak kriterlerini uyguluyor. Etiler'deki Emekli Sandığı Huzurevi de aynı kriterleri kullanıyor. ancak, torpiller nedeniyle huzurevine akıl hastaları ve demans yaşlılar da kabul edildiği biliniyor. Örneğin kişilik bozukluğu nedeniyle Sosyal Hizmetler Huzurevi'nden atılan **Ahmet Sarıtaş,** bu huzurevine kabul edilebiliyordu.

Oda arkadaşı Akif Büyüksomer'i öldüren Niyazi Ceylan'ın da huzurevinde bulunmaması gereken yaşlılardan biri olduğu belirtiliyor.

Bartok, Ruhi Su, Sümeyra

SERVER TANİLLİ *29 eylül*

Ölümünün 50. yılında anılıyor **Bela Bartok.**

Ünlü Macar besteci ve piyanist, 1945'te, üstelik yurdundan uzakta, Amerika'da sürgünde ölmüştü. Bir Fransız yazarı, hakkında yazdığı bir yazıda, *"Büyük yolların bestecisi"* diye nitelendiriyor onu. Söz konusu yollar da, önce kendi yurdunu köy köy dolaşıp halk türkülerini derlemekle başlıyor; Macaristan'la da yetinmeyecektir, Çekoslovakya'ya, Romanya'ya, Mısır'a, 1936'da da

Türkiye'ye değin uzatacaktır aranışını; türkülerimizi dinleyip kaydetmek için karış karış dolaştığını söylerler Anadolu'yu.

Bir ayağı halk müziğide, bir ayağı klasik biçimlerde.

Ne mi doğar burdan?

Yüzyılımızın en önemli bireşimlerinden biri!

Çağımızın müziğinde yeni bir yol açmış, ulusal müzik okullarını etkilemiş bir yenilikçi olarak, bugün daha da duruluyor üzerinde Bartok'un. *"Modernlerin en klasiği değilse, klasiklerin en moderni"* diye nitelendiriliyor.

Her büyük sanatçı gibi yüce tavırların da insanı: O yıllarda, ülkesinin içinde ve dışında faşistler cirit atmaktadır. Bir ara yurda ihanetle bile suçlanır. Çoğu Yahudi olan kimi önemli bestecilerin eserlerinin Nazilerce yasaklanması üzerine, **Göbbels**'e bir mektup yazarak, kendisinin de yasak besteciler listesine alınmasını ister. Duyarlığa bakınız siz! Koşullar daha da boğucu hale gelince, 1940'ta Amerika'ya göçer. *Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi* bir eklemedebulunuyor: *"Bu arada Türkiye'ye gelmeyi de düşünmüş, ancak buradaki Almanya yanlısı müzikçilerin engellemesiyle karşılaşmıştır."*

Doğruysa, yüz kızartıcı bizim için.

Bir bilen çıksa da söylese, kim bu *"Almanya yanlısı müzikçiler"*imiz?

Rastlantıya bakınız **Ruhi Su**'yu da ölümünün 10. yılında anıyoruz. Onun da yürüdüğü *"büyük yollar"*dan biri klasik müzikten geçmişse, ötekisi halk türkülerimizin zengin dünyasını dolaştı. Onun da bir ayağı klasik müziğin sağlam temellerine dayanıyorsa, ötekisi ulusal müzik ve kültürün büyüleyici güzelliğine.

Bu ikisinden, çağdaş müziğimizin en önemli bireşimlerinden biri doğmuştur.

Aziz Nesin'in deyimiyle, bu *"sesi güzel, işi güzel, kendi güzel, içi güzel"* insan, Türk halk müziğinde yeni bir okul kurarak, o müziği icrası ve yorumuyla çağdaşlaştırıp yenileştirdi, kendi besteleriyle de zenginleştirdi. En yerinde tanıyı **Melih Cevdet Anday** koymuştur: *"Bir türkü devrimcisi"*dir Ruhi Su. **Yunus Emre**'lerin, **Pir Sultan Abdal**'ların, **Köroğlu**'ların, **Karacaoğlan**'ların yüzyıllar süren o barışçı, insancıl ve özgürlükçü soluğu, çağımızda Ruhi Su ile apayrı bir anlam kazanmıştır.

Geleceğe beraber yürüyecekler artık.

Ve geleceği beraber fethedecekler...

Nâzım Hikmet, bir şiirinde şöyle der:

Ümitten korkuyorlar, Robson, ümitten korkuyorlar,

Ümitten korkuyorlar kartal kanatlı kanaryam

Türkülerimizden korkuyorlar.

Türkülerden korkulur mu hiç?

Korkanlar vardır; umut aşıladıkları için onlardan korkanlar vardır.

12 Eylül rejimi de, işte bu korkanlardan biriydi.

O yüzdendir ki, yakalandığı hastalıktan kurtulabilmesi için Avrupa'ya sağaltıma gitmesi gerekirken, Ruhi Su'ya pasaport vermeyerek kasıtlı olarak ölümünü hazırladı faşist **Evren - Özal** yönetimi.

Yeni kuşaklara öğüdümüz olsa olsa şu olacak: *"Tanı bunları tanı da büyü!"*

Ve Ruhi Su'yu anarken, **Sümeyra**'yı nasıl hatırlamazsınız?

Büyük sanatçının kurduğu okulun yetiştirdiği gözde sanatçılar arasında akla ilk gelenlerden biri odur. Ustasının öldüğü yıl onu da yurttaşlıktan çıkardı aynı rezil rejim. 1990'da, Frankfurt'ta, yalnız kanserden değil, yurt özleminin yüreğinde açtığı yaralardan öldü *"Allı Turna."*

Onun da beşinci yılı ölümünün.

Bunları hatırlarken, kulağım Ruhi Su'da; Pir Sultan Abdal'dan okuyor dönen plakta:

Ben Musa'yım sen Firavun / İkrarsız Şeytan-ı lâin,

Üçüncü ölmem bu hain / Pir Sultan ölür dirilir.

Pir Sultan ölür dirilir; Ruhi Su da öyledir, Sümeyra da öyle. Büyük sanatçıların yazgısıdır bu...

Maden işçisinden sert uyarı

ŞÜKRAN SONER *30 eylül*

ZONGULDAK - Genel Maden-İş Sendikası'nın genel kurulu, grevin 10. günü ile çakışınca dün Zonguldak miting meydanı oldu. Onbinler, saatlerce, işçinin susmayacağını haykıran, ağırlıklı **Çiller** ve medyayı hedef alan sloganlarla yürüdü.

Genel Maden-İş Başkanı ve Türk-İş Genel Sekreteri **Şemsi Denizer,** genel kurulu açış konuşmasında işçiler ve sendikaların var ya da yok olma mücadelesi ile karşı karşıya bulunduklarını söyledi. Sermayenin devlet desteğinde **"ya onlar, ya biz"** noktasında işçilere karşı sınıf mücadelesi yapmakta olduğunu belirterek, bugün içinde yaşanılan sıkıntıya çözüm aranıyorsa, **"Çözüm bu başbakandan ve onun temsil ettiği zihniyetten kurtulmaktır"** dedi.

Genel Maden-İş Genel Kurulu ve grevdeki işçilerin yürüyüşüne Türk-İş Başkanı **Bayram Meral** de dahil çok sayıda sendeki başkanı ve yabancı konuk, siyasi parti temsilcilerikatıldı. Yürüyüşe ayrıca grevdeki Çaycuma SEKA, Ankara MTA işçileri ile grevci maden işçilerinin eşleri, kadınlar önemli destek verdi. Genel kurulun divan başkanlığınıyapan Türk-İş Başkanı Bayram Meral, hükümet çıkmazı ve grevlerde bugün gelinen noktayı değerlendiren konuşmasında öncelikle Çiller'i hedef aldı. Önlerine çıkarılan engellerin grevdeki 300 bin işçiyi ve haklarını arayan 600 bin kamu işçisini yollarından döndüremeyeceğini söyledi. Milli Güvenlik Kurulu'nun Ankara'ya yapılacak büyük yürüyüşü engelleme yolunda karar aldığı söylentileri üzerine durarak, **"Bizi durduramazlar. Askere gidip ölmede, her özveride, her şeyde en önde biz varız"** dedi.

Grevdeki maden işçileri, dün öğle saatlerine doğru Kozlu, Karadon, Üzülmez, Armutçu ve merkez şube-

lerine göre Zonguldak'a giriş güzergâhlarında toplantılar. Bir çok koldan kent merkezine doğru yürüyüşe çıkarak merkez atölyelerinin önünde buluştular. Kentin ana - yollarını turlayarak, sendika genel merkezinde noktalanan, saatler süren sloganlı yürüyüşlerini gerçekleştirdiler.

Genel Maden-İş Sendikası'nın Genel Kurulu'na katılan Çalışma Bakanı **Ziya Halis,** 300 bin işçinin hâlâ grevde olduğunu, uyuşmazlığı mutlaka çözümlemek zorunluluğu olduğunu, başından beri anlaşma konusunda işçiler cepesine yönelik olumlu izlenimlerinin olduğunu belirtti. Halis, Cumhurbaşkanı'nı günde bir trilyon liralık zarara yol açan grevleri erteleme ya da Yüksek Hakem Kurulu'na yollama yerine çözüm için arabuluculuk yapmaya davet etti. Halis **"Cumhurbaşkanı ya da Başbakan bana talimat versinler uyuşmazlığı en geç 3 gün içinde çözeceğime inanıyorum"** dedi. Bunun üzerine Türk-İş Başkanı Bayram Meral, **"anlaşma için üç gün değil bir gün bile yeterli"** diye laf attı. Ziya Halis, grev erteleme ile ilgili kararlarda direnirken şov yapmak gibi bir amacının olmadığını söyledi.

Maden işçileri, madenci direnişi geleneğine uygun olarak ürettikleri sloganlarla siyasetçilere, Ankara'ya, kamuoyuna ulaştırmak istdikleri mesajları ilettiler. **"Emeğin başkenti şanlı Zonguldak"** sloganı ile başlattıkları miting ve yürüyüşlerini **"Her yer Zonguldak", "Bekle Ankara'ya geliyoruz", "Ankara"ya geliriz, sıfır zammı sorarız"** sloganları ile noktaladılar. DYP il binasının önünden geçerken, ıslıklarla protestolarını dile getiren madencilerin yürüyüşünde protestolardan en büyük payı Çiller, sonra da medya aldı. **"Tansu evine, başbakanlık neyine", "Özer-Tansu el ele, yiyor bütün sülale", "Hırsızlar affoldu, çalışanlar mahvoldu", "Can cane cane, işte meydane, sarı saçlı şeytan nerdesin hane", "Yar saçları lüle lüle, Tansu sana güle güle", "Sınırlar kapansın, Tansu kaçmasın", "Menzir bahane, işçiler şahane" "Trilyonları kaptınız, kendinizi sattınız. Satılmış medya neredesin?", "İşçiler burada, vekiller nerede?", "Vur vur inlesin, IMF dinlesin", "Kahrolsun MIF, bağımsız Türkiye"** sloganları ile kaldırımları doldurmuş, camlara çıkmış Zonguldaklılara seslenen maden işçileri yürüyüş sonrası uzun süre dağılmayarak, mikrofonlarla dışarıya duyurulan genel kurul çalışmalarını dinlediler.

ANAP Genel Başkanvekili **Burhan Kara,** Demirel'in geçmişte işçinin hak arayışı yanında tavır aldığını hatırlatarak geçmişte direnişleri destekleyen Demirel'in şimdi yasal grev haklarını kullanırlarken sabır dilemesini eleştirdi. RP adına konuşan **Şevket Kazan** ise çok yakında olacağını söylediği seçimlerde işçileri daha önce oy verdikleri partilerden vazgeçerek partilerini değiştirmeye çağırdı.

250 milyon kapora ile ev aramakla bulunmaz
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

Çiller, Cumhurbaşkanı'na azınlık hükümetiyle ilgili dün gece bilgi verdi

Köşk, garanti istedi

Demirel'den vize koşulu:
Çiller, Demirel'e hükümet arayışları konusunda dün gece bilgi verdi. Demirel, DYP azınlık hükümeti konusundaki ısrarını sürdüren Çiller'e, destek verecek partiler ile milletvekillerinin deklarasyon yayımlamaları koşuluyla kabineyi onaylayacağını bildirdi. Başbakan Çiller'in güvenoyu aldıktan sonra Köşk'e tekrar çıkacağı, aksi halde siyasi partilerle dönemi ter görüşmelerini sürdürebileceği kaydedildi.

Türkeş söz vermedi:
Çiller, kabine listesini hazırlamasına karşın azınlık hükümeti konusunda düne kadar hiç görüşmediği MHP Genel Başkanı Türkeş'ten destek sözü alamadı. Geniş tabanlı bir koalisyon kurulmasını, bu çerçevede ANAP'la tekrar görüşme için arabuluculuk önerenya da CHP ile koalisyonun yeniden denenebileceğini belirten Türkeş, Başbakan Tansu Çiller'in azınlık hükümetinde ısrar etmesi üzerine zaman istedi.

Bakanlık pazarlığı:
ANAP, CHP, RP, BBP, YDH ve DSP'nin destek vermeyeceklerini açıkladıkları azınlık hükümetine MHP'nin de direnmesi, DYP'de güvenoyu telaşı yarattı. DYP'li muhaliflerin bir bölümü, Hüsamettin Cindoruk'un Ankara'ya dönerek Başbakan Tansu Çiller'e karşı ağırlığını koymasını istediler. DYP'liler dile getirdikleri "Türkeş bakanlık istiyor" bilgisi, MHP tarafından yalanlandı.

71 ceset çıkarıldı... Deprem bölgesine yardım ulaştırılmaya çalışılıyor

Dinar yıkık, halk öfkeli

NOTLAR

Hava soğuk, çadır yok

TÜRK-İŞ:

Bölgedeki grevleri durdurun

KAMPANYA

Yardım yağıyor

ACI BÜYÜK -

▶ Afyon'un Dinar ilçesindeki deprem sonrasında enkaz altından çıkarılan ceset sayısı 71'e, yaralı sayısı da 250'ye yükseldi. Richter ölçeğine göre 6 şiddetindeki sarsıntıdan sonra Dinar, dün de öğle saatlerine kadar 47 kez sallandı. Halkın büyük bölümü, toplayabildiği eşyalarını alarak ilçeden göçüyor.

▶ İlçedeki 4 bin ev yerle bir olurken yaklaşık bin konut ve işyeri de kullanılamaz ölçüde hasar gördü. 6 şiddetindeki deprem öncesinde Dinar'ın bir hafta boyunca sarsıldığına dikkat çeken vatandaşlar, devletin "görünen kaza" için gerekli önlemleri almadığını öne sürdüler.

DEMİREL, GÜN AĞARIRKEN İLÇEYE ULAŞTI

Vali Gür'e tepki

DİNAR'DAN DEPREM MANZARALARI

Kaçan kurtuldu

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Azınlık Mantığı?..

Bütçede rakam oyunu

GÜNDEM

Ey Türk İşçisi...

Bir Seçenek de Benden

ORHAN ERİNÇ *2 ekim*

Türkçe Sözlük, *"seçenek"* sözcüğünün karşılığı olarak şu açıklamayı getirmiş: *"Birbirinin yerini tutan iki şey, art arda gelen eşit değerli olanak, alternatif."*

Ülkede bir hükümet bunalımı yaşanıyor ya, çözüm yollarını arayıp seçenek üretmek de kimi politikacı ve pazarların, öncelikli işleri arasına girivermedi. Ancak çanak - çömlek medyasında izlediğimiz haber ve kalemlerinden **"Çiller"** damlayan kimi yazarların köşelerindeki öngörüler, bir noktada toplanıyor ve ortaya çıkan sonuç sıfıra sıfır elde var sıfır örneğini andırıyor: *"Çiller'in seçeneği zorunlu olarak yine Çiller"*dir. Başbakanlık sıfatını üstlenebilecek kimse yoktur ve diğer aday adayları ya da liderler *"tu taka"*dır.

Fi tarihinin *"Bütün yollar Roma'ya çıkar"* diyen bilgesinin yerini şimdi tabak - çanak medyasının kalemşorları almışlar. *"Bütün hükümetleri Çiller kurar"* yargısını yaşama geçirmek için olmadık yollara başvuruyorlar. Büyük bir alçakgönüllülükle de bunu kendileri ya da gazetelerinin çıkarı için değil, vatan - millet sevgisiyle yaptıklarını öne sürmekten kaçınmıyorlar.

Örnek aldıkları *"fi"* tarihinin bilgesi; bu sözleri kölelere, ezilmiş ve bozguna uğramış kişilere umut ve yürek gücü vermek amacıyla söylemişti.

Oysa ülkemizdeki görünüş hiç de öyle değil. Dokuz aydan beri ücretlerine enflasyonun yarısını bile bulmayan oranda artış getirecek toplu iş sözleşmelerinin imzalanmasını sabırla bekleyen kamu işçileri, süreyi daha fazla uzatma olanağı kalmadığı için zorunlu olarak greve gitmişler. Şu anda 350 bin dolayında işçi grevde, 300 bin işçi de yasal bildirim sürelerinin dolmasını bekliyor. Şeker grevi, karaborsacıların kara paralarına para katıyor. Demiryolcuların grevi nedeniyle ihraç mallarıyüklenip taşınamıyor. Karayollarında bakım onarım çalışmalarının durması, kaza riskini her gün biraz daha arttırıyor. SEKA grevi, ekonomilerini yerli kâğıda göre düzenlemek zorunda olan ve aralarında *Cumhuriyet*'in de bulunduğu gazetelerle okurlarını etkiliyor. Bu arada torba kâğıdı yokluğundan çimento sanayii de zor duruma giriyor.

Bütün bu olumsuzluklar, Sayın Çiller'e göre ülke ekonomisi, toplum yaşamı ve huzuru açısından hiç önem taşımıyor. Tersine bu kadar bin kişiyi *"sustalı maymun"* gibi durdurduğunu sanan Sayın Başbakan durumdan memnun görünüyor. Hükümet bunalımı nedeniyle duraksayan kamu mallarını, ülke çıkarı görüntüsüyle çarçur etme keyfini, *"grev yapan işçilerin ücretleri Hazine'ye kalacak"* gibi sözlerle sürdürmeye çalışıyor.

İşte bir seçenek de benden: Sayın Çiller'i, boşalan TBMM Başkanlığı'na seçelim. Hem başbakanlıktaki başarılarından ötürü ödüllendirmiş oluruz hem de *"Kadın Meclis Başkanı ve Cumhurbaşkanı Vekilimiz var"* diye dünyayı imrendirecek yeni bir övünme fırsatı yakalarız. Başbakan kim mi olur? *"Demokrasilerde çare tükenmez."*

Hazar petrolleri üretiminin iki hatta bölünmesi nihai kararının ertelenmesi, Türkiye'nin erken üretim konusunda verilecek karar öncesinde yaptığı girişimleri ve Ankara'nın *"Çiller planı"* çerçevesinde Federal Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne Türkiye'den önce üye olmasının koşullu olarak kabul edilebileceğine ilişkin gelişmeleri **Lale Sarıibrahimoğlu** haberleştirdi.

CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**'la 20 eylülde yaptıkları görüşmenin ardından Başbakan **Tansu Çiller,** istifasını Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e sundu. Cumhurbaşkanı Demirel'in 21 eylülde Çiller'i yeniden hükümet kurmakla görevlendirmesinin ardından, hükümet kurma çalışmalarına ilişkin gelişmeleri Ankara Büromuz ayrıntılarıyla kamuoyuna duyurdu.

Kamuoyunda sert tartışmalara neden olan *"korsan üniversiteler"* konusunu İstanbul Haber Servisimiz araştırdı ve haberleştirdi.

Yüz binlerce kamu işçisinin bir haftadır sürdürdüğü grevleri ve sonrasını İstanbul Haber Servisi'nden arkadaşlarımız **Günnur İlhan** ve **Hatice Tuncer** izleyip haberleştirdi. **Şükran Soner** ile **Erzade Ertem** de Zonguldak'taki mitingi izleyip aktardılar.

Dinar yerle bir

SERDAR KIZIK / ÜMİT OTAN
MERİH AK / BÜLENT ECEVİT
2 ekim

DİNAR -Günlerdir **"Geliyorum"** diyen deprem, Dinar'ı vurdu. Afyon'un Dinar ilçesinde, dün akşam saat 17.57 sıraarında Richter ölçeğine göre 6 şiddetinde meydana gelen depremde, çok sayıda yurttaş hayatını kaybetti ve yaralandı.

Kamu binalarının da aralarında bulunduğu çok sayıda bina, yerle bir oldu. Enkaz altından **"imdat"** çığlıklarının duyulduğu Dinar'da, ölü ve yaralı sayısının artmasından endişe ediliyor.

Depremden sonra Sağlık Bakanlığı'nca **"kriz masası"** oluşturulurken Afyon, Isparta ve Burdur'daki tüm hastanelerin personeli görev başına çağrıldı. Hastaneler, ölü ve yaralılarla doldu. Afyon ve ilçeleri ile civar illerden gelen ekipler, enkaz kaldırma çalışmalarını sürdürüyor. Büyük paniğin yaşadığı ilçede, elektriğin kesilmesi ve gece boyu yağan şiddetli yağmur, kurtarma ve enmaz kaldırma çalışmalarını olumsuz etkiledi.

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Dep-

rem Araştırma Enstitüsü'nden alınan bilgilere göre dün akşam saat 17.57'de 6 şiddetindeki depremle adeta çöken Afyon'un Dinar ilçesinde son bir hafta içinde, orta şiddette 17 deprem meydana geldi. Dün sabah saat 05.02'de de Dinarlılar, 4 şiddetindeki depremle uykularından uyandılar. Son bir haftadır yaşanılan depremlerden birini daha hafif atlattıklarına sevindiler. Ancak, akşam saat 17.57'de Göller Bölgesi'nin Konya'ya yakın olan bölümü, 6 şiddetindeki depremle sarsıldı. Bursa, Yalova, İzmir, Burdur, Isparta ve Konya'da da hissedilen deprem, özellikle Afyon'un, köyleriyle birlikte nüfusu 90 bin 952 (1990 sayımına göre) olan Dinar ilçesinde büyük hasara yol açtı. Binaların yıkıldığı, elektrik ve telefon bağlantılarının kesilerek ilçenin karanlığa gömüldüğü deprem sonrasında çok sayıda insan enkaz altında kaldı.

Depremden hemen sonra Afyon Merkez'den ve diğer ilçelerden kurtarma ve sağlık ekipleri Dinar'a giderken Afyon Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, depremde Dinar ilçesinde çok sayıda binanın yıkıldığını, bu binalar arasında kaymakamlık ve ilçe emniyet müdürlüğünün de bulunduğunu bildirdiler. Afyon Emniyet Müdürlüğü'nün Dinar ile doğrudan haberleşme aracılığıyla olay yerinden bilgi alındığı belirtildi.

Anadolu Ajansı'nın Afyon muhabiri **Ayhan Kalkan**, depremden hemen sonra ilk gözlemlerini şu cümlelerle dile getirdi: **"Depremde çok sayıda bina yerle bir oldu. 4 katlı, 5 katlı binalar yıkıldı. Elektrik kesildi. İlçe şu anda karanlıkta. Yıkıntıların altından feryatlar geliyor. Hemen karşımda çöken 4 katlı binanın altında 20 kadar insan bulunuyor. Acil olarak yardım bekliyoruz."**

Depremin ağırlıklı olarak hissedildiği Dinar Otogarı'nın terminal protokol görevlisi **Fahrettin Eryavuz**, deprem sırasında dışarıda olduğunu belirterek yaşadıklarını şöyle anlattı: **"Deprem saat 18.00 civarında meydana geldi. Ben ı sırada terminalin önünde bulunuyordum. Yolun karşısındaki 5 katlı Yolgeçen Apartmanı, gözlerimin önünde bir anda yerle bir oldu. Aynı sırada ilçe karanlığa gömüldü. Çevreden çığlıklar ve imdat sesleri geliyordu."**

İlçe emniyet müdürlüğü binasının yıkıldığını doğrulayan Afyon Valisi **Yahya Gür** ise depremi çok şiddetli yaşadıklarını söyledi. Dün sabah 05.02'de meydana gelen depremden sonra huzursuz olan ve gün boyu Dinarile civarında incelemeler yapıp ilgililerden bilgi alan Vali Gür, akşamüzeri Sandıklı'ya döndüğünde Dinar'ı yerle bir eden deprem meydana geldi. Sandıklı'da da bazı binaların yıkıldığı öğrenilirken Gür, haberi alır almaz hemen yardım ve sağlık ekiplerini Dinar'a gönderdikerini bildirdi. Göller Bölgesi'nde meydana gelen depremden Afyon'un Evciler, Sandıklı, Kızılören ilçeleri de etkilendi. Evciler ilçesindeki jandarma lojmanı çöktü. Ölü ve yaralı olup olmadığı konusunda bilgi alınamadı. Dinar'da Otogar civarı, Dörtyol, Santral ve İncirlik mahallelerinde çok sayıda evin yerle bir olduğu depremden sonra yaralılara ilk müdahale, yara almadan kurtulan yurttaşlar tarafından yapıldı. 100 yataklı Dinar Devlet Hastanesi'nin yetersiz kalması üzerine yurtttaşların çoğu Afyon Devlet Hastanesi ile çevre illerdeki hastanelere gönderildi. Dinar Devlet Hastanesi'nin bahçesinde de 200 civarında yaralının tedavisinin yapıldığı öğrenildi.

Isparta SSK ve Devlet Hastanesi'nden ilçeye gönderilen ambulanslarla yaralılar bu hastanelere taşındılar. Isparta'daki hastanelerde, Dinar'dan getirilen **İbrahim Deniz** (59) ve adı belirlenemeyen bir kişi öldü; 31 kişi de yaralı olarak tedavi altına alındı. Saat 22.20'yi gösterirken Burdur'daki hastanelerde 6 ölü, 80 yaralı; Afyon'daki hastanelerde 6 ölü, 70 yaralı; Afyon'un Sandıklı ilçesindeki hastanelerde ise 12 yaralı bulunuyordu.

Sağlık Bakanı **Doğan Baran** depremden sonra Afyon Sağlık Müdürü'yle sürekli görüşerek bilgi aldı. Sağlık Bakanlığı'nda kriz masası oluşturduklarını kaydeden Baran, Afyon Sağlık Müdürü **Mustafa Seçen**'in Dinar'a gittiğini ve kendisine sürekli bilgi aktaracağını söyledi. Dinar çevresindeki bütün hastanelerin alarmda olduğunu ve 150 kadar uzman doktordan büyük kısmının ilçeye gönderildiğini bildiren Doğan Baran, Müsteşar Yardımcısı **Sıddık Ensari** başkanlığındaki bir heyetin Dinar'a gittiğini belirtti.

İlçeye gerekli tıbbi malzemenin gönderildiğini belirten Baran, İstanbul'dan da bir seyyar hastane ile beş beyin cerrahı ve beş ortopedistin yola çıktığını açıkladı. Kızılay, depremden hemen sonra bölgeye 500 çadır, 2 bin 500 battaniye ile sağlık malzemesi ve personel gönderirken İçişleri Bakanlığı da acil yardım ekipleri gönderdi.

DDY da Devlet Bakanı **Ali Şevki Erek**'in talimatıyla bölgedezarar gören yurttaşlara ulaştırılmak üzere Dinar'a üç ayrı gıda ve yük treni sevk etti.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürü **Oktay Ergünay**, Dinar deprem bölgesine Isparta'dan kurtarma ekiplerinin gittiğini bildirdi. Ergünay, yaptığı açıklamada, depremin aletsel büyüklüğünün Richter ölçeğine göre 6-6.1 civarında olduğunu, ama şiddetinin 7-8 (meydana getirdiği tahribatın ölçüsü) dolaylarını bulduğunu belirtti.

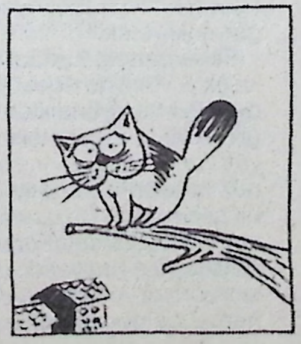

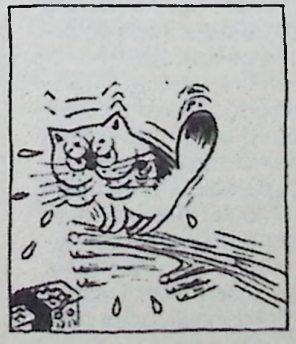

Dinar'da yıkılan 'imar ve ihale düzeni'

OKTAY EKİNCİ *4 ekim*

21. yüzyıla 5 kala her yönüyle geri kalmış ve çarpık bir imar ve inşa düzenin kurbanı olan Dinar'ın aslında 5 bin yıllık bir uygarlık birikimine beşiklik ettiğini acaba yetkililer biliyorlar mı?

Sanmıyoruz.

Çünkü eğer bu bilingç, özellikle 1950'lerden sonra egemen olan kentleşme ve kalkınma politikalarına yön verebilseydi sadece yık-yap-sat sektörüne hizmet eden şu yağmacı ve ilkel imar anlayışı, ülkeyi bu hale getirmezdi. Yine aynı dönemde binlerce yıllık deneyimin süzgecinden geçen mimarlık ve yapı kültürünün modernleşme (!) adına reddedilmesi yerine, geleneksel değerlere gerçekten sahip çıkılabilseydi, bu zengin kültürden esinlenerek geliştirilebilecek çağdaş çözümlerle uygarlığın sürekliliği de sağlanabilirdi...

Ne var ki bu böyle olamadı ve tarihsel birikim, rant ve yağma ekonomisinin acımasız saldırıları altında yok edilerek 3 yıl önce Erzincan'da, bugün de Dinar'da yaşanan ve yarın kimbilir hangi güzel yöremizde yakamıza yapışacak olan acı sonuçlara da davetiye çıkarıldı. Depremin ertesi günü Dinar'a giden Denizli Mimarlar Odası Başkanı **Ahmet Yoldaş**, dünkü telefon görüşmemizde diyor ki:

"Özellikle, yapılara sonradan ilave edilen katlar tümüyle yıkılmış. Kimi betonarme binalarda çatlak bile yokken, birçoğu da tıpkı kamu binaları gibi ağır hasar görmüş ve çökmüş. Geleneksel ahşap çatkılı kerpiç binalarda ise göçme hemen hiç yok, fakat bozulma ve dökülmeler var..."

Geleneksel yapıları depreme en fazla direnen Dinar'da, yerleşme ve mimarlık kültürünün ilk izleri İ.Ö. 3000'lere dek uzanıyor. İlçenin yakın çevresindeki höyüklerde bakırçağına ait ele geçen buluntular arasında Hitit çivi yazısı tabletleriyle birlikte, kerpiç ya da çamur duvarlı sıra evleri belgeleyen kalıntılar da var.

Ünlü Frig Kralı **Midas**, İ.Ö. 7. yy.'da o çağdaki adı **"Gelene"** olan Dinar'ı başkent yapmış. İ.Ö. 400'lerin başlarında da Lidya, Frigya ve Kapadokya'yı içine alan Büyük Frigya Satraplığı'nın merkezi, Pers Kralı, **II. Darius**'un kararıyla yine Gelene olmuş.

Dinar yakınlarındaki **Kelainai** antik kenti kalıntıları ve özellikle buradaki **"Pers sarayı"**na ait izler, bölgedeki mimarlık ve yapı kültürünün derinliğini belgeliyor. Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıklarıyla tanışan, hatta **Abbasi** ve **Emevi** akınlarını da göğüsleyen Dinar, aynı anda Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk belediye örgütü bulunan yerleşmeleri arasında. 1920'de kurulan Dinar Belediyesi, 1958'den sonra bir de imar planına kavuşmuş. Son depremde belediyenin eski taş binası da ayakta dururken diğer yeni kamu binaları ise yerle bir olmuş... İşte böylesine uygarlık yüklü bir ilçede, 1925'teki 6 şiddetinde olan deprem sonucunda sadece 3 kişi yaşamını yitirirken 70 yıl sonra yine aynı şiddetteki bir deprem, bu kez korkunç sonuçlar yaratıyor. Üstelik Dinar, sözüm ona ileri teknikteki (!) yeni binalarla donatılmış olmasına rağmen... Acaba artık işi sadece talihsizliğe bırakmayıp, 50 yıldır süregelen yanlışlarımızı ve duyarsızlığımızı sorgulayacak mıyız? Örneğin Denizli'nin Bağbaşı Belediyesi, beldedeki tüm yapılara ilave kat olanağı veren bir imar planı değişikliği kararını geri alacak mı? Çalmaya ve çırpmaya ortam hazırlayan şu bilim dışı ihale yasası iptal edilecek mi? Geleneksel yapı kültürümüzü rant önünde engel gören politikalar artık terk edilecek mi? Uzman meslek odalarının yapı ve imar denetiminde etkin yer almak istemlerine karşı çıkarılan engeller hemen ortadan kaldırılacak mı?

Kaçak yapılaşma kesinlikle durdurulup imar affı sözlerinden de yine kesinlikle vazgeçilecek mi?.. 3.5 yıl arayla ülkeyi yasa boğan Erzincan ve Dinar depremlerinin ardından artık bu sorulara **"evet"** şeklinde yanıt verilmesi, geleceğimize de umutla bakmanın en temel önkoşulunu oluşturuyor...

Dereyi Görmeden...

ABDÜLKADİR YÜCELMAN *4 ekim*

34 haftalık bir ligin daha 7. haftasındayız. Ama kimileri şampiyonluk türküleri çağırmaya başladı, kimileri de karalar bağlayıp mateme girdi. Neymiş, Fenerbahçe Beşiktaş'ı yenmiş, Galatasaray Trabzon'da hezimete uğramış. Futbol bu, her sonuç olağan. Sıradışı olan ise kimilerinin bando ile ortalığa çıkması, kimilerinin de yas tutması.

Önce Trabzonspor'un hakkını verelim. Trabzonspor bu sezon değil, daha geçen sezonun ikinci yarısından başlayarak çok iyi bir tempo tutturdu. Aslına bakarsanız iyi bir ekip oluştu. İyi adamların bir araya geldiği bir topluluk oldu. Sanki 70'li yılların arka arkaya şampiyonluklar getiren Trabzonspor'u gibi. Bu ekibi toplamak kolay değil. Ama **Şenol Hoca**'nın titizliği ve kendisini her şeyi ile mesleğine vermesinin yanı sıra Trabzonspor yönetiminin de Güneş'e verdiği desteği, onun hakkında bazı tartışmaların başlatıldığı, bu sezon başında ise ona sahip çıkması unutulacak bir olay değil.

Trabzonspor havaya girmiştir. Şampiyonluk türküleri belki çok erken, ama Trabzonspor şu anda liglerin en iyi futbol oynayan ekibidir. Bunu böyle görmek gerek.

Fenerbahçe, haftanın keyfini yaşayan bir başka ekip. Ama ne Kocaelispor maçında ne Betis ne de Beşiktaş'ı yendikleri maçta Fenerbahçe iyi değildi. Hani siz, gazetelerin *"Süper Fener"*, *"En büyük Fener"* dediklerine bakmayın; Fenerbahçe henüz hatalarını düzeltmiş, eksiklerini tamamlamış bir takım değil. Kazanması başka şey, iyi futbol oynaması başka şey. Fenerbahçe Kocaelispor' yendi. Beşiktaş'ı da yendi, ama futbol oynamadı. Şansını zorladı ve kazandı. Olaya böyle bakarsak Fenerbahçe'nin eksiklerini görür, hatalarını anlarız.

Yoksa Denizlispor'dan başlar önde gelirse hiç şaşırmamak gerekir.

Beşiktaş maçını kazanan Fenerbahçe, bence maçtan da önemlisi **Atkinson'ı** kazandı. Atkinson, neresinden bakılırsa bakılsın iyi bir kumaş. Bunu artık kimse tartışmamalı. Bu İngiliz iyi top alırsa iyi kullanıyor, iyi saklıyor, rakibinden iyi sıyrılıyor, iyi şut çekiyor, hava toplarını kimseye bırakmıyor, gerektiğinde de iyi paslar veriyor, daha ne olsun ki... Ama yeter ki top alsın. Üstelik Atkinson'ın çok önemli bir özelliği de fulelerinin geniş olması. Birilerinin 5 adımda yetiştiği yere 3 adımda varıyor. Süratli ve kolay kolay ayağından top kaptırmıyor. Bu nedenle sahanın boş olan neresine top atarsanız atın, koşup alacaktır ve tullanacaktır. Bundan emin olabilirsiniz. İşte bu pahalı ve iyi kumaşın terzisi önemli. Yani Atkinson'ı nasıl oynatacağına ancak **Perreira** karar verir. Onun bu özelliklerini göz önüne alırsa Atkinson ürün verir. Oynadığı 3 maçın ikisinde gol attı. Bu çok önemli. Sözüm ona henüz hazır değilmiş. Bize göre hazır. Bunu da Beşiktaş maçında kanıtladı.

Tanju'yu hatırlayın. Ama onu kral yapan bir **Prekazi** vardı. Topu alınca Tanju'yu görürdü. Çünkü her golcünün arkasında bir pasör vardır. Galiba Atkinson'ın özelliklerini de ilk anlayan **Oğuz** oldu. Oğuz'dan da zaten bu beklenirdi.

Gelelim Beşiktaş'a ve Galatasaray'a... Yenildiler, sanki dünyanın sonu geldi. Daha 27 hafta var. Ne olur ne biter kimse bilemez. Bir futbolcu hiçbir zaman 27 maç formunu aynı noktada tutamaz. Ama daha ligin 7. haftasında lige hvlu atmanın çok anlamsız olduğunu da bunlara anlatmak gerek.

Lig, kupa maçları gibi tek maça bağlı değildir. İnişli yokuşlu ligde her hafta her şey değişebilir. Önemli olan, lige sarılmak ve futbolculuk mesleğinin gereklerini yerine getirmektir.

Nesin'in Yapıtlarından Biri

ATİLLA BİRKİYE *5 ekim*

Mektup bizde genellikle yaygın olmayan bir tür. Özyaşamöyküsü de öyle. **Ataç** ile **Salâh Birsel'**i saymazsak günce türünden desöz edemeyeceğiz nerdeyse. Kuşkusuz bunlarhiç yok değil, ama o kadar az ki, ne yaygınlığından söz edebiliyoruz ne de edebiyata olan etkisinden.

Oysa ki bu tür yapıtlar, yani mektuplar, özyaşamöyküleri, günceler bir yazarı tanımada, onun gerek yapıtlarının inceliğini gerekse de iç dünyasını tanımada bulunmaz kitaplardır. Batı edebiyatlarında, bu tür yapıtlar oldukça yaygın. Özellikle de mektuplar.

Mektuplar söylenilmeyenlerin, söylendiği yazı odaklarıdır. *'Giz'*in yazıyla açığa çıktığı edimlerdir. Yüreğin, olanca yalınlığı ve korkusuzca ortaya konduğu anlardır çoğu. Birer duygu selidir. Birinden ötekine doğru coşarak akan bir sel. Özellikle de yazarların sevgililerine yazdıkları mektuplar...

Bir yazarın ruhunu kavramadane kadar önemliyse mektuplar, yaşamöyküleri ya da günceler, dönemin atmosferini de yansıtmakta o kadar önemlidir. Büyük yazarların mektupları denilebilir ki tarihin - bazen toplumsal, bazen edebiyat tarihin- öznel bir kesitidir.

Aziz Nesin bu türler için, 1983'te Düşün Yayıncılık'ın okurlarına yazdığı mektupta şöyle diyor:

"Mektupları, anıları, günceleri, özyaşamöyküleri, yaşamöyküleri, o kişilerin iç dünyalarını bize açar ve böylece tutkularını, yaratıcılıklarının etkilerini, esinlerini ve nedenlerini öğrenmemize yardım eder ve bunları bilince de o yapıtları daha iyi, daha doğru ve derinden yorumlayarak değerlendirerek anlanz."

Düşün Yayınevi, Aziz Nesin ile **Kemal Tahir'**in 1957 yılında birlikte kurdukları bir yayınevi. Bu ortaklık ancak bir - iki yıl sürüyor. Ardından Aziz Nesin, 1962'de yeniden yayın yaşamına başlıyor; ne var ki bir *"talihsizlik"*le bu yayın serüveni de noktalanıyor:

"... Düşün Yayınevi'ni, bilinen inatçılığımla, yeniden kurdum. İkinci kez kurulan Düşün Yayınevi kısa sürede büyük gelişme gösterdiyse de nasıl ve nerden çıktığı anlaşılmayan bir yangınla yandı. Yayınevi sigortasızdı. Çok büyük bir birikim kül oldu."

(Belli ki Aziz Nesin ömrü boyunca bu *'yangın'*lardan bir türlü kurtulamamış!)

Düşün Yayıncılık 1983'te -bir anlamda- üçüncü kez kurulup yayın yaşamını üçüncü kez sürdürüyor. Bu kez Aziz Nesin gönüllü danışman, yayınevinin sahibiyse küçük oğlu **Ahmet Nesin.**

Düşün Yayıncılık'tan, mektup, özyaşamöyküsü, yaşamöyküsü, günce vb. türlerde dünyaca ünlü yazarların yapıtları yayımlanıyor.

Örneğin mektuplar dizisinde yer alanlar arasında **Goethe, Rilke, Zweig, Heine, Baudelaire, Joyce, Kafka, Lawrence, Freud, Mallarme, Hemingway, Einstein** gibi ünlü yazarlar ve bilimkişileri var (Aziz Nesin- **Ali Nesin** mektuplaşmaları da bu dizide yer alıyor).

Bu türlerde kitap yayımlamak oldukça tehlikeli. Tabii ki ticari anlamda bir tehlike. Çünkü bu tür kitapların satışları genellikle sınırlı. Zaten Aziz Nesin de*"Kitaplarımızın az satacağını biliyoruz"* diyor. Yararlı bir kültür ediminin gerçekleştirileceğine ilişkin herhangi bir kuşku yok. *"Az satsın, ama 'sağlam' ürünler ortayakoyalım"* düşüncesinin altını çiziyor. Nitekim yayınevinin en ilginç (ve önemli) kitaplarından biri olan *Sofiya Tolstoy'*un Güncesi' on yıl önce yayımlanmasına karşın hâlâ birinci basımını tüketememiş. Ünlü yazar Tolstoy'u bir başka boyuttan görmek olanaklı...

Eşi **Sofiya Tolstoy'**a gelince: Kimilerine göre Tolstoy'un esin perisi ve olağanüstü bir eş; kimilerine göre ise kocasının amansız düşmanı ve ona yaşamı zehir eden bir despot...

Yayınevinin son kitabı ise Einstein'ın -İsviçre'de- Polytechnikum'da okurken âşık olduğu, evlendiği (bu evlilikten iki erkek çocuk dünyaya gelir) ve

daha sonra boşandığı, sınıf arkadaşı **Mileva Maric** ile birbirlerini tutkuyla sevdikleri dönemdeki mektupları içeriyor: *Einstein - Mileva Mektuplaşmaları.*

Düşün Yayıncılık, Aziz Nesin'den okurlara kalan bir kalıt. Bir anlamda, yüz onu aşkın yapıtlarından biri. Nesin'in adına yakışır bir özenle yayınını sürdürmesini dileyelim...

Umut otobüsü kayıpları arıyor

6 ekim

İstanbul Haber Servisi - Yakınları Kaybolmuş Aileler Derneği (YAKAD) Başkanı **İsmet Özbilici,** Türkiye'de yılda 5 bin kişinin kaybolduğunu söyledi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan** da kayıpların fotoğrafının yapıştırılması için gerekirse 2-3 otobüs daha ayırabileceklerini açıkladı.

Kayıpların fotoğrafının yapıştırıldığı belediye otobüsü dün İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin önünde düzenlenen toplantıyla basına tanıtıldı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan toplantıda yaptığı konuşmada, kayıpların bulunması ve onların tekrar ailelerine kavuşmasında kendilerine düşeni yapmaya çalıştıklarını söyledi. YAKAD'ın başvurusu üzerine İETT'nin bir otobüsü bu işe ayırdığını belirten Erdoğan, **"Gerekirse bir ikinci otobüsü, bir üçüncü otobüsü de bu işe ayırabiliriz"** dedi. Özbilici, kendi oğlunun da dört yıldır kayıp olduğunu, eşinin bu süre içinde hiç yatmadığını, sürekli oturup beklediğini belirterek şunları söyledi:

"Bizim çocuğumuz zekâ özürlüydü. 4 yıl içinde aramadığımız yer kalmadı. Ben ona birileri tarafından iyi bakıldığını düşünüyorum. Böyle düşündüğüm için ben de diğer kayıplar için bir şeyler yapmak istedim. Bu amaçla derneği kurduk. Belediye bize bir yer göstersin orasını 'kayıplar köyü' yapalım. Ben oraya gelecek beyin özürlüye, yaşlıya bakmaya hazırım. Ben onların sobasını yakarım, yıkarım temizlerim. Çünkü benim çocuğuma da böyle bakıldığını düşünüyorum. Bu otobüsün bütün Türkiye'yi dolaşmasını istiyorum. Her belediye böyle bir otobüs ayırsa çok iyi olacak."

Otobüse fotoğrafların yapıştırılması düşüncesinin gerçekleşmesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri **Kahraman Emmioğlu**'nun büyük yardımı olduğunu söyleyen Özbilici, **"Belediye otobüslerinin reklam işini yapan Magic Reklam Şirketi de büyük kolaylık göstererek bizden para almadan otobüsü hazırladı"** dedi. Kayıpların organ ticareti için kaçırılma olasılığına dikkat çeken İsmet Özbilici, kayıpları; kaçırma, kaçma, zekâ özürlüler ve kaza nedeniyle kayıplar ana başlığında topladı.

Kaçırma: Siyasi nedenlerle, evlat edinmek için, evlat vermek için, uyuşturucu işinde çalıştırmak için, evlenme vaadiyle kötü yola düşürmek için, maddi çıkar sağlamak için, organ ticareti için tecavüz etmek için, parası için.

Kaçma: Şöhret için, aile baskısı, macera arayanlar, zorla evlendirme baskısı, askerden ve hapisten kaçma.

Zekâ özürlüler: Beyinsel fonksiyonları çalışmayanlar, akli dengesi bozuk olanlar, ileri yaş sendromu.

Kaza nedeniyle kayıplar: Denizde boğulmalar, trafik kazalarında kayıplar, tabii afetlerdeki kayıplar.

İnsanları Koruma Günü

RAİF ERTEM *7 ekim*

Gelin bu günü, *'insanları koruma'* günü yapalım. Her yıl analım. Zorunlu. Nerden mi aklıma geldi. 4 ekim, Hayvanları Koruma Günü'ydü. Anıyoruz. ne güzel söylevler veriyoruz...

İnsanlar için de yapalım.

İnsanları koruyamazsak, hayvanları da koruyamayız. İnsanlar değil mi hayvanları koruyan. Ya da öyle sanan...

İnsanlar olmazsa hayvanlarne yapar? Kim korur?

Hayvanlar neden korunacak duruma düştüler? Doyunma, barınma yerleri kalmadıda ondan!

Sıra insanlara geldi.

Buğday tarlalarında Torbalı'da Opel! Patates tarlalarında Adapazarı'nda Toyota! Mısır tarlalarında İzmit'te Hyundai! Meyve bahçelerinde Bursa'da, Tofaş, Renault! Daha sırada bekleyenler de var. Marmara, Ege bölgelerinde ekilecek toprak kalmadı. Biz rasgele yazıyoruz diye kimse aldırmadı. Haberlere konu olmaya başladı.

Neden kırsal alanlarda değil? Doyunma yerlerinde! Açılışı ... Baş'ların eliyle...

Erzincan'da, Dinar'da deprem. Yerle bir oluyor evler. Sokaklarda göçle gelen insanlar. Tüm büyük kentlerimizde.

Yıkılıyor, yok oluyor barınma yerleri. Yetmiyor günümüzde bile.

Yakında aç kalacağız, sokakta kalacağız. Beslediğimiz kedilerin, köpeklerin peşinde koşacağız. Yakaladığımızı yiyeceğiz. Sonra birbirimizi.

Avla avcı karışacak...

İnan olsun, bizi IMF bile kurtaramaz. Kurtarıyor mu, batırıyor mu belli değil.

Belli belli. Düyun-i Umumiyye, Osmanoğullarını ne yaptı?

İkisi de Borçlar İdaresi değil mi?

Sanayi diye kurulanlara bir bakın. Hepsi teneke uygarlığı. Otomobil fabrikaları. Montaj! Kazancı yabancılara, pisliği bize. Getirmiyor, götürüyor.

Neden sökülüp atılıyor, çalıştırılmıyor gemi, lokomotif fabrikaları?

Aklımızı başımıza toplama kazanı geldi. Geçiyor bile!

Teneke uygarlığı, insanoğlunu doyuramaz. Ancak konforunu sağlar.

Aç adamın da konforu olmaz, olamaz. Koruyalım tarım alanlarımızı, ormanlarımızı. Teneke uy-

garlığı değil, sanayi kuralım. Bizim olan!
Birbirimizi avlamaya başlamadan...
Doğayı, hayvanları koruyan dernek yöneticileri. Canlıları nelerden koruyacağız? Bilmeli, saptanmalı. Onlara karşı savaş açılmalı. Kuru söylevlerle koruma olmaz. Kurtulalım birbirlerimizi suçlamaktan. Birbirimizi yemeye başlamadan. İnsanları koruma derneği de kuralım.
Söylemesi bizden.
Rasgele...

Cumhuriyet'e 'muzır' suçlaması

8 ekim

Haber Merkezi - Gazetemizin **"Bilim Teknik"** ekinin kapağında yer alan çıplak kadın fotoğrafı, 11 üyeli Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'nun 7 üyesi tarafından **"muzır"** bulundu. Kurul, raporunda, fotoğrafın müstehcen olmadığını, ancak **"cinsi tahrik boyutuna ulaşmadığı varsayılsa bile, küçükler üzerinde yanlış etkiler bırakacağını"** belirtti. Rapora muhalefet şerhi koyan kurulun 4 üyesi ise **"fotoğrafın küçüklerin maneviyatı üzerinde herhangi bir olumsuz ve muzır etki yaratmayacağı"** görüşünde olduklarını bildirdi.

Haftalık Bilim Teknik ekinin 1 Temmuz 1995 tarihli sayısının kapağında yer alan çıplak kadın fotoğrafı nedeniyle Basın Savcılığı tarafından soruşturma açılarak Yazışleri Müdürümüz **İbrahim Yıldız**'ın ifadesi alındı. Soruşturma nedeniyle savcılık, Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'ndan, fotoğrafın **"muzır tesir yaratıp yaratmadığını"** ve **"müstehcen olup olmadığını"** belirlemesini istedi. Bu istem üzerine dosya, 11 üyeli Muzır Kurulu tarafından incelendi. Başkan **Ali Naci Tuncer**, üyeler **Mustafa F. Ağaoğlu, Osman Güneş,** Dr. **Veli Kılıç, Ömer Açıkel,** Dr. **Cihanser Erel** ve **İrfan Yüce,** 20 Eylül 1995 tarihli bilirkişi raporunda fotoğrafın **"muzır"** olduğunu bildirdiler. Kurulun 7 üyesinin Bilim Teknik ekimizde yer alan fotoğrafla ilgili görüşü şöyle:

"Dergi kapağında yer alan kadın resminde; kadının cinsi uzuv kılları ve memeleri görülmektedir. Gerçi memelerin görülmesi günümüz toplumunda artık yadırganmamakta, özellikle plajlarda üstsüz kadınlara sık sık rastlanılmaktadır. Ancak cinsi uzuv kıllarının ve cinsi uzuv bölgesinin görünmesi toplum tarafından hoş karşılanmadığı gibi toplumun sosyal normlarına da ters düşmektedir.

Ayrıca; günümüz güzellik ölçütleriyle geçmişin güzellik ölçütlerinin karşılaştırılmasını konu alan bir bölümde kadının tamamen çıplak ve cinsi uzuv kıllarını gösterir biçimde görüntülenmesinin amacı anlaşılamamaktadır.

Zira dünyanın hiçbir yerinde kadınların güzellik ölçütleri cinsi uzuv kıllarının görünmesiyle belirlenmemektedir. Bu açıdan söz konusu fotoğrafın amaçla hiç bir bağlantısı bulunmamaktadır. Ayrıca güzellik yarışmaları da tamamen çıplak olarak yapılmamakta, bilakis memeler ve cinsi uzuv bölgesi kapalı yapılmaktadır. Bu açıdan toplumun sosyal normlarına tezat teşkil eden söz konusu fotoğrafın cinsi tahrik boyutuna ulaşmadığı varsayılsa bile küçükler üzerinde yanlış etkiler bırakacağı açıktır. Bu nedenle dergi kapağında yer alan çıplak kadın fotoğrafının henüz kişiliğinin gelişme çağının başlangıcında bulunan küçüklerin Milli Eğitim Temel Kanunu'nun amaçları ve temel ilkeleri arasında yer alan Türk milletinin kadına saygı ve utanma duygusunu da ifade eden ahlaki, insani, maddi ve manevi kültürel değerlerini benimseyen; beden, zihin, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere sahip kişiler olarak yetiştirilmelerine menfi yönde etkide bulunacağı, iyi ve kötü hususların da zihinlerinde kavram karmaşasına neden olacağı ve yanlışa yönlendireceği, buna ilaveten dergi içeriğinin kamuoyunun tümünü ilgilendiren bir haber ve sanat niteliğinin ağırlığını taşımadığı, asıl ağırlığın çıplaklığa yönelmiş olduğu, ayrıca söz konusu materyalin toplumun ahlak yapısıyla bağdaşmadığı ve dolayısı ile kurul, bahse konu derginin muzır nitelikte olduğuna karar vermiştir."

Kurulun 7 üyesinin bu görüşüne karşın üyeler **İhsan Akçin, Tevfik R. Gökalp,** Prof. Dr. **Hamza Zülfikâr** ve **Nazmi Bilgin, "fotoğrafın, küçüklerin maneviyatı üzerinde herhangi bir olumsuz ve muzır etki yaratmayacağı"** görüşünde olduklarını belirttiler. Kurul üyeleri ayrıca oybirliği ile fotoğrafın **"halkın ar ve haya duygularını incitmediğine", "cinsi arzuları tahrik ve istismar eder nitelikte genel ahlaka aykırı olmadığına"** ve **"müstehcen bulunmadığına"** dair görüş bildirdiler.

Basın Savcılığı, hazırlanan bu bilirkişi raporunu inceledikten sonra Bilim Teknik ekinde yayımlanan fotoğraf nedeniyle Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu uyarınca dava açıp açmayacağına karar verecek.

Çiller unuttu, Hazine ödüyor

DOĞAN AKIN *9 ekim*

ANKARA - Başbakan **Tansu Çiller**,51. hükümette, insan haklarından sorumlu Devlet Bakanlığı'nı, atama yapmayarak devre dışı bırakırken Türkiye'nin, insan hakları ihlalleri nedeniyle milyarlarca liralık faturayla karşı karşıya kaldığına dikkat çekildi. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na (AİHK) yapılan kişisel başvurular üzerine, ülke aleyhine bir **"ihlal"** kararının çıkmasını önlemek için, **"dostane çözüm"** mekanizması çerçevesinde bugüne kadar yaklaşık 20 milyar lira tazminat ödendi.

Türkiye, son olarak Cizreli Çağırga ailesinin AİHK'ye yaptığı başvuru üzerine, **"sulhen"** çözüm çerçevesinde 150 bin Fransız Frangı (yaklaşık 1 milyar 507 milyon lira) tazminat ödemeyi kabul etti. AİHK'nin kabul ettiği kişisel başvurular üzerine harekete geçen hükümet, ülke aleyhine bir **"ihlal"** kararının alınmasını önlemek için **"dostane çözüm"** mekanizmasını işletiyor.

Uyuşmazlığın, 4353 sayılı yasanın 31. maddesi uyarınca ve Dışişleri Bakanlığı'nın olumlu görüşü ve önerisi doğrultusunda **"sulhen"** çözümü için girişimde bulunuluyor. **"Maliye Vekâleti Baş Hukuk Müşavirliği'nin ve Muhakemat Umum Müdürlüğü'nün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez Viyaletler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun"** adını taşıyan 4353 sayılı yasanın ilgili 31. maddesi, **"davaya veya icraya intikal etmemiş olan ihtilafların sulh yoluyla hallini"** düzenliyor.

Türkiye, Türk yurttaşlarının bugüne kadar AİHK'ye yaptığı kabul edilmiş 10 kişisel başvuru üzerine harekete geçerek dostane çözüm mekanizmasını işletti ve **"insan hakkı ihlali suçuna"** ilişkin kararları önlemek için maddi tazminat ödemeye razı oldu. Türkiye'nin, kamu görevlilerinin işlerini yaparken insan haklarını ihlal etmeleri üzerine AİHK sürecinde tazminat ödemek zorunda kaldığı olaylar, resmi belgelere göre şöyle:

–**Nesrin Hazar, Gür Hazar** ve **Rüştü Açık** adlı TKP'lilere 345 bin Fransız Frangı (1 Fransız Frangı için 10 bin 50 liralık kur esas alındığında yaklaşık 3 milyar 467 milyon lira) tutarında tazminat ödendi.

-Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) liderleri **Nihat Sargın** ile **Nabi Yağcı**'ya 2 milyar 600 milyon lira tazminat ödendi. (Rakamın döviz kurundaki tırmanma dikkate alındığında bugünkü kurlar üzerinden çok daha fazla tuttuğuna dikkat çekildi.)

- Yeşilyurt'ta köylülere insan dışkısı yedirilmesi üzerine açılan **"Dışkı Davası"** nedeniyle **Abdullah Gündoğan, Bahattin Müştak, Kâmil Müştak** ve **Abdurrahman Müştak**'a 1 milyon 200 bin Fransız Fransı (yaklaşık 12 milyar 60 milyon lira) ödendi.

-Türkiye, son olarak, Cizreli **Çağırga** ailesinin AİHK'ye başvurusu üzerine 150 bin Fransız Frangı (yaklaşık 1 milyar 507 milyon lira) tazminat ödemeyi kabul etmek zorunda kaldı.

Kamu görevlilerinin, işlerini yaparken yasaların çizdiği sınırların dışına çıkarak insan haklarını ihlal etmelerinin, Hazine'ye mali yükü dışında, **"ülkenin uluslararası saygınlığını ve yurttaşların devlete olan güvenlerini"** sarstığına da dikkat çekildi.

Sinema 'Kadir Baba'sız kaldı

TURHAN GÜRKAN *12 ekim*

Türk sinemasında yaprak dökümü sürüyor. **Sadri Alışık, Belgin Doruk, Belkıs Dilligil**'den sonra 1995'in yitik sanatçıları arasına **Kadir Savun** da katıldı. 46 yıllık katıksız bir sinema emekçisi olan, tüm yaşamını bu uğurda harcayan **"Baba Kadir"**, geride unutulmayan 400 dolayında film ve onurlu bir ad bırakarak 69 yaşında aramızdan ayrıldı.

Bir süre önce önemli bir beyin ameliyatı geçiren Kadir Savun, yaşamının son dönemini, benzeri birçok meslektaşı gibi zor koşullar altında geçiriyordu. Yurdumuzda sanatçıların büyük çoğunluğunun değişmez yazgısıydı bu. Bunca uğraşın, çırpınışın, didinmenin, kahrolmanın, emeğin bedelini alamamak... Birkaç ay önce **İbrahim Tatlıses**'in önayak olmasıyla Kadir Savun için bir gece düzenlenmişti. Ancak sinemayla ilgili çok sayıdaki dernek, bu onurlu sanatçımıza yardım elini uzatabilmiş miydi?

Soğuk bir rüzgâr daha geçti Yeşilçam'ın üzerinden. Yıllar boyunca izleyicilerin kalbinde taht kuran bir büyük oyuncuyu, Baba Kadir'i de alıp götürdü acımasızca. Kadir Savun, artık filmlerinde yaşayacak. Geçmiş hüzünlü yılların nostaljisiyle birlikte.

Enine boyuna dev yapılı bir adam Kadir Savun, **"Sinema dünyasının en iri yapılı aktörüyüm"** diye övünürdü. Gür kaşları, zeki bakışlarının üstünde çoğunlukla çatık durur, dudaklarında belli belirsiz acı bir gülümseme uçuşurdu. Mert, dürüst, temiz yürekli, sözünün eri, yardımsever, alçakgönüllü, içine kapanık, hoşsohbet, babacan bir kişiliğe sahipti. Göz kamaştırıcı topluluklardan adeta kaçardı. Eşi Nermin ve kızı Iraz'dan başka bir şey düşünmezdi. Örnek bir aile başkanı olmasıyla övünürdü. Dostluğu, arkadaşlığı vefalı, davranışları saygılı, ölçülüydü. Bunca iyi yeteneğine, beğenilen üstünlüğüne, usta oyunculuğunakarşın ne yazık ki yaşamı boyunca iyi anlaşılamamış olmanın ezikliğini taşımıştı.

Kadir Savun, 15 Ağustos 1926'da Artvin'in Arhavi ilçesinde doğdu. Nişantaşı Ortaokulu'ndan sonra Kabataş Lisesi'nde okurken, aile sorunları yüzünden öğrenimini bıraktı. Sinemaya girmeden önce bir süre boksla uğraştı, futbol oynadı. Koyu bir Fenerbahçe yandaşıydı. Bir ara ticaretle uğraştı. Memurluk, öğretmenlik, fabrika işçiliği, manavlık, şoförlük gibi çeşitli işlere girip çıktı. Kadir Savun'un sinemaya geçişi sekiz yaşındayken oynadığı Muhsin Ertuğrul'un **"Bir Millet Uyanıyor"** filmiyle oldu. 1949'da **"Üvey Baba"** filmiyle sinemayı meslek olarak seçti. 46 yıl

boyunca, sayısını kendisinin de bilmediği 400 dolayında filmde önemli karakter rolleri oynadı. Sancısını çeke çeke sinema dünyasında erişilmez bir ün ve saygınlık kazandı. **Erol Taş, Hayati Hamzaoğlu, Turgut Özatay** gibi **"baba"** oyuncularla beyazperdenin karakter türünün anıtlarından birini oluşturdu. Filmlerinin hepsinde değişik tipler yarattı. Ama hepsine de sanatçı kişiliğinin damgasını vurmasını bildi.

Metin Erksan'ın **"Gecelerin Ötesi"** filminde kötü bir kişi olmasına karşın kamyon şoförü Fehmi rolüyle 1961'de İstanbul Belediyesi Sanat Festivali Türk Filmleri Yarışması'nda yardımcı oyuncu ödülünü aldı. 1963'te başrol oynadığı **Nevzat Pesen**'in **"İkimize Bir Dünya"** filmindeki budala Durmuş rolüyle de Sinema Ekspres dergisi yarışmasında yine yardımcı oyuncu ödülüne değer görüldü. 1962'de **Suphi Kaner**'le Azim Film şirketini kuran Savun, **"Yedi Günlük Aşk"**, **"Şeyh Ahmet'in Torunu"** gibi filmler yaptıktan sonra yapımcılığı sürdüremedi.

Sinemadaki bunalım ve sağlık durumundaki olumsuzluklar yüzünden son yıllarda çalışamıyordu. Birkaç televizyon dizisi dışındatüm yaşamını adadığı bu meslekten istemeyerek uzak kalmıştı. Kadir Savun'un tarifsiz acılar içinde sonsuza uğurluyoruz.

Altın Koza 'Soğuk Geceler'in

14 ekim

ADANA (Cumhuriyet Güney İlleri Bürosu) - 9. Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali'nde yönetmen **Kadir Sözen**'in **'Soğuk Gecler'** filmi en iyi film ödülünü kazandı. En iyi kadın oyuncusu olarak **Ayşegül Aldinç**, en iyi erkek oyuncu olarak da **Halil Ergün**'ün ödüllendirildiği festivalde, yitirdiğimiz **'Kadir Baba' Kadir Savun** ile **Münir Özkul**'a onur ödülleri verildi. En iyi film ödülünü kazanan Yönetmen Kadir Sözen, **"Adana'da halk seçiyor, ödülleri halk veriyor. Olayın güzelliği burada"** dedi.

Geceye, **'Gerilla'** filmindeki rolüyle en iyi kadın oyuncu ödülünü kazanan Ayşegül Aldinç katılmazken **'Böcek'** filmindeki başarısıyla en iyi erkek oyuncu ödülünü alan Halil Ergün, **"Yılmaz Güney'lerin, Yaşar Kemal'lerin, Bilge Olgaç'ların yaşayıp geçtiği topraklarda olmak ne güzel. Halk jürisine teşekkür ediyorum. Yeter ki sinemamız ayakta kalsın. Yeter ki yaratıcılık, özgürlük kavgası sürsün"** diye konuştu. En iyi yardımcı oyuncu ödülünü **'Bir Aşk Uğruna**'daki rolüyle yılların sanatçısı **Tuncel Kurtiz** aldı. Kurtiz aynı zamanda sinema sanatçısı da olan **Cahit Irgat**'ın **"Selam alın teriyle ekmek yiyene..."** diye başlayan şiirini okudu.

9. Adana Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali'nde, seçici kurul tarafından aday gösterilen 11 filmi değerlendiren halk jürisinin ödüle değer gördüğü sanatçılar ve eserler ise şunlar: En İyi Yönetmen: **Kadir Sözen** (Soğuk Geceler) En İyi Kadın Oyuncu: **Ayşegül Aldinç** (Gerilla) En İyi erkek Oyuncu: **Halil Ergün** (Böcek) En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: **Tomris İnceer** (Ayaklar) En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: **Tuncel Kurtiz** (Bir Aşk Uğruna) En İyi İkinci Film: **Böcek** (Ümit Elçi) En İyi Üçüncü Film: **Yengeç Sepeti** (Yavuz Özkan) Çukurova Gazeteciler Cemiyeti Özel Ödülü: **Sokaktaki Adam** (Biket İlhan). Halk jürisi, ayrıca **'Soğuk Geceler'** filminde müzisyen Çingene çocukları canlandıran **Kemal Çetinkaya, Ferdi Çetinkaya, Levent Elmas** ve **Rahim Çakmak** adlı 4 genç oyuncuya, halk jürisi özel ödülü verdi.

Barış ödülü nükleer karşıtlarının

GÜRHAN UÇKAN *14 ekim*

OSLO - 1995 Nobel Barış Ödülü, atom bombasına ve nükleer silahlara karşı çalışmalarından ötürü **Joseph Rotblat** ile **Pugwash Bilim ve Dünya Olayları Konferansları** örgütüne verildi.

Oslo'daki Nobel Enstitüsü'nün Nobel Komitesi, Türkiye saati ile 12.00'de dünya basınına ödül kararını açıkladı. 86 yaşındaki Polonya asıllı İngiliz Joseph Rotblat ile Hiroşima felaketinden 2 yıl sonra kurduğu Pugwash Örgütü, ödül tutarını eşit olarak bölüşecek. Bu yılki barış ödülünün, söz konusu kişinin ve örgütün **"Uluslararası politikada nükleer silahların yerinin azaltılması ve zamanla tümüyle yok edilmesi için yaptıkları çalışmalardan ötürü"** verdiği açıklandı. Resmi açıklama şöyle devam ediyor: **"1995 yılı, Hiroşima ve Nagasaki'nin atom bombasıyla bombalanmasının 50. ve Russell-Einstein bildirgesinin yayımlanmasının da 4. yıldönümü. Bu bildirge, bugün de hiç yorulmadan çalışmalarını sürdüren Pugwash konferanslar dizisinin temelini oluşturuyor. Robert Rotblat, bu bildirgeyi imzalayan 11 bilim adamından biriydi. Daha sonra da Pugwash'ın çalışmalarının temel kişisi oldu. Konferansların amacı, bilim adamlarına yaptıkları buluşmaların yüklediği sorumluluğu anımsatmaktır. Yeni silahların yol açtığı felaketler bu örgütün çalışmalarıyla vurgulanmaktadır."**

Norveç Parlamentosu'nca seçilen Nobel Komitesi, uluslararası anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözümlenmesi gerektiğini ve savaşın hiçbir soruna çözüm getirmediğini vurguladı. Komite, dünya liderlerini atom silahları olmayan bir dünya için çalışmaya teşvik etmek ve nükleer denemeleri protesto etmek amacıyla bu yılki ödülün Rotblat ve Pugwash örgütüne verildiğini açıkladı. Nobel komitesi Başkanı **Francis Sejersted Rotblat'ı** çalışmalarından ötürü kutlarken, nükleer denemelere devam eden ülkeleri kınadı.

Bu yılki Nobel Barış Ödülü'ne 35'i örgüt, 120 aday gösterilmişti ve son oylamaya 20 aday kalmıştı. Bu adaylar arasında olan **Leyla Zana**, Nobel Enstitüsü'ne yakın çevrelerce en güçlü adaylar arasında gösteriliyordu. Fransa, ödülün nükleer silah karşıtı bir kişi ve kuruluşa verilerek nükleer denemeleriyle ilgili vermek istediği asıl mesajı göz ardı edip, Joseph Rotblat'a bir kutlama mesajı gönderdi.

Hamza, yüzyılın güreşçisi'

15 ekim

PRAG (Cumhuriyet) - Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 82 kilo güreşçimiz **Hamza Yerlikaya**, dünya şampiyonu oldu. Yerlikaya, önceki gün finalde mücadele ettiği İsrailli **Gotcha Tchatchashily'ı** 3-1 yenerek 2. kez dünya şampiyonluğunu elde etti. İki yıl önce Stockholm'de 17 yaşındayken şampiyonluk mutluluğunu yaşayan Hamza, oyuna temkinli başladı. Hakemin pasif güreştiği için verdiği ihtarda İsrailli rakibi Hamza'yı yerdcistedi. Ve bu avantajlı durumu kullanıp bir puanlık bir çırpmayla öne geçti. Maçın bitimine 20 saniye kala rakibinin hatasını affetmeyen güreşçimiz, bir puan alarak durumu eşitledi. Rakibine ihtar verdiren Hamza, İsrailliyi yerde istedi ve yerde en iyi yaptığı oyun olankünde hareketine geçti. Rakibini belinden kavradı ve çevirdi. Hakem iki puanı verirken de karşılaşma sona erdi. Karşılaşmadan sonra sevinç çığlıkları atarak kenar yönetiminde bulunan teknik direktörlerine sarılan Hamza Yerlikaya, ikinci kez dünya şampiyonu olarak birincilik kürsüsüne çıkmanın keyfini yaşadı. Madalya töreninden sonra bir konuşma yapan Dünya Şampiyonu Hamza Yerlikaya, şampiyonluk duygularını şöyle dile getirdi: **"İki yıl önce Stockholm'de dünya şampiyonu olduktan sonra 1994 yılında Avrupa ve dünya şampiyonalarından madalya çıkaramadım. O günlerde herkes üzerime geldi. Bitti dediler, tükendi dediler, moralimi bozdular. Ama ben bitmediğimi ikinci kez birincilik kürsüsüne çıkarak ispatladım. Hem de 19 yaşında."**

1992 yılında 76 kilo dünya yıldızlar grekoromen şampiyonu olan Hamza Yerlikaya 16 yaşında bu başarıyı kazandıktan sonra aynı yıl temmuz ayında Kolombiya'daki gençler kategorisinde gümüş madalya kazandı. Yine aynı yıl ağustos ayında İstanbul'daki dünya ümitler şampiyonu olan Hamza, 1993 yılında İstanbul'da Avrupa şampiyonasında ikinci oldu. Temmuz ayında Avusturya'da gençler şampiyonu olan güreşçimiz, İsveç'te dünya şampiyonu oldu. Hamza'nın bu yükselişini dikkatle izleyen FILA, onu **"yüzyılın güreşçisi"** olarak ilan etti. temmuz ayında Macaristan'daki dünya gençler şampiyonasında ve ağustosta İstanbul'da yapılan Avrupa ümitler şampiyonasında altın madalya alan güreşçimiz, bu başarılarına önceki gün Prag'da yapılan dünya şampiyonasında bir şampiyonluk daha ekledi. Bronz madalya umudumuz olan 48 kilo güreşçimiz **Bayram Özdemir** ise madalya şansını kaybetti. Türk asıllı Rus güreşçi **Zafer Gouliev** önünde çok etkisiz kalan Özdemir, karşılaşmayı 3-0 kaybetti.

Gazap* Üzümleri...

MUSTAFA EKMEKÇİ *15 ekim*

Remzi Küçükertan (41), çeşitli cezaevlerinde, 13 yıl dört ay yattıktan sonra, bugün Keçiören Yarıaçık Cezaevi'nden çıkıyor. Onunla bir ara konuşmuştum; sordum:

-Remzi, bunca yıl yatarken, içeride neyi özledin?

- Kızılay'ın kalabalığını, bir de tıkış tıkış otobüsleri!

Anladım, insanı özlemiş. Remzi Küçükertan'a, başından geçenleri sordum. 1980 öncesinde, *'Devrimci Proleterya'* dergisinin yazıişleri yöneticisiymiş, yazıişleri yönetmeni. Ölüm cezasına

çarptırılmış. Ölüm cezası, 1991'de on yılla sınırlanınca, cezaevinden çıktı, ancak, savunması sırasında **Kenan Evren**'i eleştirdiği gerekçesiyle yeniden yakalanıp cezaevine alındı.

- Ölümden öteye yol olur mu? Nasıl oldu bu?

- O zaman baştan alayım abi, 17 Temmuz 1980'de yakalandım. 15 günlük işkenceden sonra, tutuklandım. Ve 11 yıl sürekli olarak cezaevinde kaldım.

- Hangi cezaevinde?

- Çeşitli cezaevlerinde, İstanbul, Adana, Mersin, Gaziantep, Bartın, Amasya, en son Çanakkale. Ben, 1991 Ağustosu'nda salıverildim. Ancak, bu arada bir idam cezası aldım!

- Neden?

- 146. maddeden, örgüt üyesi olmaktan ve örgütü yönetmekten. Adam öldürseydim, 12 yıl yatardım abi.

- Hangi örgüttü bu?

TİKB (Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği). Yalnız burada ilginç olan bir şey var **Mustafa Abi,** benim idamımı, hâkim, beni görmeden verdi! Adana 1 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi yargıcı, soyadını anımsamıyorum, ama adı **M....,** o zaman binbaıydı, benim yüzümü görmeden, idam verdi. Dosyayı bile incelemeden. Benim dosyamı daha sonra Yargıtay'da incelettik biz, hukuka gerçekten inanan yargıçlar ne dedi biliyor musunuz? *"Bu dosya beş yıl bile almaz!"* dediler. (12 Eylül adaleti buydu demek. M.E.) Daha sonra, cezaevinde iki kez daha işkenceye alındım.

- Ne yaptılar işkencede?

- İşkencede askı, falaka, elektrik, makata copla tecavüz, testisleri burma, açlık, susuzluk, uykusuzluk ve her türlü...

- Kaç gün?

- Bir defasında 60 gün, bir ikinci girişimde, yani cezaevinden alınıyorsunuz... O zaman Kenan Evren yasa çıkarmıştı, cezaevinden tutuklu veya hükümlü iken sizi alıyor, yeniden *'şubeye'* götürüyor, savcının alacağı bir ifadeyi şubede almaya başlamışlardı o dönemde. O zaman 60 gün kaldım, Adana'ya götürdüler, Adana'da, İskenderun'da işkence yaptılar. Daha önce de 15 gün İstanbul'da işkence gördüm. 1991 Ağustosu'nda çıktım. Şimdi bu birinci davada, yani idam aldığım...

- Şartlı salıvermeden yararlanıp çıktın değil mi?

- Tabii, tabii Terörle Mücadele Yasası'nda idamlar on yılla sınırlandırılmış olduğundan çıktım. Şimdi, birinci idam aldığım duruşmalar sırasında, siyasi bir savunma yaptım. Yani burada Kenan Evren'i, Milli Güvenlik Konseyi'ni, polisi, jandarmayı eleştirdim. Benim bu eleştirilerimi hakaret saydılar. Oysa, ben hakaret etmedim. Çünkü bana göre, esas TCY'nin 146. maddesini Kenan Evren ihlal etmiş, silah zoru ile Meclis'i kapatıyor, partileri kapatıyor, anayasayı kaldırıyor. İşte, tam da 146. Bunları genellikle -savunmalarımda- dile getirdiğim için, 17 yıl ceza aldım. İdamdan ayrı. Sonra bu mesele, Askeri Yargıtay'la, sivil Yargıtay arasında bir tırtaşma konusu oldu, şöyle ki: *"İdamın üstüne ceza olur mu olmaz mı?"* diye.

- Bu hakaretlerden ceza alınır mı alınmaz mı?

- Cezayı aldık zaten de idamın üstündeki cezaların infazı olur mu olmaz mı? Bir tartışma başlattılar. Biz dedik ki: *"İdamın üstüne hürriyeti bağlayıcı cezaların infazı mümkün değildir."* İşte, TCY'nin 77. maddesine dayanarak bunu savunduk, beni yeniden içeri aldılar.

- 1991'de?

- Hayır, 1993'te, 10 Haziran 1993'te yeniden apar topar içeri aldılar, dediler ki: *" Senin 40 ay daha cezan var, bunu da yatacaksın!"*

- Nerede yattın onu?

- Bunun önemli bir kesimini Haymana'da **Haluk Gerger, Fikret Başkaya** ile birlikte, bir bölümünü de Ankara Kapalı Cezaevi'nde. Şimdi, Keçiören Yarıaçık Cezaevi'nde, 100 gündür yatıyorum.

Remzi Küçükertan'ı, CHP döneminin son Adalet Bakanı **Mehmet Moğultay,** Haymana'dan Keçiören Yarıaçık Cezaevi'ne naklettirdi.

Remzi Küçükertan, cezaevinde evlenmişti, eşi de cezaevinde yatıyordu. Sonra ayrıldılar. **Gülce** adında bir kızları var. Gülce, annesinin yanında. Ayrıldılar, ama arkadaşlar. Gülce'yi arada bir görüyor. Gülce, 2.5 yaşında, Remzi onun için *"Ara dönem çocuğu"* diyor. Remzi, 1972-1974'te Hacettepe Maden Fakültesi'nde öğrenciydi. Üçüncü sınıfa değin okudu, okulu bitiremedi. Birçok genç gibi, yaşamını cezaevlerinde sürdürdü. Yaşama bağlılığı, insan sevgisi ise fıkır fıkır...

Perşembe akşamı Devlet Tiyatroları İrfan Şahinbaş Atölye Sahnesi'nde, **Steinbeck**'in (1902-1968) oyunlaştırılan *'Gazap Üzümleri'*ni izledik. **Gülşen Karakadıoğlu** ile, kızım **Özlem**'le birlikte izledik. Kültür Bakanı **Köksal Toptan** da gelmişti, oyunu ayakta alkışladı. Oyunu izlerken, ben Remzi'leri düşündüm. Remzi de görmeli bu oyunu. Bugün, Meclis'te güvenoylaması var; program görüşmeleri sırasında **Deniz Bey,** sonunda dağıttı. *'Gösteri'* de yapamadı. Bakalım, **Tansu Çiller,** karşıtlarını sulu dereye götürüp, susuz getirebilecek mi, getiremeyecek mi? Yoksa, iş karakolda mı bitecek? Göreceğiz...

Gazap: Öfke

İşçi, Çiller'i indirdi

16 ekim

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Başbakan **Tansu Çiller**in, işçilerin, enflasyonun da altında kalan ücret zammı istemini reddetmekte direnmesi; DSP'nin dün son anda **"ret"** kararı alması, DYP'li muhaliflerin destek vermemesi ve muhalefetin tam kadro Meclis Genel Kurulu'na katılması üzerine DYP azınlık hükümeti güvenoyu alamadı.

Azınlık hükümeti için yapılan oylamaya DYP'den 6 milletvekili katılmadı, 7 milletvekili de ret oyu kullandı.

Çiller hükümeti, 191'e karşı 230 ret oyuyla düştü.

DYP Genel İdare Kurulu (GİK), hükümete güvenoyu vermeyen milletvekillerinin, kesin ihraç istemiyle müşterek disiplin kuruluna sevk edilmesine ve 24 aralıkta seçim yapılması için girişimlerde bulunulmasına karar verdi.

Çiller, DYP GİK'ten, kendi başkanlığı dışında bir hükümette görev alınmaması kararını da çıkarak, **Hüsamettin Cindoruk** ya da bir başka DYP'linin önünü kesmeyi hedefledi. **Mehmet Ali Yılmaz, Bedrettin Dalan** ve **Veysel Atasoy** da hükümetin düşmesinden sonra DYP'den istifa ettiler.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'in, istifasını vermemesi durumunda Çiller'i beklemeden, hükümetin güvenoyu alamadığına ilişkin Meclis yazısının gönderilmesinin ardından siyasi parti liderleriyle görüşeceği bildirildi.

TBMM'de dün sabah İstanbul Milletvekil **Hüsnü Doğan**,partisinin kararına karşın hükümete güvenoyu vermemek için Yeni Parti'den istifa etti. TBMM Genel Kurulu'nda, adı okunan milltvekillerinin ayağa kalkarak oylarını açıkladığı güvenoylaması son dere[illegible] içinde geçti.

[illegible] ret oyu kullanan **Akın Görif Ercan, İbrahim Arısoy** [illegible] ret oyu kullanan DYP mil[illegible]**lan, İsmail Amasyalı,** Gökksalan, İbrahim Gürdal, Ce[illegible]**lişan** DYP'liler tarafından milletvekillerine **"Satıldı", "Hass..tir"** diye bağırdılar. **Necmi Hoşver,** Gökberk Ergeç[illegible]rine yürüdü. Oylamaya katılmayan eski TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un adı okunduğunda da bazı DYP milletvekilleri **"Satıldı"** diye bağırdılar.

DYP'li muhaliflerden Cindoruk ile birlikte, **Sadık Avundukluoğlu, Veysel Atasoy, Ahmet Neidim, Abdürrezzak Yavuz** ve Mehmet Ali Yılmaz oylamaya katılmadı.

DYP'li Abdürrezzak Yavuz oylama sırasında salonda bulunduğu halde, sıra kendisine geldiğinde Meclis Genel Kurulu'nu terk ederek oy kullanmadı. ANAP İzmir Milletvekili **Timur Demir** de son anda salona girerek DYP sıralarında kabul oyu kullandıktan hemen sonra TBMM Genel Kurul Salonu'nu terk etti. Salona, ANAP lideri Mesut Yılmaz'la giren DYP'li İsmail Amasyalı da ret oyu kullandıktan sonra muhalefet kulisine çıktı.

Sonucun ilan edilmesinden sonra söz alarak kürsüye çıkan Başbakan Tansu Çiller, **"Vicdanım rahattır. Kendi çıkarımızı ülke çıkarları önünde tutmadık. Sandalye tutkusuyla değil, ülke çıkarlarıya hareket ettik. Doğru bildiğimiz yaptık. Başımız göğe değecek kadar diktir"** dedi.

DYP'nin içinde olmadığı bir hükümetin Meclis'ten çıkamayacağını savunan Çiller, **"Çok erken seçim artık demokrasinin gereği olmuştur"** sözleriyle konuşmasını noktaladı.

Çiller'in topladığı DYP Meclis Grubu'nda, ret oyu kullanan ve Meclis Genel Kurulu'na katılmayan milletvekillerinin müşterek disiplin kuruluna gönderilmesi gündeme getirilince tartışma çıktı. Bazı partililer, Cindoruk'u cezalandırma girişiminin partiyi böleceğine dikkat çektiler.

Çiller, grupta yaptığı konuşmada, 165 kişi kaldıklarını belirterek, şunları söyledi: **"Seçim rüşveti verseydik güvenoyu alırdık. Asıl şimdi parti olduk. Erken seçime her zamankinden daha fazla ihtiyaç var. Muhalefet nasıl yapılır göstereceğiz. 165 kişiyle seçime gideceğiz ve 365 kişi olarak döneceğiz."**

Daha sonra toplanan DYP Genel İdare Kurulu'nda (GİK), 133 milletvekilinin ihraç istemiyle disiplin kuruluna gönderilmesinin görüşüldüğü sırada, aynı zamanda GİK üyesi olan, ancak toplantıya katılmayan Trabzon Milletvekili Mehmet Ali Yılmaz ile İstanbul Milletvekili Bedrettin Dalan ve Antalya Milletvekili Veysel Atasoy, partilerinden istifa ettiler. Son istifalarla, DYP'nin TBMM'deki sandalye sayısı 173'e düştü. Kulislerde, istifa eden milletvekillerinin ANAP'a geçebilecekleri bildirildi.

GİK kararı uyarınca, **"tedbirli olarak"** disiplin kuruluna sevk edilen 10 milletvekili, kesin karar açıklanıncaya dek, partinin hiçbir faaliyetine katılamayacak. GİK ayrıca oybirliğiyle, 24 aralıkta seçim yapılması için gerekli girişimlere başlanması ve **"Çiller'in başkanlığı dışında kurulacak hükümet oluşumlarında görev alınmaması"** kararına vardı. GİK ayrıca, gerekli her türlü kararı almak için Tansu Çiller'e tam yetki verdi.

Kulislerde, DYP'de ihraçların kesinleşmesi durumunda partiden büyük kopmalar olacağı dile getirildi. Bu arada, DYP'den istifa eden Niğde Milletvekili **İbrahim Arısoy,** ölümle tehdit edildiğini öne sürdü. Arısoy, **"Milletvekili de olan bir parti kurmayı bu sabah (dün) evime geldi. Ben görüşmedim. Eşime** 'Gelsin maddi manevi her türlü imkânı sağlayalım. Eğer, bunları kabul etmezse gelmesin, çünkü ret oyu kullanırsa öldürülür' **dedi"** diye konuştu. İstifacılardan Ankara Milletvekili Orhan Kilercioglu da, Çiller'in önceki gün kendisini telefonla arayarak **"Hangi makamı istiyorsanız vereyim"** dediğini, ancak kendisinin reddettiğini söyledi.

Güvenoyu alamayan Başbakan Çiller, dün geceye kadar görevi Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'e iade etmedi.

Çiller'in, bugün görevi iade edebileceği, ancak dün akşam TBMM'den Çankaya Köşkü'ne gönderilen ve hükümetin güvenoyu alamadığını belirten yazının, Demirel'in yeni bir milletvekilini görevlendirmesine yeteceği belirtildi.

Çiller'in, görevi iade etmeden önce 24 aralıkta seçim çağrısına diğer liderlerden gelecek tepkiyi bekleyebileceğine dikkat çekildi. Demirel'in, ABD gezisini iptal edip etmeyeceğine ilişkin kararı, bugün liderlerle yapacağı görüşmeden çıkacak sonuca göre netleştireceği öğrenildi.

Orman Bakanı **Hasan Ekinci,** Çiller'in bazı bakan ve parti yöneticileriyle Başbakanlık Konutu'nda dün gece gerçekleştirdiği toplantının ardından yaptığı açıklamada Çiller'in yarın erken seçim önerisini TBMM'ye sunacağını anımsatarak **"O nedenle istifasını sunmak için acelesi yok. Erken seçim teklifine olumlu yanıt veren partiyle hükümet için görüşme masasına oturabilir"** dedi.

Necdet Menzir istifa etti

17 ekim

İstanbul Haber Servisi - Kurduğu azınlık hükümetine güvenoyu alamayan Başbakan **Tansu Çiller**, CHP ile yeniden koalisyon kurabilmek için **"kadavrasının üzerinde politika yapmayacağını"** öne sürdüğü **Necdet Menzir**'i, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden istifa ettirdi.

CHP'li bakan ve milletvekillerini **"yargısız infazları"** gündeme getirmekle eleştiren ve bu nedenle CHP tarafından istifası istenen İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir, dün saat 14.20'de Gayrettepe'deki Emniyet Müdürlüğü'nde yaptığı basın toplantısında, Emniyet Müdürlüğü görevinden ve devlet memuriyetinden istifa ettiğini açıkladı.

Menzir'in istifa ettiğini açıklamasından 10 dakika sonra ise Çiller, CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal** ile bir araya geldi. Menzir, eski emniyet müdürlerinden **Kemal Serhatlı**'nın cenaze töreninde Emniyet Genel Müdürü **Mehmet Ağar**'la görüştükten sonra Gayrettepe'deki makamına geldi. Menzir'in basın toplantısı yapacağı, gazetecilere toplantıdan 5 dakika önce telefonla bildirildi.

Ancak Menzir, gazetecilerin birçoğu basın toplantısına ulaşamadan açıklamasını yaptı ve makamından ayrıldı. Menzir, açıklamasında şunları söyledi: **"ülkenin daha fazla sakıntıya düşmemesi ve son olaylarda şahsımın gündeme getirilmiş olması ve önümüzdeki günlerde daha fazla büyük sıkıntılara mahal vermemek için bu andan itibaren görevden ayrılmış bulunuyorum.**

4 yıl süresince şahsımda İstanbul polisine ve Türk polisine büyük destek veren İstanbul halkına şükranlarımı sunuyorum. Sıkıntılı günlerimde büyük destek veren Türk milletine minnetlerimle, şükranlarımla, bundan sonra İstanbul'da tesis edilmiş olan huzur ve güvenin dearkadaşlarımın marifetiyle aynen devam ettirileceğine inanıyorum."

Menzir, **"istifa gerekçesinde, geçmiş koalisyon ortaklarından birinin kendisine karşı yürüttüğü mücadelenin etkisi olup olmadığı"** sorusu üzerine, bunu bir mücadele olarak değerlendirmediğini belirtti. Menzir, şöyle konuştu: **"Ülkenin önü tıkanmasın, ülkemiz daha fazla sıkıntıya düşmesin. Bizim bütün bu koltuklarda oturmamızın gereği, ülkemize ve insanımıza hizmet etmektedir. Bugün memleketin yönetiminde sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Bu sıkıntılardan bir bölümünde sebep olarak ben görülmüşümdür.**

O nedenle bu sıkıntıların bir an evvel aşılmasını ve ülkemizin önünde bekleyen meselelerin süratle halledilmesini gönülden arzu ediyorum. Türk milletini, vatanımı ve ülkemi çok seviyorum. Onun için bundan sonraki yapılacak olan görüşmelerde ve atılımlarda artık İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'in bir problem olmasını istemiyorum."

İstifasıyla ilgili olarak kendisine bir telkin gelmediğini öne süren Menzir, güvenoylamasını kastederek **"Ama dünkü tabloyu gördükten sonra, zannediyorum bugün Ankara'da bir toplantı daha yapılacak. Bu toplantıda tekrar bir daha bu konunun gündeme gelip de bu işin bozulmasını istemiyorum"** dedi.

4 yıldır sürdürdüğü görevini bıraktığını vurgulayan Menzir, siyasete atılıp atılmayacağı ile ilgili bir soruya, şu anda hiçbir şey düşünmediğini, bir süre dinleneceğini söyledi.

İstifa kararını açıkladıktan sonra Vilayet'e giden Menzir, Vali Hayri Kozakçıoğlu ile 5 dakika görüştü ve istifa dilekçesini verdi.

Rusya, dışişleri bakanı arıyor

HAKAN AKSAY *17 ekim*

MOSKOVA - Dışişleri Bakanlığı koltuğu, hükümetlerde en önemli koltuklardan biri. Önemli olduğu kadar kaygan da. Türkiye'de dışişleri bakanlarının fotoğraflarının sergilendiği resmi duvarın son yıllarda dolup taştığı malum.

Rusya gibi bir ülkede bunun ne kadar uzun bir zaman olduğunu anlatmak için, beş yıl önce Sovyetler Birliği'nin sağ, **Mihail Gorbaçov**'un iktidarda olduğunu anımsatalım.

Boris Yeltsin'in henüz yalnızca Sovyet Sosyalist Rusya Federatif Cumhuriyeti'nin lideri olduğu zamanlarda göreve getirilen **Andrey Kozirev**, bugün hâlâ Smolenks Meydanı'nın (Rusya Dışişleri'nin adresi ve sembolü) bir numaralı ismi. Geçen günlerde bakanlıkta beşinci yaş gününü kutlayan Kozirev, bu başarısını Yeltsin'e karşı sadakatte tutarlılığına bağlıyor.

Ama asıl sorun da burada başlıyor. Çünkü son haftalarda Rusya liderinin en sert eleştirilerine hedef olan kişi, Kozirev'den başkası değil.

Devlet Başkanı'nın eylül başlarındaki basın toplantısından eçen haftaki açıklamasına kadar bir dizi azar işitti Kozirev. Kremlin kulislerinden sızan fısıltılar, yakında dünyanın yeni bir Rusya Dışişleri Bakanı'yla tanışacağına işaret ediyor. Kimi yorumcular bu değişikliği hemen bugünlerde bekliyor; kimisi de **'en uzun ömürlü bakan'**a yalnızca 2 ay daha uzun süre tanıyor. Aslında Kozirev'in kendisi de bu görüşleri paylaşıyor olsa gerek ki 17 aralık parlamento seçimlerinde milletvekili olabilmek için adaylığını koymuş durumda.

Yasaya göre yeni parlamentoya üye olanların aynı anda bir de bakanlık koltuğunda oturması olanaksız. Kozirev, yalnızca Yeltisn'den değil, aynı zamanda parlamentodan, aşırı sağdan aşırı sola kadar uzanan yelpazede bütün partilerden ve bütün gazetelerden de yoğun eleştiriler alıyor uzun süredir.

Eleştiriler, en fazla Bosna konusunda yoğunlaşıyor. söz konusu bölgede inisiyatifin ABD'ye kaptırılması, Moskova'da en fazla Kozirev'in hatalarıyla açıklanıyor.

Bir Şeyler Dönüyor

TOKTAMIŞ ATEŞ *21 ekim*

Üniversite ve yüksekokullar açılalı iki hafta oldu. Ve diz boyu dert ve sıkıntılar şimdiden saçılıp dökülmeye başlandı. Anlatmaya hangisiyle başlasam bilemiyorum.

Öğrencilerin, özellikle yeni kayıt yaptıran öğrencilerin barınma sorunları, ailelerinin uykularını kaçırıyor. Devletin resmi yurtlarında yer bulmak çok zor. Özel yurtlann kapısını çaldıkları zaman da genellikle kimi *"tarikat"* ve *"cemaatlerin"* sözcüleriyle karşılaşıyorlar. *"Çocuğunuz namaz kılıyor mu"* sorusu, ilk sorulan sual oluyor. Eğer kılmıyorsa çoğu kez kapı kapanıyor. Kapı kapanmasa bile, çocuk yoğun bir propaganda yağmuru altında kalıyor. Sabahın köründe namaz için uyandırmalar başlıyor. İtiraz ettiği zaman da yanıt hazır. *"Namazını kılma kardeşim"* diyorlar *"zorla mı namaz kıldırıyoruz?"* Ama çocuğun uykusu zaten kaçmış durumda.

Özel yurtların yanı sıra, bir de vakıf yurtları var. Buraların rengi daha işin başından belli. Ama eğer o *"renktenseniz"* ya da o renge bürünmeye razıysanız ne barınma sorununuz kalıyor, ne de beslenme. Günde üç öğün yemek veriyorlar adama. Hatta sırasında öğrencinin cebine harçlık da koyuyorlar. Bizim *"aklı evvel"* kimi siyasetçilerimiz, seçim öncelerinde Refah'ın afişlemelerini görünce *"Yahu bu Refahlılar bunca adamı nereden buluyorlar?"* diye düşünedursunlar, daha okulların açıldığı, hatta bütünleme sınavlarının başladığı gün, *"hazır kuvvetler"* oluşturulmuş oluyor.

Öğrencilerin bir başka sorunları, *"katılma payı"* adı verilen harç. Önceleri çok mütevazı miktarlar alınıyordu. Sonra alıştıra alıştıra arttırdılar. Şimdi kimi fakültelerde 50-60 milyona geldi dayandı. Bu yılki artış oranları yüzde 300 civarında.

Nerde kaldı yükseköğretimin parasız olması ilkesi? Kimi yöneticilerimiz bu kadarcık bir parayı, paradan saymayabilirler. Ama sabit gelirli bordro mahkûmları, eminim çok farklı düşünüyorlardır.

"Katılma payı bursu" alsınlar, diyenler de var. Gerçekten neredeyse faizsiz olarak, okul bittiğinden 4-5 sene sona geri ödenmesi başlayan, çok avantajlı burslar var. Bugünün parası on sene sonra pul olacağına göre, bu işkence niye? Devlet, bir eliyle verdiğini öbür eliyle geri alacak ve bu arada bir sürü de bürokratik işlem ortaya çıkacak. Akıl mı bu? Katılma paylarının üniversitelerin giderleri karşısında devede kulak olduğunu da ileri sürüyorlar. Doğrudur. Gerçekten katılım payları, giderler karşısında devede kulak. Peki o zaman ne gerek var buna?

"Zengin ailelerin çocukları en iyi ve masraflı üniversitelerde okuyorlar, giderlerin bir kısmına katkıda bulunsalar fena mı olur" sorusunu gündeme getiriyorlar. Bunu ileri sürenler, zengin çocuklarının yukarıda sözünü ettiğim burslara başvurmadıklarını sanıyorlar herhalde. İlk onlar kapıyor bu bursları. Kaldı ki devletin görevi, o zenginlerin çocuklarından böyle katılma payı alarak parasız eğitim ilkesini zedelemeleri değil, o çocukların zengin babalarından vergi alarak kamu gelirlerini arttırmaktır.

Yaşadığı kentin dışında bir üniversite ya da yüksekokulda okuyan öğrenci için ailesinin ayırmak zorunda olduğu kaynak, minimum 8-10 milyon liradır. Türkiye'de çocuklarından biri için bunu ayırabilecek kaç memur ailesi var, kaç işçi ailesi var. *"Bu işçiler de çok oldular artık, bu kadar para istenir mi?"* diye kızanların, işinin bir de bu boyutunu düşünmeleri gerekir. Türkiye'de prestijli ve yüksek gelirli meslekler zengin çocuklarının olsun; işçi çocukları, memur çocukları, ne halleri varsa görsünler... Zaten sosyal devlet de sona ermedi mi?..

Okulların açılmasıyla birlikte sağ terör de sesini duyurmaya başladı. Geçen hafta bizim fakültenin birinci sınıfı işgale uğramış. Çoğunluğunun dışardan olduğunu tahmin edilen kalabalık bir grup, kapıları tutarak propaganda yapmışlar. Birkaç öğrenci karşı çıkmak istemiş. Bunları da biraz tartaklamışlar. Aralarından biri *"Yüzlerine iyi bakın, unutmayın"* diye emir yağdırıyormuş. Artık ne yapmayı düşünüyorlarsa. Tabii polisler de kapının önünde. Onların işi düzen sağlamak değil, Atatürkçüleri ve solcuları kovalamak...

1980 öncesinde de böyle başlamıştı işler. Ve o günlerde öğrencileri isyan ettiren *"koşullar"*, bugün de daha kötüleşmiş bir biçimde duruyor. Gençlerimiz, öğrencilerimiz her türlü provokasyona açık durumdalar.

Şair, *"İnsanlar ders alabilselerdi, tarih tekerrür mü ederdi"* demiş. Doğrudur. Bir türlü ders alınmıyor tarihten. Ama demokrasi ortadan kaldırılırsa bunun bedelini, bu kez *"sağ cenah"* da öder. **Kenan Evren** saflığında birini bulmak her zaman mümkün değildir.

Bir şeyler dönüyor ortalarda. Birileri bir şeyleri çok zorluyor. Oysaki toplumsal olaylar bu kadar zorlamaya gelmez.

Claes sonunda istifa etti

21 ekim

Dış Haberler Servisi - Belçika Parlamentosu'nun önceki gün dokunulmazlığını kaldırdığı NATO Genel Sekreteri **Willy Claes**, istifa edeceğini bildirdi. NATO'nun Brüksel'deki genel merkezinde NATO üyesi ülkelerin büyükelçileriyle yemek yiyen Claes, istifa kararını büyükelçilere açıkladı.

Willy Claes, NATO'daki son gününe bir Limuzinle geldi ve kapıda bekleyen kameraman ve foto muhabiri ordusuna hiç bakmadan doğrudan bürosuna çıktı. Yardımcılarıyla olağan sabah toplantısını yapan Claes, daha sonra NATO büyükelçileriyle yemeğe indi.

NATO'nun 46 yıllık tarihi boyunca ilk kez bir genel sekreter istifa etmek zorunda kalıyor. 56 yaşındaki Willy Claes, kendisine yöneltilen yolsuzluk suçlamalarını başından beri reddediyor ve suçsuz olduğunu iddia ediyordu. Belçika Parlamentosu Genel Kurulu'nda önceki gün yapılan oylamada, Claes'in Yüce Divan'a

sevkedilmesi lehinde97, aleyhinde 52 oy çıkarken bir milletvekili de çekimser oy kullandı. 1987 yılına kadar uzanan Augusta helikopterleri skandalında Belçiko ordusu, Fransız yapımı bir modeli tercih ederken o sırada iktidardaki koalisyon İtalyan Augusta firmasında karar kıldı. Augusta firmasının, ihaleyi alabilmek için iktidar ortaklarından Flaman Sosyalist Partisi'ne 2 milyon dolar rüşvet verdiği iddia ediliyor. Hükümette ekonomi bakanı olarak görev yapan Claes, partiye gönderilen paralardan haberdar olmadığını bildirerek kendini savunmaya çalıştı. İstifasını verdikten sonra oldukça yıkılmış gözüken Willy Claes, gazetecilerin sorularını yanıtlarken, politik geleceğinin belirsiz olduğunu belirterek **"Uzaydaki kara deliklerden birinin içine düşmüş gibiyim. Bu kara delik içinde haftalarca kalarak yaralarımı iyileştirmeye çalışacağım. Yakında 57 yaşıma gireceğim, bu yüzden politik bir geleceğim olduğunu bile bilmiyorum"** dedi.

Claes'in istifasını açıklamasının ardından, tüm NATO üyesi ülkelerden Genel Sekreterin NATO çerçevesi içindeki görevini kusursuz ve başarıyla yerine getirdiğini belirten açıklamalar yapıldı.

Claes'ten boşalan göreve kimin geleceği konusu ise Birleşmiş Milletler'in 50. kuruluş yıldönümü için New York'a gelecek dışişleri bakanları tarafından kararlaştırılacak.

Türk gazeteciler serbest bırakıldı

22 ekim

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Bosnalı Sırplar tarafından iki haftadıralıkonulan Anadolu Ajansı Saraybosna Temsilcisi **Ali Koçak** ve Hürriyet gazetesi muhabiri **Münire Acım,** dün öğle saatlerinde Saraybosna Havaalanı'nda serbest bırakıldılar.

Saraybosna Havaalanı'nda, Birleşmiş Milletler (BM) yetkililerine teslim edilen iki Türk gazeteci, havaalanından Bosna - Hersek Cumhurbaşkanı **Alia İzzetbegoviç**'in makamına götürüldüler. İki gazetecinin sağlık durumlarının iyi olduğu haber verildi. Bosna'da görevli iki Türk gazeteci, Orta Bosna'dan Saraybosna'ya dönerken 7 ekim günü bir Sırp kontrol noktasında alıkonularak, Lukaviça kışlasındaki hapishaneye sevkedilmişti. Koçak ve Acım'ın Bosnalı Sırpların elinde olduğunun anlaşılmasının ardından, Dışişleri Bakanlığı'nın ilgili ülke ve uluslararası kuruluşlar nezdindeki temaslarının yanı sıra Anadolu Ajansı ve Hürriyet gazetesi ile çeşitli basın kuruluşları da iki gazetecinin serbest bırakılması için girişimlerde bulundular. İki gazetecinin sağ olduklarına dair ilk haber, geçen pazartesi günü geldi. Bu gelişmeden sonra, çarşamba günü, Bosnalı Sırpların tek taraflı olarak ilan ettikleri cumhuriyetin Esir Değiştirme Komisyonu Başkanı **Dragan Bulayiç,** AA'ya, iki gazetecinin serbest bırakılacaklarını açıkladı.

BM'nin altın yıldönümü

FUAT KOZLUKLU *23 ekim*

NEWYORK - Cumhurbaşkanları, başbakanlar, kralar ve prensler, dünyanın dört bir tarafından gelerek Birleşmiş Milletler'in 50. kuruluş yıldönümü için New York'ta toplandılar.

Hepsinin amacı bu uluslararası örgütün başarısını övmek; ancak BM'nin 50. kuruluş yıldönümü, görülmemiş bir diplomatik konuşma, toplantı, tören ve protesto gösterisine dönüşme yolunda. New York'un Manhattan semtinin zaten sıkışık olan trafiği, 3 bine yakın federal ajan, binlerce New York polisi ve köşebaşlarını tutmuş ekip arabalarıyla tam bir kargaşaya dönmüş durumda. ABD Başkanı **Bill Clinton**'ın açılış konuşmasıyla başlayan dünkü resmi oturumda aralarında Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'in de bulunduğu 180'den fazla devlet başkanı, başbakan, dışişleri bakanı ve diğer yetkililer kendilerine ayrılan beş dakikalık süreyi aşmamaya dikkat ederek konuştu.

Demirel, New York'a GAP uçağıyla geldi. Kentin ünlü otellerinden Waldorf Astoria'ya yerleşen Demirel, yolculuğunun uzun ve yorucu geçtiği gerekçesiyle, New York Belediye Başkanı'nın verdiği akşam yemeği davetine katılmak yerine dinlenmeyi yeğledi.

Dışişleri Bakanı **Coşkun Kırca**'nın yerine Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı **Onur Öymen,** Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi, **İnal Batu,** Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi **Ömer Aktac** ve **Ayhan Kamer** ile New York'a gelen Cumhurbaşkanı Demirel'e, Washington Büyükelçisi **Nüzhet Kandemir,** Türkiye'nin BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi **Hüseyin Celem,** Daimi Temsilci Yardımcısı Büyükelçi **Tuluy Tanc,** New York Başkonsolosu **Fuat Tanlay** eşlik ediyor.

Demirel, BM'deki konuşmasının ardından, daha sonra Kazakistan Devlet Başkanı ve Minsk Grubu Başkanı Finlandiya'nın Cumhurbaşkanıyla iki görüşme yaptı. Daha sonra Bulgaristan, Makedonya ve Arnavutluk liderleriyle **"Batı-Doğu karayolu"** konusunu ele alan dörtlü zirvede buluşan Süleyman Demirel, akşam da eşi **Nazmiye Demirel** ile birlikte ABD Başkanı **Mill Clinton** ve eşinin, BM zirvesine katılan liderler onuruna verdiği davete katıldı. Ankara'daki hükümet krizi nedeniyle geçen hafta Washington'da Beyaz Saray'da yapılması planlanan randevuyu iptal eden Demirel, Bill Clinton ve eşi **Hillary Clinton**'la birlikte, BM Genel Kurulu'na katılan 150 dolayında devlet başkanı ve hükümet lideri onuruna verilen akşam yemeğinde aynı masada oturdu. Çin ve Rusya liderleri dışında ikili özel görüşme randevularını geri çeviren ABD Başkanı Bill Clinton, salı günü Azerbaycan Delvet Başkanı **Haydar Aliyev** ile bir araya gelecek.

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü **Nicholas Burns,** Demirel'in kaldığı otelin lobisinde karşılaştığı bir grup Türk gazeteciye, **"Demirel ile Bill Clinton'ın ikili görüşmesinin söz konusu olmadığını"** söyledi. Burns, başkanın, salı günü Azerbaycan Devlet Başkanı Haydar Aliyev ile salı günü buluşacağını açıkladı. New York'taki tarihi zirvenin en ilgi çeken ismi kuşkusuz Küba Devlet Başkanı **Fidel Castro.** BM kürsüsüne sürekli giydi-

ği askeri üniformasıyla çıkmayan Castro, Güvenlik Konseyi'nin yapısını eleştirdi ve **"demokratik bulmadığını"** söyledi. Küba lideri, **"Güvenlik Konseyi'nin yanlış ya da kötü kullanılması, BM içinde yeni bir sömürgeciliğe yol açıyor. BM'nin demokratikleştirilmesi için daha ne kadar bekleyeceğiz?"** diye konuştu. Üstü kapalı olarak ülkesinin yaşadığı ekonomik güçlükleri ve ABD'nin uyguladığı 34 yıllık ambargoyu dile getiren Castro, **"Dünyanın bazı refah ülkelerinde insanlar 80 yaşına kadar yaşarken, bazı fakir ülkelerde ise insanlar 40'ına kadar zor yaşamaktadırlar"** dedi.

Castro şunları söyledi: **"Soğuk Savaş bitmiştir. Ancak nükleer silahların, toplu ölümlere yol açan silahların, yok edilmesi için dahane kadar bekleyeceğiz? Güvenlik Konseyi'nin yanlış ya da kötü kullanılması, BM içinde yeni bir sömürgeciliğe yol açıyor. BM'nin demokratikleştirilmesi için daha ne kadar bekleyeceğiz. Ülkelerin içişlerine karışılmaması ve uluslararası işbirliği için daha ne kadar bekleyeceğiz? Adalet, akılcılık ve demokrasinin hâkim olduğu bir dünya için daha ne kadar bekleyeceğiz?**

BM kurulurken hayal edilenleri göremeden kaç yüz milyon kişi öldü? Nükleer silahsız ayrımcılıktan uzak, milli ve dini nefret olmadan bir ülkenin kendi egemenliğine karşı gelinmeden, insanların kendi bağımsızlıklarına saygı duyulan bir dünya kurulması gerekir."

SEK işçileri 'kara günler' yaşıyor

ÜMİT OTAN *23 ekim*

İZMİR - Onlar, yılların SEK işçisiydi. Sonra **"özelleştiler"** ama bir türlü Mis Süt işçisi olmayı **"başaramadılar."**

Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) işçileri, **"kara günler"** yaşıyor. Yıllarca emek verdikleri işyerlerinin önünde 24 saat ayrılmadan **"nöbet"** tutuyorlar. İstemleri ekonomik değil, işlerine dönmek ve örgütlerine sahip çıkmak amacındalar.

Her şey iki ay önce SEK'in özelleştirme kapsamıyla Mis Süt'e satılmasıyla başladı. İşveren ilk iş olarak 14 milyon lira olan ücretleri 8 milyona indirdi. İşçiler **"ileride düzelir"** dediler ve razı oldular. Ardından aralarında sendikalarının baş temsilcisi de olmak üzere üç işyeri temsilcisi nedensiz olarak işlerinden atıldı. Sonra **"Sendikayı terk et"** uyarısı geldi yukarılardan. 1995 yılı sonuna kadar 70'i aşkın işçinin de atılacağı haberleri kulaklara fısıldandı. Eski SEK işçisi işini seviyordu. Ama artık dayanacak güçleri kalmamıştı.

İşten atılan temsilcı arkadaşlarını desteklemek ve örgütlerine sahip çıkmak için işverenle görüşmek istediler. Yanıt, kapı önüne konulmaydı. 120 işçi 10 ekimden bu yana işyerlerinin önünde bekliyorlar, açlık grevi yapıyorlar. İşveren yola getirilmeden de eylemlerinden vazgeçmeye niyetleri yok.

Karayolları işyerinin önünde, **"Bu İşyerinde grev var"** pankartı. Gölgeye sığınmış iki grev gözcüsü. Hemen yirmi metre ötelerinde eski SEK, şimdiki Mis Süt işyeri. Tıpkı eskisi gibi bembeyaz giysileri içindeki işçiler, bu kez işlerinden dolayı değil, açlık grevini simgelemek için böyle giyinmişler. Sokakta yatıp kalkıyorlar. Bekliyorlar.

İsmail Çiçek, 18 yıllık SEK işçisi. Sakalları uzamış, bitkin görünüyor. 14 milyon lira olan maaşı Mis Süt işçisi olduktan sonra 8 milyona inivermiş. Evli ve dört çocuğu var.

Çocuklarından biri de askerde. **"Bizim kavgamız ekonomik değil. Örgütümüze sahip çıkıyoruz. Özelleştirmeyle başımıza açılan dertlerden kurtulmaya çalışıyoruz"** diyor.

Mis Süt, **"işi devraldıktan"** sonra üreticiden 11 bin liraya alınan sütün fiyatını 9 bin 500 liraya indiriveriyor. İşçi ücretleri de düşürülüyor. Buna karşın 95 bin lira olan üç kiloluk yoğurdun fiyatı da 140 bin liraya çıkarılıyor. Direnişteki işçilerin örgütlü olduğu Öz Gıda-İş Sendikası Genel Merkez Teşkilatlandırma Sekreteri **Musa Körpınar,** bu tablonun bile özelleştirme sonrası yaşananları somut biçimde gösterdiğini söylüyor:

"Üreticinin parasını kısacaksın. İşçinin parasını düşüreceksin. Sattığın malın fiyatını yükselteceksin. Sonra örgütü kovmaya çalışacaksın. Bunun da adına özelleştirme diyeceksin. Bu nasıl iştir? Toplusözleşme görüşmeleri sürüyordu. Resmi arabulucu aşamasına gelmiştik. İşveren, örgütten kurtulmak için elinden ne geliyorsa yaptı. Ancak pes etmeyeceğiz."

Öztürk Canpolat, 16 yıllık SEK çalışanı. **"Özelleştirme diye bizim başımıza bu işleri getirenler utansın"** diyor. Kendileri açlık grevindeyken evdekilerin de açlıkla karşı karşıya olduğunu, emeğinden başka geçinecek bir şeyi olmayanlara yapılan bunca haksızlığın hesabını soracak makam aradıklarını söylüyor.

Sokağa kurulu televizyondan tüm kanallardaki haberler izleniyor. Biraz ötelerinde görkemli binası gözüken büyük bir gazetenin, kendilerinden hiç söz etmediğinden yakınıyor işçiler.

Öz Gıda-İş Sendikası İzmir Şube Başkanı **Alaattin Çelikel,** işçilerin başından ayrılmıyor. O da işyerinin önünde yaşıyor. Özelleştirmeyle güzelim bir işyerinin sermayeye peşkeş çekildiğini belirten Çelikel, **"İnsafsızlığın, duyarsızlığın bu kadarı dünyanın hiçbir yerinde yoktur"** diye yakınıyor.

İşveren, yeni aldığı işyerinde süt ürünleri satmaya niyetli görünmüyor. İzmir'in en güzel yerindeki binlerce metrekarelik alan, **"büyük bir rant"** olarak ortada duruyor.

Özelleştirme Yasası'na göre işyerinin üç yıl süreyle çalışması gerekiyor.

Oysa İzmir'deki tesiste bir şey üretilmiyor, başka illerden kamyonla getiriliyor.

SEK'e yıllarca emek veren, Mis Süt'e bir türlü **"yaranamayan"** 120 işçi kapıda bekliyor. İşlerinin başına dönmek istiyorlar. Sendikalarına sahip çıkmak istiyorlar.

Bir de **"yangından mal kaçırır gibi"** özelleştirme yapıp işçiyi perişan edenlere **"beddua"** yağdırıyorlar.

Günday davası DGM'de

AHMET ŞEFİK *24 ekim*

GÜMÜŞHANE (Cumhuriyet) - Gümüşhane Baro Başkanı **Ali Günday**'ın öldürülmesine ilişkin davanın Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildi. Sanıklar **'devletin anayasal düzenini zorla değiştirme ve bunun için örgüt kurma'** suçuyla yargılanacaklar.

Günday'ın öldürülmesine ilişkin davanın üçüncü duruşması Gümüşhane Ağır Ceza Mahkemesi'nde dün yapıldı. Davaya Ali Günday'ın eşi **Türkan Günday**'ın vekili olarak Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Önder Sav,** İstanbul Ankara, Antalya, Aydın, Bursa, Denizli, Eskişehir, Isparta, Kars, Ordu, Sıvas, Trabzon ve Erzurum baro başkanları da aralarında olmak üzere 50 avukat katıldı.

Geniş güvenlik önlemleri alınan duruşmada sanıkların **İzzet Kıraç, Muzaffer Kıraç, Bahattin Sungur, Yusuf Gümüş** hazır bulunurken, **Ahmet Mengil** ve **Muharrem Kurt,** Adalet Bakanlığı'ndan gerekli izin alınamadığı için Trabzon'dan getirilemedi.

Geçen duruşma sırasında ve sonrasında meydana gelen olaylar nedeniyle Adalet Bakanlığı'na dilekçeyle başvuran Ali Günday'ın katili İzzet Kıraç, gidiş gelişlerde hakarete uğradığı ve can güvenliğinin kalmadığını gerekçe göstererek davanın başka bir yere alınmasını istedi. Ancak mahkeme, Gümüşhane Valiliği'nin gerekli güvenlik önlemlerini sağladığını belirterek bu istemi reddetti.

İzzet Kıraç, Barolar Birliği Başkanı **Önder Sav**'ın geçen duruşmada yaptığı konuşmada Müslümanlara hakaret ettiğini öne sürdü. **"Bizleri yargılarken bizlerin Müslüman olduğunu unutmayın"** dedi. Bunun üzerine dinleyiciler, **"Biz Müslüman değil miyiz"** diye itiraz ettiler. Gerginliğin tırmanması üzerine Mahkeme Başkanı olaya müdahale etti.

Duruşma savcısı, mahkemenin görevsizlik kararı vermesini ve sanıkların **"Anayasal düzeni değiştirmek amacıyla örgüt kurup, eylem yapmak"** suçundan yargılanmak üzere Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sevkedilmesini istedi. Bunun üzerine Kıraç söz alarak, cinayeti tek başına ve **'İslam'** adına işlediğini, kimsenin kendisine yardım etmediğini söyledi.

Kıraç, savcının isteminin reddedilmesini istedi. Sanık avukatları da Kıraç dışındaki sanıkların tutuklu kalmaları için ortada bir delil bulunmadığını belirttiler ve tahliyelerini talep ettiler.

Bu sırada söz alan Önder Sav ise sanık avukatlarının davayı dışarıya taşımaya çalıştıklarını ve çeşitli basın yayın organlarında tartışmak istediklerini, bunun da üzücü olduğunu söyledi.

Bir süre ara veren mahkeme heyeti, tahliye taleplerini reddetti. Mahkeme, katil İzzet Kıraç, oğlu Muzaffer Kıraç, Bahattin Sungur, Yusuf Gümüş, Ahmet Mengil ve Muharrem Kurt'un **"Anayasal düzeni bozmak, kendi siyasi görüşleri doğrultusunda kamu görevlileri ve vatandaşlar üzerinde korku yaratmak, suç örgütü kurmak'** suçlarından Erzincan DGM'de yargılanmalarına oybirliği ile karar verdi.

Sanıklar, TCK'nin 146, 313 ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Yasası'nın 1 ve 2. maddeleri ve bağlı maddelere göre DGM'de yargılanacaklar.

Kapalı Kapılar Ardında Hakem Olayı

ABDÜLKADİR YÜCELMAN *25 ekim*

Avrupa Fair Play Konseyi'nin İstanbul'daki toplantısında bir konuşma yapmış ve bu deyişin özünü ve ruhunu anlatmak için de bir iki örnek vermiştim.

Örneklerden birisi, 1986 Dünya Kupası'nda **Maradona**'nın, İngiltere'ye elle attığı golün sonrasında dünya basınının bu ünlü futbolcunun davranışına hiçbir şekilde tepki göstermemesini eleştirmiştim.

İkinci örneğim ise geçen sezon Almanya'da Bayern Münih - Nürnberg maçında auta giden topa hakemin gol vermesi ve bunun TV kameraları ile saptanarak kamuoyuna defalarca gösterilmesi sonunda Alman Federasyonu'nun Nürnberg'in hakem tarafından gasp edilen puanlarının geri alınması için maçın yinelenmesine karar vermesiydi. Bunun üzerine FIFA Alman Futbol Federasyonu'na bir uyarı yapmış ve *"Bir daha hakemin kararına karşı maçın tekrarı kararı verirseniz sizi FIFA'dan atarız"* demişti. FIFA'nın bu uygulamasının fair play ve insan haklarına karşı alınmış bir karar olmasına karşın dünya basını buna da göz yummuştu. Bu örneği verince toplantıda bulunan **Turgay Şeren** benim görüşüme karşılık olarak *"Eğer her TV görüntüsü belge olarak kabul edilirse her maç tekrarlanır ve bu işin içinden çıkılmaz"* demişti. İşin içinden çıkılamayacağını ben de biliyordum, ama ortada gasp edilmiş bir hak varsa onun takipçisi olmak dünya medyasının görevi değil miydi?

Şimdi Türkiye'de de İstanbulspor gibi bir takımın gasp edilmiş iki puanı var. Maçın hakemi **Çulcu**'ya, MHK 6 ay ceza verdi ve iş bitti mi? Bizce bitmedi. Bitmemesi gerekir. Bir maçın hakemi kamikaze gibi intihar filosunun bir pilotu olabilir. Günümüzde bu tip meraklılar ya da aldatılmış insanlar vardır. Ve **Mustafa Culcu** da *"FIFA listesine alınmak"* gibi bir ödülle pekâla böyle bir oyunun içine girebilir mi diye düşünüyoruz. Çünkü ortada dolaşan çirkin söylentiler vardır ve bu söylentileri hiç kimse de yalanlamıyor.

Çiller - Uzan aileleri arasında yine dönme dolap işler nedeniyle bir anlaşmazlık olduğu ve bunun bürokrasi - televizyon çatışmasına dönüştüğünü herkes biliyor. Uzan'ın iddiası da **Şenes Erzik**'in **Özer Çiller** ile yakınlığı nedeniyle hakemini İstanbulspor'un üzerine salması şeklindedir. Bunun gerçek ile ne denli payı olduğunu bilemeyiz. Kapalı kapılar ardında onca şeyler dönüyor ki...

Ancak bir gerçek var ki o da Futbol Federasyo-

nu'nun MHK'yi İnterstar'ın yayınlarını durdurmak için Çulcu'nun MHK'yi İnterstar'ın yayınlarını durdurmak için Culcu'ya 6 ay ceza verdirdiğidir. Çünkü MHK, bugüne dek birçok hakemin yaptığı hatayı asla ve asla böylesine acilen kamuoyuna duyurmamış, sorunu ve cezayı kendi içinde sessizce bitirmiş, hata yapan hakemleri afişe etmeden üç maç, dört maç hatta 10 maç cezalandırmıştır. Ama MHK'nin cumartesi günü bir hakemin cezasını pazartesi günü öğle saatlerinde kamuoyuna açıklamasının Şenes Erzik'in *"ivedi"* talimatı ile yapıldığı apaçık ortadadır.

Üstüne üstlük pazartesi gecesi atv'de **Erman Toroğlu** gibi hakemlerin kulisi içinde olan eski bir FIFA kokartlı hakem apaçık *"Bu karar Şenes Erzik'in isteği ile yapılmıştır. Bunu ispata hazırım, herkesle de açık açık tartışırım"* diyorsa, ortada bazı bilinmeyenler var demektir.

Dün bekledik, basın ve TV'lerdeki bu iddialar üzerine federasyon ve başkanı Erzik'ten herhangi bir açıklama gelmedi. Yani Çulcu'ya verilen cezadan sonra sessizliğe girildi. Ama ortada şaibeli bir durum vardır. Bunların açık açık ortaya konulması gerekir.

Yine atv kameraları İstanbulspor - Altay maçında İstanbulspor Kulübü Başkanı **Cem Uzan**'ın görüntüsünü yayımladı. Sahaya pet şişe atan, bir elini pazusundan tutup öbür kolunu çirkin bir şekilde sallayan tribündeki taraftarlarla birlikte küfürlü tempo tutan Uzan için bakalım federasyon ne ceza verecek? Eğer TV görüntüleri belge ise işte ATV'nin kaseti. Yok eğer Cem Uzan için de sessizliği yine tercih ediyorsa Şenes Erzik için artık söylenecek başka sözümüz kalmamıştır.

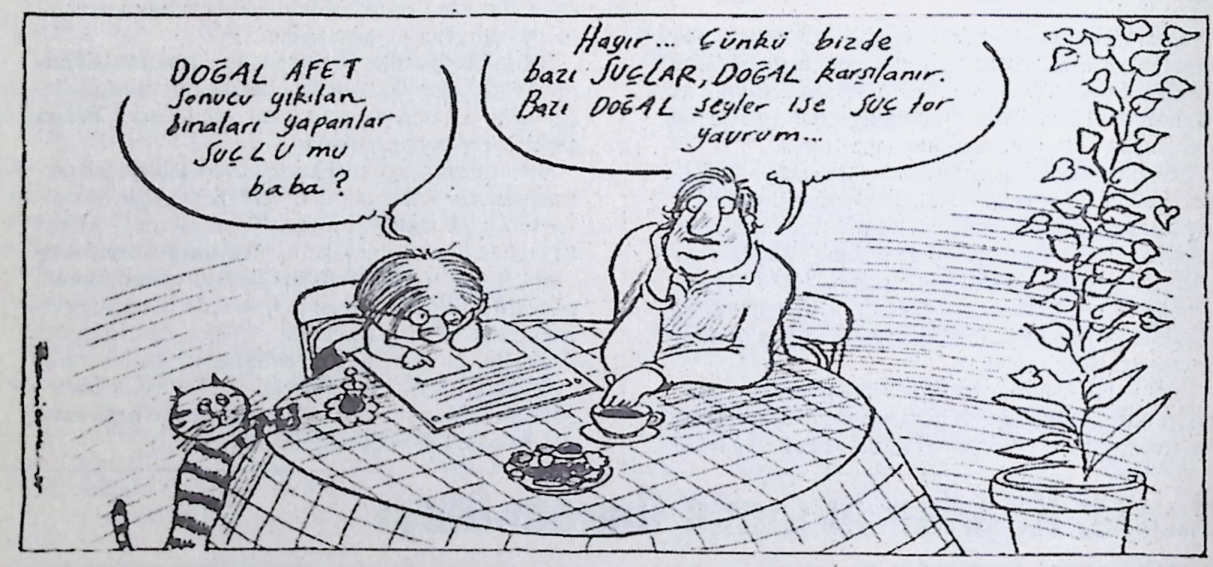

Dört DEP'liye 2005'e kadar hapis

27 ekim

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Yargıtay, Ankara Mahkemesi tarafından kapatılan Demokrasi Partisi'nin (DEP) 7 eski milletvekili ile bir bağımsız milletvekilinin yargılandığı davada, Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) tarafından verilen mahkûmiyet kararlarından 4'ünü bozdu, 4'ünü onayladı. Yargıtay, yurtdışında bulunan **Remzi Kartal, Naif Güneş, Nizamettin Toğuç, Ali Yiğit, Mahmut Kılınç** ve **Zübeyir Aydar** hakkında da gıyabi tutuklama kararı verdi. Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Ankara 1 No'lu DGM'nin, eski DEP milletvekilleri **Hatip Dicle, Leyla Zana, Ahmet Türk, Orhan Doğan, Sırrı Sakık, Sedat Yurtdaş** ve **Selim Sadak** ile Şırnak Bağımsız Milletvekili **Mahmut Alınak** için verdiği kararın temyiz incelemesini dün tamamlayarak sonucu açıkladı. 9. Ceza Dairesi'nde oybirliği ile alınan kararı açıklayan Başkan **Demirel Tavil**, sanıklardan eski Diyarbakır milletvekilleri Zana ve Dicle, eski Şırnak milletvekilleri Doğan ve Sadak hakkındaki kararların onaylandığını bildirdi. Tavil, bu konuda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın tebliğnamesine kısmen uyulduğunu ifade etti. Haklarında tahliye kararı verilen Türk ve Yurtdaş, DGM'nin tahliye kararını bildirmemesi nedeniyle dün serbest bırakılmadı.

Zana, Dicle, Doğan ve Sadak, Türk Ceza Yasası'nın **"silahlı örgüt üyeliğini"** düzenleyen 168. maddesinin 2. fıkrası uyarınca 15'er yıl ağır hapis cezasına mahkûm edilmişlerdi. Yargıtay'ın onama kararına göre 4 eski milletvekili, 2005 yılında tahliye olabilecekler. İnfaz uygulamasına göre bu cezaların 4'te 3'ünü yatacak olan eski milletvekilleri, yaklaşık 11.5 yıl cezaevinde kalacaklar. Yargıtay, eski Mardin Milletvekili Türk ile eski Diyarbakır Milletvekili Yurtdaş hakkındaki kararları ise bozdu. Bu iki sanığa yöneltilen suçların Terörle Mücadele Yasası'nın 8/1. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtildi. Türk, TCY'nin **"silahlı örgüt üyeliğini"** düzenleyen 168/2. maddesi gereğince 15 yıl, Yurtdaş da TCY'nin **"silahlı örgüte yardım ve yataklık"** fiilini düzenleyen 169. maddesi uyarınca

7.5 yıl ağır hapis cezasına çarptırılmışlardı. Bozma nedeni ve cezaevinde yattıkları süreyi dikkate alarak Türk ve Yurtdaş'ın tahliye edildiklerini açıklayan Tavil, aynı davada yargılanan ve DGM'deki son duruşmada tahliye edilen eski DEP Muş Milletvekili Sakık ile Şırnak Bağımsız Milletvekili Alınak hakkındaki kararların da bozulduğunu bildirdi.

Bozma kararında, Sakık ve Alınak hakkında tayin edilen para cezalarının eksik olduğu belirtildi. Sakık ve Alınak, TMY'nin 8/1. maddesi uyarınca 3 yıl 6'şar ay hapis ve 70'er milyon lira da para cezasına çarptırılmışlardı. Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin dün verdiği bozma kararı gereğince Türk, Yurttaş, Sakık ve Alınak, Ankara 1 No'lu DGM'de önümüzdeki günlerde yeniden yargılanacaklar. Mahkemenin, Yargıtay'ın bozma kararına uyması durumunda karar kesinleşecek. DGM'nin, eski rararında direnmesi durumunda ise konu Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nda karara bağlanacak. Yargıtay'ın haklarındaki cezayı onayladığı Zana, Dicle, Doğan ve Sadak'ın, ayrıca **"karar düzeltme"** hakları bulunuyor. Bu istemleri de yine aynı dairede incelenip karara bağlanacak. Tahliyelerine karar verilen Türk yaklaşık 20 ay, Yurtdaş ise 16 aydan beri Ankara Kapalı Merkez Cezaevi'nde tutuklu bulunuyorlardı. Dava dosyası Yargıtaya gönderilince, başsavcılık tebliğname hazırlayarak kısmen bozma, kısmen de onama isteminde bulundu. Tebliğnamede Alınak ve Sakık hakkında verilen cezalar uygun bulunurken, cezanın TCY'ye göre 6'da bir oranında arttırılması istendi. Yurtdaş ve Türk'e verilen cezaların TMY'nin 8/1. maddesine dönüştürülmesi istenilen tebliğnamede, Doğan hakkında **"yasadışı örgüt üyesi olmaktan"** verilen mahkûmiyet kararının, **"yasadışı örgüte yardım ve yataklık"** suçuna dönüştürülmesi istendi. Başsavcılık, tebliğnamesinde Zana, Dicle, Doğan ve Sadak'a verilen cezaların ise onaylanması istendi.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nde dün saat 09.00'da yapılan karar duruşmasını, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak ile eşlerinin yanı sıra sanık avukatları **Yusuf Alataş, Feridun Yazar, Hasip Kaplan** ve **Nuri Özmen,** Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı Avukat **Şenal Saruhan,** İnsan Hakları Derneği Genel Sekreteri Avukat **Hüsnü Öndül,** YDH Muş Milletvekili **Mehmet Emin Sever** ile çok sayıda yerli ve yabancı basın mensubu izledi.

Silkinmek gereği...

29 ekim

1923 yılının 29 Ekim Pazartesi sabahı Büyük Millet Meclisi Ankara'da toplandı. **"Türkiye devletinin şekli hükümeti cumhuriyettir"** tümcesiyle yeni rejimi belirleyen yasa değişikliği okundu. Daha sonra ilk sözü Anayasa Komisyonu Başkanı **Yunus Nadi** alarak şu sözleri söyledi:

"Arkadaşlar, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclis,i Teşkilat-ı Esasiye (Anayasa) ile şarkta (doğuda) yeni ve mühim bir devlet kurmuştur (... Türk milleti 'Ben varım' ve 'Devlet benim' diye bütün dünyaya bunu ilan etti (...) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun birinci maddesine bir fıkra ilave ediyoruz.

Birinci madde şöyledir: 'Hâkimiyet kayıtsız şartsız millitendir. İdare usulü, halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir (dayalıdır).' **Madde buydu. Zaten bunun zımnında (altında saklı) bulunan şu fıkrayı ilave etmiş bulunuyoruz: Türkiye devletinin hükümet şekli cumhuriyettir."** İlk bakışta cumhuriyetin bir tümceden oluşan bir fıkrayla gerçekleştiği sanısı ortaya çıkabilir; ama gerçek bu değildir. Gazetemizin kurucusu Yunus Nadi'nin vurguladığı gibi 23 Nisan 1920'de kurulan Büyük Millet Meclisi Hükümeti'yle cumhuriyet devrimi zaten gerçekleşmişti; 1920'den 1923'e dek yaşanan büyük olaylarla da pekişti.

Hiçbir başka ülke, böylesine bir sınavla cumhuriyete kavuşamamıştır. Var olmak ya da yok olmak üzere bir yaşam savaşıyla bu güzel sonuca ulaştık.

Ne var ki cumhuriyetimizin sınavı bitmemişti; çoğuluğu okuma yazmadan yoksun ve büyük bölümü köylülerden oluşan bir toplumun çağ atlaması kolay değildi. Anadolu'da 29 Ekim 1923 önemli bir kilometre taşı ve büyük bir karardı. Çoğu yukarıdan aşağıya uygulanan devrimlerin bütünlüğünde saptanan hedef kesinlikle **"çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak"**tı.

Türkiye'nin veroluş savaşımının büyük önderi **Mustafa Kemal Atatürk**'ün tüm benliğiyle kendisini bu amaca adadığını söylemek gereksiz... 21'inci yüzyıla 5 kala bu hedefe ulaştığımızı söyleyebilir miyiz?.. Ne yazık ki hayır!.. Cumhuriyetin ilanından sonra **"Az zamanda, çok ve büyük işler yaptık."** 1912'den 1922'ye değin süregelen savaşlarla bitmiş, tükenmiş, yıkılmış bir ülkede gerçekleşen uygarlık atılımları, şaşırtıcıdır. İkinci Dünya Savaşı'nın dışında kalmamız, Büyük Atatürk'ün savaşım arkadaşı **İsmet İnönü** sayesindeydi. Savaş sonrasında büyük umutlarla yüklüydük. Ancak 20'nci yüzyılın ilk çeyreğinde kurulan cumhuriyetimiz, 21'inci yüzyıla yaklaşan dünyada, layık olduğu yere gelememiştir. Bu sonucun suçunu şuna ya da buna yüklemek yerine, açık yürekle üstlenmekte saymakla bitmez yararlar vardır.

Ne yapmalıyız?..

Aydınlanma devrimiyle **'eleştirel akıl'** insan yaşamında belirleyici oldu. Her şey aklın mahkemesinde yargılanacak, insanlar ve toplumlar kendilerini özelleştirinin süzgecinden geçireceklerdir. Yok edilmek istenen Türkiye'yi kurtarıp varoluşumuzu sağlayan hareketin büyük ve sevgili önderi Mustafa Kemal'e layık olmak istiyorsak, bu şiarı özümsemeliyiz.

1920'li ve 30'lu yılların Türkiyesi'ne kıyasla, bugün, donanım, insan gücü ve bilgi birikimi bakımından çok ilerdeyiz. Bu birikimi sağlamış bir toplumun, kendi içinde geriliğin pençesine düşmesi ve uluslararası alanda itilip kakılıp horlanması doğal bir şey değildir. Atatürk'ün kurduğu laik cumhuriyetin demokrasiyi bir yaşam biçimine dönüştürmesi ve insanlığa örnek olacak bir toplumsal düzene kavuşması iştenbile değildir. Yeter ki bölünmüş, parçalanmış, dağılmış ilerici güçleri kısa sürede bir araya getirebilelim.

Cumhuriyetimizin 72'inci yıldönümünde, başta Atatürk, kurucuları sevgi ve saygıyla anarken, bu güzel bayramda umutlarımızı tazelemenin, düşsel değil, gerçekçi bir duygu olacağını düşünüyoruz.

Bakü metrosunda facia

30 ekim

Dış Haberler Servisi - Azerbaycan'ın başkenti Bakü Metrosu'nda önceki akşam kalabalığın en yoğun olduğu saatlerde çıkan yangında 302 kişi öldü, 330 kişi yaralandı. AA muhabirinin, İçişleri Bakanlığı yetkililerinden aldığı bilgiye göre, yangın, metronun Nerimanov - Yıldız istasyonları arasındaki bölümünde, teknik bir arıza sonucu çıktı. Akşam saatlerinde ve metronun en kalabalık olduğu sırada meydana gelen olayda 3 vagon yandı.

AA muhabirinin Başsavcılık Basın Müşavirliği'nden aldığı bilgiye göre, olayda 302 kişi öldü, 330 kişi yaralandı. Ölenlerden 126'sının kadın, 28'inin çocuk olduğu bildiriliyor. Ölenlerin sayısı hakkında çelişkili açıklamalar yapılıyor, İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada ölü sayısı 50 olarak bildirilirken, dün de bölgedeki polis memurlarının ölü sayısının yabancı ajanslar tarafından abartıldığı yönünde açıklamalarda bulunduğu kaydedildi.

Görgü tanıkları, yanmaya başlayan trenin Yıldız ve Nerimanov istasyonları arasında bir tünelde durması üzerine yolcular arasında büyük panik çıktığını ve yolcuların bir çoğunun vagonlara sızan duman nedeniyle zehirlenerek öldüklerini belirttiler.

Uzmanlar, ölü sayısının bu denli yüksek olmasını yangın sırasında yolcular arasında yaşanan bu paniğe bağlıyorlar.

Ayrıca, Bakü metrosunda işleyen trenlerin de 1960'lardan kaldığı ve bir kazanın her an beklendiği vurgulanıyor. Yetkililer, kolaylıklı alev alan malzemelerden yapılmış bu trenlerin yangın durumunda büyük risk taşıdığını ifade ediyorlar. Moskova metrosu güvenlik birimi sözcüsü **Anatoly Reznik,** trenin yarı yolda durdurulmasının bir hata olduğunu ve makinistin paniğe kapılması nedeniyle böylesine korkunç bir hata yapılmış olabileceğini belirtti.

Polis tarafından yapılan açıklamada, yangının elektrik kaçağından çoktığı belirtilirken, Moskova'daki Echo Moskvy radyosunun Bakü'den kaynaklara dayanarak verdiği haberde, sabotaj olasılığının göz önünde tutulduğu kaydedildi. Son 18 ay içinde Bakü metrosunda gerçekleştirilen iki bombalı saldırıda 20 kişi ölmüş, çok sayıda kişi de yaralanmıştı. Cumhurbaşkanı **Haydar Aliyev'in** emriyle ülkede iki gün süreyle ulusal yas ilan edildi. Aliyev, ölenlerin yakınlarına başsağlığı diledi. Aliyev cenazelerin devlet tarafından defnedileceğini, ölenlerin yakınları ve yaralananlara maddi yardımda bulunulacağını bildirdi.

AABF 4. Genel Kurulu toplandı

Gülçiçek yeniden başkan seçildi

MİYASE İLKNUR *31 ekim*

KÖLN - Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu (AABF), 4. Genel Kurulu, Almanya'nın Köln kentinde toplandı. Avrupa'nın sekiz ülkesinden toplam 450 delegenin katıldığı genel kurulda, **Ali Rıza Gülçiçek** yeniden genel başkanlığa seçildi.

Seçimlerde Gülçiçek'in çıkarmış olduğu liste yeni yönetim kurulunu oluşturdu. Köln Üniversitsi'nde toplanan genel kurul öncesi 3 milyon 600 bin marka satın alınan 7 bin mtrekarelik yeni genel merkez binasının açılışı da yapıldı. Almanya, İngiltere, Fransa, İsviçre, Avusturya, Belçika, Hollanda, Danimarka ve İsveç'ten katılan 450 Alevi delege, cumartesi sabahı açılışı yapılan genel merkez binasında toplandı. Açılış törenine Alevilerin dışında Köln Belediye Başkanı **Norbert Burger,** vali yardımcısı ve Avrupa Parlamentosu üyesi **Martin Schultz,** Köln Emniyet Müdürü **Jürgen Rother,** Yeşiller Partisi Milletvekili **Cem Özdemir,** Alevi Bektaşi Temsilciler Meclisi Başkanvekili **Yaşar Yılmaz,** genel sekreter **Selahattin Özer,** yürütme kurulu üyesi **Cafer Özerkoç,** Pir Sultan Abdal Dernekleri Genel Başkanı **Murtaza Demir,** DİSK Genel Başkanı **Rıdvan Budak** da katıldı.

Yönetim kurulu şu isimlerden oluştu: Ali Rıza Gülçiçek (genel başkan), **Turgut Öker** (genel sekreter), **Gülizar Cengiz** (genel başkan yardımcısı), **Necdet Saraç** (ikinci başkan), **Kazım Kaya** (genel sayman), **Mehmet Ali Ölmez, Ahmet Aydemir, Yüksel Alptekin, İsmail Kaplan, Derviş Tur, Aysel Demir, Sabit Yıldız, Hasan Güvencin, Hasan Aydoğan, Ali Kılıç, Ali Kaplan** (İngiltere), **Hulusi Yıldız** (İsviçre), **Kazım Kaynak** (Avusturya), **Kemal Koca** (Fransa).

Konut projelerinizi projelerimizden biriyle gerçekleştirin.
EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

EMLAK BANKASI

KKTC'de gergin yaşgünü

AKKA için geri sayım

KUZEY IRAK

Türkiye'ye çifte baskı

MÜSIAD'ın oyunu bulmadı

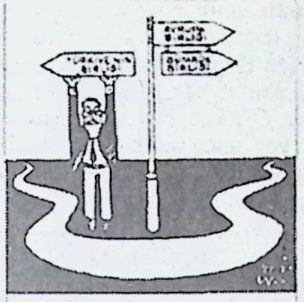

'Dövize yatırım yapan yanar' diyen Başbakan, kendisiyle çelişti

Çiller, dolar ve mark zengini

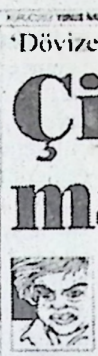

Milyarlık yatırımlar "Türk Lirası'na güvenin, dövize yatırım yapan yanacak" diyen ve ABD ve kaldırımdan milyarlık yatırımlarıyla bilinen Başbakan Çiller, dolar ve mark zengini çıktı. Başbakan Tansu Çiller'in TBMM Liderler ve Yöneticilerinin Malvarlıklarını Araştırma Komisyonu'na gönderdiği bilgilerden, yaklaşık 55 milyar lira ödemesi olanan 570 bin dolar ve 630 bin mark'ı olduğu ortaya çıktı. Çiller'in yaklaşık 900 gün Cumhuriyet Altın'ı var.

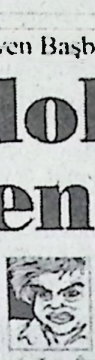

Memur çocuğuna büyük miras Bir memur çocuğu olan Başbakan Tansu Çiller, annesinden miras kalan varlıklara ilişkin ek mal bildiriminde, dövizin yanı sıra 412 milyon lira nakit para da Muğla, Sarıyer ve Ünkübir'de 2 ev, 3 dükkân, bunlar da ona ve zeytinliği ve ... yolu'yla edindiğini bildirdi. Ek mal bildirimine göre Tansu Ozan Uçuran Çiller yıllarca yaklaşık 72 milyar lira değerinde dolar, mark, altın, Türk Lirası ve hisse senedi, toplam 19 gayrimenkulü ve çok sayıda zeytinyağı ve ... bulunuyor.

DOĞAN'IN DÜŞÜNCE KOK AÇIĞI

ABD'DEKİ MALLAR DOĞRULUNDU

BÜLENT ECEVİT

YARGITAY DAİRE BAŞKANI:

Bir kişi için af çıkarılmaz

EVİN GÖNÜL

ANAP LİDERİ MESUT YILMAZ'DAN ÇİLLER'İN BAĞIŞINA TEPKİ:

Haramla hayır olmaz

Gümrük birliği için kritik hafta

Deniz Baykal'ın temaslar

Demirel ve Sezgin destek arıyor

CD ve Türk Tekstil Sanayii

DSP İktidar yapmıyor

Ecevit, Yılmaz'la koalisyon sözü kesti

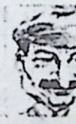

Pamukta trilyonluk vurgun

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

RP'nin Yürüyüşü...

Aren'den HADEP'e hayır

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Malî Lidere Balıklı Rapor...

Kıl payı 'hayır'

1 kasım

Dış Haberler Servisi - Quebecli seçmenler, önceki gün, çoğunluğun Fransızca konuştuğu eyaletlerinin bağımsızlığına, kıl payı üstünlükle **"hayır"** dediler.

Referandumun kesin sonuçlarına göre Quebeclilerin yüzde 50.6'sı Kanada'dan ayrılmaya **"hayır"** derken, yüzde 49.4 oranındaki seçmen, bağımsızlığa **"evet"** dedi. **"Hayır"** oyunu **"evet"** oyunun önüne geçiren en az 45.000 oy fazlası var.

Sonuçlar, Fransızca konuşanların yüzde 60'tan fazlasının bağımsızlığı desteklediğini gösteren, Quebec'in batısı, Ontario sınırı ve Batı Quebec gibi, iki dilin de aynı oranda konuşulduğu bölgelerin bağımsızlığa **"hayır"** dediğini ortaya koyuyor.

Kanada'yı dağılmanın eşiğine getiren referandumda bağımsızlığın az farkla da olsa reddedilmesi, bağımsızlık taraftarlarının Kanada bayrağını yakarak oylama sonucunu protesto etmelerine neden oldu. Sonucun açıklanmasından hemen sonra, polis ile yüzlerce hayal kırıklığına uğramış ayrılık taraftarı arasında çatışmalar meydana geldi. Quebec Başbakanı **Jacques Parizeau,** etnik oylar ve para ile yenildiklerini savunurken, bağımsızlık yanlısı Bloque Quebecois'in lideri **Lucien Bouchard,** demokrasilerde çoğunluğun kararını kabul etmek gerektiğini vurguladı. Ayrılıkçı liderler, çok kısa bir zaman içinde tekrar deneyeceklerini ve eninde sonunda kendi ülkelerine kavuşacaklarını belirttiler. Kanada Başbakanı **Jean Chretien** ise ayrılıkçı liderlere bir zeytin dalı uzatarak politik farklılıkları bir kenara bırakarak ülkenin geleceği için ortak saygıya dayalı yeni bir sayfa açmayı teklif etti. Chretien ayrıca, Quebec'in kültürel kimliğinin tanınması için derhal anayasal düzenlemelere gidileceğine söz verdi. Referandumun sonuçlanmasıyla birlikte, hem ABD Doları hem de Kanada Doları, Londra para piyasalarında hızla yükselişe geçti.

Quebec milliyetçileri, 15 yılda ikinci kez bağımsızlık denemesinde başarısız oldular.

4 gazeteye inceleme başlatıldı

1 kasım

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Sanayi ve Ticaret Bakanlığı müfettişlerinin Tüketicinin Korunması Hakkındaki yasa uyarınca, kupon karşılığı hediye dağıtan Akşam, Sabah, Hürriyet ve Milliyet gazetelerinde inceleme başlattıkları öğrenildi. İncelemede bu 4 gazetenin, dağıtılan hediyeler için gerekli işlemleri yapıp yapmadıkları, ürünlerin piyasada satılan eşdeğerleriyle aynı kalitede olup olmadığının denetleneceği bildirildi. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, tüketicilerin gazetelerden kupon karşılığı aldıkları hediyeler, gazetelerin fiyatlarındaki artışlar konusunda yaptıkları şikâyetler üzerine inceleme başlattı. Bakanlık müfettişlerinin geçen hafta Hürriyet, Milliyet, Akşam ve Sabah gazetelerinde çalışmaya başladıkları öğrenildi. Müfettişlerin Akşam gazetesinde yapacakları denetimde, gazetenin ürününü vermeyi vaat ettiği **"Hyundai"**nin, bugüne kadar televizyon üretimi yapmamasını öncelikle dikkate alacakları bildirildi. Alınan bilgilere göre, müfettişler, kupon karşılığı dağıtılan hediyeler için basım sayısıyla eşdeğer düzeyde sipariş verilip verilmediği ve verilen siparişlerdeki ürün kalitesinin malın piyasadaki standardıyla aynı düzeyde olup olmadığı konusunda inceleme yapacaklar. Yetkililer, bu gazetelerin promosyon süresince gazetelerinin basım sayısını düşürüp düşürmediklerinin de dikkate alınacağını belirttiler. Sabah, Hürriyet ve Milliyet gazetelerinin kupon karşılığı dağıttıkları hediyeler ve toplanması gereken kupon miktarı şöyle:

Sabah: Çin yemek takımı (119 kupon), İtalyan çatal - bıçak takımı (99), blender (129), mutfak robotu (119), konuşan bilgisayar (210), fırın seti (85), düdüklü tencere (119), mutfak seti (124), cep bilgisayarı (115), star trek (99), diatometre (59) mutfak seti (89), çanta (150), karaoke (59), çatal bıçak takımı (99), nevresim (59), dikiş - makinesi (39), tansiyon aleti (49), yorgan (65).

Milliyet: Bilgisayar (119), yemek takımı (130), tencere seti (96), bilgisayar - translatör birlikte (198), Casio bilgisayar (99), translatör (119), Acropal yemek takımı (75), fırın seti (88), mücevher seti (85), battaniye (37), mutfak seti (130), bulaşık makinesi (350).

Hürriyet: Yemek takımı (120) mutfak robotu (159), org (129), müzik seti (289), bilgisayar (195), tencere seti (89), mutfak seti (59), altın test (7), şeker ölçüm aleti (159), elektrikli soba (59), kap seti (45), teflon set (45), elektrikli alet (79), çelik tencere seti (89), makyaj seti (30), yorgan (69), elektrikli oyuncak (15).

Demiral hâlâ iddialı

'Uğur Mumcu cinayeti aydınlanacak'

EVİN GÖKTAŞ *4 kasım*

ANKARA - Yaş haddi nedeniyle 31 ekim salı günü Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Başsavcılığı görevinden emekli olan **Nusret Demiral,** yaklaşık 33.5 ay önce katledilen gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu** suikastının yakında aydınlatılacağını iddia etti. Mumcu suikastına ilişkin soruşturmada ilerleme kaydedildiğini anlatan Demiral, ayrıntılı bilgi veremeyeceğini belirtti. Demiral, **"adamı kaçırtmamak için gelişmeler hakkında bilgi vermek istemiyorum"** dedi. Milletvekili aday adayı olması için merkez sağ partilerden gelen önerileri kabul etmediğini bildiren Demiral, **"Bugün gerçek Atatürkçülerin partisi yok. Böyle bir parti kurup başına geçmeyi düşünüyorum"** görüşünü dile getirdi.

Türkiye'de son zamanlarda bir mezhep ve tarikat ortamının doğduğunu kaydeden Demiral, Atatürk'ün ilke ve devrimlerine bağlı bir partiye şiddetle gereksinim olduğunu, böyle bir parti kurup başına geçmeyi ciddi olarak düşündüğünü açıkladı.

Demiral, milletvekilliğinin, kendisi için **"ahım şahım bir mevki"** olmadığını belirterek **"Zaten ben belli bir noktaya gelmişim. Milletvekilliği benim için cazip bir mevki değil"** dedi.

CHP'nin, bugün ilk genel başkanı olan Atatürk'ün partisi olmaktan çıktığını öne süren Demiral, geçmişte sol örgüt militanı olup banka soymak ve adam kaçırmak gibi birçok eyleme karışan bazı isimlerin bugün milletvekili olarak CHP içinde görev yaptığını öne sürdü. Demiral, sözlerini şöyle sürdürdü:

"CHP ne yazık ki bugün eski CHP değil. Atatürk'ün partisi olmaktan çoktan çıkmış durumda. Atatürk'ün kurduğu ruhta görünmüyor. Ben bu partiye Atatürk'ün partisi olarak bakmıyorum. Üzülerek ifade ediyorum ki bugün gerçek Atatürkçülerin partisi bulunmamaktadır. Böyle bir partiye şiddetle ihtiyaç var. Gerçek Atatürkçüler partilerini arıyorlar. İşte ben o nedenle, Atatürk'ün ilke ve inkılaplarına sıkı sıkıya bağlı bir parti kurmayı tasarlıyorum. Eğer Allah kısmet ederse bu düşüncemi hayata geçirmeye çalışacağım. Benim siyasal yelpaze içindeki yerim, merkez soldan başlayıp merkez sağa kadar olan aralıktaki yerdir. Bu yer, yüce Atatürk'ün çizdiği yerdir. Ancak ben kendimi merkez sağa daha yakın hissediyorum."

Kendisini gerçek bir **"Atatürkçü"** olarak gördüğünü ifade eden Demiral, **"Ben, daima gözünde vatanını, gönlünde Atatürk ilke ve inkılaplarını tutabilen, vicdanında dinini saklayabilen, milliyetçilik ve laiklik düşüncesi içinde görevini yapıp tamamlayan bir insanım"** dedi.

Demiral, Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde yıllar önce bir süre cumhuriyet savcısı olarak görev yaptığını anlatarak Alevileri bu dönemde daha yakından tanıma olanağı bulduğunu ve onları çok sevdiğini söyledi.

Alevilik felsefesini çok beğendiğini ve takdir ettiğini kaydeden Demiral, kurulacak gerçek Atatürkçü bir partiye, bugün partisi olmayan Alevi yurttaşların da oy vereceklerini söyledi.

Cumhuriyet Kupası

OKTAY KURTBÖKE *4 kasım*

Cumhuriyetimizin kuruluşunun yıldönümü nedeniyle, İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nce düzenlenen XII. Uluslararası Gençler Cumhuriyet Kupası'nı büyük bir beğeni ile izledik. Katılımın çok yüksek olduğu serbest ve grekoromen stildeki turnuvada, dünya minderlerine adlarını yazdırmaya hazırlanan sayısız genç değeri bir arada görmek bizi sevindirdi.

Cumhuriyet Kupası'na katılım, gerçekten üst düzeydeydi. Turnuvaya, 24 ülke güreşçi gönderdi. Giderek uzak ülkeler için de çekici bir kupa olacak. İstanbul Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün kupa ile ilgili sorumlularını özveri ve gayretleri için kutlamak isteriz.

Kupa karşılaşmaları, grekoromen ve serbest stillerde yapıldı. Ülkemiz, turnuvaya iki stilde de Federasyon Karması ile İstanbul Karması takımlarıyla katıldı. Grekoromende Federasyon Karması, 94 puanla birinci (**Yusuf Yeşilyurt** 46 kg/1, **Erkan Dündar** 50 kg/1, **Özgür Uygur** 54 kg/1, **Kerim Salman** 58 kg/3, **Bünyamin Emik** 63 kg/1, **Tekin Çağlar** 74 kg/1, **Halil Tekin** 81 kg/3, **İlhan Çıtak** 88 kg/2, **Fatih Bakır** 115 kg/1), İstanbul Karması 82 puanla ikinci (**Ünal Örel** 50 kg/2, **Cafer Aktaş** 54 kg/3, **Mustafa Arıcı** 58 kg/1, **Mahmut Altay** 58 kg/2, **Tevfik Tan** 63 kg/3, **Hüseyin Akburun**68 kg/1, **Hüseyin Göcoğlu** 68 kg/2, **Süleyman Güngör** 74 kg/3, **Serkan Özden** 81 kg/1), Beyaz Rusya da 45 puanla üçüncü oldu.

Gerek Federasyon, gerekse İstanbul Karması'nda yer alan ve ilk üçe giren isimler, 90 kuşağından bugünlere kalan en son kadrolar. Her biriyle onur duyduk. Yarınlarımızı teslim edeceğimiz değerler. Dileğimiz bunlardan sonra da minderlerden böyle yetenekler çıkartabilmek. Doğal olarak bunun ön koşulu güreş eğitim merkezleri gibi, kulüpler gibi *"pınarları"* kurutmamak. Turnuva sırasında, bu sporcuları bulan, eğiten, onlardan şampiyonlar yaratan **Mehmet Acak** gibi, **Ata Karataş** gibi *"hocaları"* minder kenarında görmek bizleri çok mutlu etti.

Serbestte başarı daha az boyutlu oldu. Toplam puan zaten bunu ortaya koyuyor. Bu dalda birin-

ciliği Federasyon Karması 78 puanla aldı. (**V. Özdemur** 54 kg/3, **Mehmet Yozgat** 58 kg/3, **K. Şenyurt** 63 kg/3, **Harun Muslu** 74 kg/1, **Kâzım Şakiroğlu** 81 kg/2, **M. Yeter** 88kg/1). İkinciliği, 61 puanla İran kazandı. İran'ın bize oranla birinciliği daha fazla. (**M. Rizai** 46 kg/1, **B. Nourzab** 50 kg/1, **M. Heyeni** 58 kg/1, **M. Alizade** 63 kg/1). Üçüncülük ise 54 puanla Gürcistan'ın oldu.

Gençler grubunda, dünyanın en büyük turnuvası olmaya aday olan Cumhuriyet Kupası'nda, kilolarının en iyilerini izleme olanağını bulmak çok yararlı oldu. Alınan sonuçlar grekoromendeki üstünlüğü ortaya koydu. Serbest için aynı şeyi söylememiz mümkün değil. Diğer yaş gruplarındaki durum farklı olsaydı bunu vurgulamak istemezdik. Ama hastalık büyüyor gibi görünüyor. Güreş Federasyonu'nun özellikle serbest dalda yeni bir anlayış içine girmesi gerektiğine inanıyoruz.

Göz göre göre felaket

NECATİ AYGIN / BÜLENT ECEVİT

5 kasım

İZMİR - İzmir'de önceki gece başlayan şiddetli yağış ve fırtınanın yol açtığı sel baskınında 46 kişi yaşamını yitirdi. Ölenlerden 41'inin kimliği belirlendi, 8 kişinin kaybolduğu bildirildi. Sel baskınında yaralanan 150 kişinin büyük bölümü ayakta tedavi edildi. Selde 1500'ün üzerinde ev ve işyeri sulardan zarar gördü. İzmir Meteoroloji Bölge Müdürlüğü yetkilileri, İzmir'de metrekareye 108 ile 123.8 kilogram arasında yağış düştüğünü, bunun son yılların en yüksek verisi olduğunu belirttiler.

Sağanak yağmur ve fırtına dün geceden itibaren tüm kenti etkisi altına aldı. Sabaha kadar aralıksız süren şiddetli yağmur, Konak, Karşıyaka, Yamanlar, Çiğli, Narlıdere, Güzelbahçe, Maltepe, Şirintepe semtleriyle Menemen'de can kayıplarına yol açtı. Yağmur en çok dere yatakları çevresinde etkin oldu. Özellikle Yamanlar ve Örnekköy derelerinin ıslah edilmemesinin, meydana gelen selde önemli etken olduğu belirtildi. Yıllardır yurttaşlar tarafından iki derenin de ıslahının istenmesine karşın bu konuda yerel yönetimlerin herhangi bir çalışma yapmadığı bildirildi.

Dere sularının taşması sonucu çok sayıda gecekondu sular altında sürüklendi. Bazı ev ve işyerlerinin sadece temellerinin dere içinde kaldığı görüldü. Bu arada Karşıyaka Örnekköy'de bir cami minaresi ahşap evin çatısına devrildi; kentteki ağaçlar da büyük zarar gördü. Yurttaşların en çok tepki gösterdiği olayların başında, kurtarma ekiplerinin zamanında olay yerlerine gelmemesi oldu. Özellikle Yamanlar Deresi ve çevresine, ancak öğleden sonra kurtarma ekiplerinin gönderilmesi yurttaşlarca tepkiyle karşılandı.

İzmir'in böyle bir olaya hazırlıksız yakalanması kenti felç etti. Altyapı yetersizliklerinin her yağmurda ortaya çıktığı kentte, gerekli önlemlerin alınmaması bugünkü sonucu yarattı. İzmir - Çeşme, İzmir - Çanakkale karayolu trafiğe kapandı. Şiddetli fırtınanın etkisiyle direklerin yıkılması ve hat kopmaları sonucu telefon ve elektrikler kesildi. Kentin büyük bölümüne elektrik ve su verilemezken, dün öğle saatlerinde yalnızca Karşıyaka, Menemen ve Çiğli yörelerine kademeli olarak elektrik verilmeye başlandı. Bu arada tüm yerel televizyonlar ve radyolar da elektrik kesintileri yüzünden sustu.

Kentin Karşıyaka, Bostanlı, Güzelyalı, Alsancak, 1. ve 2. Kordon, Narlıdere, Güzelbahçe, Çiğli, Balçova, Bayraklı yörelerinde 2 bine yakın ev ve işyerini su bastı. Çok sayıda araç yollarda sular altında kaldı. Selden zarar gören bölgelerde enkaz kaldırma çalışmaları ve güvenlik için askeri birliklerden yardım istendi.

Dün gece başlayan şiddetli fırtına ve yağmurla ilgili bilgi veren Vali **Kutlu Aktaş**, **"Gece yarısı başlayan şiddetli yağmur, felaketi getirdi"** dedi.

Sel baskınında yaşamını yitirenlerden kimlikleri saptananlar şunlar: **Dursun Ülkü, Ali Ülkü, Rabia, Aytekin, Ferdane Karakoç, Ümran Uyanık, Gökhan Uyanık, Serkan Uyanık, Serap Uyanık, Fettah Türk, Kenan Türk, Hilmi Türk, Rabia Türk, Fatih Yürektürk, Mahir Yolcu, Kadriye Yolcu, Mustafa Vardar, Saniye Yetkin, İbrahim Elçi, Hayriye Elçi, Vildan Elçi, Gevri Soydaş, Çimen Yeter, Gülçiçek Yeter, Nurhan Yeter, Hanım Yeter, Ebru Özmen, Sercan Vuralkaya, Dilek Atmaca, Fatma Akgül, Fatma Portakal, Erol Portakal, Elif Delikuru, Kemal Yıldırım, Nuray Akgül, Hasan Kamaç, Turgut Yavuz, Hanım Kamaç, Sinem Çavuşlar, Dilek Atmaca, Yalçın Değer.**

Sel Menemen'de de can kaybına yol açtı. Menemen'in Asarlık Köyü'nde **Nesrin Korkmaz**'ın cesedi bulunurken aynı aileden **Nergiz ve Fatma Korkmaz**'ın kayıp oldukları öğrenildi. Emniyet yetkilileri Çiğli Güzeltepe'den **Serpil Akdemir** ile birlikte İzmir'de 8 kişinin kayıp olduğunu bildirdi.

Yağmur Manisa'da da felakete yol açtı. Sabaha dek aralıksız süren yağmur sonucunda 150 ev su altında kaldı. Meteoroloji yetkilileri Manisa'da metrekareye 45 kilogram yağmur düştüğünü belirttiler. Felaketten sonra Kızılay kente yardım konvoyları gönderdi.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** sel baskını nedeniyle dün öğle saatlerinde İzmir'e gelerek incelemelerde bulundu. Cumhurbaşkanı Demirel, kurtarma çalışmalarıyla ilgili olarak yetkililerden bilgi aldı. Yamanlar ve Örnekköy yöresinde selden zarar gören halkla konuşan Demirel, yaraların en kısa sürede sarılacağını söyledi. Cumhurbaşkanı Demirel, daha sonra Ankara'ya döndü.

Demirel'le birlikte İzmir'e gelen Bayındırlık ve İskân Bakanı **Adnan Keskin**, gazetecilerin imar aflarına ilişkin bir sorusu üzerine, **"Bakan olarak benim gündemimde bir imar affı yok. Oy kaygısıyla Türkiye'nin yapılanmasını, doğal dengesini bozacak, böylesi felaketlerle karşı karşıya kalmamıza neden olacak hiçbir tasarrufa imzamı atmam. Bu, topluma en büyük kötülüktür. Bunun en acı örneğini İzmir'de yaşadık"** dedi. İzmir Büyükşehir Be-

lediye Başkanı **Burhan Özfatura** ise sel baskını için **"Bunun sorumlusu yok. Ortalama 60 yılda bir yaşanan olaylar bunlar. Zarar gören evler dere yatağına, ilçe ve anakentin iznini almadan yapılmış evlerdir"** diye konuştu.

Demirel'in ardından Başbakan **Tansu Çiller** ile Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı **Deniz Baykal** da İzmir'e geldi. Çiller ve Baykal, selin en çok etkili olduğu Örnekköy ve Yamanlar semtlerinde incelemelerde bulundu. Daha sonra Narlıdere ve Güzelbahçe'ye giden Çiller ve Baykal burada yetkililerden bilgi aldı. ANAP Genel Başkanı **Mesut Yılmaz** da dün akşam saatlerinde İzmir'e geldi. Yamanlar, Örnekköy, Narlıdere ve Güzelbahçe semtlerine giden Yılmaz yurttaşlarla görüştü.

Bu arada fuar içindeki bazı pavyonlar, sel felaketinden zarar gören yurttaşların barınması için düzenlendi.

İzmir Meteoroloji Bölge Müdürü **Burhan Babalıoğlu,** kente bugüne dek düşen en yüksek yağış oranının metrekareye 80 kilogram olduğunu belirtirken önceki gece düşen miktarın 108 ile 123.8 kilogram arasında değiştiğini, bunun da son yılların en büyük oranı olduğunu söyledi.

Antalya'da ise şiddetli yağış nedeniyle 10 köy, 3 mahalle ve 3 beldede toplam 2500 hane selden zarar gördü. Helikopterle yapılan ilk tespitte 200'ü aşkın sera ve 10 kadar evin de sular altında bulunduğu saptandı.

Isparta'ya gidecek olan TBMM Başkanı **İsmet Sezgin** sel nedeniyle Dereboğazı yolundan geçemedi ve eski yoldan Isparta'ya ulaştı. Bu arada Aksu'da 80 kadar pamuk işçisinin kaldığı çadırlık alanın da sular altında kaldığı ve işçilerden şimdilik haber alınamadığı belirtildi.

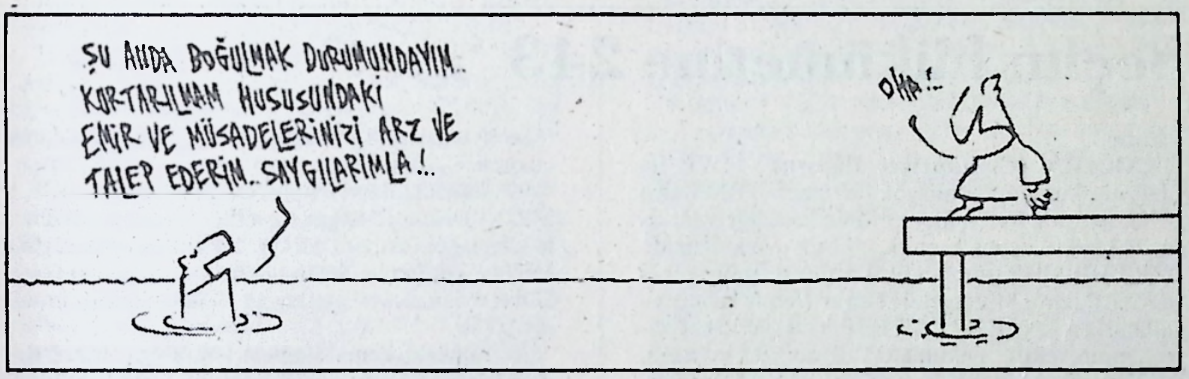

İzak Rabin öldürüldü

5 kasım

Dış Haberler Servisi - İsrail Başbakanı **İzak Rabin,** barış karşıtı köktendinci Yahudilerce düzenlenen bir suikast sonucu öldürüldü. Saldırıyı gerçekleştiren 25 yaşlarındaki İsrailli öğrenci olay yerinde yakalandı.

73 yaşındaki İsrail Başbakanı'nın ölümüne yol açan saldırı, Filistin ve İsrail arasında başlatılan barış sürecine destek vermek amacıyla dün gece İsrail'in başkenti Tel-Aviv'in en büyük meydanında 100 bin kişinin katılımıyla yapılan mitingin ardından gerçekleştirildi.

Görgü tanıkları, mitinge katılarak bir konuşma yapan Rabin'e meydandan ayrılırken arkadan yaklaşan 25 yaşlarındaki kişinin üç el ateş ettiğini söylediler. Polis yetkilileri Rabin'in, sırtından göğüs hizasına ve dirseğine isabet eden iki kurşunla yaralandığını bildirdiler.

Yaralanmasının hemen ardından Ichiloy Hastanesi'ne kaldırılan Rabin, ameliyata alındı.

Ameliyatın başlamasından yaklaşık bir saat sonra açıklama yapan İsrailli yetkililer, Rabin'in saat 23.15'te öldüğünü bildirdiler. Rabin'in yerine başbakanlığa, Dışişleri Bakanı Şimon Peres'in vekâlet edeceği açıklandı.

Rabin'in cenazesinin pazartesi günü toprağa verileceği bildirildi. İsrail Ordu Radyosu tarafından yapılan açıklamada, cenazenin Yahudi geleneklerine göre bir gün bekletilmesine karşın, dünya liderlerinin cenazeye katılmasının kolaylaştırılması için bir gün daha bekleneceği belirtildi.

İsrail Televizyonu ikinci kanalı, suikastın tetikçisinin, Bar Ilan Üniversitesi'nde hukuk öğrenimi gören **Yigal Amir** adlı bir öğrenci olduğunu bildirdi. Haberde, saldırganın aşırı sağcı Yahudi grup **"Eyal"** ile ilişkisi olduğu kaydedildi. İsrail Radyosu da, Yadigal Amil'in polise verdiği ifade de, **"Ben sadece Tanrı'nın emirlerini yerine getirdim. Hiç pişmanlık duymuyorum"** dediğini bildirdi.

Olayın hemen ardından İsrail'deki radyo ve televizyonlara açıklama gönderen aşırı dinci In örgütü suikastı üstlendi. Açıklamada, Araplarla barış yapılmasının İsrail halkına ihanet olduğu vurgulanarak, Rain'e hain yakıştırması yapıldı.

In örgütünün ABD'nin New York kenti yakınlarında kamp kurmasına izin verilen örgütlerden biri olduğu bildirildi. ABD'li kaynaklar, In örgütünün militanlarının bu kamplarda yetiştirildiğini kaydettiler.

Tel-Aviv'in merkezinde yer alan meydanda düzenlenen miting nedeniyle polisin sıkı güvenlik önlem-

ler almasına karşın gerçekleştirilen suikasttan sonra, kentte geniş çaplı operasyon başlatıldı.

Mitingde, Araplarla yürütülen barış görüşmelerine tepki gösteren sağcı grupların da meydanın bir köşesinde gösteri yapmalarına izin verildi ve bu durum barış yanlılarıyla köktendinciler arasında tartışmaya neden oldu.

Bütün dünya başkentlerinde şaşkınlıkla karşılanan suikasta, büyük tepki geldi. Birçok ülkenin başbakanı yaptıkları açıklamada, saldırıyı kınadıklarını bildirdi.

ABD Başkanı **Bill Clinton** yaptığı açıklamada **"sarsıldığını"** söyledi. Bir ABD'li yetkili olayı **"Barışın kalbine hançer vuruldu"** diye tanımladı. Clinton, suikastın gerçekleşmesinin hemen ardından danışmanlarını toplayarak durum değerlendirmesi yaptı.

ABD'li istihbarat yetkilileri, Rabin'in Filistin lideri **Yaser Arafat**'la masaya oturmasının ardından giderek yoğunlaşan tehditler aldığını anımsatarak **"Bu nedenle koruma olağanüstüydü. Gece düzenlenen açık hava mitinginde suikast girişimlerinin başarılı olma olasılığı her zaman yüksek. Bu yüzden koruma duvarı etkisini göstermedi"** dediler.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** ve Başbakan **Tansu Çiller,** İzak Rabin'in ölümü nedeniyle İsrail Cumhurbaşkanı Ezer Weizman'a bir başsağlığı mesajı gönderdiler.

Bu arada Ürdün hükümeti de suikastı kınadı. Irak haber ajansı ise olayı yorumsuz duyurdu. Rabin'e suikast girişiminin duyulmasının ardından, Sayda kentindeki Filistin mülteci kampında yaşayan genç Filistinliler dans ederek ve silahlarını ateşleyerek saldırıyı **'kutladılar.'** Hizbullah gerillalarının elinde olan Baalbek kasabasında da benzer olaylar yaşandı ve havaya yüzlerce el silah sıkıldı.

Seçim hükümetine 243 'evet'

6 kasım

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - DYP ile CHP'nin kurduğu koalisyon hükümeti TBMM'den güvenoyu aldı. 415 milletvekilinin katıldığı oylamada, 243 kabul oyuna karşılık, 172 ret oyu kullanıldı. DYP, CHP, MHP grupları ile 4 bağımsız milletvekili ve ANAP İzmir Milletvekili **Timur Demir** kabul oyu kullanırken ANAP, RP, DSP, BBP, YDH ile 15 bağımsız milletvekili hükümete güvenoyu vermedi. DYP'den ihraç edilen Eskişehir Miletvekili **Hüsamettin Cindoruk** ile bazı arkadaşları oylamaya katılmadı.

Yeni Seçim Yasası'nın bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuran CHP Ankara Milletvekili **Mümtaz Soysal** ile dilekçeye imza koyan diğer CHP milletvekilleri oylamaya katılarak yeni hükümete güvenoyu verdiler.

Başbakan Tansu Çiller, oylamadan sonra **"Bu demokrasimizin başarısıdır"** derken Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı bDeniz Baykal da **"Olağanüstü koşullara ramak kala, Meclis çıkar yol bulmuştur. Sıra seçimde"** dedi.

DYP'nin kurduğu 51. azınlık hükümetinin TBMM'den güvenoyu alamamasının ardından kurulan DYP-CHP koalisyonu hükümetinin güvenoylaması dün yapıldı.

TBMM Başkanı **İsmet Sezgin,** seçildikten sonra ilk kez bir birleşimi yönetti. Sezgin, birleşimi açarken yaptığı konuşmada, İzmir ve Antalya'daki felaketlerde yaşamını yitirenlerin yakınlarına başsağlığı ve zarar gören tüm yurttaşlara geçmiş olsun dileklerini iletti. Başbakan **Tansu Çiller,** oylamaya geçildikten bir süre sonra Meclis Genel Kurulu'na geldi.

DYP'nin birleşimi yöneten Aydın Milletvekili İsmet Sezgin dışındaki 162 milletvekili ile CHP'nin 59 milletvekilinin tam kadro katıldığı güvenoylamasında, CHP'nin DYP-MHP ittifakını önlemeye dönük çabalarından rahatsız olan MHP, bir kez daha hükümete destek çıktı.

MHP milletvekilleri tam kadro oylamaya katılarak hükümete güvenoyu verdiler.

99 ANAP milletvekili ile 38 RP, 10 DSP, 7 BBP, 1 MP, 2 YDH ve 15 bağımsız milletvekili ise hükümete güvenoyu vermedi. ANAP bir fire verdi ve İzmir Milletvekili Timur Demir hükümete güvenoyu verdi. Güvenoylamasına katılmayan milletvekillerinin adları şöyle:

Abdülkerim Zilan (Batman, bağımsız), **Şükrü Erdem** (Bursa, bağımsız), **Abdülmelik Fırat** (Erzurum, bağımsız), **Hüsamettin Cindoruk** (Eskişehir, bağımsız), **Bedrettin Dalan** (İstanbul, bağımsız), **Kemal Naci Ekşi** (İstanbul, YP), **Ersin Faralyalı** (İzmir, bağımsız), **Aykut Edibali** (MP Genel Başkanı), **Yusuf Bozkurt Özal** (YP, Malatya), **Ahmet Neidim** (Sakarya, bağımsız), **Yaşar Topçu** (Sinop, bağımsız), **Mehmet Ali Yılmaz** (Trabzon, bağımsız).

28 bağımsız milletvekilinden 4'ü yeni hükümete güvenoyu verdi.

Salih Sümer, Hasan Çakır, Erdal Koyuncu ve **Gürol Soylu,** 52. hükümete güvenoyu verirken, Genel Kurul'a katılan diğer bağımsız milletvekilleri **'hayır'** oyu kullandılar.

Sonucun açıklanmasından sonra, DYP grubunun ayakta alkışları arasında kürsüye çıkan Başbakan Tansu Çiller, **"Bu, milletimizin başarısıdır. Demokrasimizin başarısıdır, Meclis'in başarısıdır. Hayırlı olsun"** dedi.

CHP lideri Deniz Baykal da oylamadan sonra gazetecilerin sorularını yanıtlarken şunları söyledi:

"Güvenoyu aşaması geride kaldı. Türk milletinin bir büyük vasfı var. Kriz dönemlerinde mucizevi çözümler üretmeyi başarıyor. Anayasanın öngördüğü olağanüstü koşullara ramak kala, Meclis çıkar yol bulmuştur. Olağanüstü mekanizmalara gerek kalmamıştır. Sıra seçime gelmiştir. Bunun da yapılması halinde, Türkiye yeni bir döneme geçecektir."

Zengin Gettoları

TOKTAMIŞ ATEŞ *7 kasım*

Hürriyet gazetesinde bugünlerde ilginç bir yazı dizisi yayımlanıyor. *"İstanbul'un Zengin Gettoları"* başlığını taşıyan bu dizinin tanıtımı, geçen haftanın *"Pazar Eki"*nde yapılıyordu. *"İstanbul'da kapalı duvarlar içinde yeni hayat"* olarak sunulan ve tanımlanan bu *"getto"*ların ilginç örnekleri de sergileniyordu.

Resimlere şöyle bir baktım. Mavi ve yeşilin *"kucaklaştığı"* geniş bahçeler içinde, çoğu bağımsız villalar. Bir kısmının önünde yüzme havuzları...

Bu fotoğrafları ve yaşam düzeyini gören insan, *"Vallahi bravo"* diyecek, *"Türkiye artık çağ atlamış. Değil zengin ülkelere benzemek, onları çoktan sollamış..."*

Her sitenin bir *"amblemi"*, her sitenin bir dizi özel koruyucusu... Hem de tepeden tırnağa silahlı...

Sitelerden birinin içindeki bir *"city club"*, *"sitelilere"* değişik hizmetler sunuyor: İki step stüdyosu, fitness ve body salonu, squash, tenis, Türkiye' nin ilk racquetball kortu, sauna, güzellik salonu, iki sinema, bir bar, bir restoran ve bir disco...

Okurlarımın herhalde dikkatlerinden kaçmamıştır. *"Step, fitness, body, squash, racquetball"* gibi sözcükler, yeni bir dünyanın ve yeni bir kültürün ürünleri. Belki zaman içinde *"kort, stüdyo, sauna, sinema, bar, disko"* vb. sözcükler gibi bunlara da alışırız. Ama şimdilik benim kulaklarımı tırmalıyor. Bu tür zengin sitelerinde mülk fiyatları ve kiralar, Avrupa ve ABD'deki benzer sitelerin bedellerinin birkaç katı. Ve genellikle DM ve US Dollar'ı üzerinden dile getiriliyor. Kolay değil tabii. *"Yepyeni bir çevreye"* giriyorsunuz. *"Kendi dilinizi konuşan ve kendi yaşam düzeyinizi paylaşan"* insanlarla komşuluk edeceksiniz. Bunun bir bedeli olacak elbette...

Özellikle büyük kentlerde, farklı gelir düzeyinde yaşayan insanların farklı semtlerde toplanması doğaldır. Ama böylesine garip bir kutuplaşma ancak Türkiye gibi ülkelerde görülür. Bir yanda yüz milyonlarla ifade edilen kiralar ve bu sitelerin 300 metre yanlarındaki Hazine arazi üzerindeki gecekondular... (Zaten bu sitelerin çoğu da Hazine, ya da orman arazisi üzerinde inşa edilmişlerdir, ama o başka bir mesele oluyor...)

Ve ilginç bir biçimde bu tür *"getto"*lar genellikle 1980 sonrasında oluşturulmaya başlandı. Toplumumuz sürekli olarak *"kemer sıkmaya"* çağrılırken ve zorla kemer sıktırılırken, bu tür siteler mantar gibi türedi. Tabii bu arada bu gidişata itiraz etmek isteyenlerin de *"ümüğü"* sıkıldı...

Bir yağma düzeni içinde, bir bezirgan düzeni içinde, memleketimizde paylaşım alabildiğine bozuldu ve sınıflar arasında bir uçurum ortaya çıkarıldı. Sol, zaten dünyanın her köşesinde çökmemiş miydi? Eski solculardan bir bölümü de, bunlann *"çanak yalayıcılığını"* yapmıyor muydu? Kim itiraz edecekti bu gelişmelere? Kimin itiraz hakkı olabilirdi?

Akşam yemeğinde beş - altı arkadaşını ağırladığı restorana 25 milyon para bırakan muhterem (!), bir gün sonra *"step yaparken"*, ayda 20 milyon lirayı beğenmeyen nitelikli işçinin dedikodusunu yapıyordu arkadayışla. *"Vallahi bu adamlar insanlıktan anlamıyorlar azizim... Aynı işi 5 milyon liraya yapmaya can atan milyonlar var yahu..."*

Kocasına 100 milyon liralık gözlük armağan eden sosyete sünepesi, tenis antrenmanı sonrasında bir *"drink"* alırken, *"partnerine"* benzer şeyler dile getiriyordu. *"Vallahi şekerim bu bizim işçiler de bir türlü tatmin olmuyor... Kim azdırıyor acaba bunları?.."*

Ve bu *"getto"*ların sakinleri, dünyayı kendilerinin kontrol ettiklerini sanıyorlar. Oysaki dünya emeğin sırtında duruyor. O beğenmedikleri *"emekçiler"* olmasa, içecek bir yudum su, yiyecek bir lokma kuru ekmek bulamazlar. Pek övündükleri gettoları başlarına yıkılır.

Bu gettoların sakinleri, kendilerini çok korunaklı sanmakla da aldanıyorlar. Bu yüzyılın başlarında Rusya'da, Çin'in kimi liman kentlerinde, İran'da da vardı böyle *"siteler."* Hatta kimi kalın ve yüksek duvarlarla çevriliydi, kapılarda silahlı muhafızlar beklerdi. Sonları ne oldu bunların? Rusya'da parti kodamanlarına dinlenme evi yapıldı, İran'da *"devrim muhafızları"* oturuyor.

Zengin gettolar ının böylesine oluşması, hemen bunların yanıbaşında yoksul gettolarının oluştuğunu gösterir. Ve böyle bir *"gettolaşmanın"* kimseye hayrı dokunmaz. *"İp inceldiği yerden koparsa"* bundan en çok zarar görecek olanlar, yitirecek en çok şeyi olanlardır.

Polis Dünyası...

MUSTAFA BALBAY *8 kasım*

Polis örgütündeki üst düzey yöneticilerin büyük çoğunluğu DYP saflarından Meclis'e girme hazırlığı içinde.

Bu yüzden de DYP deyince ilk aklıma Doğru Yol Partisi değil, Düdüklü Yıldızlar Partisi geliyor.

Emniyet müdürleri, polis kökenli valiler üniformayı çıkarıp siyaset gömleğini giymek üzere art arda istifa edince, polisin en çok ne zaman kamuoyu gündemine geldiğini düşündüm:

–Yargısız infazlar...
– *Gözaltında kayıplar...*
– İşçi - memur eylemlerindeki ayıplar...
– *Milletvekili adaylığındaki kuyruklar...*

Din işleriyle devlet işleri uzunca bir süredir iç içe. Hangisi diğerini etkiliyor, belli değil. Şimdi de devlet işleriyle hükümet işleri birbirine girdi.

Öyle görünüyor ki Başbakan aylardır, polis örgütünü DYP şubeleri olarak kullanmış. Bu kurumların tepesindeki kişilerin adaylığa koşması baş-

ka türlü nasıl anlatılır?

Öncelikle şunun altını çizelim: Bugün en sağ düşünceden en sola kadar kim iktidara gelirse gelsin, bir polis örgütü kuracaktır. Belki on yıllar, yüz yıllar sonra insanlığın böyle bir kuruma gereksinimi olmayacak. Ama bugün var. Bu bağlamda bizim eleştirdiğimiz polis değil, polisin kullanılış biçimi.

Bir başbakan, bir emniyet müdürü çıkar, **`Bana** 'Polis yargısız infaz yapıyor' *dedirtemezsiniz"* derse, bunun anlamı şudur:

"Ey sevgili polis, bir eve baskına gittiğinde en çok kurşun tüketene ödül vereceğim..."

Bir içişleri bakanı çıkar, *"İşçileri Ankara'ya sokmayız"* derse, bunun anlamı şudur:

"Ey sevgili polis, başkentin girişlerini tut. Elinden geleni copuna koyma..."

Küçük bir örnek.

14 ekim günü bir grup DYP'li Atatürk Bulvarı'ndan, yani başkentin en işlek caddesinden Kuğulupark'a doğru yürüyordu. Sordum:

– Ne yapacaksınız?

"Başbakanımızı haksız yere eleştiren İnterstar'ı protesto edeceğiz."

Çevrede polis, önlem almış. Göstericilere bir şey olmasın diye. Bir polis, döver gibi bağırıyor:

– *Ticari araç sağa yanaş!..*

Polis, göstericilere yol açıyor. Aynı polis ertesi gün, işçileri başkente sokmadı.

Burada fatura polis memurunun değil, onu yönlendirenlerindir.

Peki, şefleri siyasete hazırlanırken polis memurları ne durumda?

Bir süredir gazetelerin iç sayfalarında, halkla ilişkiler sütunlarında konuk olan bir polis memuru var. Adı, **Kadir Karakaş.** Toplumun pek çok kesimi için *"eziyet"* işlevi gören **Deniz Som**'un sütununda da yer aldı. Deniz, bugünlerde ulusal sorunlardan çok ulusçal sorunlarla ilgileniyor.

Karakaş, Emniyet Genel Müdürlüğü'nden Cumhurbaşkanlığı'na kadar 18 makama dilekçe göndermiş. Karakaş, bir grup polisin haftada 40 saat, bir grubun 24 saat sistemine dayalı olarak 60 saat, bir grubun da *"12 saat görev 12 saat istirahat"* esasına göre 72 saat çalıştığını vurgulayıp devam ediyor:

"Yukarıda belirtilen çarpıklık ve adaletsizlik, bizleri ruhen ve bedenen yıpratmaktadır. Ayrıca meslek içinde, has evlat - üvey evlat muamelesi yaratmakta ve bizlerde manevi çöküntüye sebebiyet vermektedir.

Anayasamızın eşitlik ilkesine ters düşen bu manzara karşısında mağduriyetimiz göz önüne alınarak insanlık adına çare bulacağınıza inanıyor ve hoşgörünüze sığınarak saygılar sunuyorum."

Bu dilekçeyi alanlar, hemen gereğini yapmışlar, İzmir Valiliği'ne bildirip soruşturma açılmasını sağlamışlar. Savunmasını almışlar. Daha soruşturma bitmeden İzmir'in Selçuk ilçesinden Karaburun ilçesine göndermişler.

Karakaş'ın eşi Selçuk'ta, görevi Karaburun'da; oğlu, Tire Anadolu Lisesi'nde.

Karakaş'la dün telefonla konuştum. Kendisine her ne kadar konuşmaması için *"manevi işkence"* yapılmışsa da *"uslanacağı"* yok. Demokrasi, eşitlik, göreve bağlılık gibi olmadık tehlikeli şeylerden söz ediyor.

11 aralık günü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmaya hazırlanıyor. *"Niçin"* diye sordum. İşte sıraladıkları:

– *Bir ülkede öncelikle polis teşkilatının demokratik olması gerekir. Bu ülkede pembe karakollar vaat ediyorlar. Ama kimse çıkıp da bu karakolların içindekiler kimdir, ne yapar diye sormuyor.*

– *Polisi rüşvetin kucağına itiyorlar.*

- *Polis, emniyet ve şube müdürlerinin iki dudağı arasındadır. Son bir yılda 18 polis memuru arkadaşım intihar etti. Çoğunun nedeni, bunalım, hissi ve keyfi muamele...*

- Tire'de 4 ay önce bir *'Kürt Haşim olayı'* patlak verdi. Buradan 15 polis memuru adli ve idari soruşturma sonuçlanmadan sürgün edildi. Bu yargısız infazdır.

Bunu binlerce arkadaşım yaşıyor.

- *Yöneticilerimizin çoğu teşkilatımıza acı veriyorlar.*

Karakaş'ın söyledikleri, 150 bin üyeli polis dünyasında içten içe kaynamaların olduğunu gösteriyor.

Bu iddialara, *"Kendini bilmez bir polisin ortaya attığı şeyler"* gözüyle bakmamak gerekiyor.

Sağlıklı, adil işleyen bir polis örgütü herkese gerekli. Bugün kendisini en yüksekte gören kişiler de bir gün polisle yüz yüze kalabilir.

Bugün TBMM'ye hazırlanan kesimlerden sadece birini ele almaya çalıştık. Önümüzdeki günlerde diğer kesimlere dokunacağız. Yazıyı, bu gidişle oluşacak TBMM yeni dönemini selamlayarak noktalayalım: Biraz polis, biraz müflis, biraz iblis...

İşte size yüce Meclis...

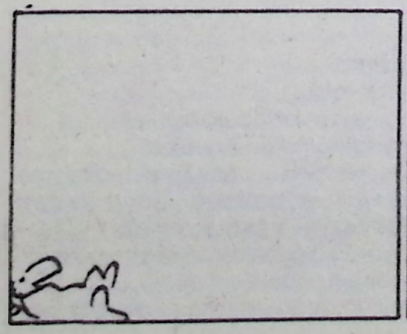

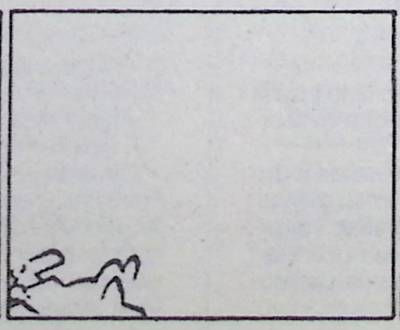

Devrimini yaşatacağız

10 kasım

Haber Merkezi - Ulusal kurtarıcımız ve cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder **Mustafa Kemal Atatürk,** yaşama veda edişinin 57. yıldönümünde tüm yurtta, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve dış temsilciliklerimizde törenlerle anılıyor. Bugün, Büyük Önder'in yaşama gözlerini yumduğu saat olan 09.05'te tüm yurtta sirenler çalacak ve saygı duruşunda bulunulacak.

10 Kasım programı kapsamında Ankara'daki ilk tören Anıtkabir'de yapılacak. Ankara'daki törende, Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** mozoleyi ziyaret ederek çelenk koyacak. Demirel, saygı duruşunun ardından Misak-ı Milli Kulesi'ne geçerek, Anıtkabir Özel Defteri'ni imzalayacak.

Anıtkabir'deki törene, TBMM Başkanı **İsmet Sezgin,** Başbakan **Tansu Çiller,** Anayasa Mahkemesi Başkanı **Yekta Güngör Özden,** Genelkurmay Başkanı Orgeneral **İsmail Hakkı Karadayı,** CHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Deniz Baykal,** Bakanlar Kurulu üyeleri, siyasi partilerin temsilcileri, kuvvet komutanları, yargı organları temsilcileri, bürokrat ve yöneticilerle yurttaşlar katılacak.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, 10 Kasım nedeniyle yayımladığı mesajda Atatürk'ü, **"Türk halkının geçmişten geleceğe en değerli ışık kaynağı"** olarak tanımladı ve ilke ve düşüncelerinin bundan sonra da Türkiye'nin yolunu aydınlatmaya devam edeceğini belirtti. Demirel, Atatürk'ün ilke ve düşüncelerinin yaşatılmaya devam edeceğini belirterek **"Büyük Atatürk'ün ilke ve düşünceleri bundan sonra da yolumuzu aydınlatmaya devam edecek"** dedi.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden, Atatürkçülüğün Türkiye'nin varlık ve yaşam nedeni olduğunu, ancak bunun korunması için gereken özen ve duyarlılığın gösterilmediğini belirtti. Özden, Atatürkçülüğün gerçek anlamda yaşamadığını söyledi.

Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Dr. **Yusuf Halaçoğlu** da Atatürk ilkelerinden pek çok konuda uzaklaşıldığına işaret ederek **"Ülkenin bütünlüğü konusunda devletçilik ve laiklik ilkesinden büyük oranda sapıldığını görüyoruz"** dedi. Atatürkçü Düşünce Derneği Başkanı **Suphi Gürsoytrak,** Atatürk'ün kurduğu devlet modelinden büyük ölçüde uzaklaşıldığını kaydederek bazı dinsel örgütlerin rejimi tehdit edecek boyutlara ulaştığına dikkat çekti. Eğitim Derneği Genel Başkanı **Mustafa Gazalcı,** yaptığı açıklamada, laik eğitim anlayışından verilen ödünlere işaret etti.

İşçi Partisi Genel Başkanı **Doğu Perinçek** tarafından yayımlanan bildiride, bilimsel ve laik öğretim birliğinin, şeriatçı eğitimin pençesine teslim edildiği kaydedildi. Sosyal Demokrat Halk Dernekleri Federasyonu'nca (SHDF) yapılan açıklamada, Atatürk'e ve çağdaşlaşmaya karşı yapılan saldırıların giderek yoğunlaştığı vurgulanarak, **"Atatürk'ün öncülüğünü yaptığı evrensel çizginin önemini tüm yurttaşlarımız bir kez daha yaşayarak görüyorlar"** görüşü kaydedildi.

Ankara'da Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nce **"Ata'yı Anma Kros Yarışmaları"** gerçekleştirilecek. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nca düzenlenen **"Atatürkçü Düşüncede Laiklik ve Din"** konulu paneli, **"Atatürk'ün Ekonomik Görüşleri Açısından Osmanlı Dönemi Ekonomisinden Günümüze Kadar Ekonomik Durumumuz"** konferansı izleyecek.

Demokratik kitle örgütleri, bugün **"Atatürkçü Düşünce Yolunda Birlik"** konulu toplantı düzenleyecekler. Toplantıya katılacak kitle örgütleri yarın da Anıtkabir'i ziyaret edecekler.

Atatürkçü Düşünce Derneği'nce (ADD) düzenlenen **"Atatürk'ü Anma ve Saygı Etkinliği"** çerçevesinde saat 10.00'da Celal Bayar Bulvarı'ndan Anıtkabir'e hareket edilecek. Anıtkabir'deki saygı duruşunun ardından Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Farabi Salonu'nda saat 14.30'da yapılacak anma toplantısı ile devam edecek etkinlikte, ADD Genel Başkanı Suphi Gürsoytrak açılış konuşmasını yapacak. ADD ödüllerinin de dağıtılacağı törene gazetemiz yazarlarından Prof. Dr. **Ahmet Taner Kışlalı,** Yekta Güngör Özden, Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Önder Sav** ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. **Türkân Saylan** konuşmacı olarak katılacak.

ADD Gölbaşı Şubesi Yönetim Kurulu Başkan Vekili **Nüket Berk, "Atatürk devrim ve ilkelerini, her bir ağaçta yeşertmek ve gelecek kuşaklara teslim etmek"** sloganıyla **"Atatürk Ormanı"** oluşturulacağını bildirdi. Cumhurbaşkanı Demirel ve TBMM Başkanı Sezgin'in de katılacağı Türk Hava Kurumu'nun (THK) 34. Büyük Olağan Genel Kurulu, bugün saat 14.45'te yapılacak. THK Başkanı **Atilla Taçoy,** bu yılki genel kurulun 10 Kasım'da yapılmasının özel bir önemi olduğunu vurgulayarak **"Atamızın ölümünün 57. yıldönümünde 70 yıllık THK'nin dimdik ayakta durduğunu göstermek ve bu kurumun mimarını böyle bir toplantıyla anmak istedik"** dedi.

İstanbul Bahçeşehir Koleji'nin 46 öğrencisi de saat 12.45'te Cumhurbaşkanı Demirel'i Çankaya Köşkü'nde ziyaret edecek. Ankara Üniversitesi Rektörlüğü de 100. Yıl Salonu'nda anma toplantısı düzenleyecek. Hacettepe Üniversitesi'nde Merkez Kampüsü ve Beytepe Kampusu'nda saat 09.05'te saygı duruşunda bulunulacak.

Başkent Üniversitesi Bağlıca Kampusu'nda saat 09.00'da gerçekleştirilecek **"Atatürk'ü Anma Günü"** toplantısında da Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu Başkanı **Ali Baransel, "Atatük'ün üniversite reformu"** başlıklı bir konuşma yapacak.

İstanbul'da Atatürk anısına Dolmabahçe Sarayı'nda iki ayrı tören düzenlenecek. İlk tören, Atatürk'ün yaşama gözlerini yumduğu Dolmabahçe Sarayı'ndaki odasına saat 09.00'da çiçeklerin konulmasıyla başlayacak. Saat 09.05'te yapılacak saygı duruşunun ardından, TBMM Başkanı adına Başkanvekili **Mehmet Gazioğu,** Şeref Defteri'ni imzalayacak. Daha sonra saygı nöbeti tutulacak ve Atatürk'ün odası ziyarete açılacak. Dolmabahçe Sarayı Muayede Salonu'nda gerçekleşecek olan ikinci tören ise saat 09.30'da saygı duruşu ve İstiklal Marşı ile başlayacak. TBMM Başkanı adı-

na Başkanvekili Mehmet Gazioğlu'nun yapacağı konuşmayı, İstanbul Valiliği, Mimar Sinan Üniversitesi Rektörlüğü ve 1. Ordu Komutanlığı adına yapılacak konuşmalar ile **'Atatürk Belgeseli'**nin sunuluşu izleyecek. İzmir'de Atatürk'ü anma programı çerçevesinde sanat ve kültür etkinliklerine yer verilecek. Atatürk, bugün Cumhuriyet Alanı'ndaki anıtına çelenk konulup saygı duruşuyla anılacak. Atatürkçü Düşünce Derneği İzmir Şubesi, Atatürk'ün ölüm yıldönümünde yaptığı çağrıda, Atatürk'ü saygıyla andıklarını söyleyen tüm siyasi partileri, Atatürk'ün kurduğu kurumlarla ilgili vasiyetine uymaya ve haksızlığı gidermeye çağırdı.

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin düzenlediği anma etkinliği bugün saat 10.00'da Sabancı Kültür Merkezi'nde yapılacak. Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ndeki etkinlik, saat 09.30'da Prof. Dr. **Aydın Zevkliler**'in **"Hukuk Devrimi ve Diğer Devrimler İçindeki Yeri"** konulu konuşmasıyla başlayacak.

Mustafa Kemal Derneği, Atatürk'ün aramızdan ayrılışının 57. yıldönümü dolayısıyla yazılı bir açıklama yaptı. Genel Başkan Av. **Kâmran Baran** imzasıyla yapılan açıklamada **"Çağdaş devletimizin ve laik cumhuriyetimizin bugünkü görünümünden"** duyulan üzüntü dile getirildi. 10 Kasım nedeniyle Eğit-Der Genel Başkanı Mustafa Gazalcı imzasıyla yapılan açıklamada Atatürk'ün eğitime verdiği önem anlatıldı ve cumhuriyetin ilanından sonra eğitim alanındaki uygulamalardan örnekler verilerek bugünkü durumla karşılaştırıldı. Eğitimde yaşanan olumsuzluğun üstesinden gelmek için önerilerin de sıralandığı açıklamanın sonunda **"Okul yöneticileri, Milli Eğitim kadroları akılcı, Atatürkçü kişiler olmalıdır"** denildi.

'Alçakgönüllü imece adamı'na onur ödülü

11 kasım

Kültür Servisi - Çınar Yayınları tarafından iki yıldır düzünlenen ve geleneksel hale gelmesi amaçlanan **"Çınar Yayınları Onur Ödülü"** bu yıl yazar, çevirmen ve düşünce adamı **Vedat Günyol**'a verildi.

İlkini geçen yıl **Toktamış Ateş**'in aldığı ödülü kazanan Günyol, törene katılanların, **'edebiyat dünyamızın gerçek çınarlarından biri'** olarak nitelediği, birçok yazar ve eleştirmene örnek olmuş bir edebiyatçı. TÜYAP Kitap Fuarı etkinlikleri kapsamında yapılan törende, Günyol'un dostlarından **Sami Karaören, Konur Ertop, Mehmet Başaran, Selim İleri, Masis Kürkçügil** ve **İlhan Selçuk** konuşma yaptılar. Törende Günyol hakkında söylenenler alçakgönüllü bir imece adamı olduğu yönündeydi.

83 yaşındaki Vedat Günyol, eğitimini tamamladıktan sonra birçok okulda öğretmenlik yaptı. Uzun yılar **Yeni Ufuklar Dergisi** ve **Çan Yayınevi**'ni yöneten Günyol, **Babeuf**'ün **"Devrim Yazıları"** adlı kitabı nedeniyle **Sabahattin Eyuboğlu** ile birlikte Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandı ve beraat etti. 12 Mart döneminde Sabahattin Eyuboğlu ve **Azra Erhat**'la sıkıyönetimce tutuklanan Vedat Günyol için açılan dava, beraatle sonuçlandı. **Dile Gelseler, Yeni Türkiye Ardında, Devlet İnsan mı, Bu Cennet Bu Cehennem, Çalakalem, Orman Işırsa, Daldan Dala, Bilinç Yolunda, Güleryüzlü Ciddilik, Sanat ve Edebiyat Dergileri** ve **Gölgeden Işığa** (deneme ve anılar) adlı eserleri ve birçok çevirisi bulunan Vedat Günyol'un eleştirmen kişiliğiyle de edebiyat dünyamızda çok önemli bir yeri var. Ödülünü Çınar Yayınları'nın kurucusu ve sahibi **Aydın Ilgaz**'dan alan Vedat Günyol konuşmasında, **"Başarılarıyla öğrencilerim beni hep mutlu ettiler. Ama bu ödül başka. Edebiyat dünyamızın çınarlarından biri adına veriliyor. 30 yılı aşkın bir süre öğretmenlik yaptığım için** 'Hababam Sınıfı' **da bana çok şey ifade ediyor"** dedi ve **Rıfat Ilgaz**'ın **"Bilmeyecekler"** adlı şiirini okudu. İlhan Selçuk da yaptığı konuşmada, **"Tüm hayatı, yazıları ve davranış biçimiyle, hepimizin hocası olmuş bir yazar"** diye tanımladı.

Selim İleri, konuşmasında yazarlığı seçmesinde Günyol'un büyük payı olduğunu, yalnızlığın yaratıcılık anlamına geldiğini ondan öğrendiğini vurguladı.

Boğaz'da bir tarih yandı

13 kasım

İstanbul Haber Servisi - Başbakan Tansu Çiller'in İstanbul'da bulunduğu sırada çalışmalarını sürdürdüğü ve restorasyon çalışmaları devam eden istanbul Boğazı'ndaki tarihi **Said Halim Paşa Yalısı** yandı. Yangının, mutfak bölümünde yapılan boya çalışmaları sırasında çıktığı öne sürüldü. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** ve Başbakan Tansu Çiller, İstanbul Vali Vekili **Rıdvan Yenişen**'i arayarak söndürme çalışmaları hakkında bilgi aldı. Demirel'in, yalının eski haline getirilmesi için devletin bütün olanaklarının kullanılacağını söylediği bildirildi.

Boğaz'ın tarihi kimliğini sergileyen yapılardan olan yayılar, bir bir yok oluyor. Tarihi yapılardan biri olan ünlü Said Halim Paşa Yalısı'nda dün saat 12.10'da yangın çıktı. Kısa sürede üç katlı ahşap binanın çatısına yayılan yangını söndürme çalışmaları başarılı olamadı. Yangına, Sarıyer, İstinye ve ve Beyoğlu itfaiye ekipleri karadan müdahale etti. Alemdar 2 isimli yangın söndürme gemisinin yanaşamaması ve pompalaranının yetersiz kalması nedeniyle yangına denizden müdahale edilemedi. Rüzgârın da ters yönden esmesi, denizden yapılan söndürme çalışmalarını aksattı. Akşam saat 17.00 sıralarında kontrol altına alınan yangın, saat 18.45'te tamamen söndürüldü. Yangın tarihi yalının çatısı ve üst katı tamamen yanarken orta kat kısmen zarar gördü. Üst ve orta katta bulunan tablo ve halılar yandı. Yangında Başbakan Çiller'in çalışma odası zarar görmedi. Alt kattaki eşyaların ise kısmen kurtarıldığı öğrenildi. Restorasyon çalışmaları devam eden yalıdaki yangının, mutfak bölümünde yapılan boya çalışmaları sırasında çıktığı öne sürülmesine karşın, olay yerinde incelemelerde bulunan İstanbul Valiliği'ni vekâleten yürüten Rıdvan Yenişen, yangının elektrik kon-

tağından çıktığını sandıklarını söyledi. Yenişen, binanın elektrik sisteminin yer aldığı bölümün üzerinde bulunan bacadan dumanlar çıkması üzerine yangının haber alındığını bildirdi. Yenişen, çevre sakinlerinin itfaiye ekiplerinin yarım saat geç geldiği iddialarına karşılık, yangına kısa sürede müdahale edildiğini belirtti.

Yalıda çalışma yapan on üç boyacı, ifadelerine başvurulmak üzere gözaltına alınarak Yeniköy Karakolu'na götürüldü. Akşam saatlerinde yangının kontrol altına alınması üzerine olay yerinden ayrılan Yenişen, basına yaptığı ikinci açıklamada Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in kendisini arayarak yangın hakkında bilgi aldığını ve yalının eski haline gelmesi için devletin bütün olanaklarının kullanılacağını söylediğini bildirdi. Yenişen, Başbakan Çiller'in de yangın hakkında bilgi aldığını söyledi.

Kültür Bakanı **Fikri Sağlar** yaptığı yazılı açıklamada, Said Halim Paşa Yalısı'ndaki yangından sonra meydana gelebilecek tahribatın giderilmesi için her türlü katkıyı yapacaklarını bildirdi.

19. yüzyılın ikinci yarısında yapılan yalının mimarı **Petraki Adamanti.** Yalının ilk sahibi **Düzoğulları Ailesi** olarak biliniyor. Daha sonra Mısır Valisi Kavalalı **Mehmet Ali Paşa**'nın torunu **Said Halim Paşa**'nın mülkiyetine geçen yalı, 1968'de Turizm Bankası'na satıldı. Başbakanlık yazlık konutu olarak kullanılan ve zaman zaman resmi toplantıların da yapıldığı yalı, 1980-1984 yılları arasında da Turizm Bankası tarafından restore ettirilmişti. 1989 yılında Turizm Bankası'nın Türkiye Kalkınma Bankası'na dönüştürülmesiyle yalının sahibi de bu banka olmuştu.

Özelleştirme kapsamına alınan tarihi yalı, daha sonra başbakanın yaz çalışmalarını yürütmesi için özelleştirme kapsamı dışına çıkarılmış ve bitişiğine yapılmak istenen helikopter pisti ise kamuoyunda uzun süre tartışmalara neden olmuştu.

İngiltere rüyası gerçek oldu

Türkiye, zafer sarhoşu

16 kasım

İstanbul Haber Servisi - Milli takımımızın, İsveç milli takımıyla 2-2 berabere kalarak gelecek yıl İngiltere'de yapılacak olan Avrupaşampiyonasına katılma hakkını kazanması, büyük bir sevince dönüştü.

Karşılaşmanın bitmesinin ardından Türkiye'nin her yanında sokağa dökülen yurttaşlar, takımımızın başarısını coşkuyla kutladılar. Ancak her milli maç sonrası meydana gelen üzücü olaylar, yine tekrarlandı; silahlar patladı, çok sayıda kişi çeşitli yerlerinden yaralandı. Başarıyı kutlama bahanesiyle siyasi gösteri yapma olanağı bulan şeriatçılar ve ülkücüler **"Ya Allah bismillah"** sloganı atarak Taksim'de **"Kemancı"** olarak bilinen barı taşladılar. Olaylar sırasında çok sayıda kişi hafif şekilde yaralandı. Polis, güvenlik nedeniyle barı kapatarak çalışanları gözaltına aldı. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** milli takımın başarısından büyük memnunluk duyduğunu belirterek **"Tüm futbolcuları tek tek gözlerinden öpüyorum"** dedi. TBMM Başkanı **İsmet Sezgin** yayımladığı mesajda **"Türk futbol tarihinde altın bir sayfa açan milli takımla gurur duyuyoruz, övünüyoruz"** ifadesine yer verdi. Gümrük birliğiyle ilgili görüşmeler yapmak üzere İspanya'nın başkenti Madrid'de bulunan Başbakan **Tansu Çiller** de milli takımımızın başarısını şu sözlerle paylaştı: **"Her şeyimizle Avrupa'yla rekabet içindeyiz, sporda da öyle. Milli futbolcularımız tarih yazdılar."** Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı **Deniz Baykal** da yayımladığı mesajda milli takımımızı başarısından dolayı kutladı.

Kutlamalar sonrası yapılan sevinç gösterilerinde Bayrampaşa'da ve Şişli'de iki kişi havaya sıkılan kurşunların sekmesi sonucu hafif yaralandı. Ş.S. adlı 12 yaşındaki çocuk, kafasına isabet eden kurşunla ağır yaralandı. İnönü Endüstri Meslek Lisesi 2. sınıf öğrencisi S.B. (15), Bayrampaşa İsmetpaşa Mahallesi'nde yaralanırken İ.Ü. Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde ayakta tedavi edildi. Ankara'da da kimliği belirlenemeyen bir yurttaşın, tabanca mermisiyle yaralandığı öğrenildi. Maçın heyecanına dayanamayan bir kişi de Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Dahiliye Bölümü'nde tedavi altına alındı.

Cumhuriyet'e 8 davadan beraat

17 kasım

İstanbul Haber Servisi - Gazetemiz Genel Yayın Koordinatörü **Hikmet Çetinkaya** hakkında **Fethullah Gülen**'in şikâyetleri üzerine açılan ve dünkü oturumda birleştirilen 13 ayrı hakaret davası dosyasından 8'inde beraat kararı verildi. İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen ve ve yazıişleri müdürlerimiz **Dinç Tayanç** ile **İbrahim Yıldız**'ın da sanık olduğu davalarda mahkeme, 5 dosyada toplam 8 milyon 166 bin lira para cezasına hükmetti. Çetinkaya, son sözünde, **Cumhuriyet**'in laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti ile yaşıt olduğunu anımsatarak **"Bu gazetede yazdığım sürece bu ilkeleri savunacağım"** dedi.

İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yapılan 13 ayrı davanın duruşmasında mahkeme, gazetemiz avukatı **Fikret İlkiz**'in istemi uyarınca tarafların ve suç isnadının aynı olması, fiil tarihlerinin de birbirine yakın olması gerekçesiyle dosyaların birleştirilmesine karar verdi. Duruşma savcısı, esas hakkındaki görüşünde Çetinkaya, Tayanç ve Yıldız'ın ileri sürülen **"yayın yoluyla hakaret"** suçunu işlediklerini ve bu nedenle TCK'nin 480. maddesi uyarınca 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılmalarını istedi. Fikret İlkiz ise önceki oturumda yaptığı savunmayı tekrar ettiğini belirtti. İlkiz, savunmasında, yazılarda hakaret kastının olmadığını belirtmiş, gazetecile-

rin sadece haber verme hakları olmadığına değinerek şunları söylemişti:

"Gazetecilerin toplumda olan biten olaylar ve kamuoyunun ilgisini çeken kişilerin yaptıklarıyla ilgili olarak eleştiri ve yorum yapma hakları da olduğu kuşkusuzdur. Bu hak ve özgürlük bakımından farklı görüş ve düşünceler kamuoyunda tartışmaya açılmış olur. Bu tartışmaların yapılması sonucunda ulaşılan sonuçlar da toplumun değer yargıları haline dönüşür. Böylece toplum ve kişiler için iletişim hak ve özgürlüğü kamu yararına kullanılmış olur. Ankara DGM ve İzmir DGM kararlarında TCK'nin 163. maddesine aykırılıktan haklarında dava açılarak mahkûm edilen kişilerin anlatımlarında da davacı Fethullah Gülen adı geçmektedir. Hikmet Çetinkaya, askeri liselerdeki tarikatçı örgütlenmede, Polis Koleji'ndeki örgütlenmede neden Fethullah Gülen adının geçtiğini birçok yazısında sormuş ve bu durumu eleştirmiştir. Hikmet Çetinkaya 1975 yılından günümüze kadar yazdığı yazılarla 'Fethullah Gülen' veya 'Fethullah Gülen yanlıları'nın nasıl bir dünya görüşüne sahip olduklarını ve ne istediklerini sürekli olarak yazmaktadır. Dolayısıyla farklı dünya görüşlerine sahip olanların birbirlerinin görüşlerini eleştiride ne kadar hak sahibi iseler; Hikmet Çetinkaya da cumhuriyet ve laiklik karşıtı hareketlerin tümüne karşı çıkmakta o kadar haklıdır. Bu nedenle 'takipsizlik kararı' verilmiş olması veya hiç ifadesine başvurulmaması hakkında verilmiş bir mahkeme kararı bulunmaması nedeniyle yayımlanan yazılarda kişilik haklarına saldırıda bulunulduğunu ileri sürmek hukuken geçerli değildir."

Savunmadan sonra Hikmet Çetinkaya, son sözünde, çalıştığı Cumhuriyet gazetesinin laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti ile yaşıt bir gazete olduğunu anımsattı. Çetinkaya, **"Bu gazetede yazdığım sürece laik, demokratik cumhuriyeti, bölmeye, parçalamaya çalışanların karşısında olacağım ve onlara karşı yazılar yazacağım. Laik, demokratik cumhuriyeti sonuna kadar savunacağım"** dedi.

Mahkeme, açıkladığı kararında, 13 ayrı dava dosyasından 8'inde beraat kararı verdi. Mahkeme, yayın yoluyla hakaret suçlamasıyla yürütülen 5 dosyada Hikmet Çetinkaya ve İbrahim Yıldız'a 3'er ay 15'er gün hapis cezası verdi ve bu cezayı 2 milyon 858'er bin lira para cezasına çevirdi. Mahkemenin, Dinç Tayanç hakkında da 2 milyon 450 bin lira para cezası vermesiyle 3 sanık hakkında vearilen para cezasının toplamı 8 milyon 166 bin lira oldu.

Cezayir'de seçimler sakin geçti

17 kasım

Dış Haberler Servisi - Cezayir'de yaklaşık 16 milyon seçmen, ülkenin bağımsızlığını kazandığı 1962 yılından bu yana düzenlenen ilk serbest başkanlık seçim için dün sandık başına gitti. Seçimde alınan ilk kısmi sonuçlara göre, Devlet Başkanı **Liamin Zeru-al**'in yüzde 58 ila 66 arasında oy desteği kazandığı bildirildi.

Cezayir'deki resmi radyo ve televizyon kanalları, ülke genelinde seçimlere katılımın yüksek olduğunu, oy verme işlemlerinin sükûnet içinde geçtiğini bildirerek halkın güvenlik kuvvetlerinin önünde korkmadan sandık başına gittiğini duyurdu. Seçimde, favori durumda bulunan Devlet Başkanı **Liamin Zerual,** demokrat kampın adayı **Said Sadi,** aşırı dincilere yakınlığı ile bilinen **Şeyh Mahfud Nahnah** ve **Nureddin Bukruh** yarıştı. Oy verme işlemi, ülke genelinde 7.833 merkezde kurulan 33.783 sandıkta gerçekleşti.

Cezayir'de dün yapılan devlet başkanlığı seçiminde alınan ilk kısmi sonuçlara göre, Devlet Başkanı Liamin Zerual'in yüzde 58 ila 66 arasında oy desteği kazandığıbildirildi. Aşırı dincilerin tehditlerine karşın halkın sandığa büyük oranda ilgi gösterdiği, oy kullanma oranının yüzde 65'i bulduğu açıklandı. İçişleri Bakanlığı'nın açıklamasına göre, yüksek katılım oranına ilişkin rakam, sandıkların kapanmasından bir saat önce alındı. Katılım oranı, yüzde 65.54 olarak verildi. Oy verme işleminin tamamlanmadığı bazı bölgelerde, sandıkların belirtilen süreden iki saat daha fazla açık kalacağı bildirildi.

Seçimin favorisi Devlet Başkanı Liamin Zerual'in karşısında baş rakip olarak ılımlı dinli lider Şeyh Mahfud Mahnah bulunuyordu. Seçim, bir adayın ilk turda yüzde 50 oy oranı alamaması koşuluna bağlı olarak iki turlu olarak düzenlendi. Devlet radyosundan yapılan açıklamaya göre, ilk tahminlere göre, devlet

başkanlığına aday olanlardan Said Sadi'nin yüzde 14-19, Mahfud Mahnah'ın 18-18.5 ve Nureddin Bukruh'un yüzde 5 ila 9 arasında bir oy desteği sağladığı belirtiliyor. Bu tahminlerin yüzde 6'lık bir yanılma payı taşıdığı düşünüldüğünde, ikinci tura gerek kalmayabileceği sonucunun ortaya çıkacağı kaydedildi.

Aşırı dinci İslami örgütlerin seçimi engellemek için son zamanlarda saldırılarını yoğunlaştırmaları ve oy kullananları öldürmekle tehdit etmeleri nedeniyle bugüne kadar görülmemiş derecede geniş güvenlik önlemleri alındı. 300 bini aşkın kişiden oluşan güvenlik güçleri dün erken saatlerden itibaren görev başındaydı. Polisler ve Ninjalar olarak adlandırılan anti - terör timleri oy verme işleminin başlamasından saatler önce devriye gezmeye başladılar. Yetkililer, Cezayir'deki köktendincilerin çoğunlukta olduğu bölgelerdeki insanların oy vermek için otobüsle daha güvenli yerlere taşındığını belirttiler. Ülkedeki tüm mağazaların, işyerlerinin ve insanların toplu olarak bulunduğu yerlerin kapalı olduğu gözlendi.

Feshedilen İslami Selamet Cephesi'nin (FIS) müttefiki yedi muhalefet partisi, seçimi boykot etti.

Nusret! Vatan Sana Hasret...

MUSTAFA BALBAY *18 kasım*

Yaklaşık bir yıl önce, zamanın DGM Başsavcısı **Nusret Demiral**'ın emeklilikten sonra siyasete atılacağını ve MHP'yi düşündüğünü yazmıştım.

Bunu yazmak marifet değildi, doğal bir şeyi aktarmaktı.

O gün yazımı şöyle noktalamıştım:

Haydi Meclis'e Nusret...

Vatan sana hasret...

Demiral yazıyı okuduktan sonra, o dönemdeki yargı muhabirimiz aracılığıyla şu mesajı göndermişti:

- **Mustafa**'*ya söyleyin, ben de ona hasretim...*

Demiral şair yanını konuşturmuş, bize de istediği mesajı vermişti.

Aradan bir yıl geçti. Süreç doğal akışı içinde işledi ve Demiral'a MHP rozeti *"başbuğu"* **Alparslan Türkeş** taktı.

Özeroviç Çilerstin'in kendin sor kendin yanıtla modelini beğenmiş olmalı ki, Demiral rozeti yakasına taktıktan sonra açıldı, açıldı ve devam etti:

- *Kendi kendime soruyorum, niçin MHP?*

Ardından yanıtını verdi:

- *Çünkü bölücülere, vatan hainlerine haddini bildirecek tek parti MHP'dir.*

Türkeş'e düzdüğü övgüler de yabana atılır değildi. Bu övgülerden sonra ben de Demiral gibi kendi kendime sordum:

-*Acaba beyefendinin göbek adı* **Esat** *mı?*

Ötelere gitmeye gerek yok. Demiral, DEP'liler için verilen cezayı az bulmuş, şöyle demişti:

- *İdam edilmeleri gerekirdi.*

Bu mantık tabii ki MHP'nin teröre yaklaşımıyla örtüşüyor.

Eğer **Çiller** seçimlerde kafasına koyduğu oyu alır, MHP ile iktidara gelirse, yeni Bakanlar Kurulu şimdiden hazır gibi.

İçişleri Bakanlığı'na Nusret Demiral yakışır. Dışişleri Bakanlığı da **Ayvaz Gökdemir**'in olur. Bayındırlık, Sanayi Ticaret, Tarım, Orman gibi bakanlıklara tek tek atama yapmak gereksiz. Bu hizmetlerin tümü, ihalelerden sorumlu devlet bakanlığında birleştirilir. Başına **Yalım Erez,** arkasına Özeroviç getirilir, olur biter.

Doğan Güreş, Mehmet Ağar, Ünal Erkan, Necdet Menzir gibi her türlü bakanlığı başarıyla yürütecek adaylar var. Bu ekiple nefis bir *"Çiller'e Bakanlar Kurulu"* oluşturulur.

Bir ülkede demokrasinin rayına oturması, kuralların adım adım yerleşmesi ne kadar güzel. İnsan bir yurttaş olarak kıvanç duyuyor.

Örneğin, bu bu seçimlerin ardından dört ya da beş yıl sonra TBMM'ye kimler aday olacak? Yanıtı hemen hazır:

DGM'lerde en ağır cezayı isteyen savcılar, en çok yargısız infaz yapan polis müdürleri, bürokraside Başbakan'a bağlılığını en iyi gösteren müdürler...

Böylece, hemen İstanbul, İzmir, Denizli'de görev yapan bazı kişilerin önünün açık olduğunu şimdiden söyleyebiliriz.

Arkasında en yüksek makamın kayınbiraderi bulunan İstanbul Emniyet Müdürü **Orhan Taşanlar** göreve başladı ve ilk diplomasını aldı:

"Kelle koparmaya geldim..."

Milletvekili olacak adam, emniyet müdürlüğünden bellidir.

Türkiye'nin çevresinde olup bitenler, güçlü bir Meclis'in ve hükümetin kaçınılmazlığını bir kez daha ortaya koyuyor. Yeni Meclisin niteliği partilerden çok Türkiye için önem taşıyor.

Bugün Meclis'te yaşadıklarımıza bakınca insan ister istemez, *"Ne olursa olsun, bir an önce bu Meclis değişmeli"*diyor.

Ancak yeni gelecek Meclis'in bugünü aratması olasılığı da var.

Dün Ankara'da hava güzeldi. Bulutlar tembellik edince, kendisini soğuğa alıştırmaya çalışan yarı çıplak dallar parlak güneş altında şaşkına döndü. Yürüyerek Meclis'e gidip, bahçesinde, koridorlarda biraz dolaştım.

Kapıda, içeriye giriş kuyruğu:

- Beyefendi kimi göreceksiniz?

"Milletvekilimizi..."

- Sizi bekliyor mu?

"İsterse beklemesin..."

- Bir dakika telefon edelim...

"Sen bizim giriş kartlarımızı ver, gidelim. Yolu biliyoruz, telefonunu sonra edersin..."

- Kaç kişisiniz?

"Say işte..."

- Bu kadar kişi bir milletvekilini mi göreceksiniz?

Bir temsilci gönderseniz...

"Beyim uzatma, öğle yemeğini de hep beraber Meclis lokantasında yiyeceğiz..."

Sonra diğer heyet...

Sözün kısası Meclis yol geçen hanı gibi. Milletvekili aday adayları... Mevcut milletvekiline destek için gelmiş il, ilçe, köy heyetleri... Kendi adaylarını tanıtmak için baskına gelmiş örgütler...

Görünen o ki Meclis, Türkiye'ye yön vermekten çok, Türkiye'nin yapısına teslim olmuş durumda. Pek çok çevre siyasete soğuk baktığı için Meclis köy ya da kente değil, tam anlamıyla kasaba mantığına teslim...

Deniz Baykal'la dün uzun bir telefon görüşmesi yaptık. CHP'ye başvuran adayların sayısından ve niteliğinden memnun. Listenin partiye yönelik coşkuyu arttıracağını düşünüyor.

CHP'yi daha çok yazacağız, Meclis'e dönelim.

TBMM'nin çeşitli yerlerinde Meclis'in, halk iradesinin önemine ilişkin yazılar yer alıyor. Yeni dönemde bunların tümünü değiştirmeli. Biz yol gösterici olması bakımından birkaç örnek verelim:

"Hâkimiyet Kayıtsız Şartsız Nimetindir..."

"Dinlenmemek üzere yemeye karar verenler asla doymazlar..."

"Hayatta en hakiki mürşit dilimdir..."

"Mülk adaletin temelidir..."

"Kalın cüzdan kalın kafada bulunur..."

AFAD üyeleri kaza geçirdi: 13 kişi öldü

20 kasım

ADANA (Cumhuriyet Güney İlleri Bürosu)- Adana'nın Pozantı ilçesi yakınlarında dün sabaha karşı saat 02.00'de fotoğraf sanatçılarını taşıyan otobüs uçuruma yuvarlandı. Şekerpınarı mevkiinde freni patlayan **Abdurahman Koç** (19) yönetimindeki kamyon, Ankara yönüne seyir halindeki **Mehmet Keser** yönetimindeki 01 SP 959 plakalı otobüse arkadan çarptı. Çarpmanın şiddetiyle iki araç da uçuruma yuvarlandı.

Kazada ilk belirlemelere göre çoğu adana Fotoğraf Amatörleri Derneği (AFAD) üyesi olan, **İnayet Tolunay, Haluk Dağlık, Fatma Akalın, Bekir Kara** (gazeteci), **Ümit Sağlamçelik, Özgen Özgenal** (eski AFAD Başkanı), **Cem Yağan, Remzi Dağlık, Haluk Göç, Utku Acar, Mehmet Aydın, Kerem Aşken** ve **Ramazan Akın** yaşamlarını yitirdi. Kazada yaralanan ve çoğu AFAF üyesi yolculardan kimlikleri belirlenebilenler ise şöyle:

Sabahattin Haluk Uygur, Yeşim Akyalçın, Fatma Gök, Hasan Hızlı, Dr. Meral Göcük, Sevilay Atlı, Zaide Zöhre, Tuğba Akdağ, Özden Metin, Serdar Özaysu, Berna Ganda, Vahap Akşen, Saime Kocabağlı, Cazip Kocabağlı, Bedriye Tuğat, Vildan Veziroğlu, Şenay Kürtbaba, Dr. **Can Göçük, Mehmet Kesen, Abdurrahman Koç, Ercan Altun, Mehmet Dilci, Mustafa Kamarı, Cem Göcük, Selim Işımlı** ve **Ümit Zöhre.**

Yaralanan yolcular Balcalı, Adana Numune ve SSK hastanelerinde tedavi altına alındı. Kazadan yaralı kurtulanlardan SSK Karşıyaka Dispanseri Başhekimi Dr. **Haluk Uygur** olayı şöyle anlattı:

"Otobüsün içerisinde arkadaşlarla sohbet ediyorduk. Otobana girmek üzereydik ki arkadan 'pat' diye bir ses duyduk. Şarampole yuvarlandık. Gözlerimi açtığımda polisler, tavanı göçmüş otobüs ve arkadaşlarımın cesetleriyle karşılaştım."

Kaza yerinde incelemelerde bulunan Adana Vali Vekili **Sami Durukan** ise fotoğraf sanatçılarının Göreme'ye geziye gittiklerinin öğrenildiğini açıkladı.

Öte yandan Tavşanlı - Emet karayolunda başıboş dolaşan bir manda üç kişinin ölümüne neden oldu. **Mukadder Benli** yönetimindeki 43 FE 765 plakalı oto, önceki akşam saatlerinde Emet karayolunda başıboş dolaşan bir mandaya çarptı. Savrularak şarampole yuvarlanan araçta Mukadder Benli, **Hüseyin Gençülgen** ve **Hüsniye Gençülgen** yaşamlarını yitirdi. Kazada yaralanan **Havva, Murat** ve **Hasan İsfendi-**

yer **Benli**, Kütahya Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. İzmir'in Pınarbaşı semtinde **Mehmet Bozkurt** yönetimindeki 35 BUC 05 plakalı otomobil **Naim Durar**'ın kullandığı 34 COH 43 plakalı hazır beton mikseri ile çarpıştı.

Kazada, **Mehmet Bozkurt, Ümmühan Bozkurt** ve **Fatma Bozkurt** öldü.

Manisa'nın Sarıgöl ilçesine bağlı Yukarıkoçaklar Köyü'nde **Süleyman Ertürk** ve **Turan Sarıoğlu** motosiklet kazalarında yaşamlarını yitirdiler.

Dalgacı Mahmut'la Alvin Toffler...

İLHAN SELÇUK *21 kasım*

Dalga sözcüğünden türetilen çeşitli deyimlerin en sevimlisi *"dalga geçmek"*tir. İşine gereken özeni göstermeyen ya da dünyaya boşveren kişiye *"Dalgacı Mahmut"* denir. **Orhan Veli**'nin *"Dalgacı Mahmut"* başlıklı şiiri nasıl başlıyordu:

İşim gücüm budur benim
Gökyüzünü boyarım her sabah
Uyanır bakarsınız ki mavi

Türk Henkel Kurumu, **Alvin Toffler**'i Türkiye'ye çağırdı. Yazar, tam iki saat 1700 kişiye yaklaşan bir kalabalığa gelecekte neler olup biteceğini anlattı. Medya bu olayın yankılarıyla dolup taştı...

Toffler, fütürolog...

Ne demek bu?..

Eskiden arpakçılar, kâhinler, falcılar, müneccimler vardı; sultanlara ve krallara gelecekten haber verirlerdi. Çağımızda gelecekbilimciler türedi, Toffler de bir gelecekbilimci, ünlü *"3 Dalga"* kuramının yazarı...

Dalga geçmekten çok hoşlandığımız için mi, nedir, biz Alvin Toffler'in *"3 Dalga"*sını çok sevdik...

Birinci dalga tarım toplumu...

İkinci dalga sanayi devrimi...

3'üncü dalga bilgi toplumu olacak...

Bilgi toplumunun eli kulağında!.. Toffler öyle şeyler anlatıyor ve yazıyor ki insan dört köşe oluyor; Türkiye'de Alvin'e çok büyük ilgi var.

Peki, bu merak nereden kaynaklanıyor?.. Toffler'i cebinden çıkaracak nice bilim adamı ve yazar ülkemize gelip gidiyor; hiçbiri ilgi çekmiyor; kimse umursamıyor.

Toffler'i ilgiyle izleyenler kimler?..

Gelecekbilimci yazar çok hoşumuza gidecek şeyler söylüyor; bir kez tarım toplumu tarihe karışıyor, sanayi dalgası da geçmek üzereya, bilgi toplumu denen düzende *kol gücü* de sizlere ömür...

Artık beyinsel güç her şeye egemen olacak!..

Bilgisayara bağlanacak toplum, işçinin yerini robot alacak! O robot ki ne yer, ne içer, ne sendika üyesidir, ne grev yapar, ne de toplusözleşme masasında patronu canından bezdirir; ağzı var, dili yoktur... Eh, bundan daha keyifli gelecek olur mu bir patron için?..

Aslan Alvin Toffler...

Tam bize göre!..

*"Üç Dalga"*nın üçüncüsünde hepimiz yan gelip yatacağız; robotlar çalışacak...

Dalgacı Mahmut'un dünyasını düşlüyoruz...

Düşlem parasız!..

Öyle bir dünya ki ne işçi var, ne köylü, ne de sendikal hak isteyen memur!.. Tarikat olsun, cemaat olsun, üstüne bir de robot oldumu, gel keyfim gel!..

Toffler'in çekimine kapılanlar yalnız işadamları değil...

Eskiden kan kırmızı olup da şimdi patronların koltukları altına sığınmış solcular, vaktiyle **Marx**'ın ve **Lenin**'nin kitapları -tövbe estağfurullah- Kuranıkerim gibi ezberleyip gelecekbilimi bilimsel sosyalizmin teleskobunda görürken, şimdi Alvin'i yanlarına, proletaryayı karşılarına alıp robotlardan yana ahkâm kesmeyi çok seviyorlar.

Sevsinler!...

Alvin Toffler'i alıp bir Anadolu gezisine çıkarsalardı, geleceği değil, ama gününü görürdü!..

Mezhep çatışması, etnik kavga, yüzde 90 enflasyon, şeriatçılık dalgalarında boğulan bu toplumda *"Üç Dalga"* kuramına bel bağlamak için vakit çok erken!.. Biz Kafkasya'da AKKA *hezimetine* uğrayan, ama Avrupa'da gümrük birliği *zaferini* bekleyen bir toplumuz!.. Üniversiteleri bilimsizlikten kırılan bir ülkede *"gelecekbilim"*in yazarını alkışlamak, geleceği nasıl gördüğümüzün siyah - beyaz resmidir.

Zafer eski komünistlerin

21 kasım

Dış Haberler Servisi - Polonya'da önceki gün yapılan devlet başkanlığı seçimlerinin ikinci turunu, eski komünist aday **Aleksander Kwasniewski** kazandı. Polonya'nın resmi haber ajansı PAP'nın verdiği bilgiye göre, Kwasniewski oyların yüzde 51.72'sini alırken, şimdiki Devlet Başkanı **Lech Walesa** yalnızca yüzde 48.28 oy alabildi. Polonya'nın yeni seçilen Devlet Başkanı Kwasniewski bir Fransız televizyon kanalına yaptığı açıklamada, **"Polonya'da demokrasi kazanmıştır"** dedi.

Kwasniewski devlet başkanlığı görevine 22 aralıktayemin ederek başlayacak. Polonya Anayasası'na göre ordunun da başkomutanı olan devlet başkanının kabineye üç bakan atama yetkisi var, fakat parlamento üzerindeki veto yetkisi sınırlı.

Seçimi Kwasniewski'nin kazanmasıyla birlikte yürütme yetkisi ve yasama gücü de eski komünistlerin kontrolüne geçmiş oldu. Kwasniewski'nin önderliğindeki **Demokratik Sol İttifak** (SLD) partisi, 1993 yılından beri iktidarda olan koalisyon hükümetinde, parlamentodaki çoğunluğu elinde bulunduruyordu.

İçişleri Bakanı **Andrzej Milczanowski** Lech Walesa'nın seçimi kaybetmesi üzerine istifa etti. Milczanowski, **"Lech Walesa ile birlikte senelerce özgür ve demokratik bir Polonya için mücadele verdim. Hayatım boyunca izlediğim yola ve inançlarıma bağlılığımı sürdürerek Walesa'yla birlikte görevimden istifa ediyorum"** dedi.

Savunma Bakanı **Zbigniew Okonski** ile Dışişleri Bakanı **Wladyslaw Bartoszewski** de Kwasniewski'nin seçimleri kazanması halinde görevlerinden istifa edeceklerini açıklamışlardı. Milczanowski, Okonski ve Bartoszewski, anayasanın devlet başkanına verdiği özel bir yetkiyle görevlerine Walesa tarafından atanmışlardı.

Rusya'nın komünist parti lideri **Gennadi Zyuganov** Reuters'e yaptığı açıklamada Kwasniewski'nin zaferinin sevindirici olduğunu belirtti ve **"Buna şaşırmadık, çünkü Rusya'da olduğu gibi Avrupa genelinde de belirgin bir şekilde sola doğru bir kayış izlenmekte"** dedi.

Kilit isim Yazgan yakalandı

22 kasım

İstanbul Haber Servisi - İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Terörle Mücadele ve Asayiş Şubesi ekiplerinin dün ortaklaşa düzenledikleri İslami Hareket Örgütü operasyonunda, aralarında avukat **Hüsnü Yazgan**'ın da bulunduğu 30 kişi gözaltına alındı.

Önceki gün Üsküdar'daki çatışmadan kaçmayı başaran Yazgan'ın, Bahçelievler'deki uzun süreden bu yana kullanılmayan hücre evine girerken yakalandığı açıklandı.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre, örgütün beyni olan **İrfan Çağrıcı**'nın yakalanmasına çalışıldığı belirtildi. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün çalışmalarına paralel olarak İslami Hareket Örgütü'nün üssü olarak bilinen Batman'oa da operasyonların başladığı belirtildi.

Gazeteci **Çetin Emeç** ve yazar **Turan Dursun** cinayetinin tetikçilerinden olduğu belirtilen ve önceki günkü operasyonda yaralı olarak ele geçirilen **Tamer Aslan**'ın sağlık durumunun ise ciddiyetini koruduğu bildirildi.

Terörle Mücadele Şubesi ekiplerince önceki gün İslami Hareket Örgütü'ne karşı yürütülen operasyon sonucu Üsküdar Bağlarbaşı'nda ikisi yaralı, üç kişinin yakalanması ve bir kişinin kaçmasıyla sonuçlanan silahlı çatışmadan sonra güvenlik güçlerinin başlattığı ev baskınları devam ediyor.

İslami Hareket Örgütü üyesi ve **Uğur Mumcu** suikastına ismi karışan Hüsnü Yazgan, çatışmada kaçmayı başarmıştı. Önceki gece başlatılan operasyonlar sonucu 20 eve baskın yaptığı öğrenilen güvenlik güçlerinin, 30 kişiyi gözaltına aldığı ve gözaltına alınanlar arasında Hüsnü Yazgan'ın da bulunduğu öğrenildi. Operasyonlarda ayrıca 2 tabanca ve çok sayıda patlayıcı madde ele geçirildi. Baskınlar, sabah 05.00'e kadar sürdü.

Emniyet yetkilileri, asıl hedefin, örgütün beyni olan ve Çetin Emeç, Turan Dursun cinayetinin planlayıcısı İrfan Çağrıcı olduğunu açıkladı.

Halen İstanbul DGM'de tutuksuz olarak yargılanan Hüsnü Yazgan'ın ise örgüt içinde eylem ve strateji kararlarını verdiği ve Şûra (Fetva) Komütesi üyesi olduğu öğrenildi. İslami Hareket Örgütü'nün, aralarında İranlı rejim muhalifi **Ali Ekber Gorbani**'nin de öldürülmesi gibi birçok eyleme adının karıştığı biliniyor.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Basın ve Protokol Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü, dün akşam saatlerinde yaptığı yazılı açıklamada, operasyonda yakalanan teröristlerin kimlikleriyle ilgili bilgi verdi. Emniyetin açıklaması şöyle:

"Yakalanan teröristlerin kimlikleri:

1- Bursa ili Gemlik ilçesi nüfusuna kayıtlı İsmail - Zuhal Uğur **oğlu, 1972 Bursa doğumlu** 'B' **sınıfı sürücü belgesi ile yakalanan** Yüce Osman Atay **adlı teröristin esas kimliğinin; Malatya ili Doğanşehir ilçesi Karşıyaka Mahallesi nüfusuna kayıtlı** Tacettin - Miyase **oğlu, 1966 Malatya doğumlu** "Arif" (K) Tamer Arslan **olduğu belirlenmiştir. Adı geçen şahsın gazeteci yazar** Çetin Emeç, Turan Dursun, Sinan Ercan, **İran asıllı** Ali Akbar Gorbani **ve** Abbas Golizade **isimli şahısların öldürülmelerine karıştığından dolayı arandığı.**

2- Giresun ili Merkez ilçesi nüfusuna kayıtlı Engin Münevver **oğlu, 1974 doğumlu** 'B' **sınıfı sürücü belgesi ile yakalanan** Fatih Şahinoğlu **adlı te-**

röristin esas kimliğinin, Kırıkkale ili Keskin ilçesi nüfusuna kayıtlı Yaşar - Hatice oğlu, 1976 doğumlu Mehmet Okatan isimli şahıs olduğu belirlenmiştir.

3- Kırşehir ili nüfusuna kayıtlı Deniz oğlu, 1969 doğumlu Göksel Bila."

CHP'den 7 istifa daha

TÜREY KÖSE *27 kasım*

ANKARA - Adaylık kavgası CHP'de depreme yol açarken Adana milletvekilleri **Timurçin Savaş** ve **Muhammet Kaymak**, Sıvas Milletvekili **Azimet Köylüoğlu**, Kars Milletvekili **Zeki Naci Tarhan**, Amasya Milletvekili **Cemalettin Gürbüz**, Malatya Milletvekili **Mustafa Yılmaz** ve İstanbul Milletvekili **İbrahim Gürsoy**'un da dün istifa etmeleriyle bütünleşmeden bu yana partiden ayrılan milletvekillerinin sayısı 23'e ulaştı, CHP'nin TBMM'deki sandalye sayısı da 42'ye indi.

İstifa edenler DSP'ye yönelirken bugün CHP Genel Sekreter Yardımcısı **Rıza Yılmaz** ve bazı milletvekillerinin de istifa ederek DSP'ye **"koşulsuz destek"** açıklamaları bekleniyor.

CHP yönetiminin partiye davet ettiği dışişleri eski bakanlarından **Turan Güneş**'in kızı Prof. Dr. **Ayşe Güneş Ayata**'nın da son gelişmelerden çok rahatsız olduğu bildirildi.

CHP Genel Başkanı, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı **Deniz Baykal** istifalarla ilgili olarak **"Çalkantılar olur; ama sel gider kum kalır"** dedi.

24 Aralık seçimleri öncesinde yönetimin aday belirleme tutumu, SHP kökenlerin CHP'yi terk etmesine yol açtı.

CHP Merkez Yönetim Kurulu'nun (MYK) önceki gün akşama dek yaptığı çalışmanın ardından, gece toplanan parti meclisi (PM), sabah saat 03.00'e dek çalıştı.

İllerin adayları belirlendikçe de arka arkaya istifa ve **"DSP'ye koşulsuz destek"** haberleri gelmeye başladı.

PM toplantısının başında, **Kenan Coşar, Hasan Fehmi Güneş, Halil Çulhaoğlu, Mustafa Yılmaz, Aysel Baykal, Mustafa Gazalcı** ve **Ziya Halis**, MYK'nin tutumunu protesto ederek toplantıyı terk ettiler.

Güneş'in, PM toplantısının başında **"CHP'nin temel sorunu, bugünkü yönetim anlayışıdır. Size de ecele de inat, partiyi işgalden kurtarıncaya kadar devam edeceğim"** dediği öğrenildi. Baykal'ın **"Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın liste yapmak kolay değildir.**

Deneyimli arkadaşların kişisel çıkarlarını göza ardı edebilmesi gerekir" karşılığını vermesi üzerine de Güneş'in **"Bunu önce sen yapabilmelisin. artık bu hikâyeleri dinleyecek zamanım yok"** diyerek toplantıyı terk ettiği öğrenildi. Listeler belirlenirken İstanbul Milletvekili **Algan Hacaloğlu** ile Genel Başkan Yardımcısı **Erol Çevikçe** arasında sert bir tartışma yaşandı.

Baykal'ın CHP'den adaylığa davet etmesi üzerine ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcılığı görevinden istifa eden eski Dışişleri bakanlarından Turan Güneş'in kızı Ayşe Güneş Ayata'nın da seçilme şansı çok düşük olan İzmir 2. bölge 3. sıradan listeye konulmaya tepki gösterdiği öğrenildi.

Aday listelerinin belirlenmesinin ardından, art arda istifa haberleri gelmeye başladı.

Azimet Köylüoğlu **"MYK ve PM'de yapılan şahsımla ilgili değerlendirmeleri içime sindiremiyorum"** diyerek istifa etti. Zeki Naci Tarhan, CHP yönetimini **"dar kadrocu ve grupçu"** olmakla suçlayarak istifa etti.

Timurçin Savaş istifasını verirken **"Düşünce olarak sağda olmam mümkün değil. CHP yönetimi hastalık gibi, hizipçilikten kurtulamıyor. SHP'lileri düşman gibi görüyorlar.**

Yalan söylüyorlar. Bizim tabanımıza en yakın parti DSP'dirdedi.

Mustafa Yılmaz da listede 2. sıraya konulmasına tepki göstererek istifasını verdi. Akşam üzeri de Cemalettin Gürbüz, İbrahim Gürsoy ve Muhammet Kaymak istifalarını verdiler.

Mustafa Yılmaz'ın istifasından sonra, liste başlarında aday gösterilen **Aydın Güven Gürkan, Ercan Karakaş** ve **Seyfi Oktay**'a **"Bu onursuzluğu paylaşmayın, çekilin"** çağrısında bulunduğu öğrenildi. Listelerde dışlanan milletvekilleri, Gürkan ve arkadaşlarına, **"listebaşı için şantaj yapıp, satıldılar"** diye sert tepki gösterdiler.

Samsun'da liste başında aday gösterilen **Murat Karayalçın**'a da adaylıktan çekilmesi için baskıların yoğunlaştığı bildirildi.

Gaziantep'ten liste başında aday gösterilen **Hikmet Çetin**'in de bugün adaylıktan çekilebileceği kulislerde dile getirildi. PM üyesi, ressam **Bedri Baykam** da listedeki yerini beğenmeyince adaylıktan çekildi.

CHP'den istifa eden Güler İleri ile Timurçin Savaş, istifalarından önce İzmir milletvekili **Erdal İnönü** ile de görüştüler.

İzmir Milletvekili erdal İnönü bugün İzmir'deseçmenlerine veda edecek.

İnönü'nün konuşması merakla beklenirken, kulislerde DSP'ye destek çağırısı yapabileceği görüşleri yoğunlaştı.

CHP'den istifaların bugün desürmesi bekleniyor. İzmir Milletvekili **Halil Çulhaoğlu**, Adıyaman Milletvekili **Celal Kürkoğlu** ile Devlet eski bakanı **Aysel Baykal** ve bazı parti yöneticilerinin bugün istifa ederek, DSP'ye **"koşulsuz destek"** açıklayabilecekleri bildirildi.

CHP'den istifa eden bazı milletvekillerinin de bugün DSP'ye geçmeleri bekleniyor.

İlhan Selçuk'a 95'in başarılı iletişimcisi ödülü

29 kasım

İstanbul Haber Servisi - İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından verilen **"95'in Başarılı İletişimcileri"** ödüllerinin sahipleri belli oldu.

Öğrenciler arasında yapılan araştırma sonucunda mizahta, temmuz ayında yitirdiğimiz yazar **Aziz Nesin**, şiir dalında **Atillâ İlhan**, araştırma - incelemede **Can Dündar, Mithat Bereket**, öyküde **Şebnem İşigüzel**, denemede **Nermi Uygur**, köşe yazılarında gazetemiz yazarı **İlhan Selçuk**, reality-showda **Savay Ay**, kültür - sanatta **Atillâ Dorsay** ödüle layık bulundu. **"95'in Başarılı İletişimcileri"** ödülünü diğer dallarda kazananlar ise şunlar:

Haber - açıkoturum **Ali Kırca**, spor **Hıncal Uluç, Güntekin Onay**, fotoğraf **Ara Güler**, aktüalite **Murat Birsel**, ekonomi **Deniz Gökçe**, haber **Altan Aşar**, müzik - eğlence **Ömer Önder**, adalet **İbrahim Hakkıoğlu**, magazin **Aykut Işıklar**, belgesel **Can Dündar**, talk-show **Cem Özer**, kültür - sanat **Seynan Levent**, yönetmen **Sinan Çetin**, oyuncu **Zuhal Gencer**, senarist **Gani Müjde**, reklamcılık **Alinur Velidedeoğlu**, halkla ilişkiler **Betül Mardin**, kamuoyu araştırmaları PİAR, program yapımcıları **Fatih Altaylı**, haber spikeri **Gülgün Feyman** ve D.J. **Cem Gökmen.**

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Konferans Salonu'nda düzenlenecek törenle ödüller sahiplerine verilecek.

Şeriatçı örgüt üstlendi

Bursalı işadamı terör kurbanı

ZAFER AKNAR / LEVENT GENCELLİ

29 kasım

İSTANBUL / BURSA - Tunca Tekstil'in sahibi Musevi işadamı **Nesim Malki**, Bursa'da uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Saldırının ardından güvenlik güçlerini arayan bir kişi, olayı İslami Cihad örgütü adına üstlendi ve **"Yahudi işadamı Malki'yi, Malta'da İsrail ajanlarının** Hamit El Şakaki'**yi öldürmesine misilleme olarak öldürdük"** açıklamasını yaptı. Emniyete yakın kaynaklar, bunun bir hedef şaşırtmaca olabileceğini, İslami Cihad'ın bugüne dek emniyeti arayıp bir cinayeti üstlendiklerine tanık olmadıklarını vurguladılar. Olaydan hemen sonra morga gelen 15 kişilik bir grup, Malki'nin cesedini alarak İstanbul'a getirdi. Soruşturmanın çok yönlü olarak sürdürüldüğü ve İstanbul Emniyeti'yle ortak çalışma yürütüldüğü öğrenildi.

Nesim Malki adını kamuoyu, ilk kez eski Trabzonspor Başkanı **Sadri Şener**'in batış öyküsüyle duydu. Tahtakale piyasasında **"Tefeci Niso"** olarak adlandırılan Malki'nin, Sadri Şener'e 55 milyar lira borç verdiği ve uyguladığı faizle Şener'i batırdığı öne sürülmüş, ancak bu sav kanıtlanamamıştı. Malki adı, o dönem gazetelerin manşetlerinde sıkça yer almıştı.

Malki, ikinci kez Bank Indosuez'i satın almak istemesiyle gazetelerde yer aldı.

Eski Emlak Bankası Genel Müdürü **Engin Civan**'ın vurulmasıyla başlayan **"Civangate"** skandalı, Bank Indosuez'deki şifreli hesapların ortaya çıkmasıyla son bulmuştu. Ancak Bank Indosuez'de tüm şifreli hesapların ortaya çıkmadığı ve bazı isimlerin gizlendiği şüpheleri gündeme gelmişti. Kamuoyu, Civan skandalıyla sarsılırken Nesim Malki, sessiz bir biçimde bankayı satın almak için girişimde bulundu. Tüm işlemler tamamlandı, teminatlar yatırıldı. Bir tek Hazine'den izin bekleniyordu. Ancak beklenen izin çıkmadı. İki aylık sürenin ardından satış sözleşmesi kendiliğinden iptal oldu.

Tunca Tekstil'in üst düzey yöneticisine göre birileri bankanın Malki tarafından satın alınmasını istemedi. Bir iddiaya göre Civan skandalındaki karapara, Bank Indosuez'in Türkiye'deki büroları üzerinden aklanmıştı.

Daha sonra Bank Indosuez'e başka taliplerin de çıktığı öne sürüldü; Sabah gazetesi sahibi **Dinç Bilgin**, DYP Bursa Milletvekili **Cavit Çağlar**, bankayı satın almak isteyen isimler arasında sayıldı. Sabah Grubu daha sonra kamuoyundaki spekülasyonlar nedeniyle bankayı almaktan vazgeçtiğini açıkladı. Gazetelerde Çağlar'ın da bankaya talip olmadığıhaberi yer aldı. Banka, geçen aylar içinde kanserden ölen, **Ağa Ceylan** tarafından satın alındı. Ancak Bank Indosuez ile ilgili savlar son bulmadı. Bu kez de Ağa Ceylan'ın bankanın satın alma işleminde sadece aracı olduğu, perde arkasında siyaset ve medya dünyasından bazı önemli isimlerin yer aldığı öne sürüldü. Nesim Malki'nin ise Ağa Ceylan ile perde arkasındaki isimler arasındaki ilişkiyi kanıtlayacak belgeleri gazetelere sızdırdığı savları ortaya atıldı.

Malki'nin, yakın çevresine sürekli **"Beni öldürecekler"** dediği de öne sürüldü.

Musevi işadamı Nesim Malki'nin, 2 ya da 3 kişi oldukları sanılan saldırganlar tarafından çapraz ateş açılarak öldürüldüğü belirlendi. Olay yerinde 9 milimetre çapında 12 mermi kovanı bulundu.

Olaydan kurtulan Malki'nin şoförü **Cengiz Üksel**'e göre cinayet şöyle gerçekleşti: **"Malki Bey, 10.20'de uçakla İstanbul'dan Bursa'ya geldi. Malki'yi havaalanından alarak Sönmez Holding'e doğru yola çıktık. Olayın meydana geldiği kavşağa kadar hiç durmadık. İlk kez bu kavşakta kırmızı ışıkta durdum. Bu arada arkamızdan yanaşan Renault 9 marka araçtan inen 2 ya da 3 kişi olduklarını tahmin ettiğim kişiler tarafından çapraz ateşe tutulduk. Ben silah seslerini duyunca başımı sakladım. Kafamı kaldırdığımda saldırganlardan birinin sakallı olduğunu gördüm. Saldırganlar, geri manevra yaparak aynı otomobille kaçtılar."**

Aziz Çalışlar öldü

29 kasım

Kültür Servisi - Yazar ve çevirmen **Aziz Çalışlar**, sağlığını uzun süredir tehdit eden gırtlak kanserinden dün Ankara'da yaşamını yitirdi. Yazılarında özellikle sanat ve estetik sorunlarına ağırlık veren; estetik, kültür, felsefe, yazın kuramı gibi alanların yanı sıra tiyatro oyunları ve tiyatro üzerine kitapları da bulunan Aziz Çalışlar, 53 yaşındaydı.

1942 yılında istanbul'da doğan Aziz Çalışlar, 1961 yılında Robert Kolej'i bitirdi, bir süre İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okudu. Öğrenimini tamamlamadan yazarlığa, çevirmenliğe koyuldu. Yeni Dergi, Anı, Yürüyüş, Papirüs, Sanat Emeği, Bilim ve Sanat, Yarın, Yazko Çeviri, Varlık, Yeni Düşün, Tiyatro, Felsefe dergileri ile Politika ve Cumhuriyet gazetelerinde tiyatro, kültür, sanat, estetik ve edebiyat konularında toplumcu görüşle yazılar yayımladı. 1989 yılından itibaren Can Yayınları'nın, 1992'den itibaren Boyut Yayınevi'nin tiyatro yayınları yönetmenliğini yaptı.

1966'da **"Rasputin"** adlı oyunuyla Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF) Ödülü'nü, **"Cendere"** adlı oyunuyla da TRT Ödülü'nü kazandı. **M. Rosenthal** ve **P. Yudin**'in **"Materyalist Felsefe Sözlüğü"** (1972). **B. Suchkov**'un **"Gerçekçiliğin Tarihi"** (1976), **M. Kagan**'ın **"Güzellik Bilimi Olarak Estetik ve Sanat"** (1982), **H. Redeker**'in **"Edebiyat Estetiği"** (1986) ve **Stanislavski**'nin **"Üç Kızkardeş"** oyunu, **"Reji Defteri"** (1993) adlı eserleri, **O'Neill, Pinter, A. Camus** gibi yazarların oyunlarını Türkçeye çevirdi. Kendi eserleri ise şunlar: **Gerçekçi Tiyatro Sözlüğü** (1976), **Günümüzde Sanatsal Kültür ve Estetik** (1983), **Kültür Sözlüğü** (1983), **Estetik Yazıları** (1984), **Edebiyat, Barış ve Özgürlük Edebiyatçıları** (4 Cilt, 1987-1988), **Nâzım Hikmet - Sanat ve Edebiyat Üstüne** (1988), **Ulusal Kültür ve Sanat** (1988), **Tüm Yönleriyle Perestroyka** (1988), **Felsefenin Neresindeyiz?** (1989), **Tiyatro Kavramları Sözlüğü** (1992), **Tiyatronun ABC'si** (1993), **Tiyatro Ansiklopedisi** (1993), **Tiyatro Adamları Sözlüğü** (1993), **I. Gonçarov**'un **Oblomov** ve **F. S. Fitzgerald**'ın **Muhteşem Gatsby** adlı romanlarından uyarladığı oyunlar 1992'de yayımlandı.

Tiyatro yapıtları arasında **Rasputin** (oyun 1996, TMTF Ödülü), **Çağdaş Tiyatro** (der-çev, 1966, Akşam Yayıncılık), **Ecinniler** (Camus 1966, Can Yayınları), **Matmazel Julie** (Strindberg, 1967; Adam Yayıncılık), **Hayaletler Sonatı** (Strindberg, 1967; adam Yayıncılık), **Don Kişot** (Lunaçarski, 1969), **Çavuş Musgrave'in Dansı** (Arden, 1969), **Danton'un Ölümü** (Büchner, 1973), **Mahagonny Kentinin Yükselişi ve Düşüşü** (Brecht, 1988), **Ateşli Sabır** (Skarmeto, 1988), **Bir Tek Daha / Dağ Dili** (Pinter, 1988), **Yıkılanlar** (Beckett, 1991), **Tehlikeli İlişkiler**(Laclos - Brenton, 1991), **Küçük Burjuvalar** (Gorki, 1992), **Casablanca** (senaryo, 1993), **Üç Silahşörler** (oyun 1993), **"Üç Kızkardeşler" Reji Defteri** (Stanislavski, 1993), **Tiyatronun ABC'si** (1993), **Tiyatro Ansiklopedisi** (1992), **20. Yüzyılda Tiyatro** (1994), **Tiyatro Oyunları Sözlüğü 1. Cilt** (1994), **Shakespeare Sözlüğü** (1994), **Tiyatro Oyunları Sözlüğü** -2 Cilt (1994), **Tiyatro Kavramları Sözlüğü** (1994) ve Mitos Boyut'un tiyatro dizisinden **Peter Stein** çevirisi. Ankara Sanat Tiyatrosu, **Mahagonny Kentinin Yükselişi ve Batışı** ile **Jan Dark Davası** çevirilerini oynadı.

Yüz binlerce göçmen oy kullanamayacak

ÇETİN YİĞENOĞLU *30 kasım*

DİYARBAKIR - Güneydoğu'nun çeşitli bölgelerinden, başta Diyarbakır olmak üzere Adana, Mersin ve daha batıdaki kentlere göçen yüz binlerce seçmenin seçmen kütüklerine kaydolmadığı için 24 Aralık'ta yapılacak erken genel seçimde oy kullanamayacak olması tepkiye yol açtı.

Söz konusu durumun, yine başta Diyarbakır olmak üzere Güneydoğu kökenli seçmenlerin bulunduğu yörelerde milletvekili sayısı ve siyasi yapı açısından halk iradesinin TBMM'ye sağlıklı yansımasına da engel olacağına dikkat çekildi. HADEP'in ülke barajını aşamaması durumunda da bu durumun etkili olabileceği savlandı. Kayıt dışı kalmış seçmen sayısının sadece Diyarbakır'da 200 bin dolayında olduğu bildirildi.

Diyarbakır Valisi **Doğan Hatipoğlu**, kayıt dışı kalmış çok sayıda seçmen olduğunu doğruladı, ancak bu sayıyı tahmin etmenin güçlüğüne dikkat çekerek **"Gelişen olaylar nedeniyle Diyarbakır'da nüfus çok hareketli. Göreve geldiğimiz günden beri Diyarbakır'da bir nüfus sayımı yapılsın istiyoruz. Nüfus hakkındaki sağlıklı bilgi bize başka konularda da planlı hareket etmemizde yararlı olacaktır. Seçmen kütüklerine ek kayıt konusu kasım ayı başında gündeme geldiğinde mahalle muhtarlıkları aracılığıyla halka çağrıda bulunduk. Seçmen bildirim formları dağıttık. Ama kayıt konusunda istenilen düzeyde başarılı olunamadığını tahmin ediyorum"** dedi.

DYP İl Başkanı **Galip Ensarioğlu**, Diyarbakır'ın hem milletvekili sayısı hem de halk iradesi açısından eksik temsil edileceği görüşünü savunarak **"Bu seçmenler kaydolmuş olsaydı, belki de Diyarbakır'ın milletvekili sayısı 12-13 olurdu. Diyarbakır'a göçenlerin iş, iskân, sağlık gibi sorunların yanında seçmen listelerine yazılmak öncelik sırası açısından umurunda olmamıştır"** dedi. HADEP İl Başkanı avukat **Fırat Anlı** ise **"Siyasal yaşama katılmak seçimlerle mümkündür. Fiili ve yasal engellemelerle bilinçle insanlar seçime sokulmamaktadır. Türkiye'de nüfus değişiklikleri güçle ortaya çıkmıştır. Düzen partilerinin bu halk tabanından oy beklentisi bulunmamaktadır. Seçim dışı kalmış yüz binlerce insan, partimizin doğal destekleyicisi durumundadır"** diye konuştu.

Kayıt dışı seçmen olgusunun partisinin ülke barajını aşması konusunda bir handikap olduğunu da ekleyen anlı, 1-9 kasım tarihleri arasında seçmen kütüklerine ek yazılım sırasında partilerinin özel çabası sonucu 42 bin seçmenin Diyarbakır'da seçmen kütüğüne kaydolduğunu, ancak yine de merkez ilçede binlerce insanın kayıt dışı kaldını söyledi. Kürt Demokratik Platformu Sözcüsü

Behlül Yavuz, kişisel düşünceleri olarak belirttiği görüşlerinde Refah Partisi'nin supapı olarak görülmek isnenen HADEP'in ülke barajını aşamama gibi bir handikapı olduğunu, bunda da kayıt dışı seçmen olgusunun rol oynadığını söyledi.

Kayıt dışı seçmen tartışmalarının sürdüğü Diyarbakır'da nüfus sayımı üzerinde yapılan yorumlar, bir milyon ile bir milyon 600 bin arasında değişkenlik gösteriyor. Kent girişindeki tabelada 381 bin yazan Diyarbakır'ın nüfusu olağanüstü göç karşısında gerçeği yansıtmayınca, resmi verilerdeki seçmen sayısı üzerinde yapılan tahminlerde nüfusa endeksli yorumlarla bulunmaya çalışıyor. Örneğin Refah Partili belediye, İller Bankası payını arttırabilmek için bir milyon 600 bin tahmininde bulunuyor nüfus konusunda. Bu kayıt dışı seçmen sayısı konusunda RP, HADEP ve DYP (Diyarbakır merkez ilçe için) 200, ANAP 150 bin, MHP 100 bin yorumunu yapıyor.

Koruma Kurulu görevden alındı

ASUMAN ABACIOĞLU *30 kasım*

İZMİR - Kültür Bakanlığı, Çeşme Yarımadası SİT kararları olarak bilinen ve tarihindeki en korumacı kararları alan İzmir 1 No'lu Koruma Kurulu üyelerini gerekçe gösterilmeksizin görevden aldı.

Bakanlığın ilk kez bir koruma kuruluna müdahale ettiği görülürken, olayın doğa yağmasına karşı radikal kararların alınmasının ardından gelmesi dikkat çekti.

Olay, **"Kültür Bakanlığı'nın koruma kurullarına tanıdığı güçten korkmaya başlaması"** olarak değerlendirildi. Kurul, korumacılığa aykırı tavırları nedeniyle üyelerle çelişkiye düşen Prof. Dr. **Çınar Atay**'ın, yeni başkan olarak Doç. Dr. **Numan Tuna**'nın eçilmesine direnmesi üzerine kilitlenmiş, karar üretemez duruma gelmişti.

Atay'ın basında kurul üyelerine ve aldıkları korumacı kararlara yönelik suçlayıcı demeçleri üzerine de Kültür Bakanlığı soruşturma açmıştı. Ancak soruşturma sonucunda görevden alınan Atay değil, korumacı üyeler Doç. Dr. Numan Tuna ve **Erhan Acar** oldu. YÖK tarafından atanan Prof. Dr. **Ömer Özyiğit**'in de görevden alınması için Kültür Bakanlığı'nın YÖK'e başvuruda bulunduğu öğrenildi. Bu arada Kültür Bakanlığı'nın, Ankara'da düzenlenen Türkiye genelindeki koruma kurulları başkanları toplantısına İzmir 1 No'lu Kurul Başkanı olarak Prof. Dr. Atay'ı çağırması dikkat çekti.

Müfettiş raporu sonucunda **"bakanın emriyle"** görevinden alındığı bildirilen ve **"hizmetlerinden dolayı kendisine teşekkür edilen"** kurul üyesi Erhan Acar, bunun Kültür Bakanlığı'nın görevinin gerektirdiği bir tutum olmadığını söyledi.

Bakanlığın, yeni başkan seçimini tanımamakla suç işlemiş olduğunu vurgulayan Acar, **"Kurula işlerlik kazandırmak gibi görünse de bence bu, Çınar Atay'ın başkanlıktan düşmesini engellemeye yönelik"** diye konuştu. Görevden alınmalarının, İzmir ve İstanbul'daki koruma kurullarının önemli korumacı kararlar almalarının ardından gelmesinin oldukça dikkat çekici olduğunu vurgulayan Acar, **"Bakanlık, kurullara tanıdığı güçten korkmaya başladı; görevden alma tehdidini, korumacı kurulların tepelerinde Demokles'in kılıcı gibi kullanmak istiyor"** dedi.

Kültür Bakanı **Fikri Sağlar** dün bir basın toplantısı düzenleyerek **"Yerel yönetimler, zaman zaman koruma kurulu kararlarına tepki göstererek çalışmalarımızı engellemeye çalışmaktadır"** dedi.

Sağlar, koruma kurullarının karar aşamasına yerel yönetimlerin de katılması gerektiğini vurgulayarak yerel yönetimleri eleştirdi. Yerel yönetimlerin koruma kurulunun aldıkları kararlara saygılı olmasını isteyen Sağlar, **"Kentlerin kimliklerinin çağlar boyu yaşatılabilmesi için yerel yönetimlerin koruma kurullarının aldıkları karara katılması, desteklemesi ve sonuçlarının doğru yaşama geçirilmesi için mücadele vermesi gerekmektedir"**dedi.

Nezaket ziyaretiyle ikna çalışması yapıyorlar

RP'den 'Alevi radyolarını' susturmak

AYŞE YILDIRIM *30 kasım*

Seçmene **"yoksullara yardım"** adı altında yakacak, yiyecek dağıtan Refah Partisi şimdi de Alevi yurttaşlara yayın yaptığı bilinen radyolara el attı. Bazı radyolara **"nezaket"** ziyaretinde bulunan RP'li belediye başkanlarının seçimlerde RP aleyhine yayın yapılmamasını, **"en azından tarafsız kalınmasını"** istedikleri öğrenildi.

Partiler ve adaylar tarafından seçmene hediye ve eşantiyon verilmesi yasaklanan seçimlerde yasağı ellerinde bulunan belediye gücünü kullanarak delen RP'li belediyeler uzun bir süredir sürdürdükleri **"yoksullara kömür ve odun, yiyecek, defter kalem yardımına"** devam ederken yeni yöntemler de geliştirdiler. Özel radyoların oldukça fazla olduğu İstanbul'da özellikle Alevi yurttaşlarımıza yayın yaptığı bilinen radyolara, **"Bir çayınızı içmek isteriz"** diyerek, **"nezaket ziyaretinde"** bulunan RP'li belediye başkanlarının, radyoların seçim süresince yayınlarında RP'yi yaralayan yayınlar yapmamalarını rica ettikleri öğrenildi. Sokak sokak dolaşan RP'lilerin, alınmadıkları evlere girmek için her olu denedikleri belirtildi. Telefonla ulaşılamayan evlere RP'li kadınların değişik bahanelerle girmeye çalıştıkları öğrenildi.

Çeşitli semtlerde satıcılık yapan türbanlı kadınların, **"Mağazamız iflas etti. Elimizdeki malları neredeyse bedavaya veriyoruz"** diyerek diyalog kurmaya çalıştıkları, ilgilenmeyen ev kadınlarına ise, **"Hiç değilse içeriye bir girip konuşalım"** diye üsteledikleri öne sürüldü.

Yılın son fırsatı! EMLAK BANKASI

Cumhuriyet

300 milyon önpeşinatla ev... EMLAK BANKASI

İL İL SEÇİM

Hatay, Yozgat, Isparta ve Sakarya

4. ve 5. Sayfalarda

CHP NOTLARI

Baykal'ın gözü kararsızlarda

7. Sayfada

MİZAH

Ökkeş'in annesi ve Erdener Abi

12. Sayfada

BORSA DA GÜMRÜK BİRLİĞİNİ BEKLİYOR

Hedef Avrupa Birliği

8. Sayfada

Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu, Türkiye'nin GB'ye girişini büyük çoğunlukla onayladı

Gümrük birliği yolu açıldı

42 evet 15 hayır 4 çekimser

10. Sayfada

GB'de PKK kuşkusu

Kabul edilemez durum

10. Sayfada

Avrupalı Olmak?..

Cumhuriyet

Erbakan açıkoturumdan kaçtı

'Kaynaklarımı açıkladım'

'Şikâyete hakları yok'

'Çiller aklanmalıydı'

'Terör, tırmanışa geçti'

4. Sayfada

50 subay ordudan atıldı

8. Sayfada

Çocuklar, savaşla doğup büyüyor ve ölüyor

Arka Sayfada

Bursa'da şeriatçı operasyonu

5. Sayfada

Cumhurbaşkanı Demirel:

Yeni iktidarın sorunu G. Doğu

7. Sayfada

Leyla Uşaklıgil toprağa verildi

Seçim bürolarına sıkı önlemler

Silahlı saldırı ve bombalama eylemlerindeki artış üzerine, seçim bürolarındaki güvenlik önlemleri arttırıldı

7. Sayfada

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

GB: Gönüllü Bağımlılık...

Arka Sa. 18, 14, 17te

Anayasa Mahkemesi çevre barajını iptal etti

1 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** yüzde 10'luk çevre barajı uygulamasını iptal ettirdi. Anayasa Mahkemesi, 24 aralık milletvekili genel seçiminde yüzde 10 çevre barajı uygulamasını öngören 4138 sayılı yasanın 3. maddesini anayasaya aykırı bularak iptal etti.

Karar oyçokluğu ile alındı. İki üye karara muhalif kalırken, bir üye de kısmen karşı oy kulandı. Anayasa Mahkemesi kararına göre, yüzde 10'luk Türkiye barajını aşan partiler için ayrıca bir seçim bölgesi barajı aranmayacak, illerde milletvekili dağılımı normal d'Hondt sistemi uyarınca yapılacak. Cumhurbaşkanı Demirel, 4138 sayılı yasayı onaylarken, çevre barajına ilişkin düzenlemenin anayasaya aykırı olduğunu öne sürerek iptal edilmesi için 24 kasım cuma günü Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştu. Yüksek Mahkeme, dün saat 10.00'da Başkan **Yekta Güngör Özden**'in başkanlığında toplanarak iptal başvurusunu esastan incelemeye başladı. Yaklaşık 2.5 saat süren bir toplantıdan sonra kararı açıklayan Özden, 4138 sayılı **"Milletvekili Seçimi Yasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yasa"**nın 3. maddesi ile getirilen ve Milletvekili Seçimi Yasası'na geçici 14. madde olarak eklenen, 20. Dönem Milletvekili Genel Seçim'nde çevre barajının yüzde 10 olarak uygulanmasına ilişkin düzenlemenin, anayasanın 153. maddesine aykırı bulunarak iptal edildiğini bildirdi.

Kararın 2'ye karşı 9 oyla, oyçokluğu ile alındığını belirten Özden, bir üyenin de söz konusu düzenlemenin bir kısmının anayasaya aykırı olduğu, bir kısmının da aykırı olmadığı yolunda oy kullandığını ifade etti. Özden, iptale ilişkin gerekçeli kararın er kısa zamanda Resmi Gazete'de yayımlanacağını söyledi.

Başvuruyla ilgili rapor hazırlayan Anayasa Mahkemesi raportörleri **Ali Kadri Ediz** ile **Mehmet Turan**'ın da çevre barajını öngören düzenlemenin iptali yönünde görüş bildirdikleri öğrenildi.

Yüksek Mahkeme, daha önce de 93 milletvekilinin başvurusu üzerine yaptığı inceleme sonucunda, çevre barajına ilişkin düzenlemeyi anayasaya aykırı bularak iptal etmişti.

Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararında, bu konuda şöyle denilmişti:

"Dava konusu kuralın, 'temsilde adalet' **ilkesi yönünden anayasaya uygunluğu savunulamaz. Bu kuralla ülke barajına ek olarak** 'çevre barajı' **getirilmektedir. Ayrıca, iki ve üç milletvekili çıkaracak iller için oranın yüzde 25'ten az olmayacağı öngörülmüştür. Nüfusun fazla olan illerin (seçim bölgelerinin) çıkaracakları milletvekili sayısı fazla olacağından buralarda çevre barajı düşecek, nüfusu az olan seçim bölgelerinde ise tersine, yükselecektir. Seçim bölgeleri arasındaki adaletsizlik, bu barajla daha daartacaktır. Alınan önlemler temsilde adaleti sağlamaktan uzak olduğundan, adaletsizliğin olumsuz sonuçları da sistemi ve ülke düzenini etkileyecektir. Verilen oylarla çıkarılan milletvekili sayısı arasındaki oransızlık sonucu ortaya çıkan adaletsizlik, uygulanan yöntemin ürünü olacaktır.**

Anayasanın amaçladığı 'yönetimde istikrar ilkesi' **için milletvekili seçimlerinde bir ülke barajı öngörülmüşken, ayrıca her seçim çevresi için yeni bir barajın getirilmesi** 'temsilde adalet' **ilkesiyle bağdaşmaz. Kaldı ki uygulanmakta olan nispi temsil sisteminin bir türü olan d'Hondt sistemi de kendi içinde bir barajı taşımaktadır."**

CHP Genel Sekreteri ve Bayındırlık ve İskân Bakanı **Adnan Keskin,** Anayasa Mahkemesi kararını yorumlarken şöyle dedi:

"Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı bölge barajına izin vermiyordu. Biz bunu başından beri söyledik, ama DYP bizi dinlemedi. Mecburen 'evet' demek zorunda kaldık. Mahkemenin kararı doğaldır, önceki kararın teyididir."

Cezası bozulanlar yargılanacak

DEP davası yeniden DGM'de

2 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Yargıtay'ın haklarındaki mahkûmiyet kararlarını bozduğu kapatılan Demokrasi Partisi milletvekilleri **Sedat Yurtdaş, Sırrı Sakık, Ahmet Türk** ve bağımsız milletvekili **Mahmut Alınak**'ın yeniden yargılanmasına önümüzdeki günlerde başlanacağı öğrenildi.

Edinilen bilgiye göre Yargıtay 9. Ceza Dairesi, kapatılan DEP eski melletvekilleri ile Alınak hakkındaki kararlara ilişkin dosyayı Ankara 1. Nolu DGM'ye gönderdi. Haklarındaki hükümler bozulan Ahmet Türk, Sedat Yurtdaş, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak yeniden DGM'de yargılanacaklar.

Ankara 1 Nolu DGM, Alınak ve Sakık'ı 3 yıl 6'şar ay hapis ve 60'şar milyon lira ağır para cezalarına çarptırmıştı. Sedat Yurtdaş hakkında 7 yıl 6 ay, Ahmet Türk hakkında da 15 yıl ağır hapis cezası verilmişti.

Mahkeme, **Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan** ile **Selim Sadak**'ı 15'er yıl ağır hapis cezasına çarptırmış, karar Yargıtay'ca onaylanmıştı. Eski milletvekillerinin avukatı **Yusuf Alataş,** cezası onaylanan müvekkilleri için Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracaklarını belirtirken, yargılamanın adil ve doğru yapılmadığı, siyasi ve etnik ayrımcılık yapıldığı, düşünce açıklama ve örgütlenme özgürlüğüne aykırı davranıldığı gibi gerekçelerinin bulunduğunu açıkladı.

Kemal Sülker öldü

3 aralık

İstanbul Haber Servisi - Sendikacı - yazar **Kemal Sülker,** tedavi gördüğü Şişli Etfal Hastanesi'nde kalp ve solunum yetmezliği yüzünden yaşamını yitirdi.

Kırılan bacağını tedavi için geçirdiği ameliyattan sonra fenalaşan ve Şişli Etfal Hastanesi'ne kaldırılan Kemal Sülker'in bir süredir kalp yetmezliği problemi olduğu belirtildi.

Ailesi, önceki gün 22.10'da yaşamını yitiren Kemal Sülker'i Tuzla'ya defnetmek istediklerini bildirdi.

Türkiye İşçi Partisi'nde etkin görevler üstlenen Kemal Sülker, 1967'de kurulan DİSK'in Genel Sekreterliği görevinde bulundu. DİSK'in yapılanma ve güçlenme yıllarında atkif faaliyetlerde bulunan Sülker, 15-16 haziran olaylarından sonra tutuklandı ve 100 gün cezaevinde kaldı.

Olayın üzerinden dokuz yıl geçtikten sonra beraat eden Sülker, uzun süre gazetecilikle de uğraştı. İlk yazılarını Antakya'da Yenigün ve Atayolu, Beyrut'ta çıkan Yıldız gazetelerinde yayımlayan Sülker, İstanbul'a üniversite öğrenimi için geldiğinde (1938) Hatay muhabirliğini yaptığı Tan'da gazeteciliği sürdürdü. Tan ve Gün'e gönderdiği imzasız yazılar için o dönemin ölçüleriyle epeyce yüksek ücret alan Sülker, Yeryüzü, Yurt ve Dünya, Yürüyüş gibi sanat dergilerinde de Asım Sarp takma adıyla edebiyat üzerine eleştiriler yazdı.

1961'de **Kemal Ilıcak**'ın çıkardığı Türkiye Birlik'in iki yazıişleri müdüründen biri olan Kemal Sülker, 1961 Anayasası'ndan sonra sendikalarla daha sıkı ilişkiler içerisine girdi.

Nâzım Hikmet'le Bursa Cezaevi'nde yattığı dönemde tanışan Kemal Sülker'in, ünlü şairi konu alan 13 kitabı var.

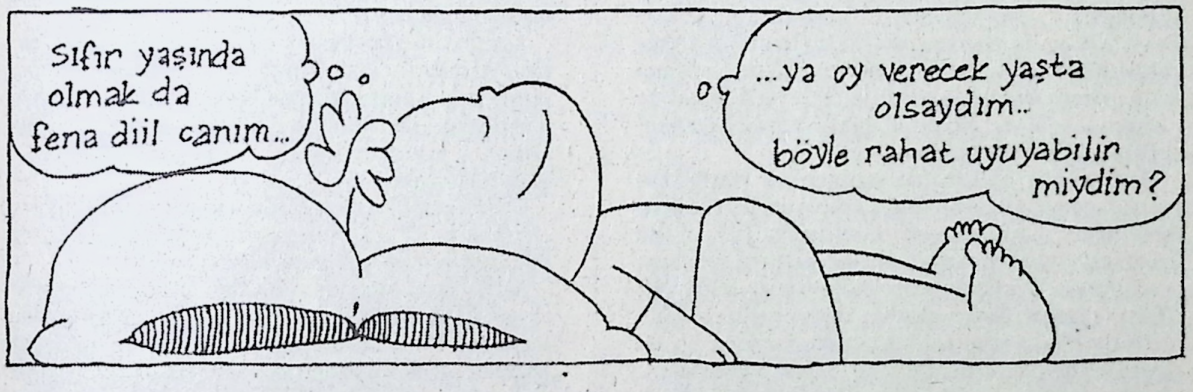

Alınteri Erlerinden: Kemal Sülker...

İLHAN SELÇUK *5 aralık*

Her ölüm düşündürür, kimi ölüm acındırır, kimi yüreğe bıçak gibi saplanır, kiminin acısı sonradan koyar, kimi bir iç hesaplaşmaya yol açar, kimi karmaşık duyguların kuyusuna çeker, kimi ölümün ardından hayıflanırsın...

Yaşamın en büyük gerçeği değil mi ölüm?..

Birkaç gün önce gazeteye geldiğimde, masamın üstünde bir not buldum; **Kemal Sülker**'in eşi **Perihan Hanım** aramış. *"Eyvah"* dedim kendi kendime, aklımın bir yanına takılıydı Sülker!.. Son telefon konuşmamızın üstünden ne kadar zaman geçmişti?.. Hasta olduğunu biliyordum, ama nasıldı?..

Kötü bir haber mi alacaktım?..

Evet!..

Sülker'in evini aradım, telefona kızı çıktı, acılı ve tepkiliydi; son yıllarında Kemal Sülker yalnız bırakılmıştı; hem de yapayalnız...

Kemal Sülker, DİSK kurucularından ve genel sekreterlerindendi. Nasıl gelmişti bu noktaya?..

İlk yazılarını Antakya ve Beyrut gazetelerinde yayımlanan Sülker, yükseköğrenim için 1938'de İstanbul'a geldiğinde, Hatay muhabirliğini yaptığı Tan gazetesine girdi.

Alınteri felsefesinin dünya görüşüne tutkunluğu, o yıllarda başladı.

27 Mayıs Devrimi ve 1961 Anayasası'yla sola açılan Türkiye'de, Kemal Sülker İşçi Partisi'ne girdi; 1967'de DİSK'in kurucuları arasına katıldı. O zaman *'Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'*nun iki Kemal'i vardı:

Biri **Kemal Türkler...**

Ve Kemal Sülker..

Türkler, DİSK Genel Başkanı'ydı, ileride bir alçakça cinayete kurban gideceğini kim bilebilirdi?..

Kemal Sülker gülümseyen bir insandı, her zaman efendi ve çelebi...

Yirmiye yakın kitap yazdı Kemal Sülker, çoğu **Nâzım Hikmet**'e ilişkindir.

Üreten, düşünen, yaşayan bir kişiliği vardı; işçi

sınıfına adamıştı benliğini...
Sendikacı...
Gazeteci..
Yazar...
Ve eylemciydi...
*"15-16 Haziran İşçi Eylemleri"*nden sonra tutuklandı, aylarca içerde yattı...
"İşçi sınıfı" bir kavram...
Bir soyut düşünce; ama, sendikalaşma ve partileşme yaşama geçirildiğinde, işçi sınıfı bir gerçek!.. Kurumlarıyla bir gerçek!.. Örgütleriyle bir gerçek!..
Grevleriyle, toplusözleşmeleriyle, eylemleriyle bir gerçek!.. Yapıları, malları, tatil yerleri, kitaplıkları, konferans salonları, eğitim seminerleri, başkanları, yönetim kurulları, üyeleri, paraları, hesapları, politikalarıyla bir gerçek!..
Bu gerçeği Türkiye'de yaratanlardan biriydi Kemal Sülker; gönül isterdi ki, yaşamının sonuna dek bu gerçeğin sıcaklığı soğumasın...
Ömer Faruk Toprak'ın üç dizesiyle bu yazıyı bitirmek istiyorum, Kemal Sülker yaşama gözlerini kaparken ne söyleyebilirdi:
"İnadına çok yaşasın isterim insanlar
Sevsinler birbirlerini yürekten
Kutsal bilsinler çalışmayı ve hürriyeti."

Ezanın Türkçe okunmasını önerdi

Nusret Demiral'a ihraç istemi

6 aralık
ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - MHP Ankara 1. bölgeden 1. sıra milletvekili adayı ve eski Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Başsavcısı **Nusret Demiral**'ın, ezanın ve Kuran'ın Türkçeleştirilmesi önerisinde bulunması, partisinin büyük tepkisine neden oldu. Nusret Demiral, ihraç istemiyle parti disiplin kuruluna sevk edildi.
Demiral, dün Bilkent Üniversitesi'nde **'terör'** konusunda yaptığı konuşmada, Türkiye'de **'aşırı solcuların Marksist düşüncesi ile dinsel görüş'** olmak üzere iki büyük tehlike bulunduğunu savladı. Ezanın ve Kuran'ın Türkçeleştirilmesini isteyen Demirel, **"Tanrı uludur, Tanrı uludur, diye ne güzel söylenir. Saba makamında, hicaz makamında ne güzel söylenir"** diye konuştu. Demiral, Sıvas olaylarına ilişkin olarak da şunları söyledi: **"Hâkimlerimiz Sıvas olayını devlete yapılan başkaldırı olarak düşünmedi. Kişilere yapılan bir saldırı olarak değerlendirdi.**
Burdakiler ölsün diyenleri ben kabul edemem. Ama böyle bir yasa yoksa bir şey yapılamaz. Meclis'e girince bunlarla ilgili çalışmalar yapacağız."
Demiral'ın sözleri MHP kurmayları arasında büyük tepkiye neden oldu.
Demiral'ın partiden ihracının istendiği Genel Başkan Yardımcısı **Rıza Müftüoğlu** ve Genel Sekreter Yardımcısı **Abidin Dursun Kaleli**'nin imzasını taşıyan dilekçe, dün geçe parti disiplin kuruluna verildi. Disiplin kurulunun konuyu bugün görüşmeye başlayacağı bildirildi.
MHP Genel Sekreter Yardımcısı **Mustafa Dağcı** ise Demiral'ın Türkçe ezan istemini kesinlikle onaylamadıklarını ve **"yanlış"** bulduklarını belirtti.
MHP Genel Merkezi'nden yapılan açıklamada parti yetkilileri, MHP'nin bir fikir ve dava partisi olduğunu belirterek halkın inanç ve ibadetine müdahale anlamına gelen bu sözleri sarf edinen MHP'de yeri olamayacağını belirttiler. MHP Ankara İl Başkanı **İzzet Küçükel**, Demiral'ın istemine ilişkin olarak **Cumhuriyet**'e yaptığı açıklamada, şunları söyledi: **"Hiçbir şekilde sayın Nusret Demiral'ın söylemiş olduğu şeylere katılmıyoruz. O kendisinin şahsi kanaatidir. Bizim kanatimiz değildir."**

Spor Gazeteciliği Enstitüsü açıldı

7 aralık
Spor Servisi - Türkiye Spor Yazarları Derneği Spor Gazeteciliği Enstitüsü, dün yapılan toplantıyla açıldı. Toplantının açış konuşmasını yapan **Atilla Gökçe**, sporun özündeki tertemiz düşüncelerin kaybolmaya başladığını söyledi. TSYD Başkanı Atilla Gökçe, sözlerine şöyle devam etti: **"Yurdumuzda birçok emekli sporcu medyada yer kapmaya başladı. Öyle ki spor hayatından kazandığından daha fazlasını medyada kazanıyorlar. Tabii ki bu durum dabunların kamuoyuna seslenişleri de tartışılmalıdır. Biz TSYD olarak kamuoyunda bir hareket getirmeye çalışıyoruz. Bu konuda Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nden de destek bekliyoruz."** Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı **Sinan Erdem** sporun bilimsel bir olay olduğunu söyleyerek, **"Spor, bilimsel yapılabildiği sürece spordur. Bana göre spor bir yaşam tarzı olmalıdır"** dedi.
AIPS Başkanı **Togay Bayatlı** ise, bizim burada yaptığımız AIPS'e de yayılması gerektiğini belirterek, medyada maalesef medya konusunda eğitim yapan bir kuruluşun olmadığını vurguladı.
Galatasaray Kulübü Başkanı **Alp Yalman** da, Türkiye'de sporun yayılmasının spor yazarlarının katkılarıyla olduğunu belirterek şunları söyledi: **"Biz kulüp olarak vermek istediğimiz haberi veremiyoruz. Siz de bizden almak istediğiniz haberi alamıyorsunuz. Birbirimizin haber anlayışı oldukça değişik. Ben sporcunun bu mesleği seçerken şanı ve şöhreti göz önüne aldığına inanmıyorum. Bu spor idarecileri için de geçerli. Bir spor idarecisinin gayesi kesinlikle şan, şöhret ve para olmamalıdır."**

Şeriatçı eylemciler yakalandı

9 aralık

İstanbul Haber Servisi - İslami Hareket Örgütü üyesi oldukları belirtilen 26 kişiden **Tamer Aslan**'ın, **Çetin Emeç, Sinan Ercan, Turan Dursun** ve İran uyruklu **Ali Akber Gorbani**'yi öldürdüğü bildirildi.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nden yapılan açıklamada, bu eylemlere karışan **"Mesut"** kod adlı **İrfan Çağrıcı** ile **Kemal** kod adlı **Muzaffer Dalmaz**'ın arandığı, Turan Dursun'u öldüren kişiler arasında yer alan RP'li Batman Belediye Başkanı **Seyfettin Gök**'ün oğlu **Gudbettin Gök** ile **Mehmet Ali Şeker**'in tutuklu bulunduğu belirtildi. Emniyet yetkilileri, Emeç ve Dursun cinayetlerine karışanlardan İrfan Çağrıcı ve Muzaffer Dalmaz dışında örgütün bütün eylemcilerinin yakalandığını belirtirken **Nezih Beyret**'e ilişkin herhangi bir açıklama yapılmadı.

İslami Hareket Örgütü'ne yönelik olarak yürütülen operasyonlarda yapılan 26 kişiden 25'i dün Emniyet Müdürlüğü'nde basına gösterildi. Çetin Emeç ve Turan Dursun ile İran uyruklu Ali Akber Gorbani'nin öldürülmesi olaylarının çözüldüğünün kaydedildiği açıklamada, bu cinayetlere katıldığı belirtilen ve yaralı yakalandığı için Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde tedavisi süren Tamer Aslan ile **Adil Ateş**'in 1989 yılında İran'ın Kum kentinde askeri ve siyasi eğitim gördüğü ifade edildi. Emeç'in öldürülmesi olayında kullanılan 34 FFE 21 plakalı Doğan marka otomobilin, aranan militanlar İrfan Çağrıcı ve Muzaffer Dalmaz ve yaralı olarak yakalanan Tamer Aslan tarafından gasp edildiğinin bildirildiği açıklamada şöyle denildi:

"7 Mart 1990 tarihinde önceden gasp edilen 34 FFE 21 plakalı oto ile gazeteci - yazar Çetin Emeç ile şoförü Sinan Ercan'ın öldürülmesi eylemini, Arif kod adlı Tamer Aslan, Mesut kod adlı İrfan Çağrıcı (firar) ve Kemal kod adlı Muzaffer Dalmaz (firar) ile birlikte gerçekleştirdikleri, 4 Eylül 1990 tarihinde gazeteci - yazar Turan Dursun'un öldürülmesi eylemini, son operasyonda yaralı olarak yakalanan Tamer Aslan, Gudbettin Gök (tutuklu) ve Mehmet Ali Şeker (tutuklu), Muzaffer Dalmaz (firar) isimli arkadaşlarıyla birlikte gerçekleştirdiği, 4 Haziran 1992 tarihinde İran Devrimi karşıtı Halkın Mücahitleri Örgütü üyesi Ali Akbar Gorbani'nin kaçırılarak öldürülmesi olayını Tamer Aslan, örgüt mensubu arkadaşları İrfan Çağrıcı (firar), Muzaffer Dalmaz (firar) Cengiz Sarıkaya (tutuklu), Erfun Şendur (firar), Mehmet Zeki Yıldırım (tutuklu), Mehmet Ali Şeker (tutuklu) ile birlikte gerçekleştirdiği anlaşılmıştır."

Emniyet açıklamasında zanlılarla birlikte sahte belge yapmakta kullanılan makineler, bilgisayar, soğuk mühürler, Türkiye Diyanet Vakfı'na ait sahte makbuzlar ele geçirildiği kaydedildi. Emniyet Müdürlüğü gözaltına alınan kişilerin konumlarını şöyle açıkladı:

"Tamer Aslan (örgütün infazlarını gerçekleştiren ameliyat timinde görevli). **Veysel Polat** (üniversetelerden sorumlu), **Cafer Petek, OrhanŞireli** (yardım ve yataklık yapmak), **Hacı Aslan, Abdullah Baş, Abdullah Demir, Abdullah Arpa, Mehmet Alagöz, Ercan Burtakuci, Fatih Taşkıran, Mustafa Özdamar, Murat Dağ, Yavuz Yeler, Fehmi Utlu, İzzettin Arslan, Sait Sadullah Başı, Ömer Faruk Tekin, Nihat Aslan, Vahap Kabakaş, Beşir Yağmur, Erdal Eker** (örgüt üyeliği)."

Zanlılar dün öğleden sonra DGM Başsavcılığı'na sevk edildiler.

Leyla Uşaklıgil'i kaybettik

10 aralık

İstanbul Haber Servisi - Gazetemizin kurucusu **Yunus Nadi**'nin kızı ve Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu üyesi **Leyla Uşaklıgil** (84), tedavi gördüğü Amerikan Hastanesi'nde dün öğle saatlerinde yaşamını yitirdi.

Uşaklıgil pazartesi günü otprağa verilecek.

Leyla Uşaklıgil, uzun yıllar Cumhuriyet gazetesinde yönetim kurulu üyeliği de yapmıştı. **Zeynep Uşaklıgil** ve **Emine Uşaklıgil**'in annesi, Büyükelçi **Bülent**

Uşaklıgil'in eşi olan Leyla Uşaklıgil, 1991 yılında yitirdiğimiz Başyazarımız **Nadir Nadi**'nin küçük kız kardeşiydi. Leyla Uşaklıgil yarın Bebek Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Aşiyan Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Ağabeyi Nadir Nadi'nin ölümünün ardından gazetemizde çıkan bir söyleşide Leyla Uşaklıgil şunları söylemişti: **"İstanbul işgal altındaydı. İttihatçılar tutuklanıyordu. Babam orada burada saklanıyor, bazı akşamlar eve uğruyordu. Çok zor günlerdi, biz de çok küçüktük. O yıllarda ağabeyim erken büyümek zorunda kaldı. Henüz sekiz - dokuz yaşlarındaydı. Ancak anneme çok büyük destek oluyordu. Bizim sorumluluğumuzu tamamen üstüne almıştı. Bize öğretmişti; 'tıp' diye işaret verince hiç kimse ile hiçbir şey konuşmayacak, hiçbir şey söylemeyecektik...**

Babam Bekir Ağa bölüğünde tutuklandığı zaman annemle ziyarete gittiğimizi hatırlıyorum. O günlerde eğitimimizin sorumluluğunu ağabeyim tamamen üzerine almıştı. Evimizin bir odası okul gibiydi. Karatahta bile vardı..."

Nâzım, rüzgâra karşı yürüyecek

10 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - 25 Temmuz 1951'de Bakanlar Kurulu kararıyla alınan yurttaşlık hakkı, yapılan bütün girişimlere karşın hâlâ iade edilmeyen ozan **Nâzım Hikmet**'in ilk heykeli Ankara'da açıldı. Kültür Bakanı **Fikri Sağlar**, Atatürk Kültür Merkezi bahçesine yerleştirilen **"Rüzgâra Karşı Yürüyen Adam"** adlı heykel için, **"Böylesi dünyada kabul gören bir üstadın, halkına rağmen ülkesi tarafından kabul edilememesi, büyük bir ayıptır. Nâzım Hikmet, artık, Atatürk'ün en sevdiği mekânda, rüzgâra karşı, aydın geleceğe bakacak"** dedi.

Türkiye'de ilk kez Azeri heykeltıraş **Sait Rüstem** tarafından yapılan Nâzım Hikmet heykeli, dün Kültür Bakanı Fikri Sağlar tarafından açıldı. Açılış törenine Nâzım Hikmet Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı **Aydın Aybay**, Vakıf Genel Sekreteri **Kıymet Coşkun**, yönetim kurulu üyelerinden **Refik Erduran, Mustafa Ekmekçi** ve avukat **Halit Çelenk**, Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı **Ataol Behramoğlu**, 68'liler Birliği Genel Başkanı **Habib Çalışkan**'ın da aralarında bulunduğu çok sayıda çağrılı katıldı.

Anıtın açılışında konuşan Fikri Sağlar, Türk diline ve insanına çok bağlı olduğunu vurguladığı Nâzım Hikmet'in yurttaşlık hakkının geri verilmesi için Kültür Bakanı olarak yaptığı çalışmaları anlattı. Sağlar, Türkiye'de artık gazetelerin, zafer günlerinde Nâzım Hikmet'in şiirlerini yayımladıklarına dikkat çekerek, bu noktaya gelinmesinin sevindirici olduğunu belirtti. Hikmet'in hak ettiği yere geldiğini kaydeden Sağlar, **"İşte bugün, burada Nâzım Hikmet'in Türk bayrağına sarılı anıtı, çok sevdiği vatanında karşımızda duruyor"** dedi.

Nâzım Hikmet'i Türkiye'den Sovyetler Birliği'ne kaçıran Refik Erduran da yaptığı konuşmada, ozanla olan ilişkilerine değinirken **"Nâzım Hikmet sanat ve kavga adamıydı; ama o, halk için kavga ederdi"** diye konuştu. Törenden sonra katılımcılara, heykeltıraş Sait Rüstem tarafından yapılmış küçük birer Nâzım Hikmet büstü armağan edildi.

Anıtla birlikte Nâzım Hikmet'in Moskova'dan ilk kez Türkiye'ye getirilen özel eşyaları da açılan bir sergide yurttaşların ilgisine sunuldu. Sergilenen eşyalar arasında Hikmet'in tavlası, bastonu, aldığı plaketler de yer alıyor. Sergi, Atatürk Kültür Merkezi'ndeki Kültür Bakanlığı Sosyal Hizmetler binasında sürecek. Nâzım Hikmet'i 30-40 yaşlarında betimleyen 3 metre 20 santim boyundaki bronz heykelin kaidesinde, **"Ülkemizin ünlü şairlerinden Nâzım Hikmet Ran"** yazısı bulunuyor.

Hikmet'i, rüzgâra karşı, paltosu ve elinde bir kitapla betimleyen heykeli yapan sanatçı Rüstem, ozanın savaşkan bir insan olduğu için rüzgârla birlikte düşünülmesi gerektiğini söyledi.

Rüzgâr imgesinin Nâzım'la birleştirilmesiyle gerçek bir Nâzım Hikmet heykeline ulaşılabileceğini savunan Rüstem, **"Nâzım Hikmet'in heykelini yapmak benim için en büyük onurdur"** diye konuştu.

Türk-İş'te Meral yine başkan

GÜNEŞ GÜRSON *11 aralık*

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Türk-İş'te listeler kaybetti, birbiriyle kavgalı olan eski yönetim yeniden seçildi. 17. Türk-İş Olağan Genel Kurulu'nda, Yol-İş Sendikası Genel Başkanı **Bayram Meral**, 460 delegeden 252'sinin oyunu alarak yeniden genel başkan oldu. Türk-İş'in 11 yıllık genel başkanı **Şevket Yılmaz**'ı 3 yıl önce devirerek Türk-İş'in başkanlığına seçilen Meral'in listesi, **"tulum"** çıkmadı. Meral'in listesi, rakibi Tes-İş Sendikası Genel Başkanı **Faruk Barut**'un listesinde yer alan Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı **Şemsi Denizer** ve Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı **Enver Toçoğlu** tarafından delindi.

Seçimler, Bayram Meral ile Faruk Barut listesinin koalisyonu biçiminde sonuçlandı. 469 delegeden oluşan genel kurulu, Çimse-İş (1), Tümtis (2), Hava-İş (4) ve Liman-İş (2-1'i vefat ettiği) sendikalarının toplam 9 delegesi katılmazken 460 delegeden 4'ünün oyu da eçersiz sayıldı. Dün yapılan oylama sonuçlarına göre, Yol-İş Başkanı Meral, 204 oy alan Barut'u 48 oy farkla geçerek yeniden Türk-İş Genel Başkanlığı'na seçildi. Barut'un listesinden genel sekreterliğe aday olan Şemsi Denizer de 235 oyla, Meral'in listesini de-

lerek seçimi kazandı. Meral'in listesinden bu göreve aday olan Harp-İş Sendikası Genel Başkanı **İzzet Çetin**, 20 oy farkla seçimi kaybetti. Barut'un genel mali sekreter adayı olan Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı Enver Toçoğlu da 224 oy alarak listeyi deldi. Toçoğlu, 1 oy farkla yeniden Türk-İş Genel Mali Sekreterliği'ne seçilirken Meral'in listesinde bulunan Tekgıda-İş Sendikası Genel Mali Sekreteri **Korkut Güler**, 223 oyla liste dışında kaldı.

Seçimde 259 oy alan **Salih Kılıç**, 66 oy farkıyla yeniden Türk-İş Genel Eğitim Sekreterliği'ne seçildi. Barut'un listesinde bu göreve aday olan Ağaç-İş Sendikası Genel Başkanı **Güral Erçakır**'ın oyu 193'te kaldı. Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı **Sabri Özdeş** de 46 oyla rakibi Belediye İş-Sendikası Genel Başkan Yardımcısı **Mustafa Solmaz**'ın önüne geçerek 248 oyla seçimi kazanıp genel teşkilatlandırma sekreterliği görevine yeniden geldi.

Türk-İş çatısı altında, keskin saflaşmaya yol açan küskünlüğün sonuçlara yansıması, Meral'in zaferini gölgeledi. Kavgalı olan ve kongre sürecinde birbirleriyle küfürleşen Denizer ve Toçoğlu'nun, Meral'in listesini delmesi, salonda deprem etkisi yarattı. 34 sendikanın katıldığı genel kurulda **"çarşaf liste"** çıkması, **"delegenin Türk-İş çatısı altındaki kavgaya tepkisi"** olarak nitelendirildi. 5 gün boyunca **"bıçak sırtında"** süren genel kurulda sonuçların açıklanması, saflaşan delegelerin, **"Vur vur inlesin, Bayram Meral dinlesin", "Koçoğlu nerede, biz oradayız", "Geliyor, geliyor, Denizer geliyor"** sloganlarını atarak tepki göstermelerine yol açtı. Seçim sonuçları, **"Kaybeden Türk-İş", "Türk-İş,** 'güven' **tazeledi", "Değişim grubu, yeniden yapılandı"** diye değerlendirildi.

Sonuçların açıklanmasından sonra bir konuşma yapan Meral'in yüz ifadesi, Türk-İş'teki küskünlüğü yansıtırken Denizer'in salonda bulunmaması ve Toçoğlu'nun da salonda olduğu halde kürsüye, kazananların yanına gitmemesi, yönetimindeki saflaşmayı açık bir biçimde ortaya çıkardı. Meral, **"Seçimin olduğu her yerde, mutlaka birisi sevinmiştir, birisi üzülmüştür. Ama burada sevinmeye de gerek yok, üzülmeye de gerek yok. Burada kazanan, Kızılay Meydanı'nı dolduran işçiler olmuştur. Burada kazanan, Kızılay Meydanı'nda** 'Türk-İş nerede, biz oradayız' **diyen işçilerdir. Türk-İş bir bütündür. Türk-İş'in bütünlüğünü yüceltmek, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hepimizin görevi olmalıdır, olacaktır"** diye konuştu. Türk-İş'i **"zor günlerin"** beklediğini ifade eden Meral, dargınlıkların demokrasinin kuralı olduğunu ifade ederek **"Türk-İş, hepimizindir. Buradan dostça, kardeşçe çıkmak, hepimize yakışan bir harekettir. Eğer bunu sağlayamazsak yarın özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya karşı mücadele edemeyiz"** diye konuştu. Başbakan **Tansu Çiller**'e toplusözleşme farklarının 1996 yılında ödenmesi konusundaki genelgesinin iptal edilmesi çağrısında bulunan Meral, delegelere **"Bunların hepsi burada kaldı. Söz mü?"** diyerek söz verdirdi.

Meral kürsüde konuşurken Denizer ve Toçoğlu'nun arkasında yer almaması üzerine delegelere, **"İşçinin hakkını, böyle mi savunacaksınız? 2'si nerede?"** diyerek tepkilerini dile getirdi. Bunun üzerine Toçoğlu kürsüye gelirken Meral, **"Harç bitti, yapı paydos. Her zaman el eleyiz, gönül gönüleyiz"** dedi. Delegelerin ısrarı üzerine, 4 yönetici el ele tutuşarak foto muhabirlerine ve kameralara poz verdi. Daha sonra kürsüye elen Toçoğlu, **"Bütün gücümle çalışacağıma söz veriyorum"** dedi.

Sonuçlar açıklandıkton sanra, seçimi kaydeden Barut ile Meral'in listesine yeniden seçilen Denizer'in salona gelmemesi dikkat çekti. Meral'in oylamadan bir gün önce, Denizer'in Jaguarı'nı eleştiri konusu yapması üzerine Meral'e **"Beni tahrik etme. Adam gibi konuş. Sen, sendikacılığın içine ettin. Türk-İş'i bu hale sen getirdin. Seninle çalışmam"** diyerek tepki gösteren Denizer, seçim sonuçlarıyla ilgili olarak daha sonra **Cumhuriyet**'e yaptığı değerlendirmede, **"Genelkurulun kararına saygılı olacağım"** dedi.

43'ü şeriatçı, 50 asker atıldı

12 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu)- Yüksek Askeri Şûra'nın (YAŞ), yıllık 2. olağan toplantısında, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde (TSK) bir süre önce başlatılan kapsamlı **"şeriatçı operasyonu"** sonucu, gerici faaliyetlerisaptanan 43 kişi ordudan atıldı. Yabancı bayanlarla evlilik yapanlarla bazı sol gruplarla ilişkisi belirlenen toplam 7 subay ve astsubayın da TSK ile ilişiğinin kesilmesi kararlaştırıldı.

YAŞ'ın yıllık 2. olağan toplantısı dün Başbaan **Tansu Çiller**'in başkanlığında yapıldı. YAŞ toplantısına katılmak üzere dün sabah Genelkurmay Karargâhı'na gelen Başbakan Çiller, Genelkurmay Başkanı Orgeneral **İsmail Hakkı Karadayı** tarafından karşılandı. 24 aralık seçimlerinde DYP milletvekili aday listesi dışında bırakılan Milli Savunma Bakanı **Vefa Tanır**'ın, Çiller'i karşılaması dikkat çekti.

Toplantıya Çiller ve Karadayı'nın yanı sıra, Milli Savunma Bakanı Tanır, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Hikmet Bayar**, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral **Güven Erkaya**, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Ahmet Çörekçi**, 1. Ordu Komutanı Orgeneral **Hikmet Köksal**, Jandarma Genel Komutanı Orgeneral **Teoman Koman**, Ege Ordu Komutanı Orgeneral **Necati İkizoğlu**, NATO Güneydoğu Avrupa Müttefik Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Hüseyin Kıvrıkoğlu**, Harp Akademelire Komutanı Orgeneral **Atilla Ateş**, 2. Ordu Komutanı Orgeneral **Fikret Özden Boztepe**, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı Orgeneral **Doğu Atulga**, 3. Ordu Komutanı Orgeneral **Necati Özgen**, Donanma Komutanı Oramiral **Salim Dervişoğlu**, Milli Güvenlik Kurulu (MGK) Genel Sekreteri Orgeneral **İlhan Kılıç** ve Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral **Çevik Bir** katıldı. Toplan-

tının sabahki bölümünün ardından, YAŞ üyeleri Anıtkabir'i ziyaret ederek, **Atatürk**'ün kabrine çelenk koydular ve saygı duruşunda bulundular.

Edinilen bilgiye göre YAŞ toplantısında, bir süre önce Mamak Muhabere Okulu, Etimesgut Zırhlı Birlikler Eğitim Komutanlığı, Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA), Deniz ve Hava Kuvvetleri'nde yedek subaylıktan muvazzaflığa geçen subaylar ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı astsubay sınıf hazırlama okullarında gerçekleştirilen **"şeriatçı operasyonu"** sonucu, gerici faaliyetleri saptanan 43 subay ve astsubayın durumu, **"disiplin suçları"** gündeminde ele alındı. Toplantıda, şeritaçı faaliyetleri saptanan ve 2'si GATA'da, büyük bölümü de Hava Kuvvetleri'nde görevli 43 subay ve astsubayın **"disiplinsizlik"** gerekçesiyle ordudan ilişiğinin kesilmesi kararlaştırıldı. Ordudan atılan 43 şeriatçıdan büyük bölümünün Nur cemaatinin önde gelen isimlerinden **Fethullah Gülen**'in taraftarı olduğu öğrenildi.

YAŞ, çeşitli sol örgütlerle ilişkisi belirlenenler ile yabancı uyruklu kadınlarla evlilik yapan 7 TSK mensubunun da ordudan atılmasına karar verdi.

TSK'de bir süre önce gerçekleştirilen şeriatçı operasyonu sırasında, Kara Harp Okulu Komutanı Korgeneral **Yaşar Büyükkanıt**'ı arayarak, operasyoun durdurulması için **"rica"**da bulunduğu yolundaki haberleri yalanlamayan Başbakan Çiller'in, dünkü toplantı öncesinde de 43 şeriatçı TSK mensubu için girişimde bulunacağı savlanmıştı. Çiller'in, 24 aralık seçimlerinde Nurcu kesimin desteğini alabilmek için, şeriatçı ordu mensuplarının atılmaması için çaba harcayacağı öne sürülmüştü.

Cumhuriyet'in konuya ilişkin sorularını yanıtlayan askeri kaynaklar ise TSK'nin gerici faaliyetlere hiçbir zaman izin vermeyeceğini dile getirmişlerdi.

YAŞ'ta, ilk kez 1997 yılıda uygulanmaya başlanacak yeni terfi sisteminin de ele alındığı öğrenildi. Toplantıda tartışılan yeni sisteme öre, TSK'de bundan sonra rütbe bekleme süresini dolduran her subay bir üst rütbeye, ancak bu rütbedeki kadro açığına göre terfi edebilecek. Yeni sisteme göre, kadro açığının doğmaması durumunda, bir üst rütbeye yükselemeyen personel, yaş haddi gözetilmeksizin, albaylarda olduğu gibi kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek.

Toplantıda, yurtdışı görevinde bulunan TSK mensuplarının zorunlu hizmet yükümlülüklerine getirilecek yeni hükümlerin de görüşüldüğü bildirildi. YAŞ'ta, 24 aralıkta yapılacak erken genel seçimin güvenliği konularının da konuşulduğu öğrenildi.

2. ve 3. Ordu komutanlarının seçim güvenliğine ilişkin YAŞ'a bilgi verdikleri kaydedildi. Toplantının ardından, Genelkurmay Genel Sekreterliği'nden yapılan açıklamada şöyle denildi: **"Toplantıda, Türkiye'ye yönelik tehdit ve TSK'nin harbe hazırlık durum değerlendirmesi yapılmış, personel konularına ilişkin olarak subay ve astsubayların rütbe terfileri ile sicil sistemine ve yurtdışı görevde bulunanların mecburi hizmet yükümlülüklerine getirilecek yeni esaslar görüşülmüş, disiplinsizlik ve ahlaki durumları nedeniyle 18 subay ve 32 astsubayın durumu görüşülmüş ve bunların TSK ile ilişkilerinin kesilmesine karar verilmiştir."**

Gümrük birliği için ağır bedel

LALE SARIİBRAHİMOĞLU *14 aralık*

STRASBOURG- Avrupa Parlamentosu (AP), Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) arasındaki gümrük duvarlarının 1 Ocak 1996'dan itibaren kaldırılmasını öngören kararı onaylarken Türkiye'ye yapılması öngörülen mali yardımı, insan haklarının iyileştirilmesi ve denetlenmesi koşullarına bağladı. Gümrük birliğinin (GB) onaylanmasına karşılık AP'de kabul edilen ayrı bir karar tasarısında, terör örgütü PKK, Türkiye Cumhuriyeti ile aynı kefeye kondu. AP oturumunda söz alan bazı üyeler, **"azınlık"** olarak tanımladıkları Türkiye'deki Kürtlere özerklik verilmesini istediler. AB'nin Türkiye komiseri **Hans Van Den Broek**, Türkiye'nin, GB'ye alınarak **"işgal ettiği Kıbrıs ve Kürt sorunu"** konularında daha kolay denetlenebileceğini açıkladı. AB Komisyonu da Kürt sorunu ve Kıbrıs konularında çözüm aranması için AB'nin ideal bir platform oluşturacağına işaret etti. AP ve AB; Türkiye'nin aksi yöndeki resmi tutumuna karşın, gümrük birliği ile Kıbrıs ve Güneydoğu konuları arasında doğrudan bağlantı kurarken Ankara, ödün vermek zorunda bırakıldı.

Toplam 626 üyesi bulunan AP'nin genel merkezinin bulunduğu Fransa'nın Strasbourg kentinde dün yapılan tartışmalı oturuma katılan 528 üyeden 343'ü, Türkiye'nin GB'ye girmesi yönünde oy kullandı. Çoğunluğu aşırı sağ ve sol gruplara mensup 149 üyenin ret oyu kullandığı oylamada, büyük bir bölümü Yeşiller Grubu'ndan olan 36 üye çekimser kaldı. AP Yeşiller Grubu Başkanı **Claudia Roth**'un, Türkiye'nin AB'ye tam üye olarak alınması konusunda güvence verilmesi içeren önergesi, 409 oyla reddedildi. Önergenin bu kadar yüksek bir oy oranıyla rededilmesi, AP üyelerinin, Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğine henüz çok soğuk baktıkları yorumlarına neden oldu.

Çoğunluğu, Türkiye'nin gümrük birliğine girmesi yönünde oy kullanan Sosyalist, Hıristiyan Demokrat, Liberaller ve Radikal Sol Grup tarafından hazırlanan **"Türkiye'de İnsan Haklarının Durumuna İlişkin Karar Tasarısı"** da 525 oyla kabul edildi. Gümrük birliğine ilişkin kararın onaylanmasının ardından kabul edilen ve 9 maddeden oluşan metin, ana hatlarıyla aynen şu hükümleri içeriyor:

- Türk hükümetini, PKK'yi ve diğer Kürt örgütlerini, Kürt sorununa, şiddete başvurmadan siyasi çözüm bulmaları için ellerindeki tüm olanakları kullanmaya çağırıyoruz. AP, PKK'yi şiddetten kaçınmaya, Türk hükümeti ve TBMM'yi de Güneydoğu'daki olağanüstü hal uygulamasını kaldırmaya çağırır. AP, Türk hükümeti ve TBMM'yi, Kürt asıllı Türk yurttaşlarına, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün güvence altına alınması çerçevesinde kültürel kimliklerini ifade etme yollarını aramaya çağırıyor.

(AP, böylece Türkiye'yi, PKK ve sözde Kürt Parlamentosu gibi örgütlerle aynı kefeye koydu. Strasborug'daki gözlemciler, bu ifade ile Türkiey'ye, PKK ile masaya oturması imasında bulunulduğu yorumunu yaptılar).

- AP; AB Komisyonu ve Konseyi'ni Türkiye'deki insan hakları durumu ve demokratik gelişmeleri kalıcı olarak izlemeye çağırır. AP; AB Komisyonu'nu, yılda en az bir kez, Türkiye'deki insan hakları ve demokratik gelişmeler hakkında AP'ye rapor sunmaya çağırır.

- AP; Türk hükümetini, tutuklulara işkence ve kötü muameleye karşı yasaları uygulamaya kararlı olmaya çağırır. AP; özellikle karakollarda işkencenin ciddi bir sorun olduğuna dikkat çekerek Türk hükümetini, işknceye karşı uluslararası sözleşmelerin öngördüğü maddelerin arkasına saklanmamaya çağırıyor. Ki Türkiye'nin arkasına saklandığı maddeler, Ankara'ya, Türkiye'deki işkenceyle ilgili raporların yayımlanmasını önlenme olanağı veriyor.

- AP; Türk hükümeti ve TBMM'yi, eski DEP milletvekillerinin durumunu tekrar gözden geçirmeye çağırır.

– AP; Türk hükümeti ve TBMM'nin, Batı Avrupa'nın karakterini temsil eden insan haklarına eksiksiz saygı gösterilmesi ve demokrasinin güçlendirilmesi yolundaki geri adım atmasına karşı tepki verecek ve bu alandaki gelişmeleri yakından izleyecektir.

- AP, AB Konseyi, Komisyonu, Birleşmiş Milletler'i ve "Kıbrıs hükümeti"ni, Kıbrıs'ın bölünmüşlüğüne son vermek için ellerindeki tüm olanakları kullanmaya çağırıyor. AP, Türk hükümetini, Kıbrıs'ın bölünmüşlük durumunun sona erdirilmesi yolunda somut adımlar atarak bu çerçevede BM Güvenlik Konseyi kararlarını uygulamaya çağırır.

AP, söz konusu çağrıları yapmadan önce Türkiye'ye ilişkin olarak yaptığı durum tespitinde, Kıbrıs'ın işgal edildiğini öne sürerek, **"Kıbrıs'ta sorunun çözümü ve adanın bir bölümündeki Türk işgalinin sona erdirilmesi yolunda hiçbir somut adım atılmamıştır"** görüşünü metne geçirdi.

Metinde, Orta Asya ve ortadoğu'nun arasında laik bir demokratik rejimi benimsediğine dikkat çekilen Türkiye'nin, diyalog yoluyla güçlendirilmesi gerektiği vurgulandı.

AP Başkanı **Klaus Hansch**, dün **Cumhuriyet**'e yaptığı açıklamada, kabul edilen kararda, **"PKK ve diğer Kürt örgütleri"** ifadesinin metinden çıkarıldığını öne sürdü. Ancak, temel alınan Fransızca ve İngilizce metinlerde, Hansch'ın çıkarıldığını iddia etmesine karşın, söz konusu bölüm, **"PKK ve diğer Kürt örgütleri"** biçiminde yerini korudu.

AP Başkanı, PKK'yi kınadıklarını anımsatırken **"Ancak Türkiye'nin ılımlı Kürt gruplarıyla barışçı bir çözüm arayışına girmesini bekliyoruz"** dedi. Hansch, **"Parlamentoda hâkim görüş, Kürt halkının Türk devleti sınırları içinde kültürel özerklik kazanması yolunda"** görüşünü dile getirdi. AP Başkanı, Kıbrıs'ta sadece bir hükümet tanıdıklarına dikkat çekti.

AP; dünkü oturumunda, Türkiye ve AB arasında GB çerçevesinde öngörülen mali işbirliğinin insan haklarındaki iyileştirmelere bağlanmasını öngören başka bir karar tasarısını da kabul etti. Karar, AB ile AP arasında mali yardımların insan haklarına bağlanması konusunda bir **"danışıklı oyun"** sergilendiği yorumlarına neden oldu. Bu yorum, AB'nin, 31 Temmuz 995'te yapılması öngörülen Türkiye ile mali işbirliği metnini AP'nin onayına yollamış olmasına dayandırıldı.

AP Dışilişkiler Komisyonu GB ve Mali Yardımlar Raportörü **Konrad Schwaiger**'in AP onayına sunulan karar tasarısı üzerinde sunduğu değişiklik önergesi, dünkü oturumda kabul edildi. Buna göre, AP'nin söz sahibi olduğu mali işbirliği, Türkiye'deki insan hakları ve demokratik ilkelerin gelişmesine bağlandı. Karara göre AB, Türkiye'de **"azınlıklara"** demokratik ifade özgürlüğünün tanınması yolunda gelişme kaydedilmesi halinde mali yardımı gözden geçirebilecek. AB'nin AP'ye gönderdiği ve değişikliklerle kabul edilen bu karara göre AB Komisyonu, AP'ye Türkiye'deki insan hakları ve demokratik ilkelere uyulup uyulmadığı konularında düzenli bilgi verecek.

"Türkiye İçin Özel İşbirliği" başlığını taşıyan mali işbirliği raporuyla Türkiye'ye ilk aşamada AB bütçesinden 375 milyon ECU (Avrupa para birimi, 1 ECU yaklaşık 1.23 ABD Doları ediyor) 5 yıl içinde hibe edilmesi planlanıyor. Türkiye'ye ayrıca, proje karşılığında Avrupa Yatırım Bankası'ndan 300 milyon ECU; Akdeniz Programı'ndan 750 milyon ECU'nun hibe olarak verilmesi hedefleniyor. Mevcut

planlar uyarınca, AB'nin Türkiye'ye 5 yıl içinde sağlayacağı yardım, yaklaşık 2 milyar dolar düzeyinde kalacak.

AP'nin dün kabul ettiği 3. kararda da Türkiye'nin AB ile olan transit sisteminde ortaya çıkabilecek ihlallerin soruşturulması için geçici bir komite oluşturulması öngörüldü.

AP'nin dünkü oturumunda, AB Konseyi adına söz alan konuşmacıların, gümrük birliğine kabul edilmesinin, Türkiye'nin insan hakları ve demokratikleşme konularında denetlenmesini kolaylaştıracağını söylemeleri dikkat çekti. AB Komisyonu'nun Türkiye işlerinden sorumlu komiseri **Hans Van Den Broek,** Kürt sorunu ve Kıbrıs konusunda çözüm bulunması için AB'nin iyi bir platform oluşturacağını belirterek şunları söyledi:

"Türkiye ile kuracağımız diyalog sonucu, hassas bir konu olan 'Kıbrıs'ın işgali' konusunu gündeme getirebileceğiz. Türkiye'ye hayır dersek aşırı unsurlar güçlenir. Bu şantaj değil, gerçek anlamda bir tehdittir."

Dünkü oturumda Türkiye'ye olumlu oy vereceklerini belirten bazı konuşmacıların bile, **"azınlık"** olarak söz ettikleri Türkiye'deki Kürtlere özerklik tanınmasını istemeleri, bu konuda, Türkiye üzerinde ileride kurulacak baskının somut işaretleri olarak değerlendirildi.

AP'nin Sosyalist Grup lideri **Pauline Green,** bireysel ve azınlık haklarını tanınmamış olan Türkiye'ye **"hevessiz olarak" 'evet'** oyunu vereceklerini belirtirken şunları söyledi:

"Türkiye'nin son haftalarda gerçekleştirdiği lobi faaliyetleri, saldırgan ve bazen de istismar edici boyutlara ulaştı. Türkiye, karar tasarımızı değiştirmek için bile lobi yaptı. Bazı üyelerimizin de Türkiye'nin bu girişimine destek verdiklerini de üzüntü ile bildiririm. ABD'ye ek olarak İsrail Başbakanı dahi mektup yazdı. Türk sorununa çözüm, azınlık haklarının tanınması ve özerklik verilmesi ile bulunur."

Green, Kıbrıs'ın işgal altında olduğunu savunarak Türkiye'yi, bu durumu sona erdirmeye çağırdı. AP üyesi bir başka konuşmacı da Türkiye'nin, AB ile bütünleşmeyi öneren Herald Tribune gazetesine verdiği ilanlarda, insan hakları konusunda güvencelere yer vermemesini esef verici buldu. Konuşmacıların büyük bölümü, ocak ayında yapılacak tören ile Saharov ödülünün verilmesini istedikleri **Leyla Zana**'nın serbest bırakılmasını istediler.

AB, 6 Mart 1995'te Brüksel'de yapılan Ortaklık Konseyi toplantısında, Rum yönetimiyle tek yanlı olarak birliğe üyelik yönünde müzakere sürecini başlatması karşılığında, Türkiye'nin gümrük birliğine girme talebini kabul etmişti. Yunanistan, Rumlar lehine kopardığı ödün karşılığında Türkiye'nin GB üzerine koyduğu vetosunu da kaldırmıştı. Bu kez de AP, Maastricht Anlaşması ile kendisine daha fazla yetki verilmesi çerçevesinde vize verdiği Türkiye'nin gümrük birliği koşullarını, insan hakları ile Bırsı konularındaki gelişmelere bağladı.

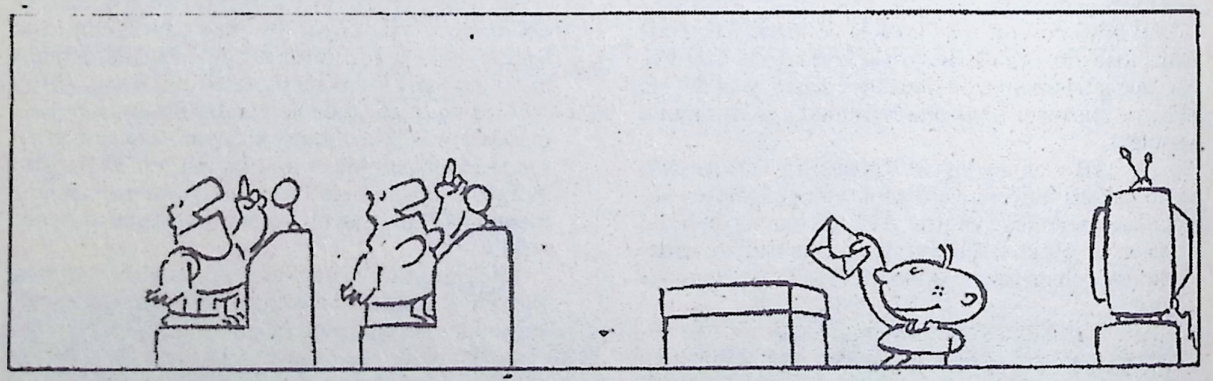

Reşit Paşa'dan Beri...

MEHMED KEMAL *16 aralık*

Mustafa Reşit Paşa, Tazminat Fermanı'nı okudu; ne öldürdüler, ne zindana attılar; her şey korkusuzca ve olurunca bitti. Ferman, haddini Sultan'a bildirmişti. Bundan sonra *"gâvura gâvur"* denmeyecekti. Gâvur gâvurluğunu, Müslüman Müslümanlığını bilecekti.

Ferman ilan edilmişti.

İngilizlerle Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştı. Osmanlı artık Batı'ya açılıyordu. Bundan sonra her şey günlük güneşlik olacaktı. Tanzimat nuru Osmanlı toprağının dört köşesini aydınlatacaktı. Batı'ya açılmanın destanını **Şinasi Efendi** yazıyordu. Mustafa Reşit Paşa'yı *"halkın reis-i cumhuru"* olarak anıyordu.

Demokrat Parti 14 Mayıs 1950'de bir güneş gibi doğunca (tûlû edince) **Celal Bayar,** devleti teslim almak üzere Çankaya'ya çıktı. **İsmet Paşa**'ya ilk sorusu şu oldu:

"NATO'ya niçin girmediniz paşam?"

"Aldılar da girmedik mi?"

NATO'dan önce Kore Savaşı'na girdik. Bu savaş bize NATO'nun yolunu açacaktı. Kaç şehide mal oldu, şimdi unuttuk. Ama NATO'ya girdik.

Antlaşmaya girişimizin yararları oldu, zararları oldu, sürdürdük. Sovyetler'in çökmesinden sonra ayrılan devletler bu hızla girmeye çalıştılar. Bir mavi boncuk parlayıp duruyordu.

Bosna - Hersek savaşından sonra anlaşmanın gene havada kaldığı görüldü. Girelim diyeni almadılar, girmiş olanları çıkarmadılar.

Derken ortaya Ortak Pazar (AET) çıktı. Giremedik; bırakmadılar. Bugünlere geldik.

Ortak Pazar, Avrupa Birliği oldu. Girmenin de çıkmanın da koşulları değişti. *"Tam üye olarak alırız"* dediler, bizim işimize yaramadı; *"Yarım üye olarak alırız"* dediler onların işineyaramadı. Avrupa Birliği (bir parçası olarak) gümrük birliğine dönüştü. Bütün seçim kampanyasını gümrük birliği üstüne kurmuş olan DYP'nin başkanı can atıyor. Gümrük birliğine girebilmek için elinden geleni ardına koymuyor.

Gümrük birliği anlaşılıyor ki bir ticaret anlaşmasıdır. İngiliz Serbest Ticaret Anlaşması gibi bir anlaşma... Öteki anlaşmalar ne getirdiyse bu de benzerini getirecektir. Anlaşmayı bahane ederek istedikleri var, istemedikleri var. TV'de Avrupa Parlamentosu görüşmelerini izledik, karşı çıkanların konuşmalarını dinledik. Bir kapalı kutu; açılıyor, kapanıyor.

Gümrük birliği raportörü **Carlos Canero Gonzales,** *"Türkiye'de insan hakları ve demokrasi konusundayeterli adımlar atılmadan gümrük birliği onaylanırsa hatalı olur"* diyor. Gümrük birliği, ekonomik olduğu kadar siyasal bir anlaşmadır. Batı'da hangi insan hakları varsa bizde de onların bulunmasını ister. Ne bir eksik, ne bir fazla!.. Bunu iktidar partilerinden istediği gibi muhalefet partilerinden de ister. Bizde bir parti var ki başından beri Avrupa Birliği'ne de gümrük birliğine de muhaliftir; hatta muhalif olmakla kalmaz, (minel kadim) düşmandır.

Erbakan, *"İktidara gelirsek bu anlaşmayı tanımayız"* diyor. İktidara gelirse bozar. Gelemezse *"Gümrük birliğine karşı bir partimiz var"* deriz. Öyle ya...

Herkes uyacak değil ya... Tanzimat Fermanı'ndan bu yana nice muhalifler çıkmış. Erbakan'ın faizsiz muhalefetinin kokusu da rengi de başka... Bundan sonra gâvura gâvur denecek!..

Dört gazeteye toplatma kararı

22 aralık

İstanbul Haber Servisi - Bakırköy 1. Sulh Ceza Mahkemesi, seçimlere ilişkin kamuoyu anket sonuçlarını dünkü baskılarında yayımlayan Milliyet, Evrensel, Posta ve Fanatik gazetelerinin Seçimler ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun'un 61. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle toplatılmasına karar verdi.

Bakırköy Basın Savcılığı, seçim sonuçlarına ilişkin anket haberlerini manşetten kullanan Milliyet ve Evrensel gazetesinin, **"Yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçlarının kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde ve aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması yasaktır"** hükmünü içeren maddeyi ihlal ettikleri gerekçesiyle inceleme başlattı. Savcılık, inceleme sonucu, bu gazetelerin dünkü sayılarının toplatılması istemiyle Bakırköy 1. Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkeme de Milliyet ve Evrensel gazetelerinin dünkü sayılarının Seçimler ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun'un 61. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle toplatılmasına karar verdi.

Milliyet gazetesi Sorumlu Müdürü **Eren Güvener,** erken genel seçime üç gün kala gazetenin toplatılmasına bir anlam veremediğini belirterek, **"KONDA'nın araştırmasını, tamamen objektif habercilik anlayışı içerisinde yayımladık"** dedi.

Güvener, toplatma kararının anti - demokratik olduğunu, siyasi parti liderlerinin, TV ve meydanlarda yaptıkları konuşmalarda kendileri tarafından yaptırılan anket sonuçlarını dile getirdiklerini söyledi.

Evrensel gazetesi Genel Yayın Yönetmeni **İhsan Çaralan** da kararın kendilerini şaşırttığını söyledi. Benzer içerikte anket sonuçlarının birçok gazetede yayımlandığına dikkat çeken Çaralan, iktidarın yüksek oy oranıyla gösterildiği anket sonuçları için itirazda bulunmadığını, ancak oy oranının düşük olduğu an-

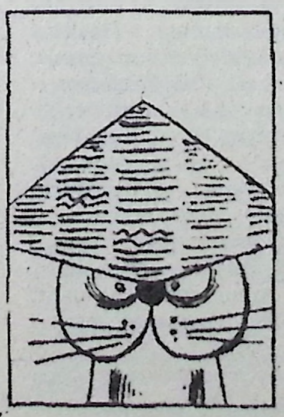

ket sonuçlarını yayımlayan gazeteleri toplattığını ileri sürdü. Bakırköy 1. Sulh Ceza Mahkemesi, Milliyet ve Evrensel gazetelerinden sonra, seçim anket sonuçlarını yayınlayan Posta ve Fanatik gazetelerinin de toplatılmasını kararlaştırdı. Milliyet, Evrensel, Posta ve Fanatik gazeteleri hakkında verilen toplatma kararlarının, tüm ülke genelinde uygulanacağı öğrenildi.

Milliyet gazetesinin toplatılmasına gerekçe olan anket haberinde MHP'nin oy oranının yüzde 8 civarında gösterilmesi, bir grup MHP'li tarafından gazete binası basılarak protesto edildi. Yaklaşık 150 kadar MHP'li, bina bahçesinden polis zoruyla çıkarıldılar.

Devrim şehidi Kubilay anıldı

24 aralık

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu) - Devrim şehidi **Kubilay** gericilerce katledilişinin 65. yılında Menemen Yıldıztepe'deki anıtı önünde törenle anıldı. Törene, Atatürkçü Düşünce Derneği İzmir ve Ege şubeleri yetkilileri, Menemen Topçu Alay Komutanlığı adına subay ve astsubaylar ile ilk ve orta dereceli okullardan öğrenciler katıldılar. Anıtta yapılan törenden sonra Kubilay'ın katledildiği Gazez Camisi avlusuna karanfil bırakmak amacıyla gitmek isteyen bir grup, polis tarafından engellendi. Camiye gidebilen bir diğer grup ise avluya ve Atatürk Anıtı'na karanfiller bıraktı. Atatürk'ün **'Gençliğe Hitabesi'** okundu.

Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel,** Kubilay'ın şehit edilişinin yıldönümünde yayımladığı mesajda, **"Menemen'de girişilen milletle ve devleti karşı karşıya getirme tertibi halkımızın sağduyusu ve devletin kararlılığıyla bozulmuştur"** dedi. Demirel mesajında, Kubilay'ı bir kez daha rahmetle andığını belirterek, bu menfur olayı kınadığını bildirdi.

Dün sabah saatlerinde Menemen'deki Kubilay Anıtı önünde başlayan törende konuşan Kaymakam **Mehmet Özcan,** olayın Menemen'de gerçekleşmesinden duyduğu üzüntüyü dile getirdi. Daha sonra İlçe Milli Eğitim Müdürü **Mithat Güzel,** Belediye Başkanı **İlhami Gürsoy,** ADD İzmir Şubesi Başkanı **İskender Özturanlı** ve Garnizon Komutanlığı adına **Süleyman Akın** birer konuşma yaptılar, öğrenciler şiirler okudular. Konuşmacılar Atatürkçülüğün ülkenin temelinde bulunduğunu vurguladılar. Atatürkçü Düşünce Derneği İzmir Şubesi Başkanı İskender Özturanlı konuşmasında Kubilay'ın Atatürk devrim ve ilkelerini savunduğu için 65 yıl önce bağnazlar ve yobazların saldırısına uğrayarak şehit edildiğini belirtti ve şunları söyledi: **"Ama Kubilaylar ölmez, binlerce Kubilay var bugün. Cumhuriyeti ve devrimi koruyacak bir kuşak vardır. Cumhuriyeti gericilere ve boyazlara hiçbirzaman teslim etmeyecekler. Atatürk akla, bilime dayanarak laikliği kurmuştur. Devletin temeline halkı getirerek cumhuriyeti kurmuştur. Devletin temeline aklı getirerek laikliği bize armağan etmiştir. Ancak şimdi ise devletin temellerine dinsel kuralları getirmek isteyenler var. Eğer bunlar gelirse işin sonu ne demokrasi ne de cumhuriyettir. Bunun adı, şeriattır. Şeriat bir faşizmdir. Nasıl faşizmde davadan döneni vurun emri varsa, şeriatta da aynısı vardır. Halkevleri'nin kapatılmasıyla bugün Atatürkçü Düşünce Dernekleri Atatürkçülüğü korumak durumunda kalmıştır. Devrimcilik sayesinde Atatürk her zaman yaşayacaktır."**

Bu yılki törenin, son yıllarda yapılanların içinde en yoğun katılımla gerçekleştiği gözlendi.

Konuşmalardan sonra törene katılanlar **"Türkiye laiktir laik kalacak"** sloganı attılar. Bu arada, Kubilay'ın oğlu **Vedat Kubilay**'ın, siyasi partilerin tarikatçı, dinci unsurları barındırmasını protesto amacıyla törene katılmadığı bildirildi. Kubilay Anıtı'nda yapılan törenden sonra Atatürkçü Düşünce Derneği üyeleri anıtın bulunduğu yerden Kubilay'ın katledildiği Gazez Camii'ne doğru yürüyüşe geçtiler. Polis, bu yürüyüşü Toplantı ve Gösteri Yasası'na aykırı olduğu gerekçesiyle engelledi. Burada ilçe emniyet müdürü ile dernek üyeleri arasında çıkan tartışma gerginlik yarattı. ADD üyeleri ülkede Atatürkçülüğü savunmanın bile polis eliyle engellenmeye çalışıldığını belirtirken ilçe emniyet müdürünün tutumunu protesto ettiler. Daha sonra bir grup otobüslere bindirilerek kent dışına çıkarıldı. Camiye otobüsle ulaşabilen bir diğer grup ise cami avlusunda yuvarlak oluşturarak Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'ni okuduktan sonra ellerindeki karanfilleri bırakarak ayrıldılar.

Kubilay'ın öldürülüşünün 65. yıldönümü nedeniyle açıklama yapan Eğitim - Sen İzmir 1 No'lu Şube Başkanı **Fikret Doğan,** 1930'da Türkiye'nin aydınlık geleceğini istemeyen şeriatçı yobazların ayaklanmasını bastırmaya çalışan Kubilay'ın şehit edildiğini anımsatarak **"Daha sonra Kayseri'de, Çorum'da, Konya'da, Kahramanmaraş'ta ortaya çıkan yobaz gösterilerin en korkuncu, insan soyuna en yakışmayanı Sıvas'ta denenmiş ve 37 aydınımız diri diri yakılmıştır"** dedi. **Bahriye Üçoklar**'ı, **Muammer Aksoylar**'ı, **Turan Dursunlar**'ı, **Uğur Mumcular**'ı öldürenlerle Menemen'de Kubilay'ı şehit edenlerin aynı zihniyetin temsilcileri olduğunu vurguladı.

Ermeni kilisesinin arazisi kamulaştırılıyor

MEHMET DEMİRKAYA *26 aralık*

RP'li Eyüp Belediyesi yönetimi, Ermeni Kilisesi Vakfı'na ait, yaklaşık altı bin metrekarelik araziyi kamulaştırıyor. Kilisenin avukatı **Hasan Basri Öztürk**, Eyüp Belediyesi'nin kamulaştırmanın gerekçesini kendilerine bildirmesini istediklerini belirterek **"Belediyeden henüz cevap gelmedi, ama belediyenin maksatlı olarak vakfın arazisine el koymak istediğini düşünüyoruz. Bu gerekçeyle dava açacağız"** dedi.

Eyüp Belediyesi, İslambey Mahallesi, 31 pafta, 191 adada bulunan ve mülkiyeti Meryem Ana Ermeni Kilisesi Vakfı'na ait yaklaşık altı bin metrekarelik araziyi kamulaştırma kararı aldı. Eyüp Belediyesi, arazinin ederinin belirlenmesi için kilise yetkililerini belediyeye çağırdı.

Araziyi üç yıl önce kiralayan Eyüp Belediyesi'nin kirayı bir kez tespit ettiğini ve bir daha arttırmadığını, ödemede de zorluk çıkarıldığını öne süren **Garbis Balmumcu, "Başka yerlerde de dükkânlar var. Buraları da kiralamak istiyordu. Görüşmeler devam ederken istimlak kararı çıkardılar. Biz de avukata müracaat ettik, istimlakın yasal olup olmadığının araştırılması için. Konu şimdilik bu aşamada"** dedi. Uluslararası anlaşmalarda, azınlıklara ait taşınmazlarla ilgili özel bir hüküm olmadığını belirten Balmumcu, şunları söyledi:

"Açık pazar yapmak için istimlak kararı almış Eyüp Belediyesi. Halbuki orada bir çok arsa var. Onları da yapabilir. Ama onlar kimbilir kimin malı. Burasını en uygun buldular ki istimlak ediyorlar. Bu istimlakın yasal olabilmesi için imar planında olması ve istimlak gerekçesine elverişli olması gerekir.

Herhalde en kolay burasını istimlak edebileceklerini gözlerine kestirmiş olacaklar ki orasını ediyorlar. İstimlakı durdurabilmek için yasal yollara başvuracağız."

Yeni başsavcı Cevdet Volkan

26 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Nusret Demiral'ın 31 ekim tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılmasıyla boşalan Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Başsavcılığı'na Adalet Başmüfettişi **Cevdet Volkan** atandı.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK), dünkü toplantısında yaklaşık 3 aydır **Talat Şalk'ın** vekâlet ettiği Ankara DGM Başsavcılığı'na atama yaptı. Seçimler nedeniyle bağımsız olarak Adalet Bakanlığı'nı yapan **Firuz Çilingiroğlu'nun** başkanlığında toplanan kurul, oybirliği ile Adalet Bakanlığı'nda görevli Cevdet Volkan'ı başsavcılığa atadı.

Volkan'la birlikte Demiral'ın emekliye ayrılmasından sonra başsavcılığa vekâlet eden Talat Şalk, Diyarbakır DGM Başsavcısı **Bekir Selçuk** ile Adana, Adapazarı ve Ceyhan cumhuriyet başsavcıları da bu görev için yarışıyordu.

Adalet Bakanlığı çevrelerinde tarafsız yaklaşımları ve laikliğe bağlılığı ile tanınan Volkan, Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra Tunceli ve Çanakkale'de uzun yıllar cumhuriyet savcılığı yaptı. 1982 yılında Adalet Bakanlığı Başmüfettişliği'ne atanan Volkan, yaklaşık 14 yıldır bu görevini sürdürüyordu.

7 seçim çevresinde sandık boykotu

26 aralık

Haber Merkezi - Türkiye genelinde büyük katılımın gerçekleştiği 20. dönem milletvekili erken genel seçiminde, 7 belde ve köyde toplam 4 bin 356 seçmen, devletin ilgisizliğini protesto etmek için sandık başına gitmedi.

Trabzon'un Çaykara ilçesine bağlı Karaçam beldesi ile Göknar ve Uzuntarla köylerinde yurttaşlar, yolları yapılmadığı gerekçesiyle oy kullanmadılar. Toplam 2 bin 445 seçmen sandık başına gitmeyerek 26 kilometrelik yollarının yapılmamasına tepki gösterdiler. Bu yerleşim birimlerindeki toplam 9 sandıktan 1 oy çıktı.

Cumhuriyet muhabirinin sorularını yanıtlayan Çaykaralılar, bu üç yerleşim yerinin Çaykara - Bayburt yolu üzerinde bulunduğunu, seçimleri boykot eylemini yol sorunlarının çözümlenmemesinden dolayı gerçekleştirdiklerini açıkladılar.

Çaykara - Bayburt yolu için proje çalışmalarının bitirildiğini, uzunyıllardır bu yolun yapımına başlanacağının yetkililer tarafından kendilerine bildirildiğini belirten protestocu seçmenler, ödeneğin son anda çıkarıldığını, ancak daha sonra bu paranın başka bir yere nakledildiğini öne sürdüler.

Kayseri'nin Sarız ilçesine bağlı Damızlık köyünün 294 seçmen, politikacıların vaatlerini yerine getirmediklerini savunarak oy kullanmadılar. Damızlık Köyü Muhtarı **Hanifi Duran** yaptığı açıklamada, **"biz yıllardır politikacıların aslı çıkmayan sözlerinden bıktık. Yolumuz onarılmadı, telefon santralımız yapılmadı. Biz de bu nedenle oy vermeme kararı aldık"** dedi.

Sandık üyelerinin de oy kullanmadığı Damızlık köyünde, 1973 yılında yapılan seçimler de sandık boş çıkmıştı.

Gaziantep'in Nizip ilçesine bağlı Günaltı köyünde

de 468 seçmen için kurulan 2 sandıkta, yalnızca sandık başkanları oy kullandı. Yurttaşlar, televizyonlarda liderler ve milletvekilleri adaylarının hepsini izleme ve dinleme fırsatı bulduklarını, liderlerle adayların **"ülke sorunlarından çok, birbirlerini kırmak, incitmek için uğraştıklarını gördükten sonra"** bu kararı aldıkları söylediler.

Aksaray merkeze bağlı 800 seçmenin bulunduğu Akçakent köyünde 4 sandıkta yapılan sayımda sadece 15 oy çıktı. Yöre halkı, bölge milletvekillerinin beklenen hizmeti veremediklerini, bunu protesto etmek amacıyla kullanmadıklarını belirttiler.

Antalya'nın Akseki ilçesine bağlı Başlar köyünde 349 seçmen devletin ilgisizliğini protesto etmek amacıyla önceki gün sandık başına gitmedi. Yalnızca sandık başında bulunan görevlilerin oy kullandığı seçimde, CHP'ye 3, ANAP'a 1, RP'ye 1, MHP'ye 1 oy çıktı.

Sandık görevlileri, kendi oylarını saydıktan sonra tutanak tuttular, oyları işlediler ve seçim kuruluna iletiler.

Yaşanan bu olaydan sonra Antalya muhabirimiz **Bülent Ecevit**, Başlar Köyü Muhtarı **Nazmi Ceylan**'la konuştu. Devletin ilgisizliğinden yakınan Ceylan, protesto için bu yola başvurduklarını vurgulayarak şunları söyledi:

"Şimdiye kadar DYP- CHP ve ANAP'a oy verdik. Bizi arayan soran yok. Seçimden seçime hatırlanmaktan bıktık. Köyümüzün sınırı nerede başlıyor, nerede bitiyor. Dahası köyümüzün haritada bile yeri yok. Elektriklerimiz kışın hiç yanmaz. 118'de ise hiç kaydıyok. Böyle bir köy var mı yok mu belli değil. Ancak sayın politikacılar seçim zamanı geldimi bizi hatırlıyorlar. 'Sayın vatandaşlarımız' **diye oy istemeye geliyorlar. Tüm bunları protesto için oy kullandık."**

Öte yandan **"sel"** ve **"deprem"** felaketlerinin yaşandığı Senirkent ile Dinar'da yurttaşlar seçim öncesinde seçimleri protesto edeceklerini açıklamalarına karşın seçimlerde DYP'ye oy verdiler.

Aceleye Gerek Yok

MELİH CEVDET ANDAY *26 aralık*

Dün Makedonya Türk Yazarlar Birliği'nden telefon ettiler; yeni biryıla girmek üzere bulunduğumuz bugünlerde Türkiye'yi ve dünyayı nasıl gördüğümü soruyorlar: Makedonya Türk Yazarlar Birliği, birkaç yıl önce beni kendi üyeleri arasına almıştı, ben de bundan onur duymuştum. Pazartesi günü gene arayıp demecimi alacaklar.

Türkiye'yi ve dünyayı nasıl görüyorum?

Bu soruya karşılık olarak derim ki, konu benim görüşümle değil, görünen ile ilgilidir.

Biz demokraside ilerlemeye çalışırken, beklenmeyen iki önemli olayla karşıkarşıya geliverdik:

- **Atatürk** düşmanlığı

Ve

- Köktendinciliğin boy vermesi.

Bu iki olay, kuşkusuz, birbiriyle ilişkilidir; öyle ki, birbirleriyle örtüşmektedirler, denebilir.

Toplumsal olayların gelişim ve oluşum nedenlerini araştırmak, incelemek, bu konuda varsayımlarla yetinmeyip gerekci sonuçlara varmak, tarih felsefesinin işidir. İlerde tarih felsefesi ne diyecek de biz bu iki olayı akla uygun bulacağız, orasını bilemem; ben bugün için ancak şuncasını söyleyebilirim sanıyorum:

- Bu oluşum akla uygun değildir,

öyleyse,

- Tarihin akışı akla uygun değildir.

Dünyaya baktığımızda benzeri bir yargıya varmanın zorunlu olduğu ortaya çıkıyor.

Irk ve din ayrımının neden olduğu kıyımlar, savaşlar başka nasıl açıklanabilir!

Dünyada kapitalizmin yabanıl sömürü politikası sona erecek diye beklenirken, bu politikanın geri kalmış ülkelerdeki ırklar ve dinler arasında savaşları ayakta tutarak sömürüsünü güçlendirebilmesini doğal gelişimin sonucu sayabilir miyiz?

Bu durumda, tarihsel gidişin iyiye, doğruya, güzele yönelik olduğunu söylemek bana çok güç görünüyor. Tarihe böylesi bir tanrısal ödevyüklemeyi nicedir tedirginlikle karşıladığımı, hem üzülerek hem de çekinerek dile getiriyordum; olaylar

beni buna zorluyordu.

Gerçekte tarihin akışına ilişkin gerekirci kuramlar aklın ürünüdür; bu yüzdendir ki, yazımın başlarında, tarihin çağımızdaki akışını akla uygun bulmadığımı söyledim. Bunca tarihsel deneyimden sonra, bugün karşılaştığımız ters durumlar, yoksa tarihin akıldışı bir gidişe bağlı olarak işlediği sonucuna mı vardıracak bizi?

Öyle ise *'akıl'*dan da kuşkulanmamız gerekir.

Belki de yeni bir ortaçağın eşiğindeyiz.

Umutluyum gene de; insanoğlunun gelişme süreci işliyor; doğruluk, iyilik, güzellik ilerde üstün gelecek.

Aceleye gerek yok.

Toplumsal Seçenek Bulanıklığı

İZZETTİN ÖNDER *27 aralık*

24 aralık seçimleri toplumun önüne iki kademeli bir seçiş yapma zorunluluğu koymuştur. Bunlardan birincisi laik ve laik - dışı kategoriler arasındaki amaç seçişi, ikincisi ise seçilen bu amaca götürecek olan aracın ya da ortamın seçişidir. Birinci seçiş, tüm elverişsiz ortama rağmen fevkalade dirayetle gerçekleştirilmiştir. Hızla köylüleşen büyük halk yığınlarının giderek yoksullaştığı ve ekonomik koşulların bozulduğu bir ortamda halkın dörtte üçü, vicdanlarının baskı altına alınmasına rıza göstermemiştir. Cumhuriyet devrimi, tüm yıpratma çabalarına rağmen gücünü bir defa daha kanıtlamış bulunmaktadır.

Bu hedef bence çok isabetlidir. Toplumu bu hedefe taşıyacağı düşünülen araç, ANAYOL olarak belirlenmiş gözükmektedir. Hatta bu iki parti de yetmemekte, bir üçüncü parti de burada kilit rolü oynamak durumundadır.

Refah Partisi birinci parti olmakla birlikte, bizzat Refah'ın kendi iddiasına göre bu parti diğer, tüm partilerden farklıdır. İşte bu farklılık, toplumun dörtte üçünü geriye kalan dört partide toplamıştır. Bu farklılık, Refah'ı tek başına bırakırken diğer partileri ana - zeminde birleştirip ekonomi politikaları konularını da birbirleri ile görüşmeye açık tutabilmektedir. Diğer bir ifade ile kaçınılmaz olan koalisyonun doğal ortakları, ana - zeminde birleşen partilerdir.

Burada önemli olan nokta, koalisyon açısından ana - zeminde birleşen partiler felsefesinin Refah'ın yükselmesi önünde gerçek bir engel oluşturabilme niteliğinin saptanmasıdır. Bu konunun anlaşılabilmesi için Refah'ın yükseliş gerekçelerinin çok iyi anlaşılması gerekmektedir.

Çok iyi biliniyor ki, sosyo - ekonomik sistemin dışlayıp marjinalleştirdiği gruplar, ekonomik istikrarsızlığın ve çek - senet mafyasının dehşete düşürdüğü işadamları vb. gibi birey ya da gruplar, yeni bir kurtarıcı arayışı içinde düzen partilerinin dışına kaymaktadır. Nitekim, Türkiye'nin kalkınmış ve geri kalmış yöreleri itibarıyla, partilerin kabaca coğrafi dağılımı, ekonomik altyapı ile parti seçişleri arasında oldukça yakın bir ilişkinin olduğunu ortaya koymaktadır.

Tam da bu noktada şu soruyu sormak gerekmektedir; Refah'a yol gösteren bu ekonomik altyapıyı kim hazırladı? Bunun cevabı, 1950 Demokrat Parti harekâtından günümüze dek işbaşında olan siyasiler ve uygulanan politikalar olarak verilmelidir. Türkiye'de iş çevresi de gereği biçimde laik olmamış, laik davranmamıştır. Maalesef, seçiş yine bu çevreler lehine yapılmış bulunmaktadır. Belki de başka alternatif yoktu. Şimdilik bunları bir tarafa bırakalım da işbaşına gelecek olası bir idarenin nelere dikkat etmesi gerektiğine bakalım.

Türkiye, içinde bulunduğu zor ve karanlık durumdan günlük ve kapkaç politik ve ekonomik kararlarla çıkamaz. Ekonomi, tüm ülkeye ve yurttaşlara insanca yaşama olanağı sağlayacak, hızlı kalkınmayı gerçekleştirecek ve kalkınmanın yükünü toplumda hakça dağıtacak bir biçimde yönetilmelidir. İşadamlarımız uzun - dönemli çıkarları yeğlemelidir. Eğitim konusu mutlaka düzeltilmelidir. Siyasal amaçlarla eğitim kurumlarının tahribi, ülke üzerinde oynanan bir sahtecilik ve affedilmez bir günahtır.

Van Gölü çevresi kuşsuz kalacak

CENGİZ YILDIRIM *27 aralık*

VAN - Van Gölü'ndeki su seviyesinin yükselmesinin olumsuz sonuçlarından kuşlar da payını aldı. Göl çevresindeki kuş yaşam alanlarının sodalı suların altında kalması, bölgede yaşayan birçok kuş türünün yok olma tehlikesini gündeme getirdi. Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD) Kuş ve Sulak Alanlar Bölümü Koordinatörü **Murat Yarar,** bölgede tahrip olan sahaların **"Van Gölü'nün geleceğine bağlı"** olduğunu belirtti.

Geçen haftalarda yazılı ve görsel basında adından sıklıkla söz edilen Öen Gölü'ndeki su seviyesinin yükselmesi aslında yeni bir olgu değil. Göl ilk kez 28 yıl önce sinyal vermeye başladı, ancak gerekli önlemler alınmadığı için 3.5 metre yükselen göl suları çevrede milyarlarca liralık hasara ve bölgede sosyoekonomik sorunlara neden oldu. Olayın sosyoekonomik boyutundan dolayı çevre faktörü gözardı edildi. Su seviyesindeki yükselme, göl çevresindeki **'sazlık alanlar'**ın sodalı suyun altında kalmasına yol açarken bu alanlarda yaşayan bazı kuş türlerinin yok olma tehlikesini gündeme getirdi. DHKD Kuş ve Sulak Alanlar Bölümü Koordinatörü Murat Yarar, göl sularının yükselmesinden sonra bölgede yaptıkları incelemeyle ilgili şu bilgileri verdi:

"Bölgede yaptığımız incelemelerde ender rastlanan kuş türlerinin yaşam alanlarının, Van Gölü'nün sodalı sularının altında kaldığını gördük. Bu sahaların artık geri gelip gelmeyeceği tamamen Van Gölü'nün geleceğine bağlı, ancak doğanın kendisini yenilemesi için en iyimser tahminle birkaç yıl gerekiyor."

Murat Yarar, Doğal Hayatı Koruma Derneği olarak bölgeye yaptıkları gezide, Van Gölü'nden; eskiden ince bir kumul ile ayrılan **Horkum, Edremit** ve **Çelebibağ** sazlıkları ile **Ahlat Sazlığı**'nın tamamen göl altında kalarak tüm kuş yaşam alanlarının yok olduğunu bildirdi.

Murat Yarar, **Bendimahi Deltası**'nın da kısmen sodalı göl sularının baskınına uğradığını kaydetti. **Arın Gölü**'nün henüz tüm zenginliklerini koruduğunu vurgulayan Murat Yarar, Nurşun Gölü ve Sarısu gibi yakın çevredeki alanların halen çok sayıda sukuşunu barındırdığına dikkat çekti.

Sinemanın yüzüncü doğum günü

VECDİ SAYAR *28 aralık*

Sinema bugün yüzüncü yaş gününü kutluyor. 28 Aralık 1895 günü Paris'te ilk kez seyircinin karşısına çıkan sinema sanatının yüzüncü yaşı nedeniyle tüm dünyada kutlama programları düzenleniyor. Türkiye'de de Kültür Bakanlığı ve çeşitli kuruluşlar tarafından sinemanın yüzüncü yılı nedeniyle çeşitli etkinlikler düzenlendi. Kültür Bakanlığı'nın yarışmaya çıkardığı **"Türk Sinema Tarihi Belgeseli"**, yurtdışında **"Avrupa Sinema Hazineleri"** programına katılmak üzere seçilen 10 filmin kopyalarının hazırlanması, Türk sineması üzerine bir kitap ve çeşitli kuruluşlarla ortaklaşa gerçekleştirilen etkinlikler arasında. Yüzüncü yıl nedeniyle Mimar Sinan Üniversitesi Sinema Televizyon Merkezi ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi de düzenledikleri gösteri ve panallerle kutlama programına katılıyorlar.

Yüzüncü yıl etkinlikleri çerçevesinde **TÜRSAK** da (Türkiye Sinema ve Audiovisual Kültür Vakfı) geniş bir etkinlik programı hazırladı. Bu etkinlikler çerçevesinde çeşitli üniversitelerin sinema kulüpleriyle işbirliği yapılarak paneller ve gösteriler düzenlendi. TÜRSAK'ın aralık ayındaki ilk paneli Ankara Hacettepe Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. **"Sinema ve Devlet"** konusunun işlendiği ilk panelde **İrfan Demirkol, Mahinur Ergun, Mahmut Tali Öngören** ve **Vecdi Sayar** devletin sinema politikası üzerine görüşlerini aktardılar. 14 aralık günü **"Dünya Sinemasından Seçkin Örnekler"** dizisinden **"Carrington"** filminin galası İstanbul'da Beyoğlu Sineması'nda gerçekleştirildi. 17 aralıkta Mersin'de **Ümit Elçi**'nin **"Böcek"** filminin gösterimi yapıldı. 18 aralık günü ise Adana Çukurova Üniversitesi işbirliği ile **"Türk Sinemasında Yeni Perspektifler"** konulu bir panel düzenlendi. Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin yoğun ilgi gösterdiği bu panelde **Burçak Evren, Vecdi Sayar** ve **Halil Ergün** Türk sinemasının günümüzdeki sorunlarını öğrencilerle birlikte tartıştılar. 19 aralıkta İstanbul Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde **"Sinema ve Öteki Sanatlar"** konulu bir panel düzenlendi. **Firuzan, Balkan Naci İslimyeli, Gülsen Tuncer** ve **Atilla Özdemiroğlu**'nun katıldığı paneli fakültenin dekanı Prof. **Zafer Doğan** yönetti ve sinemanın çeşitli sanat dallarıyla ilişkileri tartışıldı.

21 aralıkta Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nin işbirliği ile düzenlenen panelde **"Türkiye'de Sinema Alanında Kurumlaşma"** konusu tartışıldı. Bu panele de **Engin Ayça,** Anadolu Üniversitesi'nden Prof. **Levent Kılıç,** Kültür Bakanlığı Danışmanı **Necmettin Karaerkek** ve **Gülsen Tuncer** katıldı. 22 aralıkta ODTÜ GİSAM'da düzenlenen bir söyleşide **"Türkiye'de Genç Sinema ve Kısa Filmcilik"** tartışıldı.

Bu panelde de kısa filmci **Özer Kızıltan,** Prof. **Deniz Derman** ve **Vecdi Sayar** katıldı. 26 aralık günü düzenlenen etkinlikte ise TÜRSAK, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'yle ortaklaşa **"Sinema ve Edebiyat"** konusunu tartıştı. Bu panelde de Prof. **Oğuz Adanır,** Doç. Dr. **Oğuz Makal, Rekin Teksoy** ve **Tunca Yönder** konuştular.

27 aralık günü İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sinema Kulübü'nün işbirliğiyle düzenlenen panelde **"Gümrük Birliği'nin Sinema Alanına Etkileri"** tartışıldı. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgisayar Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleşen pa-

nelde Prof **Anıl Çeçen, Necmettin Karaerkek** ve **Vecdi Sayar** konuştular. Aynı gün Ankara'da, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda bir başka panel de **"Siyasal Sinema"** konusunda yapıldı. Prof. **Oğuz Onaran, Erol Mutlu** ve **Mahmut Tali Öngören**'in katıldığı bu panelde, özellikle şu sırada gösterimde bulunan **"Ülke ve Özgürlük", "Ulis'in Bakışı", "Burma'da Gözyaşları"** gibi güncel siyasal sinema örneklerinden yola çıkılarak politika ve sinema ilişkileri tartışıldı.

TÜRSAK'ın düzenlediği Yüzüncü Yıl Etkinlikleri'nin sonuncusu bu akşam Alkazar Sineması'nda gerçekleşiyor. Dünya Sineması'ndan Seçkin Örnekler Dizisi içinde yer alan **"Güneş Yanığı"** filminin galası yapılıyor. 1995 yılı En İyi Yabancı Film Oscarı'nı kazanan ve geçen yıl Cannes'da Jüri Özel Ödülü'nü kazanan **Nikita Mikhalkov**'un son filminde Stalin dönemi anlatılıyor.

TÜRSÜK, Kültür Bakanlığı ve Vakıflar Bankası'nın desteğiyle gerçekleştirdiği bu etkinliklerin yanı sıra sinemanın yüzüncü yılı nedeniyle bir de afiş bastırdı. Tasarımı **Bülent Erkmen**'e ait olan bu afiş İstanbul'daki sinemalara ve kültür merkezlerine dağıtıldı. TÜRSAK'ın yeni yılı kutlama kartı da **Cemalettin Mutver**'in tasarımıyla gerçekleştirildi. Bu kartın üzerinde de **"Nice yüzyıllara"** sözleri yer alıyor.

TÜRSAK **'yüzüncü yıl'** nedeniyle iki önemli projeye daha başladı. Bunlardan ilki Kültür Bakanlığı için gerçekleştirilen Türk Sinema Tarihi Belgeseli, diğeri ise Küçük Sahne'nin üst katında gerçekleştirilecek olan **"Türk Sinema Müzesi"**, Mekânı Kültür Bakanlığı tarafından TÜRSAK'a tahsis edilen Türk Sinema Müzesi'nin kuruluş çalışmaları bu yıl içinde başlıyor.

Zam yağmuru başladı

28 aralık

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Hükümet, Uluslararası Para Fonu'na (IMF) verdiği enflasyon hedefini tutturmak için seçimler nedeniyle 6 aydır ertelediği KİT zamlarını arka arkaya devreye sokuyor. Dün akaryakıt ürün fiyatlarına yüzde 25'e, Tekel mamüllerine yüzde 14'e, posta ücretlerine de yüzde 100'e varan oranlarda zam yapıldı. Tüpgaz, demirçelik, şeker, kâğıt ve petro-kimya ürün fiyatlarının da önümüzdeki günlerde yüzde 20 ile yüzde 30 oranları arasında arttırılacağı bildirildi.

Seçim öncesinde memur ve işçilere verilen ücret artışı, KİT ürünlerine yüzde 14 ile yüzde 25 oranları arasında yapılan arka arkaya zamlarla geri alındı.

TÜPRAŞ, dün akaryakıt ürün fiyatlarına bu günden geçerli olmak üzere yüzde 20 ile yüzde 25 oranlarında zam yapıldığını açıkladı. Buna göre kurşunsuz benzinin litre fiyatı Ankara'da 38 bin 140 liraya, İstanbul'da 38 bin 490 liraya, İzmir'de 38 bin 320 liraya çıkarıldı. Süper benzinin fiyatı Ankara'da 38 bin 740 liraya, İstanbul'da 39 bin 80 liraya, İzmir'de 38 bin 920 liraya yükseltilirken, normal benzinin litre fiyatı Ankara'da 35 bin 900 liraya, İstanbul'da 36 bin 240 liraya, İzmir'de de 36 bin 70 liraya çıkarıldı.

Açıklamaya göre gazyağının fiyatı Ankara'da 29 bin 130 liraya, İstanbul'da 28 bin 940 liraya, İzmir'de 28 bin 760 liraya çıkarılırken, motorinin litre fiyatı Ankara'da 25 bin 680 liraya, İstanbul'da 25 bin 780 liraya, İzmir'de 25 bin 590 bin liraya yükseltildi.

Kalorifer yakıtı da Ankara'da 15 bin 160 liraya, İstanbul'da 14 bin 660 liraya, İzmir'de 14 bin 480 liraya çıktı. Fueloil'in litre fiyatı da Ankara'da 10 bin 130 liraya, İstanbul'da 10 bin 530 liraya, İzmir'de de 10 bin 370 liraya yükseltildi.

Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden dün yapılan açıklamaya göre posta ücretleri yılbaşına 4 gün kala yüzde 100'e varan oranlarda arttırıldı.

Buna göre yurtiçine 5 bin, yurtdışına da 30 bin liraya gönderilen bir mektup ile posta kartının posta fiyatı, yurtiçi için 10 bin, yurtdışı için de 40 bin liraya; yurtiçine 3 bin, yurtdışına da 20 bin liraya gönderilen tebrik posta ücreti, yurtiçi için 6 bin, yurtdışı için de 25 bin liraya çıkarıldı.

Açıklamaya göre yurtiçi için 10 bin, yurtdışı için de 40 bin lira olan küçük paket gönderme ücreti, yurtiçi için 20 bin, yurtdışı için de 55 bin liraya; yurtiçi için 50 bin, yurtdışı için de 125 bin lira olan havale ücreti, yurtiçi için 75 bin, yurtdışı için de 250 bin liraya çıkarıldı.

Gazete, dergi gibi indirilmiş ücretli basım kâğıtla-

rının posta ücreti de yurtiçi için 1500 liradan 4 bin liraya,a yurtdışı için de 15 bin liradan 25 bin liraya çıkarıldı. Acele posta servisinin ücreti de 75 bin liradan 200 bin liraya yükseltildi.

Tekel Genel Müdürlüğü'nce üretilen ve ithal edilen sigara ve içki ürünlerine ortalama yüzde 14 oranında zam yapıldı.

Tekel Genel Müdürlüğü'nden yapılan yazılı açıklamaya göre, bugünden itibaren geçerli olacak fiyatlar şöyle:

Uzun Maltepe, Samsun 22 bin 500 lira, kısa Maltepe, Samsun 19 bin 500 lira, Yeni Harman 25 bin lira, Tekel 2000 45 bin lira, Best 40 bin lira, Sade Bafra 7 bin lira, Birinci (68 mm) 4 bin 600 lira, Barclay, Rothmans 80 bin lira, 70 cl Yeni Rakı 205 bin lira. 35 cl Yeni Rakı 110 bin lira, 70 cl Ankara viskisi 293 bin lira, 75 cl Johnny Walker, JB 700 bin lira, 75 cl Grant's 670 bin lira, 50 cl bira 15 bin lira, 70 cl sofra şarabı 35 bin lira, 70 cl kalite şarap 53 bin lira, kibrit 850 lira.

Kutlar ve Cebenoyan'ı anıyoruz

31 aralık

İstanbul Haber Servisi - The Marmara Oteli'nin Opera Pastanesi'ne geçen yıl (dün) yerleştirilen bombanın patlaması sonucu, gazetemiz yazarlarından **Onat Kutlar** ağır yaralanmış, arkeolog **Yasemin Cebenoyan** ise olay yerinde yaşamını yitirmişti. Saldırıyı, olaydan bir gün sonra İBDA-C adlı örgüt üstlendi. Yazarımız Kutlar, kaldırıldığı hastanede, 12 gün süren yaşam savaşımının ardından 11 ocak günü ölüme yenildi. Opera Pastanesi'nin vestiyerine bırakılan bir paltonun cebinde bulunduğu belirtilen bombanın patlaması sonucu Yasemin Cebenoyan öldü; Onat Kutlar ağır, iki kişi de hafif yaralandı.

Olaydan bir gün sonra İBDA-C örgütünün üstlendiği olay, 30 Aralık 1994 tarihinde saat 19.15'te meydana geldi.

Olaydan sonra yapılan araştırmalarda zaman ayarlı bombanın, parça tesirli ve el yapımı olduğu anlaşıldı. Patlama sırasında vestiyerin önünde bulunan buzdolabının camları patlayarak çevreye dağıldı.

Çevreye saçılan cam parçalarının etkisiyle yaralanan gazetemiz yazarı, öykücü, şair ve sinema eleştirmeni Onat Kutlar, kaldırıldığı Amerikan Bristol Hastanesi'nde gerçekleştirilen ameliyattan sonra felç oldu. 12 gün hastanede tedavi gören ve bu süredeki kez ameliyat olan Kutlar, 11 Ocak 1995'te saatler 09.02'yi gösterirken yaşamını yitirdi.

Marmara Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi'nde arkeoloji öğrenimi gördü. Daha sonra ABD'de New York ve Colombiya üniversitelerinde dil eğitimi alan Cebenoyan, Opera Pastanesi'ndeki patlamada yaşamını yitirdiğinde 37 yaşındaydı.

Yasemin Cebenoyan'ın ölümünün birinci yılında annesinin şiirleriyle, dostları, hocalarının yazdıkları ve basında çıkan yazılardan oluşan bir kitap hazırlandı. **"Yasemin"** adlı kitabın geliri **"Sokak Çocukları Derneği"**ne bağışlanacak.

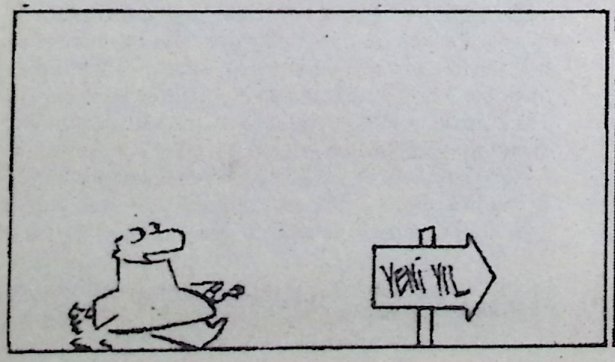

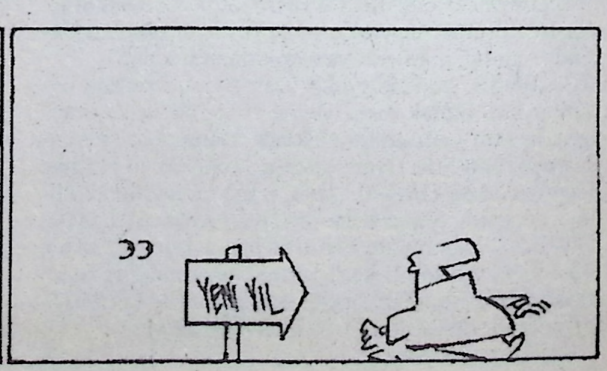

TÜRKİYE'DE VE DÜNYADA 1995

OCAK

1. Amerikalı ağır siklet boksör **George Foreman**, Dünya Ağır Siklet Boks Şampiyonu oldu.
2. **Fernando Henfigue** Brezilya Devlet Başkanlığı'na seçidi.
4. Devlet İstatistik Enstitüsü cumhuriyet tarihinin en yüksek enflasyon oranını yüzde 150 olarak açıkladı.
12. 21 maddelik anayasa değişikliği konusunda ANAP, DYP ve SHP anlaştı. 24. madde kapsam dışı bırakıldı.
15. DYP'li Susurluk Belediye Başkanı **Fahrettin Tan**, Uğur Mumcu Meydanı'nın adını Şehitler Meydanı olarak değiştirdi ve Uğur Mumcu Anıtı'nı kaldırttı.
16. Japonya'nın Osaka ve Kobe kentlerinde meydana gelen 7.2 şiddetindeki depremde alınan ik haberlere göre 1800 kişi öldü.
19. Rus birlikleri Çeçenya'nın başkenti Grozni'deki başkanlık sarayını ele geçirdi.
21. **Uğur Mumcu** adına düzenlenen koşuda, Bayanlar'da **Dudu Yentür** ile Erkekler'de **Erdal Gündüz** birinci oldu.
23. Uğur Mumcu Cinayetini İzleme Komitesi'nin düzenlediğ kampanyada toplanan 1 milyonu aşkın imza, TBMM Başkanlığı'na verildi. Kampanyaya katılanlar Mumcu'nun katillerinin bir an önce bulunmasını amaçlıyorlar.
24. Uğur Mumcu öldürülüşünün 2. yılında tüm Türkiye'de ve yurtdışında düzenlenen toplantılarla anıldı. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel** de "Katiller eninde sonunda bulunacaktır" dedi.

ŞUBAT

1. Gazeteci **Abdi İpekçi** öldürülüşünün 16. yılında Zincirlikuyu'daki mezarının başında anıldı.
9. Aydın'daki antik Nysa tiyatrosundaki 3 tarihi eser kaçakcılar tarafından vinç ve kamyonlara çalındı.
17. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Emlak Bank eski Genel Müdürü **Engin Civan**'ın defterinde İsviçre'deki bir bankada Özal ailesi mensuplarının da hesabı olduğu tespitiyle, Özallar'ın söz konusu yurtdışı hesaplarının incelenmesine karar verdi.
18. SHP ve CHP, düzenlenen ortak kurutayda birleşti ve Genel Başkanlığa **Hikmet Çetin** Seçildi.
24. Tüketiciyi Koruma Yasası kabul edildi. Yasaya göre tüketicileri koruyacak mahkemeler kurulacak. Tüketicinin bozuk malı değiştirme talebi reddedilemeycek.
28. BM askerleri Somali'den çekilmeye başladı.

MART

1. İBDA-C adlı şeriatçı örgütün açıkamalarına yer verildiği için gazetemiz hakkında açılan TMY'ye muhalefet davalarında, gazetemiz imtiyaz sahibi **Berin Nadi** ile Sorumlu Yazıişleri Müdürü **İbrahim Yıldız** beraat etti.
5. Uluslararası "Umorista Marostica 95" karikatür yarışmasında **Ahmet Aykanat** birincilik aldı.
6. Türkiye-Avrupa Birliği gümrük anlaşması Brüksel'de imzalandı.
8. Birinci İzmir Blues Festivali başladı.
8. Dünya Kadınlar Günü kutlandı.
9. Çeçenya'da, Halk Kongresi'nin toplantısında şeriat ilan edildi.
12. Gazi Mahallesi'nde Alevi yurttaşların gittiği bir kahve ile bir pastane kimliği belirsiz kişilerce tarandı. İlk belirlemelere göre 2 kişi öldü.
13. Gazi Mahallesi'ndeki olayları protesto etmek için yapılan gösterilerde 18 kişi yaşamını yitirdi, 250 kişi de yaralandı. Olaylar sonrasında sokağa çıkma yasağı ilan edildi.
15. Gazi Mahallesi'ndeki olayları nedeniyle Ümraniye'de düzenlenen protesto gösterisinde de 4 kişi yaşamını yitirdi. Bu bölgede de sokağa çıkma yasağı ilan edildi.
18. Çanakkale Zaferi'nin 80.yılı kutlandı.
20. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin düzenlediği bir harekatla PKK kampları bombalanıyor. 35 bin askerin katıldığı operasyona, PKK kampları tamamen temizleninceye kadar devam edileceği belirtiliyor.
21.Uluslararası Irkçılıkla Savaş günü ilan edildi.
25. Avrupa Topluluğu ülkelerinden Almanya, Belçika, Fransa, Lüksemburg, Hollanda, İspanya ve Portekiz arasında ortak vize uygulaması başladı.

NİSAN

2. Cizre ve Nusaybin'de karayolunu kesen PKK'liler, Reuter ve AFP muhabirlerini kaçırdı.
6. Avukatlar Günü nedeniyle Anıtkabir'de toplanan binlerce avukat, sorunlarının çözümlenememesi halinde eyleme geçeceklerini söylediler.
6. Kamuoyunda JİTEM olarak bilinen Jandarma İstihbarat ve Terörle Mücadele Timi'nin çalışmalarına son verildiği açıklandı.
11. Şanlıurfa T-1 tünelinin açılmasıyla Harran'da 30 bin hektar alanın sulanması sağlandı.
13. Galatasaray'ı 1-0 yenen Trabzonspor Türkiye Kupası'nın sahibi oldu.
13.- **"Sürgünde Kürt Parlamentosu"** Hollanda'nın Lahey kentinde kuruldu.
14.Bosna'ya yardım paralarını Refah Partisi'ne aktarmakla suçlanan ve RP'nin 'mutemet'i olduğu belirtilen **Süleyman Mercümek**'e yurtdışı yasağı getirildi.
16.Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun kararıyla METAŞ Uzan'lara satıldı.
19. Japonya'nın Yokohama kentinde tren istasyonuna zehirl gaz sızdırılması sonucu 400 kişi hastaneye kaldırıldı.
20. Kamu Çalışanları Sendikaları Koordinasyon Kurulu kararıyla onbinlerce kamu görevlisi grevli topu sözleşmeli sendika hakkı için yurt çapında iş bırakma eylemi yaptı.
23. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 75. kuruluş yıldönümü ve 23 Nisan Çocuk ve Ulusal Egemenlik Bayramı kutlandı.
23. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan cum-

hurbaşkanlığı seçimlerinde, **Rauf Denktaş** 2. turda yeniden 5 yıllığına cumhurbaşkanı seçildi.
24. Ruanda'da Tutsi birlikleri 8 bin kişiyi öldürdü.
27. Avrupa Şampiyonası Grup Elemeleri'nde İsviçre'yi yenen Türkiye liderliğe yükseldi. Maç sonrası yapılan kutlamalarda silah kullanılması sonucu 5 kişi yaşamını yitirdi.

MAYIS
1. TMY'nin 8. maddesindeki "terör propogandası"na ilişkin hükümlerin TCK'nın 311.maddesine aktarılarak korunması kararlaştırıldı.
3. Varşova'da yapılan Avrupa Halter Şampiyonas'nda **Halil Mutlu** ve **Naim Süleymanoğlu** ve **Fedail Güler** atın madalya kazandı.
5. Ünlü yazar **Yaşar Kemal,** Almanya'da yayımlanan Der Spiegel dergisinde yayımlanan **"Yalanlar Seferi"** başlıklı yazısı nedeniyle TMY'ye muhalefetten yargılandı.
7. Gazetemizin 72. kuruluş yıldönümü kutlandı.
7. **Jacgues Chirac**, Fransa Devlet Başkanlığı'na seçildi.
8. İkinci Dünya Savaşı'nın bitişinin 5O . yıldönümü Paris'te düzenlenen törenlerle kutlandı. Kutlamalara 80 ülkeden temsilci katıldı.
15.**Carlos Menem,** Arjintan Devlet Başkanlığı'na yeniden seçildi.
16. Uzun süredir kayıp olduğu belirtilen Hasan Ocak ölü bulundu.
19.Yapı Kredi Bankası'nın düzenlediği 8. Gençlik Festivali başladı.
19. Ülkerspor baskette şampiyon oldu.
22.Uluslararası 7. İstanbul Tiyatro Festivali başladı.
23. Yeni Günaydın gazetesinin sahibi madenci Bekir Kutmangil uğradığı bir saldırıda yaşamını yitirdi.
25. NATO, Pale'deki Sırp mevzilerini bombaladı.
25. Başbakanlık Kupası'nı Galatasaray kazandı.
27. Cumhurbaşkanlığı Kupası , Trabzonspor'un.

HAZİRAN
2. Kültür Bakanı Ercan Karakaş Nazım Hikmet'i vatandaşlıktan çıkaran 27 Mayıs 1951 tarihli Bakanlar Kurulu kararının kalkması için Başbakanlığa başvurdu.
7. 2. Parliament Superband Jazz Festivali başladı.
7. Güney Afrika'da idam cezası kaldırıldı.
16. **"Düşünceye Özgürlük "** kitabının yayıncısı 99 kişiye DGM'de dava açıldı.
19. 23. Uluslararası İstanbul Müzik Festivali başladı.
20. Binlerce memur iki günlük iş bırakma eylemine başladı.
23. Adalet Bakanlığı, **Uğur Mumcu** soruşturmasında gereken hassasiyeti göstermeyen DGM Savcısı **Ülkü Coşkun** hakkında soruşturma açtı.
26. İsrail-Suriye barış görüşmeleri başladı.
28. Gazetemizin kurucusu **Yunus Nadi** ölümünün 50. yıında çeşitli etkinliklerle anıldı.

TEMMUZ
2. İki yıl önce Sıvas'ta Madımak Oteli'nde yakılan 37 kişi törenlerle anıldı.
2. Anadolu uygarlığını temsil eden Hitit Güneşi amblemini değiştirilmemesi için Ankaralılar'ın topladığı imza sayısı 60 bine ulaştı.
4. 1993 yılında Ödemiş'in Birgi beldesinden çalınan cami mimberinin kapısı Londra'daki Christies's Müzayedeevi'nde bulundu.
6. Mizah ustalarımızdan **Rıfat Ilgaz** ölümünün ikinci yılında anıldı.
10. 9. Ulusararası Özürlüler Yaz Olimpiyatı'nda ulusal takımımız 7 altın, 2 gümüş ve 5 bronz madalya aldı.
12. 32 yıllık düşmanlık sona erdi, ABD ile Vietnam arasında diplomatik ilişki kurulması kararlaştıldı.
13. Isparta'nın Senirkent ilçesinde şiddeli yağışlar sel felatetine yol açtı.
25. Gümüşhane Baro Başkanı Ali Günday, İzzet Kıraç adlı kişi tarafından öldürüldü.
28. Sakarya'nın Pamukova ilçesindeki askeri mühimmat deposunda, mermilerin imhası sırasında çıkan yangın nedeniyle ilçe boşaltıldı.
28. Gazetemizin 15 Nisan 1995 tarihli sayısında yayımlanan **"Kürdistan Parlamentosu Kınadı"** başlıklı haber nedeniyle açılan ve **Berin Nadi** ile **İbrahim Yıdız**'ın yargılandığı dava ilk duruşmada düştü.
30. Rus ve Çeçen heyetleri arasında Grozni'de varılan anlaşmayla Çeçenya'da 8 aydır süren savaş sona erdi.

AĞUSTOS
5. 200 bin işçi ve memur Ankara'da emeğe saygı ve demokrasi için yürüdü.
10. Göteborg'daki 5. Dünya Atletizm Şampiyonası'nda 1500 metrede Cezayirli **Hassiba Boulmerka,** 400 metrede de İngiliz **Kim Batten** birinci oldu.
10. Şeriat yasalarıyla yönetilen Suudi Arabistan krallığında **Ahmet Yusuf Mülayim, Fevzi Muuhammed** ve **Mustafa Dana** adlı Türkler uyuşturucu kaçakcılığı yaptıkları gerekçesiyle başı kesilerek idam edildi.
14. İsrail'le Filistin Kurtuluş Örgütü arasında süren görüşmelerde Batı Şeria'nın Filistin yönetimine bırakılması konusunda anlaşmaya varıldı.
14 .Mardin Jandarma Alay Komutanı **Rıdvan Özden** , Mardin' in Savur ilçesi yakınlarında PKK ile girdiği çatışma sırasında şehit oldu.
15. İşadamı Ağa Ceylan öldü.
16.Türkiye Binicilik Şampiyonası'nda, yetişkinlerde **Avni Atabek**, gençerde ise **Onur Coşkun** birinci oldu.
18. Çeşitli meslek grupları kuruluşların temsilcilerinden oluşan Bosna İçin İnsanlık Girişimi Heyeti yola çıktı. Heyet 25 Ağustos'a kadar Bosna dahil değişik kentlerde incelemelerde bulunacak.
21. **Ahmet Güryüz Ketenci** CHP İstanbul İl Başkanı seçildi.
30. Çin'in Huairau kentinde toplanan Dünya Kadın Formu'na değişik ülkelerden 20 bin delege katıldı.
31. Şiddetli yağışlar nedeniyle Rize'de 10 kişi öldü.

EYLÜL
1. Dünyya Barış Günü tüm dünyada düzenlenen etkinliklerle kutlandı.
3. Dünya Barış Günü nedeniyle Ankara ve İstanbul'da,

sendikalar ve sivil toplum örgütlerinden binlerce kişinin katıldığı barış zincirleri oluşturuldu.
5. Milli Eğitim Bakanlığı, **"İnkılap ve Atatürkçülük"** dersini zorunlu olmaktan çıkardı.
7. Eski Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı **Cenan Bıçakcı** kalp krizi sonucu öldü.
19. Yunanistan, Makedonya,'nın toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını kabul etti.

EKİM

2. TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk** Meclis Başkanlığı'ndan istifa etti.
3 Ekim **"16 Mart Katliamı "** davası 7 yıl sonra yeniden başladı.
3. İşadamı **Sakıp Sabancı**'nın hazırlattığı **"Güneydoğu Raporu"** TMY'nn 8. maddesi nedeniyle DGM'de incelemeye alındı.
4. Eşi ve eşinin arkadaşını öldürdüğü iddiasıyla yargılanan Amerikalı ünlü futbolcu **O.J. Simpson,** halk jürisi tarafından suçsuz bulundu.
8. Endonezya'da meydana gelen depremde 100'den fazla ikişi öldü.
12. Dünya Satrancç Şampiyonu **Garry Kasparov**, rakibi Hintli **Viswanathan Anad**'ı yenerek şampiyonluğunu korudu.
14.1993 yıında Almanya'nın Solingen kentinde 5 Türk'ü yakarak ödürmekten yargılanan 4 Neo-Nazi 10 ie 15 yı arasında hapse mahkum edildi.
14. 9. Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali'nde **"Soğuk Geceler"** filmiyle Kadir Sönmez en iyi film ödülünü, Ayşegül Aldinç de **"Gerila "** filmindeki rolüyle en iyi kadın oyuncu ödülünü, Halil Ergün de **"Böcek"** fimindeki rolüyle en iyi erkek oyuncu ödülünü aldı.
15. 82 kiloda güreşcimiz **Hamza Yerlikaya** ve 90 kiloda **Hakkı Başar** Dünya Grekoromen Şampiyonu oldu.
16.Türkiye sosyalist hareketinin iderlerinden **Dr. Hikmet Kıvılcımlı** ölümünün 24. yılında anıldı.
17. İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir** görevinden istifa etti.
19. DYP Milletvekili **İsmet Sezgin** TBMM Başkanlığı'na seçildi.
20. İstanbul Sanat Kütür Vakfı düzenlenen 4. Uluslararası İstanbul Bienali başladı.
21.NATO Genel Sekreteri **Willy Claes**, hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle, yargılanma kararı verilmesi üzerine görevinden ayrıldı.
22. 47. Uluslararası Frankfurt Kitap Fuarı yüz ükeden 8 bin yayınevinin katılımıyla açıldı.
24.Türkiye İnsan Hakları Vakfı tarafından hazırlanan "1994 İnsan Hakları Raporu"nda, çatışma, yarfısız infaz ve işkencede 4 bin 41 kişinin öldüğü belirtildi.
27. TBMM erken genel seçimin 24 Aralık'ta yapımasına karar verdi.
27. Yargıtay, kapatılan Demokrasi Partisi eski milletvekillerinden **Ahmet Türk, Sedat Yurttaş, Sırrı Sakık** ve bağımsız milletvekili **Mahmut Alınak**'ın serbest bırakılmasına. karar verdi.
28.TMY'nın 8. maddesinin yeni düzenlemesi TBMM'de kabul edildi. Yeni düzenlemeye göre cezalarda indirim öngörüüyor.
29. Yazar ve tiyatro eleştirmeni Lütf Ay öldü.

KASIM

1. YÖK eski başkanı **Prof. İhsan Doğramacı**, öğrenciler tarafından **"Ebedi Üniversite Lalesi"** ilan edildi
4. İsrail Başbakanı İzak Rain, fanatik bir Yahudi tarafından öldürüldü.
5. İzmir'in gecekondu bölgelerinde meydana gelen sel felaketinde 46 kişi yaşamını yitirdi, 8 kişi kayboldu. 150 kişi de yaralandı.
5. İnsan Hakları Derneği üyeleri TÜYAP Kitap Fuarı önüne düşünce suçu yargılamaları nedeniyle **"Utanç Anıtı"** koydular.
12. Geçtiğimiz yılın Alternatif Nobel Ödülü sahibi azınlık hakları savunucusu Nijeryalı yazar **Ken Sario-Wiva** ve 8 arkadaşı Nijerya yönetimince asılarak katledildi.
12. Tarihi Said Halim Paşa yalısı yandı.
19. Aziz Nesin'in daha önce kitaplarını imzaladığı Konya'daki İlkgezi Kitabevi kundaklandı.
22. İstanbul 3 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu,Beykoz ve Sarıyer'i "doğal SİT" ianetti.
27. Uğur Mumcu, Çetin Emeç, Turan Dursun ve Bahriye Üçok cinayeterinin kilit ismi olduğu belirtilen İslami Hareket Örgütü'nün 2 numaralı ismi avukat Hüsnü Yazgan polisle girdiği çatışma sırasında ele geçirildi.

ARALIK

1. 723 sanıklı Dev-Yol Davası'nda temyiz duruşmasına Yargıtay'da başlandı.
2. Aman Der Spiegel dergisinde yayımlanan yazısı nedeniyle yargılanan **Yaşar Kemal** beraat etti.
2 . NATO Genel Sekreterliği'ne İspanya Dışişleri Bakanı **Javier Solana** seçildi.
2 . 1. Uluslararası Cemal Reşit Rey Piyano Festival i başladı.
4 . **Sabiha ve Zekeriya Sertel** Demokrasi Ödülü, **İlhan Selçuk**'a verildi.
6. **Prof. Dr. Kemal Gürüz**, YÖK Başkanlığı'na seçildi.
7 . THY'nin ilk kadın pilotu **Emel Arman** göreve başadı.
10. Birleşik Sosyalist Parti,Sosyalist İktidar Partisi ve Demokrasi ve Değişim Partisi 24 Aralık seçimleri için **"Barış- Emek- Özgürlük Blok"**u oluşturdu.
11. **Bayram Meral**,Türk-İş'in 17. Olağan Genel Kurulu'nda yeniden Gene Başkanlığa seçildi.
14. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı **Şakir Eczacıbaşı**'na Fransa'nın **"Sanat ve Edebiyat Şovalye"** nişanı verildi.
19. Rusya'da parlamento seçimlerinde **Zyuganov** başkanlığındaki Rusya Komünist Partisi birinci Faşist ider **Jrinovski**'nin Liberal Demokrasi Partisi de ikinci oldu.
21. Yazarımız **Memet Fuat**, Kültür Bakanlığı 1995 Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'nü kazandı.
22. Amerika Havayolları'na ait bir uçak Kolombiya'da düştü ve 162 kişi öldü.

1995'TE YİTİRDİKLERİMİZ...

OCAK

2. Yazar **Aziz Çalışlar** kansere yenilerek yaşamını yitirdi.
3. Somali'nin eski lideri **Said Barre** öldü.
4. Esk CHP Grup Başkanvekili ve İstanbul milletvekili **Fikret Gündoğan** yaşamını yitirdi.
11. Gazetemiz yazarlarından **Onat Kutlar**, yılbaşından bir gün önce İBDA-C adlı şeriatçı bir örgütün düzenlediği bombalı saldırıda öldürüldü.
23. 27 Mayıs'ın önde gelen isimlerinden ve Milli Birlik Komitesi üyelerinden **Muzaffer Yurdakuler** öldü.

MART

5. Şair ve ressam **Mustafa Irgat** öldü.
6. Karikatürist **Nehar Tüblek** öldü.
11. Gazetemiz yazarlarından bilim adamı **Vehbi Belgil**'i yitirdik.
19. Türk sineması **Sadri Alışık**'ı **"Turist Ömer"** kaybetti.
22. Nazım Hikmet'in eşi **Piraye Altınoğlu** yaşamını yitirdi.
25. Türk sinemasının ünlü oyuncularından **Belgin Doruk** öldü.

NİSAN

27. Tiyatro sanatçısı **Memduh Tuncalı** öldü.

MAYIS

5. Edebiyatçı **Rauf Mutluay**'ı yitirdik.
17. Almanya'daki şeriatçı kesimin lideri olan ve geçmişte kendisini halife ilan eden **Cemallettin Kaplan** kanserden öldü.
16. Tiyatro sanatçısı **Belkıs Dilligil** trafik terörü kurbanı
23. Yeni Günaydın gazetesinin sahibi madenci **Bekir Kutmangil** uğradığı bir saldırıda öldürüldü.
24. İngiltere'nin eski başbakanlarından **Harold Wilson** öldü.
27. TRT eski genel müdürlerinden **Doğan Kasaroğlu** öldü.
30. **Dr. Çağlar Kırçak** öldü.

HAZİRAN

4. Ressam **Mesrure Tunçman** öldü.
5. Gazeteci **Remzi Yüreğir** yaşamını yitirdi.
15. Gazeteci **Soner Girgin**'i kaybettik.

TEMMUZ

5. Ünlü mizah ustamız yazar **Aziz Nesin** geçirdiği bir kalp kriz sonucu Çeşme'de yaşamını yitirdi.
8. 12 Mart sıkıyönetim mahkemelerinin ünlü savcılarından Albay **Süleyman Takkeci** öldü.
10 .Eski Türkiye İşçi Partisi genel başkanlarından **Mehmet Ali Aybar** kalp yetmezliği sonucu yaşamını yitirdi.
14. Uzun süredir kanser tedavisi gören öykücü **Bilge Karasu** öldü.
24. Gümülcine eski bağımsız milletvekili ve Dostluk-Eşitlik- Barış Partisi lideri **Dr. Sadık Ahmet** trafik kazasında öldü.
25. Gümüşhane Baro Başkanı **Ali Günday**, **İzzet Kıraç** adlı şeriat yanlısı kişi tarafından öldürüldü.

AĞUSTOS

8. CHP'nin önde gelen yöneticilerinden olan ve uzun yıllar aynı partinin milletvekilliğini yapan **Hıfzı Oğuz Bekata** yaşamını yitirdi.
15. Edebiyatçı **Cemil Yener** öldü.
30. Uzun süredir tedavi gören, Akademi Kitabevi'nin sahibi yayımcı **Hadi Olca** yaşamını yitirdi.

EYLÜL

7. Eski Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı **Cenan Bıçakçı** kalp krizi sonucu öldü.
10.Gazetemiz yazarlarından **Ahmet Taner Kışlalı**'nın eşi **Nilgün Kışlalı** geçirdiği trfik kazası sonucu yaşamını yitirdi.
13. Ankara Üniversitesi Siyasal Bigiler Fakültesi öğretim üyesi **Oral Sander** öldü.
21.Gazetemizin yazıişleri eski müdürlerinden **Çetin Özbayrak** yaşamını yitirdi.

EKİM

10. Türk sinemasının ünlü oyuncularından **Kadir Savun** kanserden öldü.
13. Şair, gazeteci ve yazar **Şemsi Belli** öldü.
18. Müzikolog **Fethi Topuz** öldü.
23. Gazeteci **Osman Tuzcu** öldü.
29. Yazar ve tiyatro eleştirmeni **Lütfü** Ay öldü.

KASIM

4. İsrail Başbakanı **İzak Rabin**, fanatik bir Yahudi dinci tarafından öldürüldü.
9. Tiyatro eleştirmeni ve yazar **Tahir Özçelik**'i yitirdik.
10. Sinema oyuncusu **Yılmaz Zafer** öldü.
11. Geçtiğimiz yıl Alternatif Nobel Ödülü'nü kazanan azınlık hakları savunucusu Nijeryalı yazar **Ken Sar o- Wiva** ve 8 arkadaşı diktatörlük tarafından asılarak öldürüldü.

ARALIK

3. DİSK eski genel sekreterlerinden **Kemal Sülker** yaşamını yitirdi.
10. Gazetemizin kurucusu **Yunus Nadi**'nin kızı **Leyla Uşaklıgil** geçirdiği rahatsızlık sonucu yaşamını yitirdi.
15. Devlet Sanatçısı piyanist **Gülay Uğurata** öldü.
17. CHP Kartal eski belediye başkanı Avukat **Mehmet Ali Büklü** yaşamını yitirdi.

1995 ÖDÜLLERİ

OCAK

10. Cumhuriyet gazetesinden **Engin Aydın, Oral Çalışlar, Doğan Akın** ve **Mert Ali Başarır**, Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin Yılın Gazetecileri Ödülü'ne değer görüldü.

12. **Sami Güner** Fotoğraf Yarışması'nda, Renkli Baskı dalında, **Yıldıray İnan** 2'incilik., Saydam'da **İbrahim Zaman** 2'inclik, **Resul Baştuğ** 3'üncülük, **Faruk Ertunç** da özel ödül aldı.

14.Uluslararası Nazım Hikmet Şiir Ödülü Yunanlı şair **Andonis**'in

16. TBMM Başkanı **Hüsamettin Cindoruk**'a TV Gazetecileri Derneği Ödülü verildi.

17. **Tarık Zafer Tunaya** Ödülü'nde SBF öğrencisi **Koray Karasu** 1'nci, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakütesi öğrencisi **Metin Kaya Çağlayan** 2'inci, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi **İdil Elveriş** de 3'üncülüğe değer bulundu.

20. Kültür Bakanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü, şair **Fazıl Hüsnü Dağlarca**'ya verildi.

22. 52. Atın Küre Ödülleri'nde **"Forrest Gump"** en iyi drama, **"Aslan Kral"** da en iyi müzikal-komedi ödülünü aldı.

23. **Aziz Nesin** ve **Muhammed Tallbi**'ye Hıroşima Fonu Ödülü verildi.

ŞUBAT

1. **Abdi İpekçi** Ödülleri, Söyleşi'de **Necati Sönmez, Tanju İzbek** ve **İhsan Akay**'a, Şiir'de, **Kula Karamina Pothu, Manolis Papadomanokalis** ve **Dimitros Psarrakis**, İletişim'de, **Pandelis Grecekas** ile **Saynur Gelendost**'a verildi.

4. Müzik Nobeli olarak tanınan ve İsveç'in verdiği Uluslararası Polar Ödülleri'ni **Elton John** ve viyolonselist **Mstislov Rastropoviç** aldı.

7. ADD İzmir Şubesi'nin **Uğur Mumcu** Ödülü'nde 1'inciliğe değer eser bulunamazken, 2'inciliğe **İsmail Kızılbay**, 3'üncülüğe de **Derya Erdem** değer bulundu.

20. 45. Altın Ayı Ödülü'nü **"L'Appot"** filmi kazandı.

24. 18. **Sedat Simavi** Ödülleri sahiplerini buldu.

26. **Orhan Apaydın** Demokrasi ve Barış Vakfı'nın ödüllerine **Onat Kutlar** ve **Aziz Nesin** değer bulundu.

MART

1. TESEV Vakfı Ödülleri **Turhan Aydın** ile **Ülgen Bekar**'ın

5. Uluslararası **"Umorista Marostica 95"** karikatür yarışmasında **Ahmet Aykanat** birincilik kazandı.

7. Bureau Veritas International' in (BUGİ) Çevre Ödülü, Good Year'a verildi.

16. **Ceyhun Atuf Kansu** Şiir Ödülü'nü **"Sürek Avında Dünya"** adlı eseriyle **Ali Cengizkan** kazandı.

16.Cumhuriyet gazetesi, İstanbul Tabib Odası'nın **"14 Mart Sağlık Ödülü"** ne değer görüldü.

NİSAN

11. **Orhan Murat Arıburnu** Ödülü, yakın zamanda yitirdiğimiz şair **Mustafa Irgat**'a verildi.

16. Ulusararası İstanbu Film Festivali'nde Altın Lale Ödülü **"Sarayın Sessizliği"** filmiyle Tunuslu kadın yönetmen **Moufida Tlatli**'ye verildi.

21. Paris'te yaşayan tiyatrocu **Mehmet Ulusoy**'a Fransız Tiyatro Yüksekokulları Ödülü verildi.

22. Uluslararası Atatürk Barış Ödülü Kızılay'ın.

31. **Orhan Kemal** Roman Ödülü, **Necati Cumalı**'nın.

MAYIS

1. THK'nın 7. Edebiyat ve Sanat Eserleri Ödülü Cumhuriyet gazetesine verildi.

16. **Sait Faik** Öykü Ödülü, **"Yazevi"** adı eseriyle **Mehmet Zaman Saçlı**'ya verildi.

23.TÜBİTAK'ın düzenlediği **"Yılın Genç Araştırmacısı Ödülü"**nü **Can Altıneller** kazandı.

28. 48. Cannes Film Festivali'nde **"Altın Palmiye"** ödülünü **"Yeraltı"** filmiyle yönetmen **Emir Kusturica** aldı.

31. Pen Yazarlar Derneği'nin özel ödülü **Can Kozanoğlu**'na verildi.

HAZİRAN

11. Atatürkçü Düşünce Derneği'nin **"Onur Ödülü"** karikatürist **Turhan Selçuk**'a verildi.

23. ADD Atatürk Ödülü, Eğitimci **İsmail Hakkı Tonguç**'a verildi.

31. Orhan Kemal Roman Ödülü Necati Cumalı'nın.

EYLÜL

10. Venedik Uluslararası Film Festivali'nde **"Altın Aslan"** Ödülü'nü Vietnamlı yönetmen **Tran Anh Hug**'un filmi **"Cyclo"** adlı yapıt kazandı.

18. Nürnberg Uluslararası İnsan Hakları Ödülü **Sergei Kovalev**'in.

22. Cumhuriyet gazetesinden **Ergun Aksoy** ve **Yusuf Özkan**, Musa Anter Ödülü'ne değer bulundu.

24. Alman Yargıçlar Birliği, İnsan Hakları Derneği Genel Sekreteri **Hüsnü Öndül**'e ödül verdi.

26. Black Entertaiment Televizyonu'nun verdiği **"Walk of Fame"** (Şöhret Yürüyüşü) ödülü **Michael Jackson**'un.

27. Dil Derneği'nin **"Ömer Asım Aksoy"** Ödülü'nün ilki **Necati Cumalı**'ya verildi.

EKİM

6. 1995 Nobel Edebiyat Ödülü, İrlandalı şair **Seamus Heaney'in**.

10. Nobel Tıp Ödülü genetik alanındaki çalışmaları nedeniyle ABD'li **Edward Lewis**, Alman **Christiane Nuesslen-Vohlhard** ve İsviçreli **Eric Weischaus**'un

14. 9.Altın Koza Kültür ve Sanat Festivali'nde **"Soğuk Geceler"** filmiyle **Kadir Sönmez** en iyi film ödülünü, **Ayşegül Aldinç** de **"Gerilla"** filmindeki rolüyle en iyi kadın oyuncu ödülünü, **Halil Ergün** ise **"Böcek"** filmindeki rolüyle en iyi erkek oyuncu ödülünü aldı.

KASIM

11. Kapatılan DEP eski milletvekili **Leyla Zana**'ya

Andrey Saharov Fikir Özgürlüğü Ödülü verildi.

ARALIK

14. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı **Şakir Eczacıbaşı**'na Fransa'dan, Sanat ve Edebiyat Şövalye Nişanı verildi.

21. Kültür Bakanlığı, 95 Kültür Sanat Büyük Ödülü'nü gazetemiz yazarlarından eleştirmen **Memet Fuat**'a verdi.

ADLAR DİZİNİ...

Abacıoğlu Asuman : 246
Acar Özgen : 144,
Ak Merih : 208
Akın Doğan : 214
Aksoy Ergün : 15, 180,
Aksay Hakan : 219
Aknar Zafer : 161, 244
Anday Melih Cevdet : 24, 135, 260,
Antmen Ahu : 175,
Atabek Erdal : 43,
Ateş Toktamış : 220, 233
Aygın Necati : 196, 230
Balbay Mustafa : 124, 190, 233, 239
Balcı Ergun : 28, 153,
Baydur Memet : 196
Behramoğlu Ataol : 174
Birkiye Atilla : 210
Bursalı Orhan : 197
Batur Enis : 154
Cemal Ahmet : 87
Ciğerim Cemil : 179
Coşkun Alev : 22, 41, 48, 156, 192
Canbazoğlu Cumhur : 31, 48
Çalışlar Oral : 171
Çapan Sungu : 165
Çetinkaya Hikmet : 6, 36, 146
Dalman Metin : 107
Değer Evren : 6
Demirkaya Mehmet : 123, 259
Derinsu Deniz : 98, 189
Engin Aydın : 130,
Ecevit Bülent : 151, 164, 208, 230
Ekinci Oktay : 100, 129, 210
Ekmekçi Mustafa : 158, 159, 216
Erinç Orhan : 208
Ertem Raif : 212
Faraç Mehmet : 82
Gemici Hacer : 114
Gencelli Levent : 244
Gülersoy Çelik : 89
Günçıkan Berat : 30
Göktaş Evin : 70, 133, 229
Gürkan Turhan : 214
Gürson Güneş : 76, 167, 252
Güner Hayri : 84
Gündüz Serpil : 102
Hekimoğlu Müşerref : 57
Horasan Sabit : 79
İlkiz Fikret : 106, 130, 160
İlknur Miyase : 125, 226
İlci Gülçin : 151
İmren Celal : 92
İmşir Gündüz : 8, 119
Kansu Işık : 70
Karabacak Yılmaz : 12
Kaplan Emine : 37, 101
Karabağlı Hülya : 142, 155, 178
Kemal Mehmed : 199, 256
Kepenek Yakup : 98, 61
Kışlak Ali : 39
Kızık Serdar : 208
Kızanlık Bülent : 115, 131
Kışlalı Taner Ahmet : 132, 134
Kocaoğlu Dürdane : 166
Koçoğlu Yahya : 62, 80, 129, 162
Kozluklu Fuat : 59, 151, 221
Köse Türey : 19, 50, 243
Kurdakul Şükran : 191
Kurtböke Oktay : 229
Küçükkaya Aykut : 122
Mimaroğlu İlhan : 113
Nebiler Halil : 77, 109, 203
Otan Ümit : 208, 222
Önder İzzettin : 261
Öngören T. Mahmut : 137, 171
Öymen Emil Edip : 40, 128, 195
Özgür Özcan : 13
Özkan Asena : 103
Özkan Yusuf : 150
Perlman Mişel : 99
Sarıoğlu Bülent : 54, 104
Sayar Vecdi : 118, 262
Sayın Ayşe : 59
Sarıibrahimoğlu Lale : 53, 254
Selçuk İlhan : 10, 27, 64, 73, 94, 136, 148, 241, 249
Soner Şükran : 204
Şefik Ahmet : 223
Şenköken Handan : 175
Tanilli Server : 20, 203
Tayanç Dinç : 51, 140
Tuncer Hatice : 92
Türkay Hilmi : 72
Topcu Hülya : 84
Uçkan Gürhan : 52, 168, 216
Ulusoy Özgür : 180
Yaraş Münir : 195
Yener Esra : 59, 187
Yıldırım Ayşe : 246
Yıldırım Cengiz : 262
Yiğenoğlu Çetin : 245
Yurteri Kemal : 85, 133
Yücelman Abdülkadir : 176, 210, 223